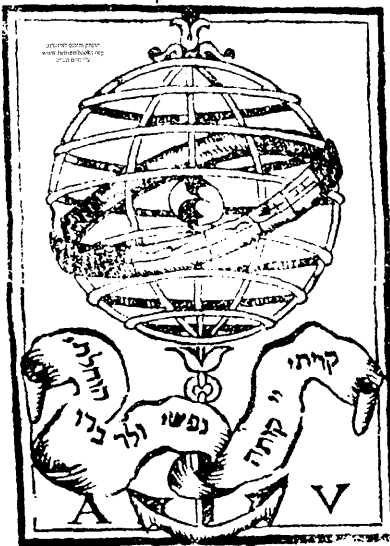

ספר אור יי להחכם
 השלם הרבה החסיד ר' חסדאי
 קדישקש תנצבה ליי

בנכסיו ידועו ולא יעשו יבוללא ייעפו :

וקו יא יחליפו כח יעלו אבר

נרפס פה פירורא העיר הנדולה והמסורה כבית
 כל אברהם'ן אוסקי יבוסנת קרוה נאמנה

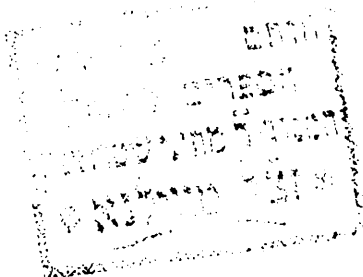

על סם ועשרים הקדמות להרמב"ם זל
 הניאס המחבר :

בלי תכלית	וזן רביס	ועלות	וכע ארבע	ונאת פועל	עלילות
בהחלק	יקר נוח	ככבוד	בגו וגו	קצת חליק	לכלות :
דבק סכונ	בראש העתק	ועתנע	חשוב גסס	להניע	פעולות :
עלול אפסי	מחוייב לא	ומורכב	וגבול	ותסכח	שלולות :
כתוב צורה	באין חדוש	ואולס	לכרה זאת	ברויה היא	למלאות .
כמשפר הס	אכניס טפ	ועשריש	ליסר כס	דבר שלט	סקלות :
מניאות אל	ויחודו	ואין גוף	ופיות זו	יכינו הן	פלילות .
אני יצחק	לזכרן	חזכתיס	למזכח	גרול מרנה	לתפלות .
וירוי שח	יהי כופר	לחטאת	לכרה כה	כאחת ה	נכלות .
אכן מורה	ועוזב הוא	ירחס	נכורא כל	והוא כורא	עלילות :

СХОДНО УСАДЫ 27. НОЯБРЯ 1876.
 СЯ КНИГА МНОЮ ПЕРЕСМОТРЕНА
 1837. БОГА. ШАДОВ: РАВНИНА.

U. T. ...

חקמה

נר

- : לרגלי דכריך ואור לנתיבתי
- : האורה פניך על עבריך הושיעני כחסדך
- : כינר מצהותנרה אור ודרך חיים תוכחות מוסר
- : הורני יו' דרכך אהלך באמתך וחדל לכבילי ראה את סמך
- : תוריעני אורח חיים סוכע סמחות את פניך נעמות בימיך נח

יהי שם יי מבורך

ומרומם על כל ברכה
ותהל אשר הפליא חסדו

עם בריותיו להמציאם ולהדפס אחר האפס המוחלט באופן מהחכמה
אשר ילאו הלבבות מהבין אחר מני אלף אלפי אלפים בסודו ועוז גדולתו
וגבורותיו ונוראותיו אשר לא תכלים לסון מדבר גדולות ופלאו בעשותי
הקסם אלהים ארץ ושמים ושמי השמים וכל זכאם וגבוהים עליהם אראים
וחשמואלים שרפים וקדושים אלף אלפיין ורבוא רבוא והוא מרומים ישכון
מגביהו לסבת על כסא דסגנשא ויעש להם חותם תבנית: ויזר השם
אלהים את האדם כולם ודמות כל בריותיו יו' בראשם כאמריו יתברך נעם
אדם בגלמנו כדמותנו נסתתף עם כלל הנמצאות כזה להיות האדם מחוק
מהל חלקי המציאות: והיותו תחת ממסלת סבלו כאשר כל חלקי המציאו
תחת ממסלת השם יתברך ולזה שקראוהו קדמונו עליהם השלום עליהם
קטן כי שמהו דפוס קטן: וחותם מחוקים בו כל יצירותיו כלם והוא
כגדל חסדו ורב טובו ממזון שבתו השגיוח ויבחר בבית יעקב לשכון כבוד
בתוכם לאהבה וליראה אותו לעבדו ולדבקה בו אשר הוא תכלי' ההסגחה
האנושית אשר נבוכו בה רבים וכחטכה יתהלכו מהחכמים בעיניהם ונגד
פניהם נבונים ויאר לנו במאור תורתו את שני המאורות הגדולי' נראים
ואור יו' שהם האמונות והמצוות להבין לנו את הדרך דרך החיים אשר
בלעדיהם רחוק רחוק מי ומצאנום לא זרח על פניו האור האמתי אשר
יכונה בזיו השכינה הנור אשר זמנו חונכנו אבן בחן אבן השתיה אשר
עמנה הוקתת העולם אשר היה אברהם אבינו עליו השלום אשר בזולת
תורה קדמותו בן ג' שנים מיום שנמד על דעתו הכיר כוראו וקרב רבים
לעבודתו ברכות והודאות לשמו הגדול על כל אשר גמלנו ורב טוב לבית
ישראל והנה להפגת חשיבותו ככרת עמו ברית במצוה א' והיא המילת
והיא דיבה לגדל מעלתו להיות החשוב לפי חשיבותו יהו' בולט עלול מועבו
לא יצרך לפעולות רבות כמו העניין בגלגל הימי עם יתר הגלגלים כי

הקדמה

הוא יהיה דיבור בתנועה אחת להשיג שלמותו שהוא הטטפת עכו ויתר
הבלגלים להיותם למטה ממנו בחשיכות יצטרפו לתנועות רבות : ולזה
היה מן ההכרח כאשר גזר חסדו יתברך ויתעלה לשומנו אנחנו קהל עדת
ישראל שלמים להרבות לנו הפעולות כמאמר רבי חנניה בן עקשו רצה
הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות :
ולהיות המעשה במצות מביא השלמות הזה והמעשה בהם כמעט מזולת
הידיעה בהם היה דבר המסנה כפשוטו אמרו ותלמוד חורה כנגד כלם
ולזה מה שמנו וגמרנו שהתלמוד עקר סמכיא לרדי מעשה : ולהיות
הידיעה במצות התורה הוא הדרך הישר המביא אל השלמות הזה והיה
ראוי אם כן שתהיה התורה בענין שתושב הידיעה בה באופן היותר שלם
סאיפסר . והיתה שלמות הידיעה בדברים וההקפה בהם בשלשה עיני
אם הרקדוק בהם ואם האגתם על קבלה : ואם השמירה והזכירה בהם
גזרה החכמה האל יתברך ויתגל' שמו לעד שתהי' באופן שהשלמותו השלם
עניינים ביותר שלם שבשנים : וזה כשבכר הניחה כלל המצות והאמונות
בכתב ועל פה כמו שבאה בזה בקבלה האמתית עם כללים יסמנים והם
השלם עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן . והנה להיות יסוד המצות
בכלל בכתב ולא במסורו על פה : הנה הרקדוק בהם מחוייב . ולזה
מה שהקפידה התורה לפימה שבאה בו הקבלה האמתית דברים שבכתב
אינך רשאי לאומרם על פה . כוונה אמנה שלא ימשר הלכות לבר
לבלתי יפול בהם מחלקת לסבת השכחה האנו' וכל שכן עם מה שהקפידה
בתואריו כתיבתה ואותיותיה בחסרות ויתרות שכל זה מה שירחיק מאד
נפילת האזענת והמחלקת בה . ואולם להיות כלל המצות וענפיהם וענפי
ענפיהם עם הפלגת ריבויים כאשר הביא לזה הכרח שומנו שלמים כמו .
סקדס נכלל בקיצור כפלא והוא התורה שבכתב עם הסימנים והמדות
שנמשרנו על פה היה מחוייב מזה שני עניינים : הא' השגתם בתכלית
הקלות להשגת הקצור : והב' הזכירה והשמירה בהם וזה אם לקצורם
ואם למדות שהוכחו בדמות סימנין שהם יסודות ופנות לתורה שבעל פה
סזה אחד מאופכי הזכירה התחבולית לעשות סימנין לעניינים כדי שלא
תפול בהם השכחה וכל שכן עם מה שצותה התורה בהגיה בה תמיד שכל
זה שרש ויסוד גדול לשמירה ולזכירה בהם . וכבר הקפידה התורה ח
הרבה לפי מה שבאה הקבלה האמתית . אמרם דברים שבעל פה
אי אפשר לאומרם בכתב : ואמנם זה מדאבה מדבר פן

הקדמה

יסורו מלבנו ויסמוך על הכתב ויביא אל השכחה לרובו העניינים כמו
שהקפידה בדברים שבכתב שאי אתה רמאי לאומרים על פה כי חספה
שחם יתיר עצמוי נזה סיהיה סבה זה לסמוך כמה שזכר מוכן על פה ויביא
זה אל מיעוט הדקדוק וזכה הפליגה עוד התורה לברר כלל המצות ולזרוע
בתוכם זרע אמת מה שבא מספרי האבות ומתכלית השגחתו בהם ורוב
חסדיו ונפלאותיו ולחדש אהבה וחשק נמרץ לסקור על דלתותיו תמיד אשר
לפאת השקידה והחשק יושגו עניינים יחד עם השגתם על נקלה ואם
הדקדוק בהם ואם הזכירה והשמירה בהם וכמעט שהדרך הזה דרכו בה
חכמי האומות לפי מה שנמצא בקבוציהם אמר א מגנה מי שכותב דבריהם
את החסד רעיוניך הזכיר וכוונת על ערות הבהמות המתות וזכה החזיקו
אבותינו מימות משה רבינו עד אנשי כנסת הגדולה ולא כפל ביניהם עד
העת היא מחלקת וטעות בדבר מהתורה כאשר גברה יד היונים ותכפו
הזרות על ישראל אחרי אנשי כנסת הגדולה ורבו התלמידים שלא שמעו
כל דבר כן רבו המחלוקות והיו קצתם מתירין לעצמן לכתוב בספר מה שהיו
מקבלים וקורין להם מגלת סדרים עד סוף דורות התבאיים שהם רבינו
הקדוש ע"ה וראה שהלבבות מתמעטים ומיראתו פן תשכח התורה מוסא
סת שש' סדרים מסנה הכוללים בקוצר גדול תורה שבעל פה ואחריו ר' חייל
ורבי אושעיא שהסיפוי עליהם החיצונה באותם סדרים עצמם אמרו עת
לעשות לנו הפרוטות יחד ואחריהם חבר עוד ספרא וספרי והיו לומדין
בהם כל דורות האמוראים ע"ה התלמוד הירושלמי שחבר רבי יוחנן אחר
כך עד סוף ההיראה שקמו רבינא ורב אשי ומכרו התלמוד הבבלי בהסכמ'
חכמי הדור והיו עסוקין בהן בימי רבנן שבגראי על פי הקבלה וכולם
נאשכו בזה אחר כוונת התורה לתת מקום לקבלה בדבר מה אחריו כן התירו
הבאונים לעצמם לחבר חבורים כגון רב שמעון קיירא ומר רבי יהודאי
ורב סעריה הפיתוימי ורב שמואל בן חפני ורב האי ומהם שחברו פירושים
בתלמוד כגון ר'ח ורבינו נסים עד אחרון המפרשים רש"י הגרפתי ואחריו
רבי שמעון תלמידו של רבי יצחק יהודע בעל התוספות חבר פרושים בכל
התלמוד וקצתם חברו חבורים בחלקים ידועים מה מהתלמוד ולא היה
מהם חבורים כוללים כי אם חבור ההלכות אל רבי יצחק אלפסי : שהוא
כולל ג' סדרים והחבור הגדול שעשה ארונים הד' יהודה הנשי' אל רבינו
באריכות גדול ובמחלקת הגאונים ותשובתם והחבור הכולל אל הרב רבינו
משה בר מיימון קראומסנה תורה בלא מחלקה כי אם במקומות מעטים

הקדמה

ובלא זכר תכא ואמורא ורב גאון וכלל בו מה שמצא בתלמוד והתוספתא
ספרא וספרי מעין המצות ולהורות את בני ישראל שרשי האמונות והדעו
ולחלוק מהשכי הספקות חכר ספר קראו מורה הנבוכים ועם היות הרב
והמחבר הזה הפליא לעשות בספריו המבוארים הנה בחכמה המצות למה
שהשמיט מחלוקת הגאונים ושמותיהן גם כן לא העיר על מקומות שרשי
העניינים הכלל נמלטנו מהמכוב והספק בשמצא בספרי זולתו מהחכרים
הגדולים הפך הסכמתו ודעתיו ומלבדן זה לא העיר על סגות הדברים
וכלליהם בסלמנות כי אם בזכרון הפרטים שבאו בדברי קדמוננו ולהיות
החלק הגדול הזה מהמצות ממחר האפשר והוא רחב מני ים מהפרטים
לא תקיף בהם ידיעה להיות נבט הנה כשישחיה פרם מהפרטי שהוסגרו
סם לא נסיב המשפטו על השלמות וכי איך יחס בין המספר הנעל תכלו
והבלתי נעל תכלית הנה יתחייב שאין יחס בין מה שיושב בפרטי שהוסגרו
סם הבת וכין מה שלא יושב מהפרטים נבט שלא הוסגרו סם ולזה הוא
מבואר שלא תשלם בו הידיעה בשום אחר מהב עניינים ההכרחיים אשר
קדם זכרם אם הרקרוק בעניינים והשגתם על נקלה והשמירה בהטעות
בהם לשתי סבות אם למה שהשמיט זכרון המחלוקת ועיקרי המקומו אשר
בהם יתבררו ויתלככו הרברים ואם למה שלא זכרה סבות וכללי העניינים
והוא מבואר שהידיעה השלמה בדברים כשנדע כסבותיה לפי חמר נושאם
וכשהידיעה אשר לנו בדברים בלתי שלמה לא נהיה בטוחים מהשגיאה
והטעות עם שיהיה סבה שלא נחקה אותם כצורנו ולא נשמור אותם והוא
הענין הג' וכל שכן שלא נשיגם על נקלה והוא העניין ה"ב כי לא נשיג אלם
החלק המעטו כמו שקדם ובחלק ההוא הסגה חסרה מאד והתמה הגדול
והפליאה העצומה איך עלה על רוחו ואיך דמה שיונחו כל ספרי זולתו
מהקורמים והיה כלל התורה שבעל פה מסורת לחכורו עד שקראו משנה
תורה ואולם בדורות הללו אשר תכפו הצרות מסיבות העצמות הנה מה
טוב להכין הדרך שיושב בנקלה והוא העניין ה"ב כי לא נשיג אלם החלק
המעטו כמו שקדם ובחלק ההוא הסגה חסרה מאד שלמות הידיע' וצמצום
התורה והתלמוד בדקרוק גדול ובשמירה רבה וזה אמנם כשיחמר חכמו
כולל מצות התורה בסיבותיהן לפי חמר נושאן ובצורך גדריהן וכלליהן
ואחרי כן לבאר אותן באור מרוקרק ולהעיר אל המקומות אשר באו סם
מהתלמוד עם זכרון מחלוקת הגאונים והדברים והסכמת האחרונים וזה
בקצור נפלא ולכן שמתי פני **אני חסדאי בר אברהם**

הקדמה

בר' חפראי בר' יהוד' בר' חסדאי בר' יהוד' עמשאי בהסכמת החכרי' ונעזרת
אם יגזיר השם בחיים לדרוך הדרך הזה אלם במקומות שאחדם דבר ממח
סלא קדמינו בו שארריך קצתי כוונה ממנו שמה שיפול בו המחלקת שיקל
על המעיין למצוא שרשי הרברים במקומותיהן וזה שהמעייין בספר הזה
ראוי שיקדם לו ידיעת הלמוד והעיין בתלמוד ואז יעמוד על נקלת בעניני
המצות וכלליהן וסבותיהן ברקדוק עד שבזכירת הבדרים והכללים לבד
כשיעמוד עליהם יקוף על כל מצות התורה שיהיה זה סנה מכוארת לזכירה
ולשמירה אשר לב הרברים האלה היתה הכוונה כלה • ולפי שבספר הזה
יתבררו ויתלככו ויזרפו הרברים ויאורו מחשבי הספקות אשר בחלק הזה
מהמצות ראוי לקרותו בר מצוה • ועוד אחרת כי רבה היא אשר בפנול
האמונה ויסודות התורה ועקרי שרשיה עד חתימת התלמוד לא נפל בהם
מחלקת אבל היו ידועים ומוסכמים מחכמי אומותינו מלבד סתרי התורה
אשר מכללם מעשה בראשית ומעש' מרכבה שהיו כוד יחידו סגולה הצנועו
והצנועים מוסרין אותם לתלמידהם בעתים ותנאים ידועים וכסנחלסו
הדורות ורפני ירי המחזקים בתורה שבעל פה המקובלת וכמצפני סתריה
וסודותיה אבדה חכמת חכמינו וכינת נכחינו נסתתרה : ורכים מבני
עמינו התבטאו להעמיד חזון ודברי נבואות סתומים וחתומים בחלומות
והבלים ובידרי נברים עד שמגדולי חכמינו נמסכו לברכיהם ונתיפנו ס
באמריהם ונתקסמו בראייתיהם וכראשם הרב הגדול רבינו משה בר
מימון אשר עם גדול שכלו והפלת הקפתו בתלמוד ורנח לבבו הבין
בספרי הפלסופים ובאמריהם פתוהו ויפת • ומהקדמותיהם החלשות
עשה עמודים ויסודות ליסודות התורה בספר אשר קראו מורה הנבוכים
ועם היות כוונת הרב בזה רצויה קמו היום עבדים המתפרצים והפכו
למינות דברי אלהים חיים מטילים מום בקדשים וכדברי הרב יתנו דופי
כי תמת יופי ואם השבע השניע סלא לגלות מצפנינו ומסתורי רעינינו
הכה לא סמו לא למלתו ולא עברו על שכועתו אבל הטו דבריו למינות הפך
כוונתו והשרירים אל דבריהם בראותם מטהרין השרץ מן התורה ו
ומראים פנים לא נצולו מהמכונה : וכבר דפקתם הבהלה ושרם
דבר כי לא נמצא עד עתה חולק במופתי היונים אשר החשיך עיני יסדא
בזמנינו זה : על כן ראיתי אני אשר נפקחו עיני במלאכה הוי' להעלות
על ספר השרשים והשנות אשר עליהן תשען התורה בכללה והקטבו אשר
עליהם תשוב מבנתי כשוא פנים רק לאמת וזה אמנם כעין גדול וסקירה

הצעה

דכה עם חסוני החכמים ואבאך עם זה שנעקרי הרעות ההם לא יחלוק
בהם חלילה ואם האמת שבאו בספרו דברים מתמיהין אי איפשר מבלתי
סניער עליהם כי הוא ואם היו דברי הרב רבינו נשיחת חולין שלנו חביבין
עלינו ואהובים אנחנו הנה האמת אהוב יותר וכל שכן אם איפשר לימשך
מהמקומות ההם חלול השם שהשורש אנחנו במקום שיש חלול השם אין
חולקין כבוד לרב • ולהיות יסוד הטעות והמבוכה ההשען בדברי היוני
ובמלפתיים שחשב ראיתי להעיר על שקרות מופותיו וזיוף טענותיו גם
כמה שנעמר ממנו הרב למען עשה כיום הזה ולהראות לעיני העמים כי
המסיד המבוכה בעיניי האמונה והמאירה כג המחשכים הוא התורה
לבד כאמרו כי נר מצוה ותורה אור • והפליג בזה ביחס התורה שהיא
הזכמה כשרסיה ובפנותיה והוא החלק הזה אל המצוה שהוא כלל המצות
אשר העירונו בחלק האחד ביחס האור אל הנר • ולזה קראנו גם החלק
הזה אורי • ולהיות החלק הזה יסוד ועמוד החלק האחר ראוי שיקדם
לנו בספר • ואמנם שם הספר הזה כולל בני אלנו החלקים אם ירצה השם
בהשלמתו נר אלהי כי מאת יי הית זאת להאיר נתיבתי בתורתו ובמצותיו •
מאתו אשאל העזר והערה כי אין עוזר בלתי ואין סומך זולתו :
והנני מתחיל בשם יי אלהי ישראל אמן :

בית יעקב לנו ונלכה באור יי

יסוד האמונות

ושרש ההתחלות אשר ייסודו אל ידיעת האמת בפנות תורת
האל יתברך היא האמונה במציאות האל יתברך ולהיות
הכוונה בחלק הזה אמונות פנות ורעות תורת האל יתברך ראוי שנחקור
בשרש הזה ואופן עמידתנו עליו : ואולם היות שרש התחלות התורה האלה
יתברך הוא האמונה במציאות האל יתברך הוא מבואר בעצמו להיות התורה
מוסדרת ומצוה ממסדר ומצוה • ואין ענין להיות האמונה פנד זולת היות
המוסדר והמצוה האל ית • ולזה טעה טעות מפורסם מי שמנה כמצות עשה
להאמין מציאות האל יתברך וזה כי המצוה לקמצרף ולא יצויר מצוה בזולת
מצוה ירוע : ולזה כאשר נבט אמונת מציאות האל יתברך מצוה כבר נבט

הצעה

אמונת מצואות האל יתברך קודמת בדיעה לאמונה מצואות האל ואם
נכוח גם כן אמונת מצואות האל הקודמת מצוה יתחייב גם כן אמונת מצואות
האל קודמת וכן לכלתי תכלית ויתחייב שתהיה אמונת מצואות האל מצוה
כלתי בעלת תכלית. וכל זה בתכלית הטוב ולזה הוא מבואר שאין ראוי
למנות אמונת מצואות האל כמצות עשה: וכבר יראה מפנים ויה שכתב
יראה מהוראת סם המצוה וגררה שלא תפול אלא בדברים שיש לרצון
וכחירה מבוא בהם: אמנם האמונת במצואות האל היא מהדברים שהיו
לכחירה ורצון מבוא בהם יתחייב שלא תפול סם הגוראת המצוה בה וזה
ממה שנחקר בו ממה שיבא בגזירת הצור ואיך שיהיה למה שהוא מבואר
היות האמונה הזאת שרש והתחלה לכל המצות אם נמנה אותה במצוה יחויי
שתהיה התחלה לעצמה וזה כתבנו: הכטול אמנם הביא אל זה ר"ל למנות
השרש הזה מצוה המאמר שבסוף גמר מכות אמרם תריג מצות לאמרן
למשה בסויו מאי קראה תורה וזה לנו משה והקטן תורה בגמ' שית מאה
נחד סד הוניהו סוכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענוס וחשבנו מכני
זה שאכבי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענוס שאכבי ולא יהיה לך **ס**
שתי מצוה ולזה מבואר אמונת מצואות האל במצוה והוא מבואר שלא
יתחייב זה לפי שהמכוון סם שהסם הנקרא בך הוא האלוה והמנהיג אשר
הציאנו מארץ מצרים ולזה הטיב הרב רבינו משה זל לפי דרך זה בספר
המצות שלו שמנה המצוה הא' בהאמנת האלהות והוא שכאמין שיש סם עלה
נשבה הוא הפועל לכל הנמצאים והוא אמרו אנכיו' אלהיך: הנה פירש
סם האלהות היותו פועל לכל הנמצאות ויהיה לפי זה אמרו אשר הוצאתיך
מארץ מצרים כדמות ראה על זאת האמונה וזה שמסס נעמד על יכלת
הסם וכי הנמצאות כלם בערכו כחומר ביד היוצר: ולזה כבר תפול
זאת המצוה על האמונה שהיא אשר הוציאנו מארץ מצרים אל שהדרך
הזה מבואר הנפילה בעצמו וזה שאמרם אנכיו' ולא יהיה לך כבר יראה שהו
כולל כל הדבור הנמשך עד לאוהבי ולסומרי מצותי לפי שכבר יסתתפו
אל השני דברי ברקדוק לשון מדבר בעדו כאמרו אנכיו' אשר הוצאתיך על
פני כי אנכיו' זו אהי לאוהבי ולסומרי מצותי ולפי ששאר הדברים נמשכו ברקד
לשון מדבר בנסתר כאמרו לא ינקה השם כי ששת ימיס עשה השם: שבת
ויכפש הסיומו שאכבי ולא יהיה לך מפי הגבורה: ולפי שכל המחברים
מכני האזהרות ראוי למנות לא תעשה לך פסל: ולא תשתחוה להם כשתי
אזהרות והוא האמת בעצמו: הנה אם היה שכמה אנכיו' במצוה יהיו ב'

הצעה

סמענו מפי הגבורה תר"ז : ואם נחשוב ולא יהיה לך אלהי
באזהרה ש"ל להאמין האלהות לזולתי כמו שכתב הרב יעלנו לתר"ז ו
ולזה ראוי שנאמר שלא היתה הבוניה באמרו אנכי ולא יהיה לך מפי
הגבורה שזענוס סויה כל אחד מזה אבל למה ששניהם ישתתפו כלסון
מדבר בערו כמו שקדם הוא שכארי סמפי הגבורה סמענוס ויתחייב
ששתי האזהרות שכדור לא יהיה לך שהם לא תעשה לך פסל וכל תמונה
ולא תשתחוה להם אשר סמענוס מפי הגבורה יסלימו התריב עם התרי"א
אשר סמענוס מפי מסה ומה שנאמר לכאר למה לא מנו לא יהיה לך אלהים
אחרים על פני באזהרה ויהיו אס כן שלם אזהרות בדכור ההוא וזה ממה
סיתכאר בקלות : וזה שאס היו האמונות ממת שאין לרצין ולבחירה
מכא בהם הנה לא תפול סס אזהרה עליהם ואס על כל פנים תפול סס
האזהרה הנה יהיה פירוש לא יהיה לך שלא יקבל רב אחר באלה : וכבר
התבאר בסנהדרין שהא חייב מיתה : והנה לא ראולחשוב לא יהיה לך
ולא תשתחוה להם בשמים לפי שהשרש בשמיהם אחר והוא קבלת האלהות
ואמנם לא תעשה פסל הנה אף על פי שלא עבדה ולא קבלה ולזה מנו
אותם בשמים אבל לא עלה על דעתם לחשוב אנכי השם במצה למה שהו
סרם והתחלה לכלל המצות כמו שקדם : וכאשר התבאר הנה האמינה
הזאת שרש והתחלה לכלל האמונות התוריות והנוציות . הנה ראוי שנקוד
עליה ועל אופן עמידתנו בשרש הזה : ואלוה להיות האמונות התוריות
מהם פנות ויסודות אבל סס דעות אמתיות : ואמנם ישתתפו כלס כהיותם
אמונות יאמינס המאמין בתורה האלייתכרך וישתבח סמו לעד והכופר
בהם ככופר בכל התורה . ומהם סכרות שהדעת נוטה אליהן אבל מי
סלא יאמינס לא נקרא כופר : והיתה כונת החלק הזה אמונת פנות
ודעות התורה האלייתכרך וישתבח סמו : הנה ראוינו לחלק החלק
הזה לארבעה מאמרים . הא' בשרש הא' שהוא התחלה לכלל האמונות
התוריות הב' באמונות שהם פנות ויסודות לכלל המצות הנה בדעות
האמתיות אשר באמין בהם אנחנו ומאמינים בתורה האלייתכר' הד' בסכרו

שהדעת נוט אליהן והנה אופן הדכר' בהן

בב' דרכי' הא' ביאור ענינים לפי

מה שתבזרהו התורה והב'

באופן עמידתנו עליו

(וישתבח סמו)

המאמר הראשון

בשרי הראשו' שהוא התחל' לכל האמונו' התוריו' והוא אמת' מצו' אמת'
האל' ת' : אמנ' למה שהקדמ' יתבאר עניינה' ענייני' הא'
ביאור הגבולים הנפולים בה' והב' יחס האחד אל האחר כאלו תאמ' חייב
הנשוא לנושא או סלילתו ממנו והוא מבואר שעניין ההקדמה הזאת רוצה
לומר אמרנו שאלוה נמצא שהגבול הנושא הוא האלוה והנשוא הוא הנמצא
והוא מבואר שהאל יתברך בעלם תכלית העלם כמו שיבא' ב' הנה אפי'
עניין זאת ההקדמה אלא שהסבה והתחלה לכלל הנמצאות נמצאת ולזה
היה הענין בפרט הזה בדרך השני לבד והוא אופן עמידתנו באמתתו ולזה
ראוי ש נחקור אם עמדתנו על אמויתת השרם הזה מפאתו והקבלה לבד והוא
התורה האל' יתברך או אם עמדתנו בו מפאת הענין והחקירה גם כן ולפי
שהראשון מצי' שהתחיל בדבור מפאת החקירה הוא ארסו' בספר בטבעי'
וכמה שאחר הטבע ומפרטי' ספריו כמו תמסטי'ם ואלכסנדר והאחרונים
כמו אבונדר ון רסר והמחברים אחריו כמו בן סינא וזבואמר ור' אברהם
ד' אחר והיה הרב המחבר בספרו מור' הגבולי' נשתמ' בריב הקדמותיהם
על דר' הקצור לבאר השרם הזה בדרכים מתחלפים וראה הרב לזרף
על זה סני' שרשים יקדים והם היוצתו יתברך אחד והיוצתו לא בוף ולא כח
בגוף הנה ראוי לחקור על מופתיו אם הם נותנים האמת על כל פנים
גב' השרשי' האלה אם לא לפי שהם לקוחי' מכל דבה הפלסופי' הראשונים
וכל מה שנאמר בהם זולתו אין לשום לב עליו ולפי' סמופתים בניוים על
פס' ועשרים הקדמות שהניח בראש החלק הב' מספרו הנה יהיה סדר
הענין בזה בשני דברים האלה האחד אם ההקדמות אשר נשתמש בהם
כביאור הפרטים האלה מבוארות האמת' ביאור מופתי' שהוא אם לא היו
ההיקדמות הנרובות אל ביאור הפרטים מבוארות באור מופתי' הנה ה'
חשרשים לא התבארו באור מופתי' והב' כשנניח ההקדמות ההם אמתיות
מבוארות באור מופתי' אם התבארו מהם השרשים באור מופתי' והענין
הזה יהיה כפי מאמר האומר ולזה ראוי שנחלק המאמר הזה לג' כללים :

חזקת

הכלל הא'

בביאור ההקדמות כפי מה שבאומבוארות בדרכי
הפילסופי' ובאור מופתי' הרב כי אם נחקור בהם

ראוי שיהיו מוכנים לנו מבוארים עליונים ונקיים מכל ספק לפי כוונת הרב'
אם נתבארו באור מופתי' הכלל הב' בביאור השרשים כפי מה שתגזרה
הכלל הב' נחקור בהם

המאמר הראשון

התורה ובאופן עמידתנו בהם ואם יתבאר כוונת המאמר הזה והוא שאין
הדבר לעמוד על השרשים האלו בלמות אלא מצד הנבואה כמה שהערה
עליו התורה ונתאמת בתכלה ואמנם יתבאר עם זה שיסכים בו העיקר
הבולל הא' בבאור ההקדמות כפי מה שנאלו מבוארות כדכ' הפלסוף
ובמופתו הרב הלקוחים ממאמרי הפלסופים ולזה חלקנו
הכלל הזה ללב פרקים הבולבאר הכו' ההקדמות וששה עוד לבא מופתי
הרב מהם סשה :

הפרק

הא' בבאור ההקדמה האחד האומרת שמיאות בעל
סעור אחד איך תכלית לג שקר ונהגה ההקדמה הזאת
חקר עליה ארסנו במקומות מתלפוס מספריו בשמע ובשמים ובעולם
עמה שאחר והביא מופתים עגמה אם בבאור המנעות מציאות גודל כבדל
בבת ואם בבאור מציאות גודל בשמי בבת' ואם בבאור המנעות מציאות
מתגועע בבת תבועה שבובית או יסרה ואם בבאור כולל בקמנעו מציאות
גשם בבת' בפעל ולזה חלקנו הפרק הזה לר' עיונים במשפ מיני המופתי
קמין האחד בבאור המנעות מציאות גודל כבדל בבת' וסדר המופת כן
אמר לא ימנע העניין מחלוקה • אם שיהיה הגודל הזה הגבול מקבל
החלוקה או בלתי מקבל החלוקה • ואם לא היה מקבל החלוקה הנה לא
יתגורר בשהוא בבת' אלא כמו שיאמר בבקודה שהיא בבת' ובמראה שהיא
בלתי בשמע נשאר אם כן שיהיה מקבל החלוקה ולא ימנע אכ' משהיה
כמה כבדל או עצם מן העצמים הנכדלים נכפש והשכל וכטל שיהיה עצם
נכדל ליוה שהנכדל כמה שהוא כבדל אינו מקבל החלוקה וכבר הניח
מקבל החלוקה ועוד שלא ימנע אם שנאמר שהוא מתחלק או שאינו מ
מתחלק ואם הוא מתחלק אחר שהיה כבדל פשוט מתרמה החלקים חנויב
שיהיה גדר החלק והכל אחד ולפי שהניח הכל בבת' יחוייב שיהיה החלק
בבת' והוא בתכלית הכטול שיהיו הכל והחלק אחד ואם אינו מתחלק כמו
שיחוייב כבדל הנה אמרנו בו שהוא בבת' כמו שיאמר בבקודה שהיא
בבת' נשאר אם כן שיהיה כמה ולא ימנע אם כן אם שיהיה כמה נ
נמצא בנושא ואם כמה כבדל וכטל שיהיה כמה כבדל אחר שהיה
האספה והשיעור אשר עליהם יאמר הבבת' בלתי כבדלים מן המוחש •
ואם היה כמה נמצא בנושא אחר שהיו המקרים בלתי כבדלים מנישואם
היו התכלית והכלתי תכלית מקרים' לנשואים הכמה חנויב שיהיה בלתי
כבדלים אחר שהכמה בלתי כבדל : ולהיות המופת הזה כנוי על

הכלל הראשון

ההקדמה המחייבת המנועות שיעור נכדל למוחסנות והאומר ברחק נבהל
מקיים מצויאנו ככר יהיה נערך על הדרוש ולזה יראה שהוא סומך על
סכרתו בהמנועות הרחוק : וזה שאם הודינו במציאותנו לא ימכ מצויאנו
שיעור נכדל למוחסנות אבל אולי יחוייב מצויאנו למה שכב' אפס' שיעור
יתאמת אמרנו בו גדול או קטן ויתר מציגי הכמה . אבל למה שהרחיק
מצויאנו בנה עליו המופת הזה . ולזה דאינו להביא מופתיו על צד
הקצור במין הזה כדי שנקוד בהם בכלל השני אם הם נותנים האמת בו
על כל פנים בנה' . והנה לפי שהאומרים ברקות דמו שתנועת ההתקבלות
בלתי אפשרית אם לא היה הרקות נמצא . הוא לקח תחילה כביאור
סקרות הדמוי הוא . עוד סדר ארבעה מופתים בביטול מצויאנו : ה
הרקות : והנה באור סקרות הדמוי הוא כן אם היה הרקות סבת
התנועה יחוייב שיהיה פועל או תכלית אבל אינו פועל או תכלית יולד
סותר הקודם . והנה חייב התדבקות הנמשך לקודם מבואר למה
שהתבאר שסבות דברים ארבעה והם החומר והצורה והפועל והתכלית
והוא מבואר שאין הרקות חמר התנועה ולא צורתה נשאר אם כן שיהיה
פועל או תכלית : וחייב סותר הנמשך יתבאר כן לפי שאכחנו
בראה בשמים מתחלפים מתנועות תנועת ההעתק מקצתם אל המעלה
ומקצתם אל המטה וכבר יראה שסבת ההתלפות אם טבע הרבר הנעתק
והוא המניע והפועל : ואם טבע המקום אשר אליו התנועה והוא התכלי
וזה לפי שהיה הרקות מתדמה החלקים וא"א שיתחלף בו בעניין שיהיה ל
לקצתו טבע מה שממנו וקצתו מה שאליו או שלא יהיה לו טבע מה שממנו
מה שאליו . ואם הנחנו לו טבע מה שממנו כאשר הנחנו בשם מה
ברקות חוייב שיהיה נח לעולם . ואם הנחנו לו טבע מה שאליו חוייב
שיתנועע אל כל הצדדים יחד או שיהיה נח לעולם לפי שאין התנועה לצד
אחד ראוי יותר מהתנועה לצד אחר . ואם הנחנו שאין לו טבע מה
שממנו ולא מה שאליו כמו שהוא האמת בעצמו למה שהוא רחוק נכדל
מהרברים הטבעיים חוייב ב"כ שיהיה הרבר נח לעולם וזה התבאר שאין
הרקות פועל ולא תכלית וזהו מה שבזמן באורו במופת הזה : עוד שיעור
הא' סדרו כך אם היה הרקות נמצא התנועה בלתי נמצאת
אבל התנועה נמצאת א"כ הרקות בלתי נמצא והנה סותר
הנמשך מבואר מן החוס וחייב התדבקות הנמשך אל הקוד' יתבאר כן . לפי
שהתנועה אם טבעית ואם הכרחית והתנועה הנמשך תתחלף לפי טבע מה

מופת' אצל אל' ב"כ א"כ

דיטאמר הראשון

סימנו וכו' סאליו ויהי הרקנו ואין בו התחלפתא"כ אין כותבנו טבעתולפי
סהכרחתית תאמר בצירוף אל הטבעות והטבעות קודמת לה בטבע וזה
סקמתנועע בהכרח יתנועע בהכרח למה סיפרד ממקומו אשר אליו התנו
בטבע הנה א"כ כאשר לא תמצא הטבעית לא תמצא ההכרחית ועוד
סאליו היתה התנועה ההכרחית ברקות יתחייב סינוח המתנועע בהפרד
המניע ממנו וזה שהחן כאשר יפרד מהמניע והוא היתר והיתר נח :
הנה הוא למה שבאור כח על קבול התנועה לקלותו וידחה החן כד סיפול
למקומו הטבעי ולמה שהוא מביא ברקות שאין לו כח על קבול התנועה
הנה חייב סינוח המתנועע בהפרד מן המניע והוא הפך מה שיראה
כחוס • המופת השני והג' בנייט על שני הקדמות והוא שסבת
המהירות והאיתו' במתנועעס הוא חלוק המניע או חלוק המקבל או
סניהם וכאור זה שאם המניע יותר חזק יהיה יותר מהיר וכך אם המקבל
והוא הממוצע אשר בו התנועה יותר חזק הקבול באור על ד"מ שהוא יותר
חזק קבול מהמים יהיה גם כן יותר מהיר והשני שיחס התנועה אל התנו'
: כיחס הכח המניע אל הכח המניע כשהממוצע אחד או כיחס כח הקבול
אל כח הקבול כשהמניע אחד או כיחס מחובר מבח המניע אל כח המניע
ומכח הקבול אל כח הקבול כשהמניע והממוצע מתחלפים • וכבר
התבאר בס' היסודות לאוקלידס דרך לקוחת היחס המחובר ואם שהנוחי
אלו ההקדמות כמובאורות בעצמן סדר המופת הא' מזד המקבל והאח' מזד
המניע אם אשר מזד המקבל סדרו כן אם היה הרקות במצא יתחייב
שהמתנועע בו יתנועע בזולת זמן והתנועה בזולת זמן הוא שקר יתחייב
סותר הקורס והנה התי' ברקות הכוזב לקורס יתבאר בהכרח מתנועע
אחד ממניע אחר בגודל ידוע באור וברקות והנה לפי שסבת המהירות
והאחור בזה הוא חלוק המקבל כמו שהתבאר בהקדמה הא' ויחס המהירו
והאחור בזה הוא כיחס האור אל הרקות כמו שהתבאר בב' והו' מובאר
כשני המקבלים שיחסם הבת' אל הבת' חייב אם כן שתהי' התנועה
ברקות בזולת זמן והוא שקר למה שלא תצויד תנועה בגודל בזולת זמן
להחת הגודל מתחלק ויתחייב שיתחלק הזמן בהחלק התנועה כו' ואמר בן
ד"ס שהמופת הזה כחו כח המופת אשר יולד ממנו שאם היה כח מניע
בכח' הולכי שיחייב שיתנועע המתנועע ממנו בזולת זמן ואמכ' המופת
אשר מזד המניע סדרו כן אם היה הרקות במצא יתחייב שקדו' ההקדמה
הראשונה עס היותה מובארת בעצמה וזה בהניחו מתנועעס מב' מניע'

הבלל הראשון

מתחלפים בגדר ידוע ברקות והנה יתחייב מהקדמה האחד שהיא יתע
מהיר מהשני ולפי שהיא מבוחר בכל מתגועע בהקול שבו מה שקד שיתגוע
בעתה הנה יתחייב שבחלוק הזכיר לא תתחלק התגועה והוא שקד לפי
ההקדמה האחד והשקד הזה יתחייב מאמרנו שהרקות נמצא

הפסוק קד נודו כן אם היה הרקות נמצא היה מתחייב אפשרות

הכנס גשם בגשם ואבל הכנס גשם בגשם הוא נמנע שאם לא

היה אפשר שיכנס העולם בגרור חדרל יולד שהרקות בלתי נמצא והנה

חיוב התרכיב הנמשך לקודם יתבאר כן לפי שמיאיות הרקות אינו דבר

דק מציאות הג' רחקים נדרלים מופשטים מן הגשם והם אם כן למה שאין

גשמים ולא מקדים גשמים בדבר הנה מאלף בהם סימירו מוקומם כשיכנס

בהם הגשם כמו שיעשו המים אשר בשוקת כשינאלך בתוכה אכן הנה אם

כן כבר נכנסו רחקי הגשם ברחקי הרקות ואם הוא אפשרי הנה הכנס

גשם בגשם אפשרי וזה כי ההמונעות אשר יראה בהכנס גשם בגשם איננו

מזד היותו עצם ולא מזד היותו בעל מראה ולא בעל איכות אלא מזד ר

רחקי הג' הנה אם כן אם הכנס ברחקי הגשם רחק אפשרי הכנס גשם

בגשם אפשרי והוא שקד בטל הנה אם כן אין הרקות נמצא תוך העולם

לא חובה לו והנה חוק זההדעת עיר מאשר הגשם יצטרך אל מקום עזר

מה שהוא בעל רחקים ג ינוח בס ואם כן יצטרכו גם כן הרחקי אל רחקי

וזה לבלתי תכלית ועוד שהרחקים תכליות הגשמים והתכלית במה שהם

בלתי מתחלק אי אפשר בו שיזכרל ממה שהוא תכלית יתחייב אם כן ה

המונעות מציאות רחק כדל והוא היסוד אשר סמך עליו כביאור המנעו

מציאות גדרל כבת והוא אשר כוון במין המופת הזה והוא המין האחד

עזר פדר אל תכריזי מופת כביאור המנעות מציאות גדרל כבת והוא מופת

הרבותות וזה שכאשר הנחונקו בבת מזד אחד ודבקנו עליו קו בבת ויהתחל

מכרדה אחת כגז' הקו אשר הוא בת חייב שהיא קובכת גדול מקו בבת

והוא שקד שהוא מן הידוע שאין בבת גדול מבבק

הסין הב כביאור המנעות מציאות גדרל גשמי כבת והוא יתחיל

תחילה כביאור כולל היות מציאות גדרל כבת בפועל גשמי

היה או למורי נמנע ופדר המופת כן כל גשם הנה יקוף בו שטח אחד

או שטחים וכל מה שיקוף בו שטח או שטחים הנה הוא בת הנה אם כן

כל גשם בת בהכרח וכאשר התבאר לנו היות כל גשם בת הנה אם כן כל

שטח וכל קו בת לפי שהם לא יגדלו מן הגשם זכך התבאר לנו במספר

חסאמר הראשון

כפעל שהוא בת' בהכרח לפי שכל מספר כפעל הוא ספור כפעל • וכל ספור כפעל אם זוג ואם נפרד: הנה א"כ כל מספר בת' : עוד סדר' מופתים טעניים כבאר המנע מציאות גודל בשמי בנת' :

המופת הא' סדרו כן אם היה גשם ממוסס בנת' הנה הוא בהכרח פשוט או מורכב : ואיך שיהיה היה בהכרח אח' מיסודותיו בנת' בגדל אחר שהתבאר המנע מציאות יסודות ככב' בא' מהשמוע • ואם היה אחד מהיסודות בנת' בגדל אחר שהוא ממוסס ובעל איכות הנה כרוכ הזמן היה משנה ומפסיד שאר היסודות למה שהיסודות הם יסודות באמצעות איכותיהם ולא תתמיד ההויה והוא הפך ממה שנראה בחוש ועוד שאם היה האחד בנת' הנה יהיה בנת' בכל רחוקיו למה שהרחקים כמה שהם רחקי גשם פשוט מתדמים ולא יסאר מקום לשאר :

המופת הב' סדרו כן כל גשם ממוסס הנה לו קלות או כבדות והנה אם היה לו כבדות היה במקום השפל ונכדל מן המקום העליון ואם היה לו קלות היה בעליון ונכדל מן התחתון וזה כלו שקר בנת' •

המופת הג' סדרו כך • אם היה כל גשם מוחש במקום והיו המקומות בת' כמין וכשיעור הנה יחוייב שיהיה הגשם בת' אחת שהתבאר שהמקום הוא התכלית המקיף בגשם יאולס שהמקומות בת' כמין זה מבואר למה שהבדילהם מונבלים והם המעלה והמטה והפכים ואחור והימין והשמאל ושהם בת' כשיעור הוא מחוייב למה שאם לא היו בת' לא היה בכאן מעלה כמוחלט אלא בהצטר' ואנחנו כראה הרברים הטעניים מונבלים •

המופת הד' סדרו כן אם היה כל גשם מוחש במקום והמקום הוא התכלית המקיף יתחייב שיהיה הגשם המתקומם בת' והנה התרכקות הנמשך מבואר בעצמו למה שהמוקף בת' בהכרח יאולס איך יתבאר שהמקום הוא המקיף בזה סדר' ה' הקדמות מבוארות בעצמם האחר שהמקום יקיף הרבר אשר לו מקום : והב' שהוא נכדל ואינו חלק ממנו • הג' שהמקום הראשון והוא המיוחד שיה' לבעל המקום והד' שהמקום ממנו מעלה וממנו מטה : והה' שהגשמים יגווחו בזה המקום ואליו יעתקו • אלנהן ההקדמות אשר יעמידו ובעל עצם המקום עוד עשה הקם תגלו מתחלק סדרו כן • המקום בהכרח יראה שהוא אחד מד' א"כ הצורה ואם היולי ואם התכלית המקיף ואם הרחק אשר בין תכלית

הבלל הרמזון

המקוף והוא אשר יקרא חללות ואם יהיה מהב' דל הנזרה וההיולי והחללות
יקוייב בהכרח סיהיה תכלית המקוף ואיכ' אח' מהב' הנה הוא א' ב' התכלי
המקוף ואלום איך יתבאר שאינו אחד מהב' אמנם שאינו הנזרה וההיולי
הוא מבואר לפי שהם מעצמות הדבר ואינם נבדלים ממנו ולא תתאמת
בהם ההקדמה הב' ואם הנחנו שהנזרה תכלית הוא תכלית המקוף לא תכלי
המקוף והאמת שאינו תכלית ולא יאמר בה תכלית אלא למה שהוא תכלית
להיולי ותגבילהו חנה נשאר שנבאר שאינו החללות: וארסטו יאמר בזה
המאמר בשיש הנה דחקים עומדים בעצמם יתחייבו ממנו ב' סקרים
שא' סיהיה לדבר הא' בעצמו מקומות רבים יחד כבת' והב' סיהיו המקומן
מתנועעים וסיהיה המקום במקום והנה איך יתחייב זה הכפי מה שאומר -
וזה שאם היה הרחק אשר בין תכליות הגשם הוא המקום יחייב סיהיו
חלקי הגשם במקום בעצם - וזה כי כמו שהגשם בכללו הוא במקו' להיוע
ברוחק סיהיו הנה כל אחד מחלקיו במקום להיועו ברחק השוה לו -
וכאשר הנחנו בלי מים יתנועע ממקום אל מקום הנה כמו שהמי יעתקו
בכלי עם הרחק השוה לו אשר יטרודהו ויהיה ברחק אחד כאשר המיד
הכלי בכללו מקומו כן יעשו חלקי המים רצו' שהם יעתקו עם הרחקים
המיוחדים להם אל הרחקים אחרים אשר הם מקומות להם וכאשר חלקנו
החלקים אל חלקים אחרים תמיד הנה יתחייבו הב' סקרים אם סיהיו לה'
מקומות כבת' ואם סיהיו המקומות מתנועעים וסיהיה המקום במקום:
יתחייב אב' היות המקום השטח המקוף השוה הנבדל וכאשר התבאר זה
התאמת בלא שפק שהגשם המקומם בת' וזה אשר כונן במי' זה המן המופתי
המין הב' ככאור המנעות מן אות מתנועע כבת' תנוע' ישראל סוכות
אמנם החנעות תנועה ישראל כמתנועע כבת' סדר בזה ב' מופתי הא' הניע
בג' הקדמו' ידוע בעצמן הגשם גשם מוחשים לנו אנה תיחדהו ומקום
מתנועע אליו וינח הב' שמקום החלקוהכל א' כחלתאם שמקו' גשם א' מן
הארץ הו' מקו' הארץ בכלל ואח' שהתיישבו חלו' הב' הקדמו' סדר המופת כן
אם הי' הגשם כבת' לא ימנ' מפיהו מתדמו החלקי' או בלתי מתדמ' החלקי' ואם
הי' מתדמ' החלקי' הנה לפי שמקו' הכל והחל א' כמו שהתבאר בהקדמ' הב' לא
יתנועע כלל למה שמקומו צריך שיסנה לו ואכ' כשחלק הגשם הו' בחלק מקו'
הכל הנה הוא אם כן במקומו והדבר לא יתנועע כשהו' במקומו ואם לא הי'
מתדמ' החלקי' הב' החלקי' אם סיהיו בת' במספ' ואם סיהיו כבת' ואם היו בת'
במספ' חנוי' סיהיה א' מה כבת' כגוד' וחיוי' שלא יתנועע תנוע' ישראל כמו סקרי

המאמר הראשון

אם היו בבת במספר חייב שהיו מיני האנה בבת במספר כעני שהתבט
 בהקדמה הראשון והנה מיני האנה מוגבלים וזה שהאנה הטבעי הוא
 לקוח אם מהתנועה הישרה אם מהסוכות והתנועה היסוד היא מן האחד
 אל אל האמצע והסוכות היא סביב האמצע ואם היה בכאן גדול בבת
 בין חלקי הגסם לא יהיה בכאן אמצע ואין לאומר שיאמר שמקום כל אחד
 זה למעלה מזה וזה אל לא תכלית שאם היה הדבר כן לא יהיה בכאן מעלה
 ומטה במחלט הצבאר אם כן איך היה סבמציאות גסם בבת תסתלק
 שתנועה הישרה אבל התנועה היסודה נראית בחוש גסם בבת אם כן
 בלתי נמצא

הצופה

הכ' סדרו כן אם היה גסם בבת נמצא הנה ימצא ב
 בהכרח כוכב בבת או קלות בבת אבל כוכב בבת
 מקלות בבת נמצע והנה התדבקות הנמש בקודם בהקש הזה יתבאר
 על דרך הזה לפי שאכחנו נר' היסודות הד' מתנועעים מהם אל המעלה
 במחלט ומהם אל המטה במחלט ומהם אל המטה ואל המעלה בצדו ואנחנו
 גדל' שהמטה במחלט מוגבל הנה הפכו שהוא המעלה במחלט מוגבל אחד
 שהפכים הם בתכלית המרחק ונאמר שהיא מחייב אם היה גסם בבת
 נמצא שיהיה כוכב בבת נמצא שאם לא ימצא לו כוכב בבת יהיה אם כן
 ב'ת' ונניחאו ועוד נבדל ממנו גסם ב'ת' והוא מבואר שיהיה כוכבו קטן
 מכוכב הגב'ת' עוד נכפול זה הגסם עד שיהיה כוכבו גדול ככוכב ה'ב'ת'
 אחר סכודו ב'ת' והוא מבואר שהכפ' בגסם הב'ת' אפשר עד שיהיה גדול
 מכוכב בת' הראשון שהיה כוכב לגסם הגב'ת' וכל זה בתכלית הגטול שיהיה
 כוכב חלק מהגסם והוא ב'ת' גדול ככוכב כל הגסם הב'ת' ויותר גדול ממנו
 אם כן התדבקות הנמשך מקודם בהקש הזה שאם היה גסם בבת נמצא
 כוכב בלתי ב'ת' בהכרח נמצא ואמנם סותר הנמשך והוא שאי אפשר סימנ'
 כוכב בבת או קלות בבת' זה יתבאר אחר שנניח ג' ההקדמות האחת
 שהמתנועע שלו שים לו כוכב יותר גדול יתנועע תנועתו הטבעי מרחק
 אחד בזמן יותר מועט ממה שיתנועע המתנועע' שים לו כוכב יותר קטן
 המרחק הוא בעינו הכ' שישם הב' זמנים יחס הכוכב אל הכוכב והג' שכל
 תנועה בזמן ובאשר נתישבו אלו ההקדמות נניח שכוכב בבת' וכוכב בת'
 יתנועע מרחק אחד בעינו יחייב שיהיה יחס הזמן אל הזמן יחס הכוכב
 אל הכוכב ולפי שאין בין הב'ת' והב'ת' יחס אלא ככקדה אל הק' בעתה
 אל הזמן יתחייב שיתנועע בעתה והוא בלתי אפשר יתחייב עוד שיחתך

מרחק

הכלל הראשון

מרחק גדול וקצין בשוה והוא בעתה אחד * ואם הנחצו זמן מה מועצ
לכבת היה אפשר שימצא כוכב יחשו אל הכוכב הקטן יחס הזמן אל הזמן
ויהיה זה כוכב הבת יתנועע בזמן שוה לכוכב הבת וכשנכפול אותו ית
יתנועע בזמן שוה לכוכב הבת הקטן הבת בזמן יותר מועט מהכוכב הבת
וכל זה בתכלית הטבול והבטולים נתחייבומהנחתינו כוכב בת נמצא
וכאשר התבאר המנעות מציאות כוכב בת התבאר אכ המנעות מציאו
גשם בבת בגשמים הפשוטים * ואולם במורכבים המנעות מציאותגשם
בבת מכואר מצד החלוקה והוא שלא ימנע אם שיהיה מדברים בלתי בת
בשיעור או במספר או בצורה וא"כ בשיעור שכבר התבאר המנעות שיעור
הגשמים הפשוטים בבת וכן אי אפשר להיותם בלתי בת במספר כי מצד
שישתמשו והיו כולם שיעור בבת שהתבאר המנעו אחרי שהם אחד בצור
וכן א"כ שיהיו בבת בצורה שיתחייב שיהיו המקומות בבת ועוד שאנחנו
נראה התנועות בת ולא הוא מכואר שלא ימצא גשם בבת פשוט ולא מורכב
מה אמנם מצד התנועה :

הבנות הג' סדרו כן אם היה גשם בבת נמצא הנה אי אפשר לנו
שיפעל ושיתפעל אבל כל גשם מוחש אם פועל ואם
מתפעל יוליד סותר הקודם והוא שבגשם בבת בלתי נמצא ואמנם נרצה
בהפעל וההפעלות אשר בזמן והנה שכל גשם מוחש פועל או מתפעל זה
מכואר בחשש למה שכל גשם מוחש אם פועל לבר כמו הגרמי השמימים
אם פועל ומתפעל כמו היסודית והגשמים המורכבים ואולם שהגשם הבת
אי אפשר לו שיפעל ושיתפעל יתבאר בסניחב הקדמות מכואר נת בעצמן
הא' ששני מתפעלים שנים יתפעלו מפועל אחד בזמן שוה ושהמתפעל הקטן
יתפעל ממנו בזמן יותר קטן והכ' שכשיפעלו פעלים מתחלפים בשני מ
מתפעלים יחס המתפעל אל המתפעל כיוחס הפועל אל הפועל והג'
שהפועל יתברך יפעל בזמן בת ואחר שנתיישבו אליו ההקדמות הא' מ
מכואר שהבנת א"כ שיפעל ושיתפעל וזה שהבת אי אפשר לנו שיפעל
בבת ולא הבת כבעת ולא הבת בבת אמנם שהבת לא יפעל
בבת הוא מכואר שאם היה פועל בו נניח שיהיה פועל בו בזמן מה מונח
ונניח ב"כ פועל בבת בזמן אחד ויהיה קטן מהראשון בהכרח וככפול
הבת המתפעל עד שיפעל בזמן שוה לזמן הראשון המונח שהוא אפשר
זה כמו שהתבאר בהקדמת הב' ויתחייב א"כ שיתפעל הב' בבת מהבת
בזמן שוה להפעלות הבת מהבת והוא סקר ואם נכפול יותר המתפעל

המאמר הראשון

יתחייב סיתפועל הבב'ת מהכ'ת בזמן יותר קטן כהפעלות הב'ת מהכ'ת
 וזה מגונה מאד : וכך יתחייב שלא יפעל! הב'ת בב'ת שאם היה פועל בו
 כניח בב'ת פועל בכ'ת בזמן מה מונח ונניח ב'ת פועל בכ'ת בזמן אחר
 גדול מהראשון וכפול הב'ת הפועל עד שיפעל בזמן שיה' לאותו זמן שזה
 אפשר כמו שהתבאר בב' ויתחייב א"כ שיפעל הבעל תכלית כבעל תכלית
 בזמן שיה' למה שיפעל הבב'ת בכ'ת הפך מה שהונח : ואם נכפול עוד הב'ת
 יתחייב שיפעל בזמן יותר מועט מהכב'ת והוא מגונה מאד : וכך יתחייב
 שלא יפעל הבב'ת בב'ת שאם היה פועל בו כניח בכ'ת פועל בכ'ת בזמן מה
 מונח ונניח חלק מהמתפעל מתפעל מהכב'ת הפועל בזמן ויהיה בהכרח
 יותר קטן וכפול המתפעל עד שיהיה בזמן שיה' לאותו המונח : וזה איפשר
 מכח ההקדמה הב' : ויתחייב סיתפועל הבב'ת והב'ת מפועל בזמן אחר
 והוא הפך מה שהונח : ואם נכפול עוד המתפעל יתחייב סיתפועל הבב'ת
 בזמן מועט מהפעלות מהכב'ת • והוא מגונה מאד : ואחר שהתבאר
 שא"ל לבב'ת שיפעל ולא סיתפעל הנה חייב שאין בב'ת נמצא : וזה אמנם
 התבאר מפאת המנעות התנועה וזה שהשינוי הוא מין התנועה : וכבר
 השתתף לתנועה הישרה למה ששניהם מהפך אל הפך : ולזה שדרנו המוספת
 הזו במופתים שהזכרנו מצד המנעות התנועה הישרה : ואולם *אלוהי יגלה גמלו*
במכות גמלו מיד ילפנים לבאר שג"ל ילפנים בראש כדג :

המוספת הא' שדרנו כן • אם הגשם בב'ת הסכובי המתנועע בסכוב נמצא
 יתחייב סבהיות קטרו מתנועע בסכוב שידבק על חצי קטרו
 הנח כשיגיע אליו : והנה זה נמנע יוליד שהגשם הבב'ת הסכובי בלתי
 מתנועע בסכוב : והנה התדבקות הנמשך בקודם מבואר בעצמו להיות
 הקוים היוצאים מן המרכז אל המקוף בכל הכדו'ונים : ואמנם סות' הנמשך
 מחו"ל למה שהג' גר שהמרח' סביב כל כ'קוים היוצאי' מן המרכז אל המקוף
 מתוסף בתוספת הקוים : ולפי שהיו הקוים בלתי בעל תכלית היה ה'
 המרחק אשר ביניהם בלתי בעל תכלית • ולפי שהוא מבואר שא"ל לתנועה
 שיחתך מרחק בב'ת הוא מבואר שא"ל לו להדבק בחצי קטר הגח • וכבר
 הנחנוהו דבק בו • והוא מבואר שהשקר הזה יצא מהניחני אותו מתנועע :
 ומתאחרונים מי שחזק המוספת הזה בשאמר ואיך ידבק בחצי הקטר
 : והנה כאשר דמינו שניקוים יוצאי' מהמרכז ויחדשו זנית בעניין שמיטתו
 יחדש משולם שנה הנלענות הנה אם הקוים בלתי בעל תכלית המרחק אשר
 ביניהם בלתי בעל תכלית • אם כן הקו האחד המתנועע אי אפשר לו להדבק

הכלל הראשון

עם קו האחר - למה שיצטרך לחתוך מרחק ב'ת עם שהוא מונע בעצמו
היות ב'ת מוקף משני קוים משתי קצותיו כי האמר בהיותו מוקף וב'ת
מאמר שיתר נכסו: והנה שיתחייב זה בכל שני קוים היוצאים מהמרכז
אם היו ב'ת שאין ספק שכל מה שיתווספו הקוים נוסף המרחק אשר הוא
להם מקום חיתר: ולהיות הקוים ב'ת היה המרחק אשר ביניהם ב'ת
בהכרח והוא מבוחר הגבול:

הצופת הב'ת אם הגשם הסבוכי המתנועע בסבוב ב'ת נמצא יתחייב
שיתנועע בזמן בת' מרחק ב'ת והוא מונע יתחייב שלא נמצא
מתנועע בסבוב ב'ת: והנה שיתר הנמשך מבוחר בעצמו והתדבקנותו
לקוים יחבאר בשניע קו ב'ת יוצא ממרכזו ונצטב ג'כ מיתר בו והוא
מבוחר שיהיה ב'ת אחר שהגשם ב'ת ונכניעהו נח: הנה כשיתנועע הקו
היוצא מן המרכז בסבוב יהי' בג'זמן יפגש המיתר ויחתכוו בזמן לא יפגשו
ול'היות הגשם הסבוכי המתנועע בסבוב יתנועע בזמן ב'ת יתחייב שיחתוך
הקו היוצא מן המרכז מרחק ב'ת והוא המתר המונח בזמן בת' והו' שקר
מבוחר להיות התנועה אשר בזמן ב'ת מחייב שיהיה במרחק בע'תכלית:

הצופת הב'ת סדרו כן - אם הגשם המתנועע בסבוב בלתי בעל תכלית
נמצא יתחייב אפשרות הנחת שני קוים נכחיים: האחד
מתנועע נכח חזרו בסבוב: והאחר שיחתכוו ויפגשו קודם שפגשו קצה
הקו: וזה מונע יחייב אם כן המנעות הקודם: ויהיה המנעות הנמשך
מחייב למה שהוא מבוחר בעצמו שכשהונחו ב' קוים על זה התאר יתחייב
שיפגש הנקודה הראשונה אשר בקצה הקו קודם שיפגש אמצעייתו: ואמנם
התדבקנותו לקודם גם כן מבוחר למה שהקו הב'ת אין לו קצה והתחלה
ואין בו נקודה שלא יהיה לספיה נקודה:

הצופת הרביעי סדרו כן: אם הגשם הבלתי בעל תכלית אתנועע
תנועה סבוכית הנה יש לו תנועה סבוכית בלתי בעל תכלית והוא
נצ'נע וילך שאין הגשם הב'ת מתנועע בסבוב: אמנם התדבקנותו לנמשך
הקודם מבוחר בעצמו ואמנם המנעות חמונה סבוכית בלתי בת' זה יראה
מרושם התמונה אשר יאמר בה המהו ברשמה שהיא אשר יקוף בה גבול או
גבולים: והוא מבוחר שאשר יקוף בה הגבול הוא ב'ת: וככלל התכלית
הוא מצד הצורה בכל הדברים: והעדר התכלית מצד החומר: ואח' שהית'
התמונה היא הצורה א'א שהיא ב'ת:

המאמר הראשון

המופת ה'ה סדרו כן אם היה הגשם הכב'ת מתנועע בסבוב היא אפשר
 בו כשנזכר קו מהמרכז יתנועע בסבוב שיחתוך קובכ'ת מ'ב
 קצותיו אם הונח עמוד על הקטר כב'ת והוא נמוע למה שהעמוד כב'ת
 ואי אפשר שיחתוך קו כב'ת בזמן ב'ת יוליד ס'א'א לגשם הכ'ת שיתנוע'
 בסבוב :

המופת

השני אם נניח הגשם

המתנועע בסבוב כב'ת כאילו תאמר הגשם הרקיעי יתחייב שיחתוך מרחק
 כב'ת בזמן ב'ת והוא שקר יוליד שאין גשם מתנועע בסבוב כב'ת . והנה
 סותר הנמשך מבואר בעצמו וחייבו לקודם מבואר מן החוש שאכחנו נראה
 באי זנקורה סנרשום בו שתשוב למקומה בזמן כב'ת : התבאר מכל
 אלו המופתים שהתנועה הסבובית נמנעת בגשם הכ'ת : וככה התבאר
 כמה שקדם שהתנועה הישרה נמנעת גם כן בו . אבל התנועה הישרה
 והסבובית נראית כחוש הנה אם כן הגשם הכב'ת בלתי נמצא : והוא אשר
 כוון במין הזה השלישי .

המין ה'ר בבאר כולל בהמנעמתיאות גשם כב'ת כשעל והיא בכח

המופתים הקודמים וסדר בזה ב' מופתים הא' סדור

כן אם היה הגשם כב'ת נמצא הנה אם שיתנועע תנועה סבובית או ישרה
 יאם סבובית הנה בהכרח יש לו אמצע כי הסבובי הוא אשר יסוב סביב
 האמצע ואם יש לו אמצעים לו קצוות ולכב'ת אין לוקצוות : הנה לא
 יתנועע אם כן תנועה סבובית נשאר אם כן שיתנועע תנועה ישרה
 והנה יצטרך בהכרח ב' מקומות כל אחד מהם כב'ת הא' לתנועה הטבעית
 ומה שאליו והב' להכרחית ומה שממנו ואם המקומות שנים יהיה כב'ת
 בהכרח למה שהכב'ת אי אפשר שיהיו שנים במספר וכבר הוכחו כב'ת
 לא יתנועע תנועה ישרה ועוד שהוקנו אי אפשר לו שיהיה בלתי בעל תכלי'
 למה שהוא מוגבל אחד שהתבאר מעניינו שהוא התכלית המקיף . השני
 סדורו כן אם ימצא גשם כב'ת שיתנועע מעצמו או מזולתו ואם יתנועע
 מעצמו יהיה ב'ח מרגיש וכל מרגיש יש לו מוחשים מחוץ מקיפיים בו .

ואשר בזה התבאר הוא כב'ת ואם יתנועע מזולתו מחוץ יהיה בהכרח גשם
 כב'ת ויהיו שנים כב'ת והוא שקר למה שיהיה מקובעם יותר גדול מכל ס'
 מהם ויהי מה שאין תכלית לו גדול ממה שאין תכלית לו . עם שיתחייב
 מזה מניעים ומתנועים כב'ת במספר כל אחד מהם כב'ת בגודל :

ועוד חזק זה בדברים הם בכח המופתים אשר קדם זכרם אלו הם המ
 המופתים שבאו בדורש הזה בספרי ארסטו זולתו מהמחברים ומפרשי

הכלל הראשון.

ספריו אלא שבאומנובלים להבדיל המעיין אשר הוא אחד מהמקומות המנועים ולזה סדרנו אותם בצנור מופלב וחזקנו מקצתם בדברים לא זכרום כוונה ממנו שיהיה מוכן ומזומן לברר האנו מהטעות ומקומות ההמעדה לבלתי נשוא פנים רק לאמת וזה מה שכווננו בזה הפרק

הפרק הב

בבאור ההקדמה השנית האומרת שמציאות גדלים אינן תכלית למספרם שקר והוא סהיו נמצאים יחד הנה אחר שבאר בהקדמה האחד המנעות מציאות גדלים בבתי' ביאר בהקדמה הזאת השנית המנעות מציאות גדלים בבתי' במספר ואמנם אמתות זאת ההקדמה יגיע במופת ההקדמה האחד וזה שכל גדלים לו שיעור מה וכאשר הוספנו עליו גדל אחר היה מקובץ פענרם יותר גדול וכאשר יוסף גדלים בבתי' במספר יהיה השיעור בבלתי בעל תכלית אשר התכאר המנעו:

הפרק הג

בבאור ההקדמה הג' האומרת שמציאות גדלות ועלולו אינן תכלית למספרם שקר ואם לא היו בעלי גדול משל זה שיהיה זה השכל דמי' סבתו שכל שני' וסבת הב' של' כן לבלתי תכלית זה גם כן מבואר בטול הנה אחר שבאר בהקדמות הב' המנעות מציאות בבתי' בדברים אשר להם סדר במצב בגדלים באר הטנעות מציאות בדברים אשר להם סדר בטבע בעלות ועלולים כי העלה היא אשר בהמצאה ימצא העלול ואם וצנייד העדרה לא יצנייד מציאו העלול ולזה הסתלשות עלה ועלול לבלתי תכלית בטבע וזה שהעלול היא אפשרי המציאות בכח וכתעצמו והוא צריך אל מכריע וכריע מציאותו על העדרה אשר המכריע הוא הו עלתו ולזה הסתלשות עלות ועלול לבלתי תכלית לא ימלט כלל מהיו כל עלולו אם לא ואם היו כל עלולו הכהם אפשרי המציאו ולפי שהיו דרכו אל מכריע וכריע מציאות על העדר הנה על בלתי עלול בהכרח ואם לא היו עלולים כלם הנה אחר מהם עלה בלתי עלולה שהיא תכלית ההסתלשות וכבר הוכח שלא היה לו תכלית זה שקר בטל.

והשקר הזה התחייב מהניח עלות ועלולים אינן תכלית למספרם וצריך סגתעורר שלא חייב המנעות בבתי' אלא לדברים שיש להם סדר במצב בגדלים או בטבע בעלול ועלולים אבל לדברים אשר אינן להם סדר במצב לא בטבע בשכלים או כפשות הנה לא ימנע מציאותם בבתי' וזה הוא

המאמר הראשון

רעתן סוף ואכזמור : ואולם זן רסד יראה ההמנעות גם בדברים שאין להם סדר : כי הוא אמר שהמספר בפעל הוא ב'ת בהכרח : וזה שכל מספר בפעל הוא ספור בפעל וכל ספור בפעל אם זוג ואם נפרד : ומה שהוא זבאן נפרד הוא בעל תכלית בהכרח : ומה שיראה לנו בזה הו' שהחלוף הזאת למספר היא אמתית אין המלט מומנה : אבל המספר הבב'ת אחר היותו בלתי מוגבל לא יתואר בזוגיות והפרדה ולזה אין הבב'ת נמנע בו : ולזה מה שדקדק הרב בהמנעות המספר הבב'ת בדברים שיש להם סדר במצב בגדלים אובטכע בעלות ועלולים בשיהיה האחר עלה לב' ו'הכ' לב' וכן לבלתי תכלית :

הפרק הר

בבאור ההקדמה הד' האומרת שהשינוי ימצא בארבעה מאמרות במאמר העצם והוא הקוים ויהפסד : ובמאמר הבמה והוא הצמיחה והחסרון : ובמאמר האריך והוא ההשתנות וימצא במאמר האכה והוא תנועת העתק ועל זה השינוי באכה תאמר התנועה בפרט : הכה למה שהשינוי ממנו בזמן וממנו בזולת זמן כשילקח השינוי סתמי בשלוח תתאמת זאת ההקדמה והיא כמבוארת בעצמה כי השינוי אשר בכמה והאריך והאכה הוא בזמן : והשינוי אשר בעצם הוא בזולת זמן כמו שהתבאר בספר הקוים וההפסד : ומה שצד' שנתעורר עליו למה ויחד אליו הד' מאמרות והוא מבואר שהשינוי כבר ימצא בשאר המאמרות כאלו תאמר במאמר המצב ושיפעל ושיתפעל אלא שלמה של כל שינוי בחינות אם מצדהנושא והוא העתק המפתח מת' אל תאר ובכחיכה הזאת היא בשאר המאמרות והוא שינוי בזולת זמן ואם מצד חמר השינוי כאלו תאמר בכמות ובאיכות ובאכה ובכחיכה הזאת היא במאמר אשר בו חומר השינוי והוא פונה בעיון הזה אל הבחיכה הזאת והוא השינוי אשר בעצם כמשך לתנועה אשר לאלו המאמרות ויחד הרב אליו הד' מאמרות ודרך בזה דרך ארסו כספרנו כמה שאחר והוא הככז מה שיאמר בזה לפי מה שיראה אלא שנסאר עליו נו' לבאר למה ייחד השינוי באכה שהו' ה' העתק לתנועה בפרט אחר שהתנועה בכמה היא השינוי באכה ב'כ אחר שבו העתק מה : וכבר נתעורר אל תברזי מזה : ואמר כי להיות העתק באכ' מומח' יחד לו התנועה ולא יחד אותה לצמיחה כי העת' כה איכנו מומח' לפי מה שיראה בצמיחה אין בו העתק באכה למה שידוע שהצמיחה כצומח הוא בכל קטרוי : ולזה לא נבאר חלק רינו' אליו שיתאמת בו העת' מאכה

הכלל הראשון

אל אנה: ולזה יחד הרב התבונה חל העתק באנה:

הפרק הה'

בביאור ההקדמה ה' האומרת שכל תבונה סיני
 ויציאה מן הכח אל הפעל הנה אמרו שכל תבונה
 סיני הוא מכואר לפי מה שקדם אבל לא יתהפך זה וזה שאין כל סיני
 תבונה למה שהסיני ממנו שיהיה בזולת זמן כמו ההגיה וההפסד והשתק
 הנושא מתאר אל תאר אשר מזה הזר יכנס במאמר שיפעל ושיתפעל
 השני ממנו אשר הוא בבחינת חמר הסיני אשר בו יזדק שם התבונה
 לבר ורעהו: כי לא הרבישו בזה החלוקה מהמון המתלספים: ואמנם חמר
 שהוא יציאת מן הכח אל הפעל הוא נמשך למה שגדרו התבונה שהיא
 שלמותה שבכח מצד מה שהוא בכח: והנה יזדק עליו שהוא שלמות למה
 שהתבונה בין מה שממנו ומה שאליו וכשהיה כמה שממנו היה בכח גמור
 וכשהיה כמה שאליו היה שלמות גמור והוא כח: וכשהוא כמה שבין הגם
 הוא שלמותמה אבל מצד שהוא עדיין בכח: ולזה אין שלמות גמור ולזה
 התאמת שהתבונה יציא מן הכח אל הפעל: ואולם כבר יראה שהגדר הזה
 איננו אמתי לתבונה למה שמסבולות הגדר ההתהפך על הגדר כמו שהתבאר
 בספר המוסף: ולפי שהגדר הזה כבר יזדק ג' בהנעה יתחייב אם כן
 שיהיה תבונה ויצטרך ג' אל הנעת מניע: וזאת ההנעה השנית ג' תבונה
 וזה לכלהי תכלית: ולזה היה הגדר האמתי לפי מה שיראה לנו הגדר אחר
 אשר זכרנו והוא שלמות המתועב כמה שהוא מתבועע ואמרו שלמות ה'
 המתבועע יורה שיש לפעל ושלמו מה: ואמרו כח' שהוא מתבועע יורה שאין
 לו פעל ושלמות גמור: ואיך שיהי הגדר ההקדמה אמיתית שכל תבונה
 סיני ויציאה מן הכח אל הפעל:

קח"ק

הפרק הו'

בביאור ההקדמה הששית האומרת שהתבונות מהם
 בעצמות ומהם במקר ומהם בהכרח: ומהם בחלק
 אולם אשר בעצמו בהעתק בשם ממקו למי ו' ואולי אשר במקר כמו שיאמר
 בשחרו' שהו' בשם שהועת ממקו אל מקו ואולי אשר בהכר' כתבוע האכ' אל המעל
 במכריח יכריח על זה: ואולם אשר בחלק כתבונות המסמר אשר בספינה
 כי כשנתועב' הספינה נאמר שכבר התבועע המסמר ג' וכן כל מחוכ'
 יתבועע ככלל ואמר שחלקו ג' כתבונות הנה המכוון בהקדמה הזאת ש'
 שהתבונה לה בחיות: וזה אם עצמותית טכצית היתה או הכרחית וכנס'
 בזה הרגועית בהעתק בשם ממקום אל מקום או מקרית שניחם התבונה
 לרבר שאין מדרכו שיתבועע מעצמו אלא שיתבועע במקרה כמו שיתבועע

הצאמר דר' אהרן

השחרות אשר בגשם כתנועת הגשם ואם הכרחית עצמותית היתה לא
מקדונית בתנועת האבן למעלה ואם אשר בחלק הכרחית היתה אוטומטי
והפרס אשר בין המקדונית ואשר בחלק שהמקדונית היא כשניחם התנוע
אשר במקרה לדבר שאין דרכו שיתנועע ואשר בחלק היא שניחם התנוע
אשר בחלק לדבר שמדרכו שיתנועע אבל מה שצריך להתעורר עליו אמר
במשל התנועה אשר בעצמות בהעתק הגשם ממקום למקום ולפ סכנות
הגלגל לא יעתק גשם הגלגל ממקום למקום למה שלא ימיר המקום בכללו
ואמנם יעתקו חלקיו הנה לא תהיה התנועה עצמית לכללו כי אם לחלקי
: וזה חילוף מה שידחה כי התנועה לגלגל היא רזונית תשוקית לפי רעת
אדםנו ואם טבעית למהסי ראה לנו: וזה שלמה שאנחנו כראו שהתנו
טבעית בגשמים בכללו והיו בגשמים הפשוטים אשר תחת הגלגל היסודיים
בעלי כוכב וקלות מתנועעים תנועה ישרה הנה גשם הגלגל בכללו שאינו
מתאר כוכב וקלות התנועה הטבעית לו הסבוכית ולזה היתה התנועה
הסבוכית לגלגל עצמותית ואם היה שלא יעתק הגלגל ממקום אל מקום
בכללו בחילוף מה שידחה מדברי הרב: וכן אמרו במשל אשר במקרה
בשחרות אשר בגשם אשר הוא בגודל מה והוא נעתק מגודל אל גודל כבד
יאמר התנועה אשר במקרה גם בנקודה אשר בתכלית הגשם: ואם איננה
בגודל כי אם בתכלית: ואולם אמרו במשל אשר בהדח כתנועת האבן
אל המעלה נמשך לדעת השני המפורסם אשר ליסודית תנועות טבעיות
הפכיות כתנועת האבן אל מטה ותנועת האם למעלה ושפטו משני זה
שהיסודות הן לאחד מהם והוא הארץ כוכב מוחלט ולאש קלות מוחלט
ולאוויר ולמים כוכב וקלות רזופי: והדעת הזו לפי מה שידחה לא
התבאר ולא יתבאר: וזה שים לאומר שיאמר שלכל אחד מהיסודות כוכב
מה אלא שהם מתחלפים בפחות יותר: ואמנם הית תנועת האם למעלה
לכוכב האוויר אשר ידחה אותו למעלה כאשר יקרה לאבן אשר תוך הכוב
אשר בזו זהב או עופרת מותך או כסף שיתנועע אל מעלה למה שכוכב
המתכמת ידחה: וכדמות זה יקרה אל האוויר ואל המים: וכבר
ידחה זה למה שכאשר חפרנו בארץ ירד בחפירה האוויר ונתמלאת ממנו
ואם היה שאפשר לטוען שיטעון שזה ממנו להמנע הדקות תוך הגלגל א
אבל אינו כמעט שיהיה זה לכוכב היסוד ואולם איך שתהיה תנועת האבן
למעלה הנה על כל פנים מפאת מכריח כמו שבא במשל: ודאי בזה
הערה בזה הפרק:

הכלל הראשון

הפרק הז

בכאור ההקדמה הז' האומרת שכל משתנה מתחלק והוא גם בהכרח וכל מה שלא יתחלק לא יתגועע ולא יהיה גם כלל : הנה ההקדמה הזאת כוללת חמשה סקדמו' הא' שכל משתנה מתחל' : הב' שכל מתגועע מתחל' : הג' שכל מתגועע' הוא גם בהכרח : הד' שכל מה שלא יתחלק לא יתגועע : הה' שכל מה שלא יתחלק אינו גם : ואמנם הד' והה' מבוארות מעצמן אם הד' מבוארת בהפך הסותר מהב' . וזה שכאשר התבאר שכל מתגועע מתחל' והיא ההקדמה הב' יתחייב מהפך הסותר שמה שלא יתחלק לא יתגועע והיא הד' . והה' מבוארת מגדר הגשם והיותו מכמה המתדבק : ואמנם הראשונות צריכות כאור . אולם הא' נתחבטו בה המפרס' לשי שארסטו יסד' בה המופת בו מהשמע למה שהמשתנה מחוייב שיהיה מקצתו כמה שממנו ומקצתו כמה שאליו . וזה כי בהיותו כמה שממנו הוא נח' ג' לתו משתנה עדיין : וכשהוא כמה שאליו הוא נח' כבר השתנה ואי אפשר להיות כלו כמה שממנו וכלו כמה שאליו יחד יחוייב אם כן שיהי' מקצתו כמה שממנו ומקצתו כמה שאליו ומה שזה דרכו הוא מתחלק בהכרח :

ולפי שהבאר הז' לא יכלול אלא המשתנה בזמן אבל המשתנה בזולת זמן בתכליות הסינויים והתגועעות לא יצדק עליו זה : והיה הבאר א' כחלקו היה אלסכנדר יראה שכל משתנה בזמן והמשתנה בזולת זמן הוא בחוש לבד אבל הוא בזמן ולא יורגש למעוטו והיא סברא נפסד' מבואר' הבטול : ואולם תמסטיים קבל' מציאות משתנה בזולת זמן אלא שלמה משתנה בזולת זמן הוא נמשך למשתנה בזמן היה הבאר כולל : ואולם אנוכר' א' אלציב עם שקבל' ג' מציאות משתנה בזולת זמן והו' המשתנה מהעדר אל מציאות בחול הצורה בחמר פי' המשתנה באיך כחס' שיתקד' ונקד' שיתחמס' שזה יהיה בזמן בהכרח : ואולם א' רסד' דקדק עוד כי למה שתכליות הסינויים אינם סינויים באמת כי אז הם נחיס' באר ארסט' כולל המשתנה באמת והיה המשתנה כולל כל סוגי הסינוי : ולא אדע מה הרויח אנוכר' כמה ספירס' המשתנה באיך כי הוא מבואר שהסינוי אשר באיך להם תכליות סינויים בזולת זמן : וזה שהשחר' המתלבן בתכלית תגועתו היה לבן בזולת זמן : ואיך שהיה הנה יראה שהרב לקחו כפי דעת כר' ולזה חייב מאמרו כל משתנה מתחלק וזה למה שהמשתנה כבר יכלול כל מיני הסינויים וכמו שבאר בהקדמה הרביעית ולז' נתאמתו עתי' ההקדמות הראשונות : ואולם רג' אמרו שכל מתגועע גם היא

אין כל הווי' :
הוא

המאמר הראשון

מבוארת מאד : זה שאס נקח התנועה כפרס כמו ספרים הרנסתה
 אתנועה באנה הנה למה שהאנה ייחד מקום והמקום הוא מיוחד לבסס הוא
 מבואר שהתנועה גשם : ואס נקח התנועה כוללת כל מיני הסיני להיות
 כלם צריכין אל כוסא גשמי הוא מבואר בהם שהמסתנה הוא גשם נתאמש
 אם כן אלג הג' הקדמות הראשו נות אלל שיותנה באמרו כל מתנועה
 מתנועה כעצם : וזה שאנחנו נמצא אשר יתנועע במקרה לא יתחלק
 כי הנקודה שהיא תכלית הקולא תתנועע בהתנועע הקו שהיא לו תכלית
 והקו בהתנועע השטוח והגשם : והנקודה לא תתחלק ואינה גשם אבל הכוונה
 במתנועע כעצם : ונתבארה א"כ ההקדמה הז' הכוללת ההקדמות החמש :

הפרק ח

בבואר ההקדמה השמינית האומרת שכל מה
 שיתנועע במקרה יכוח בהכרח אשר שאין תנועת
 בעצמותו : ולזה לא יתנועע התנועה המקרית תמיד : יסוד ההקדמה
 הזאת לפי מה שיראה מה שהיח ארסנו בשמיני מהשמיני שמה שיהיה
 במקרה אפשר בו שימצא וסלא ימצא . והאפשרי אין ראוי בו סלא יצא
 אל הפועל בזמן כב' תלזה כבר יחוייב במתנועע במקרה סינוח :

הפרק ט

בבואר ההקדמה הג' האומרת כי כל גשם שינוע
 גשם אמנם ינועהו' בשיושנועע גם הוא כשת
 הנועתו : ההקדמה הזאת מבוארת בעצמה אמנם צריך שיותנה בה
 שיהיה המנוע הפועל אבל המנוע ע"ד התכלית כאלו תאמר שהאם מניע
 האוויר שיעלה על שטחו להאותות המקום שהוא אל האוויר כבר ינועהו
 והוא לא יתנועע ולז' היה אמרו גשם שינוע גשם יראה שיוענהו אם בדחי'
 או במשיכה וכבר הקשו על זה ממה שנראה כחוש שהאכז המגניטם שינוע
 הברזל כשימשכהו אללו ולא יתנועע : והנה הסירו כזה כסני פניס
 האחד כי האומר שיאמר שהברזל שיתנועע בעצמו וזה אמנם מהאמזג אשר
 יקרה מהאכז : והב' שאם הודינו שהאכז ימשכהו הנה יהיה זה כשיותכו
 מהאכז גשמים ימשכו הנמשך ימשכוהו אם בדרך משיכה או בדרך
 דחייה :

הפרק י

בבואר ההקדמה האומרת כי כל מה שיאמר
 שהוא בגשם יחלק אל שני חלקים אם שתיה
 עמידתו בגשם במקרים אם שתיה עמידת הגשם בו כצורה השכנה וסני
 כח בגשם : כבר הי' מן הקדמונים מי שיראה שהגשם אין בו הדכנה כלל
 אבל הוא א' בעצמו וגדרו ואס היה סנרטיס בהם הרכנה הנה במקרים

הכלל הראשון

עצמיים ומשיגים בלתי עצמיים והנה ארסטו גופו מפרטי ספריו הכו על קדקדק הסברה הזאת בשאמרו שאין המלט בכל גשם משני דברים עצמיים והם החומר והצורה וזה שאנחנו נראה הגשמיים שבכאן היום ונפסדים • ולפי שהדבר הנפסד לא יקבל הדבר ההוא יצטרך להניח כושר יקבל את שניהם הוא החומר הנקרא היולי • והוא מבואר שהוא עצמי להוא כי ה' כושר הוא : ולפי שהמקבל הוא דבר זולת המקובל הנה יחוייב שיהיו בו שני דברים ולפי שהמקובל בו ואמר שהדבר ההוא ומוגבל ובו נתעצם הוא מבואר שה' עצמי להוא : ולפי שהכושר אי אפשר שיהיה בעצמו בפעל שאם היה בפעל לא תהיה הויה אלא שינוי הוא מבואר שקיום הדבר ועמידתו הוא בדבר המקובל והוא הצורה הטבעית : ואלו המקרים אשר אין המלט מהם בכל גשם הוא מבואר שעמידתם בגשם הכלל החומר והצורה הגשמית שאם היה להם קיום ועמידה בעצמם היו עצמיים • ולפי שכל אחד משני אלני ר"ל הצורה והמקרה אין למציאות בעצמו וש' והם צריכין אל כושר כמו שהתבאר שתושב בתיבת כח • ואמר ששניהם כח בגם זכרי שתתבונן אמרו שעמידת הגשם בצורת הטבעית שהוא לקח הגשם שכולל החומר וסצורה הגשמית ביחס אל הצורה הטבעית המיוחדת ביחס החומר אל הצור' בכללנו שקיומו ועמידתו בה :

הפרק י"א

בבואר ההקדמה היא החומרת נקצת הדברים שעמידתם בגשם יחלקו בחלק הגשם ויהיו נחלקים במקרה כמראים נסאר הכחות המתפשטות בכל הגשם וכך קצת המעמידים לגשם לא יחלקו בשום פנים כנפש ושכל : הנה חלוקת הדברים אשר עמידתם בגשם והמעמידות לגשם מבוארת בעצמם למה שהמקרים אשר עמידתם בגשם מהם יחלקו במקרה בחלוקת הגשם כמראה וכשיעור : ומהם שלא יחלקו בנקודה והקו ומצד הרחבי • והשטח מצד העמק : וכך המעמידות לגשם מהם שיחלקו בחלוקת הגשמיים כהיולי אשר הוא דבר המקבל החלוקה למה שצורת הגשמיות שהיא דרכות הרחקים לא יקבל החלוקה שאין מדרך ההפך שיקבל ההפך : למה שצריך לבאר אמרו כנפש ושכל כיהוא יראה שהם כח בגוף : ולמה שאין מתפשטות בכל הגוף לא יחלקו בחלוקת הגשם : ועוד יתבאר והלפנינו בב' הכי ארסטו יראה בחלוקה זה שהשכל הנקנה נקשר בגוף הקשר מציאות לא הקשר עירוב ולזה לא יתנועע במקרה כ' כשיתנועע הגוף :

הבאמר הראשון

הוא מניע לגלגל ולא יתנועע במקרה : ולהיותו הוא מניעו וכפסו ולזה יקרא הגלגל מתנועע מפאת כפסו : והרביראה שסכל הגלגל הוא כח בגוף ויתנועע במקרה בתנועת הגלגל : ולזה יחדמופת על שאין הסכל ההוא מניעו : כי למה שיתנועע במקרה יצטרך לזה בהכרח כמו שביאר בהקדמה הא' ויהיה פעולו בלתי תכליתי אחר שיתחלק בהחלקו ולזה אמר כי מניעו הוא הסכל הנכדל כמו שיראה כמה שכתב בפרק האחר מהחל' הכ' בספרו המורה :

הפרק היב

בביאור ההקדמה היב' האומרת שכל כח נמצא מתפשט בגשם הנה הוא בעל תכלית להיות הגשם בעל תכלית : הנה ארסטו באר ההקדמה הזאת בא' מהשמע : וסדר המופת כן כל גשם אם שיהיה בעל תכלית או בלתי בעל תכלית אבל מציאות גשם בלתי ב'ת נמנע כמו שהתבאר כמה שקדם נשאר אם כן שיהיה הכח בגשם בעל תכלית והנה מציאות כח בלתי ב'ת כויראה ש שהוא נמנע אחר הניחנו הקדמה אחת מבוחרת בעצמה והיא שהכחות המתפשטים אשר בגשמים מתחלקים בהחלק הגשמים ושכל מה שיהיה הגשם יותר גדול יהיה כח הניעו יותר גדול כאשר נראה בחלק הגדול מהארץ יותר גדול הניעה מהחלק הקטן ממנה וכאשר התישב זה סדר ה' ההקש כן : אם ימצא כח בלתי ב'ת בגשם בעל תכלית יתחייב אחר משני דברים אם שיניע מתנועע מה בעתה או שיהיו כח בלתי בעל תכלית וכח בעל תכלית שוים בהנעה ושניהם מכושרי הבטול ואיך יתחיי' זה כפי מה שאומר : נתיח הגשם אשר בו כח בלתי בעל תכלית יניע מתנועע מה בזמן מה : הנה כבר אפשר במניע בעל תכלית שיניע המתנועע ההוא למה שעלינו להכניחו נסיעור שיניעו המניע בעל תכלית : ואין ספק שיצטרך בהנעתו אל זמן יותר גדול מהמניע הכב'ת והנה לא ימלט המני' הכב'ת אם שיניעו בעתה או בזמן : ואם יניעו בזמן יהיה בהכרח חלק ידוע מהזמן היותר גדול : והוא ידוע שאפשר לנו שנקח מהגשם הכב'ת חלק יהיה יחסו אל הכב'ת האחר יחס הזמן הקטן אל הזמן הגדול יהי' א'כ חלק הכב'ת שהוא ב'ת' בהכרח שיה' בהנעה אל הכח הכב'ת התבאר א'כ חייב התדבקות הנמשך לקודם : והוא שאם ימצא כח בלתי בעל תכלית לגשם בעל תכלית יתחייב אחר משני דברים אם שיניע המניע הכב'ת בעל תכלית מתנועע מה בעתה : ואם שיהיו כח כב'ת וכח בעל תכלית שוים בהנעה :

הכלל הראשון

הפרק היג

בבואר ההקדמה היג' האומרת שאי אפשר
סיהיה דבר ממיני השינוי מתרבה אלא תנועת
ההעתק לבד והסנוכות ממנה : ואמוס הכוונה בהקדמה הזאת הנה
שאי אפשר במיני השינוי ר"ל בשני מיני המקבילים סיהיה תנועה מדוכקת
: וזה סכבר קדם שהשינוי בארבעה מאמרות והם סוגים מתחלפים :
והנה בשני סוגים הדבר בהם מבואר שאין שם תנועה אחת מדוכקת כאלו
תאמר התשתנה מהלובן אל השחרות והמתנועע מאנה אל אנה אבל בסוג
אחד בעצמו כאלו תאמר באיך מהלובן אל השחרות ומהשחרות אל הלובן
נ"כ איכינו שינוי מדוכק וזהו מה שנרצה באומר דבר ממיני השינוי :
כי אין לאומר שיאמר במין א' מן השינוי שא"א סיהיה מתרבה : וזה שהשינוי
ממנו בזמן וממנו בזולת זמן : והשינוי אשר בזמן הוא בהכרח מתרבה
להיות הזמן מתרבה : ואם לא היה הזמן מחובר מעתות אלא שהכוונה
הוא בשני מיני השינוי המקבילים או שרצה באמרו מתרבה מתרבה תמיד
נכחי : והנה ההקדמה הזאת בארה ארסטו בש"אמר כי למה שהתנועה
תקרא בשם מה שאליו התנועה : כי אנחנו נאמר הנותנועע מהשחרות אל
הלובן מתלבן ובתנועה חלק מה ממה שאליו גמור חוייב סיהיה נח כמה
שאליו : ואם לא היה השלמות האחרון בכח ולא היה מה שאליו גמור
והיו התנועות המקבילות תנועה אחת והיה הדבר יסתחרת ויתלבן יחד
אלא שהעניין בו כעניין בהיה : וזה שהתנועה אשר בעצם
כאשר נתהוה נח ויתנועע אחרי כן אל ההפסד : ואמנם בין ההויה
וההפסד אמצעי שלא יצויר בו שתהוה ויפסד יחד : ואולם בתנועת
ההעתק נ"כ הדבר בו מבואר למה שתנועת ההעתק אם שתהיה ישרה
או סבוכית או מורכבת משתיהן : והנה בתנועה הישרה הדבר מבואר
סיתחייבת בין כל שתי תנועות הפכיות מנוחה ואם לא היה מתנועע אל
המעלה ואל המטה יחד : ועוד שהאמצע בכל גדל כבר ימצא בשני
צדדים : אם בכח ואם בפעל כי הוא כאשר התנועע בו מתנועע מה נ
בההדבקות לא ירשום בו נקודה אוקו בפעל למה שהקו איכינו מחובר ש
מנקודות ולא השטח מקיים : וכאשר עמד רשם נקודה או קו בפעל
ואם היה רשם נקודה או קו בפעל כשהוא מתנועע בהתדבקות היה מ
מחוייב סיהיה בהם זמן יעמוד באמצע : וזה שהוא מבואר שהיותו מתנועע
אל האמצע והיותו מתנועע מן האמצע הם שתי תנועות מתחלפות : ואם
היה הנקודה או הקו בפעל היה מחוייב סיהיו שתי תכליות התכונות בפעל

המאמר הראשון

נשיהיה הזמן מחובר בעתות : וכאשר התבאר זה בקו הישר ה'נותח'
 בקו המורכב מהישר והסבוב אשר הוא הר' לזוני : זה שכאשר נכוחהו
 מת'ב'ב כבר יתנועע כמעל אל המעלה והמטה בהתדבקות נייטחייבו ממנו
 הכטולים הקודמים ולזה היה מבואר שההתדבקות איננו אפסרי אלא
 בתנועת ההעתק הסבובית ממנה ממה שממנו ומה שאלינו אחר ומזה
 הגר אפשר בה ההתדבקות והנחיות :

הפרק יד

כבאר ההקדמה ה'ר' האומרת שתנועת ההעתקה
 יותר קודמת שבתנועות והראשונה מהם בטבע
 כי הויה וההפסד יקדים לה ההשתנות וההשתנות יקדם לה קריב המסב
 מן המשתנה ואין צמיחה ולא חסרון אם לא שיקדם להם הויה והפסד :
 הנה ההקדמה הזאת בארה ארסטו בחפוט וכונן בה הקדמי בטבע וכזמן
 והוסף בה ביאור שהתנועת הסבובית קודמת לשאר התנועות למה שאינ
 מהפך אל הפך ולא ישיגה שינוי והמתנועע בהם אין לו כח על השינוי
 אבל עינינו רומה אל הפעל הגמור :

פרק טו

כבאר ההקדמה הטו' האומרת כי הזמן מקרה
 במשך לתנועת ודבק עמה לא ימצא אה' מסב'
 מבלתי האחר לא תמצא תנוע' כי אם בזמן ולא יושב' זמן אלא עם תנועה
 הכל מה שלא תמצא לו תנועה אינו נוכל תחת הזמן ההקדמה הזא' כוללת
 ד' הקדמות האחד היות הזמן מקרה והכל היותו דבק לתנועה באופן שלא
 ימצא אחר מהם בלתי האחר : והג' שלא יושכל זמן אלא עם תנועה :
 והד' שמה שלא תמצא בו תנועה אינו נוכל תחת הזמן : והנה התבארנו
 כבארנו גדר הזמן : ואמנם ארסטו ואם היה שהתחלפו בו הקדמונים
 כשברתם חלקו דבאין צורך לזכרם להיותם מבוארי ההפסד הנה גדר
 כשהו מספר הקודם והמתאחר בתנועה : זה שאין ספק הצרכו אל
 נושא' להיותו בלתי עומד כלל : וכ' שיהיה עומד בעצמו כמו הדברים
 שלא יצרכו אל נושא' : וזה שהזמן יחלק אל עבר ואל עתיד כי ההויה
 הוא עתה והוא בלתי נמצא ואינו זמן והעבר כבר כפסד והעתיד אינו
 עדיין : ולזה יצרכו אל נושא' מבואר בעצמו והוא ההקדמה הראשונה
 מאלו ה' : ולפי שאנחנו כראה שאנחנו נשער התנועה המקרה והמאוחר'
 כזמן זה שהתנועה האוירה היא אשר יתנועע המתנועע בה שיעו' ידוע
 כזמן יותר קצר מהמאוחרת הנה התבאר שהזמן אינו תנועה כי
 לא ילקח הזמן בגדר עצמו ולהיות המהירות והאיחור בתנועה מקרה

הכלל הראשון

דבק בה וכלתי כפרד ממנה והיה שנשער אותם בזמן כתאמת סהו מקרה
 דבק לתנועה והיא הקדמה הב' : וכאשר היה זה כן והיה הזמן משער
 לעולם התנועה איך שלוקחה אם בכחנת מהירות ואיחור אם בכחנת
 הקודם והשתאחר ממנה כבר יצדק אמרנו בגדרו שהוא מספר הקודם
 והשתאחר בתנועה : ולפי שלוקחה התנועה בגדרו נתבאר ההקדמה
 הב' והוא שלא יושכל הזמן אלא עם תנועה : ואמנם ההקדמה הר'
 שהיא אמרנו שמה שלא תמצא בו תנועה אינו נוסל תחת הזמן היא מכוארת
 בעצמה כשיתבאר עניין הנפילה תחת הזמן : והוא הרב שיגבילהו הזמן
 יעדיף עליו מסתי קצותיו : ולזה היו הדברים הנכחיים אינם הזמן בעצם
 כי לא יעבילם הזמן ולא יעדיף עליהם : ואם היה סיהיו נוסלי תחת הזמן
 הוא במקרה וקם אשר היו מהם מתנועעים כי למה שהתנועה כבר יגבילה
 הזמן כסנקח חלק ממנה כבר יהיו המתנועעים נוסלים תחת הזמן במקד'
 מזד תנועתם : ואמנם הנבדלים להיותם בלתי מתנועעים אינם נוסלים
 תחת הזמן לא בעצם ולא במקרה .

נזילי חכה

הפרק י'

בכחור ההקדמה היו האומרת כי כל מה שאינו
 שאינו גוף לא יושכל בו מניין אלא אם היה כח
 בגוף וימנו אישי הכחות הקם בהמנות החמרים שלהם או נוסאיהם :
 בעבור זה העניינים הנבדלים אשר אינם גוף ולא כח בגוף לא יושכ' בהם
 מניין כלל אלא בהיותם עלות ועלולים : הנה להיות מהות' הכלל אישים
 מתחלפים הלא אחד כמו רבים במספר הוא מכואר שלא יושכל בו מספר
 אלא לחלק המקום או הזמן או מקרה מה מהמקרי הנמצאי בו . ולהיות
 מה שאינו גוף ולא כח בגוף נבדל והוא בלתי נוסל תחת הזמן כמה שקדם
 בלתי מושגל במקום ולא יוחם לו אקרה מהמקדים . הנה הוא מכואר
 שלא יושכל בבדלים מניין אלא מחלק הנמצא בו . והוא בהיותם עלות
 ועלולים :

הגוף

הפרק יז

בכאור ההקדמה טבע עשרה האומרת
 שכל מתנועע'נו מניע בהכרח אם חזן
 עמנו כאבן תנועה היר' או יהיה מניע'נו בעצם החז' כי הוא מחובר ממניע
 ומתנועע' ולזה כאשר מתנועעד ממנו המניע והוא הנפס' ישראל המתנועע
 והוא הגם במקום כמו שהיה אלא שהוא לא יתנועע אותה התנועה :
 ולמה שהיה המניע פנמצא מתנועע בעלם בלתי נראש לחום נחשב כח
 שאר מתנועע בלתי מניע : וכל מתנועע' יהיה מניע' בו הנה הוא

המאמר הראשון

אשר יקרא מתגונע מצדו עניינו שהכח המניע למה שיתגונע ממנו כ
בעצמות נמצא בכלנו : יסוד ההקדמה הזאת לבאר שכל מתגונע יס
לו מניע : וזה לשי שהמתגונע אס שיתגונע בטבע כתגונע והאכז אל
המטה ואס בהכרח כתגונע האכז אל מעלה : ואס בבחירה כתגונע הכח :
הגה המתגונע נהגרה ובבחירה הדבר בה מנא שהמני כה זול המתגונע :
ואולם המתגונע בטבע יתבאר מזה למה שנמצאו המתגונעס בטבע מת
מתחלפים כד : וזה שתגונע האכז אל המטה ותגונע האס אל היעלה
הוא מחייב סאיז התגונה לו כמה שהוא בשם בשלמה שאס היה כן לא היו
מתגונעס כדורים מקטלים אלא שהתגונה המיוחדת לכל אחד כמה שהוא
זה הגס ולהיותם טוים ומשותפים בגמול הנה א"כ צור כל אחד המיוחדת
היה טבע כל אחד הוא המניע .

על יתעלה

הפרק הח

בבאור ההקדמה הזו האמרת שכל מה שיצא
מן הכח אל הפעל מוציאו זולתו והוא חוץ ממנו
בהכרח . כי לו היה המוציא בו ולא יהיה סם מונע לא למצא בכח עת אחר
אכל היה כפעל תמיד : ואס היה מוציאו בו והיה לו מונע והוא איך ספק
סמסיר המונע הוא אשר הוציא אותו מן הכח אל הפעל : וחתם ההקדמה
הזאת באמרנו והכן זה : ההקדמה הזאת כבר תתאמת בחסום וזה כי מה
שיאמר עליו שהוא בכח דבר הנה יהיה אס בפועל ואס במתפעל : והנ'
במתפעל אס שיהיה בעצם אס במקרים : ואמנם בעצם בקויה והפסד
איך ספק שמוציא הכח בהם זולתם ל מה שהוא מכויר שהדבר לא יהיה עב
עצמו ולא יפסיד עצמו : ואמנם במקרים שנינו כמה וכאיך ושאר
המאמרות הנה להצטרם אל נושא איך ספק שהכח אשר בנושא יפעלם
ונוציאם מן הכח אל הפעל : ואולם בבחינת הפועל וזה כשנאמר בדבר ס
שהוא פועל לדבר בכח איך ספק שהכח אס שיהיה בו אנוחן ממנו . ואס
הוא חוץ ממנו הנה מוציאו זולתו ואס הוא בו הנה למה שהכח בו לפעל
אס לא יהיה לו מונע ולא יחסר בו תגוי הנה יהיה כפעל תמיד הוא מפני
שהיה לו מונע . ולזה מסיר המונע הוא המוציא : והנה צריך שתכונן
בוה הדבר כי אדרגו בדבר שהוא בכח כך הנה יחייב שינוי במתפעל ב
בהכרח . ואמנם כפעל אס יהיה הכח בו לפעול ויס לגמונע מצד
המקכל הנ' אס היה שהמסיר המונע הוא המוציא מן הכח אל הפעל אבל
לא יחייב שינוי כפעל ולז' מה שהערך במקום הזה וחתם ההקדמה הזאת
בשאר

הוא מניע

על יתעלה

חכלל הראשון

הפרק ה' טו כבאור ההקדמה
 האומרת שכל אשר למציאותו סבה הוא ואפשר המציאות בבחינת עצמותו
 כי אם נמצאו סבותיו נמצאו ואם לא נמצאו או נעדרו או השתנה יחס
 המחוייב למציאותו לא ימצא : והוא מכאור בעצמו כי מה שלמציאותו סבה
 אם שיהיה מחוייב בבחינת עצמו או נמצא או אפשר כי טבע החלוקין חיי
 איננו מחוייב לעצמותו כי מה שהוא מחוייב לעצמותו לא יחוייב העדרו
 בהעדר זולתו : ומה שלמציאותו סבה הכ' העדר מחוייב בהעדר סבתו :
 ואינו גם כן נמנע לעצמותו כי מה שהוא נמנע אי מציאותו אפשר
 שיהיה למציאותו סבה מחוייב אך שיהיה סבה בבחינת סבתו רוצה לומר
 שמציאותו נצחי היה או בלתי נצחי אפשר שיהיה מצוייר ההעדר בהעדר
 סבתו :

הפרק ב

כבאור ההקדמה הכ' האומר שכל מחוייב המציאו
 בבחינת עצמותו הנה אין סבה למציאותו באופן
 מהאופנים ולא בעניין מהעניינים : ההקדמה הזאת בלתי האמת משלפניה
 מהפך הסותר זה הכי אשר למציאותו סבה איננו מחוייב המציאות יחוייב
 בהכרח שהמחוייב המציאות אין למציאתו סבה : והפלא איך לא חברה
 עם ה' : **הפרק כא** כבאור ההקדמה הכ"א האומרת שכל
 מורכב מכ' עניינים הנה אותה ההרכב היא סבת
 מציאותו על מה שהוא עליו בהכרח ואינו מחוייב המציאות לעצמותו כי
 מציאותו במציאות חלקינהרכבת : הנה למה שחלק הדבר זולת כללו
 הדבר והדבר בכללו הוא מורכב הנה אם כן המורכב למציאותו הוא סבה
 וכבר קדם לנו שאשר למציאותו סבה איננו מחוייב המציאות המורכב אם
 כן איננו מחוייב המציאות :

הפרק כב

כבאור ההקדמה הכ"ב האומרת שכל גשם הוא
 מורכב משני עניינים בהכרח וישיגהו מקרים
 נבדל : אולם השני עניינים המעמידים אותו חמרו ונדרתו : ואולם
 המקרים המשיגים אותו הכמה והתכונה והמצב הנה להכרח מציאו הכושא
 להיות והפסד חייב מציאות החמר : ולהיות החמר בעצמו משולל מכל
 צורה למה שאם היה לו צורה היה ההייה השתנות ולא הווי ולכן אשר ייחדהו
 יוגב לו ישימהו נמצא בפעל ברמו אליו הוא הצורה התבאר אך שהרכבו
 המעמידים אותו הוא החמר והצורה : ולהיות המקרים יוצרכו אל נוסא
 מהם מתפרדים מהנושא ומהם בלתי מתפרדים : הנה אשר הם בלתי

המאמר הראשון

מתפרדים הם הכמה שלא יצויר הגסס זולתו והתמונ' אשר במאמר השני
סלא יפרד מן הגסס למה שהיה רשס התמונה שהיא אשר יגבילה ק'
א קים והמנב שהיא יחס חלקיו קצתם אל קצת ואל הגססוים אשר מחן
: והנה נתיחדו לנו למה שהם בלתי מתפרדים מהגסס והוא אשר רוצו
באמר ויוסיגוהו מקרום בהכרח : ופי הכמה והתמונה והמנב :

הפרק כג

מה שלא ימצא בפעל : ההקדמה הזאת נכוכו בה רבים מהמפרסים
כמו אל תברזו והכרבוני ולא עלה בידם : וזה שמשפט הלשון יראם
סאין המלט מהכפל וזה שמה שהיא בכח דבר לו בעצמותו אפשרות
לדבר ההוא וא"כ אמרו לנו בעצמותו אפשרות יכפל ויותר כי אמרו כבר
אפשר בעת מה שלא יצא בפעל אין עניין לו זה שאשר לו אפשרות
אין עניין לו יותר מאמרנו אפשר שיצא לפעל ואפשר שלא יצא ולזה היה
משפט הזה כמשפט אמרנו הארס ארס ואם איתה הכוונה באמרנו
בעצמותו אפשרות מה שנושא הכח היה לו אפשרות שימצא ושללא ימצא
אם לא יראה כן מאמרנו אפשרות מה שאם היה הכוונה על מצאותו לא
יתכן אמרנומה אבל נניח כן הנה אם כן הנושא כבר יצא לפעל : ולזה
היה אמרו כבר יהיה אפשר בעת מה שלא יצא לפעל בלתי מתחם כלל :
ימה שיראה לנו בכאור זאת ההקדמה הוא כפי מה שאומר : כל מה שהוא
ככח דבר והאפשרות ההוא הוא בעצמו וזה שהאפשרות בכח דבר
ממנו שהאפשרות בעצמו כאלו תאמר שהשחור אפשר בעצמו שיסתנה
וישוב לבן : ואפשר שיהיה האפשרות נתלה ברב' חוץ ממנו כאלו תאמר
שאפשר בשמש שיסחיר בתצאי שיהיה החקבל גסס למ : ולזה גזר שבאם
יהיה האפשרות בעצמו כבר אפשר בעת מה שלא ימצא בפעל רוצה לומר
סיהיה נעדר : וזה סיהיו האפשרות בעצמו בלתי צריך לדבר מחוץ יחוו'
היותו בחמר מקבל השינוי : ולכן אפשר שיהיה נעדר בעת מה כי החמר
הזאתה הוא סבת ההעדר בעצם : והנה יסכים הפי' הזה במה שהשתמש
בו הרב בזאת ההקדמה כפא' מחל הב' מהמורה .

הפרק כד

בכאור ההקדמה הכ' האומר שכל מה שהוא בכח
דבר א' הוא בעל חמר בהכרח כי האפשרו הוא
בחמר לעולם : ההקדמה הזאת מבואר בעצמה עם מה שקד וזה שמה שהיא
בכח דכ' א' יתחוו' סיהיה נושא הכח צסאר עם האחר : ואם לא לא היו

הכלל הראשון

דבר אחד ומה שזה דרכו הוא החומר שהצורה אינו בכח לחיות דבר אחד
ולזה יתאמת שהאפשרות הוא גחמור לעולם : ואולם דרך שנתעורר
כי למה שהאפשרות אם שיאמר בנישא הנמצא כאלו תאמר שחמו הנחשת
אפשר שיהיה נבאר . ואם שיאמר בנישא הנשדר כאלו תאמר הזנוגר
אפשר שיחול בחמור הנחשת הנה הכוונה בזה האפשרות אשר כנמצא :

הפרק כח

בבאור ההקדמה הכ' האומרת שהתחלת העצם
המורכב האישי החמור והצורה ואי אפשר מכלתי
שבעל ד' מניע הניע בנושא עד אשר הבינו לקבל הצורה והוא המניע ד'
הקדמה מכין לחומר איש מה וחייב מזה העיין כתנועה והמניע והמתנוע
נכבר התבאר כל זה מה שחייב לבארו ונודרו דברי ארסטו כי החמור
לא יניע עצמותו וזאת היא ההקדמה הגדולה המביאה לחקור מהמניע
הראשון ההקדמה הזאת מבוארת בעצמה כי להיות החמור והצורה בלתי
כמצאים כל אחד בפ' עצמו לבדו ואנחנו נראה שהדבר יתהוה מרב ולא
מאי זה דבר הזדמן הוא מבואר שאי אפשר בזולת נושא כאשר לענין פשוט
צורה וילבש צורה . ולכן היו התחלות איש העצם העצמות החמור והצורה
איש היה ההעדר הקודם מן התחלות הוא במקרה : אלא שלמה שהוא
דרך הכרח אל מניע יכין החמור לקבל הצורה המיוחדת הוא מבואר
שאי אפשר בזולת פועל אלא שלמה שאינו מעצם הרב אינו כנכח בתחלות
ואולם למה שאין המלט ממנו למה שהחומר לא יניע עצמותו והיה המניע
מניע בעצמותו למתנועע בתנועה הוא מבואר שהעיין במניע מביא אל

הפרק כו

העיין בתנועה וכמתנועע : בהקדמה הכז אשר
כתב הרב על דרך הנחה והיא
והתנועה נכחיים תמדיים נמצאים בפועל . והנה בהקדמה הזאת שברית
לקדמונים שאיך קורו וס' יתנו היה אומר שהם נכחין בזולת על הקדמת
זאין הרב עס אלו : כויתבאר בקלות מכח ההקדמות הנזכרות בטול
זה הרעת : אבל ארסטו יראה שהזמן והתנועה נכחיים עלולי ומחוייבים
בהתחייב העלול מן העלה : וגם בסברא זו נתחלפו האחרוני כמו סיבא
גנה . ואזנס נתיחה בכאן הנחה ולא ראינו לזכור טענת ארסטו במקום
זה לפי שהנחה עז' ההנחה לבד עד שיתבאר האמת במאמר ה' ב' ב' .

הפרק כז

בבאור המוספת הראשון שסוד הרב
בהקדמות אלנו נודרו כן : לפי שהוא מחוייב
בחמור הוא ההוא הנפסד שיש לו מניע כמו שהתבאר בהקדמה הכ' :

המאמר הראשון

כשיבוקש המניע מה הניע וזכאי זה מין היה מן התנועה אשר התנאל
בהקדמה הד' היותו בד' מאמרות הנה לא ילך אל בלתי תכלית כמו שהתבאר
בהקדמה הב' : ואין ספק שיכלה אל תנועת ההשתק אשר היא הקודמת
סתנועות כמו שהתבאר בהקדמה הג' אשר סבתה תנועת הגלגל וחלואה
יכלול כל אלג התנועות : וכאשר נבקש להמניע אין המלט מסיחיה המניע
בו אם לא : ואם הוא בו אין המלט מסיחיה כח מתפשט בו ומתחלק בהחלקו
בחסים באס . ואם שלא יהיה מתחלק בהחלקו כנפש והשכל : וזא החלוקה
הכרחית ואם אין המניע בו אין המלט מסיחיה גשם או נכדל וזאת החלוקה
הכרחית גם כן ואם הוא נמנע סיהיה המנע הג' הראשונים וחייב בהכרח
סיהיה הרביעי והוא סיהיה נכדל : ואולם איך יתבאר זה הנה ממה
שיאמר לא יתכן סיהיה המניע כח בו אם שלא יהיה כח בו מתחל בהחלק
למה סיהיה הגלגל גשם והוא ב'ת כמו שהתבאר בהקדמה ה'א : וכחו אם כן
ב'ת כמו שהתבאר בהקדמה ה'ב : ולזה היה נמנע ב'תיה תנועתו נכחית
וכלתי בעל תכלית הפך מה שהתבאר בהקדמה הג' התבאר אם כן
שאין המניע כח מתחלק בהחלקו וכך יתבאר שאין המניע כח בו בלתי מ
מתחלק כנפש והשכל : וזה שאם היה כן היה המניע מתנונע במ
במקרה והנה התבאר בהקדמה השמינית שהמתנונע במקרה ינוח בהכרח
לזה יתחייב סיהיה המניע נח : והוא מחוייב שינוח המתנונע כנחו
אי אפשר אם כן בתנועת הגלגל שתהיה נכחית הפך מה שהנוח בהקדמה
העשרים וששה : התבאר א"כ שהמניע בו לא יותחלק ולא בלתי מתחלק
: ונשאר א"כ סיהיה גשם או נכדל והוא מן השקר סיהיה גשם למה שאם
היה גשם יתחייב סיתנונע כשיניע כמו שהתבאר בהקדמה הג' יתחייב סיהיה
לוגשם מניע אחד שהתבאר שאין המניע בו : וכך יתחייב זה בגשם
האחר ולבלתי תכלית וימצאו גשמים בב'ת למשאר הפך מה שכתב בהקדמ
הכ' : התבאר אם כן במופת המת המניע נכדל מן הגשם ולא גם כן
כח בגשם : ולזה אין למניע תנועה לא בעצם ולא במקרה : והחלוקה
והסיוני נמנעים בחקו כמו שהתבאר בהקדמה השביעי : ואולם להיות
נכדל הוא מחוייב היותו אחד ולא יותר לשקרות המונות הנכדלים אלא
בהיות האחד עלה והאחר עלול כמו שהתבאר בהקדמה ה'ו' התבאר אם
כן היות מציאות האל יתברך ושאינו גוף ולא כח בגוף ושהגא אחד בלתי
מקבל השנוי והחלוקה והריבוי :

בבאורי המופת הב' אשר סדר הרב אחד שקבל
הקדמה אחת האומרת שבהמנע דבר מורכב

הפרק כח

הבלל הראשון

ז' דברים נמצא הדבר האחד לבדו יתחייב. אם כן מציאות האחר לבדו
: וזה שאלו היה מציאותם מחוייב שלא ימצאו אלא יחד כחומר והצורה
הטבעית לא היה נמצא האחד בלתי האחר בשום פנים : ואחר בארו זאת
הקדמה סדר המופת כן . אנחנו נמצא דברים מורכבים ממניע
מתנועע רוצה לומר סיניע זולתם ויתנועע מזולתם ונמצא מתנועע לא
יניע זולתו מחוייב א' כשנמצא מניע לא מתנועע מזולתו : ולפי שאין בו
תנועה הוא בלתי מתחלק ואינו גשם כמו שהתבאר בהקדמה קז

הפרק כט

בבאר המופת קב' אשר סדר הרב לקוח מדברי
ארסטו זה עניינו לא ימלט העניין באלו הנימצאות
המוחשות מחלוקה : והוא אם שיהיו הנמצאות כלן הוות נפסדות ואם
שיהיו כלן בלתי הוות נפסדות או אם יהיה קצתם הוות נפסד וקצתם בלתי
הוה נפסד . ושקר שיהיו כלן הוות נפסדות שאם היה כן היה אפשר
אחד מהן הנפסד והאפשרי בניין א' בהכרח מבלתי הוות וראוי שיפסדו
אלו הנמצאות כלן בהכרח וכשפסדו כלן לא יאמר שימצא דבר : ואנחנו
גדאם בזה הזמן הבב' תכפי מה שהנכח בהקדמה כו' שלא נפסדו והם פ'
בנוצאים מן השקר אם כן שיהיו כלן הוות נפסדות ומן השקר גם כן שיהיו
כלן בלתי הוות נפסדות שאנחנו גדאם מן הנמצאות הוות נפסדות נשאר
אם כן בבא' נמצא אחד בלתי הוה ולא נפסד אין אפשרות הפסד בו אבל
הוא מחוייב המציאות ולפי' שהמחוייב המציאות מומנו שהוא נוחייב בבחינת
עצמו יחוייב בהכרח שיהיה מחוייב בבחינת עצמו : וממנו מחוייב
בבחינת סבתו ואפשר בבחינת עצמו : וממנו שהוא מחוייב בבחינת סבתו
יחוייב בהכרח שיהיה נוחייב בבחינת עצמו : ואם הנכח העלה גם כן
מחוייב בבחינת עלתה יצטרך לבקש עלה אחרת ולא ילך לבלתי תכלית
כמו שהתבאר בהקדמה קב' יתחייב אם כן שיהיה זה הנמצא הראשון מחוייב
המצאות בבחינת עצמו : וא' להיות בו רבוי כמו שהתבאר בהקדמה
ב'א' . ולזה יתחייב שאינו בוף ולא כח בוף כמו שהתבאר בהקדמה
הבב' : וכך באר עוד שחייב המציאות אי אפשר שימצא לב' למה שכבר
ישתפנו בחינה המציאות יחלקו בענין אחר אשר הם בו פנים וכבר
ימצא אם כן בהם הרכבה ממה שישתפנו בו שניהם וממה שיחלקו : וכבר
יהתבאר בהקדמה הבב' כי המחוייב המציאות א' שיהיה בו הרכבה : ומזה
הדר יתבאר בקלות הוות בלתי גשם למה שהגשם מורכב בהכרח אם מצד
החלוקה ואם מצד היותו משכך למקרים ויש לו פועל כמו שהתבאר בהקדמה

המאמר הראשון

הפרק ל

הכה' ולהיותנו מורכב אי אפשר שיהי מחויי המציאל' במופ' הד' לרב' וסדרו כן אנחנו נראה תמי' ענייני' יוצאי' מן הכח אל הפועל' ואי אפשר מב'לתו מוציא' זולתנו כמו שנתבאר בהקדמ' היא' ומבואר כיוון המוציא' היה מוציא' בכח אחר כך נעשה מוציא' בפעל' גשבת היותו אז בכח' אם למונע מעצמו אם לעניין אחר שהיה התבאר' נ' במציאותו שהיה נעדר וכאשר נמצא הוציא' העניין בפעל' וכ' א' משני' אלה יחייב מוציא' או מסיר מונע וכשהוסר המונע הוציאו אל הפעל' וכך יאמר' במוציא' השני' וזה לא ילך אל לא תכלית כמו שהתבאר' בהקדמה הב' יתחייב' א' כ' שיגיע אל נמצא מוציא' בפעל' שלא היה אפשרות בו : וזה שאם היה אפשרות בו היה נעדר כמו שבאר' בהקדמה הכ' ב' ו' א' שיהי' זה בעל' חמר' כמו שהתבאר' בהקדמה הכד' : ולזה היה בהכרח נבדל' ולא' הוא אחד' כמו שהתבאר' בהקדמה הי' : ויתבאר' עוד חיונ' האחרות כן שאם היו' סנים היה מחייב' בהכרח שיהיה להם עניין' שישתתפו בו והוא העניין' אשר בו הוא אלוה' ועניין' אשר בעבורו יהי' ביניהם הפרש' : והעניין' ההוא אשר הפרש' בעבורו אם שימצא' בכל אחת מהם או באחד לבדו ולא' ימלט' האחד אשר בו הפרש' מהיותו מורכב' ולא' יהיה א' כ' מחייב' המציאות' כמו שהתבאר' בהקדמה הב' א' :

הפרק לא

בבואר' המופת' היה לרב' בהעמיד' האחרות והוא מיוסד' על ההקדמה המקובל' והוא שהנמצא' בל' כ' כאיש אחד נקשר קצתו בקצתו ושכחות' הגלגל' מתפשטות בזה החמר ומכיונות' אותו : וזה שאם היו' שני' אלהות לא' ימלט' העניין' מחלוק' אם שהאחד לבדו יתעסק' בחלק' האחד מחלקי' זה הנמצא' והאחר יתעסק' ב' בחלק' האחר או שהאחד יתעסק' עת' והאחר עת' : או שיתעסקו' שניהם בכל' תמיד' עד שלא' תשלם פעולה' מהפעולות' בלתי' שניהם יחד' : והראשון בטל' אחר שכל' נקשר קצתו בקצתו : והב' כ' בטל' מפניהם : הא' שאם היה העת' אשר יתעב' הא' היו' אפשר' להתעב' בו הא' מה הוא הסב' שיגשג' זה יבטל' לזה ואם היו' נמנע' לאחד' באותו עת' תהי' שם שבה' אחר' בהכרח' אשר תחיי' הפעל' לזה והמניע' לז' אחר' שהזמין' או חלוק' בו והניש' לפועל' א' נקש' קצתו בקצתו ועב' שכל' א' משניהם נוש' תחת' הזמן' והי' א' כ' מתנועע' כמו שהתבאר' בהקד' הטו' וזהו צדו' אל מני' כמו שהתבאר' בהקד' היז' וכב' הונח' אל' והוא מביאר' אשנ' אל' ועב' שכל' א' מב' יצא' מן הכח אל הפועל' וזהו כל' א' מה' אל' מוציא' כמו שהתבאר' בהקדמ' הי' ועוד' שיהי' נעשם כל' א' משניהם אפשר' והוא מחויי' א' כ' שיהי'

הכלל השני

נשדד כמו שהתבאר בהקדמה הכב' • הנה מכלל לנו הפנים יראה סאו
 אפשר שיעשה האחד עת והאחר עת והוא השני : יתב גם כן בטל שכל
 פעל שלא יטלם בפעל אחד הנה אין אחד מהם פועל וסכה ראסונה
 לפעל ההוא אבל הסכה קבנן שניהם שאין המלט ממוקבץ : ואם היה
 המקבץ אחד הוא הראסון האחד יתברך ואם היה המקבץ צריך לש
 לשנים הנה קבוצם צריך מקבץ ולא ילך זה לבלתי תכלית כמו שהתבאר
 בהקדמה הג' הנה בהכרח טיגוע אל אחד הוא הסכה במציאות זה הנמצא
 האחר : **הפרק לב** בבאור המופת המשותף למאמיו
 הקדמות : ולכו קהל הפאמינים בחדוש כפי
 מה שסדרו הרב : וסדרו כן : הנה זה המתנועע אשר אליו יכלו כל
 התנועות והוא הגלגל אם שהוא הווה ונססד או לא הווה ולא נפסד ואם
 היה הווה נפסד : הנה ממציאו אחר שהערר הוא האל יתברך בהכרח
 כי מן השקר שימציא עצמו ואם הוא בלתי הווה ולא נפסד ותנועתו אם
 כן נכחית ותחייב לפי ההקדמות הא' והא' והיב' שהיה המניע לא גוף
 ולא כח בגוף : התבאר אם כן שמציאות האל יתברך הוא מחוויב
 בכחיות עצמו אחר ובלתי גשם ולא כח בו : והוא אשר כווננו בכלל הזם
 הראסון והתהילה לאל לבדו ומרומם על כל ברכה ותהלה :

הכלל השני

נחקו כן במקצת ההקדמו' ובמופתו הרב אם יתבארנו בא' מופת
 אם לא : ולפי שהקדמות אשר יפול הספק באמתתן : הא
 והב' והג' והד' והה' והט' והי' והיב' והטו' והיו' והכב' והכג' והכד'
 והכה' : כי הכו' נחקור בה במאמר הג' בגה' : וככלל ההקדמות אשר
 תפול בהם החקירה בכלל הזה הם יד' : ומופתו הרב אשר תפל בהם
 החקירה ששה חלקיו הכלל הזה לשני פרקים :

הפרק

נחקור בו במופתים ססד לאמ' ההקדמה הא' אם
 הם נותגו האמ' בה על כל פני ונחלו הפ' הזה לר'
 עיונים כמספר המופתים הנעשים שם : העיון הא' בחקי' כיופ' ססד
 בבאו' המכונות מציאות גודל כבדל כב'ת' וכאמר שהמופ' ההו' הוא הטעמי
 נערך על הרדוש • וזה שהמטיח גודל בלתי כ'ת' אמר במציאות שיער
 כבדל ולזה ג' לא יתחייב סגדר הגב'ת' יצדק על חלקיו כמו שלא יתחייב זה

המאמר הראשון

בקו הממדי : ולא יתייב הרכבה בו כלל אלא מחלקיו אלא שזה למעלה
סיראה בנו על יסוד המנעות הרקות כמו שקדם לנו בכלל הראשון זה
שם הדינו במציאותו לא ימנע מציאות שעור נכדל למוחסות אבל אולי
יחייב מציאותו למען שכבר אפשר שימנע : ויתאמת אמרנו בו גדל
אוקטן ויתר משיגי הבמה : אבל למען שהרחיק מציאותו בנה עליו המונות
הזה : ולפי שאין בכל מה שחתר מופת מספיק כבטול מציאותו ראוי
להשיב עליהם לכאור שקרות המופתים ההם סבזה תועלת גדול בחכמת
הזאת : ולפי שהאומרים ברקות רמזו לפי דעתו שהרקו היא סבת התבוע
אומר שהמופת הנעשה לכאור שקרות הדימוי הטעאוי : וזה שהאומרים
ברקות לא רמזו סיקיה הרקות סבת התבועה אלא במקרה : וזה שהם
חשבו שאם לא יהיה הרקות נמצא לא תהיה תבועה והעתק אפשרות
להמנע הכנס גשם בגשם ונעזרו בזה גם כן מהמניחה היהתך והספעת
והמקשיות ומדמויים אחרים כמו שבא זה כלו בספר השמע והיות הרקות
יסבת התבועה במקרה על הדרך הזה לא יחייב היות הרקות פועל או ע
תכלית : ואמנם המופת הראשון שנעשה לבטול מציאות הרקות מזה
מציאות התבועה הוא מכוואר הבטול : וזה שאם היו האומרים ברקות
מחייבים היותו סבה בעצם לתבועה היה מקום למופת ההוא ואבל לא רמזו
לעולם אלא היותו סבה במקרה כמו שקדם : ולזה לא ימנע היותו
ליסודות : ואם היו מעורבין ברקות היות להם האותיות במקומם הטבוע
: וחלוק טבע מה שממנו ומה שאליו לסבת קרובו או רחוקו מהמקור
או מהמרכז : ולזה לא ימנע מציאות התבועה הטבעית וההכרחית
למציאות הרקות וכשלא יחייב בזה המופת המנעות מציאות הרקות חזן
לעולם למען שאם היה הרקות שאין לו טבע ממה שממנו ומה שאליו לא
יחייב המנעות תבועה סבוכית לגשם כדורי וזה מכוואר כנפשו :
ואמנם המופת הב' והג' בנייים על שתי הקדמות שהאחת מהן כוזבת
והיא האונורת שיחס התבועה אל התבועה כיחס המקבל אל המקבל כשהיו
המקבלים מתחלפים : וזה כי למען שהתבועה טבעית זמן לעמוותה
יחייב שהשתלק המקבל ישאר זמן שרשו לתבועה ודינא אל הטבע
לפי חוק המניע : ולזה יתאמת שיחס איחור התבועה השרשית
אל איחור התבועה השרשית כיחס המקבל אל המקבל כמו שתאמר ע"מ
שיחס איחור התבועה באים היגע אל איחור התבועה באים ההוא כהיותו
יתר יגע כיחס היגיעה אל היגיעה : ואם סלקנו היגיעה תשא התבועה
השרשית

הכלל השני

השרשית: והנה רסד חתר להתיר הספק בסכר העיר עליו אנוכר
 במקצת והרבה דברים מרכיב הכל: ומהאחרונים מי שחשב לבאר
 המכונות הרקות בשאמר שהממוצע תבאי במציאות התנועה וזה להאונות
 טבעו למה שאלו והוא דבר לא התבאר ולא יתבאר בסכר אפס שאמר
 שהכוכב והקלות למתנועעים בטבע ואין צורך בהם לממוצעים: ואולי
 שאפשר שיאמר שלכלם כובד מה אלא שיתחלפו בפחות ויתר: ולפי
 זה המתנועעים למעלה יהיה מהכרח היותר כבדים כאלו תאמר שהאור
 כהיותו תוך המים יעלה מצד הכרח כובד המים הדורשים המלה להיותם
 יותר כבדים. וכבר יראה זה כי אנחנו אם פנינו מקום הארץ ואולי
 עד המרכז כבר יתמלא מים או אור אם זה להכרח המנועות הרקות ת
 תוך העולם או לנסכת כוכב האור לא התבאר עדיין ולא יתבאר: ועוד
 שאם היה שהורינו שהממוצע תבאי במציאות התנועה הנה לא ימנע משיהי
 חזן לעולם דקות ויתנועע בתוכו גשם כדורי בסבוב: כי המופתים
 ההם לא ימנעו אלא תנועה ישרה לגשם מונח ברקות: אבל הגשם הכדורי
 כבר יתנועע בתוכו מבלי שיומר מקומו וזה מבואר בפסגו: ואמנם
 המופת הר' יסודו ההקדמה האומרת שהמנע גשם בגשם הכנסו הוא מצד
 מרחקיו: והנה בלבד והוא סקר מבואר לאומרים ברקות שאין המנוע
 מפני הרחקים מופשטים אבל מפני הרחקים כמה שהם בעלי חמר: ואם
 היה שאין ההמנועות מפני החמר לכדולמה שאם לא היה לו רחקים לא
 יטרדו מקום: הנה גם כן דרחקים אם לא היו בעלי חומר לא יטרדו
 מקום: ואז לא היו צריכים אל מקומות כב' תאלא שאם היה שלא יצדקו
 בפדדים רוצה לומר שאין באחד מהם די להמנועות הכנס גשם בגשם הנה
 יצדק מורבב שהרחקים בעלי חמר יטרדו המקום אשר מזה הצד הוא
 כמנע הכנס גשם בגשם ולזה לא יתאמת שהרחקים מופשטים יטרדו כו
 אל מקום וזה מבואר מאד. ומה שחזק דעתו הוא בשאמר שהרחקים
 תלויים בגשמים הנה האומר ברחק כבדל אינו מודה בו והוא מערבה על
 הדרום. הנה כבר התבאר שאין בכל מה שאמר דבר לשו' לב ע
 עליו כבטול רחק כבדל וה' מה סכוננו לביאורו: כבר יראה שמציאות
 מחוייב לפי סברתם האומרים בהמנועות מציאות גשם בב' תזה ה' שהיא
 מחוייב שלא יהיה חזן לעולם גשם ואם אין שם גשם הנה אין שם מילוי:
 ואם אין שם מילוי מיתן ואדע מה זה אשר ימנעוהו לקבל רחקי בגשמים
 : והנה רחקים כבדלים עביונם המקום קפני לקבל רחקי גשם: ואמרנו

הבאמר הראשון

האקוס פניו שהמקום האמתי לגשם הוא הפניו הסוף לגשם אשר יפרידנו
הגשם כמו שבאר במקומו בנה' ולזה התבאר שבגדל כגדל אינו נמש
בעצמו אלא אולי מחוייב ואיך לא והפנאי בעצמו כבר גדל או
קטן והוא משוער בחלק ממנו : ואלו תדמה כל קערורית הורק מן
האוויר ולא נתמלא אויר במקומו הנה הפנאי יהיה יאמר בו גדל או קטן
והוא משוער בחלק ממנו : ואחר שיצדק עליו גדר הכמה המתרחב הנה
הוא בהכרח גדל אחר שאינו זמן ואם כן אחד שאין חוץ לעולם גשם
לפי סברתם האומרים בהמנעות גשם בכ'ת יש עם בהכרח פנאי : ואחר
שהתבאר שהוא גדל התבאר אם כן מציאות גדל כגדל ולפי שהוא נמש
מציאות התגבולית לו למה שהוא מחוייב שיכלה אל גשם או אל פנאי ואר
אפשר שיכלה אל גשם א' הנה אם כן יכלה אל פניו וכך לב'ת והתבאר
אם כן לפי סברתם מציאות גדל כגדל בכ'ת ואיך שיהיה התבא בהכרח
מציאות גדל בכ'ת גשם היה או כגדל וזהו מה שראינו לחתום בו השיעור
הראשון : ואלו ס' במופת אל תגדו יאמר קראו מופת ההתרחקות הוא
מבואר שלא יתחייב מי שחשב וזה שהמנעות היות בכ'ת גדל מכב'ת הוא
שגדל השיעור שסכניחו גדל כצירוף הכוונה בו גדל השיעור שאי תכלית
הוא בלתי משוער ולזה לא היה הקו האחר גדל מהאחר לפי שכל אחד
בלתי מקבל השיעור ככללו ולזה אינו גדול מהאחר ואם היה כוסף מהא'
היה מהצר שהוא בת' וזה מבואר בעצמו וכבר התאמת זה מן החום למה
שהוא מבואר מעביין הזמן לאויר כנצחיתו שזה עביינו שהזמן הו מתוסף
מהצר שהוא בו בת' עם היותו בכ'ת מהצר האחר לאומר בקדמותו ועוד
התבאר כמה שיבא בנה' שאף לאמונתינו האמיתית כחדוש יתחייב זה במה
שאינן ספק בו : העיון הב' כחקירה כמופתים
סודר כבאור המנעות מציאות גדל גשמי בכ'ת והנה הבאור הכלל' ש'
שהתחייב בו תחלת הוא מבואר הכפילה שהקדמה הקטנ' האונו שכל גשם יקוף
בו שטח או שטחי חולק עליה בעל הדיב האונו במציאות גשם בכ'ת והכ' סדר
המערכה על הדרום והנה אם הודינו לו בהמנעו גדל גשמי בכ'ת לא יתחייב
מה שדמה כגדל למה שכבר אפשר שיבדלו מן הגשם כמו שבארנו כמה
שעבר והנה במוספר נדבר בו כמה שיבא בנה' ואלו המופתים הטבעיים
הנה הראשון כפסד המומר והצורה וזה שהוא מחוב מהקדמו' בלתי מורית
שהתרחקות הכוסף בלתי מחוייב וזה שהקדמה האומרת בהמנעו מציאות
יסודו בכ'ת התבאר בא' מהשמע אלא בכ' מעגה הא' כיהכב'ת לא רב'ץ

הבלל השני

בנידעיה והנה אין מהכרח ההתחלנות כמה שהם התחלנות להיותן ידועות
 והוא מנבאר בעצמו ינה' ש'אם היו היסודות כב'ת היה מורכב כב'ת והוא
 הדרוש ולזה בהניחנו מורכב כב'ת לא התבאר התרענות מציאות היסודו בעת
 התבאר א"כ היות ההקס נפסד מצד חמריו: ואלם מצד צורתו למה שלא
 יתחייב בהניחנו א' מהיסודו כב'ת שיפסיד השאר כי ככר אפשר שלא יהי
 בעל איכות למה שככר אפשר שיונח בשם כב'ת אין איכות לו: ומה הצד
 הוא מקבל כל האיכות מצד היותו משלל מכלם והוא להם יסוד: וככר
 כמצא בשם בלתי בעל איכות לפי סכרתם כענין בגרמים השמימיים אלא
 סנו כח והכנה לקבל האיכות: וכ'ם שבה המופת לא התבאר המנעות
 מציאות בשם כדורו חוץ לעולם כב'ת: ומה שחזק עוד דעתו ש'אם היה
 כב'ת יהיה כב'ת בכל רחוקו לא יתחייב זה ש'אם הי' סכה עצמי לרחקו והיה
 מקו לחיוב ההו' אכל אם הבלתי תכלית משיגוממשיגו ובלתי עצמי לו לא
 יתחייב זה בכל הרחוקים וזה מנבאר מאד: ואמנם השני אשר יסודו הכוכ'
 והקלו הי' לקוח מהשמי' הן נחשים אשר תחת הגלגל: ואלם האומ' בגש' כב'ת
 ואמ' שאין לו כוכב ולא קלו' כמו שיאמר בזרמי' השמימי' לדעת ארסטו:
 ואמנם הב' והד' אשר מצד המקום הנה אם הודינו גרר המקו' אשר אמ' הנה
 לא יתנו האמת כמו שחשב: וזה שהאומ' בגש' הבכ'ת יאמר שמקומו הו' שטח
 קציררתו: והו' השטח המקיף המרכז ומד' בגנינותו הוא כב'ת ואין לו מקום
 כש'אה ההיא: ואיך הגש' השמימי המקיף בכל לפי דעת ארסטו זה תוארו
 רבו' שאין לו מקום מקיף אלא מוקף אלא שהאמת בעצמו לפי מה שיראה
 שהמקו' האמתי לבד' הו' הרחקו' אם כיון תכליות המקיף: והסקרו' אם חייב
 ארסטו לזה הדעת אין עניין להם שהוא מיוסד על שהרחקים אשר בתוך
 שכלי' מים נעתקו' כהעתק הכלי: ואז היו מתחייבים הסקרו' ההם והו' כדוני
 זאימ' אמת שהרחקו' לאומרו' בפניו ורקו' בלתי מתנועע': ולזה לא יתחייבו
 הכטול' ההם: ונהנה לסכרת ארסטו במקו' יתחייבו בגויות: מהם שהגרמים
 השמימיים יתחלפו במקום חק' שלכלם מקום בעצם רבו' השטח והמקוף
 בכל לא יהיה לו מקום בעצם למה שאין לו שטח מקיף שיה נכד' לכו' השטח
 אשר כבנינות איכו' נכדל' ממנו אשר בעבו' זה בלחץ לומר שאין לו מקום
 בעצם אלא במקרה ויהם שהגרר אשר אמרו' כשהוא שטח מקיף סו' נכדל'
 איכנו מסכים גם למתנועעים תנועה ישרה: וזה שהמקו' המיוחד לחלקים
 המתנועעים בעצם כתנוע' הכל איכנו מקיף שיה נכדל' כאופ' שיה' לוערבות
 נדמיק' לכל חלקי המקום כאשר חתר: וזה שהמקום האויר עדי' לפי

המאמר הראשון

מכרתו הוא הסטח המקיף בקערירות האש למה טיטלו סס ערבנות ודמיון
: ואמנם החלק האמצעי מן האויר לא נמלט אס שהוא במקומו הטבעי:
אס טאינו במקומו הטבעי אשר לו האותות אשר אמרו : ואס הוא
במקומו הטבעי יתחייב שמקומו הטבעי אשר לחלק יתחלק למקו הטבעי
אשר לכל והוא בתכלית הגנות : ומהס טאס המקום אשר לגרס שמימי
בענס היה או במקרה היה מקיף המרכז לא יתכן בו האותות אשר אמרו
במקומס בכלל . וזה טלא יזויר בגרמים השמימיים האותותס אל המטה
: וכל סכן טיסוד האש ידרוש המעלה אשר מזה הדד יש לו ערבנות ודמיון
במקיף ושהגרס השמימי אוך יהיה לו ערבנות ודמיון אל המטה : גס מה
סדמה סהכדור המתנועע יצטרך לדבר בחומזה הדד היה אפשר לומר לו
סגוא במקום הוא סקר בדיו : וזה סיתחייב מזה ססביב קטני הכדור
דבר נחוי תפוצצו אס כן חלקיו אלא שהנקודה אשר במרכז או בקטבס
לא תתואר בתנועה ולא במנוחה בענס : ואס היה סתתנועע במ
במקרה מצד היותה תכלית המתנועע : ולזה לא יאמרו בעבודה סהכדור
המקיף במקום : ואמנס כשהכחכו הפכו הוא המקום הוא המסכים לכל
המתנועעים תנועה ישרה או סכובית ולכל חלקיהס מכלי טלא כקבס להס
האותות : והתמה סכאשר בקטנו לטוד הארץ מקום הנה אמרנו
שהוא המטה במוחלט : והנה המטה במוחלט איכנו טטח כו אס נקוד
ואי אפשר סתתואר במקום : ולזה היה האמת עד לעצמו ומסכים מכל
עוד בשהמקום האמתי הוא הפכו וכבר היה ראוי להיות כן כו המקו היה
ראוי סיהיה סנה למקום כלו וחלקיו : ולזה המופת ססדרו אויטנו
כוזן האמת כדרוש : והוא מה סכונונו בזה העיון השני : והכל להתפרסם
זה העיון מהמקום היה הרבה מהקדמונים סהיו דואיס כו המקום
האמתי כודתו בשהיא תגבילהו ותיחדהו כלו וחלקיו עד שרל השאילו
הסס הזה לכודת הדבר ועצמותו אמרס ממקומו הוא מוכרח ממקום
סכאתי כלומר מאותו דבר עצמו ממלא מקום אבותיו . והסתכל אס
העירי שהמקום הוא הפכו אשר ימלא בעלה מקום : ולזה אמרו ממלא
: ואילו היה זכוון מדדגה לבר היו אומרים במקום אבותיו היה כלום :
במדדגת אבותיו : ולזה להיותו הסי הוא הצורה לכלל המציאות כו הוא
מחדשו ומיחדו ומגבילו השאילו לו הסס הזה באמרס תמיד ברץ המקום
לא על דעתך אנו משביעיס אלא על דעתינו ועל דעת המקום בה הוא
מקומו של עולם : והיה הדמיון הזה נפלא כו כאס רחקי הפכו נכסו

הכלל השני

ברחוקי הגשם ומלואו כן כבודו יתברך בכל חלקי העולם ומלואו באמר
מלא כל הארץ כבודו • ירצה כי עם היותו קדוש ונבדל בשלם קדושות
שירמז בהם אל היותו נבדל משלם עולמות הנה מלא כל הארץ שהוא
יסוד העיבור שביסודות כבודו: ומזה העניין אמרו בדרך כבוד השם
ממקומו: כלומר שתואר הכרחה שפע ממקומו ר' ל מעבמו ולא ע
מזולתו • ויהיה כינוי ממקומו שב אל הכבוד • ואם תרצה שיהיה הכבוד
באצל יהיה העניין כפשוטו: ויהיה הכינוי שב אל השם כלומר שכבוד ה'
ברוך הוא מושפע ממקום הש ר' ל עצמותו להיותו באצל ממנו ולא יצטר'
לפי' הרב אשר פירש מקומו מדרגתו: כי אין ראוי ליחס מדרגה אצל
השם: וזה מה שראינו לחתום בזה הענין השני:

העיון הג' בחקריה מופתים שסדר בהמנעות מתנועע בלתי בעל
תכלית תנועה ישרה או סנונית • אולם המופתים שסדר
בהמנעות תנועה ישרה לגשם הב' בת: ויחייב מזה המנעות מציאות גשם
בב' ת הנה הם בכויים כלם על הגשם המוחש ולזה יהיה החיוב חלקי ולא
יתבאר עדיין המנעות מציאות גשם בב' ת בלתי מוחש אלא שכשנחקר בהם
במצאם בלתי נותנים האמת על כל פנים אף בגשם מוחש יזוה שהמופת
הראשון המיוסד על החכה יש לאומ' שיאמ' שמקומות האנה עם היותם
מוגבלים במין ר' ל המעלה והמטה הם בלתי מוגבלים באים: וזה
שהמקומות הם זה למעלה מזה לבלתי תכלית ואם אין שם מעל' במוחלט
לא יקרה מזה בטול ואם היה שהתנועה הישרה נראית בחוש • ואמנם
המופת הב' המיוסד על הכבוד והקלות הנה כשנניח הגשם בלתי בעל
תכלית בעל כבוד וקלות לא יתחייבו החיובים שדמה • וזה שכל
כבוד וקלות זמן שרשי אם מפאת האמצעי אשר בו יתנועע ואם להכרח
היות התנועה בזמן ולא יתחייב אם כן כבוד בעל תכלית מתנועע בזמן
קטן מכבוד בלתי בעל תכלית אבל יתחייב היות כבוד גשם בעל תכלית
מתנועע בזמן סוה לכבוד גשם בלתי בעל תכלית ולא יקרה מזה בטול
למה סוה יקרה מפאת הכרח שמירת הזמן שרשי אשר מפאת האמצעי
ומפאת התנועה • ולזה לא יתחייב שיתנועע הכבוד הבלתי בעל ת
תכלית בעתה כאשר חשב • והנה המופת הג' המיוסד על הפע' והפעלות
החיוב אשר חשב סאי אפשר לגשם הבלתי בעל תכלית שיניע מה שיפ'
לו תכלית למה שאין יחס כיניקה והיה ראוי שתהיה פעולתו בבלתי זמן
אינו: וזה שלמה שאין אפשר לתנועה אלא בזמן הוא מן ההכרח

המאמר הראשון

פיהיה לולתנועה זמן שרשוי אס נניח התנועה כאצה : ואס נניח התנועה כאלף
הנה מהיות הבב'ת פועל משנה בזולת זמן לא יקרה ממנו וכול ולא יהיה
כנגד המוחס : ולזה הוא מוצא ש אין בכל מה שחצר לבאר המנועות גם
בב'ת מפאת התנועה הישרה מחוייב : ואמנם מפאת התנועה הסכולה
הנה הוא ב'כ בלתי מחוייב בהיותם בניוים גם כן על הגשם המוחס :
לאומ' שיאמר שיש גם גשם בלתי בעל תכלית והוא בלתי מתנוע' בסכול
לסכות שזכר : והנה כשנחקור בהם נמצאם בלתי כותבים האמת בהם
אף בגשם מוחס : זה שהמופת הא' מה שחייבו בו סותר הנמשך והוא ש
שהמרחק אשר בין ב' הקו' מוצד המקיף בב'ת להיות המרח' כוסף בתוספת
הקו' : ואחר שהקו מתוסף לב'ת המרחק א'כ כוסף לבלתי תכלית : זה
למעשה שיאמר המרחק מתוסף בתוספת המספר ושהתכלית בו לעולם
סמור וכבר יראה זה מפני שהדיעה בהפכים אחת : והנה כבר התבאר
בספר החרוטים אפשרות התקצר המרחק לבלתי תכלית ויהיה המרחק
בו סמור בו לעולם : וזה שאפשר שינחו שני קוים שכל מה שיתרחק
יתקרב ולא יתכן הפגשם לעולם ואפי' יוצאו לבלתי תכלית הנה שיש גם
מרחק סמור לא יסדר וכ'ס בתוספת שאפשר שיתוסף לעולם ופיהיה
התכלית סמור בו והוא האמת הגמור שהמרחק בב'ת שכין שני קוים ואס
הם בב'ת אין מציאות לול להיות המרחק לעולם מוקף וכמו שיתבאר עוד
מרכיבו בג'ה אלל שתחלה נבאר שאס היה החיוב שיוסד בו סותר הנמשך
אמת היה מתחייב פיהיה המרחק בב'ת וב'ת יחד ואף לא נניחנו מתנועע
זה שהמופתים שסדר הם בניוים על בטול התנועה הסכולת לבג' הבב'ת
אבל אס נניחה בלתי בעל תכלית בלתי מתנועע לא יקרה ממנו בטול וכ'ס
אחר שתבאר שמון לעולם בהכרח מילוי אורקות : ואחר שהיה רחוק
בב'ת נמצא אף לא ימצא עלינו שני חוקי על צד שהשתמש בו המהנדס
בגריד הקוים הנכחיים ובזולתו מהשרשים : ואולם איך יתאמת שאס היה
החוב ששעשו אמת פיהיה המרחק בב'ת וב'ת יחד הנה כפי מה שאומר
הנה אס יתחייב בקוים בב'ת היוצאים מהמרכז פיהיה המרחק בניויהם
בצד המקיף בב'ת להיות המרחק כוסף בתוספת הקו הנה יתחייב זה בכל
שני קוים היוצאים מהמרכז ובאי זו זווית הזרמן וכאשר נצויר בצד המקיף
אשר המרחק בניויהם בב'ת וכרשום אלל הקו האחר בשיעור ידוע בקורה
אין שפק שאפשר לנו להניח קו מהנקודה הרשומה אלל בקודת המרכז
למה שהיא מן הדיעות הראשונות שאפשר להניח קו ישר מכל נקודה

דב'לל השני

אל כל נקודה יחדם א'כזוית ידוע : ואם היו כזר המקיף במרחק
בעל תכלית : וכבר הונח שכל הקיים היוצאים מאי זו זווית הזרמון יחדם
כזר המקיף מרחק כב'ת אס היה בת'פכ'ת יחד : והסקר הזה יתחייב
מהנחתנו החיוב האמתי אלא שהאמת הגמור שעם היוותהקו כב'ת לא
יתחייב מציאות מרחק כב'ת בין שני הקיים וזה שהוא ידוע שהקו הנב'ת
היוצא מן המרכז א'א שרשום כזו נקודה שלא יהיה הקו סביב הנקודה
והמרכז בת' ואחר שהמרחק סביב הקיים א'א ל'יות נת' אלא אצל נקוד'
שיהיה בה הקו כב'ת והנקודה היא אין מציאות לה : אין מציאות א'כ
למרחק הכב'ת שבין שני הקיים וככלל שכשנאמר בקו שהוא כב'ת כזר
אמרנו שהוא קצה ותכלית : ואלו היה נמצא המרחק כב'ת היה ראוי
שיהיה בקצה והוא משולל הקצה הנה המרחק כב'ת בין הקיים אין מציאו'
לו : ואם היה שהגשם בכללנו יתנועע והוא בכ'ת הנה לא יתנועע חלק ממנו
אלא על קו בת' : ואם היה זה רחוק מן הצויר הנה השכל מחייבו : וראוי
שתדע שהחיוב הזה שמייכנו היות המרחק סביב שני הקו' הנב'ת היוצאו'
מן המרכז בת' יחייב היות כל הסבוב שימצא במתנועע הזה בת' חה
יתבאר בקלות למה שהזווית הבת' אשר אצל המרכז כאשר חרסנו זוויות
שוות לו אצל הנה היות' במספר בהכרח להיות המרחק אס' אצל המרכז
ב'ת והיה המספר כ'ת יחייב שיהיה המרחק ב'ת בהכרח וכאשר היה
זה כן התבאר שהחיוב שחשב לחיוב פותר הנמשך במופת הזה אינו אמת
וכזה כתבטל המופת הו' : והנה המופת הב' והב' והד' מיוסדים על מתוך
קו מתנועע בסבוב נכחי חיה אולא בקו הנב'ת . והנה למה שהתבאר
המופת חלק ראשון בתנועה למה שמחייב כל מתנועע כזר התנועע הנה
לא יתחייב מציאות נקודה ראשונה מהפגיפה ולזה איננו רחוק סיפגום
קו בשיעור בת' בתנוע' בת' וזה להכרח קצה התחל' הת' ועכ'זולת זמן :
והג' המופ' ה' מיוסד על ההקדמ' האומר' שהגש' הנב'ת המתנוע' בסבוב יס'
לו תנוע' סבובי : והוא שקר שאחר שהגש' כב'ת הנה הוא נשדר הקצוות
ולזה אין לו תמונה וזה כי אס הי' מהכרח התנועה בסבוב תמונ' סבובית
היה לזה מקום ספק אבל כזר אפשר בכל תמונה להתנועע בסבוב .
וכאשר סלקנו מהגשם גבוליו הנה סלקנו ממנו התמונה ולא יתחייב אס
כך היותו בת' . כזר התבאר שאין בכל המופתים מסדר דבר יחייב
סלק התנועה הסבובית לגשם הנב'ת אבל התבאר מרכזנו אפשרות
התנועה בגשם הנב'ת . וכזר התבאר חוץ אפשרותה מהאסוזה

המאמר הראשון

זה שאנחנו נראה הגשם הניצוץ יתנועע בסבוב בזמן בעל תכלית:

הנה כאשר נדמה הקו הניצוץ בלתי בעל תכלית ונשתמש בו כאשר ישתמש המהכרס בו הנה לא ימנע משיתנועע תנועתו הכלתו בעל תכלית בזמן בעל תכלית: ואם כבר ימסך הניצוץ לבעל תכלית ואם היה שאין מציאות לבלתי בעל תכלית לפי סברת בעל הדיב הנה השכל יגזור שלא ימנע הניצוץ מלהתנועע אם היה אפשרות להיותו בלתי בעל תכלית וזה מבואר בכפשונו ועוד כי אם היה שלא נדמה הניצוץ בלתי בעל תכלית הנה לא ימלט שלא ירסם בקורה כתנועתו בגודל הכלתו בעל תכלית ה שהתבאר מדברינו היותו מחוייב במלוי או ברקות ולזה כאשר נדמה בגודל ההוא קו בלתי בעל תכלית נכחי לניצוץ מונח הנה קצה הניצוץ כשיתנועע ירסם בקורה בקו נכחית לקו הניצוץ ויתבאר מזה בקלות הפך מה שתייבהו במופתים אשר סדר ודי כזה העיון הב'

העיון הד' בחקירה במופתים שסדר לבאר באו' כולל המוצע

מציאות גשם בלתי בעל תכלית בפעל ואם הם בכח

המופתים הקודמים הנה המופת האחד לא התחייב מהתנועה בסבוב

סיס' לו אמצע וזה כי למה שהוא משולל הקצוות אין לו אמצע והמופת

השני כבר אפשר שיתנועע בעצמו ולא יתחייב סיהיו לו מונחסים מחוץ

מקיפים ושאר מה שנאמר בו התרס מבואר במה שנאמר התבאר

מכל זה שאין בכל מה שחשב לאמת ההקדמה הזאת דבר מספיק ולפי

שהטעות שבהתחלות מביא אל הטעות שאחר ההתחלות הביא זה לחייב

סאין שם עלמות אחרים וזה שהוא חייב תחילה סאין חוץ לעולם מילוי

ולא ריקנות וחייב סאלו היו שם עולמות אחרים היו היסודות מתנועעים

מעולם אל עולם והוסף הזויות ודברים מרבים הכל ולמה שהטעות

בהתחלה מבואר וזה שכבר התבאר במה שקדם הויב מציאות גודל

בלתי בעל תכלית וחייב ריקני או מלוי בלתי בעל תכלית חוץ לעולם הוא

מבואר שמציאות עולמים רבים אפשרי: ולא יתחייב תנועת היסודות

מעולם אל עולם וזה שכל אחד מהיסודות מתנועע תוך מקיפיו אל המקו

הנאות לו וכל מה שנאמר בזה לחייב ההמונעת הכל ורעית רוח

ולהיות האפשרות הזה אמת אין ספק בו ואין דרך אצלנו ומבואר דרך

החקירה לדעת אמתת מה שחוץ לעולם מנעו חכמינו עליהם השלום לדרגו

ולחקור מה למעלה מה למטה וגומר וזה מה שראינו לחתום בו העיון הזה

הרביעי כפרק הראשון

הפרק

הפרק ב

בחקירה בהקדמה הב' האומרת שמיאזנות בלוי
 אין תכלית למספרם סקר : והוא מבואר
 כיסוד ההקדמה הזאת היא אמות ההקדמה הא' : וכאשר התבאר
 בטול הא' יתבאר בקלות בטול ההקדמה הזאת הב' : אלא שים לב
 שיאמר שאין בשלש תחומות האחד תחומת הב' מצד המנעות מספר
 בבת' : וזה בסכומך כל זמן אם זוג ואם נפרד והזוג נחפרד כל
 אחד מוגבל ובת' א' כל מספר בת' והנה כבר קדם לנו כס' ג' מהכלל
 האחד שאין זה דעת הרב גם אבוחמר וכס' מסכימים עמו : והנה
 כ' נמעורר בזה בכיורנו לספר השמע ומה שראוי שיאמר בזה הוא
 שהמספר בפעל רוצה לומר הספורים בשם מספר הנה הם מוגבלים וכל
 מוגבל בעל תכלית בהכרח אכל בעלי המספר רוצה לומר אשר מדרגת
 ס' שפרו אבל אינם ספורים בפעל אין תכלית בעל תכלית כמעט בהם ולו
 קונח ס' יהיה זוג או נפרד וזה שכבר אפשר ס' יהיו זוגים נפרדים בבת' :
 אלא שהאמת הנמור הוא שהחלוקה למספר אל זוגואל נפרד הוא במספ'
 הבת' המוגבל אבל במספר הבת' למה שאינו מוגבל הוא בלתי מתואר
 בזוג נפרד וכבר העירונו בזה בפרק הנזכר .

הפרק ג

בחקירה בהקדמה הב' האומרת שמיאזן עלות
 ועלולים למספרם סקר . ואזו שהמופת
 אשר סדר אל תבריו בזה אשר העירונו עליו בפרק הב' מהכלל הא'
 והרמז במאמר הא' מספר השמע ומה שהאחר בלתי מספיק לפי דעת
 הרב : וזה שלא יחוייב המנעות מספר בלתי בעל תכלית אלא לדבר
 שיש להם סדר והדרגה במצב או בטבע ולזה אפשר בשכל אחד ס' יהיה
 עלת שכלים בלתי בעל תכלית במספר . והכלל אין המנעות מציאות
 עלולים בלתי בעל תכלית מעלה אחת אם היה אפשר לעלה אח' אצלו
 יותר מעלול אחד : ואחר שאין המנעות לעלולים להיות בבת' ואם
 להם עלה לכללם הנה אם כן לא יחוייב מציאות העלה לכלל המנעות
 הקב' לעלולים : ולזה כאשר נניח עלול ועלולים כשיהיה האחד עלה
 לשני והב' לב' וכן לעולם : מו יתן נאדע בשכונת לכל אל' עלה אחת
 אך יחוייב מציאות המנעות הבלתי בעל תכלית לעלול ועלולים וזה
 שלא יחוייב זה מצד היות עלה ראשונה לכלל שהוא בהנחתו עלול בלתי
 בעל תכלית כבר נודק בעלה ראשונה לכלל והוא מבואר שלא ימנע ה
 היותם בלתי בעל תכלית אחר שאין המנעות בלתי בעל תכלית במספ' נדרים

אין כפלי

אין

הבאמר הראשון

סאין להם סדר במצב און בטבע . והנה כסנניא בכ העלולים הבבית כל
אחת עלה לחברו לא יקרה מזה שום בטול : אלא שאנו צרכים לדבר
יבריא מציאותם על העדרם אחר שכלם אפשרי המציאות : ואנחנו
כבר נודה בעלה הראשונה אשר לא יתחייב התכלית לזולתה מהעלולים
והיא המצדעת מציאותם . וכבר חתרו קצת המפרשים לאמ' ההקדמ'
הזאת כשאמ' זה לשוננו כי מה שלא יגיע בעצם אם לא בקדימת מה שאין
לו סוף הנה לא יגיע : ואי אפשר שימצא עכ' : והנה אם היתה הקדימ'
זמנית היה מקום לטענה הזאת ואם כבר תקבל המחלוקת למה שאנחנו
נראה שמה שלא יגיע אם לא בהקדמת מה שאין סוף לו הנה יגיע כאלו
תאמר ער' מ שהיום הזה שאנחנו בו הגיע ואם לא הגיע אלא בקדימת מה
שאין סוף לו לאומ' בקדימות העולם אלא שזה במקרה וסנודה באפשרות
שבמקרה ובהמנעות אשר בעצם צריך האמתה אבל בסנודה בחלוק הז'
בקדימה אשר בזמן אין מקום לו בקדימה אשר בסבה אחר שהם יחד
בזמן כי אחר שהצרכים יחד בזמן אחר מן חייב המנעות כסיהיה כל
אחד עלה לאחר ואפשרות בהיותם כלם עלולים אחר סנודה באפשרות
היותם בב' יחד אלא שהמכוון מוזאת ההקדמה ומה שאנו צריכין ממנו
הוא מציאות עלה ראשונה בלתי עלולה היו העלולים בלתי בעל תכלית
וכל אחד עלה לחברו או בעל תכלית .

הפרק ד

בחקירה בהקדמה הדהאומרת סכל משתנה
מתחלק . וזה שאנחנו נמצא בנפש
המדברת שהיא משתנה בקיץ המושבלות מהמוחשות ומהמדומות אשר
יהיו בזולת זמן . והתבוננות הכפסיות כסמחה והראגה אשר לא יהיו
רק בזמן : והנה אל תבריא נתעורר מהספק הזה ואמר בהתרו שהבוננה
בזה באיכותי בשמיים : יורא שנמשך לדע' אכונכר כבאור דברי אדססו
כאש העירוננו כפז מהכלל הא' ואולם לרע' בר' כאמ' לפי פירושו שהכונ' בזה
באיכותי ותבוננות בשמיית ויהיה א' כ כל ההקדמה הזאת כפ' ומות וכיחוד
אמרו שהמתבוננ בתבוננות בשמיית הוא גשם : ועוד שאם ההקדמ' הזאת
חלקית ומיוחדת באיכותי הגשמיית הנה לא יוכל להשתמש ממנה כמה ש
סוכח במשתנה בכלל : אלא שהתר' הספק לפי מה סיראה הוא כפי
התנאי שהעירוננו במתבוננע וזה שאנו צריכין להתבוננ המתבוננ בעצם
: וכך כאמר אנחנו במשתנה רוצה לומר המשתנה בעצם . ולהיות הנפש
המדבר בלתי משתנה בעצם אלא למת' שיקר' האת היולנית לא יבטל אמות

הכלל השני

ההקדמה הזאת אלל שהבאור אם השינוי הקור' לה אם אפשר להחתו ענמי
אם לא יתבאר כמה טובא בנה' ית' :

הפרק ה

בחקירה בהקדמה האחת האומרת שכל מה ש
שיתנועע במקרה ינוח בהכרח וז' שמה שימצא
במקרה יעבר שלא ימצא כשלא יהיה מתחייב למצוא בעצם • ולזה כבר
אפשר בגסם שיתנועע במקרה תמיד למה שיתחייב כן ממתנועע אחר
בעצם כמו שקרה לכרור האש שהיא מתנועע בהכרח מצד תנוע' הגלגל
התמידית וכך שטחי הגלגל וחלקיהם מתנועעים במקרה בתנועת הגלגל
העצמית והוא מן המתנועע במקרה שלקח הרב כמשלנו בהקדמה ה'
וכבר נתשמר מזה אל תברזוי וזולתו עד כי הנרבוני חשב ליושב ה'
ההקדמה הזאת באמרו סירצה שכל מה שיתנועע במקרה כמה שהוא
מתנועע במקרה ינוח בהכרח כאלו תאמר על ד' מ' שפסם ארס המניע
הארס והיא מתנועעת במקרה בהנעתה ואינה מתנועעת בעצם :

הנה למה שבהנעתה מתנועעת במקרה יחוייב בהסתנוח : וכך
תאמר בפסם הגלגל המניעה לו והיא מתנועעת במקרה בהנעתה יחוייב
לה שתנוח אם לא שהצטרף שם מניע אחר נכד' בלתי מתנועע אפי' במקרה'
: והנה בסנסת'ל בזה כמצאהו בלתי מחוייב וזה כי כשפסם ההתנועעות
במקרה לפסם הגלגל אינו אלל על צד הקשרה בגלגל הקשר מציאו' א'
או הקשר עירוב אשר הוא מתנועע בעצם ואחר שאין התנועה לה אלל
על זה הצד הוא מובאר שלא תניע ממנה לה לאות מזה הצד וזה שכאשר
נניחה מניעה לגלגל תנועה נזחית בעצם הנה פסם התנועה המקרית אשר
תיחס לה כבר תמשך אל העצמית • וכבר הנחנו שאפשר שתתנועע

הפרק ו

תמיד ולא יקרה מזה בטול :
הט' האומרת כי כל גשם שניע גשם אומס' יניעו כשיתנוע גס' הו בעת
הנעתו הנה הב' פנים אשר זכרו ממה שיראה ממשיכת אבן המגניטם
הכרזל מכוואריה הפילה בעצמם כשיקנה הכרזל מזג משכוכ המגניטם
אשר לכל אחד כח טבעי שער גדול למה שהוא מעביינס גלוי היות קוסי
הפעלת מאר הוא רחוק קרוב לכמנע ומוזה הצד הוא רחוק מאר ש'
סיותכו גשמים מהמגניטם ימשכו הכרזל ויניעוהו ועוד שלא ימלט הענני
מהיות הגשמים ההם המניעי היוצאים מהמגניטם שיפעלו במשיכה או
ברחייה ונהנה ברחייה צריך שיתנועע הגשמי תנועו הפכיות בע' שידחו
הכרזל ויביאהו אל המגניטם ואם במשיכה גס' כן צריך שיתנועע ה

הכלל השני
הפרק ה
הפרק ו

המאמר הראשון

הגשמים תנועות הפכויות אל הנרזל . ואחר כך ימשכו ויתנועעו עמ' לצד המגניטט : ואיך יהיה זה מי יתן ואצער וכל זה בתכלית הגבוהת : ולזה יראה שהתשובה הנכונה בזה שיראה מאבן המגניטטס של ברזל תנועה טבעית אל המגנטים בחס ידוע אל הטבע כמו שיש לה תנועה טבעית אל המטה אם להאותות אשר לנו אל המקום ואם בסגולה בו אשר לא נשער אלא עד שאמתהו החוש :

הפרק ז

נחקירה בהקדמה הי' האומרת כי כל מה שיאמר שהוא בגשם יתלק אל סני חלקים אם שתהיה עמידתו בגשם כמקרים : ואם שתהיה עמידת הגשם בו כצורה הטבעית : ראוי שתדע שבס' ואבנחמר והגשמים אחריהם היו דוא' שמציאות החמר והצורה בכל גשם ואף בגרמים השמימיים למה שהצורה

הגשמית אצלם אינה זולת דבקות הב' דחקים מתחתכס על זווית נכזות ולפי שהדבקות זולת המתבק מקבל החלוק והדבקות אינו מקב' החילוק צריך אם כן אל נוסף יקבל החלוק והדבקות השכל אם כן יגזור בכל גשם ב' דברים עצמיים לו הם החמר והצורה : ואלו הם כד למה שגרגרם השמימיים לא יקבל החילוק בפעל יראה שאין בו ריבוי והרכבה כלל וזה כי הגשם אחד במציאות אלא שהשכל יחייב בו הרקב' מינוש ונשוא מצד ההויה וההפסד לפי שהנפסד לא יקבל ההויה וכמו שקד' לנו ביאורו ב' בפרק הי' מהכלל הא' הגשם הנצחי אם כן שלא יסול תחת ההויה וההפסד לא יגזור השכל בו הרכבה כלל מחומר ונהל לפי דעת בר' מה ההכרח מי יתן וארצו שלא כאמר כן בגשמים ההויים וההפסדים דוצה לומר בהחמר בהם הגשמות והצורה היא הצורה המיוחדת לכל אחד הקולכת מהלך ס השלמות לגשמות והגשמות הנקרא אצלנו צורה גשמית שתהיה הול' מהלך ס החמר אל הצורה המיוחדת ויהיה אם כן החמר בזולת הצורה המיוחדת יצטרך אל מקו ונמצ' בפעל והנה שהדי במדומי שהגשם השמימי שהנ' ג גשם בלא חמר נמצא בפעל והנה בזה ייתרונקושות חזקות ומכובד רבות אשר בטבע היולי למה שהונח ואם כן הוא הנ' לטוען שיטעון שאי' ככאן צורה מיוחדת יהיה קיום הגשם בו אבל הצורה הגשמית הוא הכיוסא בפעל והקועמדת הצורה המיוחדת ואם היה שאין ראוי לומר בצורה המיוחדת קיומם מקדים למה שבהם ייחודים יוכלו בהם נחמקדים כאלו תאמר : שהצורות המיוחדות להם מקונו מיוחד' והאיב' מקבלים התוספ' והחסרון

הכלל השני

גבוינא באלו : הנה אמנם יאמר בהם שהם דברים עצמיים אבל יהי
 שמירת הגשם בקיומו בו לא למה שזורת הגשמות שהיא הנשוא היא
 לעולם נמצאת בפעל ועמידת הנורה המשלמת אותו היא בו :

הפרק ח

בחקירה בהקדמה היב האומר שכל כח נמצא
 מתפשט בגשם הנה היא בעל תכלית להיות
 הגשם בעל תכלית ואומר שהסבה אשר זכרה כבר התבאר בטולה כמה
 סקדם וזה שהמנועות גשם בלתי בעל תכלית לא התבאר עדיין אבל
 בניחוח ואומר שהוא בטל וזה שלא נודה בחיוב התדבקות הנמשך לקודם
 בהקדם : וזה שלא תתחייב התנועה בזולת זמן למה שלכל תנועה זמן
 שרשי אין הנולט ממנו ולא יתחייב גם כן שינוי הזמן לכח הבלתי בעל
 תכלית והב' למה שיחס הכח אל הכח יהי בזמן העודף על זמן השרשי
 הדוע אל הטבע : וזה שהב' יגיע בזולת זמן חוץ מהזמן השרשי
 זהב' יצטרך בו לזמן וזה : ולו הוכח מניע בת יגיעו בזמן השרשי
 יקרה ממנו בטול למה שכבר ימצא החילוף ביניהם במתנוע גדול שהמנו
 בת יצטרך זמן בהנעתו חוץ מהזמן השרשי : והב' ת יגיעו בזמן
 השרשי לבר זהו הדרך שנתבטל בו המופת : ואולם צריך שתתעורר
 שסנודה במופת צריך שיובן בב' בחזק וזה שהוא מבואר שהבלתי
 בעל תכלית כבר יאמר בשתי בחינות אם בחזק ואם בזמן ולזה
 כשנודה חיוב המופת בב' בחזק הנה לא יתחייב בב' בזמן : וזה
 שכבר אפשר בכח אשר בגשם הב' שיגיע תנועה בת בחזק זמן בלתי
 בעל תכלית כשלא יהיה לו סבת היגיעה והלאות כאלו תאמר בתנועה
 הסבוכית שאינה במוסיפה ולא נרחייה וכל שבן נגד השמומי שכבר
 הוסכם וזה שאיכנו בעל אויביות ולא יקרה לו החלטה והזקקה כמו שבא
 בפשר השמי יעולם : ועוד שכבר אפשר שיאמר בתנועה הסבוכית
 שהיא טבעית לנגד השמומי כאשר התנועה הישרה טבעית לישודות
 והוא מבואר :

הפרק ט

בחקירה בהקדמה היב האומרת שאי אפשר
 שיהיה דבר נומיני השני מתדבק אל תנוע'
 ההעתק לבר והסבוכית ממנה : הנה כאשר ידוקדקו טענות ארסטו
 בזה יראה שהם רעיוני לבר והזיות : וזה שהשחור כאשר יתנועע אל
 הלובן ואם הי' שגא ינוח בלובן אבל ישתחרר ה' לא חיוב שיתלבן וישתחר
 ישר אלל בשתי בחינות שהוא כמה שיתלבן ראשון יצדק עליו שיתלבן וכמה

המאמר הראשון

שיתנועע אחר כל השחרות יצדק עליו שיסתחר ולא יקרה מזה בטול
 וכ"ש בתנועה היסרה שלא יתחייב מנוחה בין ב' התנועות אבל אפשר
 שתהיה מדוקת ולא לעמוד עליה מהחוס כמו שאמר ארסטו אבל יחייב
 שאם נדמה מתנועע כל בתכלית הקלות מתנועע אל המעלה והיא נכפ
 עליו בתכלית הגורל שאין ספק עליו שיכניעו אל המטה . ואם היה בין
 שתי התנועות ההפכיות מנוחה יתחייב שיעמוד ההרכב עם תכלית גדולה
 : והחייב שרמה הטעמי שלא יתחייב מהיות התנועת מתחלפות סימא
 עם עתה בפעל . וזה יתבאר בעתה אשר הוא תכלית ההפסד והתחלית
 ההייה או תכלית ההייה קודמת והתחלת ההייה מתאחרת שהו מחייב
 שלא ימצא עתה בפעל ואיך לא : והנה תנועת ההייה נמשכ לתנועת
 האיך והעתה שבין האיכויות איכנו נמצא בפעל ואם האיך הראשו תכלית
 הייה קודמת והשני התחלה למתאחרת וזה מביאר מאד :

הפרק י

בחקירה בהקדמה היד האומרת שתנועת ה
 ההצתקה יותר קודמת שבתנועות והראשונה
 מהם בטבע : כי ההייה וההפסד יקדם לה ההשתנות וההשתנות יקדם
 לה קריבות המסכה מן המשתנה ואין צמיחה ולא חסרון אם לא יקדם
 לה ההייה וההפסד : הנה עוד ההייה הנמשכת תתאמת בהקדמה הזו
 אבל על דרך התחלת ההייה אם היתה מלא דבר כאשר יתבאר הכי תתאמת
 שהייה קודמת לשאר התנועות ושתנועות הכוונה והאיך קודמות להשתק
 למה שהיו בעלי איכות וכמות קודם שהתנועעו והכמה בכלוח קוד לאיך

הפרק יא

בחקירה בהקדמה הזו האומרת כי הזמן
 מקדמה נמשך לתנועת דבר עמה לא ימצא א' משינוי
 מכלתי האחר לא תמצא תנועה כי אם בזמן ולא יושלל זמן כי אם
 עם התנועה וכל מה שלא תמצא לו תנועה איכנו נכפ! תחת הזמן :
 ואומר שכאשר נדקדק בגדר הזמן נמצא ההקדמות הד הנכללו
 בהקדמה הזאת כמו שקדם לנו בכלל הראשון כוזבות : כי למה
 שהיא מבואר בעצמו שכבר יאמר במנוחה גדולה כאשר נח דבר מה זמן
 גדול וקטנה כאשר נח זמן מועט הנה מבואר שהזמן ישוער במנוחה
 ומזולת מציאות התנועה בפעל : ואם היה שכשער המנוחה בצד זמן
 שיעור המתנועע בה הנה יתאמת שאין צורך מציאות התנועה בפעל
 בזמן וכל סכך שהמנוחה בזולת ציורנו בתנועה כד תתחלק בפעל כד

באורי

הכלל השני

דבר ומצב: וכאשר היה זה כן הנה מו יתן וארע למה ישוער הזמן בה בזולת ציורנו התנועה. ולזה הגדר הנכון כזמן יראה שהוא שי שיעור התרכקות התנועה או ההזנחה שבין שתי עתות: וכבר יראה שהסוג היותר עצמו לזמן הוא שיעור: כי להיות מהבונה המתרכק והמספר מהמתחלק היה הביחשו המספר סוג בלתי עצמי וראשון: ואמנם שוער בתנועה ומנוחה למה שצוירנו בשיעור התרכקותם הוא הזמן ולזה יראה היות מציאות הזמן כפשוטו וכאשר היה זה כן הנה ההקדמה האחת והיא האומרת היות זמן נקרה כשרצינו בו שאינו עשם היא אמתית: ואם רצינו בו היותו מקרה נמצא חזן לכפשוטו הוא כזובת למה שהוא נתלה במנוחה כמו בתנועה והמנוחה היא העדר התנועה ואין מציאות להעדר: ולזה יתחייב שיהיה הזמן נתלה בצוירנו שיעור התרכקות אס בתנועה ואס במנוחה אחר שיאמר בכל אחת גרולה או קטנה: ואלס הד' וה' האומרת היות הזמן רבק לתנועה באופן שלא ימצא האחד מהם בלתי האחד כזובת גם כן שכבר ימצא זמן בזול' תנועה והוא המשוער במנוחה או בצויר התנועה ואס היה שלא תמצא בפעל: ואלס השלישית והיא האומרת שלא יושכל זמן אלס עם תנועה גם כן כזובת מזה העד אלס שאמר כי למה שהמנוחה היא העדר התנועה כשנשע הזמן במנוחה כשכיל התנועה אבל שלא יושכל זמן אלס כשיהיה עם תנועה הנה לא: ואלס הד' והיא האומרת שמה שלא תמצא בו תנועה אינו יושכל תחת הזמן: הנה הנבדלים ואס היו בלתי מתנועעים כבר נפלו תחת הזמן כאשר יתאמת שנתהו כשהזמן היה קודם לה' למה שאין מהכרח הזמן מציאות התנועה בפעל אלס צויר שיעור התנועה או המנוחה: ולזה יתאמת מאמר רבי יהודה בר רבי סימון כשטונו והוא מלמד שהי' עדר זמנים קודם לבן: ועם לא יצטרך לרחוק בפירוש הרב בכתוב הראשון שכתורה והוא אמרו בראשית כרא' שיהיה עביונו בהתחלה שכבר יהיה כפל ויותר שאס כראו הנה היה התחלה וסכה לו ולומר שתאר הכרואה היה בעביון שיהיה התחלה וסכה בלבד: חלילה לו לרוב מהרעת הזה בשכבר האריך והרחיב הרבנו ככטול ראיות ארסטו על הקדמות ומרס טענות מספיקות לאנות אמונת החרוש כמו שיבא בגזרת הצור:

בחקירה בהקדמה היו' האומרת כי כל מה שאינו גוף לא יושכל בו מניין אלס אס יהי' כח

הפרק יב

המאמר הראשון

בגוף וימנו אויבי הכחות הקס בהמנות החמרים שלהם או כושחיהם :
 ובעבור זה העניינים הנברלים שאינם גוף ולא כח בגוף לא יושכל בהם
 מניין כלל אלא בהיותם עלות ועלולים . הנה כבר יראה שהקדמה
 הזאת גם כן כזכת למה שהנפשות הנשארות אחר המות כבר יושכל
 בהם מניין בהכרח : וזה שלא ימלט מחלוקה והוא אם סויהה הנשמה
 אחר המות עזם הנפש השכלי או השכל הנקנה לאדם באמצעות חושי
 וכחותיו : ואם הוא עזם הנפש כבר תיחד כל אחת מהנפשות במה
 שהיא מהמנושכלות או הרבקות בשם יתברך : ומה שהסיבה האמת
 כבר יתחלק במה שהסיבה האחרת : ולזה כבר ימנו באשר ימנו חושי
 העצם למה שלכל אחר מקרים ייחדו עם היות היוהית אחר : ואם
 הנשאר הוא השכל הנקנה הוא מיוחד שהמושכלות הנקנות לנפש האחת
 כבר תתחלפה לנפש האחרת : ולזה כבר ימנו מכלתי סיהיו עלות
 ועלולים : ולומר שהנשאר הוא הנכה שתדבק עם השכל הפועל ותתאחד
 עמו ולזה יהיה המניין בהם כמנע : הדעת הזה כבר יתבאר כמה סיהיו
 שהיא דעת נפסד : וחלילה ללורב מציותו בעל זה הדע אלא סיהיה
 שכונן הרב באמרו העניינים הנברלים סיהיו לעולם כברלים ולא היו
 כחות בגוף במה שעבר :

הפרק יג

בחקירה בהקדמה הכב' שכל גשם הוא מורכב
 משני עניינים בהכרח והם שני עניינים
 המעמידים אותו אשר הם חמרו ונורתו : הנה זאת חקרונה כפרק
 ז' מהכלל הזה : ולפי דעת בר' איכנו מוכרח ואכל כבר ימצא גשם
 בלתי מורכב מחמר ונורה והוא הגרם השמימי : וכבר דברנו עם
 מה שכנרדי בהקדמה הזאת :

הפרק יד

בחקירה בהקדמה היב' האומרת שכל מה שהו
 בכחולו בעצמותו אפשרות מה כבר אפשר
 בעת מה שלא ימצא בפעל . הנה לפי הנאמר שם בפרק הזב' אפשר
 סימא גשם בפעל בזולת צורה מיוחדת אשר לו בעצמו אפשרות לקבל
 צורה ולא יתכן בעינה שלא ימצא בפעל כי הגשמות נשאר בו תמי וכבר
 תפול ההערה הזאת בהקדמות כד' וכו' . ואולם הכן נחקור בה במאמר
 הב' כנה' : וכנאר שאין שם ספק בשקריותה :

הפרק טו

בחקירה ביופת הא' שסדרו הרב לבא' מציא
 השם ולאחדותו והיותו לא גשם ולא כח כו' .
 נחקור

הבלל השני

ומקור כזה מכ' דברים : האחד מצד בטול ההקדמות הצריכות אל אמנ' המופת נהב' לו הנחווה ההקדמות אמתיות אס' היתה מופת חותך כמו שאמר הרב : אמנם הראשון יתבאר בקצרה נעו' במיפתו אחד לאחד : אם המופת הזה הראשון כסנעיו' בו נמצא שהוא צריך אל הקדמות התבאר אפשרות בטולן וזה שהוא צריך אל ההקדמה ראשונה ואם לא היה אפשר בגסס המניע שיהיה כב'ת רחוו' גם כן כב'ת • והוא' והוא צריך אל השמינית שאם לא כב'תה אפשר שיהיה התניע' כח בגסס בלתי מתחלק ככפס' והכל' והוא צריך גם כן אל ה'ב' ואם לא ה' אפשר בגסס המניע שיהיה כח'ב'ת' והוא צריך אל ה'ו' שאם לא היה המני' אפשר בכב'לים והוא צריך אל ה'ב' שאם לא היה אפשר במניע שיהי' כח מתפסט בגסס והיה כח' בת' והי' אפשר שיהי' כב'לתי מתפסט ושיהי' כח'ב'ת' ולפי שהתבאר במה שקדם בטול אמות כנ' אלגו ההקדמות התבאר בטול המופת : והי' התשובות עליו כמספר ההקדמות שיתבאר בטול אמות והוא הצד הראשון ואמנם הב' לו הנחווה ההקדמות אמתיות : אומר שהמופת בטל מכ' פנים האחד שכבר אפשר שיהי' המניע כח מתפסט כ בגסס ואם הי' סגורה ההקדמה הי' האומרת שכל כח נמו' מתפסט בגסס הנה הוא בת' להיות הגסס בת' צריך שיוכן בת' כחוק' וזה שכבר אפשר בכח' אשר בגסס הב'ת' סיניע מתנועעת תנועה בת' כחוק' זמן כב'ת' כשלא יהי' למתנועעת סבות היגיעה והלאות כמו שהתבאר בגרמים השמימיים ועוד שכבר אפשר שתהיה תנועתם הסבוכית טבעית להם בתנועה שיסודית היסרה הטבעית ואם יאמר שתנועתם הטבעית כהיותם חוץ ממקומם והמנוחה להם טבעית במקומם הנ' לאומ' שיאמ' שהחלוק' ביניהם הוא שיסודות המנוחה במקומם טבעית להם והגרמי' השמימי' התנועה במקומם טבעית להם וזהו הצד הא' שהתבאר בו הבטול וזה שלא התבאר בו היותו כב'ל'ים והב' שכסנוד' היותו כב'ל' אומ' שלא התבא' בו היותו כב'ל' וזה שכסנוד' ההקדמ' היו' שכל מה שאינו גוף לא יושכל בו טיב' אלא כהיותם עליות ועלונים הוא מבוא' שאם הי' להם יחסים מתחלפים כאלע תא' שהוא עלה לעלול אחת : והאח' עלה לעלול אח' אין ספק שמצד חלוק' היחסים יושכל בהם מנין' ולזה לא התבא' במופת הזה שלא יהי' הא' עלה לגבל' אחד והאח' עלה לגבל' אח' וכס' עם שנתבא' מדברני' במ' סקד' אפשרות שלמים אחרים שיאמ' שהאחד עלה לעולם אחד והאחר עלה לעולמו וזהו הצד הב' שהתבא' בו בטול המופ' וז' שלא התבא' בו היותו א' :

ש' ד' א' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט כ' כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט ל' ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז ל"ח ל"ט מ' מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט נ' נ"א נ"ב נ"ג נ"ד נ"ה נ"ו נ"ז נ"ח נ"ט ס' ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ע' ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט פ' פ"א פ"ב פ"ג פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט צ' צ"א צ"ב צ"ג צ"ד צ"ה צ"ו צ"ז צ"ח צ"ט ק' ק"א ק"ב ק"ג ק"ד ק"ה ק"ו ק"ז ק"ח ק"ט ר' ר"א ר"ב ר"ג ר"ד ר"ה ר"ו ר"ז ר"ח ר"ט ש' ש"א ש"ב ש"ג ש"ד ש"ה ש"ו ש"ז ש"ח ש"ט ת' ת"א ת"ב ת"ג ת"ד ת"ה ת"ו ת"ז ת"ח ת"ט י" י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט

בית עזריאל

המאמר הראשון

הפרק י

בחקירה במופת הג' סדר הרב באלוהי' דרוסי
 ולחקור בו ג'כ משני דרדים: אם הא' הג'
 במופת הג' נמצא שנשתמש בו בהקדמה הריא האומרת שאנחנו בסממנא
 דבר מורכב משני דברים וימצא הא' לבדו יתחייב ג'כ מציאות האמר
 לבדו: והנה אמת ההקדמה הזאת בשאמר שאלו היה מציאות מחיי' שלא
 ימצאו אלא יחד כחמר והצורה הטבעית לא הית נמצא הא' בלתי האחר
 בטוס פנים: ותחלה אומר סקחינו שנשאנו הטעמאוי וזה שלא יהיו מציאו
 האחר לבדו שמציאותם מחייב שלא ימצאו אלא יחד: אבל מה שמחייב
 הוא באחד מהם: ר'ל שמציאותו איכנו אפשרי אלא עם האחר: ועוד
 שאם היה החיוב אמתי לא יתחייב מציאות הא' דתוב מציאות הא' אלא
 אפשרות מציאותו אלא שאין החיוב אמתי ולא ההקדמה אמיתית. וזה
 שאשר ילך מהלך השלמות לאחר זה עבוינו שלא ימצא אלא בהמצא הרב
 אשר הוא לו שלמות והאחר ימצא לזולתו כאלו תאמר האי עם הזומח על
 דמ' כי אנחנו נמצא חי זומח ונמצא זומח לבדו: ולזה מבואר הוא
 שהקדמ' בעצמה בזכות והמופת א'כ בטל: ואם השני כשנדר' שהקד'
 אמיתית הנה לא יתחייב ממנו מציאות מניע בלתי מתנועע במקרה.

וזה שאנחנו נמצא מניע ומתנועע יחד ונמצא מתנועע בלתי מניע אלא
 במקרה: וזה שהמתנועע האחרון יניע במקרה הבח המניע ומקרי
 הגשם הדקיקים בו: ולזה יתחייב שנמצא מניע לא יתנועע אלא במקרה
 ולז' יהי אפשר סיה' כח בגשם שהוא מניע בעצם ומתנועע במקרה ל'
 ולזה לא נתבא במופת הז' היותו כדל':

הפרק י

בחקיר' במופת הג' אש' סדר הר' באלו הדרוסי
 ונחקור בו ג'כ, מב' דרדים. אם האחד הנה
 כשנשיין במופת הזה נמצא שנשתמש בו הרב בהקדמה הג' שאם לא היה
 אפשר לבקש עלה לעלתה וזה לבלתי תכלית וכבר בארנו אפשרו' מציאו
 וכן הוא צריך אל ההקדמ' הכו' שאם לא היה אפשרי המציאות בעתיד.
 וכבר יתבא סקרות' כמה שיכא בג' והוא הדד הא': ואם השני כשנשיאו
 ההקדמ' אמיתית אומר שהמופת בלתי נותן האמת בדרוסיים: וזה שהחיו'
 שנשאנו כח' גוק' איכנו אמתי למה שאם היו הנמצאו' כלן הוו נכסדו' והי' אפשר'
 בכל א' מהן ההפס' הכ' לא יתחיי' שיפסדו כלן יחד אלא כבא זה אחד סוד זה
 ואם הי' החיו' אמתי יתחיי' שלא יהי' נמצאו' שמיין האר' בכללנו ככל אח' ההפס'
 אפשרי והיה מחוי' שיפסדו כלן ג'ז כבר אפשר' סיהיו כל הנמצאו' הוו' נכסדו'

הכלל השני

המופ' א' כ' כטל מו' קז' אך כשנניח ההקדמ' שנשתמש בהם רל' הג' והכו
 זמיתו וכב' ירא' מפני' אחרי' זה שבאש נניח במצ' קל' בלתי הוה ולא נפס'
 כל לא יתחיי' סיהי' מחונו' המציאו בבחינ' עצמו וזה **הפ' ב'** הוה מחוייב
 המציאו בבחינ' סבתו הו' א' בו ההפס' כשו' פני' א'ח' הסבתו מחונו' המציאו'
 בבחינ' עצמו' לז' כשנוד' שהמורכב' אינו מחונו' המציאו' בבחינ' עצמו' למ' הסבתו
 שהרכבת מו' יתן' וארע' אחד' שהמורכב' הוה מחוייב' המציאות ואי' אפשר' בו
 שהפסר' ולא סר' ולא יסוד' מורכב' והעד' ר' א' כ' פמנע' בו' למה' לא יהי' המני'
 שהאש' והכ' מזה' הזד' לא יתבא' היותו' בלתי' גשם' להיות' הגשם' מורכב'
 בהכרח' כמו' שדמ' **הפרק יח** בחקיר' במופ' הד' אשר' סד' הרב'
 באל' הדרושי' ונחקו' בו ב' משני' צדדי' אם' הראשו'

בשני' עיני' במופת' הו' נמצא' שנשתמש' בו' הרב' בהקדמ' הג' שאם' לא יהי' למנו'
 בחמוני' זה' לבת' וכן' הוה צריך' אל' ההקדמ' הו' שאם' לא כן' לא היה'
 ההכרח' סיהי' א' וכן' הוה צריך' אל' ההקדמ' הכ' שאם' לא יתחייב' סיגיע'
 אל' נמצא' מני' בפסל' שלא יהי' בו' אפשרו' ואם' ההקד' הכד' שאם' לא אפשר'
 במוני' כפיל' סיהי' גשם' : וכבר' התבאר' במה' שקדם' אפשרות' כטולק' והוה'
 הנד' ה' : ואם' הב' כשנניח' ההקדמ' אמיתיות' בה' לא התבאר' היותו' א' זה'
 סכר' יתחלפו' להיות' ה' עלה' ג' א' : והאחר' עלה' לשני' וכן' החיוב' שעשאו'
 שאם' היו' שנים' ה' הא' בהכרח' מורכב' לא התבא' המניעו' א' שהפסר'
 גמנע' ושהוה' לא סר' ולא יסוד' מהיות' כן' מבלתי' עלה' קודמת' :

הפרק יט בחקיר' במופת' הו' ססדר' הרב' באלו' הדרושים'
 ונחקור' בו' גם כן' משני' צדדים' אם' האחד'

בשני' עיני' בו' שנשתמש' הרב' בו' בהקדמה' הג' ואם' לא היה' אפשר' סיהי'
 למקבץ' מקבץ' וסילך' העניין' לבלתי' תכלית' וכן' צריך' להקדמה' הטו'
 שאם' לא נעם' היותו' נופל' תחת' הזמן' לא היה' מחוייב' סיהי' נעדר' וכן' הוה'
 צריך' להשתמש' בהקדמה' הכו' ואם' לא נזכר' שם' שלפי' אמונ' החדו' כן' היה'
 סהי' העלה' קודם' הנריאה' בלתי' מניעה' ולא יקרו' הבטולים' שזכר' :
 לזה' סמופת' הזה' הוה מובאר' הנפילה' זה' בצד' הראשון' ואולם' הב'
 כשנודה' היות' ההקדמות' אמיתיות' הב' המופת' הו' אינו' כותב' הא' מפני'
 תחלה' שכשנודה' היותו' הנמצ' הזה' בא' א' אחר' ושהוה' נמנע' שיתעסק' ה'
 ב' חלק' האחד' ואחר' בכ' ע' שלא התבאר' המנע' שכבר' אפשר' שכל' א' א'
 יודע' מה' סדרך' לשני' אמנם' כשנניח' כן' הנ' לא ימנע' שהא' יתעם' בעולם'
 אחר' שהוה' כאש' אחר' בכללנו' והאחר' בעולם' אחר' : ועוד' טבע'

ש' י' ב' ג' ד'
 ו' ז' ח' ט'
 י' י"א י"ב י"ג
 י"ד י"ה י"ו י"ז
 י"ח י"ט כ' כ"א
 כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה
 כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט
 ל' ל"א ל"ב ל"ג
 ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז
 ל"ח ל"ט מ' מ"א
 מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה
 מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט
 נ' נ"א נ"ב נ"ג
 נ"ד נ"ה נ"ו נ"ז
 נ"ח נ"ט ס' ס"א
 ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה
 ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט
 ס"י ס"יא ס"ב ס"ג
 ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז
 ס"ח ס"ט ע' ע"א
 ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה
 ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט
 פ' פ"א פ"ב פ"ג
 פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז
 פ"ח פ"ט פ"י פ"יא
 פ"יב פ"יג פ"יד פ"טו
 פ"טז פ"יז פ"יח פ"יט
 פ"כ פ"כא פ"כב פ"כג
 פ"כד פ"כה פ"כו פ"כז
 פ"כח פ"כט פ"ל פ"לא
 פ"לב פ"לג פ"לד פ"לה
 פ"לז פ"לח פ"לט פ"לו
 פ"לז פ"לח פ"לט פ"לו
 פ"לז פ"לח פ"לט פ"לו

המאמר הראשון

החלוקה שעשה בלתי מתחייבת סבב נשא יפ"ל : והב' לא יפעל דבר
הן יתבא בקלות במה סקרים שלא יתחייב למציאות המורכב מקבץ ג'
כסבב' אפס כמורכב חיוב המציאות שלא סר ולא יסו' .

הפרק בא

בחקירה במופ' הו' המשותף למאמיני הקדמות
ולנו קהל המאמינים בחדוש אשר סדר הרב
באלו הדרושים ונחקור גם כן מנ' צדדים והנה המופת הזה נשתמש
בו הרב בהקדמה הא' שאם לא היה אפשר במניע שיהיה גשם מניע תנוע'
בלתי בעל תכלית : וכך הוא צריך אל ההקדמה הח' שאם לא היה אפשר
סוהיה כח בגשם ולא היה מתחייב שיהיה נע' : וכך צריך אל הו'
ואם לא כבר היה אפשר עם היות הגשם המניע בעל תכלית סיני' תנועה
בלתי בעל תכלית . וכבר התבא בטול אמותן והוא הצד האחד . ואולם
הב' כשנודעה היותן אמתיות הנה איננו מתחייב כמו סקרים לנו מהות הגם'
אלא שלא יגיע תנוע' בלתי בעל תכלית בחזוק אבל כבר אפס' סיניע
תנועה בעל תכלית בחזוק זמן בלתי בעל תכלית כשלא יהי' הגם' מקבל
לאות וגי'יה . וכל שכן שאם שתהי' תנוע' הסבבית טבעית לו כמו שזכרנו
ועוד שלא יתחייב מהחלוקה שאם ה' הוה ונפסד סוהיה מתהוה אחד
הפס' בדרך שגזטרך למציא וזה סבב' אפס' שיהיה הוה ונפסד בהמשכות
בעניין באיסי המין ולזה לא יתחייב מה שחייבו : זהו כלל מה שראינו
להסיב על מופתי הרב לפי קצורנו : והוא מביא שמשפ' התשובו' בנד'
האחד במספ' ההקדמות שזכרנו שנשתמש בו הרב מלבד התשובו' אש' כנ'
הב' כשנוד' אמות אותן ההקדמות והנה זה ממה סיור' מצד המבוכה
והנאותן האמת באלו הדרושים לא הושג עוד עתה מפאת הפלוסופי' כשלמו
והנה המאיר לכל אלו העיונות הוא התורה לבד . והוא מה שכווננו
במאמר הב' הזה והתהלה לאל לבדנו ומדומם על כל ברכה ותהלה :

הכלל הג'

בבאור

אלו השרש' כפי מה שתבזרה התורה ובאופן עמירתה
בהם ולפי שהשרשים ג' והחקירות בכל אחד שתיס
כמה שנאמר חלקנו הכלל הזה ו' פרקים :

הפרק א

בבאור השרש הראשון והוא מציאות השם ית'
עם היות כבר קדם לנו במאמר הזה בבא'

הכלל השלישי

ההקדמ' הזאת על דד הקצו' ולקחנו העיון באופ' עמידתנו בה הנה' אי אפס'
מבלתי סנרחיב בו הרבור קצת כי בזה מהתעלתי ^ל שלא יעלם למ' סנפל
בו מחלוקת מהמעיינים : ואומר לפי שהגזל ^ל תבאר עניינה בבאור
הגבולים ובאור יחס הגבול האחר אל האחר יהיה היחס בגיירה הזאת
ידוע שהוא יחס החיוב כי אמרנו העולם נמצא בכר נחייב המציאות לו
בשאר אם כן בבאור הגזרה הזאת באור הגבולים לבד אבל גבול הנוסא
בה והוא האלוה הוא דבר מוסכס עלת' לבעלי העיון ומכתובי התורה
שהוא בעלם תכלית ההעלם באופן שהצגת מהותו לזולתו נמנע : וכבר
חתרו המוקדים להעמיד מופת בזה העיר בו הרב כחלק א' מהמורה בפ'
אשר באר בו היות השכל והמשכיל והמוטכל דבר אחד : ולזה אמר
סמוע הסס זאת ההשגה ממשמה כמה שבקם ממנו באמרן הראכי נא את
כבודך שהיתה הכוונה שיריעהו מציאות עצמותו ואמתתו . אלא שצריך
לבאר איך לא נתבאר לארזן הנביאים מה שהתבאר לאחד מהמתפלספים
בהמנעות הזה עם המדרגה העליונה שנתעלה בה על כל הנביאים כמו
שהעדה עליו התור' שהי' צריך להצעה מהחכמה האל' יתברך שעור גדול
מה שלא יעלם וכמו שהארזך הרב הזה בספרו : וה' צריך שיאמר
בהתר זה שהבקשמת האלה ממש' היו כמראות הנבואה : ואינו רחוק
שיריע לבוא במראה הנבוא' בנוסא ונותן שאל' ומסיב מה שהתבאר לו
קדם במופת ואיך המלט לפי זה מהשתמש משה קצת בחרה והוא הפך מה
שהסכימו עליו המפרשים ומה שירא מפשטו הכתובים פה אל פה אדבר
בו : ודבר יי אל משה פנים אל פנים באשר ידבר אים אל רעהו ודבים
זולתם . אלא שיש לנו בו פי' תשמענו כמה סיבא בנה' : ולא בקם
משה השגת המהות לעולם ולא ימסיל הכתוב ולא יחס לארזן הנביאים
מלינה סכלות הבקשה הזאת במטלים או בחרות להיות גלוי ומפורסם ל
למתחילים בעיון המנעות השגת המהות : ולא ירא' שתקנו אנשי כנסת
הגדולה מטבע הברכות בלשון נמצא ונסתר : וזה כי מציאות נגלה
ומפורסם ומהותו בעלם תכלית ההעלם ולהיות זה מבואר מאד הנ' בגבול
הנוסא בהקדמ' הזאת שהוא האלוה לא נכוין בו דבר עתה זולת המכוון
באמרנו העל' לכלל הנמצאות : והנ' זה מספיק בבאור הגבול הזה וכנגד
הנוסא בהקדמ' הזאת שהו' אמרנו האלו' נמצא למ' סנפל מחלוקת בו בין מ
מפרשי ספרי ארסטו צריך סנרחיב בו הדבור ליוקר השדס הזה והיותו
עמוד והתחלה עצמית לכל : והו' פי בס' ואכוחמר והרב שכמסך אחריה'

הבאמר הראשון

וראו שהמציאות זולת המהות ולזה צריך שנבא לרע דעת' מאלו המפרשים
 מה שצריך סיוכן מקבול הזה בהקדמה הזאת והנה לפי דעת בר' און
 ספק שאם שמציאות ^{המציאות} ~~המציאות~~ אחר ומהות מתחלקת תכלית החלוקה למהות
 זולתו הנה מציאותו א"כ מתחלקת תכלית החלוקה למציאות זולתו ולזה
 הוא מחוייב שהנמצא יאמר על האלוה ית ועל זולתו בסיתוף השם הגמור
 ולא במין ממיני הספוק למה שבמיני הספוק התיחסות מה והחלוקה הוא
 בהקדמה ואיחוד אבל מהות ^{המציאות} ~~המציאות~~ צריך און לו התיחסות עם מהות זולתו מ
 מחוייב א"כ שיאמר שם הנמצא עליו ^{המציאות} ~~המציאות~~ זולתו בסיתוף השם הגמור וכ"כ
 לפי דעת הרב שיראה שמציאות מקרה לכל הנמצאות שהוא מחוייב ששם
 הנמצא יאמר על האלוה ית בסיתוף השם הגמור ^{המציאות} ~~המציאות~~ במין ממיני הספוק
 : וזה שלמה שהוא מבואר שהאל ית לא ייוחס לו מקרה ^{המציאות} ~~המציאות~~ המוחי שהמציאו
 לואינו זולת המהות ולזה הוא מחוייב שיתחלק מציאותו תכלית החלוקה
 בהתחלק מהותו ועצמותו ממהות זולתו : התבאר א"כ לפי דעת כולם
 שהנמצא יאמר בו ית בסיתוף השם הגמור עם שאר הנמצאות : וכך כתב
 הרב פ"י לפי בעש היות יתחלפו המפרשים בשם הנמצא הנוסח על שאר
 הנמצאות הנה הם מסכימים על הנמצא הבאמר על האלוה ית שאיננו רב'
 יוצא מעצמו : והנה מו יתן ואשער כמה תפול הוראת זה השם כשיוחס
 אל האלוהות ית : וזה כי באמרנו האלוה נמצא יורה שם הנמצא על רב'
 שאינו יוצא מעצמו הנה הוא באמרנו האלוה הוא האלוה : וכבר יסול זה
 הספק בשאר הנמצאות לרעת בר' והגמשים אחריו שיראו שהמציאות
 איננו רב' זולת המהות וזה כי באמרנו האדם אדם או הלבוב נמצא או הלבוב נמצא
 הנה הוא לפי דבריו באמרנו האדם אדם או הלבוב לובן ואם יאמר בזה
 שהוא סלק גדר הגה לא ימלטו מההכפל וזה כי באמרנו אדם כבר יוכן
 בו מו מדבר נמצא : ולזה יהיה אמרנו אדם באמרנו החי מדבר נמצא :
 וכך יסול ספק אינו מעט לרעת האומר שהמציאות בשאר הנמצאות ושה
 מקרה קרה לו : וזה שאם המציאות מקרה יתחייב סיקו נמצא בנושא
 ושיקי למציאות מציאות : ואם המציאות שטני מקרה יתחייב נמצא בנושא
 ויצטרך ב"ב אלבושא ושיהיה לו מציאות אחר וכך לבלתי תכלית : ועוד
 שיהיה המציאות ברמות הצורה לחמר למה שהנושא לפי דבריהם יהיה
 כעדר כזולת מקרה ויתחייב א"כ שאם הו המקרה הזה ניתן המציאו והקיים
 לעצם שיהיה ראשון בשם העצם מהנושא בהיות הצורה ראשון בשם ה
 העצם מהחמר וכמו שנתבאר בא' מהשמע : וכבר הגם מקרה זה

הבלל השלישי

האף לא יתכן : ולפי סיתחויב מזה שאין המצואות מקדיה למצוא
 וכבר היה מחוייב מן הספק הקודם שאיננו סמהי כפי מה מקו המציאו
 א"כ מי יתן וארע : והנה כבר יראה שהבטול לסמא יהיה מקר' למחות
 הוא אמתו והכרחו יתחייב א"כ סיהיה עצם המהות או עצמי לו . וכאשר
 יתחייב שאיננו עצם המהות כמו שהתבאר מהספק הקודם הראסון ישא
 א"כ סיהיה עצמי למהות : וזה סמתגאי המהות היונתו נמצא חוץ לשכל
 כמו שאמרנו ערמ' סמהות הארס' לחיתת' והדבור הנה מתנאי המהות
 סיהיה נמצא חוץ לשכל : ולזה היה האר'את המציאות באמרת בהסכמה
 בכל שאר הנמצאות וכבר במקרים סאין להם קדימה קצתם על קצתם
 ויאמר בעצם ובמקרים בספוק למה שהמציאות חוץ לשכל אימ' בקדימה
 בעצם ובאומר במקרים : אבל אמנם ההוראה הבוללת היא היות הדבר
 המיוחס לו המציאות בלתי נעדר וכדרך הזה בעצמו יאמר באל ית' ובשא'
 העצמים ר"ל שהוא בלתי נעדר אלא שהבלתי נעדר יאמר בקדימה בו ית'
 ובאומר על שאר הנמצאות : ולזה הוא מבואר שלא יאמר הנמצ' עליו
 ועל שאר הנמצאים בסיתוף השם גמור אלא במין הספוק : והתבאר א"כ
 העבול הזה וההקדמה הזאת כפי קצורנו :

הפרק ב

באופן עמידתנו בשרש הזה : והוא לפי מה
 שנאמר בהקדמה הב' וכפ' הב' מהכלל השני מו'
 המאמר : הנה אם סיהיו עלות ועלולים בת' או בב'ת אין המלט מהיות
 עלה אחת לכללם למה שאם היו כלם עלולים היו אכשרי המציאו בכחינת
 עצמם והם צריכים למכריע וכריע מציאותם על העדרם והיא העל' לכלם
 המכרעת מציאותם והוא האל ית' התבא' א"כ מציאות כמה שאין ספק בו
 אמנם לפי שהכוונה בהקדמה הזאת שהעלה לכלל הנמצאות נמצאת הנה
 כשנורה מציאות עלה ראשונה לעלולי' אחריו איך נעמור על היותו לכלל
 הנמצאו' אח' : הנה זה ממה שהתבא' בשרש השני וזהו מה שכוננו בז' הפר'
 בבאור השרש הב' והוא היותו ית' אח' לפי סיחס

הפרק ג

הנשוא אל הנושא בזאת ההקדמ' ג' כי יחס המיוכ
 והנשוא באלו הב' הקדמות א' והוא האל ית' וכב' דברנו בו במ' סקר' הנה בשאר
 עלינו שנבא בשרש הזה הגבו הנשו והוא אמרנו א"כ בו כבו נחלקו המפ'
 כי כם ואבוחמר והרב הנמשך אחריהם יראו שהאחדות בעצם הדבר
 זול' המה ומשפטו המציאות : ומה שירא לנו שאין האחדות עצם המהות
 לא דבר נוסף עליו אלא דבר עצמי לכל נמצא בפעל וכחיכ' סכלי' מהעדר

חמאמר הראשון

תריבנו כן : מה שאם הי' האחרות הוא עצם המהות הי' אמרנו בעצם מה
 כאלו תאמר האדם אחד כאלו אמרנו האדם אדם או על סה' חלק מגדרו כמו
 סקדם לנו במצא ולפיכך לנו גוראה בו והנה הגוראת האחד המפורסמת
 היותו מורה על הגדר הריבוי ואם אמרנו ספאחרות המורה על העדר
 הריבוי הוא האהות בעצם המתואר באחד יחוייב אם כן בכל היצגים
 המתוארים באחד סיה' מוחתם אחר : ולזה הוא מכוא' שאין האחרות
 עצם האהות : והוא מכוא' שאין מקר'נו לקר'נו למה שהגדר' היא יותר
 אחרות כשם העצם נותנת לכמה עפ'ת והגבל' והכלל כפעל אשר אין
 קיימור והמציאות וההגבלה רכר זולת זה ולזה גם מכואר שאין הייחוד
 מקרה ולא רכר כוסף על העצם אלא רכר עצמ' לכל המצא בפע' ומעבל
 וכמי' סכלית מהער' הריבוי בו :
 וכאם התבא זה הכ' בהיותו עצמי לכל מצא כפעל הוא מכואר סהנמצא
 שיאמ' בו המציאות בקדימ' לכל אשר הנמצאות אשר הוא כפעל כדחי ה
 הוא יותר אמתי כשם האח' ויותר קודם מזולתו : וכך להיות האחרות
 נותנת הגבל' והכלל למצא הוא מכואר סהנמצא שהוא כתכלית הכלל
 מכל הנמצאות ואם הי' שלא יפול בו הגבלה הנה הוא יותר אמתי כשם הא'
 מזולתו במה שהאח' יכול כנמצא להכדילו מזולתו לא להיותו מוגבל בתקום
 וכסיתבאר גם כן שהוא יתברך כתכלית הפשיטות וההערדר מהריבוי הנה
 כבחינת הזאת גם כן יותר אמתי ויותר קודם כשם האח' יותר מזולתו :
 והנה רכר המור' הרחיק מאד התוארים הממייכים כאל' יתברך ותייחוד
 התוארים אפ' יאמ' בא' מד' פנים : אם שיתואר בגדרו ואם בחלק
 מגדרו ואם בדב' יוצא מעצמו סכל זה הוא נמנע כחקו יתברך : ואם
 שיתואר ביחסו לזולתו ולפי שזה המין מן היחס איכנו עצם הדב' ולא בעצם
 הדב' באיכותו הי' כרא' בתח' לת המחשב' שיונתרו כחק הבורא יתברך ואיכנו
 כן לפי דעתו : והנ' בקצת הדברים הוא מכוא' : וזה שהוא מכוא' שאין
 יחס בינו ובין המקום וכך שאין יחס בינו ובין הזמן למ' סהחמן מקרה
 גיוסף לתנע' והתנע' ממשיגו הנשמים והוא יתברך איכנו גשם : וכך
 אין כינו ובין הנמצאות הצטרפות לפי שמשגולת המנטרפי' ההתהפך כפוי
 והוא יתברך מחוייב המציאות וכל מה שזולתו אפ' שרי המציאות הי' הצטרפו
 א' כ' ולא אפילו קצת יחס לפי שלא ימצא יחס אלא בין כ' דברים תחת
 סע' אח' : וכל סכן שלא ימצא בין הדברים סהם תחת כ' סעים עליונים
 ולא אפילו אשר הם תחת סוג אחר עליון כאלו תאמר החכם והמיתקות

הכלל השלישי

עם היות שניהם מסוג האיכות : ואך יחס בינו יתברך וכן זולתו עם
הפרס אפר שניהם באמת המציאות : לזה לא יותר בו תיא מחוץ
שיבא לא מר' דברים והוא כל מה שיבא לנפשותיו מה שיב' להפעלו
וסיכוי אומה שיבא להעדר כמו שלא יהיה הדבר בפעל לו ואח' כך ישוב
בפעל : או מה שיבא לרמיון דבר מבריותיו כי הרמיון הו' יחס מה וכפלא
יהיה היחס לא יהיה רמיון : ואם לאו רמיוני ואפנה : ואל מי
תרמיון אל שאין כמוך והעמיק עוד כי גם המציאות והאחדות לא יאמר
בו יתברך כי אם בשתוף השם כמו שקדם לנו ביאורו : וכן הקדמות
כי למה שהקדמות יורה זמן והאל ית' אינו נופל תחת הזמן לא יפול עליו
עם הקדמות : סוף דבר לא יותר בו אלא מן התאר שיתואר הדבר
בפעלותו לא תאר הפעולה בעם הפועל . והדיכוי הוא בפעלות לכד
אשר פעל כאלו תאמר פעל ועשה שזה לא יחייב סיכוי וריכוי בע' הפוע'
והריכוי הוא בפעולות לכד : ולזה היו התארים העצמיים המתוארים
בחקויות' הם הפוללים לכד כי הם כבר ייחדו המתואר : וכל אשר
ירבה הפוללים ירבה התיחדות ונזה היה חלוק מדרגות הסלמים וכדבר
זה יפול היתרון בין המסויים וזה הסיבה לכד לקצת נמופת פנילת דבר
מה ממנו ית' לא התבאר לקצתם לא שישגו דבר מחוייב בו ית' : וזה
למה שאם נחייב לו שלמות מהשלמיות אשר לזולתו כבר יהיה יחס בינו
וכן זולתו : ואך שיהיה הנה אם נחייב לו דבר הנה יהיה בע' הדבר
הוא אשר נחייבו לו : וכבר יחייבו ההרכבה אשר היא נמנעת
בחק המחוי' המציאות כמו שהתבאר בהקדמה הכ' האומר תכי כל מ
מורכב עכ' דברים אינו מחוייב המציאות : וכאשר התפרסם זה התבאר
אל החכמים שהשגתו נמנעת אל זולתו ולא יסיב מה הוא אלא הוא :
ולזה היתה הסתיקה בתהלותו מחוייבת כאמרולך דומיה תהלה ואמרו
אמרו בלבבכם על משכבכם ודומוסלה : ונעז' בזה הרב במאמ' אחד
באמר עס כברכות . אמרו ההוא דנחית קמיה דרבי חנינא אמ'
האל הגדול הגבור והנורא העוז והאדיר והחזק : אל' ר' חנינא סיימתי
לבלתי שחתי דמרך השחא הנך תלתא דאמרי אלמלא דאמרינהו משה רבו
ואתו אכשי כנסת הגדולה ותקנינהו בתפלה לא הוה יכלינן לממדינהו
ואתאזלת ואמרת למה הדבר דנמ' למלך בן שהיו לו אלף אלפי דיכרי זהב
ומקלסין אניתו כשל כסף והלא גנאי הוא לו : והנה למה שסתקו ר' חנינא
מהרבות מתארים וכו' שה' אשר נחיד לאמרס היה כשנודענו ענייננו

המאמר הראשון

פנים הא' שאמרם משה: והב' שתקנום הנביאים בתפלה שאלמלא
 לא היונו אומרים אותם אלא כקראנו נעורה. ונבאר גם כן במשנ
 שהסבחים אשר נאמר אינם זמזום הסבחים הגמזאים בו: שלא אמר
 ומקלסין אותנו במאה זהובים: וכך חתם באמרו והלא גבנאי הוא לו
 הנה מכל זה מבואר ונגלה שתארי החיוב אסורים ומכניעים מחקו ית
 אבל הם חרף וגרוף זמזי שאמרם והוא לא ירגיש: זהו הכלל השליש
 מדברי הרב המורה ואם הוא האריך והרחיב בו הרב הרבה והיה
 או אפשר לו מבלתי סניער על ספקות שבאו בדבריו: ואחר כך
 נבאר שמה שחייבו הוא בלתי מחוייב: אם תחלה אחר שהתארו שיתוא
 בייחסו לזולתו שיבוא להעדר כמנע מחקו כמו שלא היה דבר בפעל לו
 ואח"כ ישוב בפעל הנה אך התיר מן התואר שיתוא' הרב בפעולתו כאלו
 תאמ' פעל ועשא ונבא שזה כבר יבוא אל העדר שקודם הפעולה או
 העשייה או הכריאה כב' היה בכח ואח"כ שב בפעל ושנית אם היה חיוב
 זה אמת שהתארים המחוייבים כמנעים בחקו למה שחייבו ההרכבה אם
 היא כמנעת בחק המחוייב המציאות. הנה לא נשא' יתרוק הפנה
 לשלמים על אחד מהמתחילים בעיון. ומה שחשבו לשלק הספק הזה
 בהיבנו בשללים איננו מספיק זה באחד שהוא מוכח כמנע עיון
 שהסגת עצמותו ית' כמנעת והיה מחוייב שלא יתואר בתא' מתארי החיוב
 למה שיחייבו ההרכבה שהיא כמנעת בחקו אח' שהתבא' היונתו מחוייב
 המציאות הנה כלמי שישוג היונת כל תא' או זה תא' היה כמנע בחק ה'
 להיונתו מחוייב היוצאות ואין בו כי אם עצמותו אשר הוא בחבליה
 ההעלם כבר ישיג כלמה שהשיגו אדון הנביאים: הנה יודעת פרטו
 התארים הנכונים בחקו לא תוסף שלמות על הידיעה הכללת אשר
 למתחיל בשני אחד ושידיעתו ידיעה מופתית: וזה שהמופת בכל
 התארים אחד כעצמו ולזה הית עצמות השבתא' בעינה: ומה שלא יסוג
 ממנו הוא העצמות לבד והו' שלא השיגו אדון הנביאים זולתו מהנבא'
 ושלש' שאם הי' המופת הזה מכריח המנעת שתארים העצמיים בחקו
 הי' דחו' סובק' משה במרה או כהקין ידיע העצמו באמרו הראש' כל וגמ'
 כמו שהמזנו כב' א"מזה הכלל שהידיעה מוסב' כל מה שהבי' אליו דבריה
 שה הידיעה מופתית שהו' כן הי' הקד' ככתבו במדרי' ככניו הי' שם העב' וש'
 שמונתו ית' נגזר ומשגותו וכ' הרב כפי' כי לזה נקד' שם המפור' ענינו
 שיו' הור' מבואר אין השתכחו בה והזיור על עניו' אח' אין השתתפות

הכלל השלישי

בימות' ובין זולתו בענין' ההו' והנה אח' סודיעת עצמותו כעצת' הוא נמנ'
 שיורה על העצמות וסיורה על תאר' עצמי הוא נמנע שהמופת לא יכריח'
 היות לו תארו' עצמיים נמנע' ולזה לא ישאר ענין' יורה עליוהם ההו'
 הנה כבר יראה שלחצת' זאת הקוסי' בשאמ' זה לשונו ואפ' שיורה לפי
 הלשון אש' אין אתנו היום ממנו אלא רב' מועט' וכפי מה שיקר' על עניו'
 חתב המציאות ומי יתן וארע' למה היו נמנעים ללמד אותו אלא פ' א'
 בשבוע' והנה כב' היה ראוי שיתפרסם אף להמונ' כי ענין' חיוב המציאו'
 הוא דבר לא יוכלו להמונ' : וקעמידה על המופת בו הוא ממה שלא
 יקשה וממה שלא יחייב הסת' הסוד' ההוא : אבל ראוי שיתפרסם בכל
 קהל ישראל : ויותר כפלא מזה אמרו בשם בן שכים עשר אותיות
 שהוא למטה בקדושה משם בן ארבעה שהוא מורה על ענין' . יותר
 מיוחד משם א' והיו מכניסו בו כמו שאנו מכניס' בשם א' הנה כבר
 חייב כזה תאר' עצמי' ואם היה ענינו שהיה מרבה בשוללים לא היה עניו'
 מחיוב הקסתר : גם אמרו שהיו מכניס' במצינו נראה כן לפי שהשם'
 אצלנו במקדש בכתבו : ולפי שהשם נ' יכ' הוא שם כן ד' בנקוד' יוצ'
 ע' דברים כמו שבא בספ' הכה' הנה כאשר הביא ההכרח להסתיר
 שם המפ' בנקודו המיוחד היו מבליעין הכהנים בניעומת אחיהן שם כן
 יכ' כדי שיקראוהו בכתבושם היות שלא היה בנקודו המפורש : והיו
 מבליעין אותו להעלים נקודו מההמונ' כדי שלא ישתמשו בדבריהם דרך
 חול' בסיחה בטלה שלהם : וזה לגדולת השם : ואיך שיהיה הנה אין
 בהוראת השם ההוא הנראה שוללת : ולזה היות תארו' החיוב לפימה שירא'
 בלתי נמנעים : ומן התמה איך חייב שאין הצטרפות בינו ובין דב' מברואיו
 למה שמסובלות הצטרפין ההתהפך בשווי : והנה אין המלש' מהיותו
 עלה והתחלה והעלה עלה לעלול : והתחלה התחלה למה שהו' להתחלה
 ולזה הוא יוכבאר שמה הנד' יש יחס בינו ובין בראו' וכ' אמ' שאי יחס
 בינו בין הזמן להיו' הזמן מסיב' לתנוע' והתנוע' ממשיב' הנשמים : הנה
 כשנניח כן הנה אם הזמן נכחי הנה יש יחס ודמיון בינו ובין הזמן כ'
 בנצחות : וכל שכן עם מה שהתבאר מדברינו בכלל דב' שקלות
 ההקדמה האמרת שהזמן מקרה נמשך לתנועה והנה מכל אלו הפנים
 יראה שהתאר' שיתואר הדבר בייחסו לזולתו אינו נמנע' בחק' השם .
 והנה הנשאר עלינו שנבאר איך הוא בלתי מחוייב מה שחייבו
 מהטענות אשר העיר עליהם : אם להמנעות הדמיון כמו שיערו

כ"ר יד
 ע"ש

המאמר הראשון

עליו הפסוקים : ואם סנסתייע במאמ' ר' חנינא : ואם להמניגו ההרכבה
במחוייב המציאות אשר הוא אצלנו מופת חותך במניעת התארים ונאמ'
סאין ספק שהרחקת הדמיון כינוי ית' ובין ברואיו מחוייב : והנה עם
היות השלמות תחת סוג אחד כאלו תאמ' הידיעה או היכלת הנה למה
סיס כיניקס הפרס עצום אם כחייב המציאות ואפסדותו ואם בתכלית
נכנת' די בזה הרחקה משיפול כיניקס הדמיון : ועם היות בהרחבת
הלשון יפול סס הדמיון כיניקס סנה להינתס בתכלית ההרחקה מסני אל
הפניס ראוי סיסולק מהס הדמיון וזהו מ'ס ואל מי תדמיני ואסיה ס
הנה אמרו ואסיה יורה סעם היות כב' יאמ' הדמיון כמה סהס תחת סני
אחר : הנה להמנעות השוני כיניקס והרחקתו ככר יתאמת סאין ס
לדמותו לר' יסנה לו בסוס כחיה מהכחיכות וזס ואל מי תדמיני אלומס
דמות תערכולו : הנה בא' שהרעיון הנמנע כחקו הוא הדמיון אשר כו
ערך מה ולהיות הדמיון אס' כינוי ובין ברואיו כלתי נער' למה סאין יאמ'
נערך בין הכב' וכב' הוא הנמנע לערך כו דמות : וכב' יראה
סדמות הכלתי נערך אינו כמנע : ואמנס מאמ' רבי חנינא
כשנתכונן כו הוא יורה על מה שאמרנו • וזה שהוא נעו' כמה שאמר
סוימתינהו לכלהו סכחי דערך : יראה הראות מכנא' ססכנת הסתיקה
הוא להסלגת ריבוי הסכחים • ולפי סלא היה יכול לספרס לא היה ראוי
סירנה בסכחים סהריבוי כהס והירידה כפרטיהס יורה שהכוונה לקלסו
כהס : ולזה יראה לסומעיס סאס היה יודע לו סכחים אחריס לא היה
סותק מהס : ולזה ימסך מהסכח הזה גבאי להוראותו סאין לו סכח אחר
ולזה לא היינו מתיריס לעצמנו לאמ' בתפלה להיו' התארים ג' שהוא
מספר הראשון מהריבוי אס' לא סתקנוס אנס' כנסת הגדולה ואס' היה
סאמ' מסה וזה כי לפי שהסרס אצלנו לעולם יסד' ארס סכחו סל הכ'ה
ואח' כך יתפלל הנה הקפידה כרכוי הסכחים ראוי סתהיה כרכויס
אשר סדרס מחוייב ולזה יהיה כו הסכחה סלא יראה כמסר כל הסכחו
מה סלא יעלס ולזה אמ' ואתו כנסת הגדולה ותקנינהו בתפלה וזה
סגוא ידוע סאמ' סאמ' מסה כב' התירס לנו אלא שהסכנה כלה היתה
לסדו' חייב הסכחים ומנר הריבוי היה כראה כמספר הסכחים כלס לא
דונס לא מנר הסכחים עצמוס סכזה היה מספיק לנו כאמר' ארן הנביאי'
וככ' יראה גם כן סהתאריס ההס סהרנה כהס ההוא דכחית הנס' כ
בתניס כספרי הקד' במקומות מתתלפים אלא שהסכנה להרות לזה

הבלל השלשי

במקום אחר וכל סכן במקום פטרור. השבח מחוייב לזה צדק בהתר א.
 אנו כנסת הגרולה : והנה אמר ומקלסין אותי בשל כסף שעם היות
 פנח כנר מה שיראה שהוא מקלסו בכלמה בים לו מהממוץ הוא לו גבאי.
 ואמנם אמר של כסף ולא אמר בק' זהובים לפני הדברלים שספרנו
 אסוי בין סכמי ית' וכין סכמי זולתו שהם מחיוב המציאות ואפשרותו
 ולזה אינם ממין אחד באמת. והב' להיות כל אחד מסכמי בלתי בעל
 תכלית בחסינות וכסכמי זולתו בעל תכלית : ולזה היו' הדברלים האלה
 אשר במשל וזה שאחרי שהיה מראה היותו מגביל מה שהוא בלתי בעל
 תכלית במספר היה ראוי לחוסרו היותו מגביל בלתי בעל תכלית בחזק
 וככלל שלא היה מחלק בין תארו יתב' לתא' זולתו זהו מה שיראה רבי
 חנינא לא פיהו נמנעים החארים בחקו כל שלא יהיו' הכסלית הסכנה
 שיראה כמספר כל השכחים ולזה הותר לנו כשאנו מרכיב בתמנונים
 לתארו ב' מדות למה שיש לנו הראות מבואר שהוא לתכלית בקסת
 השלימה ולא לסדר השכחים ולהגדילם ולהמה שנמצא בתלות נעים
 זמירות תארו וסכמים וההתר כספורים לול' זולתו כאמרו תהלת הפס
 ידבר פי ויברך כל בשר וגומ' : ואמר גם כן מורה על הפלגת ריבוי
 השכחים ולימה יקרו רעך אל מה עצמו ראשיהם : אפשרס מחל
 ירכן הקיצותי ועודי עמך : כי הנה אח' שהפליג בספו תהלת הפס
 ודיעות הפרטים חתם מאמרו כשאמ' ולו אחד בהם ירצה לומר כלומ'
 בבחינת עצמו הוא אחר בכל אלנו הידיעות כי לדברים לא יקרה ריבוי ב
 בעצמותו אבל בבחינתו והוא אמ' ולי מה יקרו רעך אל ירצה המעלות
 העציות הכלתי בדלות ממנו כאלו הם רעיו והורה על העצם אשר לכל
 אחת בעצמה זה לחיוב' מציאותה והיותה בלתי בעל תכלית בחזק וזה
 באמ' מה יקרו מה עצמו ראשיהם וכן על הפלגת רכונם באמ' אפשרס
 מחל ירכון : והנה המסיל המספ' בלתי בעל תכלית לריבוי המוטל שהוא
 גדול מריבוי החל : והנה להיות הספ' בהם כל כך מופלג דמה התעסקות
 בספ' כאלו הסתקע בהם באמ' הקיצותי ועודי עמך ירצה שכסית עגורר
 ויקן טמה שנסתקע כספירה היא הנה ימצא עצמו עורנו עם ה' כלומ'
 סכרבלגת הספ' היו' לא ינא מעצמותו למה שהם עצמיים בלתי מתפרדו'
 דא' בהם אחר בתכלית הפסיטיות ואם אינם כשתוף השם גמור אבל
 בקדימה ואימור עם ההפרס אם בין הבעל תכלית והכלתי בעל תכלית :
 באשר התעב זה הגה בקם ארני הנביאים באמ' הראינא את כנר

המאמר הראשון

היתה ראיה אלנו כי הבקשה הראשונה באמרו חודיעני נא את דרכי
היתה הידיעה דרכי פעולותינו והנהגתנו כטו שאמ' הרב המורה . והנה
בהודיעו אותם אלנו ומצא חן בעינינו : ובקשה הב' באמרו הראנו נא את
כבודך : היתה ידיעת התארים העצמי' הבלתי נכדלים ממנו והמש' ההשב
הזאת לראיה כי הראיה המוסיית לא תהיה כי אם בסטח הנראה שהוא
ענין בלתי נפרד ממנו . אבל עצמות הדבר בלתי מושג בחוץ וכך ההשגה
היא עם שהשגת העצמות ממנעת השגת התארים העצמיים היתה אלנו
אפשרית . והנה באתהני התשובה על זה לא תוכל לראות את פני :
בנה ההשגה הקי' ברמיית הפנים להיות פני הדבר הם הנראים : ואמנם
ויער לו ראיית האחור הנה וישיב מהם השגה מה אשר המשי' אותה ביחס אל
ההשב' אם בקס ביחס האחו' אל הפני' והנה לדעת הרב שאשר ויער לו
כזה היא השגת מה שנמשך ממנו כלום מכראותיו כלם כמו שאמ' בשת' שם
אחור הנה היה אמרו וראית את אחורי כפל ומותר לזה שכבר הנטיח
על השאלה הראשונה באמרו אני אעביר כל טובי על פניך סזה תשבעת
על הבקשה השנית ושהשיב חלק ממנה מלבד מה שהנטיח על הראשונה
ובאשר התעם זה הנה איכנו רחוק שיהיה השם המפורס מורה על
תאר עצמי בלתי נכדל אשר החכמים היו מוסרין סודו לתלמידה כתבאים
הנזכרים שם וגם שם בן יב' כן ולזה לא היו מוסרין אותו אלא לנכדעים
שכבהנה להכרח הברכה שהיתה מיוחדת להם במקדש ככתבו : והנה
במאמר הד' נרחיבנו הבאור ב'ה' : ואולם כבר נשאר עלינו שכבאר
איך לא יתחייב שלילת התארים העצמיים עם הוראותינו ההקדמה
האומרת כי כל מורכב מנטי דברים איכנו מחוץ המציאות : והוא ממה
שלא יקשה וזה בשני פנים הא' בעם היות התארים נכדלים בחקני הם
מתארים בחקו : והטוב הנב'ת אשר לו לעצמותי כללם ויסיים אח' מכל
הפנים והב' שההקדמה היא אמיתית בדר מה כאשר המקובץ והמורכב
נדין אל מקבץ או מרכיב והוא שיהיה כל אחד חלק עצמות ונאמר
שההרכבה היא מהמרכיב סבת המורכב . ואבל הוא יתברך אין לו חלק
עצמות כי עצמותו אחד פשוט בתכלית הפשטות ויתחייב לו חיוב עצמי
הטוב בכלל מה הוא המונע אם כן שלא יהיה מחויב לעצמותו המציאות
ואם היה שנחייב ממנו בעצם הטוב בכלל או הידיעה והיכלת הבלתי בעל
תכלת נפרט ושאר המעלות כהתחייב האגור מהמאיר לו הוכח על דר' ט"ז

דובלל השלשי

מאיר מהמחוייב המציאות לעצמו הימנע ממנו האז המתחייב ממנו בעש
חיות המציאות אשר לגלגל כי האור איננו עצם כגל מעצמותו סיה צדיק
למרכיב ומקבץ אבל הוא דבר עצמי שראוי שיתואר בו כן הוא עניינו ה
התארים באל ית' וכ'ס הקדמות שאיננו אלא בחינה שכלית שהוא בלתי
הוה : והמציאות שהוא הוראת היותו בלתי נשדד : והאחרות שהן
מורה על היותו זולת ריבוי בעצמו ושהוא איך בו סניות בצד עההדיין
כך ראוי שיוכן לפי האמת בעצמו ולפי מה שתגדנה התורה : ואחר
שהבאר שמה שחייבו הרב הוא בלתי מחוייב הנה ראוי לחקור עוד
אם הוא נמנע : ואולם להיות החקירה הזאת יקרה מאד עם שנה
מהשכנה העצומה מה שלא יעלם : הנה איך לנו להתעצ' בה ולהכניס דבריו
במה שנראה לנו קדוש השם יתברך • וכתיבא בו כאמר במקום שים
חולל השם איך חולקין כבוד לרב והנה כבר יראה מה שאין ספק בו
שמה שחייבו הוא נמנע : וזה מפניס מהס שכבר התבאר כמה שקדם
שהנמצא והאחר הכאמרים בני ית' הם תארים עצמיים ולזה אין המלט
מחייב תארים עצמיים לוייתברך : ומהס שכבר יראה שכשניחד לו
יתברך ידיעה ויכולת והיה מה סיורה עלת שס הידיעה הוא העדר סותר
והוא הסכלות ושס היכולת העדר הלאות הנה בהכרח יורה כל אחר מאלו
השמות המיוחסים לו על דבר חיוני : וזה שקמוכן בהעדר הסכלות
הוא ידיעה והסובמה ואס היה שתתחלף ידיעתו מיריעתו כהתחלף ע
עצמו מעצמו : אמנם אין המלט מהיות העדר הסכלות מורה על עני'
חיוני מוכן אצלנו להיות סותר הסכלות אינו אלא עניין אחר מורה עליו
והוא עניין השגה : ולזה אומר שאס לא היתה הוראת זאת הידיעה והמתן
בה עניין חייב עצמי לו ית' : הנה בהכרח שיהיה עצמותו למה שאי אפשר
שתהיה תארו מקרי להמנעות וחס המקרים לו ית' ואס היתה עצמותו
יתחייב א' מ' כ' ס' ו' אס שיהיה עצמותו ית' מושב אצלנו אס היה שאר בעצמו
אלא המוכן אצלנו בשס הידיעה ואס שיהיה בעצמו ד' ז' המוכן אצלנו
בשס הידיעה ויהיה בהכרח עצמותו מורכב מ' עניינים : והס מה שפשיג
בשס הידיעה ומה שנסכלהו וכל אחר מאלו בתכלית הבטול וזה שהיותו
מושב אצלנו המנעות מכוואר לכל מתחיל בעיון : והיות עצמו ב' מורכב מנ'
למה שיתחייב היותו אפסר המציאות ולזה מה שיתחייב ששס הידיעה ושס
היכולת תארים נוחיבים עצמיים לו ית' עם שעצמותו אחר ומחוייב המציאו'
ויהיה מי שיחס לו שס הידיעה על שהוא עצמותו מחייב לו הרכבה

המאמר הראשון

הוא לא ידעם והתבאר אם כן היות מה שמייבונמנע עמיהם כולל
סקתבא סהמוכך בסם הידיעה והיכלת כסניחם לנית הנה הוא דכ' חתבו
מושב אלכלנו למה שקיער הסכלות והיער הלאות הנה נכין בכל אחד רת
מה והוא סותר הסכלות וסותר הלאות : והנה מבוא סמה סמוה מוכן
בסות הסכלות איננו מה סיוכך בסות הלאות הנה אם כן המוכך מהאח
יתחלף בהכרח לאח' יתחייב אם כן סאיך המוכך ככל אחר עצמותו ים
סא' כ היה עצמותו מורכב מדרכים מתחלפים ומהם סאם היה החי
סחייכו מסלולת התארים העצמיים אמתי להמניעות ההרכבה להדיעות
סום יחס ודמיון בינו וכין זולתו למהססם הידיעה והיכלת על דרך כחול
יפלוכל על זולתו הוא נמנע סנחייכלו סום מוכך מהם חייבו כי ההמניעות
איננו סלא נדעלת תאר עצמי לבר אלל סלא יהיה לו תאר עצמי הנה אם
כך יסא' בהכרח מסולל מכל המוכך אלכלנו בהסבה ויכלת ללא ייוחס לו
בעצמותו ולא בתאר עצמי ופי' סהוא מכואר היותו מסולל מכל סכלת
ולאות ישאר אם כן מסולל מכ' הסותרים אוההפכים יחד רינה נומר
מסולל מירדיעה וסכלות ויכלת ולאות וכל זה בתכלית הבטול העצמת
וככלל באמרנו סהוא ית' איננו בלתי יודיע כבר חייבנו סהוא יד' והמוכך
נו מושב אלכלנו ואם היתה הידיעה עצמותו או חלק מעצמותו ככ' יתחיי
סיהיה עצמותו או חלק מעצמותו מושב אלכלנו הוא בתכלית הבטול יתחיי
מה סאיננו למטה מזה בגנות וכלל וזה סנה סיתחייב כיוודע יתחיי
ביכול ודונה ושאר התארים ואחר סהמוכך מושב אלכלנו ה' הידיע איננו
יכלת ורצון והם אם כן ב' עניינים מתחלפים ולפי סעצמותו או חלק
מעצמותו יהיה במאמ' האומ' הוא אחר אכל הוא ב' וב' אח' וכל סכן
לנו ערת המאמינים בחרום סאיך המלט מסיתחייב אח' ספעל סהוא
בהכרח ידע לפעול ויכול לפעול ורצה לפעול ומה סיתחייב מספעלות
הוא מוכך אלכלנו והו' מבוא סהמוכך אלכלנו מירדיעה ויכלת ורצון הם
עניינים מתחלפים ואם היו עצמותו יתחייבו סני בטול' הא סיהיה
עצמותו מוכך אלכלנו והכ' סיהיה בעצמותו ריכוי חלילה יתחייב אם כן
מה סאיך ספך כו היותם תארים עצמיים עם היות עצמותו אחר מחיי
המניעות יתבר' סמו' ולזה ספ' המסורר כספס' בהפלב ריכוי התארו
עצמיים אחר ולגאחר בהם הגרה היותו עצמותו אחר עם היות תארו
העצמיים רכוי אש' רמז כריכויים במלת בהם סהוא כנוי לריכוי :
וכאדם עור באמרנו ל' מה יקרו ריעך אל עג' כמ' סקדם ולהיות האמ'

הכלל השלישי

על לעצמו ומסכים מכל דר נמצא סיסכים עמו בעל ספי' צידה אמ' בשלהב'
 קשורה בגלות מורה על האחרות הכלתי מתפרק הוא האמ' בעצמו כי כמו
 סוף יצויר היות העצם בזולת מציאותו ולא מציאותו בזולת העצם כן לא
 יצויר מציאותו בזה בזה המתא' ולא המתוא' בזול' התאר' : ויכלל הטו' המוחל'
 סוף כול' כל מיני הסלמיו' : וזה מה שרצינו לבאר : ואמ' עו' סמה סהבי' אלנו
 העין והתאמת בתארים כמה סאין ספק בו הוא מסכים בהכרח עם דעת
 גדולי הפלסופים כמו כ' ס' ואל' זכר וכו' ר' משה הלוי : וזה אמנם
 אחר הניחנו סבי' הקדמות כמו בארות בעצמן : האחת סהגת מהותו ית'
 לזולתו הוא במכע' : וזה אמנם יתאמת אלנו כמה סהוסכס עליו מן ה'
 הפלסופים סהסכל והמסכיני והמוסכל דבר אחד : ולזה אם היה המהות
 מוסכל לסכל זולת היה המהות מתאחר ומתעצם עם הסכל' למה סהסכל'
 מתעצם כמה סיסכילתו : הב' סהגת חלק ממהותו הוא נמנע וזה שאם
 היה חלק עצמותו מוסכל יתחייבו ממנו בטולים : ראסונה יתחייב דכני
 בעצמותו יתברך והיה ההרכבה בעצמותו' למה סכונחלק מוסג וחלק כלתי
 מושג' ופסית כי למה סהסכל יתעצם כמה סיסויג הנה יתעצם כמה
 סיסויג בחלק עצמותו : וזה מכוונ' הבטול : ואחר סהתבאר ואלו ההקדמות
 אומר כי כסעויכו דעות הפלסופי' בהסתלסנות הנמצאות מהעלה הראסון
 למה סהוקס' להם התחייב המורכב מהפשוט הסכימו כי להיות העלו' הראסון'
 מורכב ממוסכלים מתחלפים אם מה סיסויג מעצ' זות העלה הראסונה ואם
 מה סיסויג היות מהות עצמותו ית' עלה לו והוא עלול ממנו ראוי סהמוסכל
 היותר מוסכח הוא מה סיסכיל מעצמות העלה הראסונה' והמוסכל הזה
 יתחייב ממנו העלול הסכיני' והמוסכל הסכיני המוסכח אחריו הוא מה סיסויג
 מעצמותו יתחייב ממנו צורת הגלגל מה סיסויג היותו יתברך סכה לו הוא
 אסר יתחייב ממנו חומר הגלגל' ולפי סהתבאר מההקדמות סהגת ע'
 עצמותו או חלק מעצמותו הוא מהכמע' הגמור : הנה יתחייב סאסר אמרו
 סהגת חלק בעצמותו הוא היותר מוסכח צריך סיוכן מה סיוסכל בעצמותו
 מן התארים העצמיים : וזה סההסנה בסנילות הנה בעצמו הקסג כס' הו'
 סכתי כי העליל הראסון כסידע סהסי' סכתי ידע סהוא עלול מעצמותו'
 ינה סמיו' המוסכל האחרון בחשיבות' ולזה מוסכל הראסון צריך
 סיהיה מה סיוסכל ממנו מעצמותו בתאריה העצמיים : והו' לטון ר' משה
 הלוי במאמר אחר סכבר מכניע הראסון : אמ' זה לטונו וכו' חוייב
 סיהיה סהסתלסלות על זה הדרך : והו' כי מניע הכל למה סיהיה יסכיל

המאמר הראשון

המציאות והיה כל אחד מאלו מופלג לכו כן ממעלת המציאות ושלמותו מה
 שישפיע ממנו המציאות לזולתו חייב סתחויב מסביב כל ג' כפצאות
 וסיותר ראוי ברבר הטבעי סיהיה היתר חסוכ סכעלוליס סתחויב מהיותו
 חסוכה שכעלול ולזה יהיה מכויע הכל במה סיסכיל מעצמותו ית' חו"י ממנו
 סציאות צורת גלגל הכוכבים הקיימים וס לתקן זה הלסון עם לשון ר' מסח
 הלוי ולמה סיסכיל מעצמותו חוייב ממנו מציות צורת הגלגל המתנופש
 ממנו : וכמה סיסכיל מי סהוא עלול ממנו חוייב ממנו מציות חסוד גלגל
 ע"כ גם כן בר החולק עם כס' ואכונדר במניע הראסון עסכים עם זה כ
 כסמו המוסכל הראסון בחסיבות מה סיסויג העלול מעצמותו ית' יאון
 דרך לזה כי אס בתארים העצמיים : ולזה דרוך סכאמר סהס הו קצת
 החכמים מסלקים התארים המחוויים ומרכים כסלילות דרוך סיוכן זס
 בתארים המורים על העצמות כי אלו החיוב נמגע בהס לא זולת זו ורעיה:
 באופן עמידתנו בדרס הזה לפי ספרס

הפרק ד

הזה ככר יכלול כעניינים הא' היות ה
 האל ית' אחד בעצמו בתכלית הפסיטות והסני מניעת הסניות וזה כי כשהוא
 היותו ית' פסוט אחד בעצמו ככר יפול הספק אסי יס סס אלוהותו יתר מא'
 הנה הראסון כתבאר בקלות ממה סקדרס וזה כי למה סהתכאר סהגמ' כולו
 כאיס א' נקדר קצתו וסכחות הגלגל סתפסטו כזה החש ומכיו
 חותו וסלא ימלט מהות לגלגל מניע עד שנעלה למניע מחוייב המציאות
 והמחוייב המציאות אי אפסד סיהיה מורכב כמו סהתבאר כהקדמה הכ' א
 הוא סבאר סהמחוייב המציאות הוא פסוס מכיל הרכה כלל והוא המין
 הראסון מהאחדות ואס המין הסני והוא הסניות וזה ככניח האל ית' אס
 פסוט אכל סיהיה יתר מאחד הנה לא ימלט אס סיהיה הא' סתעס כהנהגת
 המציאות או חלק ממנו אס לא : וסקר סיהיה סתעבק בחלק ממנו למה
 סהמציאות כלו כקדר קצתו בקצתו והוא כאיס אחד וראוי סיהיה מפועל
 אחד ואלוי סיהיה בלתי מתעבק כהנהגת המציאות הזה הנה יס למשרע
 סיאמר פיס סס אלוה סכהיג עולם אחד חוץ מזה כמו סיתבאר אפסרות
 במה סיבא רונה לומר אפסרות עולמים רכיס : אמכס כסיתבא במאמר
 במאמר הב' ור' סיכלתו ית' כבת בחזק היא מבואר סהאחד וכללם :
 אמכס סיהיה האחד מנהיג והאחד בלתי מנהיג לרבר הנה בזה כעלול דלתי
 העיון ולהסיר המוכחה הזאת והספק הזה ולבטל כל ערעור מהסדר הגדול

הכלל השלישי

הזה האירה התורה עינינו אנחנו קהל המאמינים בשאמרה שמע ישראל
 וי אליהו וי אחר: והפליגה בזה כשכלל הסם הגדול לרמוז אל שני מיני
 האחדות ודרך הסם הראשון אל אליהו לרמוז אל המין הראשון שהם שהוא
 אליהו ומנהיגו הוא אחד בעצמו ר"ל פשוט הנה שכתבתי האלהות עליו
 והנהיגה בנו אחד: וכן הסם מבלתי שנכח להנהיגתו הוא אחד ואין שני
 הן פיהיה מנהיג עלמות אחרים אם היה שימצאו הן שלא יהיה מנהיג עוד
 הנה הסם הזה הוא אחד ואין שני והוא המין השני מן האחדות: וכבר
 הסכימו רבותינו ע"ה בפרש הזה הוא אחד ואין שני והוא המין השני מן
 האחרות וכבר הסכימו רבותינו ע"ה בפרש הזה רוצה לומר הנהיגות
 עלמות אחרים ע"ה שמכאן על דר ההפלה בזה אלף בהרבה מהמדרשים
 וזהו מה שפגענו בזה הפרק:

הפרק ה

כבאור הפרש ה' המונח והוא היותו ית' לא בגוף
 ולא כח כגוף לפי שהוא מכוון אס מצד העיון
 ואם מצד התורה היות מהותו ית' כתכלית ההעלם ע"ה שכבר נמנע מארון
 הנביאים השבת תארונו והצמיים כמו שקדם לנו: ואמר מורה על זה כשנבין
 ממנו באמרו מה שמומה אומר אליהם שהרצון בו הוראת עצמותו לפי מה
 שיראה כי היתה התחלת נבואתו אז והיתה התשובה שהגוראה היא היתה
 מנועה מהם באמרו אהיה אסר אהיה כלומר אין להם עסק במקומו כי אני
 אהיה מה שאהיה ורמוז אל שההיות נעלם ולהורות שהמציאות נגלה מאד שב
 ואמר אהיה שלחני אליכם כלומר מעצמותי אי אפשר לרמוז דב' אלף להיות
 בלב' אמר ככ' רמוז חיוב המציאות באמ' אה' ויהי אס' במקו' שבהואם לא יפול
 בנפשה כלומר אה' למ' פיה' זה יפול במחוי' המציאות לבר' כי האפס המציאות
 בבחינת עצמו הנה המציאות לולמה שהסכה נמצא' ולזה כשירמוז על החי' ית'
 לא יתכן לומר אה' למ' פיה' אב' אה' למ' פיה' זולתי כלומר שבתו ואינו נדרשו
 ששם היות המציאות ככלל כמלך האל שירמוז בו אב' המענו ידוע המהו ולהיו' זה
 מכוח זהו ידוע שהתארי' ואם היו שלל' כבר יתנו התיחדות וקצת היריעה
 בדב' כמו שכתב הרב המור' הנה הסכך כחוקיר הוא העצמו מאד וכ' ש' חס' נתייר
 לעצמינו לחי' דב' במ' פיה' בתא' הסולל' כי ה' כמו שאס' היונינמחי' דב' במהו'
 בזול' מה שהא' יהי' מרי' וחריף' עזרו ונתייב' האלהות לזולתו כן כשניח' צסולל'
 אס' כשלול' ממנו דבר בלתי ראוי לסל' הו' מרי' וכפיר' וסל' האלו ממנו חליל'
 ולא יהי' ראוי כסול' שנהי' כתכלי' הכסח' ממ' שנשל' ממכוואס' יפ' בוהס' שנהי'
 מחוקיר' ההיול' נסת' בה' אל' כפי' מה שתנו הקבל' האיתית' והלא' אס' אמרו

כאילו

המאמר הראשון

ההסתכל ב'ד דברים והם מה למעלה מה למטה מה לפניו מה לאחור כמו
 סגא במסכה מפורס כ'ס להסתכל ולחקור בעלת הכל יתברך במה סגא
 הורטינו ולזה ראוי לנו בחקירה הזאת בתכלית הבטחון ממה שנחויב או
 נשלול : וכאשר התיישב זה אומר כי למה סנתאמת אזלנו השרש ה'נ
 והו' האחרות נו יתברך מכל פנים : וזה אס מצד קעיון אס מצד התורה
 הוא מחויב לנו סכל מי סיחלוק על השרש הזה שנסלנו אותו ממנו ית' :
 ולפי סקוא מכוואר בגשמים המונחסים ואשר כח בהס היותס מירכבים הוא
 מכווא' סקוא מחויב לסלול אותו הימנו : והסיעור הזה בחקירה הזאת
 מספיק והוא בתכלית האמת והבטחון ולפי סהיה כל הפעולת מחויב ס
 סירוחק ממנו יתברך להיותו עגיון גשמי : הנה ראוי סנחקור בעגיון
 אחר מצאנו מיוחס לנו יתברך בככוואה וברכרי רכז' זל והוא הסמחה .
 אס בכתובים אמר יסמח יי במעשיו : והס ברכרי זל כמו סתקנו במטכע
 ברכה סהסמחה במעונו : וזה בכתובים ובמדרשות הרבה כי למה סידיעת
 ההפכים אחת הנה אס כייחס לנו עצמנו כאמרו ויחעצב את לבו עצבו את
 רוחקדסו עמו אנכי בצרה . לפי מה סדרסוהו זל כבר ראוי סניחס לנו
 הסמחה : ואולם מה שנמצא לראשונים על זה הוא סאס היה אפשר
 סייחס לנו עצב כסוס פנים : ומה סבא בכתובים ס ורה עליו הוא ע'ז
 ההעברה והרחבת הרצור לתורות סקוא הסך התכלית במכוון ממנו הנה
 הסמחה ראוי סתיוחס לנו ית' על כל פנים : והנה יסוד טענת ארסטו
 בזה והנמסכים אחריו הוא כפי מה שאומר : לפי סההשגה היא דבר ערב
 למשיגס וכל מה סתהיה ההשגה לרכרים יותר נכבד ויהיה הערבות והסמח'
 יותר והיה הוא יתברך יסוב כל הדברים כצד מה שאפשר הנה הוא מחויב
 סיהיה הערבות והסמחה אזלו בתכלית מה שאפשר : ויהיה לפי זה סירוס
 אמרס סהסמחה במעונו במדרגתו . ואמנס הטענה הזאת מכווא' ההפסד
 לפי מה סיראה וזה לפני סבות : האמת סקוא ידוע סהסמחה והעצב הס
 הפכים והס תחת סוב אחר והוא סוב ההפעלות והוא האמת בעצמו כי ה
 הסמחה איננה זולת ערבות הרצון והעצב הוא ההתנגדות ברצון והס הפעול
 נפשיים : ולזה אס היה סאנחנו נסמח כסנסיג הנה זה לפי שאנחנו בעלי
 נפש רצונית אכל מי סקוא סכל מסכיל נמושכל כפי מה סהסכימו ואינונו
 בעל נפש לא יצויר לנו סמחה וערבות אלא בהקלמן הרצור למה סאיך להס
 מכווא' נסכל . והפנית סאס היה סנודה סייחס לנו ערבות א' סיהיה מזה
 קצד וזה סאיך ראוי להקיש בין הסגתינו להסגתו כלל כי הערבות אשר למ

אמר כי השרש הזה
 הוא מחויב לנו
 כל מי שיחלוק על השרש הזה
 שנשלול אותו ממנו ית'
 ולפי סקוא מכוואר בגשמים
 המונחסים ואשר כח בהס
 היותס מירכבים הוא
 מכווא' סקוא מחויב לסלול
 אותו הימנו : והסיעור הזה
 בחקירה הזאת מספיק והוא
 בתכלית האמת והבטחון
 ולפי סהיה כל הפעולת
 מחויב ס סירוחק ממנו
 יתברך להיותו עגיון גשמי :
 הנה ראוי סנחקור בעגיון
 אחר מצאנו מיוחס לנו
 יתברך בככוואה וברכרי רכז'
 זל והוא הסמחה . אס
 בכתובים אמר יסמח יי
 במעשיו : והס ברכרי זל
 כמו סתקנו במטכע ברכה
 סהסמחה במעונו : וזה
 בכתובים ובמדרשות הרבה
 כי למה סידיעת ההפכים
 אחת הנה אס כייחס לנו
 עצמנו כאמרו ויחעצב את
 לבו עצבו את רוחקדסו
 עמו אנכי בצרה . לפי מה
 סדרסוהו זל כבר ראוי
 סניחס לנו הסמחה :
 ואולם מה שנמצא לראשונים
 על זה הוא סאס היה אפשר
 סייחס לנו עצב כסוס פנים :
 ומה סבא בכתובים ס ורה
 עליו הוא ע'ז ההעברה
 והרחבת הרצור לתורות
 סקוא הסך התכלית במכוון
 ממנו הנה הסמחה ראוי
 סתיוחס לנו ית' על כל
 פנים : והנה יסוד טענת
 ארסטו בזה והנמסכים
 אחריו הוא כפי מה שאומר :
 לפי סההשגה היא דבר ערב
 למשיגס וכל מה סתהיה
 ההשגה לרכרים יותר נכבד
 ויהיה הערבות והסמח'
 יותר והיה הוא יתברך יסוב
 כל הדברים כצד מה שאפשר
 הנה הוא מחויב סיהיה
 הערבות והסמחה אזלו
 בתכלית מה שאפשר :
 ויהיה לפי זה סירוס אמרס
 סהסמחה במעונו במדרגתו .
 ואמנס הטענה הזאת מכווא'
 ההפסד לפי מה סיראה וזה
 לפני סבות : האמת סקוא
 ידוע סהסמחה והעצב הס
 הפכים והס תחת סוב אחר
 והוא סוב ההפעלות והוא
 האמת בעצמו כי ה הסמחה
 איננה זולת ערבות הרצון
 והעצב הוא ההתנגדות
 ברצון והס הפעול נפשיים :
 ולזה אס היה סאנחנו
 נסמח כסנסיג הנה זה לפי
 שאנחנו בעלי נפש רצונית
 אכל מי סקוא סכל מסכיל
 נמושכל כפי מה סהסכימו
 ואינונו בעל נפש לא יצויר
 לנו סמחה וערבות אלא
 בהקלמן הרצור למה סאיך
 להס מכווא' נסכל . והפנית
 סאס היה סנודה סייחס
 לנו ערבות א' סיהיה מזה
 קצד וזה סאיך ראוי להקיש
 בין הסגתינו להסגתו כלל
 כי הערבות אשר למ

הבלל השלישי

השגה

בהשגה היא כשנוצא אותה מן הכח אל הפעל : ולזה כשנתחדס מיריעה
מה היתה נעלמת ממנו הנה נתפעל מהשמחה למה שנעתקנו מהסכלות אל
מיריעה פתאים • וכבר יורה על זה שהשמחה היותר חזקה היא כעת
התחדסות חזקה • והנה אחר שנשיגה יחלם מאד הערכות : וממה שורה
גם כן על זה כשיהיה המושכל עמק מאד יהיה הערכות יותר : וזה שנצטרך
להסתמס בהקדמות נעלמות יותר ויהיה ההעתק מהסכלות אל המיריעה
יותר גדול עד שהמושכל הבלתי עמוק נאס היה גדול המדרגה לא נשיג בו
ערבות כל כך כמו במושכל העמוק : ואם היה למטה ממנו במדרגה : ומה
שורה על אמתות זה שאין המלט ממנו הוא שאנחנו לא נשיג ערבות ב
המושכלות הראשונות : ולזה אין ראוי שנקים מערכות הסגתינו שהיא
לסכת העתק מהסכלות אל המיריעה והתחדסות השגה לפי שכל מושכליו
מושכלות ראשונות תמיד בזולת העתק ושינוי והתחדסות השגה ולזה הוא
מבואר שלא יוחס לו ערבית מזה הנד אפר חסכו : ואולם למה שהתבאר
במה שאין ספק באמתות היותו הפועל האמת לכול הנמצאות בכיונה ורצו
והוא המתמיד מציאונתם בהשפעת טובו תמיד : ולזה מה שתקנו מחדס
בכל יום תמיד מעשה בראשית וכמו שיבא במאמר הג' בג' • הנה כמה
שיספיע מהטוב והשלמות ברצון וכיונה הנה א"כ הוא אוהב הטובה והשפעה
הטוב בקר והיא האהב' זול' ערכו' הרצו' : ואי' השמנו' האמת' באמרנו ישמח יי
במעשיו שהשמחה במעשיו והיא בהשפעת טובו להם בהתמדת מציאונתם על
השלם שבפנים • ומזה הנד אמ' זל' כמקומות' שה' בה מתאוה לתפלתן
אל דריקים ירצו שלמה שהערכות והשמחה אצלו בה בהשפעת הטוב :
והיה הטוב השל' שאפשר לאדם שירדק כשם שזהו סוד התפלה וכמו שיבא
בג' : הנה כשימטך הטוב הזה ממנו הוא ערבי' אצלו ועל צד הרחבת
הדבור באלו מתאוה לו וההפך בהפך ידיעת ההפכים חמת • והנה יהיה
מטוב הברכה שהשמחה במעונו כפשוטו ולא יצטרך לשתוף מקום שיאמר
על מדרגתו אבל לפי שהשמחה הזאת מסותפת לבורא יתברך בהשפעתו
מהטוב לנבראים כמה שיקבלו מההשפעה : הנה אם כן השמחה האמתית
חיה במעוט כלומר במשכנו על צד הרחבת הדבור וירצו במלכותו מלכות
שמים אשר שמוהו מסכן לרונחים : ואמנם לפי שכבר אפשר שיסופק
ויאמר בתחילת המחשבה שהערכות הוא היותר חזק במתפעל יותר מן ה
הפועל : וזה לשתני שכונת הא' שכבר יחשב שהשמחה בקבלת הטוב היא
יותר גדולה במקבל מהנותן בנתינתו הטוב • וה' כי למה שהמתפעל ישיג

האמר י הראשון

הערכות משני צדדין האחד מצד קבלתו הטוב והמצואות ממנו : וה' מצד השגתו כוונת' שהוא המושב האחר גדול שאפשר והוא בהתחדשו ההשגה
 וזה אם בסכלים הכפריים למה שמצואותם מחורש • ולאם בנפשות לחדוש
 ב' ולהעתיקם מהסכלות אל הידיעה • ולזה כבר אפשר שידומה שיהיה
 בהם ערכות יותר • הנה צריך שנבאר שהוא אם היה שהערכות להם מופלג
 מאד כמו שרמזו ז' צדיקים יושבין ועטרותיהן בראסיהן ונהניין מזיו ה'
 הסכינה : הנה אין ערך ורמיון לערכותו בהטבה וזה כי למה שנתאמו
 שהערכות הוא לנהנה הוא לו בהכרח לעצמותו : ולזה הוא מחוייב שיה'
 עול' ושלמות ולפי שאין ערך ויחס לשלמותו' אל שלמות זולתו חווי' בהכר'
 שאין ערך ויחס בין ערכותו לערכות זולתו : ולפי שהתבאר שהערכות הוא
 האהבה והחשק הערב והוא מבואר בהסכמת הלשון שהחשק יורה על ה'
 האהבה הנמרצת נמצא שבאהבתו ית' האכות יזכיר שם החשק באמרנו רק
 באכותך חשק יי' ובהבנת האכות אתה שם ית' יזכיר שם האהבה כאמרנו
 אכרס אוהבי ולא חושקי להורות על הפרש הזה ועל האהבה הזאת
 היה ראוי ומחוייב לכוונה לוי' ולברך את שמו ולזה נתקנה בזה ברכה
 מיוחדת קודם שמשע וכמו שיבא ב' : ואולם הכוונה בכלל התאמות
 הערכות והשומחה לו ית' אמנם לא על צד שמו וזה מה שרצינו לבאר :

הפרק ו

באופן עמידתנו בשרש הזה הג' האמר כי למה
 שהתבא מדברינו בשרש הזה שהוא נתלה בשרש
 השני : וכבר התבאר כמה שאין ספק לו ששלמותו התבאר מצד התורה
 והקבלה : הוא מבואר ששלמות השרש הזה הוא מצד התורה והקבלה המאירה
 לכל המחשכים : ואמנם כבר בא בדברי רז"ל במקומות הרבה שאין שם
 דבר מהענינים הגשמיים : ואם היה שהתורה התורה לשונה בעניינים
 עורים על הגשמות הנה היה זה בהכרח כמו שהאריך בזה הרב המור במקו'
 רבים מספרו : וכבר העידו רז"ל ביותא בזה אמרם דברה תורה כלשון
 בני אדם : וכאן התבאר שפירש הנבואה כפי מה שהעירה עליו התורה
 ונתאמת בקבלה הוא אשר האיר עניינו בדרך שנגד בנבאמות אלנו השרשים
 בשלמות ונתאמת עם זה שהעין בלתי חולק עליו אבל מסכים עמו מכל ה'
 הצדדין כאשר הוא טבע האמת שהו' ער לעצמו ושם כיוכל צד ומה אות לזה
 שאלו במדרש משל' לחד' שהי' הולך בדרך ממקו' למקו' ורא' ביד דולק' אמ' תאמ'
 שהגיד הוא בלא מתיב הצין עליו בעהביר אל' אנו בעל הגו' כך קו' אבה'

הכלל הראשון

אחיבות אח' שהעז' הזבל' מנהיג' הדין עליהם' כ' אמ' אני בעל' העז' וכז' ר' ל'
פעם' היות' לנוטיה' אל' האמת' הוא' לא' יצא' עידי' כל' ספ' עד' מהמפיעה' ל'
אורנו' הוא' הנבואה' ז'א' את' סראינו' לפי' קצורינו' במאמר' הזה' ה' א' והתהל'
נאל' לבדו' ית' :

המאמר השני

כפנות' התוריות' ר' ל' שהם' יסודות' ועמודים' אשר' בית' אלים' נכון' עליהם'
ובמציאותם' יצויר' מציאת' התורה' מסודרת' ממנו' ית' ואלו' יצויר'
הערר' אחת' מהם' הפול' התורה' בכללה' חלילה' נכמחקרנו' בהם' מצאנוס' ספס'
האחד' ידיעת' השם' כנמצאות' ה' ב' הסגמתו' בהם' ה' יכלתו' הד' הנבואה'
ה' ה' הכחירה' הז' התכלית' : וזה' למה' שהיתה' קתורה' פעל' רצוני' מהמנוס'
אשר' הוא' הפעל' אל' המצוה' אשר' הוא' המתפעל' יחוייב' בהכרח' סיהי' הפועל'
יודע' ורוצה' ויכול' : והמתפעל' רוצה' וכוחר' ולא' הכרחי' ואנוס' : ולהיות'
הפועל' אשר' מהפועל' אל' המתפעל' אין' המלט' לומהתיחסות' מה' כיני' יחוייב'
פיהה' התיחסות' ודבקות' מה' כיניהם' והוא' הנבואה' : ולהיות' כל' פעל' טובעי'
או' מלאכותי' וכ'ם' רצוני' ומפעל' בכ'ת' הסלמות' לתכלית' יודע' אין' אמל' בפעל'
השם' הזה' להיות' לתכלית' חשוב' : ולזה' ראינו' לחלק' המאמר' לז' כללים' :

הכלל הא

כדיעת' הפ' הנמצאות' וזה' אמנם' אם' בכאור' הפנה' הזאת' ואם' באוכן'
ידיעתינו' בה' ולפי' סהרבה' מהפלסופים' בטו' מדרך' האמת'
ודמו' לסתור' זאת' הפנה' כפי' סחייכם' הקבלת' האמתית' גכ' קצת' מחכמו'
אמונתנו' מכעלי' העיון' בטו' אליהם' בקצת' ויחפאו' דברי' אשר' לא' כן' ראינו'
בכלל' הזה' לבאר' הפנה' הזאת' כפי' אשר' דמו' להתיר' הספקות' ולהשיב' על'
אשר' חסכו' ולהעיר' על' אופן' ידיעתנו' בפנה' הזאת' ולזה' ראינו' לחלק' הכלל'
הזה' ל' חלקים' הפרק' ה' בכאור' הפנה' הזאת' כפי' מה' שתגדירו' התור'
: הב' בכאור' הספקות' שאפשר' פיסופקו' בהם' אשר' בעבורס' נמערו'
דגלי' מקצת' חכמינו' בפנה' הזאת' ה' בכאור' ספקות' יותר' כמה' סחיינו'
בשנה' הזאת' הד' כהתר' ספקות' אשר' הניחו' בפנה' הזאת' לפי' דעת' התורה'
ה' הבאופן' ידיעתנו' בפנה' הזאת' כסלמות'
הפרק א
בכאור' הפנה' הזאת' כפי' אשר' תגדיר' התורה'
מבואר' היא' כמו' סקדס' סנותן' התורה' והמסדר'

המאמר השני

אות ית' מחוץ' בהכר' סת' יודע' מה' שזו' וסד' נאמנ' ב'אופ' ידיעתו' נתחלפו
המסר' חלג' רב' המחו' לפי' שהסי' התו' כמ' שנסו' ממנ' הו' ג' עניו' הא' סידיעת'
מקפ' כמה' תכל' לנה' ב' ידיעתו' כמה' של' נמצא' הג' ידיעתו' ית' בחלקו' האפשר'
מבלתי' סיסתנה' טבע' האיפשר' . ואמנ' אך' יתבאר' חיוב' זה' לפי' שרפי'
תורתו' הנה' כפי' מה' שאמר' אש' הראשו' למה' שהוא' מבואר' ממנה' היותו' ית'
מוסיג' הפרטים' : וזה' אש' כשפורים' שבאנו' בה' ואש' במצות' הפרסית' ואש'
ב'יעודים' . ואש' מפאת' הקבלה' כמו' שבאו' בה' הרכה' כתובים' על' זה' אמר' ית'
כל' לכות' דורש' וי' וכל' יצר' מחשבות' מבין' : והנה' במזמור' ה' חקרתני'
ונדע' הפל' ג' ב'רטי' ידיעתו' וכל' המזמור' מיוסד' על' זה' ר' ה' היותו' יודע'
ומסיג' הפרטים' כאמרנו' אתה' ידעת' שכתו' וקומי' בנת' לרעי' מרחוק' .
ארחי' ורבעי' זרית' וכל' דרכי' הסכנת' . ויתר' הכתובים' הנמשכים' במזמור'
הזו' מורים' השגתו' תכלית' דקדוק' הפרטים' . ואחד' שהתבאר' זה' והוא'
מבואר' מהפרטים' היותם' בכ' חיוב' בהכרח' היות' ידיעתו' ית' מקפת' כמה'
סאיג' תכלית' לו' והוא' הראשון' : ואלו' הם' ה' והוא' ידיעתו' ית' ב'רך' כמה' של'
. במאז' הוא' מבואר' ממה' שבא' בתורה' וכנביאים' מה' יעודים' כמה' של' נמצא'
אז' : ועם' היות' באו' בתורה' קצת' פסוקים' יורו' על' חדו' ידיעה' כאומ' ארח'
כא' ואראה' הכזעקתה' הבאה' אלי' עשו' כלה' ואש' לא' ארעה' : הנה' כבר'
בארנו' זל' כבינא' בזה' דנראה' תורה' כל' שון' בני' אדם' וכ' ש' כמה' שהיה' נמצא'
כבר' של' יתכן' שהיה' נעלם' ממנו' ונתחדשה' ידיעה' לו' אחר' כן' אל' שזה'
היה' במראה' הכנראה' וכשתמש' כל' שון' בני' אדם' : ואמנ' אמרו' כי' עתה'
ידעתי' כי' ירא' אלהים' אתה' שהיה' בהקיו' במעשה' העקירה' כמו' שבא' בקבלת'
האמתית' הנה' הוא' כפשוטו' כפי' מה' שיראה' לי' והוא' מיוסד' על' הקדמה' אחת'
מבוארת' בפל'סופיה' המדינית' והיא' האומרת' שהמעשים' יקנו' תכונה' ומדה'
קבועה' בנפש' וכ' ש' שיחזקו' אותה' אש' היתה' קנויה' בשכבר' : וכאשר'
נתיי' שבה' זאת' ההקדמה' אמר' שאיג' ספק' שעם' היות' אנשים' גם' קודם'
מעשה' העקירה' יראת' הש' על' פניו' הנה' גם' אחר' המעשה' נתחזקה' בנפשו'
היראה' והוסף' בה' מדרגה' : ולזה' הוא' מבואר' שלא' היתה' המדרגה' הזו'
קנויה' לו' קודם' המעשה' : וכאשר' היו' זה' כן' והיה' אמרו' ירא' אלהים'
הכונה' בו' במדרג' ידועה' אל' השם' הנה' יתאמת' אמרו' כי' עתה' ידעתי' כי'
ירא' אלהים' אתה' : וזה' שקודם' המעשה' ההוא' לא' היה' באותה' המדרגה'
שכונן' בה' כאמרנו' כי' ירא' אלהים' אתה' . ולזה' לא' היה' אופשר' שהיה' נודע'
לו' הדבר' בחלקו' מה' שהיה' אכל' היה' נודע' אל' קודם' לכן' סיהיה' ירא' אלהים'
במה'

הבלל הראשון

במה שיבא עם היות שלא נמצא עדיין במדרגה ההיא כי ידיעתו יתבר' במה
שלא נמצא הוא דבר מחוייב בהכרח והוא העביון הב' : גאולת הב' והוא
ידיעתו ית' בחלקי האפשר ר"ל ידיעת הבעת החלק האחר מכלתי שישתבש
טבע האפשר הוא מבוחר לפי חיוב התורה : וזה פאס היתה ידיעתו
יתברך מכרח' החלק ההוא הנודע אלנו חנה לא תפול הצוא' במצו' ובאזהרת
התורה כי אין דרך לצואה למצוות אלא כשהוכח המצוה רצוני לא אנוס ולא
מוכרח וזה מבוחר בעצמו אם פיהיה האמר סותר נפשו זה פאס
היתה ידיעתו מוכרחת החלק האחר הנה הוא אם כן בלתי אפשר זה
שהאפשר שיעצא וסלא ימצא : ואם ה' החלק האחר מוכרח הנה הוא
בלתי אפשר וכבר הוכח אפשר א' כ יחוייב סלא תהיה ידיעתו בהבעת
החלק האחר מכרחת טבע האפשרות והוא העביון חג' והנה התבאר
אלו הג' עביונים במזמור ההוא סקדס זכר נס'מות : כי העביון הראסון
התבאר בתלת המזמור כמו סקדס : ובסופו כאמרו לא נכחד שג
עשמי עמך אשר עשתי נסתיר רקמתי בתחתיות ארץ : גלמי רא
עיניך ועל ספרך כלם יכתבו ימים יונדני ולא אחד בהם ולפי שהמסורת
לא באלף והמקרא לו בוו' ים לדרוש סביהם הנה המסורת נדרש לפני
וסב אללא דנכחד ידעה כי אחד בכל הפרסים סזכר לא נכחד ממנו
והמקרא נדרש לעצמו נומר סכביניתו עם רבוי הידיעות ההם הוא אחד
בהם אמנם סכביניתו אחר כך ולי מה יקרו רעך אלוג' הנה
סכאו רבוי הידיעות ברקרוק פרטים נכאור מועור החוא והוא העביון
הראשון ואמנם ידיעתו במה סלא נמצא הנה נרמז כאמרת כי אין מל
בלסוני הן יו ידיעת כלה : ידע' המלה סאני עתיד לרעד אינה עדיין בלסוני
בלומר סלא אזכרה ואתה ידיעת כולה הנה זה יורה על ידיעתו בעתיד
הוא העביון הב' גאולת הב' והוא סלא תהיה ידיעתו מכרחת האפשר
הוא מבוחר בעצמו למה שהמזמור הזה יראה מיוסד על התנכלותו מהימי
אשר היה מתחבר אל אנסי דמיס ומרי נפס וכל אים אשר לו נוסה ולזה
היה מסדר סכמי האלית' בעביון ידיעתו לומר סהיה ידע חדרי לבנו
ושפסוני רעיוני ועל דר השיר התחיל אמר יי חקרתני ותדע : וכבר
ידעו קודם לכן ירמוז אלמה סהוא אמת בעצמו שידעתו קדומה בלתי
מתחדשת והפליג לספר פרסים על זה ותכלית כל זה התנכלותו והאמרת
אם תקטול אלנה רשע ואנסי דמיס סורומכי : כלומר אם תקטול רשע
כדינך ירשח אל סאלו או אל אחיתופל הנה הייתי אומר לאנסי דמיס סורו

המאמר השני

מני וכ'ם שלא הייתי מתחבר עמהם : וכל זה בלתי לכוין ולזה חתם לאמר
חקרתי אל דע לנבני : ונחני בדרך עולם כלומר שתהיה הסבתו בדרך
עולם שהיה הולך בו : ואם הגבלה ממנה לא הי' ראוי : ולזה הוא מכואר
שאם הית ידועתו מוכרחת לא הי' צריך להתבטלות : התבארוא' בה' ענייני
כמזמור הזה והוא המכוון בפרק הזה :

הפרק ב

ככאור הספקות שאיפשר שיסופק כפנה הזאת
לפי מה שהונח : ולפי שמהם כוללים ומהם
חלקיים הנה נזכיר תחילה הכללים : ה' ל' שהם ספקו' על ג' ענייני שהונח
בידיעת השם הנמצאות והם ה' : הא' שאם הי' השם יודע דבר מהממצאו
זולתו הכלמה שהוא מכואר שהידיעה היא שלמות לידוע יחוייב שישלם
הנכבד בפחות והוא כתכלית הבטול : ומה שיחוייב ממנו בטול הוא בטל :
והשני שאם הי' השם יודע דבר מהנמצאות זולתו הנה למה שהשכל
מתעצם במה שידעו הנה יחוייב רבו בעצמותו : וזה אמנם עצמותו ומה
שידעו עש' שיחוייב שיתעצם הנכבד בפחות : ואם הי' הידועים רבים
יהי' הרבו כמספר הידועים : ואם הי' ב' יהי' הרבו ב' וזה בתכלית
הבטול והגנות : ה' ל' שהדבר הפרטי הוא בלתי זושג בו אם נכח
ההולכי כמו החומ' והרמיון והוא ית' אין לו כח היולכי יחוייב א"כ שהוא
בלתי מסיב הרבר הפרטי' : ה' ל' שהדבר הפרטי' הם זמני' והזמן ה'
מקרה נמשך לתנועה ה' מי שלא יתואר בתנוע' ולא במנוח הוא בלתי משת'
העניינים הפרטי' : ולפי שהוא מכואר מה' ג' ענייני שהונחו בידיעתו ו'
שהם מקיימים ידיעה בפרטים הוא מכואר מאלו הספקות ר' ל' ה' וזה
ב'כ שהם כוללי' הענייני ה' : וזה רוע הסדור הנמצא במין האנושי
כב' ורא' היותו בלתי מסיב אלו הענייני' ולא נאריך בספק זה שת' לפי שהוא
יותר מיוחס בכלל ה' והו' הרבור. בהשגח' . ואמנ' החלקי' ה' בעניי' הראשון
הוא אמרנו שידועתו ית' מקפת מה שאין תכלית לו . ה' ל' ב'כ בספקו' א"כ
למה שהידיעה דבר מקוף וכולל ומ' שאין תכלית לו הוא בלתי מוקף ומעב'
ידא' שחייב הידיעה ב' יהיה מאמר סותר נפשו : וה' שאם היתה ידיעתו
מקפת מה שאין תכלי' לו יהי' מה שהוא איפשר בלתי אפשר : וזה שכבר
התבא' בכ' המתדבק היותו מתחלק אל מה שיתחלק תמי' ואם הית ידיעתו
מקפת ביחס חלקי' הב' ת' שאיפשר שיחלק אליהם היה בלתי אפשר כאחד
מהם סוקב' החלוק' כמה שהוא כמה שאם היה מקבל החלוקה לא תהיה
ידיעה האמתית : והנה בעניין ה' שידועתו ית' במה שלא נמצא בו ג'כ

הבלל הראשון

יצ"ספקות: הא' שהדיעה האמתית יראה סיחוייב סיהיה לרבר נמצא למה
 שהאמת בדברים הוא סיהיה כשכל כמו שהוא נמצא חוץ לכול: והסני
 למה שהדיעה האמתית כמה שלא נמצא אם היתה אמתית: הכה אופן
 הידיעה בו שלא נמצא עריין וסומצא לעתיד וכסומצא הידיעה בו שהוא
 נמצא אז: אין המלט אם כן מהסינוי בדיעתו ולכונסהכל מתעצם
 כמה שידעו יחוייב סיהיה עצמותו משתנה והוא בתכלית הבטול: והנה
 בעיין ה' והוא אע"פ שדיעותיו תבדך בחלקי האפשר מכלתי שיסתמך
 לו טבע האפשר כנגם כן ב' ספקות: האחד שאם היתה ידיעתו
 בהגעת האחד מחלקי האפשר ויפאר סותרו אפשר כפי מה שיראה מהם
 הנה כאשר הגיע החלק האחד כבר גסתלק האפשרות ויתהי ידיעתו בו
 זישיב סינוי: ולפי שהכל מתעצם כמה שידעו הנה יחוייב סיהיה
 עצמותו משתנה והוא בתכלית הבטול: והב' שאם היכנה ידיעתו
 בהגעת חלק אחד מהאפשר על זישיב סותרו אפשר והוא מבואר ב'
 באפשר שכאשר הגח נמצא לא יקרה מהנחתו בטול: אבל כשנויחא
 במצא יתחייבנו סני בטולים: האחד סינוי בדיעתו ועצמותו למה
 שהשכל מתעצם כמה שידעו: והב' שהדיעה הקודמת לא היתה
 ידיעה אבל אומד מוטעה: וכל זה בתכלית הבטול והגנות: אלו הם
 הספקות אשר הכיעו מקצת הראסיובים לחלוק על הפנה הזאת כפי מה ש
 שהנחה ער סמהם סלקו הידיעה מוזילתו לגמרי: ומהם סלקו
 הידיעה מהפרטים הקיים הנפסדים וקבלו אותה על הכללים ואישים ס
 הנחמים: ורכיסימחכמי אומתנו אשר לחצתם התורה לקבל ידיעתו יתברך
 הפרטית ולהיות הפרטים בב' יראה סיחוייב היות הידיעה מקפת כבת
 ולתיו פסזיו הנבואו מורות על ידיעתו הפרטים טרם היתם ער שיודיעם
 לנביאי כאמרו כי לא יעשהיו אלקי דבר כי אם בלה סודו אל עבדיו הנבי
 ואף ברעה האפשרי הכחירו כאמרו כי לא יתן אתכם מלך מזרו להלך ולא כיד
 חזקה הנה מזה כבר יחוייבו להאמין הפנה הזאת כפי מה שהנחה:
 וכשלחצם העיון לפי מה שדמו לחוייב המנעות הענייני מהם חסכו להעמי
 חזון וכשכלנו כשהניחו ידיעתו הפרטים לא כמה שהם פרטי אבל כמה שהם
 סלקי הכללים: והכללים מצד אשר הם סלמו קצת לקצ' והיו הצד אם הם בו
 מתאחדים כפי הכדור הכולל אשר בעצם השית בתכלית השלמות וכנפם
 השכל השועל למטה ממנו כשלמותו ככפם הגלגל למטה מהם מאד כשלמו
 : דמו שלא יחלק בזה הדת ולא העיון אם שלא יחלוק בזה הדת

ומה שכתבתי
 ומה שכתבתי
 ומה שכתבתי
 ומה שכתבתי
 ומה שכתבתי
 ומה שכתבתי
 ומה שכתבתי
 ומה שכתבתי
 ומה שכתבתי
 ומה שכתבתי

דב' אומר הישני

למה שהם קבלו ידיעתו הפרטים • ולזה כבר ידעם פרס היו יודיעו
לכבודים למה שאין ידיעתו בהם במה הם אותם פרטים אבל ידיעתו מזה
הסודר הכולל אשר נמצא בעצמו היות פרס הפרטים נמצאים: ואם פלא
יחלק בזה הענין: זה יתבאר בזה שיאמר: הנה הספקות שחייבו
המנשעת ידיעתו בזולתו מן הנמצאות אינם ממה שיקפה התרם • וזה
שהוא אסין מיוסר על שהידיעה שלמות ליודע ואם היה חרפ זולתו היו נפלט
הנכבד בפחות וזה ממה שיקל התרו כי למה שמציאות זולתו הוא נקנה
עמציאותו ומופכל זולתו ממופכל עצמו הנה לא יתאמת שישלם הנכבד
בפחות שכבר הוכח שידעתו בזולתו הוא מזה הסודר הכולל אשר בעצמו
: ואמנם השני הוא מיוסר על שהסכל שתעצם כמה שירצהו ואם ידע
זולתו יחוייב ריבוי בעצמותו כדבני הידועים התרו ג' כל עם מה שכל
והוא שיריעתו אשר הוא מהותו מקנה המציאות לזולתו: ואמנם
הסודר הכולל אשר בעצמו ואם היה סיכלול ידועים רבים למה שהו מהצר
אשר קנתם שלמות לקצת והוא הגד שהם בו מתאחדים כאלו תאמר בראש
שגדרו גשם ניזון מרבים מדבר פעם היונת כולל דברים רבים מתחלפים
לפי שלמות לקצת הוא אחד בהם: ולזה הוא מכואר שהוא יתברר ישיני
הידועים מהצר אשר הם בו אחד ולזה לא ישיג בעצמותו ריבוי • ואמנם
הג' המיוסר על שהדבר הפרטי הוא בלתי מוסב כי אם בכח הולטני: הנה
הוא מכואר מעבייכו שלא יחוייב ממנו שהוא בלתי יודע הסודר המאסר
אשר לדברים: ואמנם הר' המיוסר על היות העביינים זמניים הנה הוא
מכואר שהסודר המוסכל אינו נתלה בזמן: ואמנם ה' המיוסר ברז
הסודר הנמצא במין האנושי לפי עת שיחשב הנה כשיתבאר שהסודר הוא
בתכלית הטוב והחשיבות כבר יסולק השפק הזה: והנה יתבאר בשלמות
בכלל הכ' עזה המאמר ב' ה': ואמנם השפק הא' אשר בענין הא' מה
המיוסר כמה שאין תכלית לול היותו בלתי מוקף: ולזה יראה שהידיע
והקפה בו הוא מאמר סותר כפשו הנה הוא ממה שיקל שאם הייתה
ידיעה בו מהצר אשר הוא בכ' ת היה מקום לשפק הזה אבל הידיעה
בו לפי מה שהוכח הוא מהצר אשר הוא בת' והוא מזה הסודר המוסכל:
ואמנם הכ' המיוסר בכמה מתדבק הנה הוא מכואר שהידיעה בו אינו מהצר
שהוא בכ' ת אבל מזה הסודר המוסכל אשר הוא כמיו לקבל החלוקה תמו
לא שחייב היות ידיעתו בחלקים בכ' ת מזה שהם בכ' ת • ואמנם
השפק הא' אשר בענין הכ' מהג' המיוסר על שהידיעה האמתית ישיני

הכלל הראשון

ס'יהיה לדבר נמצא • הנכח באמרנו שהדיעה כהם כפי הסודר הכולל
שנעצמו יתאמת שהוא כבר נמצא מציאות שהוא בתכלית החסיכות:

ואמנם ה"ב המיוסר נסוינו הידיעה מצד סינוי הדברים הידועים הנה
הוא ג'כ ממה ס'קל שאם היתה הידיעה נסמכת אל הפרטים כמה שהם
פרטים היה מקום לספק ההוא • אבל הידיעה לפימה שהוכח נסמכ'
אל הסודר הכולל אשר בעצמו והוא תמיד בענין אחד בלתי מסתבה •

ואמנם הסני ספקות אשר בענין ה"ג מטבע האפשר : הנה לפי מה
שהוכח אין עקום להם • וזה כי למה שהוא מבואר כי חענינו האפשרי
הם מסודרים מצד ובלתי מסודרים מצד : וזה שמצד הסודר הכולל
הם מסודרו מצד הבחיר האנסי' הם בלתי מסודרו וככ' הונ' שהידיעה בהם
הי' מצ' הסוד' הכול' שה' הנד אשר הם כו מסודרים ומוגבלים : הנה אם כן
בצד אשר הם כו בלתי מסודרים ומוגבלים לא תהיה הידיעה בהם' כבר
היו מסודרים ומוגבלים וכבר הוכחו בלתי מסודרים ומוגבלים : ולזה
הוא מחוייב לפי מה שהוכח שתהיה הידיעה בדברים האפשרים היותם
אפשריים לכך לא בהגעת החלק האחר מהאפשר וזהו העולה מדבריהם
והוא המכוון בפרק הזה :

הפרק ג

בבאור הספקות כמה סחיתו כפ' הואת:

ואומר עם שהתבאר כמה סקדים שהמחוייב

לפי שרפי התורה ידיעתו ית' כפרטים עם ה' עניינים שזכרנו :
וזה אמנם לפי הנראה מהספורים והייעודים שבאו בה והכתובי' המורו'
מראה ראשונה ועצמית : אמנם הרצנה ליחנק ולהתלית בחילן גדול
יגלה פניו בתורה שלא כהלכה כי אין כלשונוט טענות מכריחות לבעלי
הנורות להורות על פני עקשותם : ולזה ראינו לגלות עוד מומי סבת'
אם לפי שרפי התורה ואם לפי חעיון על פי דרכם : וזה שהם אמנם
חיייבני סיני עניינים : האחד שידיעתו יתברך אינה כמה שהם פרטים
אלא מצד הסודר הכולל : וה"ב שידיעתו יתברך אינה בדבר' אפשרי'
אלא שהוא יודע שהם אפשריים אבל לא ידע אי' זה חלק יגיע מחלקי'
האפשר אין לו ידיעה כו : וזה אמנם יתחייב לכ' העניינים הקורמי'
אם לראסון למה שהידיעה בסיגיע החלק האחד מחלקי האפשר אין לו
ידיעה כו • וזה אמנם יתחייב תהיה הידיעה בדבר הפרטי כמה
שהוא פרטי • וכבר סולקה כמו זאת הידיעה : ואם לנפני כי למה
שהגמ' כו שאין לו ידיעה בחלק המגיע קידם סיגיע חנה אם היה לו כו

המאמר השני

ידיעה אחר שהגיע כבר יהיה סיבוי כידועתו והוא דבר ברחו ממנו לקח
 גדול הספקות אשר הכיאים אל זה הרעות: ועוד שהמאמר בסת'חדש לו
 ידיעה מצד אזיאותו הדבר חוץ לנפש יחויב סת'היה לידועתו התחלה ר
 מזולתו וס'יקיה לו שכל כקנה והוא בתכלית הכטול והגנות עם שלא יצו ק
 קניינו אלא בכח היולכני ולזה הוא מכואר שהעניין הזה הב' הוא עחווי
 להם ואחר סת'ת'סב זה נבאר הבטולים ס'יקרו מהעניינים ההם אם לפי
 התורה ואם לפי העיון הנה לפי התורה הדעת הזה לא יס'איר בהספור
 אמתי לפי פסטהכתובים כי למה סחייבו ס'ידועתו אינה בפרטים הרמתי
 אליהם הנה הוא לא ידע האבות ולא קראם ולא יערס עיור פכט: אמר
 יאמרו בכלם שלא ידע אלא מי ססדרו הסדור ההוא • והלא הכתוב
 צווח ואתה אמרת ידעתך כסם: אשר ידעניו פנים אל פנים וכמה
 פרטים אשר יכריחו להודות כל מאמין כידועתו ית' הפרטית ולמ' סחייבו
 ג'כ שלא ידע איזה חלק יגיע מחלקי האפשר הנה הוכרחו להכזיב
 היעודים הנתלים בכחירה אלא שפ' שהיעוד בהם היה על צד האומר
 והסב'רא מונחים לטבע מערכות השמים כתנאי שלא יבטלנהו הכחירה
 יהיה אמרו כי ידעתי אחרי מותי כי הסחת תשחיתין כמו כי חשבת
 וכל זה הריסה וכפירה בעקרי הדת: ונאמר שמואל ל'ס'אל ג'כ מי
 לו סימנ' מספר האנשים בדרך יאמרו לו דברים ידועים היה ג'כ על
 האומר והמחשבה וקראם הנביא אותיות וכל זה שגעי' וסגות: ולמה
 סחייבו ג'כ שאחר סיגיע החלק האחד מחלקי האפשר שלא יהיה לידועת
 בו יהיה אמרו כי עתה ידעתי כי ירא אליהם אתה איך עניין לו כי אינו
 ידיעה למה סחייבו ס'אין לו ידיעה גם במה סנתחדם ואיכנו מחשבה כי
 המחשבה בשהוא ירא אליהם לא נתחדסה אחר המעשה ההוא באופן סידוק
 אצרו עתה ידעתי: ולזה הוא מכואר היות הדעת הזה כנגד התור' והקבל'
 האמתי אשר יעידו כמה כתובים ממנה היות ידועתו ית' בפרטיו בתכלית
 הדקדוק והאדיכות מותר • ואמנם לפי העיון אומר שלא יצאו שרבו
 הספקות בדרך אשר אחזו בה אבל נכלו בספקות יותר חזקות: אם שלא
 יצאו מהספקות למה שהוא מכואר שהידיעה באופן סכניחו אותה לא ימלס
 מרבני ידועים: ואלו ידועים בכ'תוזה מפנים: הא' שהידיעה השלמה
 בדברים הוא כס'ידעו בסכותיהם הקרובות והרחוקות ולזה הידיע' בדבר
 המורכבים מהאר אשר הם אחד תהיה שלמה כאשר ידענו הפשוטים אשר
 מהם הרבנו להיותם יסודות וסכות למורכבים מהם

הבלל הראשון

אין המלט א"כ מרובו ידועים כיריעת המורכב : והב' סתיות הנמצאות
בכלל האלכי' מהלך הסלמו' וקצת' כקצת' אשר בצד ההוא הם מתאחדו' יתאמת
בסוגים סקצתם שלמות לקצת וקמינים שלמות להם כאלו תאמר שהצומח
שלמות לדומם וזהו לצומח והמדבר לחי אבל במינים אחדונים לא יתאמ'
סקצתם שלמות לקצת' וזה שאין הסום שלמות לחמו' ולא החמו' לסוד
כמו האיסים שהם עצמים ראשונים לא יתאמת בהם היות האחד שלמות
לאחר : ולזה כפניית הידיעה במינים האחרונים אין המלט שלא תמו'
דיכו' ידועים : והב' כשהנחה הידיעה מצד הסודר הכלל בגרמים
השמימיים ובסבלים הנפרדים שאיפיהם נצחיים ברום וזה מתחלפים
במין הנה בצד אשר הם נו מתחלפים במין אינם סתאחדים הידיעה א"כ
בהתחלף עמיהם במין כבר תחייב רבוי ידועים : והד' כשנודה שהסבלים
הנפרדים שלמות קצתם לקצת' להיותם עלה קצתם לקצת' : וקצת' ההוא
הם מתאחדים הנה הנפשות הנשארות שאינם עלה קצתם לקצת' אם ידעם
אין המלט מרבו' ידועים : וה' הכאשר ידע הפרטים מצד הסודר סכגדמו'
השמימיים ובה' סדור מספרי כאלו מאמר מספר סכונים או מספר
מעלות כמו שיתפרסם זה למי שיש לו קצת מכא במשפטו הכוכבים :
ומזה הד' יודע לכי'א זמן מוגבל כמו סבא במאמר סגנאל לסאונ הנה
אין המלט מסתדיה הידיעה במספר פרטי כאלו תאמר ב' אוד' תהיה
ידיעה בפרטים : ואם יאמר בזה שלא תהיה הידיעה בזה הפרט במה הו'
זה פרט כאלו תאמר זה ה' אוד' או בכל ב' אוד' תהיה הנה אחר שאין
המלט מיריעתו מספר מהמי יתן ואדע אם ידע אחר המספרים כלם או
לא ואם ידעם אחר סה' המספר יתוסף אל מה שיתוסף הנה תהי' הידיעה
במספרים בב' ת ואם לא ידעם כלם יהיה סם בהכרח גבול לא ידע מהגבול
ההו' והלאה ותאמר השאלה מה זה אשר ידע מהלספרים עד הגבול ההוא
לא ידע יותר מזה : האם קרה כיריעתו לאות וידיעה אלא שאין המלט
בפס צד מרבו' ידועים בב' ת והספי סכאשר ידע הפרטים מצד הסודר
אשר בגרמים השמימי' והי' הסודר והה' לפי מצב הככב' בעת המולד והסל'ט
והמכאס עם יתר התגאים אשר לא נעלמו מאנשי החכמה ההו' וקי' מספר
מצבי הכוכבים בגלגליהם ככחיות הצומח והסל'ט והמכטים כב' ת להיות
יעבולה הגבול אשר בגלגל אשר ככחיות יהי' הצומח באופקים מהכמה ה'
המתרבה והוא מתחלק אל מה שיתחלק תמיד : ה' יהיו הסודרים אשר
שאלת הגרמים השמימיים בב' ת אין המלט א"כ מרבו' ידועים בב' ת : הנה

המאמר השני

מכל אלו הפנים הוא מבואר שלא יצאנה מהם ספקות אשר יסודם ריבוי פ
הידועים : והנה התבאר סגפלו בספקות יותר חזקות ממה שאומר
זוה שהם ברחו מליחם לו ית' ריבוי ידיעות ויחסו לו חסרון הסכלות
שהוא גדל שנחסרומת : והנה יחסו לו בכל אחד מהב עניינים
בתכלית מה שאפשר : אם הא' סודיעתו אינה כפרטים במה הם פרטים
: הנה להיות הפרטים בכת חייבו לו הסכלות כדברים ככת וליות
הידוע אצלנו ב'תהנה יחס מה סודיע אל מה שיסכל יחס הכ' אל הב'ת
: ואם כסני והוא שלא ידע איזה חלק יגיע מחלקי האפשר : הנה
להיות חמר האפשר רחב מני ים : והחמר ההכרחי שיעור מועט כהקם
אצלו הנה כבר יחסו לו הסכלות כדרכו הדברים : ואם נב' שחייב להם
סאחר שיגיע אחד מחלקי האפשר שאין לו ידיעה נוהנה להיות הדברים
המורכבים כלם להיות להם התלות ועדכ בכחירה האנוסית וזה אמנם
מתמיד בקם הנה כאשר עברו אלפים מהסני והגיעו חלקים ידועי מחלקי
האפשר אחר חלקים אחרים ונמסך כל כך הזמן ההוא הנה כבר יחויבו
סיסכל כל זה והוא לא ידע בכל אלה : והנה עד מ להיות ירידת יעקב
למצרים מחמר האיפשר ונתלה בכחיתו הנה כסכמר כירידה כבר סכל
זאת הכחירה ולא ידע כה אין דרך א' לרעת כל הנמסך ממנה וכפ
אחר ריבוי הכחירה באפשרים אלא שזה מהם שנגזו וכפירה ותארו
לב : והפלא מהם שיחסו לו סכלות כדברים הנכחיים וכרב הנמצאות
ואולי כשיעור הכב'ת : וזה סכפסות הנשארות ימסך לטוב הכחירה
כאנשים בעוד כחיים חיותם ההשארות בהם א' כבר היה אפשר סיה
רב ממספר הסכלים הנפרדים ואיסי הגרמים הנכחיים הרבה ואיפשר
סיתוסף ככאכ האספר וסיהיה שיעור הנמצאות הככחיות אשר יסכ כהם
שיעור הרבה מאשר ידע בהם וסיתוסף אל מה שית סף תמרד וכל זה
בתכלית הגנות והנה יתבאר עוד ס' א' שלא תהיה לו ידיעה כפרטים
במה שהם פרטים ממה שאומר : למה שהיה הס' הוא הפועל לכל
הנמצאים עצמיים היו או מקרים והיו הפרטים במה הם פרטים כמצאים
עצמיים היו או מקרים א' כפרטים במה הם פרטים שופעים מעצמותו :
והוא מבואר שאם יסכל רבר ממה שסופע טענעמותו הנה ידיעתו מעצמותו
ידיעה חסרה ית ממנה : ועוד שהוא מבואר מההקדמות המקובלות
והמוחסות שהנביא ס והקוסמו' כבר יודיעו דברים פרטיים במה סהם
פרטיים לזולתם רמוז אליהם : והנה בהכרח ידעם מפאת מודי הוא
האלה

זו גלוי גיע
אקום

כבר יצא
גם שכל
לשם נמשך
לשם נמשך
לשם נמשך
לשם נמשך

הכלל הראשון

האלה יתברך או המלאך : ואיך סיקה אס לא יודיעהו המודיע מי יתן
 וארע : והנה בר' נתעורר בספק הזה כספר החוש והמוחש אלא סגל
 התייר באופן מספיק : וזה שהוא אמר שהסכל יתן הצרות הכלל
 ויקבלם החמר קבול פרטי כן העניין בזה שהסכל יתן סוד כולל ויקבלהו
 הדמיון קבול פרטי אלא שזה ממה יאמר בפה ולא יצויר בנפש : וזה
 כמו שאמרו הרב זל כי המציאות הפרטיוספיע מהסודור הכולל מצד פני
 החומר אשר ימצאו לו מקרים ייוחד בהם כל אחד מהפרטוס מצד תכונת
 מזלו אבל בכח הדמיוני לא ימצאו לו מקרים מיוחדים אשר בעבור תהי'
 זה ההודעה פרטית : ואיך זה והנה הידיעה כבר תהיה למקרים ההם
 מיוחדים : והנה הרב זל כבר חתר להתיר הספק הזה בשאם שההודעה
 אינה במה הו' זה הפרטי אבל מהסכל הפועל יגיע הידיעה בסודור אשר
 לזה הפרטי מצד הגרמים השמימיים במה הוא אי זה פרטי הזדמן שילד
 בהיות הגרמים השמימיים במצב ההוא ויקרה לו סיפוג זה האיש מצד סקר'
 שלא ימצא אז אבל מי שיגיע לו זאת ההודעה איש אחד בזה התאר
 והל' מבואר שמה סקרה שלא ימצא אז אבל מי שיגיע לו זה ההודעה איש
 אחד בזה התאר איכנו מספיק בהודעת הדבר הפרטי למה שהיות האיש
 ההוא איכנו כורע לכביא מפאת עצמו והנה הוא מבואר סדרוך אל מודיע
 היות התאר ההוא הפרטי לאיש ההוא אם היה שהוא צריך אל ההודעה ההוא
 אלא שהוא מבואר מן החוש מהקוסמים אשר בזמנינו זה שאין צריך אל
 ההודעה ההיא : וכ' שהכביאים כמו סכא בקבלה האמיתית מהיותם
 מודיעים פרטים כפלאים ומוגבלים זמן אס בעבר ואס בעתיד גם בדברים
 האפשריים : והתמה הגדול שאס קבלנו התרו בהודעות הפרטיות ה' אין
 דרך להמלט מהידיע הפרטית במה שהניח במין מההסגח אשר הניח כמו
 שקעיר על זה בג' מהכלל הב' : וכבר יתבאר בדרך אחרת שהוא
 מחוייב שידיעתו ות תקיף ידועים כב' ותניח לזה ב' הקדמות : האחר
 התבארה בספר ההויה וההפסד והב' מבוארת בעצמה : הא' שאמנעות
 הדכנה והתמזגות תתהו' ותתחדש צורה במורכב כהתהוות הסכנגבין ב
 בהמזגות החומץ והדבש : והב' שבהתמלך יחס ההתמזגות תתחלף הצור
 הצור כאלו תאמר שבהתחלף יחס סמי התריאק קצתם אל קצתם תתחלף
 צורת התריאק וילבש צורה אחרת וכ' שבהתחלף פשוטי המורכב
 וכשהתמזגו אלו ההקדמות אומר אי לפי שסיעודי החלקים מתחלקים למה
 שחלק תמיד הנה תתחלף בהמזגות יתוסף אל מה שיתוסף ויהיו אס כן

דבאמר השני

צורות הדברים כבת מתלפפים במין יחוייב א"כ נותן הצורות יסוג צורת
כב' ג' ואם יתאמת זה כוכ"ס במציאותיות' : והנה זה מספיק כבטול
מה שדמו בפנה חזאת .

הפרק ד

בהתר הספקות שהניחו בפנה הזאת לפי דעת
התורה : ואמנם הרב המורה ז"ל התיר אותם
בדרך א' שהרבה להוכיחה הפלוסופים . וזה לפי סיפור כל הספקו ההם
הוא ההקטם בין ידיעתו לידיעתנו . ולפי שהוא מובאר מדבריהם שסם
הידיעה כאמר כסו' וכנו בסתף גמור : והוא ידוע שהדברים מסתופו
הסמות אין ראוי ליקח מופת קצתם על קצתם ה' א"ן מקום לספקות ההם
ככלל : וזה כי ידיעתו הוא עצמו . וכאש גבהה מדרב' מציאותו ממציאותו
כן גבהה ידיעתו מידיעתו : ולזה השתדלותו לידע אך טביע יודע
החלק המגיע מחלקו האפשר ולא יכריחונו הנה הוא כאלו השתדלנו לרעת
עצמותו : וכדרך הזה יתכן שידע חפרטים מתלפפים כב' תכמספ' קודם
היותם מכלתי שפנה טבע האפשר . ומכלי שתסתנה ידיעתו כסיכוי הידועים
כאשר הוא דעת תודתו כפי הקבלה האמתית . ואולם הר' ז"ל הרטם
להסיב עלת בספר המלחמות שלנו ודמה להסתיר בניינו בסני הקדמות :
האח' שאי אפשר סיהיה מה שהוא אלכלנו מבוכה או טעות ידיעה כחק הסו'
והנה השנית ידועה כבספה . ואולם הא' באר כן ה' הידיעה תאמר כנו
וכסו' בקדימה ואיחור איננו כאמר בסתף הסם הגמור יתחייב שהידיעה
לא תאמר בו ית' וכנו בסתף הסם גמור : והנה הגדולה מובאר בעצמה
וזה שמה סכאמר בסתף הסם הגמור' אי אפשר שיאמר בקדימה ואיחור
לריות העניינים סכאמר עליהם ה' ית' בלתי מתיחסים : והמסל' כי
סם העין לא יאמר בקדימה ואיחור על עין המיס ועל עין המראה : ואולם
הקטנה תתבאר בקלות גם כן למה סכבר יחסכ שאנחנו כסכחיו' או כסלול
מהשית' דבר מהדברים הנמצאים בנו ככר נחייב או כסלול המובן אלכלנו
בד' כי לא נחייב או כסלול הסם לכד : ולזה יראה שאנחנו כסניחם ידיעה
לשית' שהוא דבר מהדברים הנמצאים בנו ככר נחייב לו עביינה והו' העד
הסכנות ממנה לא סכחייב הסם לכד זולת העניין . ולזה להיות העניין
ההוא בלתי כאמר בהסכמה בנוכנו : ככר יתחייב שיאמר בקדימה ואיחור
והקבארה אם כן ההקדמה הראשונה והוא סאי אפשר סיהיה הכתף בין
ידיעתו לידיעתנו שתף הסם הגמור . וכאשר כתיסכולו אלנו ההקדמו
דמה להפיל חומת הכנין אשר כנה סכיב הדעת התורו' הרב המורה :

ידיעה
שכח
ובו
והנה
באמר

דבלל הראשון

מה כי למה שסם הדיעה איננו נאמר בו יתברך ונמ כפתוף גמור אבל
 בקדימ' ואיחוד והיא ההקדמה הראשונה הנה כבר ראוי שנקים כי ידיעתו
 לדיעתנו בקדימה ואיחוד ניהיה הספקות אשר מפאת דבני קידועים ז'
 וחסותנותם בחזקס : ולמה טרא מואר שאין אפשר במה שהוא מבוכה
 או טעות אלנו סתה ידיעה בחק הסי' והיא ההקדמ' ה' הג' אך מה סי' ה'
 או אפשר סודיעתו בהגעת החלק האחד מחלקי האפשר לא תבריה ח'
 האפשר : וזה שאם לא היה מכריח החלק ההוא ישאר פותרו אפשר'
 והאפשר כשהנוח כמזל לא יקרה מהנחתו בטל : אם כן קדיעה בחלק
 ההוא קודם שיגיע תהיה אלנו מבוכה או טעות : ואין המלט גם כן משיגוי
 אשר סתה - וכבר הונח סמה שהוא אלנו מבוכה או טעות א' א' סתה'
 ידיעה אלל הסם : זה פרי כל טענותיו וערעוריו על הרב : ואם
 האריך הרבה בגמגומיו : ואנחנו אם היה סתה הספקות איננו ממה
 שיקסה אלנו כמו סיתבאר מדברינו במה סיבאל בגורת הנור :
 הנס ראינו לבאר סמה שחשב לתפוש על דברי הרב איננו ממה
 שראוי לשום לב עליו : אבל דבריו נכונים ואמתיים אין בהם
 שפתל ועקס וכדיע ונאמר שהוא מחוייב ססם קדיעה לא יאמר בו הסית
 עבנו בקדימה ואיחוד : וזה שהסם האמר בדברים בקדימה ואיחוד
 מחוייב סיהיה עניינו הגרעה בו אחד בעצמו שאם היו העניינים הגרעה
 בהם סם ההוא מתחלפים הנה לא יתכן בהם קדימה ואיחוד :
 והאשר יאמר בהם סתוף כי אם סם לכד - וזה מואר בפסג
 והמטל בזה הגמזל האמר בעצם ונשאר המאמרת בקדימה ואיחוד הנה
 סם הגמזל מורה בהם על עניין אחד כי הגרעה בו המציאות והליות אשר
 יונן בכלם עניין אחד אלל סיתחלף בקדימה ואיחוד : וזה
 שהמציאות והליות' שהוא לסאר המאמרות באמצעות המציאות וזה
 והליות אשר לעצם - וכאשר התישב זה יהי' סם הידיעה האמר בוי' תבר'
 ערעה בו עניין ענמותו והיה ענמותו בתכלית החלף והמרחק מהעני' הנר'
 בדיעה האמרת בנו הנה הוא מחוייב סלל יפול הסם בו ובנו בקדימ' ואיחוד
 לפי שהסם המשותף סאינו כאמר בהסכמה בדברים ולא בקדימה ואיחוד
 יאמר בסתוף ססם הגמור : נתכונו דברי קרב באמרנו כי סם קדיעה
 באמר בו יתברך ונמ כפתוף גמור : וזה שאם היו סניהם משתתפים
 בהגרת העדר הסכלות בקדימה ואיחוד הג' לפי שהסם מורה הורא חיובית

אחר לעצם
 שיהי עליו
 כדלית וע
 בלגלית ב

המאמר השני

והיות הנוראות המחייבות תהיה בדברים מתחלפים תכלית החלוקה בענין
 הזה יחוייב שיהיה השם הזה בו וכנוכסותו השם הגמור וכבר הי' ראוי
 שיוכן כן מדברי הרב שהוא הקיס הידיעה למציאות באמרו כי כאשר גבהה
 מדרגת מציאותו ממצוינותו כן גבהה מדרגת ידיעתו מידעתו והוא
 עצמו יתברך באר שם ציאותו ית' הוא עצמותו : ושם מציאות בזולתו
 המקרה קרה לו : ולזה היה מחוייב שיתחלק הנוראת שם המציאות הנוראת
 המחייבת תכלית החלוקה בהתחלק עצמותו ממקרה זולתו עס היות שהנוראת
 שם המציאות השוללת בהם אחר . והוא הנוראת שלילות הסעדר אמנם
 לפי שהנוראת השם הראשונה הנוראה חיוכית הנ' כבר יזרק בו ששם המציאו
 יאמר בו יתברך וכנוכסותו השם הגמור וכן העניין בשם הידיעה בשם
 וכאשר התבאר זה הנה יסוד הבנין אשר יסד הרב בזה לפי דרכו שרי' וקום
 ואמנם ההקדמה הב' שאומרת שא' א כמה שהוא אל לנו מכונה או טעות
 ס' הי' ידיעה בחק הש' היא אמיתית מבוארת בעצמ' אלא שהידיעה בו יתבר'
 בהגעת חלק א מחלקי האפשר ידיעה אמיתית ברורה ומוגבלת אלא שהיתה
 ידיעתו לא תשנה טבע האפשר למה שהטבע האפשר לא יפול אלא בדברים
 הבחיריים כמו שיתבאר בכלל הד' ב' ולזה טבע האפשר לא ישתנה
 ותהי' הידיעה בחלק אשר יגיע מפאת הבחירה וכאשר הוקשה אם היה
 טבע האפשר לא ישתנה הנ' בניח סותרו נמצא שכבר התבאר מדר
 האפשר שהוא אשר בהנכח נמצא לא יקר מהנכח בטל הנה יושב בזה
 שלא יקרה מהנכח בטל מצד טבע האפשר אבל מפני ידיעתו החלק שיבחר
 כבר יקרה מהנכח בטל והוא מבואר שהבטול אינו מצד טבע האפשר
 אלא מפני ידיעתו הבחירה ואולם איך ידע החלק אשר תפול בו הבחירה
 כמה שהנכח אפשר מטבעו הנה יושב כל זמן אם הי' שיושכל עצמותו אחר
 שידעתו ועצמותו אחר זהו דרך הרב בהת' הספקות לפי מה שיראת
 מצנו והוא דרך כולל לכונן וכבאר אין ספק בו ואיך שיהיה משם היה ע
 אם שיהיה בשתוף גמור כדרך הרב אם שיאמר בקדומה ואיחוד ויור' על
 תאר עצמותו כמו שכראת אנחנו למה שהידיעה תהיה לעצמותו כמו סקר
 לנו בכלל הג' מהמאמר הא' . וכבר נסאר עלינו שנאמר בהת' הספקו
 בדרך מיוחד מה שסיפק בו כמו שיערנו : ונקדים לזה וכאמר
 שהפרט המיוחד שבין ידיעתו ית' וידיעתנו כפי' שכתבאר מצד הענין
 והקבלה האמתית ויתבאר ענוד ברכיניו במאמר ג' בג' ס' ידיעתו וניוד
 רצונו קנו הידועים המציאות וידיעתנו אנול והוקנויה מהידועי' באמצעות

אולי

הכלל הראשון

החוש והדמיון כמו שהתבאר זה בספק הנפש לארסטו : וזה היסוד
האמתי המיוחד אשר יסולקו בו רב הספקות : וזה שהספקות הן
הכוללים העניינים השלם אשר תיוחד בהם ידיעת השם כבר יסולקו ב
ביסוד הזה : אם הא' הלקוח מאשר ידיעה שלמות ליודע ולזה יחסב
שיחייב שאם היה יודע זולתו שיפילם הנכבד בפחות * הנה אם היתה
ידיעתו כאלת מזולתו היה מקום לספק הזה * אבל אחר שהתבאר
שידיעתו היא המקנה המציאות לזולתו לא יתאמת שיפילם הנכבד בפחות:
והנה ידיעתו ושלמותו אחר וכידיעתו עצמו וזויר רצונו אשר הוא עצמו
קנו המציאות זולתו מציאותם * ואם הב' הלקוח מההקדמה אחת ה
האומרת היות הכל מתעצם במה שידעהו : ולזה אם היה יודע זולתו
יחסב שיחייב שתעצם בזולתו : ושיחייב רבו בעצמותו כמס' הידוע
הא' הית' ההקדמה היא המקובלת למה שהיא מבואר כידיעתו שהיא
המקב' המציאות והעצמות לזולתו מהמציאות כ' שהיא מבואר שאינו נו
מתעצם בזולתו ואין ידיעתו אותם מחייבת רבו בעצמותו : כי אמנם
היתה מחייבת רבו בעצמותו אם היה מתעצם בהם אבל אחר שהתבאר
שהיא המקנה המציאות לזולתו מהמציאות הב' הוא מקור ומבוע א' פשוט
שנרצונו הקדום העצמי מקנה המציאות לזולתו אחר היה אז רבים
וכ' אם היתה ההקדמה היא אשר לקחה מקובלת בלתי צודקת כמו
שיבא במאמר הב' ב' שאין מקום לספק הזה : ואם הב' הלקוח מאשר
הדבר הפרטי הוא בלתי מושג בו אם בכח היולני : הוא מבואר שזה
מיוחד בדיעה הנקנית מהנמצא למה שהפרטי לא יושג ולא יודע לו כי אם
באמצעות החוש והדמיון אבל בדיעה המקנה המציאות לכל הנמצאות
עצמים היו אנו מקרים מובנים ופרטים לא יצטרך לידע באמצעות חוש ודמיון
אבל הפרטי הוא סקנה המציאות מהידוע אשר הוא בעצמו : ואם הד'
הלקוח מאשר הפרטים זמניים והזמן הוא מקרה נמשך לתנועה הנה אם
קובל זה אין מקום לספק הזה למה שידעתו היא המקנה המציאות להם
והזמן ולתנועה : וכל סכן שכבר התבאר במאמר הראשון שקרות
ההקדמה היא שאין הזמן מקרה נמשך לתנועה : ואמנם ה'
הלקוח ממה שיחסב מרוב הסדור הב' כשיתבאר שהסדור הוא בתכלית
הסוב' וסולק הספק הזה : וזה יתבאר בכלל הב' בדבורינו בהשגחה
בגזירת הדור * ואמנם הספקות החלקיים הב' הספק האחר אשר
בענין הא' והוא המיוחד במה שהידועה דבר מקיף וכולל מה שאי' תכלית

היה לקוח למע

הסאמר השני

לובלתו מוקף ומעבל הנה הוא אמת כשהיתה הידיעה בעל תכלית :
אבל כשנתיח הידיעה בלתי בעל תכלית כשירד ידועים בלתי בעל תכלית
לא יקרה מזה בטל . סהכלתי בעל תכלית לא יעדיף על הבלתי בעל
תכלית : והספק השני המיוסר על הכמה המתדבק הנה כשירד
יחסי החלקים אשר אפשר להתחלק עליהם כבר ידעם בלתי בעל תכלית
יורע שאין פס חלק אחרון : והנה אין המכונות כשהידיעה הבלתי
בעל תכלית תדבק בידיעים בלתי בעל תכלית כהדבק קו בכ'ת על קובצ'ת
אלא יעדיף האחד על האחר . ואמנם הספק האחד אשר בענין ה'ב'
המיוסר על שהידיעה האמיתית ראוי שתהיה לדבר נמצא הנה היא א'
אמיתית בידיעותינו הקנויות מהדבר הנמצא אבל בידיעותי המקנה המציאות
לדברים הוא הטעאוי . למה שהידיעה אשר לו בדברים היא לרוב
נמצא המציאות יותר משוכח סימנא והוא אשר בעצמות השם יתברך סאו
המקנה והמספיע המציאות אשר לדברים . וכאשר נודע לו הדברים
בידיעתו הקדומה רי בזה המציאות להם ; והספק ה'ב' המיוסר על סינוי
הידיעה כסיוסוך ממנה סינוי בעצמותו לפי שהשכל מתעצם במה פירעה
הנה התרו ממנה שלא יקשה עם מה שכבר נאמר לפי שההקדמה היא
בלתי נזרקת : ואם קבלנו אותה הנה למה שהיה ברצונו הקדום היות
הדבר הוא בעת שנורה חכמתו הנה בהגיע העת המצא הדבר לא יקרה
עזה סינוי בעצמות ידועתו : ואמנם הספק הא' אשר בענין הסלישו
המיוסר גם כן על סינוי הידיעה כשהגיע החלק האחד מהאפשר למס
פוסתלק אז טבע האפשר : התרו כדמות הספק הקודם בסויה :
זה כי כשלא נקבל שהשכל מתעצם במה פירעהו אין מקום לספק זה
ואף אם נקבל אותה . הנה למה שהיתה ידועתו הקדומה כי בעת
היא יסתנה טבע האפשר כשהגיע העת ונמצא הדבר כמו שהיה ידועתו
אין בזה סינוי ידיעה : והספק ה'ב' המיוסר על שאם נתיח סותר החל'
פירעהו אפשר ונמצא : ונתיחגו סיתחייבונו סני בטולאם : הא' סינוי
בידיעתו : ה'ב' שלא היתה ידועתו הקדומה ידיעה אבל אומר מוסעה
הנה הוא מכונאר שכאשר נקיים בזה מיריעתינו לדיעתו שאין המלם
מזה אלל כשנתיח שהחלק פירעהו אפשר כד מה ומחוייב כד מה
וככחיכת היותו מחוייב הנה לא יגיע סינוי בידיעתו ועצמותו : וככחיכת
היותו אפשר לא ויכול האפשר בדברים האפשריים והנה יתבאר זה במה
פאומר : אין ספק שהיות הדבר מחוייב כד מה לא יחייב מו' הדבר

הכלל הראשון

בעצמותו וזה יתבאר בדברים האפשריים בעצמותם הנמצאים עתה
 מוחסים וזה כי ידיעת האדם בהם היות הדבר הוא אפשרי : נמצא
 מחוייב חיוב הכרחי היתו נמצא ולא יעבור סותרו נמצא בסוס צד :
 והנה החיוב הזה לא יסבה טבע האפשרות הדבר ולא יחייב חיוב הדבר
 בעצמותו ולא ידיעת השם יתברך מצד אשר תפול בו הכחירה לא יתחייב
 חיוב בעצמותו ולא יסבה טבע האפשר כלל : וכבר יתבאר זה ביאור
 יותר רחב כמה שיבא בכלל הרביעי בגזירת הנוד כי שם התבאר אמתות
 זה כמה שאין ספק בו . והנה מעתה בו רגלי רב המעיינים כי לא סערו
 בהכרח אשר יסבלהו היושר האלקי התוריי : והנה זה מפסיק
 כמה שהיתה כונתונו כפרק הזה :

הפרק ה

באופן ידיעתינו כפנה הזאת בסלמות :
 ואומר שהפנה הזאת מלבד מה שנתאמתה
 אצלנו : מפאת הקבלה באופן שהכחונה כמו שהתבאר כמה סקדם
 הנה נתקיימה אצלנו מצד העיון בסני בחינות : האחד שהיא
 מנאר סבטול הטענות והתר הספקות אשר הניעקצת המעיינים לנטול
 הודיעה די בקיום הצבה למה שאין ראוי ליחס לו חסרון הסכלות שאין
 בכל החסרונות גדול ממנו : ולזה אחר שהתבאר תכלית הכאור
 שאין בכל מה שטענו כנגד הפנה הזאת דבר יבטל אותה עם מה שקיים
 אצלנו מטבע האפשר מצד העיון .

הנה ראוי ומחוייב סנקיימה באופן שהכחונה : והב' שכבר
 התבאר כמה סקדם שהוא מחוייב מצד העיון שא"א סלא תהיה לו ידיעה
 בדברים הפרטיים כמה שהם פרטיים כמו סכל כפרק שלישי מזה המאמר
 ומה שיוסוף גלי וסלמות כפנה הזאת כשיבאר בסלמות
 שורם אמונת החרום כי שם יתבאר כמה שאין ספק בו שהוא השם
 יתברך הפועל והמציא לכל הנמצאות כלן ברצונו הפשוט ולא יצויר
 חיותו פועל אותם ולא ידעם : והנה ממה שהתבאר בקלות כי
 שחר סכורה כחרום הדברים כלם ברצונו סמכלנס הוא טבע הדברים אם
 כן כמסך אל רצונו כאלו תאמר שהאם שורפת כסרצה לתת לה טבע ס
 שורפת : ואלו רצה לתת לה טבע קר עם היות עם בתכלית ס
 הרקות . ולתת לארץ טבע חם עם היותו בתכלית העוני היו
 נמצאים בטבע שהוא בתחייב אם כן שטבע האפשר כשהוא מן הנמצאים
 אלא יתברך הטבעו ברצונו ולא יצויר אם כן שירצה האל יתברך סלא ידע

המאמר השני

מהמסקיה יודע אם רצה שלא ידעהו • ואם יעבור זה כחוקו יעבור גם יק
 סאם היה רוצה להסכימו דבר מה שלא יהיה לוכו וכלת עליו ממה סינות
 היכלת עליו שלא יקרה כטל והוא בתכלית הגנות והכפירה • ואמנם
 יתבאר הפרט ההוא במאמר הב' כג' • וככאן כסלס מה מרצונו לכאור
 בכלל הזה : והתלהגלל לבדו ומרומם על כל ברכה ותהלה :

הכלל השני

בהשגח

הנה כבר קדם לנו בתחילת המאמר היות השגחת
 הפי במצאות פנה תוריית שלא ינויר מצאו התור
 זולתה • ולזה צריך שנחקור אם בניור הפנה הזאת ואם באופן ידוע
 בה : וזה אמנם כפי מנהגנו רוצה לומר לבאר הפנה הזאת כפי מה
 שתגורה התורה עם שניא הספקות אשר הגיעו קצת החכמים לדרך
 דרך היוני • ונתייר אותם ונשיב או הדרך שנסתככו • וכעיר עם
 זה על אופן ידיעתנו בפנה הזאת ונתקור בדרוסים מה מתיחסים לה :
 ולזה ראינו לחלק הכלל הזה לששה פרקים • הפא' בבאור הפנה הזאת
 כפי מה שתגורה התורה : הב' בבאור הספקות שאיפשר שיספיקו בה
 בהאשר בעבורם נטו מהדרך הנכון מקצת מחכמינו בפנה הזאת • הד'
 בתייר הספקות שהניחו בפנה הזאת לפי דעת התורה : ה' באופן
 ידיעתנו בפנה הזאת בסלמות • הו' בבאור דרוסים מתיחסים אליהם :

ב' איזי ופנ
 כו עטש הזאת

הפרק א

בבאור הפנה הזאת כפי מה שתגורה התורה :
 ואומר לפי שהוא מכוון מעניין ההשגחה אשר
 הוא פנת התורה היותו יתברך משגיח על בני אדם להיפזרים אל ההצלחה
 הנה ראוי שנחקור בה בג' עניינים האחד בכחינת המשגיח הב' בכחינת
 המשגיחים הג' באופן ההשגחה : אם בכחינת המשגיח והוא הראשון
 הג' החקירה אם ההשגחה באמצעי ובזולת אמצעי : ואם היה שתיהן
 באמצעי מי הוא האמצעי ואם הוא אחד או רבים : ואם בכחינת המשגיח
 והוא השני הנה החקירה אם תהיה המשגחה בהם בכללים או באישים :
 ואם הית' באישים אם תהי' ההשגח' בהם בשונה או אם תתחלק בהם כפחות
 יותר עד שיהי' אפשר שתהי' בקצתם ובקצתם לא : ואם באופן ההשגחה
 והוא הג' הנה החקיר' בדברים אשר תהי' בהם ההיסר' אל ההצלח' שהיו תכלית
 המכוון בה : אמנם הראשון הוא מכוון ממה שנא בתורה ובקבלת
 האמתית

דב'לל השני

האמתית שהסגחה כבר תהיה באמצעי ובזולת אמצעי וכפני' וסהאמצעים
 רבים ותחלפו בחלוק מדרגת המושגחים • ודרך סתרע סהכוונה באמרנו
 אמצעים סיהיו מסביחים בבחירה ורצון : וזה סבאמצעים אשר
 באמצעותם תהיה ההסגחה אשר הם במדרגת הכלים הנה הם רבים כמו
 הכחות והפעולות הטבעיים שאינם פועלים בבחירה ורצון : ומז' המין
 הרבה ממה סבא בתורה וכנביאים בפעולות הפיו סלא על המנהג הטבעי
 ויולך יי את הים ברוח קדים עזה : קח את מטך : ורבים זולתם : אבל
 המכוון עתה הוא באמצעים הפועלים בבחירה ורצון . הנה יתבאר
 זה בקלות ממה סבא בחורה באבות • הנה תמצא ביעקב בהאבק אים
 עמו סלחני כי עלה השחר ויאמר לא אסלחך כי אם ברכתני ויכרך אותו
 פס אשר לזה אמר הכתיב עליו ויסר אל מלאך יוכל • והוא עצמו קרא
 השם פנאל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותבצל בפשו • והנ' בברכות
 את בני יוסף אמר האלהים אשר התהלכו אבותי לפניו אברהם ויזחק
 האלהים הרועה אותי מעודי עד היום הזה המלאך הגואל אותי מכל רע
 יכרך את הצערים : ואפשר שרמז באמרו האלהים אשר התהלכו אבותי
 לפני אל המסביח הראשון יתכרך • והנה כאמר למטה הנה אנכי סלח
 מלאך לפניך לשמרך בדרך : ואל משה אמר עלה אל ה' ודרשו במסכת
 סוטה במה סהקשו פס עלי' אלי מנעי ליה זה מטטרין ססמו כסס רבו :
 וכבר נמצא סגולה המלאך ליהושע וצוהו בסליפת נעלו • והנה אשר
 בזולת אמצעי כבר הועד עליו ודבר יי עם משה פנים אל פנים באשר
 ידבר אים אל רעהו : פה אל פה אדבר בו • אשר ירעו השם פנים אל
 פנים • וכבר נמצא ההסגחה באמצעי וזולת אמצעי במכת בכורות :
 אמר ועברתי בארץ מצרים וגומר : ולא יתן המסחית לבא אל בתיכם
 לבגוף הנה בבחינת המצרים כבר היתה באמצעי : וכבחינת
 הצלת ישראל היתה בזולת אמצעי כמו סבא בקבלה האמתית אמר ועברתי
 בארץ מצרים אני ולא מלאך : אלא שלפי דעת זל יראה סגס בבחינת
 המצריים היתה ההסגחה בזולת אמצעי כאמ' והכתי כל בכור אכיל לא סרף
 ויהיה לפירודעתם אמרו ולא יתן המסחית ירענו אל האמצעי אשר הוא
 במדרגת הכלי הפועל בזולת הסגחה ורצון : והנה נמצא האמצעים
 רבים נמה סמהם מלאכים כאותם סגבלו ליעקב ויהושע ובדען והמלאכים
 סבאו בסרו מהמין הזה למה סכבר היסירו אל לוט לצאת מתוך ההפכה •
 וממה סבא ארון הנביאים והיסוד כלל אנמתינו לעבודתו והנביאים

המאמר השני

אומתינו לעבודתו והנביאים אחריו דור אחר דור : ומהם הסופרים
והחכמים המוכחים בעם הסומרים מסמדת הקדש כתיבה וכוננה
התבאר אם כן מכוונת התיגרה העניין הא' בבחינת המסגית והוא היותו
מסגית באמצעי חולת אמצעי ושהאמצעים רבים ושהם שלשה ימיים
המלאכים והם השכלים הגפרדים • והנביאים • והחכמים : אמנם אם
בכאן מין ד' אם לא אין בדינו בזאת הבחינה לא מפאת הקבלה ולא
מפאת הענין : וזה סקצת החכמים יראו ומהם הרב המורה שהגבול
חיים מסבילים : והנה פסטהכתובים וקצת מדרשות מסבילים לזה
ויקרה בכאן לפי זה מין רביעי מהאמצעים הפועלים בבחירה דצדן וזה
הגרמים הסמימיום סיפעלו ויזירו מה סיפעלו בסדור אשר בנפסם וירדו
בו : ואם סיתחלפו בחלוק מדרגת המוסגמים זה יתבאר ממה סנא
כתיבה וספוריה באכות העולם : וזה שההסגחה והקיסר לארון הנביאים
היתה בזולת אמצעי פנים אל פנים והישרת לזולתו מהנביאים היתה על
ידי אמצעי כמו שהערך הכתוב • חה להיותם למטה במדרגה ממשה :
ולאות כלל ישראל למטה במדרגה מהנביאים היתה הישרתם באמצעות
הנביאים : וכסנתמעטו הדורות היתה הישרתם באמצעות הסופרים
והחכמים : ולהיות כלל אומתינו העם שבחר השם לכחלה לו היתה
הסגנתוכהס אם בזולת אמצעי ואם באמצעות נביאיו וחכמיו אם תתחייב
ממה הישרה מיוסדת ומנובלת ומתיחסת למדרגת המוסגמים בסלמות
כפי העת והמקום : וזה ממה שיראה ממנו שהגבול למטה מהחכמים
במדרגה לפי שהסגנתו כיתר האומות באמצעות הגרמים הסמימיים אם
תתחייב ממנה הישרה כוללת כלתי מתיחסת למדרגת המוסגמים בסלמות
כפי העת והמקום : ואל הדעת הזאת נמסכו קצת חכמינו • ואך
סיהיה התאמת כפי התיגרה והקבלה האמתית שהאמצעי יתמלכו בהתחלף
מדרגת המוסגמים ודי בזה עתה בראשון • ואמנם בסני והוא בבחינת
המוסגמים הוא מכוואר ממה סנא בתיגרה שהסגחה ככר תהיה ככלל
וכאויס וסיתחלף ההסגחה נהם בפחות ויתר עד שהיה אפשר שתהיה
בקצתם ובקצתם לא • וזה שמלכר הישרה הכוללת לכלל האומה בא
היסדות והבטחות מיוחדות וברכות לאכות ולנביאים כל אחד ואחד ממנה
בשמן : וככר יראה ממה סנאמר בחלוק המוסגמים שההסגחה
תתחלף בפחות ויתר עד שככר אפשר שלא תהיה בקצתם : ועל כיוצא בזה

הכלל השני

פסוק • ואכבי הסתר אסתיר פני מהם : אסתירה פני • ודי בזה עתה ב"כ :

ואמנם ב"כ והוא אופן ההשגחה הנהחמה טבא בתורה ובקבלה והתבאר בחוש ותבאר בקניות שממנה מיונית כוללת • וממנה אישיות : והכוללת חמונה כוללת בסלוח מסודרת ומוגבלת בלתי מתיחסת לסלמות האיש ח המושגחים : וממנה שהיא כוללת מצד וחלקיית מצד והיא תתחלק אל דבות הכללות ומעטת הכללות • והרבת הכללות גם כן מסודרית ומוגבלת טבעית ובלתי מתיחסת לסלמות המושגחים : והמעטת הכללות מסודרת ומוגבלת בלתי טבעית מתיחסת לסלמות המושגחים כדר מה : והאישיות גם כן בלתי טבעית ממנה מסודרת ומוגבלת מתיחסת לסלמות המושגחים התיחסות גמור : וממנה מסודרת ומוגבלת מתיחסת לסלמות המושגחים התיחסות בלתי גמור • משל הכוללת בסלוח כמה שכמה בכל אישי הכמצחות המורכבות מהכלים והתכונות תסוקיות וכחות נפשיות ופעולות לסגור מציאותם ולהתרחק מהמוזיק :

וההשגחה הזאת אם היה שתתחלק במין הנה היא סנה באישיקמוין • ומשל הכללת מצד והחלקית מצד מה שכמה במין האנושי כי להיותו שלם יותר משאר המינים הוסיף לו שכל מעשיו מסודרו ממנו מלאכברכו שומרות מציאותו • והשכל העיוני אשר הוא גדול שבהכנות לקניות הסלמות האנושי וההשגחה הזאת הנה היא טבעית וסנה באישים מצד הכח וההכנה ואם היה שתתחלק מצד הפועל אבל היא בלתי מתיחסת לסלמות האישיים המושגחים : וזה שכבר נמצא באיש שמדרגתו באיש שמדרגתו בסלמות האנושי פחותה להיות מין ההשגחה הזאת נמשכת למזג איש איש או לטדרת הגרמים הסמימיים כפי הטוב אשר היו בו בעת מולדת האיש כמו שהתבאר זה נחכמת משפטי הככבים •

ואמנם היתה זאת ההשגחה כוללת מצד היותה בכל מין האדם וחלקית מצד היותה במין האדם לבדו להיותה טבעית וכוללת כל מין האדם :

ומשל ההשגחה מעטת הכללות מה שהיה מהחניכה לכלל אומותינו א אנחנו קהל המאמינים מהתורה מהאל ותגדך וישתבח שמו לעד שבה שקנה הסלמות בעצם וראשונה : ואמנם היא מעטת הכללות להיותה בלתי כוללת כל המין והיא בלתי טבעית להיותה מונחת ברצון רובה לאומה דיועה ועת דיוע : והיא אמנם בלתי מתיחסת לאישים

המאמר השני

המוסגמים : כי עם הינתה ההסגחה הגדולה בתכלית מה שאפשר להיות
החומה המוסגחת ככללה חשובה הנה היא בלתי מתיחסת לאישי המוסגחי
למה שהיא שזה בכל אישי החומה ואם היה שכבר נמצא יתחלפו אישי האומ'
למה שנמצא קצת אישי הרבה בהם הכתוב מנות יתרות כאלו תואמר
שהזכרים חייבים במנות יותר מהנשים והעבדים . והנשים חייבים
במנות יותר מהישראלים . הנה יהיה זה'סבה לחלק מדרגתם בחסינות
כאלו תואמר הזכרים חסונים מהנקבות ומוכנים אל השלמות יותר ;
והנשים סנתקדסו כהונת אהרן חסונים משא'ישראל ומוכנים אל השלמות
יותר : אבל אמנם באישי כל חלק מהם היה שזה : ולזה הוא מבואר
שאינה מתיחסת בשלמות המוסגמים כשלוח : ולהיותה מתחלפת
בחלקי המין היא מתיחסת לשלמות המוסגמים כבד מה . ואם שתיהן
דרך והצעה אל זה הנה הוא מבואר בנפשו מהיות ההסגחה האישית משם
ממנה : ואולם משל ההסגחה האישית הגמול והעונש אל העובר כפי
מה שבא בתורה ובקבלה : והנה היותה בלתי טבעית הוא משוער בנפשו
לפי שאין מטבע העושה סוכה ומוטל לולב וכזהר מכלאים להיות גמול
חסרים ולא באוכל חלב ודס להיות ככרת . אמנם המתיחסת ממנה
לשלמות המוסגמים שלמות גמור היא החלק מזאת ההסגחה שבא בקבלה
האמתית והוא הגמול והעונש הנפשי שהוא מבואר היותו מתיחס לאישים
המוסגמים לפי מדרגת כל אחד מהם התיחסות גמור : והוא מבואר
היות ההסגחה הזאת אסודרת ומוגבלת ברצונו הקדום כאשר גזרה חכמתו
ומשל א' מסודרת ומוגבלת ומתיחסת לשלמות המוסגמים התיחסות בלתי
פלט הכח הוא החלק מזאת ההסגחה שבא מפודם בתורה : והוא הגמול
והעונש הגשמי והנה למה שבא הגמול לעובר והעונש לעובר הוא מבואר
היותה מתיחסת אל שלמות המוסגמים ולמה שכבר ימצא כלכל ומבוב'למה
סיראה ממנה בחוס כמו שיבא בגזירת הצור . כבר יתאמת שאינה
מתיחסת לשלמות המוסגמים התיחסות גמור : והתבאר בבאן אופן
ההסגחה והוא העניין הב' .

חפדק ב

בבאור הספקות אשר אפשר שיוסיפו בפנה
הזאת כפי מה שהנמקה אשר בעבורם כטומק'
חבצונו מהר'ך הככון בה ואומר לפי שהנכח בפנה הזאת היות אישי המין
מוסגמים כשר'י מע'זהם . הוא מבואר שהספקות אשר הכיחו בידעתי
יתבדך הדברים איפשר שיונמו כאן : ואין צורך בהפנות הדברים

הכלל השני

וכ'ם אחר סכנר התרו בשלמות . אבל הספק הגדול אשר לא יות' בשלמו
יעדנו התרו בכלל זה והוא רוע הסדנר אשר יחשב ממה שנראה הרבה
מהחטובים מדרך כף רגל לפחותים ובכלל דריק ורע לו רשע וטוב לו : והו'
הדבר אשר נבוכו בו מהנביאים והחכמים עד היום . ולפי שאפשר
סיוטנ בזה כמו סכת הרב אם בשנודה ההקדמה רננה, לומר דריק ורע
לו רשע וטוב לו או בשנכפור בה ואם היה שנכפור בה מצד הנשוא או
מצד הנישא דריק לחקור בתשובה הזאת אם היא מספקת : ואמכ' דרך
התשובה בשנודה ההנחה הוא בשניחם הטוב המגיע לרש' והר' המגיע
לדריק לא חל ההשגחה אבל אל הפתיות ואלות וזה שהדריק אם לא ירנח
לדריק בסבות הנאותות בפיותו ואלותו איננו על בחק השם : ולפעמים
יקרה טוב מהחלות והפתיות והוא הטוב המגיע לרשע : ואמנס התשובה
בשנכפור ההנחה מצד הנישא הוא שהדריק שיראה דריק איננו דרי' באמת
ואם היה שנראה אותו פועל הטוב הנה אפשר שלפי הכנתו מקצר לפוע'
הטוב ונחשב לו מרי : וכך הרשי' אשר יראה רשע איננו כן באמת כי לפי
הכנתו ומזגו הוא פועל הטוב בשנמנע לפעול הרע אשר הוא מוכן לו י
ואמנס התשובה בשנכפור ההנחה מצד הנשוא הוא שנאמר שהרע המגיע
אל הדריק איננו רע באמת למה שתכליתו אל הטוב ולהיות דרך אל הטוב
יחשב טוב . וכך הטוב המגיע לרשע למה שתכליתו אל הרע יחשב רע
נהנה כשחקרנו בתשובה הזאת יראה בלתי מספקת : וזה שהתשובה
בשנודה ההנחה היא בלתי מספקת למה שלא נמצא דריק הטוב הראוי לו
מצד פעולותיו : ואם כבר נראה אותו דורך בסבות הנאותות אך ימצאו
צרות רבות ורעות ולרשע הנלחנות עצמות : והתשובה בשנכפנ' ההנחה
מצד הנישא היא גם כן בלתי מספקת למה שכבר נמצא האיש האח בעינו
כשיהיו פעולותיו סגות אל הטוב תמצאן אותו רעות : וכסלא יהיו פוכ'
אל הטוב תמצאן אותו טובות : והתשובה גם כן בשנכפור ההנחה מצד
הנשוא היא גם כן בלתי מספקת למה שכבר נמצא רבות רעות דריק באין
תכליתן אל הטוב : וטובות לרשע שאין תכליתן אל הרע : ולא נשאר
הספק בעינו והוא לקוח מן החוש ממה שנראה דריק ורע לו רשע וטוב לו
וכבר ספקו על הרעת הזה מצד העיון ומצד התורה אם מצד העיון
כשיקדימו להם הקדמה אחת נתאמתה במ' ש והיא היאומרת שהרע לא י
יגיע מהש' בעצמות כי אם במקרה ומהברח החומר : וכבר קבלו
ההקדמה הזאת חזל באמנם אין דבר רע יורד מלמעל ומאמרי זולת מסכימי

הבאמר השני

זלה ואחר סכתיסנה להם זאת ההקדמה סדרנו ההקם כן אם היה הסיף
 משגיח על בני אדם ופוקד מעשיהם בשיגיע הטוב לטובים והרע לרעים
 יתחייב שיגיע הרע מאת הפס בעצמות אבל הנמשך בקר הנה יולד שהקד
 סקר : וכבר יראה מזה בטול הרעת הזה מצד העיון עם שהוא רחוק
 שישיג הפס על האדם לפחיתותו ביחס אליו . ואולם מצד התורה נמה
 סכראה שיערה הרע לפי המרי העצום בעזיבה והסתר פנים כאמרו
 והסתרת פני מהם : ואנכי הסתר אסתיר פני מהם : וכל בקבלה
 לא אפקוד על בנותיכם כי תזננה שכל זה יורה שעונם הרע ה' ההסתר
 פנים והענין למקרי הזמן . והנה מקצת חכמינו אשר לחזנם התורה
 והעיון קבלו הפכה הזאת על שהטובה האיסויתל נמצאת בקצת בני אדם
 ונקצתם לא : וזה כי למה שהתבאר בספר ב"ח שכל מה שיהיה הבח"ות
 נכבד הוכנו לכולם יותר לשמור מציוותו והיה האדם יותר נכבד לאין
 שיעור עד שיהיה מי שיראה אפשרות התרדקותו ואחדותו עם הפס הפועל
 הנה יחוייב שכל מי שהוא יותר קרוב אליו במדרגה לחסובותו יהיה בו
 ההשגחה יותר : נמה שהוא יותר רחוק במדרגה לחסובותו אין ראוי
 שתדבק בו ההשגחה : וכבר היה ראוי כן כי למה שהוא מבואר היות
 כל המושכלות אבל הפעל והאדם כחיי על הרבה מהם והוא מבואר
 במה שפעל שהוא ישלים מה שכתב וינצלוהו אל הפעל והיתה היציאה
 מן הכח אל הפעל במושכלות הפועל והתפעל בהם אחד באופן מה הנה
 מזה הנד השלם המשכיל בפעל שידבק והתאחד בו ראוי שתהיה בו
 ההשגחה : והכלתי משכיל בפעל עה היות לנהכח וההכנה למה שלא
 יקנה התאחדות והתרדקות ראוי שיהיה נעזב לפחיתותו ואסרונו .
 ונתאמת אם כן שההשגחה הזאת אשר מצד הרבקות וההתאחדות שהוא
 מצד קניין המושכלות בפעל הוא מפני הטבע האשוני . ולזה היה ראוי
 שתהיה ההשגחה לפי מדרגת הרבקות וההתאחדות הזאת בכלל להמציא
 סבות נאותות להגיע אל הטוב : הנה דאקה שתהיה ההשגחה הזאת באישי
 האדם כשיוגיע להם הטובות והרעות הנכונות לבא עליהם כדי שישמרו
 מהרעות ויכוונו אל הטובות וזו ההורעה תהיה לשלמים באמצעות נבואה
 וכל ב"ח מדרגות ונזולתם בהורעה חלושה כאלו תאמר בשמים בהם תפוקות
 בפסיות שיכנו אל הטוב ושיברחו מן הרע מזולת שישמרו ברבר : ולבעמי
 יביא ענין מצער לתכלית טוב כאמרו אודך"י כי אנפת כי וכמו שפירס'
 שבמים זל : ולפי שההשגחה הזאת לטובים בהגיע להם נכמו זאת

הכלל השני

ההודעה הנהייתה לרעים כסלא יגע להם זאת ההודעה ליהיו נכונים
 למקרי הזמן ולא יסמרו מהרעות הנכונו לבל עליהם מפאת מערכת ח
 הככבים • והוא מבואר שלא יחייב זה המין מההשגחה סלא יגיע לרע
 הטובות הנכונות לבל עליהם מצד המערכת ולזה מה שיראה בחום רשע
 נטוב לולא יסתור הנחתינו זאת כי הטוב הוא הגיע לנו מצד המערכת ולא
 מצד ההשגחה כמו סלא יסתור מה סכרחה בחום צדיק ורע לו • וזה כי
 הרע הוא אפשרי לצדיק מצדדים מתחלפים אם מצד האבות כאלו תאמר
 שהגיע ענשם להיות נבלות ולא הגיע זכות הבנים להוציאם מהנלות כ
 בדרך נס ופלא : ואם סיגיע לתכלית טוב וזה אם לסמדם מהרעה
 הנכונה לבל עליהם : ואם לסמדם לבלתי נטות אל החסרונות :
 ואם להתירם הקסר והדכנות וזה כי למה שההשגחה בהם היא נכונת ח
 ההתאחדות הנח כפיסרד ממנו היה ראוי סיהיה נעזב ונמסר למערכת
 ופלא ויהיה נסמך מהרעות הנכונות לבל עליו : ואלול סדור
 המערכת בעצמו אם היה סימסך ממנו לפעמים טוב לרשע ורע לצדיק איך
 ראוי סיוחס לעול או ללחות להיות גלוי מעניינו שהוא בתכלית השלמות
 לסמירת הנמצאות אשר ככאן ולהצלחת הכללים • ואם היה אפשר
 סיהיו אישים מה שעם היותם רעים יגיע להם טובות איך ראוי למנוע
 הטוב הכלל מפני זה • וכל סכן אחר שהוא מבואר שהגמול והעונש
 האמתיים הוא בהצלחת הנפש ובהיעדר הצלחת הנולא בטובות המדומות זהו
 דעתם כזאת הפכה : ונתייסב להם רוע הסרור הנראה כ
 בחום • ושאיך הרע מגיע מהסם יתברך בעצמות • וזה כי הרעה
 המגיע לרשע כשהוא נעזב בל לו מפני סקרה שנולד במצב ידוע מהגרמ
 השמימיים • והנה חתרו להתיר כ' ספקות כזאת ההנחה האחר סאם
 ההשגחה לסלם באמצעות ההודעה כבר יתכן שתגיע מזאת ההודעה לרשע
 כשהם שלמים השכל מצד ההתאחדות אשר להם נפס יתברך מפני שלמות
 סכלם • וזה בלתי ראוי בחק היושר האלהי : והב' סאנחנו נמצא
 יועדים רעים בתורה יראה מהם היותם מכונני לעצמ' ולא מפני העזובה
 והסתר פנים : והנה בראשן התירו כסאמרזו שעם היות הגמול האמת
 איננו ממה סיקסה מאר אפשרות זאת ההודעה לרשע הנה כפי האמת
 בעצמו איננו צורך : וזה סמי שהסלים נמוסכלות כאשר יטה אל התאוות
 והפעולות המגונות כבר יפרד מהדכנות : וזה שהמסכו אחר האמר
 ימנעו מהשתמשותו נמוסכלות שכבר הציג וכל סכן סימנעו מהס'

אינו כ
 פולש

המאמר השני

יתר : ולזהו אפסר שתועלנו ההודעה כמו שתועל לפלס • זהו כלל
 מה שאמרנו בהתר הספק הא' • ואולם כשני אמרו כי הייעודים בעולם
 נעבוד הוא ע"ז ההשגחה אם על אשר התחילו להסתפק ברע כדי סיפור
 ממנו • ואם על אשר הפליגו ברע מצד כללות האומה האנושית • כי כשהחזיקו
 קצת פרטים מפעולות התנועות ישתרץ הש"ל לעגסם ע"ז התוכחת לכלל
 האומה שלא יסקעו בפעולות ההם • זה הכלל העולה מדבריהם בפנה
 הזאת •

חפרק ג

בבאור הספקות כמה שחייבו בפנה הזאת :
 וראוי לנו להעיר תחילה על מקומות העיון
 שכד"ר זה סנסתבכו בה ממה שהשרישו לנו חכמינו
 אל ומכתובי התורה : והנה יוקמוות הכטייה ב' הא' כמה שהניחו בגמל
 הצדיק נה"ל בעגס הרסע אם בגמול הצדיק למה שהנח היות ההשגחה
 צחודעת הטובות הנכונות לבל עליו • והוא מבואר מכתובי התורה
 ומהספורים שבאו בכנראה בייעודי האבות וזולתם שההשגח' בהם בהשפעת
 טובות וצאונות מהשעור והמגדג הטוב אשר לא יתכן בהם היות נכונות
 מפאת הגרמים השמימיים כאלו תאמר ד' מן רדיפת עשרה מאה ומאה
 רבכה • ועשיית הפנה השנית לג' הפנים : אפס כי לא יהיה נ"ן
 אכיון שלא יתכן זה להיות מסודר מפאת הככבים בכל שנה שפית :
 ונסיים רבים מתמידים על צד ההשגחה כשתיית מן סוטה ובהכטחה שלא
 יתחדרצכו בעלייתנו לרגל יתיר הגסים המקובלים שהיו במקדש על צד
 ההשגחה הפרטית : והנה ידמה שכריחתם מזה המין שהגמול למה שית
 ידועתו יתברך הפרטים כי הם דמו שהודעה שתהיה לפלס היא איש צרות
 מצד התאחדות מה עם השכל הפועל : ולזה יקרה לנו ההודעה מזולת
 שידע האיש הפרטי • אבל המצאת טובות פרטיות לאיש הפרטי אין
 המלט משידע הממציא הטוב הפרטי ע"ז הפלא אל האיש הפרטי : ולפי
 שהם סלקו הידיעה ברחו מזה המין מן ההשגחה והוא מבואר שזה הנסוי
 והיציאה משרשי האמת : גאם בעגס הרסע הוא יותר מבואר למה
 שהנח עגסו העצמי עזיבתו למקרי הזמן לא בהמציא לו דעת מדומות
 בלתי נכונות מפאת הסודר : וכאשר סופק עליהם מהיעודים שבאו
 בתורה שיראה מהם היותם מכוונים ולא לעצמם אבל הם על צד ההשגחה
 אם על אשר התחילו ברע כדי סיפורו ממנו ואם על אשר הפליגו בר' מצד
 כללות האומה : והנה אלנהיה זה כמו שהנח אח המלט מיריעתו יתברך
 הפרטים

הבלל השני

הפרטים : זיה' סאם הרע המגיע לרשע הוא מכונן הנעתו אליו מצד ההשגחה לטובים הבה' הרע' הוא אי אפשר בזולת פועל מביע הרע אל כל האים שהוא ואין דרך שיגיע אליו מצד התאחדות וקורבה מקמגע כי הוא רחוק מאד וכעוב' לזה הא' שיצויר זה המין מההשגחה בזולתו פועל יודע הנדיק והרשע למה שהוא מבואר שאין לטבע מבוא להיותו כבי' לרעת האוב' נהרע ולזה הממציא הסכנות לפועל הרע כאים הרשע הפרטיא' א' שלא ידענו : ולזה הוא מבואר שכמה שהניחו יתחייב להם ידיעתו יתכרך הפרטים והוא הרבר סכרמא ממנו : והנה אשר הניחוהו הוא סותר פסטי הכתובים : וזה סבעונס דור המכול' שהיה כולל כבר יראה שלוני נח מצא חן בעיני הש' כבר היה נמחה מין האדם בכללנו ולפי הנחתם אם לא מצא חן בעיניו לא היה מגיע עונסם כלל לדור שהוא וזה בתכלית הגנות :

והנה אין דרך להנצל מזה אלא בסיאמר שהמכול' היה מסוד' מפ' המערכת ושההשגחה היתה לנח להדילנו בדרך שיסחר המין : וזה ואם הוא הפך פסטי הכתובים המיחסים העונס לרשעים הנה הוא בלתי אפשר שהסוד' אשר לגרמים השמימיים אשר הוא להשגחה לשמירת המציאות הזה הספ' ימסך ממנו רע כענס למין הנבחר שבו בכללנו והוא גם כן הפך הנחתם אלא שאין ספק שהיה על צד העונס לדור שהוא ואם היה נח מכללם גם הוא היה לוקה עמהם : ומלבר זו ל' כרתית שכחו בתורה על עבדות ודועות האם יש בה קסר ותנאי שהיו עונכרים נודעים לזולתם * והנה לפי הנחתם האוכל חלב נרם לא יהיה ככרת על צד העונס אם לא יהיה נודע לזולתו מהנדיקים כי ענשו ע' ההשגחה לנדיקים לבר : וכבר בארו דול' גבולי הכרת במקומות מתחלפים ושהוא מיתת הגוף : עוד שלא ימנע מהיות הכרת הזה לגוף או לנפש : ואם הוא לגוף יתחייב שהעובר בינו לבין עצמו לא יענש * ואם הוא לנפש מי יתן וארעאם הז' להשגח' על כפשות הנדיקים שירגישו באכרזן הנפש היא ולא ישתקעו עוד כפעולת קהם : אלא שכל זה הריסה ליסודות התורה וכפירה גמור' בקבל' האמתית ועוד שלפי הנחתם זאת סעונס הרשע הוא להשגחה על הנדיק הנה אם כן העונס האמתי לרשע באכרזן הנפש שאין דרך להיותה על צד ההשגח' על הנדיק יתחייב שהיה טבעי ולא נימוסי : וזה אמנם יתאמת למי שלא ישתמש במושכלות לפי רעתם : אבל מי שהשתמש במושכלות וקנה אותם אין דרך להענם על הפעולות * ובכמי מקומות בתלמו' נתבשרו האסורות והנמנעים מתיתם בארץ המיסי וכיונא בהם בעונסם נפלא לנפשיות

המאמר השני

אולי יאמרו אנחנו שגם זה להשגחה על הצדיק הודיע כי כלה ונחרצה
לרשע באברז נפשו וימנע מלהמסך אחר הפעולות ההם והכ זה הכל ודעות
רונח כי הצדיק אינינו יודע אלא אכ מאמין : ואם הוא מאמין איך צורך
להשגחה הריא ושימסך הרע ההוא על דר הפלא אחר המות לנפס הרי אסר
היה ההשגחה מוחייב לה קניין המוסכלות אשר לה • ומכל זה יראה
בכל מה שהניחו אם בגמול הצדיק ואם בעונם הרשע היותו סותר לעיקרי
התורה ושרשיה • ואחר שהעירונו על מקומות הנטיה והיציאה מהדת
נבאר הספקות כמה שחייבו בפניה הזאת : וכאמ שפס הא אשר קניע
אל מה שהניחו בפניה הזאת נסאר בעינינו וזה שהוא מבואר כנפשו ומקובל
מהם שהגמול והעונש האמתי הוא הגמול והעונם הנפשי ולזה מחייב לט
הנחתם שאשר קנה שיעור גדול מהמוסכלות ונטה אל פעולות הרשע שיה
ענום עונם נפשי : וכיוחוד אם יהיה מהכת שהוא מקובל לפי סדס
התורה שאין להם חלק לעולם הבא • ולזה אין המלט משלא יהי העונם
הזה דל הרע והאכזרן המביע לנפס הזאת מגיע מהשו בעצמות כי המאמ
בהיות העונם הזה אחר המות ליסר זולתו הוא מאמר בטל עם סבו ספק
אחר איכנו למטה לפי דרכם • וזה שהנפס הזאת אשר לה המוסכלות
בקניין והיא בטבע עצם נכחי כשיביע לה הפסד כג' על עונם הפעולות
הכה אם שתפסד אל דבר או אל לא דבר וזאת חלוקה הכרחית • ושקר
שתפסד אל לא דבר לפי דרכם וזה שבעלי הדעת הזאת יראו שהקוי מלא
דבר או הפסד אל לא דבר הוא מן הנמנע אשר לו טבע קיים : יחוייב
א"כ שתפסד אל דבר : ומה זה הדבר מי יתן וארע שחלוקה תבזר שיה
עצם או מקרה ושקר שהוא מקרה למה שיאמר כנושא ולא יצויר מציאותו
זולתו יחוייב אם כן היותו עצם : והעצם אם שיהיה כבדל או בלתי כבדל
ושקר שיהיה בלתי כבדל : כי הנפס אחר הפרדה היא עצם כבדל :
והיות הכבדל בלתי כבדל הוא בהתקבץ ההפכים : יחוייב אם כן שיהיה
עצם כבדל : ואם הוא עצם כבדל הנה אין לו סנות הפסד ויסאר נכחי
בהכרח ויש לו חלק לעולם הבא : התבאר אם כן שהספק שהניעם אל
הדעת הזה נסאר בעינינו ויותר חזק ממנו והנה הספק הא גם כן שהנח
היותו רחוק שיסגיח ית על האד לפחיתותו ביחס אליו כשא"כ בעינו וזה
שמה שיאמ כהתרו שההתאחדו המגיע להיו כל חמוסכלנו בפעל אצל הסו
ותאד כחיי על הרב מהם יחיי ההשגח הוא בלתי מספי למ' שהתב מדברינו
בכלל הא מהמא הזה כמ' שאי ספק שהודיע וההסכל אינ כאמרינו ית וננו

הכלל השני

בהסכמה • והדבר שלא יאמרו בהסכמה לא יהי' בהם התאחדו' באופן שיחיו
 בו ית' השגחה על האר' וכ' ש' לדעת הרב שירא' שהם כאמרו' בשתוף השם
 ונשאר הספק בעיניו • שהארס עם היותו משכיל הוא כתפלי' הפחיתו' ביחס
 אליו עד שהיחס ביני' כב' תלזה הו' רחוק שיטיח בו התבא' א"כ שהספקו'
 אשר הביעו אותם אל הדעת הזה נשארו' בעצם עמו מלבד הספקות אשר
 בו מצד הידיעה כאשר קדם לנו בכלל ההוא : והעירונו בהם בזה הפרק :

הפרק ד

בהתר' הספקות אשר הניחו בפנה הזאת לפי
 דעת התורה והנה הספק ההוא מצד מה שיחשב
 גרוע הסרור אין התרוממה שיקשה לפי מה שהנחם והוא האמת בעצמו
 שהעכש והגמול האמתיים הוא הנפשי : וזה שיסוד הספק הוא הרע
 המביע לבדוק והטוב המביע לרסע • והנה הרע המביע לבדוק הרע
 המביע אליו מצד האבות כמו סקדס כבר אפשר לו שיביע מצדו' מתחלפו'
 כמו סקדס : אם להתר' הקשר והדבקות שבינו וכי' השית' סיהיה לפעמים
 להיותו בעל חמר • ואם סיהיה ממין הרע שתכליתו טוב אם גשמי
 ואם נפשי כמו שיבא עליו עניין מצער לתכלית טוב גשמי או בלתי נטות
 אל התאו' שהו' מוכן אליה או לשמו' שלם ולהקמותו קניין חזק במעלות
 הגשמי' וזהו אצלי עניין הנסיון הנזכרת בתור' בכלל האמונ' הנאמ' בבחינ'
 המנוס : וזה אמנם אחר שנתאמתה ההקדמה האומרת שהפעולות יקנו
 תכונה ומדה קבועה בנפש • וכ' שיחזקו אותה אם היא קני' כשכבר
 • ולזה יתאמת שהמנוס כפע' רסום או בפעולות רסומות כשיעמו' בנסיונו
 סנה כבר קנה שלמות על שלמותו אשר בבחינתו יתאמת סיהיה נודע לשם
 מה שלא נודע קודם הנסיון למה שלא היה לו מציאותו : מזה מה שאמר
 בכלל האומה כי מנשה יי' אליכם אתכם לדעת הישכ' אוהבים את יי' אלהיכם
 לא חמ' אם תהיו אוהבים סזה כבר נודע לשם אבל למה שהמצוות נצטוו
 לכלל האומה לשומנו' שלמים באהבת השית כמו שיתבאר ב'ה' : הנה אם
 כן באמצעות המצוות נקנה השלמות אשר ידע השו' היותנו אז אוהבים אבל
 קודם הנסיון הקוח לא ידע היותנו אוהבים לפי שהאמת שלא היינו אוהבים
 אלא אחר הנסיון כמו שבא בנסיון העקירה כי עתה ירעתי כי ירא' אלהים
 אתה : וכמו שהעירונו בפרק הא' מהכלל הא' שבמאמר הזה : והרב
 המורה פי' בדרך אחרת לדעת : כלומר להיות נודע לכל העמים הישכס
 אלהים • ואין צריך :

המאמר השני

הזה ואם הי' שלא תהיה תכליתו טוב בשמי הנה הוא טוב גמור אחר שהגמול
הגמול האמתי הטוב הנפשי • וזה אצלי ייסוריך של אהבה הכזב בדבר
תזל לא הייסוריך שתכליתו טוב בשמי כמו שדמה הר"ל : ולזה איך מקום
לספק הזה מצד הרע המביע לזדיק : ולפי שיריעת ההפכים אח' לא תאמת
סלא יקרה ספק גם כן מצד הטוב המביע לרשע • וזה שהטוב המביע
לרשע מלכד הטוב המביע אליו מצד האבות : גם כן אפשר בו שיביע
מצדדים מתחלפים אם שלפעמים יפעל הטוב ומצד הטוב הקול לא יענם
בעת ההיא להסיר מעליו הטוב הכזב לכא עליו מפאת הגרמים השממיים
ואם סיק' הטוב הקול ממין הטוב שתכליתו רע אם בשמי ואם בפשוט
כמו שיכא עליו טוב לתכלית רע בשמי : או שיכא עליו הטוב מפאת
הגרמים השממיים וימסך מהטוב ההוא השתקע בתאוות ובחסרונות אשר
מהצד ההוא לא היה עול בחק השיוהיושר האלהי להסיר מעליו הטוב ההוא
וכבר אפשר ברע המביע לזדיק ובטוב המביע לרשע שיגיע בדרך אחרת
זולת הדרכים שקדמו : וזה שהסרם אצלנו בקבלה האמיתית היות העול
ברון אחר רובו • וזה אמנם מיוחד ביעודים הגשמיים כי בגמול
ובעונש הנפשי האמתי מדרגת כל אחד ידוע כמו שכל בגמ' שכתב באמרם
מלמד שכל אחד עונשו לו מדור לפי כבודו • ומקצד ההוא כבר יביע סוב
לרשע ורע לזדיק כשלא יהיה במדרגה שישתנה הסדור בשבילי • ולא יהי
עול בחק היושר האלהי • וזה כי למה שהגמול והעונש הגשמיים הכוללים
כבר יסורו על הרוב מהגרמים השממיים והיו הכבדים שיתנו ההצלחות
המדינות יתנו על הרוב תכונות טובות והמזיקים שיתנו הרעות יתנו על
הרוב תכונות רעות • הנה כבר יעבור בחק היושר האלהי לקול בידונים
אחר הרוב : אחר שגמול והעונש האמתי הוא הגמול והעונש הנפשי •
וזאת היא החזקה שכתבתי אצלי שלא הזכירה בתורה הגמול האמתי •
חיה כי הייעודים שהזכירה הוא לכללות האומה הירדונים אחר הרוב אך
אמנם הגמול המיוחד ליחידים עם שגרמו במקומות מהתורה הנה כתפרם
בקבלה האמתית : ואיך סיק' לא נשאר ספק מצד מה שיחשב
מרוע הסדור : ואמנם הספק הב' אשר יסורו ההקדמה האומרת שאיך
הרע המביע מהשם בעצמות : ואם היה שהוא מעבים לרשע כבר היה מביע
ממנו רע בעצמות יב' איך התרו ממה שיקש' • וזה שהרע המביע לו
להשגחה על הצדיק הנה תכליתו טוב וזרע המביע לו מצד העונש :
הנה למה שהוא עלול לתכלית פעל היושר והצדק הנה הוא טוב להיות

הכלל השני

היושר האלהי הוא טוב בעצמו : ולזה כבר יתאמת שהרע המנו' לרשע
איך סוהיה אם להשגחה על הצדיק ואם לפעול הצדק והיושר הנה הוא
טוב : ולזה דרשו חז"ל וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד :
והנה טוב מות : ולהיות הטוב הנמשך במציאות תמיד והרע בו מעטו כמו
שהארץ בזה הרב המורה : והרע המעט הוא לתכלית טוב : אמר
המשורר כי רגע באפס חיים ברצונו : הנה המסיל יחס האף אם נרמז
בו הרע המוחס אל הטוב כיחס הרגע אל הזמן : והפליג בזה באמרו
כי הרגע האף המעטו מהאף חיים ברצונו כלומר הנרצה והנכסף בו הוא
החיים והטוב והמכוון הנה אשר בו הותר הספק הב' הזה : ואמנ' הב'
אשר יסודו פחיתות מדרגת האדם כיחס אליו ות אשר לזאת הסבה יחסב
היותו רחוק מאד שיטביח בו : הנה אין התרו גם כן ממה שיקס' אחד
שיתאמת שהשו' מציא ומחדס תמיד הנמצאות ברצונו : ואין ענין
הרצו לר' בר מהרצה אהבתו הדבר הנרצה : ואיכנו רחוק שהדבר האהוב
אצלו סוהיה מושגח ממנו איך סוהיה יחסו אליו קרוב או רחוק ולפי' בתכלית
הרחק ויתחייב מזה שהיותו אהוב אצלו יהיה מושגח יותר : ולזה הוא
מבואר שהספק הזה שיסודו היחס הרחוק אשר בין השו' והאדם איכנו ממה
שיתחייב היותו בלתי מושגח ממנו : ולפי' שההשגחה הזאת מצד האהב'
מהצד אל ברואיו מבלי בחינה אל ההשכלה כלל כמו שיתבאר עוד בכלל
ה' מזה המאמר ב' : הוא מבואר שהספק שחדשו ברשע אשר קנה
מהמושכלות אם היה סיענש עונש נפשי : הנה כבר היה מגיע רע
בעצמות מהשו' איכנו ממה שיקס' שהוא ואם כבר הותר במה שקדם מצד
היות הרע הוא צדק ויושר אלהי שהוא הטוב הגמור . הנה כבר הותר
לפי האמת בעצמו שלפנות רשעו הוא הנקצף קמרוחק אחר שאין האהבה
לפנות ההשכלה : ולזה היה העונש טבעי ועצמותי לכפס ההוא ואין לה
חק בו יתברך ישנה לטוב מטבעה ועצמותה : ואם אמנס וסיגה ענש
מיחד רצוני אם לא : זה מנה שחקור בו במאמר השלישי בגזיר הצור :
הפרק ה
שהפנה הזאת מלבד מה שנתאמתה אצלנו מ
מצד הקבלה באופן שהכחונה הנה נתקיימה אצלנו מצד העיון לפי שהוא
מבואר שכביכול הטענות והתר' הספקות שהניעו המפרשים לבטל ההשגחה
הפריטית די בקיום הפנה הזאת למה שאין ראוי ליחס למנהיג השלם הידוע
שחרון ההנהגה במה שידע : ולפי' שנתבאר בכלל הא' שהוא ידע

הבאמר השני

הפרטים כמה שהם פרטים והתבאר תכלית הבאור שאין בכל מה שטעמ
כבר הפכה הזאת דבר ויבטל אותה אין ראוי ליחס חסרות ההנהגה בהם
: אלא שהוא ראוי שתהיה ההשגחה יותר שלמה ביותר שלם : ולזה
ראוי שתהיה ההשגחה במין האנושי יותר שלמה משאר המינים : ולקחית
כלל אומותינו יותר שלמה שבמין האנושית היה ראוי שתהיה ההשגחה בה
יותר שלמה . ומה שיוסיף בלוי ושליוות בפכה הזאת כפיתבאר בשלמות
פורש אמנות החדוש כי הם יתבאר במה שאין ספק בו היותו יתברך הפועל
והממציא הנמצאות כלן ברצונו הפשוט ולא יצויר פועל אותם ברצון מזולת
שיאהב מה שפועל . והוא דחוק קדוה לכמעט סידע דבר ויאהבנו לא
ישטח בו . ואמנם הפרש הזה יתבאר במאמר הב' בנ"ה .

הפרק ו

מקור בו ב' דרושים מתיחסים לככה הזאת
הא' לפי שהנח שההשגחה היותר שלמה שבמין
האנושי היא ההשגחה בכלל אומותינו האם הם דבר מיוחד זולת התנ"ך הזאת
כולל באומ' יהיה בו יתרון ההשגחה אוהא אין הם דבר מיוחד : הבאם
יש יתרון ההשגחה במקום זולת מקום לפי שכבר יראה מקצת בתושים
ומקצת מאמרים לרזל שיש חלוק בזה במקומות הדרוש הב' אם יש הם יתרון
השגחה בזמן זולת זמן : לפי שכבר יראה גם כן קצת בהב' וקצת
מאמרים לרזל שיש הם חלוק בזה בזמנים . ויראה דבר מתמ' מאד שהיה
חלוק ההשגחה כפי חלוק המקומות והזמנים . אולם הדרוש הא' כבר יראה
לפי הקבל' שמצות המיל' שניתנו לאברהם אבינו והג' דבר מיוחד בכלל האומ'
הוא עביון כתלית בו חלק מההשגחה . וזה אמנם ירא' מוטבע הברכה
שתקנו רזל אמ' אשר קדש ידיר מבטן וכז' על כן בשבר זאת אל חי חלקנו
צורינו וזה לקצ' ידירות זרע קדש שארנו וישת' למען בריתנו אשר הם
בבשרנו : והוא מבואר שההכלמה מהאכרין ורד שבת הוא כעצמו ההשארות
הנצחיים שהג' חלק גדול מההשגחה ולזה מה שצריך לכא' איך תתיח' המנו' הוא
להשגח' הזאת כמו שירא' מוטבע הברכה . ואם היו שתי יחס מה ראוי על
ככה לתקן בה ההכלמה משהו זכר העונש : ולא חקנו בה זכר ההשאר'
שהג' השכר והג' כבאלו סבי' אלנו הענייני' צריך שנציע בקצרה מה שבארנו לרז'
במאמר אחר משבא' כחם על חוה הטיל בה זרעא' ישראל' שעמדו על הר'
סיני פסקה זיהמת' וכז' . ובאור זה כי לפימה שיראה שהי' חטא אדם
וחוה מריב' רזל בשורש הראשון וכבוד אשר ממנו חובב המין האנושי בכללנו
הוא שכר הטיל בו זרעא' והוא הרושם החזק מן הנטיה אל' החסריות

הכלל השני

לזה היה מוכן העין בכלל אל ההפסד והאבדון : וכאשר הי' מתחדש
עליו נשמונו שלמים בבתת תערתו הכ' פסקה הזומא הזאת כי בה מ
שהער' די אל סיטה האדם אל השלמות ויכני' תאוותיו וימי' ידרכמו סיתכא'
כל זה בכלל הזה במאמר הזה בבה' : ואנוס כאש זרח שמוסו של אברהם
שהי' בקצה המגבר בייחס אל אדם : וזה שזה היה יוצר כפיו של הבה' וכו'
מוכן תכלית ההכר' אל השלמות והפליג בעול זה נוצר בין עונדי עו :
והפליג כהתב' אשר הי' תכלית השלמו' האנושי כמו סיכא בבה' : הכ' הי' ראוי
שהי' שורס והתחלה אל המין הנבחר הזה : ולזה היה ראוי שיביאהו
הי' כנרית חדש כדי להפסיק זוהמת בניו ונפשות ביתו וסיגור באנת
ברית קדש בכלל בעצמו ושבאמצעותו ישלם קיום המין ונצחותו : ושיהיה
הדומם הזה בכללם כאלו הקריבו מדמם ומבשרם מכלי תולדתם אל השם
: בהמזרח אל שבו נשם מההרחקה מהחמירות ומכסול התאוות להיות
התאיה הנשואה כאבר ההוא החזקה שבתאוות . ולזה היא מבוא' שהמזו'
היא ביחוד היא להג' ל ירדות שארנו משחת אשר היינו מוכני' אליו כמנת
השאל הראשון : ולזה ביארו ותיקנו זכר הצלת העונם כמה שרמזו בזה
שבולת זאת המצוה היינו מוכנים אליו : וכבר יראה שהכוונה כולה
בעקוד' היה גם כן ביחוד ההנהגה האלקית אל האומה הזאת : וזה שכב'
יפלא אחר שהי' הייעוד הטוב לאברהם נתיחד באמרו כי ביצחק יקרא לך
זרע אך היה מקום לנאיה הזאת : וכבר יחשב שהיה ראוי שתקדם
מצות העקידה לייעוד הזה וסיתחייב הייעוד הזה ליצחק בזכות העקידה
אלא שכאשר יענין בני וראה שהיה מעשה העקידה מתיחס ליעוד הזה
ושהיה ראוי סיקדם להייעוד הזה על כל פנים וזה כמבחר השו' כאברהם
להיותו אב המזן גוים וביחוד שורס והתחלה לאומה הנבחרת לחלקו וחכל
נחלתו להיותם מוכהרים ממנו בייחוד אשר בעבור זה נקראו עם סגלה
וכל העמים אשר חלק השם להם שופטים כפי מערכות הסמי' ותנוע' הנה
קדם כלם לעבודתו והסידרם מההנהגה הכוללת בקרבן כלל האומה
והוא מעשה העקידה . וזה בהקדריב לשם יצחק בניו שהיה בו הייעוד
והוא באלו כבר הקדריב לשם יצחק וכל יוצאי ירכו אס' כמעש' הזה הוסרו
מהנהגת זולתו ונתייחדו להנהגתו ית' וכב' התבא' בחכמ' משפטי הככבים
אשרמות אצילות השפעת ככב באמצעות שיעלת פועל ואם לא היה כתולדת
האיש כמו שכא זה כלו נספר הפרי לתלמי : ולזה כאשר גזרה החכמה
אל יתגרד לחד האומה הזא' חקרה וגם הכנה באמצעות המעשה הזה

המאמר השני

לְקַבֵּל הַהִגָּתוֹ וְשִׁוְתוֹ מִהִגָּת זֵלַתוֹ וְאִם לֹא הִיא בְּתוֹלַדַת לְהִיטֵת כֵּן :
וְלִזֶה תִּמְנָח שֶׁכִּסְהִקְרִיב אֲבָרָהּ הָאֵיל תַּחֲבֹנו אֲשֶׁר שָׁמְחוּ כִּפְר לִבְנוֹ וְתִמְנָח
אֲמַר וְיִרְאֶה רֵצָה בְּזֶה שֶׁעַם הַפְּעֵל הַזֶּה הִיא רֵאֵוִי סִיָּהּ הַסִּי עֲצֵמוֹ הַדְּרֹאָה
וְהַמְּשֻׁבָּה : וְלִזֶה נִכְתָּב בְּסֵם בֶּן ד' סֵהוּא הַסֵּם הַמְּיֻחָד : וְקִדְּשׁ
הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה אֲמַר אֱלֹהִים וִירְאֶה לֵנו הַשֵּׁה לְעֹלָה בְּנוֹ הַזְכִּירוֹ כְּמִלַת אֱלֹהִים
כִּי לֹא הִיא נוֹכַח עֲדִייוֹן כֹּל כֵּךְ לְהַסְבִּיחַ הַזֹּאת הַמְּיֻחָדַת . וְהִנֵּה יִרְאֶה
שֶׁעֲקָרֹת הָאֲמוֹת גַּם כֵּן הִיא מְכוּוֹן לְתַכְלִית זֶה כִּי בְנוֹ יִשְׁלַם הִיטֵת הָאֲמוֹת
הַזֹּאת הַיִּזְבָּחַת מִהֵן הַתַּחֲלֵתָה וְשִׁרְסָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּיִחוּד : וְנִזְכֵּה הִי
יִוֹתֵר מִוִּכְנִים בְּהַסְבִּיחַ הַזֹּאת הַמְּיֻחָדַת הַמְּסֻכִים עִם הַתַּכְלִית בַּעֲקִידָה י
וְכִבֵּר יִרְאֶה שֶׁהַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה סִיָּהּ חֲסֵד לְכֹל אֲוֹמְתֵינוּ וְנִצְאֵי יִרְךָ יִצְחָק
הִיא רֵאֵוִי שִׁיפְאָר מִמֶּנּוּ לְהַס רֹשֶׁס עִם שְׁבוֹ עֲזֵר גְּדוֹל לְהַתְמַדַת יִחוּד ס
הַהִגָּה : וְלִזֶה יִרְאֶה סִיָּהּ הַכּוֹנֵה כִּשְׁנֵי תְּמִידוֹן תְּמִידוֹן שֶׁחֹתְמִיד
סָל כֵּן הַעֲרִיבִים סֵהִם נַעַת חֲלֹף הַזְּמַנִּים לְהַזְרִית סִזָּה כִּפְר לְכֹל יִשְׂרָאֵל
לְהַסִּירֵם מִהִגָּת הַמְּשֻׁרְתִים וְלִיְחַדֵּם בְּהִגָּת הַסֵּם יִתְבָּרַךְ כֹּאֲלֵנו הִי
הַתְּמִידִי הָאֵלוֹ תִּמְנָחַת כֹּלֵל יִשְׂרָאֵל וְכִהִקְרִיבֵם יִקְרַבֵנו כֹּלֵלֵס לְעַנְוֹת הַסֵּם
יִתְבָּרַךְ וְלִזֶה הִיטֵת תְּמִידוֹן כִּכְשִׁים סֵהִם יִנְצֵאֵי יִרְךָ הָאֵיל כִּמוֹ שֶׁהָאֲמוֹת כֹּלֵלֵת
יִנְצֵאֵי יִרְךָ יִצְחָק : וְלִזֶה הִיטֵת בְּאֵיִן מִתְּרוֹמַת הַלְּשׁוֹנָה שֶׁהִיטֵה מִהַצְּבֹן כִּמוֹ
סָבָא זֶה בְּמִסְכַּת שְׁקָלִים : וְהִנֵּה יִרְאֶה סֵהִכּוֹנָה בְּתִקְיַעַת שׁוֹפֵר סָל אֵיל
בְּדָאֵם הַשְּׁנָה שֶׁהוּא יוֹם הַדִּין לְפִי מֵה סָבָא בְּקַבְלָה הִיא זֹאת גַּם כֵּן לְהַמְלִיךְ
עַלְנוֹ מַלְכוּת רֹכֵב סִיָּהּ לְהַתְּיַחַדֵנוּ בְּהִגָּתוֹ כִּמוֹ סִאֲזֵל אֲמַרְנוּ לְפִטֵי מַלְכוּת
זְכַרְנוֹת וְשׁוֹפֵר מַלְכוּת כְּדִי שֶׁתִּמְלַכְנוּ עֲלֵיכֶם . זְכַרְנוֹת כְּדִי סִיעֵלָה
זְכַרְנוֹכֵי לְפִנֵי לְטוֹכָה וְכִמוֹ בְּשׁוֹפֵר : וְהִנֵּה זֶה מִסְכִּים מֵאֵד עִם מֵה סִאֲמַרְנוּ
שֶׁהַשׁוֹפֵר סִיָּהּ כִּלֵי הַהִגָּה בְּיוֹם הַקְּרִמַת הַמַּלְכוּת כִּאֲמַרְנוּ וְיִתְקַעֵנָה בְּשׁוֹפֵר
וְיִאֲמַרְנוּ יַחֲוִי הַמְּלִיךְ הִיא יִיחָד מַלְכוּת סִמִּים זְכַר לְאֵיל יִצְחָק הַכֹּחַז בְּס
בְּסִנְךָ בְּקִרְבִי : וְהוּא מְטַבֵּעַ הָאֲמַת סֵהוּא עַד לְעַצְמוֹ וּמִסְכִּים
מִכֵּל כֵּד לְעַצְמוֹ וְהִנֵּה יִתְבָּאֵר בְּכֹאֵן סְכֵלֵל אֲוֹמְתֵינוּ מִלְכָד הַתְּיַחַדֵּם ב
בְּכֵלֵל הַתְּוֹרָהִים סֵם יַחֲוִירִים כִּמוֹ מִצְוֹת הַמִּילָה וְקִצַּת מִצְוֹת אַחֲרֹת יִתְבָּאֵרוּ
עוֹד בְּכֵלֵל הַזֶּה בְּבִה וְכִיִּיחָדֵד הַעֲקִידָה הַנְּרַסְמַת בְּתִיִּדוֹן אֲשֶׁר כַּעֲבֹ תִהִי
בְּהַס יִתְרוֹן הַהִגָּה וְיִיחָדֵד הַהִגָּה וְזֶהוּ מֵה שֶׁרִצִּינוּ לְבִאֲרֵנו וְהוּא הַדְּרוֹם
הָאֵל : וְאֹלֵס הַבֵּן וְהוֹ"אֵס יֵשׁ יִתְרוֹן הַסְּבָחָה בְּמִקְוִים זֵלַת מִקְוִים הִנֵּה בָּאוּ
בְּתוֹרָה כְּתוּכִים מִנְּרִים חֲלֹף גְּדוֹל בְּמִקְוֹמוֹת : אֲמַר יַעֲקֹב אֲבִינוּ רֹמַז
אֵל הַמְּקוֹס אֲשֶׁר סָכַב סֵם בְּדִרְךָ מֵה נִגְרָא הַמְּקוֹס הַזֶּה אֵיִן זֶה כִּי אֵס בֵּית
אֱלֹקִים

הכלל השני

אלהים ואל המקום הנכחי לג מהגלגל וזה שער השמים : ונאמר בחזקיהו
 ונעשיתי לכ סס ודברתי אתך מעל הכפרת מבין שני הכרובים • ועמו לו
 מקדש וסכנתי בתוכס : ונאמר עוד תמיד עיני יי אלך בה מראשית
 השנה ועד אחרית השנה • והיו עיני ולבי סס כל הימים • ונאמר המסור
 אזהב יי שערי ציון מכל משכנות יעקב : מה יודיות משכנותיך יי צבאות
 נכספה עגמי ורכים זולתם • ונתאמת לרזל זה ענר סהפליגו במאמריה
 הרבה ונאמרו כל הדור בחוזה לארץ כאלו עובר עו' עד סאסרו לצאת מארץ
 ישראל לחוזה לארץ : וכא נקבלה סהמוכר עבדו בחוזה לארץ לא יצא
 לחירות כמו סאמ' במוסכת גטין ודקדקו בעת התפלה לירושלם כמו סכרמו
 ברכיאל וכיון פתיחו ליה בעליתיה נגר ירושלם : והעומד בירושלם
 לכנין לבו למקדש ולקדשי הקדשים כמו סכרמו בתפלת סלמה אמ' והתפללו
 דרך ארצם והתפללו אל הבית הזה כמו סנתגאר במסכת ברכות ולזת
 מה סנריך לבאר הוא סבת החלוקה הזה בהשגחה עם היות כלס עמו יתברך
 ביחס אחר : והוא ממה סלא יקסה ביאורו וזה פעסס היו המסגיח ביחס
 אחר עם המקומות אס היווסגח איכנו ביחס אחר עמהס כבר יתחיי סיהי
 חלוקה בהשגחה • ואמנס בלתי היות המוסגח ביחס אחר עמהס הנה זה
 מביאר למה סבהתחלוקה המקומות יתחלפו ההכנות ההכריות אל העבודה
 האל ית' כמו הפריות וההתכודריות • וזה אמנס לסבות סמיויו וארציו
 כמו סרמוז'ל במקומות היות ארץ ישראל מיוחדת להס בזה עד סבא ב
 נקבלה סאין הנבואה סורה אלס בארץ ישראל כמו סבא במסכת יומא •
 ולהיות הגבול ההוא נכחר על זולתו גזרת חכמת האל יתברך סתיה
 יצירת האדם מסס כפי סקובל להס : אמרו ארס ממקו' כפרתו נכרא
 ולזה נכחר המקום ההוא בייחוד לעבודת הקרבנות עם סבהתמדת
 העבודה במקום ההוא רוסס גדול להגעת הספע והסלמות : למה סכסעולות
 רוסס חזק באינלות ספע כמו סקדס : והתבאר בכאן הדרוס הב' :
 ואלס הדרוס הג' והוא אס יסי תרון השגחה בזמן זולת זמן' הנה לפי מה
 סבא נקבלה גס כן הוא מכוור אמרס בר' פריקס העולם גדון וכו' ודרשו
 סס אמ' דרשו יי בהתאבובי ימי תסובה סבין רה' ליה : ונאמרס ג' ספרים
 נפתחים כראס השנ' ורכים מלבד אלו : ואיכנס עם מה סקדס לא יקס'
 לתת סבת החלוקה הזה בזמנים סהנוס ואס' הם על יחס אנוז עם המסגיח
 כבר יתחלפו בכחינת המוסגח : וזה סבתחלוקה הזמנים יתחלפו ההכנות
 ההכריות אל העבודה אס מפאת הזמן בעצמו ואס מפאת הסענות

המאמר השני

המיוחדות בזמנים ההם כאלו תאמר הפרקים הד' סנתיחדו לעבודו מיוחדת
 מתייחסות לזמני כמו שבא בכלל הכ' ב'ה אשר מכלל ירח האיתני סנתעשו
 במצות ובעבורו מיוחדו כאלו תאמ' קבלת מלכות שמים והתיחדות ההנהגה
 מאתו יתברך אשר בעבור זה יום כו התעוררות שמחה ולזה מה שאמ' בעוד
 כי קרום היום לארוננו ואל תעצנו למה סכו ויחוד המלוכה והסר מעלינו
 ממשל זולתו באמצעות עבודת היום ותקיעת סופר והתעוררות התשוכה
 בימים הנוראים ההם עד יום הקום הנכחר שהוא קרבן כולל פדיו האומם
 עם שבמהפרישות והכנעת התאוות מה שלא יעלה והיה ראוי להיות כן
 כי למה שפצה בחינות אה ויחוד האלוכה והממסלה ואם העבודה הנ' ראוי
 להתחייב מיוחד המלוכה שמחה ושמן למונהגים היונאים מממשלת זולתו
 הכנסים לחסות בכלו כמו שאמ' אכלנו משאנים ושתי ממתקים וגומ' ויהיה
 הפכה כי קרום היום לארוננו : רמז לקרסת הארונות ומהעבודה פדיו
 מופלג וקרבן עצמי לא מהזולת כמו בשאר הקרבנות כמו שמכא לקצ' חכמה
 שהיו אומר ליום הקום רבונם של עולם גלוי וירוע לפני כסא כבודך וכי יהי
 רצון סיהא חלבי ורמי סנתמעט כאלו מונח על גבי המזבח ותדני : ולפי
 שהשמחה היא בהעתק המגדר היה ראוי לזה שתהיה בהתחלה שהוא בעת
 עזיבת המגדר : ר"ל בעת ההכנסה בהנהגתו ועזיבת זולתו ולהכנס בדרך
 הפרישות והתשובה עד שיגלה זה בתכלית מה שאפשר והוא היום הנכח
 והיה זה אמנם בעת ההיא לסבות . אם לטבע העת שהוא מוכן אל הפדיו
 להיותו התחלת התקופה שהיא קרה ויבסה : אם למה שבתקופת הסנ' רוסס
 גדול לחיי הנולד ולזה היה מן ההכרח להסיר הרופס הקוא בזולתו וכי יחוד
 פאומה נבחרת ולתת לו ית ואם למה שבעת ההיא נתרצה הפ' למשה ב'ט
 יום האחרונים . ומלבד זה להיות העת ההוא מיוחדת בדין המים שהוא
 חיי העולם הזה כהא הנראה על ד' המינים שהם הנכחרים אם בגודל אם
 בטעם אם בריוח אם בזולתם . אבל ישתבש היותם מתמודים כל ימות הסנה
 והם גדלים על כל מים . וזה אמנם להקריבם לו ית' ולהגבות כזה שממנו
 יתברך ההשגחה הזאת והדין הזה : ולזה היה ראוי סנקריב לו
 מהמיני היות המשוכחים גדלים על המים . ולהיות הערכה היותר מתעבלת
 משבע המים היה מקנה הכי יאום סכמקדש לשמוח בה כיחוד כי' הו סכו
 בשלם החג והיה מיוחד קחג הזה כנסוך המים כמו שבא בגמ' סוכ' נסכו לפני
 המים כחג כרי' סיתברכו לכם גשמי הסנה : ולפי שכבר קדם לנו שכאמצע
 בשלם יוסג אצילות מספיע יוסר גם כן הנה אין מן חפלא סכאמצע

הכלל הרביעי

מעולות בזמנים ודועים יוסרו ממשלות כוכבים וספרים ויוחד לו יחבר
והתבאר בכאן הדרכה • והוא מספיק בכלל הזה • סבב ותהלה לא
בדבר מרומם על כל נרקה ותהלה •

הכלל הרביעי

ביכולת

השם : והוא מביאר היות החכה הזאת יסוד ועמוד
לתורה אשר לא יצויר מציאותה בלעדיו : וזה
כי למה שהיה פעל מה מהמנוחה אל המנוחה : הנה צריך שיהיה יכו עליו
וכל סבב אחר שקוטניה אשר עליו הם תשוב הם האותיות והמפתחים והיועודו
סבבו בה אשר לא יצויר מציאותם זולתו • ולזה יהיו דבריו בה אם
בבארור הפנה הזאת כפי מה שתבדירו התורה : ואם באופן ידיעתו
בה ולזה חלקנו הכלל הזה לשני פרקים :

הפרק א

בבארור הפנה הזאת כפי מה שתבדירו התורה •
ואומר לפי שהוא מביאר שהלאות חסרון בחק
השם יתברך הוא מביאר שיהיה יכלתי בלתי בעל תכלית מכל הצדדין •
בכל מה שאפשר שיצויר מציאותו אל הסבב ואף אם יהי כמכ' אל הטבע ואמנ'
חית' היו יכלתי בבת' הוא מביא זה שאם הי' בת' מונב' הכ' חוץ מהגבול' ההו' אם'
לא יתואר ביכל' עליו הי' לוא חליל' ואמנ' אמר' כבת' מכל הצדדין למ' שהבבת'
לו ב' כחינו ממנו כבת' חוץ : ואמנו בבת' בחוץ ולו היה בבת' בא' מב' אלנו
הבחינו ה' כבת' לוא בבחי' סיכלתו עלי' מונב' חליל' ואמנ' התנינו ואמרנו
ככ' מה שיצויר מציאותו אל הסבב למ' שהו' מביא' שם' שלא יצויר מציאותו אל
השכל לא יתואר עליו היכל' בשו' בד' כאלו תאמ' קבוצ' השלילה והחיו' בדב' אח'
בעינו מצד אחד וזה שם' שאפשרו מציאו' בלתי מצויר ומושכ' אל השכל לא
זכור' שם' היכל' עליו ולזה העד' היכל' עליו איננו לא כלל : ולזה לא יתואר ביכל'
לבטל המושכלו הראשונ' למה שכתב' הו' קבוצ' השלילה והחיו' ובכלל הדברים
שאין' מפעל' פועל' כמופתי' המונח' לטו' הם ב' כ' מזה המין וז' שמציאו' והעדרם
מולקי' האמ' והשק' ובטלו' הו' קבוצ' השלילה והחיו' ולזה תמצ' לרז'ל' שאומרי' הנכב'
בעי' ושם' קול' צעק' ואמ' יהי' רצון' שלל' תהא' בתו' בתי' הדי' ז' תפלת' שוא' וזה
מהם כי הו' אם' הצעק' בביתו ככ' יצא' אל המציאו' והיו' מה שכתב' יצא' שלא יצא'
יהי' קבוצ' השלילה והחיו' והאריכו' מות' ואמ' ואף' אם' יהי' כמכ' אל הטבע יכלנו
בל' מה שלא יצויר המנעות מציאותו אל השכל : ולפי שהו' מביאר שחרום

המאמר השני

דבר מה בזולת חומר קדמנו איננו מנה שיצויר המכענו מציאות אל השב
הוא מאמר שהוא יתברך יתואר בזכות עליו : וזה שהוא מבואר שמה
שימוכע צויר יציאותו אל השכל הוא קבוצ הסלילה והחיוב יחד מאד אחד
ולזה אלנו היה אמרנו היות הדבר מלא דבר באמרנו היות הטבע מהזהב
היה לטוען שיטעין שבאמרנו זה כבר קבצנו הסלילה והחיוב אבל 6
אמרנו היות הדבר מלא דבר איננו זולת היות הדבר ואם לא קדמוהו דבר :
זה איננו קבוצ הסלילה והחיוב וכבר יתאר זה ע"ד במאמר הב' בג' :

הפרק ב

בכאור אופן ידיעתנו בפנה הזאת : ואומ'
הנה ארסטו למה שכתחייב לו נצחית החניעה
הגורמים השמימיים : ונתאר לוי שבשם כ"ת אי אפשר שיהיו לו כח ככ"ת
ח"ו התחלה שכלית מניע נכרלת : זאנחנו אם היה שמורה נו זה החיוב
לא יתחייב מזה אלא כח ככ"ת בזמן : אבל לא יתחייב כח ככ"ת במחוק
לא בפעל ולא בכח : רצו סיתוסף אל מה סיתוסף במספר והשעור .
זה שיש למערער שיאמר שהכח המניע לגבל היזמי מוגבל בהנעתו אותו
כבר שעות מזולת שיוכל להניעו בפחות מזה השיעור ולזה הוא מבואר
שמה שהאיר ע"י עינינו בפנה הזאת הוא אמנות החדוש כמו שבא בתורה
וזקבלה : וזה שכבר יתבאר במאמר הב' כמה שאין שפק בו שהמציאות
בכלנו בתחדש מיזנו יתברך על דר הרצון במוחלט : ואם לא קדמוהו
דבר ולזה הוא מבואר שהפעל יפעל בזולת יחס כינובין המתפעל . למה
שפעולתו אינה כתלית אלא ברצון לבד : זכאשר היה זה כן הוא מבואר
שאין לו כח מוגבל : וזה שהגבל וכח איננה זולתי לסבת יחס שאור בין
הפועל והמתפעל : ואחר שפעל בזולת יחס שאור : הנה איננו מוגבן
לזה היתה אמנות החדוש כפי שהיא מקובלת באומה וכפי האמ' בעצמ
האירה עינינו בפנה הזאת : וכבר יחוייב ממה שכאמר שמה שהתבאר
בבאן ככ"ת בחוק וזמן איננו בכח לבד כאלו תאמר סיתוסף בפעל אל
מה סיתוסף תמיד אבל יתחייב כח מציאות ככ"ת בחוק בפעל : וזה
שכבר התבאר ביכלת הזה שאיננו שומרי יחס : וביכלת בתאר הזה הנה הוא
בלתי מוגבל אחר שיסודו הרצון לבד : זאין הככ"ת זולת זה רפה נומד
מניעות ההגבלה : וכבר יתבאר בצד אחר ממה שבא בתורה וזקבלה
מהמופתים ממדוש עצמים והפסדס כמו ההפך המטה לנחש : ומכ' בכר'
זה שכבר יתבאר בטנהיות שההויה וההפסד אין המלט מהיותם תכלית

הכלל השלישי

תנועה : ואמנם באות המטה עם היות פשט הכתוב יורה היותו בזולת זמן
הנה למעשה שיאמר שיתנועע אל היות הכחש זמן מה : אבל מכת
בכורת באה הקבלה שאמר בחצי הלילה באה על צד הרקדוק . וכבר
יורה על זה שינוי הפסוק שבכאמר למצרים כחות הלילה זכמו שבא זה
בלו בגמ' ברכות : ולקחת חצי הלילה האמתי בעתה הנה יתחייב שיהיה
ההפסד בזולת זמן : ולפי שכבר קדם שההפסד יתחייב שתקד' לו תנועה
יתחייב שיהיה התנועה בזולת זמן או שיהיה ההפסד בזולת תנועה קודמת
סכל זה יורה שאינו פועל ביחס שמוי' וזה יתחייב בהכרח לכחכות
בחזק : והנה יראה שכבר הסכימו רז"ל במכה הזאת היותה בזולת
אמצעי להוראתה בייחוד על כח בלתי מוגבל : וכבר יתחייב כח בלתי
מתגבל ממנה שבא בתורה ובקבלה מפתחת שי האתון : וזה שחרום סדור
דבור מושכל לפי שהאתון כבר יראה שהוא יותר רחוק מחרום הדבור בזולת
פושא למען שחרום הרפור הוא פלא עצום : וכ"ש חרזו בנושא מוגד לו
על זה יראה שזה ממה שורה על כח בלתי מוגבל שישחרו הרצון לבד : וכבר
מעיד בזה המופת קצת מאומתינו : וכבר יראה להיות דבור האתון במרא'
הכנולאה גלופנים שלא כהלכה וכנגד הקבלה וקרא להם זה כי לא הבינו
הנסטעמו כמו שיבא בכלל הד' בג' הי' ודי בזה עתה בכלל הזה : וזה תהלה
לא ללבד ומרומס על כל ברכה ותהלה אביד :

הכלל הג'

בנבואה

לפי שכבר קדם לנו שלא יצייר מצאונות תורה אלהית
שהיא מצוה או מוצות ממונה והוא האל יתברך ה
המצוה זהו כלל האומה בזולת התיחבות וקשר מה ביניהם שהוא הנבוא
הנה ראוי שבאר ענינה בכלל הזה כפי מהנינו : והנה חלקנו אומה
לד' פרקים : הפרק הא' בנאור סם הנבואה וענינה : הפרק הב'
בנאור משיגי הנבואה העצמיים : הפרק הג' בהיות ספקות מה בנבואה
כפי מה שהעירו עליהם הקודמים יזמהם שלא העירו עליהם הד' ניסיר בנ
אל הדרך אשר תושב בו מדרגת הנבואה כפימה אשר תגורהו התור' ויסכ'
בו העיון .

הפרק א

בנאור סם הנבואה וענינו כפי מה שתחייבת
התורה ויפכים בו העיון . הנה הנבואה לפי

המאמר השני

סגמנא מומנה הוא שפע שופע לשכל האדם רוחני מדעי מאתנו ית' באמצע
 או בזולת אמצעי מודיע לנו גם בזולת הקדמות אשר מהם יתחייבו עניין או
 עניינים שכלם האדם הוא זה בכלל החמריים • וזה אמנם להיבדלנו
 זולתנו ואולם אמרנו בגדר הזה שפע שופע הוא בסוג לכל השפעים השופע
 מהמשפיעים למנושפים: ואמרנו לשכל האדם הגדל יוכל מה מהשפיעים
 השופעים על שאר המינים: בארנו תאמר לב' ולצמחי ולפי ששמו מקבל
 השפע שכל יוציא החלום והקסם שהכח המקבל להם הדמיון כמו שהתבאר
 בספר החוש והיגוש: ואמרנו רוחני הקבל יבדילנו מהשפעי החמריים
 הגשמיים ואמרנו מדעי הגדל יבדילנו מהשפיעים הרוחניים אשר בכח
 כאלו תאמר השפע השיפע על האדם שישימהו משכיל בכח • ואמרנו
 מאתנו יתברך באמצעי או בזולת אמצעי יוציא גם כן החלום והקסם וירמז
 אל נבואת משה שהיתה בזולת אמצעי ושאר הנביאים שהיתה באמצע ואם
 מודיע לנו גם בזולת הקדמות עניין או עניינים: הקבל יבדילנו מהשפיע
 השופע על האדם שישימהו משכיל בפעל בדרך שלא ישכיל בה אמתתו כולו
 הקדמות אשר יתחייב מהם המושכל הוא • וזה אם מהמושכלות הם
 אם מהמוחשיות ואם מהמקובלות הנמשכות כמו שהתבאר במקומו •
 והנה אמרנו שכלם האדם הוא יבדילנו מהמושכלות הראשונות כולו
 שכלם והוא איש הגדלהו איש משכיל • ואמרנו זה בכלל החמרים יורה
 על הנבואה שכבר תהיה בחמר האפסר כמו בשאר החמרים: וכבר
 יראה זה ברוב הנבואות והיעודים כמו שהעידנו על זה בכלל הראשון
 מזה המאמר • וכבר נמערז בזה רגלי קצת מחבמי אומתנו שראו היות
 ידיעת השם בחמר ההברח לבד: ועם שהוא בפירה גמורה בחק התורה
 הוא מבואר הנפילה בעצמו כמו שקדם לנו: ונעיר עוד עליו בכלל
 ה' ב'ה • ואמנם אמרנו וזה אמנם אם להישרתו אם להישרת זולתו ה'
 מקום התכלית שכבר יוסמו התכליות בגדרים להיות התכלית החזק שבהם
 הארבעה כמו שהתבאר במקומו: והנה לפי מה סגמנא בתורה ובכתוב'
 כבר יהיה מהנבואות להישרת הנביא ברוב הנבואות שהגיעו לאבות:
 וכבר יהיה להישרת זולתו כנבואת ארון הנביאים שהיתה להישרת כלל
 אומתנו: ונבואות הנביאים השלוחים אל ישראל וזולתם מהאומות:
 הנה זה ממה שיראה בבאור שם הנבואה לפי מה סגמנא ממנה:
 וכבר יראה ממנו שהוא יכלול כל מדרגות הנבואה • וזה לפי מה
 שראו בקבלה עקר הנחת שם הנבואה על הנביאים השלוחים: וזה

הכלל הרביעי

כלל ספרי הנביאים : ועל צד ההשאלה נעקרה גם כן אל המדברים
ברוח הקדש והוא כלל הכתיובים : וכל אחד מהן מדרגות גם כן
זוהי כי כנבואה הברטים מנבואת משה רבינו עליו השלום לבא הנבואה
כמו שבא בתורה בפירוש : גם כנבואות שאר הנביאים הברלים : כי
מהם באמצעות חלום : ומהם באמצעות מראה : ומהם כמסלי' ומהם
ומהם נדבור : ועם כן במדברים ברוח הקדש הברלים : כי מהם
יוספע להם הדברים מדברו בהם ביישורים העתידים : וזה אמנם כזול'
חלום ומראה : אחד מאחד לזה רוחי' דבר כי ומלתו על לסוני :
וזהו מדרגת דוד בתהלותיו . ושלמה במגל' סיר השיבו וירמיה במגלת קינות
כי עש הייתי נביא אויבנו נמנע מחקו לדבר ברוח הקדש ואם היא מדרגת
למטה מהנבואה בעת פכותו מהיותו מתנבא וזה מבואר בעצמו והוא גם
כן מדרגת דניאל לפי הקבלה : ומהם שלא יספע להם ביישורים עתידים
אלה ספורים קרו : והכוונה אשר דקדוק הלשון בהם ודקדוק ספורי'
פכתוב וקרו : וחסרון ויחרון . ואותיות ברולות וקטנות ופסיו סתמו'
פכתובות ככל בהם ברוח הקדש : וכללו המדרגות האלו בכתובים כמו
שכללו מדרגות הנביאים בנביאים : ואם כבר יתחלפו במדרגה לפי מה
שיראה מהם והעירו עליו כשבי מחגיגה אמרם כל מה שראה יהוקאל וכו'
ולזה היו כל המדרגות שלם . מדרגת ארון הנביאים והוא בתורה
מדרגת שאר הנביאים והוא בנביאים : מדרגת המדברים ברוח
הקדש והוא בכתובים . ולזה מה שדרשו ז"ל בא' מבתרא תורה נביאים
וכתובים : ואולם עם היות בין נבואת משה רבינו ע"ה ונבואת שאר
הנביאים הכלל עצום לא ראינו למנותה בסנה מסנות התורה כמו שבא
מנינו הכלל מופתי משה רבינו עליו השלום מופתי זולתו כמו שבא בת
תורה למ שבבי' צווי' מצויו' מזולת שנינו הכלל כנבואו' וכמופתי' והוא מבואר
בעצמו : אבל להיות דעת תורתנו והכושר בו ככושר בסכו' מספור
התורה ראינו לבאר במא' הב' בה' הכולל' הדעו' האמתיו' התוריות ונרחים
בו האלו לפי שבאו בו בדב' הר' עביו' בלתי' מסכי' אל' קבלתינו לפי מה שירא'
הפרק ב בבאר משיגי הנבואה העצמיים הנק' לפי מה שמנא'
ברדנו ממנה וראה שמושיגי הנבואה העצמיים שלם
באחד מס'ים ושנה ככל הנביאים בלתי מתחלף בהם והסנים יתחלפו
בהתחלף מדרגות הנביאים : האחר אמות ויעודי הנביאים והוא שנה ומסכי'
על התורגות הסני המופתים והכפלות לתכלית מה' אשר יתחדשו

המאמר השני

באמצעות הנביא • ויתחלפו בהם מדרגות הנביאים : הג' כוסף נמרץ ואומץ
לכל לקרוא לזולתם לעבודת השם ויתחלפו גם כן בזת הנביאים : אולם
הראשון והוא אמת ויעודי הנביא הנה באבתורה מפורס אשר ידב הנביא
בשם יי ולא יהיה הדבר ולא יבא הוא הדבר אשר לא דברו יי : וכאמר
על שמואל ויי היה עמו ולא הפיל מכל דבריו ארצה וידעו כל ישראל מוך
ועד באר שכע כי כאמץ שמיאל לנביא ליי : וזה מבואר מאד : ומה
סדרך שכתעורר עליו הוא מה שנמצא בכבואת יונה אשר קרא את הנבואה :
באזני כינה עוד מ' יום וכינה כהפכת : וכאשר האמינו באלהים ויקראו
צום וסנו מדרכס הרעה ומן החמס אשר בכפיהם : ויחם האלהים על
הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה : ונא מפורס ב' כספ' ירמיה
רגע אדבר על גוי ועל ממלכה לכתוץ ולכתוץ ולהאביר ושכ הגוי ההו מרעתו
עג' ורגע אדבר על גוי ועל ממלכה לבנות ולכנו ועש' הרע בעיניו ונחמתו
על הטובה אשר אמרתו להטיב לו : ומה שאמרו המפרשים בהת' זה
שהיעוד הטוב אינו חוזר לרעה חוזר : ולזה תהיה בחינת הגבי כהיעוד
הטובים כי הייעודים הרעים אפשר שלא יביעו כי חנון ורחום הוא ויחם
על הרעה בשום אליו בכל לבם כמו שהיה בניונה : ניהו לפי זה מאמר
ירמיהו רגע אדבר ורעה רגע אדבר אל לבי אבל לא באמצעות נביא כי אז
לא יחם על הייעוד • וכאשר הוקשה להם יראת יעקב ופחדו מעש
אחינו ואם כבר הוכחם בכבואתו והנה אנכי עמך ושמתוך ככל אשר תלך
השיבתך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך וגומר היתרו זה כב' פנים הא
בשאמרו שהיעוד הטוב אינו חוזר בתבאי שיהיה באמצעות נביא שלוח
לזולתו שגם כזה הייעוד הרע חוזר כמו שהיה ביעוד יונה וכינה וכייעוד
ושעיה לחזקיה : ולהיות ייעוד יעקב בזולת נביא שלח לזולתו כתרוא
שמה יגרום החטא • וכזה הדרך דרך בה הרב זל : ויתיה לפי זה רגע
אדבר גם אל נביא וכלכד שלא יתיה שלוח לאומה • אלא שאמר רגע אדב'
לכתום ולכתוץ ויכול שיהיה שלוח אל הגוי והממלכה שהיעוד הרע חוזר
ואמרו רגע אדבר לבנות ולכנוע לא יוכלו סיפורם כן שהיעוד הטוב אינו
חוזר כשיהיה שלוח לאומה : הג' והוא הדרך סדרך בה הר' אמר לפי
שהרע סיגוד עליו הנביא הוא לשמירה שלא יבא ולזה התכלית הגו' ההורעה
לוכבר יתכן שלא יחמת הייעוד : וזה בהגעת התכלית אשר בשבורו
היה ההודעה כאלו האמר בהטיב דרכיו האיש אנהעם אשר נתייער כרע
אכל הטוב המסודר הגעתו לאיש הוא רחוק שלא יגיע למה שהכחורה

הכלל הרביעי

הסמך באדם לתקן המעוות בסדר אשר מפא' הגרמי' השמימי' לא לקלקל
מזה הנד' ישלם בחינת הנביא כשלא יגיע הטוב אשר ייעד ואולם צריך
שיובן זה בטוב אשר מפאת הסדר השמימי' אבל הטוב אשר מפא' ההסב'
האי' שית והוא מיוחס אל השגת השם בזולת אמצעות מערכה : הנה
ואם לא יפורם בו תנאי צריך שיובן בקשר תנאי העבודה והרבקות :
לזה נתיירא יעקב שמו יגרום החטא לפי שהטוב ההוא המיועד הי' מפאת
ההשגחה האישית והתבאר לו זה כי לא יתכן שתפלוס לו השמיר' ככל אשר
ילך מפאת הסדר אשר מגרמים השמימיים : ואם כבר אזל כל ייעל' שיב'
מפי הנב' לטובה אפי' על תנאי אינו חוזר : הנה דאוי' שובן כשלא יהיה
התנאי תנאי בעצמות : וזה שכבר בארנו בעניין משה כשאמר לו ית'
יעתה הכיחה לי יחד אפי' בהם ואכלם עמו' : כי איך דאוי' לומר סיהי' הט'
הטוב המיועד למקום מניעת התפלה : אלודברי' החכם הזה : וכמה הם
דחוקים אזלנו : תחילה כי כשנניח כן נצטרך לדחוק המקרא' שכתוב
אשר ידבר הנביא בשם השם ולא יהיה הדבר ולא יבא כשייעד על הטוב
המשגיר מפאת ההשגחה האישית כבר יתכן שלא יהיה הדבר ולא יבא :
נאמנס' לדרך סדרך בו הרב יהיה כשיער על הטוב בשלוח' וכלכד'
סיהיה שלוח' ולפי החכם הזה יצטרך לדחוק אותו בטוב אשר מפאת סדור
הגרמים השמימיים והוא רחוק מאד : ועוד כשלא יהיה הדבר ולא יבא
עויתן' ודע איך יבחן בו הנביא : וזה שכבר יתגל הנביא שהטו' אשר
יעד יהי' מפאת ההשגחה האי' שית שאפשר שלא יגיע כאשר הונח : ועוד
שגם כשנניח שהיה הטוב המיועד מפאת הגרמים השמימיים : הנה ואם
גודה' שהיא רחוק שלא יגיע הנה אינו נמנע וזה מפאת רוע הנחיר' ואחר
שהוא אפשר שלא יגיע ואם הוא על המעט והיה מגר' האפשר' אש' כשהונח
במצא' לא יקרה מהנחת בטול' : הנה לא אפשר איך יבחן בו הנביא אלא
שכל זה כדויה' וכיין בלי יסוד עם שמה שבאר' ביעקב' שנתבאר לו שהיה
מפאת ההשגחה האישית כי לא יתכן שתפלוס לו השמירה ככל אשר ילך
מפאת הסדר אשר מהגרמים השמימיים הנה ואם היה האמת כן הסכה
שנתן' איבנה כלום : וזה שאם היה הייעוד' לו ולזרעה היה אפשר שיאמר
בן שבכל הזמן הדרך א' שתפלוס לו השמירה אבל אינו נמנע באים אח'
סיהיה כל ימיו בשמירה ובטחון וכל שכן שכאשר באמר לו זה כבר עבר
דוב שכנתו אבל לפי דרכו היה אפשר שבאמר' שיעקב' היה מתירא' שהיה
מנד' ההשגחה האישית ולזה לא היה בטוח שלא יגרום החטא : ומזה הנד'

המאמר השני

פנינו לא יבחנו הנביא כשלא יהיה ולא יבא הייעוד הטוב לאפשרות היות
מבאת ההשגחה האלוהית כמו שזכרנו אלא שהדרך הזה אין לו על מה פ
סיסמך. וכבר זכרנו שגם בדרך הרב יקסה מאמר ידמיהו כאמרנו דג
אדבר שהשנה הייעוד הטוב והרע כמו שרמזנו וגם בדרך נבטך לומר
באמרנו אשר ידבר הנביא בשם יי הוא כיייעוד הטוב לכד והוא הפך פסא
הכתובים אלא שהנביאם לזה לפי מה שיראה מאמר ידמיהו להכניה כן עור
הנביא אבד ינבא לשלום כבא דבר הנביא יודע הנביא אשר שלחנו באת
ונתחייב להם מזה שבחינת הנביא הוא כיייעוד הטוב הוא ולפי זה נבטך
לומר שכוונת הכתוב היה לדרקק שאם לא יבא דבר הנביא יודע שלא שלחו
יי באמת. והנה אם היה מאמר הכתוב צודק כבר יעבור שתהיה הכוונה
לדרקק מסותר הקודם סותר הנמשך. ואם איננו מתחייב אבל לפי
דרכם מאמר הכתוב בלתי צודק שאין הכוונה בבא דבר הנביא אשר
שלחו יי באמת: אלא בהסנות הרע וזה שכבר אפשר שיהיה בקסם א
בחלום כמו שאמר על סמואל לא הפיל מכל דבריו ארצה: יודע כל
ישראל מרן עד באר שבע כי נאמן סמואל לנביא: הנה כבוא דבר הנביא
מספא אשר ינבא למלחמה אחד והבחינה לפי דבריהם איננה כי אם בשל
יבא דבר הנביא אשר ינבא לשלום ומלבד זה הנה לפי דרכם אמרו כסמך
הקודם לו לנביאים אשר היו לפני ולפניו וינבאו אל ארצות רבות ואל ח
ממלכות גדולות למלחמה לרעה ולדבר מותר אין עניין לו גם ייאסם
הנביא ממנו אלא שהכוונה בכתובים אלנו לפי מה שאחסוב סירמיו כמת
על חכניה ומשוב על דבריו ואמר כבא דבריו יודע שהסם שלחו באמת
והאמת מה שאמרנו שהוא לקח כבאור זה הקדמה אמיתית והרצון בה
שהנביאים אשר היו לפניו ירצה שהם מוחזקים לנביאים וינבאו על ארצו
לרעה אשר ינבא לשלום ויחלוק עליהם כבא דבריו יודע שהסם שלחו באמת
וזה כו היותם מוחזקים לנביאים והם מתנבאים לרעה כבר יראה בבא
דבר המתנבא לשלום שבא להם השפע מהסודר אשר לגרמים השמימיים
ואל זה המתנבא לשלום מהשפע שמבאת ההשגחה האלוהית ולזה אמר אשר
שלחו יי באמת. כי אם היה שאחרים ג' כ' שלוחים ממנו אינם שלוחי באמת
ובלי אמצעי והיה זה כן שהרעד אוי שיוחס אל הסודר השמימי והטוב
אל ההשגחה האלוהית. ולזה לקח מזה משל שאחד שהיה ידמיה מוחזק
לנביא והיה מתנבא לרעה כבא דבר חכניה שהיה מיעד טוב יראה ששלחו
הסם באמת כלומר בלי אמצעי ושהיה ידמיו שלוח באמצעי והוא הסודר

הכלל הרביעי

ולקח זה הדרך כאלו אמר עתה בראה אם שלחך השם באמי ולזה אי אצלנו
הוכחה מזה שהבחינה תהיה כשלם תתקיים הייעוד הטוב בלבד אבל מה
שאפשר שיאמר בזה לפי מה שיראה הוא שאין הפר שבין הייעוד הטוב לזולתו
וכמו שיוורה עליו פסג הכתוב שאמר אשר ידבר בשם יי וגו' ולא חלק
בדברים אלא שהכוונה בו באשר ידבר הנביא להודיע על היותו נביא ויודע
אם ביעודו בחדש אות וזה יאמן בפעם אח' כ שלא יהיה חסר באות שהוא
או ביעודו לדברים העתידיים וינטרך בזה הסוג. וכאשר ידבר הנביא
בדרך הזה אם שלחו השם או אפשר בדבר הוא שיסתנה היה ויעוד טוב
או רע יורה על זה הכתוב שלפניו אמר ובי תאמר בלבדך איכה נדע את
הדבר אשר לא דברנו. שכבר יראה מזה שהכוונה היא לדעת מה הוא
נביא שלחו ויודעתו גם כן לתכלית זה בעצמו: וכך הישרתנו הקבלה
האמתית ששכיהה דבור הנביא על האופן הזה להודיע היותו נביא שלחו
שאמר שלא יהיה הדבר ולא יבא כאמרו ואם אים אלהים אני תנא אם וגו'
וכבר קדמו ארזן הנביאים באמרו אם כמות כל אדם ימותו אלה
ותקדתי כל אדם יפקד עליהם לא יי שלחני. ואם היה שהייעוד קרע
חוזר באופן הזה כבר היה אפשר שימותו כמות כל האדם ושהשם שלחו
ואך לא ומה המונע שלא יודיע הנביא גם כן ביעודו אם יחזיר אם לא
אלא שהמונעים הידיעה באפשר כבר מאנו זה: השם יזלנו מחרב
לשונם: ואמנם כשהדבור איננו באופן הזה רוצה לומר בדרך אמות
הנבואה אלא ליעוד רע או לטוב לפי שהוא ידוע ומפורסם שיעוד הטוב
נהרע הוא על צד הגמול והעונש המתחייב מההשגחה האלוהית והוכפלו ה
התנאים בתורה אם בחקתי תלכו: ואם תשמעו לי ואם לא תשמעו לי
עם היות שהנביא ביעוד יסמיט התבאי הוא ולא יזכירנו הרי הוא כאלו
באמר בפירוש וכאשר לא יביע הטוב או הרע ושייחד איננו סתירה לדבריו
הנבואי כבר התפרסם סדריו בזה על צד הגמול והעונש שהוכפל בו
התבאי הזה בתורה ויתחייב מזה גם כן סדרבור הנביא כשאנו ביעוד טוב
ודע כי אם בעניינים קרו או יקרו במאמר שמואל אל שאל בדבר האתוננו
הנה דרך שיעוד דבר הנביא ואם לא יביע הוא הדבר אשר לא דברו השם.
ויהיה אם כן הכתוב כולל וכלתי מפרש ביעודים כשטונו כי מדבר הנביא
ביעודים חסונים ודעים הרי הוא כאלו מפרש בו התבאי למה שהוא
מקובל אצלנו וסדר כפינו בתורה שבכתב: ולפי זה יהיה מאמר רזל כל
יעוד שיצא מפי הקב' לטובה אפי' על תבאי אינו חוזר ראוי סיוג כשלא

המאמר השני

היה תנאי בעצמות כמו שקדם : ואם אי אפשר מבלתי שנורה שיהיה
המאמר כפשוטו ויש הבדל בין ייעוד הטוב ובין ייעוד הרע וסויהיה מאמר
ירמיהו רגע אחר כשלא יודע לכבד מבלתי שכפרים בין נביא שליח לבלתי
סנה וכפשוט הכתובים ומאמר רזל : הנה הטוב שכאמר שכבחי הנביא
רונה למוד כשיתן אות על היונתו נביא לא יסכים השם על בטול האות הוא
היה טוב או רע אחר שהסכים סיתן האות הוא : ויהיה מאמר הכתוב
כפשוטו הנביא אשר ידבר בשם יי ולא יהיה הדבר ולא יבא הוא הרב אשר
לא רברני : ואמנם כשאר שנכאר יראת יעקב ופחדו והשתדלו מעתה
אחיו ואם כבר נתיעד ייעוד טוב ויהי שלא חלקנו בין ייעוד מפי נביא
סלוח לייעוד נביא עצמו : כפשוט המאמר רזל שאמרנו כל ייעוד מפי נביא
הב הטובה ואינו מחלק בין נביא סלוח לנביא עצמו וכל שבין שמה שהוכיח
זה שמה שאמר הכיחה לי נאעשה אתך לגוי גדול לא היה הייעוד אלא לנביא
עצמו ולזה יראה שחלוק הרב בלתי מסכים אל מאמרם זה ואם כבר
אפשר שיאמר בזה שאחר שיכתוב בין הנביא סלוח אלא שהתר זה יראת
יעקב והשתדלותו אינו ממה שיקשה וזה שיייעוד הנביא בדברים אפשריים
כבר מודיעתו ית' בהם ובהשתדלות הסבות בהם ולפי שהכיר בלתי יודע
השתדלות הרברים הנה ואם כבר נתיעד בהגעת דבר מה הכ' ראוי סידר
בהגעתו בסבות הכאות להגעת הרבר הוא ואין לו לסמוך בהגעתו אל
היותו מוכרח שיעיב כי הכרח הגעתו נמוך מהסבות המשתלשלות הכאות
להגעת הרבר הוא ולמה שיעקב אבינו עם שנתייער מהשי' על השמירה
היה בלתי יודע השתלשלות הסבות שבאמצעותם תתיחד השמירה הנה זמן
עצמו לכל הרברים שהיה אפשר לפי מוחשנתו שבאמצעותם תגיע להשמירה
וזה כמו שאמ' רזל לרדון ולתפלה ולמלחמה : ולפי שכבר אכס' שיעוד
השם לו היה למה שהיה יודע שיעקב ירבה בתפלה להנצל מיד עשו אחת
מיראתו אותו או שתהיה השמירה באמצעות לרדון או מלחמה היה ראוי
שלא יקצר בכל אחד מאלו כאלו לא היה בטוח למה שהיה אפשר שהבטחה
היתה טרדו ויתברך דריכת יעקב בסבות ההם וזה מבואר מאד למש
בכלל הא' ובה' מזה המאמר והוא אמרו וירא יעקב ויי' לו להכין עצמו
אל התפלה בבונה גדולה לשערו בסכנה העצום אשר באמצעותה היה
ייעוד השמירה : וזה מה שרצינו לבארנו במשיג הראשון
לנבואה והוא אמנת דברי הנביא אולם הב' והג' המופתים והכפלות
סיתחדשו באמצעות הנביא סיתחלפו מדרגת הנביאים בהם : אכס'

הכלל הרביעי

היות המופתים והנפלאות מפינים עצמיים לנבואה: הנה כסתחורנו וחפשת
 מה שנמצא בדיכונן מהם לא מצאנו בכתובים נפלאות אלא באמונות
 וזה אם להישרתו אם להישרת זולתו אם שנוער בהם טרם בואו או סנתחדסו
 באמונותם עד שנמצא סנתחדס פלא אחרי מות הנביא בעניין אליפע
 סאין ספק סנתחדס הפלא העצום ההוא מתחייבת המת לכבודו כמו שימשך
 מההשגחה האישיית טוב זולתו כמו שבא בתורה ונפאת לכל המקו' בעבו'
 סלחתי כדכרין: וימשך הטוב גם כן אחרי מותו: ואמנס אחרי סהיו'
 הפלא במסך לרבקו' הנביא זלסלמותו הוא מבואר שהוא ראוי סכל אש תהיה
 מדרגת הנביא יותר גבוהה ראוי סהיו המופתים והנפלאות סיתחדסו
 על ידו יותר גדולים ולזה היו המופתים והנפלאות שנעשו על ידו מסה רבי'
 יותר עצומים מזולתו לרבוים לפרסומס להתמדתס כמו סיבא באמ' הג'
 גה. כי עם היות שבא בקבלה מעמידת השמש ליהושע רז' לומ' איחור
 התמועות כלס ביחס סמור: הנה יתרון מופתי משה היה בג' עניינים
 שזכרנו עם סקבלו רז' שנעשה המופת ההוא בעצמו עי' משה ודי בזה גב'
 אולס הג' והו' הכוסף הנמרץ לקרוא לזולתס לעבודת השס ית' סיתחלפנו
 גב' מדרגות הנביאים: בהם די כמה שנמצא בהם בדבדי הנביאים תמיד
 פלא היו מבועים מלהוכיחס ואס היו מלעיבים ומתעתעים בהם אמר גוו
 ביתי למכים ולחיי למורטים וגו' ואמר עוד ואמרתי לא אזכרנו ולא אדבר
 עוד בשמו ויהי בלבי כאש בוערת עצור בעצמותי וכלכל לא אוכל. וכמה
 שבא בקבלה מהאבות ואמנס למה שזה יתחייב לסלמות הנביא וחזו' אהבתו
 בעבודת השו' הנה כל עוד אשר יהיה הסלמות יותר גדול ואהבה ית' חזק'
 יהיה התשיקה והכוסף יותר גדול לקרא לזולתס לעבודת האהוב: ולזה
 הוא מבואר סיתחלפנו מדרגות הנביאים בזה והוא מה שרציתי לבארנו בב'
 וראוי סנבאר סכבר יסתתפו הב' והג' כסימצאו גם כן לסלמים ואס
 אינס כביאים כמו שבא במקומות מתחלפים בתלמוד אלא שהס עצמיים
 לנביא להיותס מתחייבים מסלמות רבקותס ואהבתס שהס סנה עצמית
 לנבואה כמו שבא בפרק הר'.

הפרק ג

בהתר ספקות נעיר עתה עליהס כמה שהונח
 בפרקים הקודמים אולס הא' כמה סקדס נגד'
 הנבואה היתה ספע שובע מאתו יתברך וקברלנוהו בזה מן החלום והקס'
 והוא מבואר מהנביא היותו בלתי מספ כלל בנבואתו עד שבעבו זה נכסוינו
 לסמוע אליו ולהמסך אחריו והנביא העובר על דברי עצמו חייב מיתה לפי

דברי חז"ל השני

לפי מה שבא בקבלה וכמו שיתבאר זה מעניין העקידה כשנדרף אל זה
הקדמה מבוארת בעצמה והיא שהנביאים אשר לא יתבואו תמיד כאשר
לא יתבואו לא ימנעו מהם פעולות המדומות כחלום והקסם כמו שלא
ימנעו מהם פעולות שאר החושי' כבר יתחייבו מזה ספק איכנו מועט .
והוא כאשר יבא הנביא באמצעו חלום כמו שבא בפירוש אם יהי' נביא כס
וגומ' בחלום אדבר בו . אך יודע לנביא היותו מוכח : וזה שאיך הונח
האות על היותו מוכח מן יתן ואדע מן הוא המונח שלא יהיה האות הוא
בחלום האם יש סם דבר ימנע השגתו בחלום עד שינוח הדבר ההוא את
על היותו מוכח : הסני למה שהונח סם היות הברל עצום בין נבואת
משה דרכו עליו השלום לשאר הנביאים ובין מופתיהם כמו שהעיד ענת
אמרנו ולא קם נביא עוד בישראל כמשה . כבר יפלא מאד אם הנבואה
דבר טבעי כמו שהתפרסם אצל המעיינים וכמו שיורה על זה נבוא' בלעם
שאל לא היתה דבר טבעי אלא דבר נסוי הנה הוא רחוק מאד שיצא הנס
הגדול לבלעם הרשע : ולזה המקום תימא גדולה אחר סבואת משה
איפסר במין האנושי השגתה מדוע ימנע הטוב מבעלי שלא יקום זולתו
כמוהו . ה' במה שהונח סם מההכרל יראה שהוא כנגד הרשע סדרה'
חכמים זכרם לברכה בישראל לא קם אבל באומות העולם קם ומנו בלעם
עם שהוא מקום תימא גדול שהנבואה תחול על רשע כיוצא בו והוא
דבר מוסכם מהם ויטכיס בו העינין שהנבואה צריך הצעות ושלמות להשיגה
הנה אליו הספקות ראינו להעיר במה שהונח כפרק הא' אולם כ"ב
הנה למה שהונח המסיב העצמי הראשון אמות ייעוד הנביא והוא סוה
ומטכיס בכלם כבר יפלא בייעודים הטובים אשר קוימוו בברית ובשבעה
מהו הצורך אליהם כי לא איש אל יוכזב וכן אדם ויתנחם וכל סבן בייעודי'
הטובים במה שנאמר ואם היה שהייעוד הטוב כבר לא כאמר על זר
האות חוזר . הנה הספק הזה לא יקשה התרו וזה שכבר נאמ' שהייעוד
שיש בו שבעה אינו חוזר : אבל אם נאמר שהייעוד הטוב אינו חוזר'
מה הצורך אל השבעה מיתן ואדע . ולמה שהונח סם כן סם שהמסיב
הסני המופתים והנפלאות שיתחדשו לתכלית מה באמצעות הנביא אשר
יתחלפו בהם מדרגות הנביאים כבר ישיגו זה ב' ספקות . הא' המופת
סמנעה כפתיחת פה האתון שלא מצאנו סם תכלית טוב גם כפניית היות
בלעם נביא : והב' שאם היה שהתחלפו מדרגות הנביאים בהם איך קצרה
הצורה מהודיע הזופת הגדול שבא בקבלה מעמידת השם למשה כי כבר

הכלל הרביעי

יראה שהמופת הזה שנעשה ליהפוך למה שנוסאו יותר חשוב היה מופת יותר גדול מכל המופתים שנעשו על ידי משה עם שראוי לזרף בזה ספק אחר. והוא מה התכלית בעמידת הירח בעמק אילון: וזה סבב כשלמה נקמה אויביו קודם כל השמש: וכן למה שהוכנס כן עם המשי' הב' כוסף במרץ ואומץ לב לקרא לזולתם לעבודת השם והוא אמת אין ספק בו הנה אם כן מדוע לא השתדלו הכנאים הראשונים לקרא לית החומות לעבוד' השם יתגדל ולמחות תחת כנפי תורתו: אלא שכא בקבל סגל קבלנו גרים בימי שלמה ומאמרים לרז' מורים הרחקה בזה העניין הנה זה גם כן מקום פלא. אלו הם הספקות שראינו בכאן להעיר עליהם ואומ' כהתרים: אם הא' התלה באות חסד יתבן בו ידיעת הכניא היותו מכבא כאשר ידובר בנחלום שהוא מבואר בעצמו שאין עם דבר ידמהו הכניא בחלום של נבואה פלא יהיה אפשר בו בטבע סודמה בחלום שאינו של נבואה האלית אם לא יהיה עם דבר בסודיע החלום הנבואוי כגזר ממנו ית' סגל ידומה ממנו החלום הבלתי נבואוי ידע הכניא לברו מה שהוא רחוק מאד. הנה לא נשאר אלא סיוקה האות חזק ההרגש ברמיון ההוא: וזה שכמו שים יתרון להרגש החום על הדגם הרמיון שנעבודנו יודע המרגש והוא ער שאינו מרגש ברמיון לבר דל' בחלום כן יסיתר להרגש ברמיון הנבואוי ואם הוא חלום ברמיון הבלתי נבואוי והוא האות האמתי אשר יודע לנביא היותו מבבא. ואם היה חולם: ואלו לזה רמז אמרו אבי כדרך אחזה פניך אשכנע בהקיץ תמונתך: ר'ל כשאני רואה פניך על דרך האמת סיודק היותי רואה פניך כלומר בחלום הנה בהקיץ אשכנע מתמונתך: הפך מה שכאמר בחלום הפשוט כאשר יחלום החולם והנה אוכל והקיץ ורקע נפשו: ולפי סבב יתחלף הרמיון בחזק וחולשה בפחות יותר: ואפשר שיהיה רמיון החלום חזק ההרגש קרוב להרגש החום כדרך הכניא הקדום גדול בהרגש הוא לשמוך על דבריו עצמו: ואחשוב שחכמה בן עזר שהיה מוחזק לנביא כמו שיוורו פסטי הכתובים טעה בשער חזק רמיונו שדמה היות ממה שחלם ממלך אסור חלום נבואוי כי הוא רחוק מאד בחק כל אדם שיכזב במה שאין המלט מהבחינה בו וכן בחק הכניא וקרי הכתוב כנה אונתו בשם נביא שחם אלא שאין ספק שהטעות נסיער חזק הרמיון הביאהו לזה: ואמנם שהסגה בכינתא בזה עיל' זרין ולפי' נעבש. וזה ג' כממה שיורה שלם היה מכניא' הבעל סאלו היה כן הנה היה ראוי לו מהעבש יותר הרבה על היותו נביא לעז' ועל היותו

המאמר השני

מנבא כמה שלא סולח באמרו לא סלחך יי : וכן הסכימו רז"ל כפדק
הנחנקין סביבא אמת היה ותלו טעותי בקו . ואולי הקו הביאהו לטעות
בדמיון : ודי בזה בספק הא . ואמנם הב' הגדלה ביתרון כנבואת משה
על כל שאר הנביאים . הנה ואם היה סגורה סלח וצא מהמנהג הטבע
למה שהשלמות האנושי ואם היה באיך לו גבול בגבול בו סכל אשר יוסף כ
בעבודת השם יתברך יתוסף השלמות הפך מה שדמו קצת מחכמינו למ שדמו
שהשלמות נתנה בסכל לכד וקבלו שלשכל האנושי גבול ויתחייב מה שלשלמו
האנושי גבול אבל האמת בעצמו שאין לשלמו גבול אב' יתוסף אל מה שיתוסף
יתמיד כמו שיתבאר באמרה ה' ב'ה . ואמנם לא יוצא השלמות בלתי
מוגבל בפעל : ולהיות ידיעת השו' באפשר בלתי מכרחת אותו כמו
שהתבאר בכלל הא' מזה המאמר : הנה איכנו רחוק אבל מחויר' שידע
השלמות היותר גדול שיצא לפעל כמה האנושי השלמות הזה היה אז משה
מבלתי שתכריח ידיעתו המנעות הסבת השלמות הזו בזולתו אבל נשאר
אפשר אלא שידע שלא יצא לפעל הגבול ההו' מהשלמו בזולתו כמו שהתבאר
זה . ויתבאר עוד בכלל ה' המזה המאמר ב'ה : ואמנם ירא' שדעת
רז"ל טעם היות הנבואה בכלל דבר בלתי יוצא מהמנהג הטבעי הנה מדרגת
מספר רבינו עליו השלום פה היה דבר יוצא מהמנהג הטבעי . והיה על נד
המופת כשאר המופתים וזה לקבוע בנפשותינו שלמות התורה ונחמותה
ושאין ראוי לשמועלנביא זולתנו ככטולה ולזה מה שדרשו כישראל הוא רל'א
קס אבל באומות העולם קס ומנו כלעס הגורו בזה שנבואת בלעס היה סלח
על המכה הטבעי למה שהסגת הנבואה צריך הכנות והשלמות היה חסר
מה שאיתו הרסע הזו ולזה כנה אותו הכתוב בקום אלא שבהיותו אצל בלק
נתנבא על דרך נס ופלא : וזה להסגת העל ישראל סלח יקללם בשים
לפעלותו לרדיס רשמים באלתם כמו שהאריך בזה בעל הכוזר ויתבאר
כמה סיבא במאמר הד' ב'ה . ושיתבאר גם כן לארשים מועלת ישראל
והיה בנתועלת גם כן להמס לבכס כדי לנצח אותם במספר מועט מישראל
במהירות כפלא . ולהיות הרסע הזה רחוק מאד הרבה כפי טבעו ממה
שהשיג מהנבואת יות' מרוי' ממה רבינו עה' כפי טבעו ממה שהשיג בארו
כבישראל לא קס מי שהגיע למדרגתו שנעשה בו נס כמוהו אבל בא' הקס
: ואולי יות' גדול זהו מה שיאמר בהתר הספ' הב' ובה' לפי דעת רז"ל : ואמנם
היות נבואת משה על נד המופת הוא דבר חדשו רבינו נסים זל בהת' הספק
הב' . והתרכו בזה הספקות שהעירונו כפרק הא' ואם הספק הגדלה

הבלל החמישי

באמות ויעודי הנביא הנה הסבועה שהוזכרה ביעודים הטובים ה' אפסר
לסני עניינים אם להורות נחמות הייעוד כמו שפארם בכרית נח והאבות
פעם היה סהייעוד הטוב אינו חוזר אפסר סכלא סבועה לא יחוייב הנחמות
על כל פנים ואם למה סהייעוד ההוא מהרע לזולתו כאלו תאמר ביעוד
אברהם במה שהתנבא מירוסת הארץ פעם היותו טוב לאברהם היה רע
להם : נאם היו חזירים נתסובה אולי היה מאריך להם : ולזה מה שתמצא
סהאמין אברהם תקף ביעוד הנביא כחמ' והאמין ביו ויחטבה לו נדקה
וכויעוד ירוסת הארץ אולי במה ארע כי אירשנה ואז בא עמו בכרית כין
הבתרים * וכן הסבועה בממות זכר עמלק למה שהיה רע לעמלק :
בהכרית הכלל כחירוב וערבנות מואב להיותו כולל מצות התורה ואזהרותי
ביעודיה הטובים והרעים * ואמנם כרית המילה היה שיכנסו ישראל
בכרית עם השם כמו שיבא כלל ה' מזה האמר ג' והאם השפך האחד
במסיבה ה' הנתלה בתכלית המופת סנעשה בפתחת פה האתון אחסו פהיה
להקני לנו רעת צורך ופ'ם הרשע ההוא פ' ירום לנבו ויתהלל להיותו נביא
לסלמותו ולזה נרמז לו סהשגתו היה על צד הנס והפלא סלא היה בחקו כמו
סלא היה בחק האתון לרוב ולזכות נדין עליו ולהתפרסם התכלית הזה
אזל רזל מדבור האתון בא בהגדה אזל סהאתון פרסמ' נכלתו ורוע תכונתו
באמרו הלא אכבי אחונך אשר רכבת עלי וגו' כמו סכא זה בגמ' ברכות
ולפי סנעלם זה מעני קצת חכמינו גלו פנים בתורה סלא כהלכה לפי
קבלת קדמונינו זל סמוייהם אנו שותין : ואם הספק ה' הנתל' ביתר'
מופת' משה : הנה ככר דמזנוכס' ה' שהיתרון היה נרבוים ופרסומם
והתמדתם * ואם היה סעמידת השמש יחסכו בו סים לו יתרון גרו' לחשיכו
כנסאו הנה אם היה סלא נקבלהיות השמים חיים מדברים הנה אין מקום
לספק הזה כי היה המופת הזה ביעול התנועה או איחורה לבר שה' מקרה
במתנועע ובמופת' משה היו מופתים בעצם כמקצת המכות שה' בהם היות
עצמים : אבל כשנודקה היותם חיים מדברים כפסט הכתובים וכמו
סיר אורוב הפלוספוס ואם לא בא מופת על זה הנה מה סכא בקבלה די
נהתר הספק אלא שהתמה במה שקצר הבתוב מלכרו והתסובה סכבר
יהמה שהיה הנס ההוא כמעט כלתי מפורסם וזה למה סיראה שהיה עת
הבקמה סיוך לכיאת השמש כמה סיורה על זה אמרו ולא אן לבא כיו' תמים
ירצה בו סלא מיקר לבא כמו שנהיות השמש באמצע השמים שתנועתו מ
עת אבדית אזל הסוס כן היה בעת השקיעה לא שנתנטלה אבל סנתאחר ה'

המאמר השני

כדי שתה באמצע השמים אצל החנוס סאו היום נתמיומו ושלמו ולפי שאפשר
בשהית הנקמ במהירו גדול ואולי שלא נשתהה חצי שעה הוא קרוב מאד
שלא הרגישו באיחורו בהיותם במלחמה זולתי אותם שלא היו במלחמה
להיות הזמן מעטיו ולא הקדימו להם היריעה כי קרוב הדבר שלא הרגישו
בו אלא מעטים מהרבילים בחכמה הקיא ולהיות תכלית המופת אם התעלה
סנמשך ממנו בטוב גופיו אם להקנות אמונתו והיא תכלית זכירתו בספר
להקנות אמונה לבד הנה למיעוט פרסומו קצרה התורה מזכירתו במשה
וכבר נמערנו בזה רבלי קצת מחכמינו שהכחיפו הנס הזה . ואמרו
שמהירות הפלגת הנקמה אמר שהיה כאלו נתאחר מלכא השמש וממה
שיחוייב היות הנס כפשוטו היא עמידת הירח נעמק אילון שלא היה לו
אנכא בזכרתו שהנקמה כבר נעשתה ביום אלא שהעניין כפשוטו והודיע
לנו שאיחור התנוע' היה בשא' הכוכב' ג' כ' ביחס אחד זה כדי שלא יתבלבל
סדור הגרמים השמימיים המוגבל אשר גזרה חכמתו ולפי שהמאורות
הם המנהיגים הגדולים ושתבועתם יותר מורגשת היה די בזה בזכירת
השמש והירח והנה במאמר הג' נוסף באור והער הספק הזה בג' :
ונכאן הותרו הספקות האלו בעניין הנפלאות . ואם הספק אשר במסד
הג' הנתלה ב:תינת הסכה להתרפלות הנביאים לקרא ליתר האומן לעבודת
יי הנה הותרו ממה שיקל כאשר נקב מאמר נכבד א' לרזל אמרס קפי גרים
לישראל כספחת : ובאורו כי למה שתבאר בזולת זה המקום שהגרמים
השמימיים מנהיגים העולם הזה השפל והיו ההצלחות אשר לנו לר' והרעות
ביחס אל האבות כמו שהתבאר בספר הפרי לתלמי המלך והי מחכמת הש'
להישרת האומ' למה שיחסר הגובע להשלימו למלאכה והיא התור' אש' הכונ'
כלה הגעת השלמות האכזבי הנתלה בקיום האמונ' והעבוד' הנה היו הגרים
הבאים משאר האומות קטים לישראל להיותם בלתי מוככים אל השלמות
הזה ואיך לא והנ' עכ' הגיע מה שהגיע מהאנו החטאי' בנפשות להמס' אחר
עו' נכ' ש' ש' שתערבו בגוים שלא הי' נשא' זכ' מהחומ' ולהיות מחסד העליון
לזכו האומ' בזאת התורה במאמר' חניכ' בן עקשיא בסיף גמ' מכות הערימה
החכמה האלהית לבלתי קרא לזולתינו עד יבא ויורה דרך שבאמצעות כ'
גלותיכו ופזוריכו בגוים יתפרסם שמו ית' באומות ויזכרו מופתי הנביאים
ונפלאות השם : וכגלות האמת יבאו כלם לעבדו סכס אחד וימחה שם עו'
מן העולם כאמרו כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה וגומ' : זהו מה
פיראה בהתר' אלו השפקות והוא מה שרצינו בו בזה הפרק : ויאה

לא ראינו כהאן להעיר על הספק שהעירו בו קצת החכמים אמר לא ימלט
העניין אם היה טהור יורם האפלות או שכל אחד נבדל אם פתתחדש
לנידועה נשינו רצון התחדש הנפלות או שהיה מסודר ומוגבל מקודם
נאזי יבטל טבע האפסר : וזה סבב תבאר סמדיעת השם בעתיד לא
יבטל טבע האפסר ותבאר עוד בשלמות הכלל ה' מה המאמר ב'ה .

הפרק ד

בבאר הדרך אשר תועב בו מדרגת הגבוהה
כפי מה שתבאר הוהתורה ויסכים כן העיון ואנא
למה שהתבאר בגדר הגבוהה היותה פסע פסע מהאל יתברך על האדם הכ'
הוא מבואר שהמוכן אל השלמות הזה הוא הדבק בו מהמתבודד תמו בעבודתו
ולזה אם יתבאר שבאמצעות התורה והמצות יושב הקשר והדבקות בו ית'
שהוא תכלית השלמות נמוך האנושי הוא מבואר שהדרך הנכון אשר תושב בו
המדרגה הזאת הוא בהפגת התכלית הזה שהוא העבוד' האלהי האמתית
אמנם בכלל השם יתבאר תכלית הנאור היות הדבקות והקש' הו' תכל'
התכל' יות' כלם אשר יושב באמצעות התור' ולזה הוא מבואר שכל אשר יתחז'
הקשר והאהבה יות' מוכן אל ההשגה הזאת וכאשר יתמיד בקשר
הזה יפליג ההתבודדות באהבתו אין ספק שיוספע עליו השפע האלהי אם
לא יעיקהו מעיק : וכבר התנו זל ואמרו אין הגבוהה סודה אלא על חכם
בכור ועשיר . הנה החכמה הגא' תנאו עצמו לכביא כי חכמת התד' היא
המביאה אל התכלית הזה בעצם ובזולתה לא יושב התכל' כמו סר מזו חכמו'
זכרם באמרם לא עם הארץ חסיר : ואמנם למה שהנביא יותר מוכן
להיסוד זולתו ולזוה הוא נוסח את נפשו : וכמו שהתבאר בפרק הב' התנו
סיה' בגדר להיות אמין לבולתה נכוח לזולת : והתנו גם כן עשיר שלא
יחסר לג' דבר באופן שיצטרך להטריד נפשו בצרכי מחיתו וסיה' שמוח בחלקו
כמו שבארה המשנה כי הנחל להון יסוטט מחסבתו כהכליו יופריד הקשר
ויחליש הדבקות ולזה כאשר יתבודד החכם באהבתו ויסכימו בו התנאים
ויסלימו ההכנות כאשר לא יעיק מעיק מחזן אין ספק שיוספע עליו
רחם כנאוי : והנה לפי מה שבר' מתנאי השפע הזה הו' המקו'
כמו שיבאר עוד בכלל השם בגמירת המקום ברוך הוא : ואולם דעת
הפלוסופים בזה במאמר שהאים הח' טוב בשכלו ובמדמתו כאשר היה כחו
המדמה שלם ויוכן בהכנות הנדיבות אין ספק כשיתנבא וסיה' אם כן האיום
המוכן להתנבאות אי אפשר שלא יתנבא . והנה הרב קיים דעתם
אלא שהסוף שכאשר יוכן לכנאיה יעבור שלא יתנבא ברצון

המאמר השני

האל יתברך והוא אצלי כדמות הנפלאות וזה שכאשר נקח דעת הפלוסופי
ישאר הפלא איך היה שלא נמצא בכך זה הזמ' אשר הועתקו אלינו קורותיו
מי שהגיע לזאת המדרגה אחר נתיבת התורה אלא מהאומה הנבחרת
והנה חכמת היונים והכסדים מסורסמת מאד ולזה יחס מכיעת ההשגה
מהם לפלא ואמנם עדיון ופלא איך הפלא הזה בכלם רוצה לזמ' בחכמי
הגויים : אבל כאשר נביח הדעת האמתית כמו שהנחמיה לא יהיה מקל' לפלא
הזה : כי העבודה האמתית והאהבה שבאמצעותה תישב זאת המדרג' תפלא
בעצם התורה והמניית עם שהוא רחוק מאד סנכית שמו שיכלל לכבוד ויהיה
מוכז' להיחדש השם יתברך אות למנוע הטוב מבעליו : והנה אשר בא
לברוך בן נדיה ואתה תבקש לך גדולות אל תבקש אינו עניין לזה כמו שאמ'
הרב שהנבואה בחק ברוך בן נדיה גדולות : אבל המוכן לנבואה ולא יעיק
לו מעיק מחוז' א"ל שלא יתנבא כל שלא יסתבך בטרדות הזמן וזולתו אשה
בעבורם נמנעת הנבואה בגלות הזה כמאמר רז"ל איך הנבואה סויה לא
מתוך עצלות ולא מתוך עשנות אלא מתוך שמחה שנאמר והיה ככגן הטובן
ותהי עלינו רוחי : וזהו מה שרצינו לבארנו בפרק יחזה • וככאן
נפלא הכלל הרביעימה היאמר : והתלהלל לאל לבדו ומרומם על כל
ברכה ותזלה •

הכלל הה

בברזירה

לפי שכבר קדם לנו שמים דות הדת הנהבירה
ושתהיה רשות כל אדם כחונה לו למה שלא תב'
עם המזנה למוכרח ואנוס לפעול דבר מוגבל : אבל צריך שיהיה מונח לרצוני'
הפשוט לכל אחד מהצדדין ואז תהיה הנזאה לו ראוייה ומתיחסת : והיה
יסוד הבחירה היות טבע האיש אשר נמצא והיו הראשונים כבר נתחבטו בו
ומנו בהם לפי מה שהגיע לדינו מדבריהם דעות מתחלפות : הנה
צריך שנחקור בהם כפי התורה והעניין : ולפי שהדעות שמצאנו בהם
הם בחקיהם יותר הנה חלקנו הכלל הזה לג' פרקים : הב' הראשונים
כסני הדעות וטענותיהם כפי מה שבא בכח דבריהם • והג' נזכיר בו מה
שצחי' בהן התורה והעניין לפי מה שירחה לנו ראוי שלא ישיגנו עב' בחקיר
הזאת כי השנה הזאת יסוד ועמוד גדול בידעת השם הנמצאנו כמו שרמזנו
בכלל הא' ער שהטעות הזה מכיל אל הטעאות גדולות ועצומות בידעתו

הכלל רחמישי

יתברך והסגחתי במצאות ולזה צרפנו עוד ג' פרקים כמו שירא' בדברינו ככלל הזה ב"ה

הפרק א

בבאור דעת מי שיראה שטבע האפסר נמצא והנה יתבאר זה אם מצד העיון ואם מצד התורה

אם מצד העיון יראה מפני מהם כי למה שהוא מבואר שהדבר הטבעיים האלו מלאכותיים לא ימצאו אלא בקרימת ד' סבות והם הפעל והחמ' והצד והתכלית כמו שהתבאר בספר השמע' ואנחנו נראה בקצת הדברים שמקצת סבותיהם נמצאות וקצתם בלתי נמצאות ואיפסר שימצאו כלם או אלא ימצאו הנה באפשרות סבות הדברים יתחייב אפסרות הדברים עצמם ומהם שאנחנו נראה הרבה מהדברים נתלים ברצון : ולפי שהוא מבואר שהאדם לו סידרה והוא ירצה למה שאם היה האחד מחוייב לא היה רצון אבל הכרח וחייב הנה אם כן הוא מביאר שטבע האפסר נמצא :

ומהם שכבר התבאר בספר השמע שהדברים מהם סיבאו בקרו ונהדמוץ ומפאה כפסם ואם היו הדברים כלם מחוייבו כמו שהתחייב אם לא היה טבע האפסר נמצא היה כל אחד מהם מחוייב שימצא : ומה שהוא מחוייב שימצא לא יצדק עניו שימצא בקרו כי לא יצדק על עלות השמש מאד שיעלה במקרה ולזה הוא מבואר שאין הדברים כלם מחוייבים וטבע האפסר נמצא : ומה שאם לא היה טבע האפסר נמצא והיה האדם מוכרח על פעולתו : והיה ההסתדלות והחדיות דבר בטל : והיה מתחייב בטול הלמוד והתלמודות ובטול ההכנות וההצעות כלם : והזריות במטיפות הקניונים והדברים המועלים והבריות מן המזיקין וזה כלו הפך המפורטם והמוחם ומהם כי למה שהיה הרצון לאדם נמשך אל הנפש המדברת שהיא נבדלת מהחמר אין ראוי שיפעל בה דבר חומרי כאלו תאמר בופות הגלגלים שהם פועלים בגופות השפלים למה שהוא מבואר שהנבדל הוא מיוחד לפעול : והחמר הוא מיוחד להתפעל כמו שהתבאר זה במ' שאחר הטבע : ולזה אין ראוי שיחשב שהגלגלים שהם בעלי גופים יפעלו וכד' והו כפס החדס אבל הרצון בו משולח ומסולל מכל חיוג . הנה מכל אלו הפנים יראה מצד העיון שטבע האפסר נמצא . אולם מצד התורה הוא מבואר גם כן מפני מהם שאם היו הדברים כלם מחוייבים והיה האדם מוכרח על מעשיו היו מצות התורה ואזהרות' כלם לבטלה אחר שהם בלתי מועילים להיות פעולות האדם מוכרחות ואיננו בעל ובלתי רצון עליהם : ומהם שאם היה האדם מוכרח כפעולותיו היה הגמול והעונש עליהם עול בחקו ותחלה

הבאמר השני

למה שהוא מביאר בעצמו שהגמול והעונש בפעולות לא יכול אלא בפעולות האדם הרצונית אבל בפעולות שהוא מוכרח ואנוס לא יתכן בהם גמול מעונש ולפי שהגמול והעונש שרם משרשי התורה הוא מחוייב ברצון בעצמו רצון משילח בפעולותיו וכפי מכל אונס והכרח ומזה יתבאר שטבע האפשר נמצא : והוא כונת זה הפרק

הפרק ב

בבאר דעת מי סוראה שטבע האפשר בלתי נמצא והנה יתבאר זה ג"כ אם מצד העיון ואם מצד התורה אם מצד העיון יראה מפינים מהם כי למה שהתבאר בחכמה המכנית שכל הדברים הנפלים תחת ההגיה וההפסד יקדם בהכרח ד'פנ' למציאותם והיה שבמציאות הסבות ומצאו המסוככים בהכרח הנה א"כ מציאות המסוככים מחוייב לו אפשר וכאשר נעוץ זה ג"כ במציאות הסבות הכ' הוא מחוייב בהכרח סיקדם מצאו סבות אחרות עליהם אשר במציאו יתחייב מציאות הסבות ההם ויהיה בהכרח מציאותם מחוייב לא אפשר וכאשר נבקם לסבות ההם סבו אחרות והיה המספסב בהם א' עד שיכלה אל הנמצא הראשון המחוייב מציאות ית' שמו התבאר א"כ שטבע האפשר בלתי נמצא ומהם שהוא הידוע בעצמו ומוסכם עליו שהדב' שא"ש שימצא ושלא ימצא יצטרך לטבע תכרוע מציאותו על העדרו ואם לא היה ההעדר קיים ולזה כשכניח האפשר נמצא הנה בהכרח כבר קדמה סבה מחייבת ויכרוע מציאותו על העדרו והי' הנמצא א"כ אשר הונח אפשר מחוייב וכאם נעוץ ג"כ בסבה הקודמת אם הונחה אפשרית כשכניחה נמצאת יתחייב בה אשר התחייב באפשר הראשון אשר הונח עד שיכלה אל הסבה הראשונה והנמצא הראשון המחוייב מציאות ית' ומהם שהם מן הידוע בעצמו ומוסכם עליו שכל מה שיצא מן טכח אל הפעל יצטרך אל מוצאו זולתו ויצויהו ולזה יתחייב שכאשר יתחרס רצון האדם לפעול דבר מה הנה הרצון אם היה בכח ויצא אל הפעל הנה מוצאו זולתו בהכרח והוא הרבר אם הניע הכח המתעורר להתקבץ להסכים עם הכח המדמה כמו שהתבאר בספר הנפס שהו סבת הרצון הנה א"כ כשנמצא הקבוצ' ההוא אשר הוא סבת הרצון כב' הי' הרצון מחוייב והקבוצ' ג"כ מחוייב כשנמצ' המני' אכפנאמ בזה שהמניע הרצון ההוא הוא הרצון לבד שהוא הפך החיוב הנה יתחייב מזה א"כ מ"כ בטול' אם שיהי' הדבר מביע לעצמו ומוציאו מן טכח אל הפעל והוא הפך ההקדמ' המוסכם עליו ואם שיהי' לרצון רצון קודם ויביעהו ויוציאהו מן הכח אל הפעל ולרצון הקודם רצון אחר קודם ויתחייב לרצון אחר רצוניס בב'ת

הכלל הרביעי

זהו בתכלי' הגמול ע"ש שכל אחד מתחייב מהקודם לו ולא יהיה ג'כ אפסר
ומהם שהוא מן הידוע בעצמו כמו שנאמר שכל דבר מחודש צריך מחודש
יחדסו כי הדבר לא יחדס עצמו ולזה לא יצויר שיהיו סני אנשים על מצב
אחד ומצב אחד ותכונה אחת ויחס אחד לדבר מה בלי חלוק כלל לא יעב
שובחר האחד עציאותו והאחר העדרו : אבל יתחייב סובחר הא' מה שכת'
נרצה באחר וזה האם היו מתחלפים בבחירה ורצון להיות החלוק מחודש
וצורך אל מחודש ומה שנתחדש מן יתן ורדע' אחר שהיו מסכימים במצב
ובמולד ותכונ' מכל הצדדין ואם האמ' שמציאות האנשים האלו כמעט' א"ן
החייב מצד היותו נמנע' אבל מצד היותו אפסר וכאשר התבאר שהוא
מחייב בהם שהיו הרצון אחד ה'כ' אס'כ' הו' מחו' והכרחי שלא יהיה א'כ
אפסרי ועם שבכר התבאר בכלל הא' מזה המאמ' סידע' הסי'ת מקפת
בכל הפרטים כמה שהם פרטים ואם הם נעדרים שלא יצאו אל המציאות
ולזה הוא מחייב בהכרח שביע' ואם לא לא היתה ידיעה אבל מחשבה או
טעות א' כמה שהונח אפסר הוא מחייב א"ן המלט ממנו ומהם שאם היה
טבע האפסר נמצא הנה נצטרך להודות בהכרח שמציאות הרצון בא' מב'
חלקים בזולת סבת מחייב' אפסרי ויתחייב א'כ שידיעתו בו איכ' מעצמותו
כי ידיעתו הנמצאות להיותו סבתם אבל תהי' ידיעתו קנו' וכאל' ממציאותם
זהו בתכלית הגמול שתהי' לידעתו התחל' מזולתו • ומהם שהוא מבוחר
כי ההסגח' בפרטים כשלא תהי' מצד הסדור הכולל היא נמנעת' אלא ככל
היולכי והיא נמנע בחקוית והנה להיות מציאות הצד האחר בזולת סבה
מחייבת הנה אינה משגת מצד הסדור הכולל הנה מכל' אלו הדברים וראש
מצד העיון טבע האפסר בלתי נמצא ואלם מצד התורה למה סיתבאר
זמכה במה שאין ספק באמתתו ממה שזכרנו מידיעת' הסם שהיא מקפת
בכל הפרטים ואם הם נעדרים וגם בכתיאים נמצא שהיו מודיעים הרבה
מהפרטים קודם היותם ואם לא היו מחייבים בעצמם דנו' מה שהוא תלוי
בבחירה כמו העיון כפרעה שכל זה הורא' גלוי' טבע האפסר בלתי נמצא
והוא בוונת זה הפרק :

הפרק נ

נבאר הדעת האמתית כפי מה שחייבה
התורה והעיון • ונאמר שאחד סים
ככאן טענות מחייבות מציאות טבע האפסר : וטענות מחייבות העדרו
הנה לא נסאר אלא שיהיה טבע האפסר נמצא בצד מה ובלתי נמצא בצד
מה • ומה הם אלו הצדדין מיתן נאדע • ואומר שכאשר
עיינו בטענות המחייבות מציאות הנה לא יחייבו מציאותו אלא בבחי'ת

המאמר השני

בצמנו : וזה שהמענה הראשונה מהיות קצת הדברים אפשר שימצאו כל
 סנותיהם ושלל ימצאו הנק הוא מערכה על הדרום : וזה שאפשרו הסנות
 ההם הא הדרום גם כן ולזה לא תתן האמת כלל בדרום הזה ואולם
 הב' הלקוח מהרצון למשהוא מפואר שהאדם לו סירצה ושלל ירצה הוא גם
 כן מערכ על הדרום כי האומ' בהערך טבע האפשר ואמר כי הרצון מניע
 יניעו ויחייב חול הרצון בדבר הוא או בהפכו המני' הוא יהיה סנת
 הרצון : ולזה יהיה המניע הוא המחייב חול הרצון עם האחר רצון
 רצון לא חיוב והכרח כי ה' לעצמותו אפשר סירצה אחד מהפכים נסוה
 לזו מניע יחייבו סירצה האחר והוא לא ירבו בטוס הכרח ואנוס : ולהיות
 לעצמותו אפשר סירצה אחד משני הפכים נסוה יקרא רצון לא חיוב :
 ואולם הב' הלקוחה ממה שהתבאר בטבעיות מהיות קצת הדברים נפלים
 בקרי הנה לא תחייב האפשרות אלא בכחינת עצמו ומחדר ההוא תתאמת
 בפילתם במקרה : אבל לא ימנע שלל ימצאו בסבותיהם שהם מחויבות
 מציאותם : ואולם ה' פיסודה החריצות וההסתדרות מנוא שלל תחייב
 אלא אפשרות הדברים בעצמותם כאלו תאמר אלנו היה היות האים הזה
 שוכרח היות עשיר לעצמותו היה ההסתדרות באסיפת הקניינים דב' בטל
 אבל אם הונח אפשרי לעצמותו ומחוייב בכחינת סנתו שהוא החריצות
 וההסתדרות לבטלה : אכלי ה' הסנת עצמיית לאסיפת הקניינים ואסיפת
 הקניינים מסוכב לה : ואין דרך לומר היות הסכה לבטלה למסוכב אלא
 אם כן היה המסוכב מחד עצמו מחוייב לעצמיתו במציאות הסכה או בזולת
 ואז לא יהיה מסוכב : ואולם ה' הוא חבואר שלל תתן האמת על כ'ם
 וזה שהכפס המדברת אינה נבדלת אבל היא הילנית ומתפעלת ממזג הטעל
 כפס : ולזה הוא אפשר בגופות הגלגלים וכ'ם במניעיהם סופעלו כמזג
 חכעל כפסיוניעו הכח המתעורר אשר באמצעות הסכמתו עם הכח המדמה
 יהיה הרצון כמו שהתבאר בספר הכפס : ואם תהיה ההנעה על דד החיוב
 אז יאמר החפצות קיים לא יתבאר זה מהטענה ההיא ולזה הוא מבואר
 שאין בכל הטענות סוכר העיין סיטייב מציאותו טבע האפשר אלא בכחינת
 עצמות הדברים הנמצאים ולא בכחינת סנות : והנה הטענות אשר
 מחד זתו ינהם כן לא יחייבו אלא מציאותו בכחינת עצמו : וזה שהטענה
 הלקוחה ממזג התורה נאזהרותיה שאם היו הדברים מחוייבים היו המצות
 והאזהרות לבטלה האפשרות בכחינת עצמם : וזה אמנם הוא מבואר
 שלל תחייב אלה הדברים שאם היו הדברים מחוייבים בכחינת עצמם

הכלל החמישי

שני המצות והאזהרות לכתלה אבל אם הדברים אפשריים ככחינת עצמם
ומחוייבים בכחינת סכנותיהם לא יהיו המצות והאזהרות לכתלה אבל לתכלית
הסוכ • וזה כוונתו שנות מביעות לרברים אשר הם אפשריים בעצמם
במדרגת הסבות אשר הם סכות למסוכניהם כחריצות וקורוזות באסיפת
הקביוכים • ולאו דברים המועילים והמברחים מן המזיקין : ולזה
יתאמת שאין בטענה הזאת מה שיסויב מציאות אפשרות ככחינה הסבה •
ואולם הטענה הסרית הלקוחה מהגמול והעונש שאם היה האדם מוכרח
במעשיו היה הגמול והעונש עליהם עול כחוקו יתברך : ירא' שהיא טענה
חזקה לבטל כל חיוב • ואמנם כסנתבונן בה אין התדיה ממה שיקשה
וזה שאם היו הגמול והעונש מתחייבים מהעבודות והעברות התחייב
המסוכנים מן הסבות הכלל יאמר בהם היותם עול : כמות איכנו עול הקרות
אל האל שיסרף : ואם הי קרבתו אליו בגולת רצון • והכל כבר יתבאר
זה במאמר הב' בה' • ולזה הוא מביאר שאין בכל הטענות ההם מצד
העיון ומצד התור מה שיחייב מציאות טבע האפשר בכחינת סכנתו •
וכן הנה שביאר עיינו בטענות המחויבות העדרו הכלל יחייבוהו אל
ככחינת סכנתו : וזה שהטענה הא' והב' והג' הלקוחות מסכות הדברים
והמביעים הינחיים מן הכח אל הפעל • והטענה הד' שהכרחית גם כן
מביאר מעבייבים שלא יתנו החיוב אלל בכחינת הסבות : אבל בכחינת
עצמם כבר נבארו אפשריים כמו שתאמר בחומר הראשון שהוא בכחינת
עצמו אפשרי לקבל הצורות בבא זו אחר סוד זו : ואם בכחינת המביעים
הוא מחוייב להתהות מהגחפת זינגר בכחינת סכנתו והל' עס אפשריותו בב
ככחינת עצמו אשר לא יסוד ממנו : ולזה בהתהות הזינגר יש לו חיוב
אמתו בכחינת סכנתו ד' אשר יסוד : וכן הטענות הלקוחות מיריעת
העם בעתיד ומהודעת העתידות לנביאים ואף במה שנתלה בו הכחיר
הוא מביאר שלא תחייב בטול אפשרות בכחינת עצמם • ואבל כבר
היו דברים אפשריים בכחינת עצמם ומחוייבים בכחינת סכנותם • ומצד
חיובם הוא היריעקודס חיובם : ולזה הוא מביאר שאין בכל הטענות
ההם מצד העיון ומצד התור מה שיחייב • חיוב הדברים בכחינת עצמם
ולזה היה האמת הגמור כפי מה שתחייבוהו התור והעיון שטבע האפשרי
כמצא בדברים בכחינת עצמם לא בכחינת סכנותם אלל שהפרסום הז' מזיק
לחוקן למה שיחייבוהו התכלית לעושי הרע' ולא ירבישו שהעונש נמשך
מהעבודות בהמשך המסוכן מן הסב' : ולזה היה מהחכמה האל יתברך

המאמר השני

לשונם רוצה לומר לנצות ולזהרנות אמצעים מניעים וסכנות חזקות להיטיב
האדם אל ההצלחה האנושית : וזה אמנם לחסרו ולפונדו הפשוט והוא היום
האלהי הגרמו באמרו כי כאשר יסר אים את בנו יי אלהיך מיסרך :
סהא ידוע שהאב לא יסר אף בנו לכוונת הנקמה ולא לתכלית היושר אלא
לתועלת הכן . וכך כשיסר הסס את האדם איך הכוונה הנקמה ממנו ולא
לתכלית היושר המדיני שאיכנו ראוי אלא בהיות האדם ברצונו גמור בלא
סוס הכרח ואובס אבל הכוונה הטוב לכלל האומה והוא המכוון בו : ולזה
יהי ראוי גם בהיותו מחוייב בבחינת סבתו סזהו הטוב לאדם . אלא
סצריך לתת עורר שהחיוב הזה הוא ראוי כשיהיה באופן סלא ירגיש בו הפועל
אונס והכרח והוא סוד הבחירה והרצון : אבל בפעולות ההכרח והאונס
רוצה לומר ספעל האדם והוא מוכרח ואונס סלא יסעלם ברצונו . הנה למס
סאיכנו פועל בהסכמת כחו המתעורר עם המדמה איכנו פעל נפשו : ואין
ראוי סימך לו העונס : וזה שאין לפעולות האכסיות מכא ססתוייגים
הזהרות והמננות מביעות לעשותם או להתרחק מהם כי מה שאין לאדם
מכא עליו לא יתכן בו מצוה וזהרה והעונס בעברות לא יהיה מהיושר
האלטי למה סלא נמסך ממנו הטוב . ואולם אם אי אפסר מבלתי סכאמר
הרצון חייב כן סירצה או סלא ירצה בזולת מניע מחוץ : הנה כפי התורה
כבר אפסר סתחול החלוקה בדרך אשר לקחנו בכלל הא' מזה המאמר :
וזה סיהיה הדבר אפסריי בבחינת עצמו וסכותיו ומחוייב בסכת ידיעתו
כמו סאפסר כסהונח נמצא ידוע הוא אפסרי בבחינת עצמו והוא בבחינת
מניאותו מחוייב אז והיותו ידוע : ואם סהוא יתברך ויתעלה סמו ידוע
הדברים קודם היותם : ולזה יראו סמה סהוא מחוייב קודם היותו איכנו
אפסרי : הנה איכנו אפסרי בבחינת ידיעתו אבל הוא אפסרי בבחינת
עצמו : ולהיות ידיעתו בלתי נוסלת בזמן הנה ידיעתו בעתיד כידעתו
בדברים הנמצאים אשר לא תחייב הכרח וחיוב בעצם הדברים : אלא
סכאמר נקסה ונאמר האם ידיעתו קנויה מהנמצאים : כמו סקדם בפני
הספקות האחרונים . נסיב ונאמר סאיכנו לא נדע איך ידע אף סידיעתו
עצמותו . והוא דרך הרב לפי דעתנו : ואולם כבר אפסר סיאמר עוד
בתפוכה כי למה סהוא מנאיר סהדברים המושגים איכס מושגים כפי טבע
הדברים המושגים : אבל כפי טבע המסיב : וזה יראה הראות מכא
בהסגת החוסיס כי הנה חוש המסוס יסיב מושגו כסיקרב אליו וימססהו
ויסיב במקום המסוס לבר קור או חוס קנסי או רכות ומום הראותו ס

הכלל התשישי

בדחוק מקום ועיונו : וכן ההקם בשאר : ולזה כאשר היה המסוב
 הזה נכחי בלתי נתלהזמן ראוי שיסיב מוסגו כפי מדרגתו שהוא בלתי
 נתלה בזמן וזה אמנם לעצמותו : ולזה יסיב כמה שלא נמצא הסגחה נכחי
 כאלו היה נמצא נכחי : והכלל העולה מהדברים שהחומר הזה האפשרי
 כל אשר תפול בו הבחירה אם נאמר שטוב הרצון כן חייב סירצה וסלא
 ירצה בזולת מביע מחוץ והוא הדרך הככון לפי התורה יהיו הדברים א'
 איפשריים בבחינת סתם ועצמותם ומחוייבים בבחינת ידיעת הסם :

גלקיותם אפשריים בבחינת עצמותם הגה החריצות ראוי בהם : והמנות
 עהאזהרות והגמול והעונם עליהם למה שאם היה בומר ההפך כבר היתה
 ידיעת הסם יתברך בו בהפך * ולא יסאר אלא הסאלה אויך ידיעת הס' יתב'
 הדברים האפשריים * וכבר חשבנו בו אם כפי דעת הרב ואם כפי דעתינו
 ובכלל למה שה' מקנה המציא לזולתו מהנמצאים הידיעה בהם ראוייה

נמחוייבות : ואיך סיהיה פורש הפניין כלו האפשרות מצד וחייב מצד איך
 המלט מאנו . וכבר העיד הסלם אשר נכנס בסלום ויצא בסלום על כל
 העמוקות במאמר קצר : אמרו הכל צפוי והרעות נתונה ובטוב העולם
 ברון והכל לפי רוב המעשה הגה באמרו הכל צפוי הורה שהדברים כלם
 מסודרים וידועים והוא הפרש הגדול אשר איך ספק באמתתו אשר נמער
 בו רגלי קצת חכמינו והוא אשר הביאו לגלות הסוד הזה למה שכתברנו בו
 רבים מאומתינו היום : ובאמרו והרעות נתונה העיד על סוד הבחירה
 והרצון בירעות כל אדם נתונה לובחינת עצמו כי לא תפול הצואה למוכרת
 ואנום ובאמרו ובטוב העולם ברון העיד על היושר אלהי בדין רוצה לומר
 בגמול ועונש שאיכנו לא לתכלית נקמה ולא לכוונת נקסת יוסר מדיני
 המנטי וזה אמנם לא לחיוב אשר מפאת הסבות אלא לסבת הסוב כמו סקדס
 ובאמרו והכל לפי רוב המעשה אפשר שהעי על חיוב הסבו שיש סכ קרובות
 ודחקות באמרו כי גבוה מעל גבוה סומר אוירמו אל הפרש הידיוע לפי
 הקבלה היות העולם ברון לפי רובו : או אפשר פירמו אל שרם גרו סיתבא'
 בכלל הז' ב'ה :

הפרק ד

ואיך סיהיה הדעת הזה מן החיוב אם החיוב
 בבחינת הסבות או החיוב בבחינת ידיעתו יתב'
 ברמו במקומות בכתובים ובייחוד בספר קהלת ונמאמר חכמים זכרם
 לברכה במקומות אמרם איך אדם נוקף באצבעו מלמטה שאין מכריזין
 עליו מלמעלה * ודרשו אמרם כי יפול הגופל ממנו : ראוי זה

המחבר השני

לזכרון מספתי וימי בראשית שהיו לי ככל והכתוב קראו כסל אלל סמנלגלל
 זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב . הרי שעם היות עברו מהאפשרו
 מה שעברו מספתי ימי בראשית היה זה ראוי לזכרון : והסבה הקדומה
 הישר המעק : ועם זה יוחם אל הקרי . והיריעה נמנעת לאדם למה
 למה שלא תקוף הפרטים להיותם בלתי בעל תכלית . אמנם היא מחוץ
 למי שהוא בלתי בעל תכלית . וממה שיורה על זה גם כן אמרם לא רוח
 היה ראוי לזכותו מעשה . ולא ישראל היו ראויין לזכותו מעשה אלל לזכ' לך
 שאם הטא יחיד אמרם לו כלך אלל יחיד : ואם חטא זכור אמרם לו
 כלך אלל זכור . ועם זה היו נעבשים : והנל לא יתיסב זה אלל ברר אפר
 ביארנו : וממה שיורה על החיוב גם כן אמרם בשע שאמר להם הקדום
 ברך הוא מי יתן והיה לבכם היה להם לזכ' את תן ואף משה לא רמזה להם
 אלל לאמר ארבעים שנה : מכאן באין אדם יורד לסוף דעת רבו אלל עד
 ארבעים שנה : ומאמרם רבים זולת אללה מוסיפין ספק ומזכוכה לפי
 הגרסה מהם ומתיסבים ברך זה כפסעם : וממה שיורה על קיום ח
 ההסתדלות עם החיוב אמרם אם אין אני לי וכסאני לעצמי מה אני
 ואם לא עצמי אמתי : ורבים זולתם אין צורך לזכרם כמו שאמ' נגמ'
 סוכה בסביל עשה דברים חמה לוקה וכמו שבה במסבת מכות אם עד
 שלא נגמ דינו מת כהן גדול ומנו כהן גדול אחר חוזר נגמר דינו חוזר כ
 במיתתו של פני : ואמרין בגמ' מאי הוה ליה למעב' היה לו לבק' דחשים
 סיגמר דינו לזכות ולא כק' שכל אללה המאמרים אין להם קיום אלל במה
 שהתבאר מקויות הדברים כלם מסודרים וירועים לו יתברך טבעיים היו או
 בחיריים ודי בזה לפי בוונתנו : והנה בכלל השטוי יבאו דברים מסכימי
 ונאותים אל הדעת הזה להיות טבע האמת עד לעצמו ומסכים מכל ד
 ובכאן הותר הספק הגדול שיעדנו בכלל הא' מזה המאמ להתירו בכאן
 אשר מעדנו בו רגלי הרבה מהקראפונים כי לא סעדנו בחיוב אשר יסכים
 היושר האלהי עם התורו : ואם היה שלא יסבלהו היושר המדיני הקמוני
 וכ' לפי דעת התורה : והוא הנכון סיסכים בו היושר המדיני הקמוני
 ודעה : שכתוהתלה לאל :

הפרק ה

בתוספת כאור הדעת הזה בהתר הספק העצום
 הזה אשר לא סרו הקודמי להסתפק עליו והוא
 אין יסכים היושר האלהי במגול ועונש עם החיוב : ואם היה סיסכים מה
 הפרס בין החיוב אשר כחתינת הסכות כזולת הרגש אונס והכרח וכין

הכלל החמישי

החיתוב אשר בהדרגה אונס ובהכרח : וזה שכבר יחסך שאם מעט המצות והעברות הם פניות והגמול והעונש מסוכנים להם עם חיוב המעשים הגה לא היה ראוי שיזכר חיוב בזולת הרגש הכרח מהחיוב בהדרגה הכרח כ כסיהיו הגמול והעונש מסוכנים לאחר ובלתי מסיכונים לאחר אחר סחין המלט לחיוב בסוס פנים . ואם היה כנודה בהכלל הזה שבהרגש האיוב וההכרח לא היה מקום לגמול והעונש למה שלא יהיה אז רצוני כלל :

וכסלא ירבים אונס יקרא רצוני ואם הוא מוכרח אלא שלא ירבים בהכרח הנה ברעות אשר בפנות התוריות איך יהיה בהם גמול ועונש מי יתן נאדעי כי הוא מכוון לפי הקבלה שהעונש בהם נפלא כאמר אבל המונים והאפקודים ושכפרו בתורה ושכפרו בתחיות המתים . ואמר במסנה :
אלו סחין להם חלק לעולם הבא : וכבר יראה בהם סחין לרצו ולבחירה מנחא בהם כלל וזה המפנים ראשונה שאם היה הרצון הכרחי באמונות :

הנה אם כן האמונה לא תהיה מדרגתה בחוק האמתי וזה שהרצון לו ס סירצה וסלא ירצה : וכבר נוכל להאמין שני הסותרים בבא זה אחר סוד זה תמיד וזה שאם ירצה להאמינם והוא בתכלית הגמול : פנית שאם היה הרצון הכרחי באמונה : הנה אם כן המני' המחדש האמני' יהיה מסופק האמת בה : וזה שאם המניע בלתי מסופק האמת כלל : הנה איך צורך בו לרצון : ואם המחדש מסופק האמת בו הנה אם כן האמונה מסופק האמת בה : ויראה מזה הצד שאין לרצון מכוון על האמונה : וזה שאין האמונה דבר זולת חיוב הרצון חוץ לכפס כמו שהוא בנפס : ומה שהוא חוץ לכפס אין לו התלות ברצון האמונה שהוא בו כן הנה אם כן אין לאמונה התל' ברצון : נאחר שהתבאר זה אומר שהאמין אמונה מה : וכל שכן אם היא אמונה מופתית אלא מבלתי סירבים חיוב והכרח גמול להאמין האמונה היא . וזה שאחר שהמניע ההוא חזק החיוב אין המלט ממנו והוא החיוב המוחלט אחר שהכחונה אמונה מופתית : ה' החיוב והכרח מכוון כבלה נמורגש אצלו שהוא נמנע כחקולהאמין סותר האמונה היא : ולזה אם היה המין הזה מוכרח רצון המורגש בו בלתי ראוי הגמול והעונש עליו כפי מה שהנח : הנה לא אסער איך יתכן הגמול והעונש באמונות וה' מה שראוי שיאמר בהתר הספקות האלו בפימה שנאמר : הנה ראשונה למה שהיושר האלהי פונה תמיד אל הטוב והשלמות : והיה הטוב והשלמות המצא סבות מניעות אלפעולות הטוב מחוייב בחק היושר האלהי להמנעת פמבנות הגמול והעונש בהם להיותם המנעות סבות מניעות אל פעולו הטוב

המאמר השני

זהו הסכות מניעות למח שהגמול והעונש נמשך מהם כהמשך המסוכן
השכה. ולזה יניעו הרצון והבחירה אלל מה שיניעו להתקרב אליו.
להתקרב ממנו. ולזה יתישן סראוי פיסכים היושר האלהי בגמול
והעונש עם החיוב. ואמנם ההבדל אשר בין החיוב בזולת הרגש אונס
והכרח ובין החיוב אשר באונס והכרח הנה הוא הראוי ממה שאומר:
סכר יתבאר ממה שיבא בגזירת הנזר בכלל הו' אם מצד העיני ואם מצד
הכתובים משכים עם מאמרי דל במקומות חלפים שהתכלית הנכסף
בעבודות ופעולות הטוב הוא החסך והשמחה בהם שאוננו דבר זולתי
ערכות הרצון לפעול הטוב: וזה לפי שהוא יתברך בתכלית האהב והערב
להשפיע לפעול הטוב: והיה הקשר והדבקות אם כן ללכת בד' כיו כפי
מה שאיפשר לזה כאשר היה החפץ והערבות הזה בכפם היה פעל נפשי
אשר באמצעותו יהיה הדבקות והפרוד. ולזה היה ראוי שימשך ממנו
הגמול והעונש כהמשך המסוכן מן השכה. וכאשר נעדר הכפס מן החפץ
הזה כמו שיהיה אדם מרגיש אונס והכרח בפעולותיו הנה הפעל הוא
נא ופעלהו הכפס ולא יתחייב ממנו דבקות ופרוד שיהיה למה שיהי הפעל
מופשט מדצון נפשי ולזה לא היה ראוי לגמול ועונש כלל: ויתושב גם כן
ההבדל הזה. אבל כשיתישב ההבדל הזה איך יתישב הגמול והעונש באמנו
זה כו' יעידו הגמול והעונש בהם או איפשר שימשיכו הרצון והבחירה
על האמונו וסיהיו סכו מניעו לה' אח' שהונ' שהאר' על האמונו בנתי בחירו
ואין לרצון שום מבוא עליהם. וכבר נתפתו קצת חכמינו כפי מה פיראה
בכח דבריהם שהגמול על האמונית לא יפוג בחק היושר והעול למה ש
שהגמול טבעי וכמשך בחיוב למושכל כאלו תאמר סכפס האדם כאשר
נתישבה באמתות האמונות והם אצלו מושכלות כאשר הם חזן לכפס ככר
תתעבם בהם הנפס ותסאר נכחית והוא הגמול להאחרון לאדם.
והנה הרעת הזה הוא מכואר שאין לו מבא בחק התורה כמו שיתבאר עוד
במה שיבא בגזירת הנזר: ומנה אם היה כן כבר היה די לנו בהיסיר
אותני בקצת הרעות סבאו בתורה. ולא היינו דריכין לריבנו מופלגות מן
המזות וענפיהם וענפי ענפיהם האלהים אלל אם כן היה הריבנו תולדות
הפלוסופיא: והנה מה סבא מהם בתו מעט מזע' ואם סית הכפס מתעבת
מאמתות המושכלות הנה בספר היסודות ובספר החרוטים אמתות מוסכ'
הרבה מאר ותהיה הנפס ההנדפי אם כן כלולה מאמתות הרבה מנפס
התוריות אלל שהוא מכואר שהרעת הזה שהוא נפסר כפי דעת התורה

הכלל החמישי

עם שהוא בעצמו רחוק מאד כמו שמתבאר עוד ג' ב' ס' יהיה הגמול השאר ל' המוסכל לבר מי יתן וארע אם הנפש שקטילה המוסכל הזה שהתבאר ס' בספר היסודות שהמוסלם זיוותיו שוות לפני כצבות ולא הסכילה זולתו האם המוסכל הזה לבר יתעצם ויפחד נחשו : ואם תיה סיפאר אם יהיה כדמות כפם שפיתעצמה מהמוסכל שהתבאר ס' גם כן שהמרוכע קוסר מרובע ס'ה ל'סני מרובע פני שלשת המרובע או מוסכל אחר • ואם היה שיתמלף אלא שזה כלו סמות והפסד הדמיון : אבל הפלוסוף למה שלא כפקחו עניו במאור התורה • ואז אחר כלחץ מהוראות חזקות יורו השארות כפם האדם ברא כדראיות וחפם מהצבות לקיים כדראיות ההם ואם הם בתכלית הפרחק מהפכל וכל שכן מהתורה אלא נניח סדרך הזה • ונאמר שאחר שהתבאר שחין על האמונות מבוא לרצון אבל המאמין הוא מרגיש בהכרח אשר לועל היומו מאמין הנה הוא מבואר שאין המלט אלא כספ' הבחירה והרצון על עיני דבס ימחובר עם האמונות סמוך מצדן להם והוא העברות והסמחה אשר חנן לנו כפחנן אמתנוקסס אמונתו והחריצות ל' לעמוד על אמתתה והוא עניין רצונו וכחירו בלי ספק : וזה סכבר יצויר אמתות האמונה בזולת סיפיעלל האמונה התעוררות סמחה בהיותו כפל האמונה היא • וזה הוא מבואר שהתעוררות הסמחה וההסתרות כעין באמתתה עניינים נמשכים לרצון והבחירה אשר עליה יתיסכ • עב עניין הגמול והעונם כמו שיתבאר עוד במה סיבא בגזירת הצור : ואומר סגם על הם בפעולות כסיעין בהסתאמת שהגמול איכנו על עצם הפעולות ראסונה אלא על בחירת הפעל כסיפעלחו • וזה שהאדם סיפעל דבר הנה כב' הניבא מה שהיה ככח בחירתו ל' קצוות הסותר בשווי אל אחר מהם בפעל : ולפי שאין מבואר סמה שהוא בפעל איכנו ככח ואפשרי עלינו מה שהוא בפעל אבל הוא מחוייב והכרחי עלינו יתחייב א' כ' שהגמול והעונם אשר מפאת הבחירה והרצון איכנו על הפעל בעצמו כסיפעלחו אבל על בחירתו הפעל כסיפעלחו • וכמה נאות על זה מאמר ז' הרהורי עבירה קשי ממב' וזה שלמה שהעבירה מורכבת מסני עניינים אם הפעל בעצמו ואם בחירתו ורצונו כה והיה העונם המגיע בה איכנו אלא מפאת הרצון והבחירה אשר ככה במאמ' הזה בהרהור : היא מבואר שהיותר קסה בפניהם הרצון והוא ההרהור : וכבר יתאמת ג' כ' שכאשר יצוירו כפרדי הפעל בזולת הרהור ורצו כמו שיתאמר פעל אנסו או הרצון בזולת הפעל בזולת הרהור ורצו מארצון כפי מה שבאנו הקבלה האמתית אמנס עולה מכפרת על הרהור

המאמר השני

הלב ולא יפוגה עונם על הפעל כמו שהסודם אצלנו אכנס רחמנא פטרי
 אמנם ואמר יותר קשה למה שאין ספק שהעונם ברצון כפיצטרף אל
 הפעל יותר גדול מהעונם על הרצון בלבד כסלא יצטרף אל הפעל והו מעט
 סיורהגם כן מפאת הפעל אבל היותר קשה מפאת הרצון וכיוצא כפיצטרף
 אך הפעל והוא דבר אמתו אין ספק בו ולזה כבר הותר הספ הגדו והתישב
 שהגמול והעונם באמנות הוא מפאת הערכו והסמח אשר לנו בהם והחרינות
 בהסתרלות הפגתה : וזה מה שרצינו לבאר *

הפרק ו

בבאור סמה שהתבאר בזה מצד העיון הו מוכח
 לדעת רזל וזה סמה שהתבאר מזה הו מוכח עניינו
 הא' היות האמונה ברעות נקבית בזולת רצון * והכ' היות הגמול והענש
 על הרצון : אם הגמול בחשק ההסתרלות והסמחה להיותינו מכת האמונה
 הזאת ואם הענש על הפכו והכ' פני אלו העניינים נרמזו בתאמר אחד
 כפר עקו : ואמר פס ויתווכו בתחתית החר מלמד סכפה עליהם החר
 כגיגית אם תקבלו מוטב ואם לאו פס תהא קבורתכם : אחד רבא כחאן
 מודעא רבא לאורייתא : אמר לי החר קבלוה בימי אחסורום סכאמ קיימו
 וקבלו היהודים * קיימומה סקבלו כבר * ויהיה ביאור המאמר כפי זה
 למה שהתבאר שהאמונה נקבית באמצעות הקדמות סכליות * וכל סכן
 באמצעות הנכונה סהית במעמד הבכבר ההוא לא היהאל רצון פוס סכוא
 בה אם כן היה להם פיאמינהו ירצו אולא ירצו הנה אם כן היו מוכרחים
 על האמונה ודמה הקברח ההוא כאלוכפה עליהם החר כגיגית כדי סיקב
 עלכרחס * ואם לא סימונות פס שהוא אונסם והכרח ניכר * כן ברוב האותות
 העצומים ובחתימת המעמד ההיה האמינות בהכרח התורה ואם יסורנוטמ
 סיהיו נוטים מהנכונה ומדרך החיים אשר כנה במיתה וקבורה ולזה א
 אמר החכם ההוא מכאן מודעא רבה לאורייתא : כי עם היותה אמתית
 בלי ספק : אמנם אחר שהאמונה עליהם הית הכרחית אין עכוא לרצון עלי
 ואולי לא קבלו מרצונם הכחריי המשעב אותנו ההמשך אחריה וזה שהוא
 מוכוא שעם היות האסונ' אמיתי' א' ס בהאם לא קבלנו אין דרך אל העונם
 הגדול כא' קבלנו להמשך אחר' מרצוננו : ולזה השיב החר קבלו בימי
 אחסורום סכאמר קיימו וקבלו היהודים כלומר אחר סכרא סכאמצעות
 השמח סהיו שמחים על הכספים ועל הפרקן שנעשו להם בימים ההם קיימו
 מה סקבלו כבר הרי האודעא כול מאלו כי הערכות והסמח סכו נתל הגמול
 באמונות כבר היה על הסלמות בימי אחסורום וזה כלומר שכל על מה שהתבאר
 כרצונו

הכלל השישי

פרדמינו אם היות האמונה ברעו כבזולת רצון ואם היות הגמול על הרצון
יהאמחה בהיותו בעל האמונה הריא עד סליחות הסמחה הרי תענוג והנאה
לבעל האמונה - והשרש אלכנו אסור לאדם ליהנות מן העולם הזה בלא
כרחה תקנו מטבע הכרכות לזה כרוך שלא עשני גוי ועבד ואפה וכמו
שכארך בזה עוד בכלל הובגה ודי בזה עתה לפי כוונתינו הסבחה והתלה
לאל לברנו ומרומם על כל ברכה ותהלה :

הכלל הו

בתכלית

הנה עם היות הרב הטורה יראה סכקסת התכלית
האחרון לכל המציאות גם לרעת החרום איך עניוין לו
גם נבקסת התכלית בזאת התורה הוא מחוייב וזה כי הסכה התכליתית
גם בדברים הטבעיים מבוארת שאר כמו סהתבאר במקומו והורה בו הרב
בדברים החלקיים בתכלית הראשון וכל שכן בדברים הפלאכותיים שהם
כפעל השכל ומה שהוא כפעל השכל הראשון שהוא המוציא האמתו לזו
לזולתו מהשכלים אשר איך בהם יחסירטיון שא"א מוכנתי היותו לתכלית
חסוכ : ולזה הוא מחוייב בזאת התורה סיהיה לה תכלית חסוכ חולת זה לא
יעייר מציאתה מאתו יתברך - ולפי שהסכה התכליתית היא החסוכ מ
מהשבות בדברים ראוי שלא יסיגנו עלנה בזה הרדום וכל שכן סבזה תועלת
גדול שכאשר נעמוד על התכלית האמתית בזאת התורה יתבאר לנו כקלות מ
עשמי קצת מצותיה אשר לא סרו הקורמים מלהסתפק בהם ולזה נחקור בו
בכלל הזה כפי מנהגינו וחלקנו אותו לה' פדקים הפרק הראשון נבאר בו
התכלית האמתית בזאת התורה הסני נבאר בו איך יתאמת סיתחוייב התכלי
הזה מואת התורה הג' נבאר בו סהתכלית בזאת התורה היא התכלית לכלל
המציאות הר' באמת חייב זה מצד העיון ומהמאמרים לרזל ה' נבאר
בו סכקסת התכלית האחרון לכלל המציאות ראוי ומחוייב עד סניסכ בו
דעת הרב

הפרק א

נבאר התכלית האמתית בזאת התורה ונאמר לפי
סהתכלית בדברים מסני ראשון וממנו אחרון
וממנו אמצעי : והיה האחרון הוא התכלית האמתית אשר כל התכליות
הקורמים כמצאו בעבורו והוא להם סכה - כריך סכחקור בתכלית האחרון
בזאת התורה : ולפי סהתכלית המכוון בדברים הוא טוב ושלמות מה

המאמר השני

אמר בנתיבות היתה הסכה תכליתית : הגה אופן החק'ר' כזה הוא דרך
החכום : וזה כשנחקור על הטוב והשלמות הנמשך ממנה אם הוא אחד או
רבים ואם היה אחד הנה הוא בלי ספק התכלית האחרון ואם הם רבים
לפי שתכלית האחרון בדברים הוא אחד לבד וזה מה שהשלמו יגיע באמצעו
שתורה אשר היא אחרות פשוטה בכל הדברים כמו שהתבאר זה גם שאלת
הטבע דרך שנחקור איזה מהם ראוי נסיהיה אחרון : וזה שלא ימנענו
הראשון והאמצעי סיהיו רבים אבל על כל פנים דרך סיפנו כלם לדבר א'
הוא התכלית האחרון להם אשר בעבורו נמצאו כלם : והנה כאשר נדקק
בה ובמה שבא מזה בקבלה ממצאו סכבר תעמיד אותנו בשלמות המדות
והיעשות והשלמות גופיות וכפסיות . ולפיכך נסאד עלינו לחקור בו אם
שתכלית האחרון באחד מאלו או אם הוא ברבר וזאת אלו . ואם הוא ברבר
וזאת אלו והיו אלו תכלית ראשונים או אמצעיים אך יתאמת סיהיו כלם
בונים אל התכלית האחרון כאשר חייב מהיותם תכליות . אחר שהתבאר
שתכלית האחרון הוא אחד לבד : ואלם שהתורה תייסר אותנו באלה ה'
שלמות זה יתבאר ממה שאומר אם הראשון והוא שלמות המדות למה
ששלמות המדות וחסרונם באמר בנתיבות הגהגתו בעצמו והנהגתו עם
אנשי ביתו ועם אנשי מדינתו : וכשנתנונן בררבי התורה נמצא כל א' מאלם
בתכלית השלמות : אם הנהגתו בעצמו זה יראה מהזקירות והפרישות
מהנאות והמאכלות אסורות המקנים תכונות רעות בפסם האדם בטבע
וכסגלה מהם כמו שהתפרסם בקצתם והמכבים אור השכל אשר בשלמותו
תשלים הנפש . והקדושה במניעת הטומאות אשר תרפוס בפסם אדם נקיות
וחכך כמו שיתבאר עוד במאמר הזה בנה' ואם בהגהגתו עם אנשי ביתו
אשר יכלול הנהגתו עם האשה והכבים והעבדים זה יראה ב' אם האשה
במה שרקדקה התורה כפי מה שבא בקבלה בהסלים הקה בכל מה שתצטר'
מסאד כמות ועניה ומה שתקנו בהיות הבעל חייב במזונותיה וקסיטיה ו'
ורפואתה ופדיונה וקבורתה ובמזונותיה ובמזונות ביתה לכשתתאלמן :
וככתובת כנין דכרון : והיא גם היא עליה לשמש בעלה ולהיות מעם' ידיה
ומציאתה ופירות ככסיה סלו ואם מתה בעלה יורסה ער סכבר ירא שפארת
החיוב מזה משירות בעלה המוטל עליה נפשו מהמנות הזמניות אלא
שהכלתי זמניות לא היה כרון שתצטרנה למה שאם לא יזמנו להם כזמן
אחד תוכלנה להשלמם בזמן אחד וכ' מהאזהרות שהן מחויבות שהקיום
בהם בסב ואל תעשה והכוונה כלה סלום הכית אשר דקדקו בו ז' מיתר

הכלל השישי

במצות הרבה במקומות מתחלפים באמרת כר חנוכה ביתו כר כ
ביתו עריון מפוס שלום ביתו כיצא כזה הרבה עד שחייבו לכבדה יותר
מגופו : ואם הכנים במה שהפליגה התורה לדרקך בזונג שיהי כאופן
מהקדושה במניעת ההפקר ושלוח התאוה כונה ממנה שלמות תורת הכנים
לרמותם לצור ממנה חונכו להיות ציור השעלים פועל כזה בטבע ובמ' שחיי'
האב במצות ידועות בתקון כפסו וגופו כמו שתאמר למזלו וללמדו אומנות
לזונגו זמן ידוע מתקנת אושא • זכמה שחייבו הכנים במורה ובכבוד
המרים שהיא יסוד ועמוד גדול לקבלה : וכמה שכונה בטוב ההנהגה בהמיו'
בן סורר ומורה ואם העבדים • אם העבדים במה שהזייר' סלל לעבדו בהם
עבודת פרך : ולא דרך בזיון • וכמה שחייבו הנעלים לזונג כגופו כמו
שהעירו רזל במאמרם הקונה עבד עברי קונה ארץ לעצמו שלא תהא אתה
אוכל פת נקיייה והוא פת קיבר וכז' זכמה שזנה אותם להעניקם בצאתם
זכמה שרקדקה בכבוד בנות ישראל מוסף על הזכרים : אם מצאתה כ
בהבאת סימנים סלה לזולתהן כשהן בזמן הגדלות : ואף בזמן הקטנות
לפי סאלו יהיה מו' שיחוט לכסאה אחרי עבודתה ונתה ביעוד האב או הבן
כמו שבא בקבלה שמצות יענוד קודמת לפדיון : ואם הכנענים אם במה
שצותה להכניסם תחת כנפי השכינה כפי מה שבא בקבלה : והיותם
חייבים במצות שהאשה חייבת בהם לפניה שזכרנו רוצה לומר למה שעליהם
חוק בעברית והשרות • וזה כשנשתחררו היו כישראל לכל דבר
• וכמה שצותה לקיותם וצאים בראשי אברים • ומה שחנן אותם
כמי שברשות מחובה לארץ שהוא יוצא לחירות כמו שבא בקבלה בפירוט לא
תסביר עבד אל אדוני • ואולם שהנהגתו עם אנשי עירו : הגה מלכד
מה שהיטירה אותנו במצות פרסיות ובספורי האבות בארנות כמו היושר ו
יהשוני אמרה מדבר סקר תרחק ונקי ונדיק אל תהרע : אשר כו דרשו
דיבותינו זכרם לברכה להרחיק הרבה ממנו ערמות שהם הפך הפנוי •
עדרסוב' כ דק דק תרדוף למען תחיה הלך אסר כ' דיפה והמנוע מהשח'
אפי' לזכות את הזכאי וכמו הגבור באשרו לא תגורו מסני איש כי המשפט
לא להיס הוא • והמנוה להלחם עם ז' עממין ולמחות זכר עמלק שלא לירוא
מהם אמר אל תיראו ואל תערצו מפניהם • וכבר התנהג א' ע' במדה
הזאת בהלחמו עם החומס מלכים בזריות כלא בעם מעט מאד בהקפ
אליהם : זכמו הנדיבות כחיונ דרקות ומתנות עניים והתקב עם הזכרים
לפנים מסורת הרין כמו שבאה בקבלה וכמו שהתנהג הגביא עליו השלז עם

המאמר השני

המלאכים ומהמין הזה המטנות והיוכלות ומניעת הנשך כי כל זה דרך
והישרה לתקן ענייני בני אדם ולהרחיק הריסה והפסד מצנם . ובמו
העבודה אשר מתואר בה ארון הכבאים עה והישרתנו התורה בזה הישרה
נפלאה במניעת הגאונה מהמלאכים עד שבאה הצואה כפירוש עם הפרט
הגדול בינו וכי עמומה שלטנו והאעל לבלתי רוס לבנו מאחינו מסכי אל מה
שאמרנו רזל מאד מאד היו שפל רוח וכמו מניע החנופ כמו שמצינו בתוכחת
באמרנו הובח תוכיח את עמיתך : וכמו מניעת השכחה והנקימה והנטייה
באמרנו לא תשנא את אחיך כלבבך לא תקום ולא תטור את בני עמך :
ומלבד כל זה היסירה אותנו במצוה כוללת כל ענייני בני אדם שבין אדם
לחבירו והיא האהבה באמרנו ואהבת לרעך כמוך וכבר השיב הלל הזקן
לאדם שכא להתנייר על מנת סילמרנו התורה כלה על דגל אחת ואמר לו
ואהבת לרעך כמוך רעלך שני לחברך לא תעביר ואידך פירוסה הוא
זילגמור הנה שבמעלות המדות היסירה אותנו התורה הישרה נפלאה
ואמנם בשלמות הדעות זה מתואר מאד למה שהישרתנו
אם במציאות השם יתברך שהוא שרש עמור התורה ופרי החכמות כלן
ואחרתנו והיותו בלתי גוף ולא כח בגוף ויריעתו והשבחתו ועוצם יכולתו קו
בחדשו המציאות בכלל ובנפשו שבאו בה אשר הוקבעו המועדות
זכר להם : ושדש הנבואה : ובכלל הפנות והדעות התוריות אשר יכלם
השפר הזה ויותר מהמה כגון שיתבאר עוד כג'ה . ואמנם בהצלחות גופיות
: הנה ביעודי האבות ובייעודי המנות מה שבו די : ואולם בהצלחות הנפשיות
הנה באו מפורסות גם כן ביעודים הכללים . אמר בהצעת המעמ' הנכבד
ועתה אם שמוע תשמעו בקולי וגו' והייתם לי סגולה וגומר ולתתך פליק על
כל הגוים אשר עשה . ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש : ואם נוי
האמירך היום וגו' אשריך ישראל מי כמוך עם נוסע כיו מגן עזרך וגומר
ואם היה שאפשר שיפורסו בהצלחות מדומות כאלו תאמר נצוח האנוכים
והכבוד הנדרומה הנה הקבלה האמצעית היסירתנו בזה בהצלחות הנכ
הנחיות המדרומה להם בעולם הבא : והוא השאריות הנפשיות אחר המות
ההנהגה מזיו הסכינה : והנה כשידוקרק היטב נמצא שגם בתור שככתב
דמוים והערות מזה כמו שיבא עוד כג'ה . ולזה כאשר יתבאר זה מאנה
רוצה לומר שהיא תישר את כותבי תבלית ההישרה באלו השלמות כשאר עלינו
סניעין אם התבלית האחרון באחד מהם או אם הוא ברב זולתם והנה
אם הוא באחד מהם הלא מחוייב שהוא היותר חשוב מהם : וזה שאמר

הכלל השישי

שהתבאר היותם תכליתיות ואיך סיהיו התכליתיות מחוייב בהם סיקת
 פנים אל התכלית האחרונה והצטרף אל זה הקרמה ידועה בעצמה שלא יתכן
 היות החסר והפחות תכלית לפלס ולחשוב יחוייב בהכרח שהיותר חשוב
 הוא התכלית האחרון ולפי שאין יחס בין ההצלחה הנצחית לזמנית כס
 כהם ממין אחד : וכל סכן אם הנצחית ממין יותר חשוב הרבה לאין
 תכלית הוא מבואר שאם התכלית האחרון באחד מאלו הנה הוא בהצלחה
 הנפשית נצחית וזה למה פסארה ההצלחות זמניות ואין להם גם כן יחס עמה
 נחשיבות : למה שהרכקות כזיו השכינה א"א שיצויד טוב גדול כמהו נ
 נחשיבות . ואמנם אמרנו בשאר ההצלחות שהם זמניות אם בהצלחות
 הגופיות ובשלמות המדות הדבר בהם מבואר . ואם בשלמות הדעות למה
 שהשכל האנושי אינו כפועל תמיד בהיותו מחובר אל הגוף ואחר התפרדו
 לא התבאר עריין נצחיות המושכל כמו סיכא ולפי שהוא מבואר בהצלחת
 האדם האנושית הנצחית היותה בתכלית האחרון מהחשובות : והתכלית
 האחרון כבר יחשב שהוא התכלית האחרון בתורה ראוי להיות כן כבר
 יחשב בה שהיא התכלית האחרון : ולפי שאין המלם מהיות שאר השלמות
 פונו אליו ראוי שכבאר אם יתאמת באלו שיפנו אליו אם היה סיהי התכלי
 האחרון וכאמר שהדבר מבואר בהם היותם פונים אל השלמות הקוא אם
 היה סיהי הוא התכלית האחרון . וזה שההצלחות הגופיות למה שכתב האר
 תפעל בכלים גפמיים הנה בתקונם והצלחת מה שהוא הצע והכנ לפעולות
 בקיום התורה מה שלא יעלם . ואולם שלמות המדות אין ספק בהכחי ותו
 סבה עצמית בזכך חכפם ואורה והפר מוחה חלאתה והתקדם מוטומאות
 מתאנות וחקכאות והכוח שהם סבות קרובות לכיבוי אורה אפר כל זה
 הצעה והכנה לפתוח המושכלות כה . ואמנם שלמות הדעות כבר יחשב
 קיונו יותר עצמיי בתכלית הזה ואי אפשר מבלתי שנרחיב בזה הביאור
 לפי שמעיו בו גדלי קצת חכמו אומתינו כפי מה שזכראה לנו עם סכוכתיסר
 לעמוד על התכלית האמתית בזאת התורה ואמר שהוא מוסכם מהם שהשכ
 יתענם על התכלית האמתית בזאת התורה ואמר שהוא מוסכם מהם שהשכ
 עם השכל ההולני : ולהיותו כבדל מההולני עם היות סנתהו ונתהרם
 יסאר נצחי לפי שאין לו סבות ההפסד כמו שכבאר במשה שהחומר הוא
 סבת החפסד והרע ולזה תהיה ההצלחה הנצחית במושכלות הנקנות וכל
 עדר החפסד והרע ולזה תהיה ההצלחה הנצחית במושכלות הנקנות וכל
 עדר פנסיג אופסר רבים תהיה ההצלחה יותר גדולה וכל סכן כאמר יהיו
 המוסגים יותר יקרים בעצמם והוא גם כן פוסכם מהם שכל א מהמסכילי

המאמר השני

יפמח ויתענג אחר המנות במה שהסיג אותו : והנה ששני זה כמה סנסג
מהערבות בחיינו בהסיגו המוסכלות וכ"כ אחר המו סנסג כ"כ יסד בהתמך
לזה יחייב שאין יחס אל הערבות סיהיה מהמוסכלו הפחותו אל המוסכלו
הכבדות כיהערבות סנסג בהם בחיינו מתחלף חלוק כפלא • זהו
כלל מה שהסתתפו בו והסכימו עליו אללא סמצאנו בהם חלוק כי מהם מה
סיראה שההנלחה הזאת תהיה יותר גדולה כל מה שהיו המוסנסג רבים מ
מהנמצאות בעלי חמר היו אלו כבדלים • וזה כי הוא יראה למה ססרור
הנמצאות כלם ככפם הסכל הפועל הנה כל אשר קרב מדרגתו כהסג
המוסכלות אל הסכל הפועל היתה מדרגתו יותר גבוהה ומהם שו סיראה
שהמוסג כהכל האדם הסגה אמתית ממיצאות הסם ומלאכיו הוא הנסאר
וכל מה שהסיג יותר מדרגתו יותר עצום כונה מענו לפי מה סירא שהסכ
יתענס בהסגתו ככבדלים לכד והוא הנסאר כנחי • וכל מה שהסיג בהם
יותר תהיה ההנלחה יותר עצומה : ושני אלו הרעות עם שהם הורסים
התורה ועוקרים סרשי הקבלה הם מכואר ההפסד מנד העיון • אם שהם
הורסים עקרי התורה והקבלה : זה יראה מפנים מהם סמעיקרו תורה
והקבלה סבעשיית המנות יסיג האדם החיים הננחיים כמו סכא כמסנה
מפורם כל העושה מזה אחת מטיבין לו : ונא בפירוט כגמ' שהוא הסנו
הצפן לצדיקים : והנה לפי הרעות האלו המנות המעשיות אינם אלא
הנעה למוסכלות : ואם לא התענס הסכל בהם אין יתרון בעשיית המנות
ומהם סלפי התורה והקבלה כבר יהיו כמנות המעשיות וכאזהרות פ
פניינים מיוחדים בגמול ועונש סלא יתכן בהם לפי הרעות ההם • אמנם
כגמול כאלו תאמר המוסרים נפסם על קדושת הסם כמו שאמרנו הדנו לו
אין כל בריה יכולה לעמוד במי צתם : הנה סלא התנו שהתעצמו במוסכלות
ואם התעצמו מה יתרון כמות גופם • ואמנם בעונש כמו המלסוים
והמוסורות והמלכין פני חברו כרכים סכא כקבלה מהם שאין להם חלק
לעולם הבא : והנה אם כתענס סכלם במוסכלות אויפסד מכלתי סייסאר
כנחי אם לא סיחדם בהם ה'נס להעניס הסכל הנקנה ההוא אשר מדרכו
להסאר כנחי ויפסידנו : והנהגם המינים בהם ככלל הזה אם היה סיהיה
סיכפרו כסורם אחר מרשי הקבלה כגון האומר אין תחיית המתים מן
התורה • הנה אם כתענס סכלו במוסכלות אחרות עם שהמוסכל אשר
הוא כופר עליו סכעבורו יקרא מין הוא בלתי נסאר למה לא יסארו סאר
סמוסכלות • ואמנם לפי הקבלה האמתית אין לו חלק לעולם הבא •

הכלל השישי

ומהם שכבר נתפרסם וקובל באומה שלפי רוב הזכויות והעונות יהיה רוב
 עונג הכפסות ונשרן כמו שכל בקבלה ובמדרשות הרבה עניין גן העדן
 ענינים : ולפי אלנו הרעות הנה השכל והעונות הוא בהשארות השכל
 הנקבה והפסדו לא זולת זה : ואמנם המאמר בהשכל מתענג במוסכלו
 אחר המנות הוא מכואר הגבול כמו שיבא עוד בגזירת המקום ברוך הוא :
 ולו הנכח אפשרי בתענוג הנה אין דרך לזה כנער • ואף אם ירצה לברא
 בריאה : ומהם שלפי מה שאמרו רבותינו זכרם לברכה התכלית הוא
 חלק המעשי כמו שכל ברבריהם זכרם לברכה שמהם אמרו שהמעשה גדול
 ולעסוף כמונו וגמרו שהתלמוד גדול שהתלמוד מביא לידו מעשה : הנה
 פסמו החלק המעשי סבה תכליתית למעשי • הנה מכל אלנו הפנים נראה
 מכואר שהרענז האלוהים כנגד שרטי התורה ועקריה : ואם שהם
 נפסדים בעצמם מצד העיון • זה גם כן יראה מפנים • מהם שלפי אלנו
 הרעות יהיה תכלית התורה לאדם לזולת מינו : וזה שלפי הרעות האלו
 השכל הנקבה הנשאר הוא כנדר בלתי מעורב עמו • הנה אם כן איננו
 צורה לו ואיננו מקרה דבק לו אחר שהונח כנדר ומתעצם מהמוסבלות •
 ועוד שכבר יצויר הפסד האדם בזולת הפסדו כמו שהונח בהשארות
 אחר המות : ומה שאפשר הפסדו בזולת הפסד דבר מה והו' בלתי מעורר
 עמו הוא מתחלף באים לרבר-ההוא בהכרח : ומה שהוא מתחלף באים
 לדבר ואיננו מחובר עמו איננו צורה לו : ועוד שכבר יצויר הפסד
 הנכדל בהאדם בזולת הפסדו כמו שהונח בזולת הפסד האדם :
 ואחר שנתאמת שאיננו צורתו • הנה יתאמת שתכלית התורה שהוא ק
 להשארות השכל הזה לאדם הוא לזולתו : ואולם סיהיה לזולת מינו
 זה יתבאר בקלות מסבב כל אחד • וזה שהאדם בטבעו דורך אל הפסד
 והוא כמכע הימנו נצחי באים : ואולם השכל הנקבה הוא מונח
 נצחי באים והוא כמכע ההפסד לעצמותו : ומה שזה דרכו הוא מתחלף
 במין • ומהם שהוא רחוק בחק היוסר האלהי סיהיה הגמול והעונש
 האמתי לאדם לזולת העובר או הממרה : ומהם שהמאמר כשהשכל מ
 מתעצם במוסגיו והוא מחודש כנדר לסכל ההיולני הוא מכואר ההפסד
 מפנים : מהם שלפי שהונח בלתי היולני הנה אין לו חומר נוסף
 יבסא עליו ויתהוה ממנו : ולפי שהונח מחודש יתחייב סיתהוה מלא ד
 דבר : והוא מאמר

הנאמר השני

מבואר הטוב כי ההתהוות מלא דבר הוא מהנמנעות פים להם מנע אש
לא על דה סלא מהשם יתברך : ומהם שהמאמר הזה הוא מאמר סותר
כפשו כי כשהונח שהשכל מהעצם ממושבגד סנהאין הכוונה כו הסכל ח
ההיולני : וזה שהסכל שהתעצם כבר הונח כבדל מהמהיולני ואם נכיון
כו אל הסכל הנקנה הנה אמרנו שהו מתעצם במושגיו כבר כניחהו נמצא
קודם היותו . האלים כאלו כאמר שהדבר ימציא עצמו : והוא מבואר בגנות
והקפסד : ומהם שהתעצם הסכל ממושגיו הוא מבואר הכסול : וזה
סלא ימלט מחלוקה : אם שההסכלה שהיא פעל הסגת המוסכל הוא המוסכ
בעצמו כמו שהוא הסכמת הפלוספים שהסכל והמסכיל והמוסכל דבר אחר
בעינו אם לא . ואם שהסכלה הוא המוסכל בעצמו יתחייב אחר מב' בטולים
אם סיהיה המוסכל האחד הוא המוסכל האחר בעינו וכל המושכלות גם כן
מוסכל אחר אם היה סיהיה ההסכלה אחת וכלת מתחלפת לכל המוסכלות
וקוא מבואר הכטול . וזה סלא יהיה יתרון וחסיכות למסוב מוסכלים רבים
על מסיב מוסבל אחר . ואם סיהיה המוסכל הא' זולת המוסכל האחר ופעל
ההסכלה במוסכל הא' כלתו פעל ההסכלה במוסכל האח' : ויתחיי' שכאמר
כתעצ' הסכ' במוסכ' א' והסיב אח' מוסכ' אח' סיה' לי עצמי כמספ' המוסכני
או סופתגה ויתעצם האחד בהאחר ויפוב עצמו אחר מתחלף במין לקודם
והוא בתכלית הכטול . ועוד סלמה שהצורה העצמית לארס מתחדשת תמיד
לפי זה יתחייב סיסתנה ויתחלף האים הרמוז אליו מעצמות לעצמות והוא
בתכלית הכטול והגנות ומהם שהסכל הנקנה הזה שהתעצם במוסכלות לא
ימלט מהיות חי או מת או בלתי שתואר בחיות או מיתה וסקר סיה' בלתי
מתואר בהם : וזה סמי סזה דרכו הוא גסס בלתי בעל כפס או מקרה
מהמקרים וסקר סיהיה מת למת סלא יהיה לו יתרון וחסיכות בנחיותו
הנה הוא בהכרח אס כן חי : ולפי שהו מבואר בעצמו שהחיות הוא
זולת ההסכלה הוא מחוייב אס כן היותהשכל הזה מחיות והסכלה . ואין
המלט אס כן מוס' וכבר הונח כבדל זה חלוק' . הנה מכל אלו הפנים יראה
הראות מבואר בהס' הפסד אלו הדעות סלא שהדעת הראסון יתר עגונה
מצד אח' והב' מצד אחר אמנס האחד למה סיתחייב ממנו סיהיה שהסארות
בהשגחת המוסכלות אשר בפלוספיא : ויהיה אס כן עיקרי התורה שהסארות
הפלוספיא . ויתחייב שמי שהסכיל מוסכל אחר ממושכלי ההנדרסה אחר
שהס נמצאים בכפס השכל הפועל שיסאר כנחי אלס סזה הזויה וכדיאח' אין
פניין לו : ואם הסני למת שההסכלה בעצמות הנכדלים איניכה מדר' החתב
אל

הכלל השישי

אלא מדרך השלילה : וכמו שהאריך בזה הרב המורה : ולזה לא תהיה הסג' שלמה : וכ'ם שתהיה בשכל כמו שהיה חוץ לנפש . ולזה המושכל החס' הזה סמאל בלתי נמצא חוץ לנפש כן : איך יתעצם מי יתן ואדע אלא שהדעות האלו ברחום הפלגסופים כאלו טבע האמת חייב אותם להאמין בהסארות הנפשות וחכמו מחשבות והרכו דברים מרבים הכל : ונתפתו אחריהם וחכמו אומתינו ולא הרגיסו ולא עלתה על לבם איך הורסים חומת בניין ה התורה בזה ופירצין גדרותיה עם שהענין בעצמו איך ידוי' לו : ולפי שהתבא' בשלמות הדעות שלא יתחייב עצמו התכלית ההוא בלופ' שהכיחוינו : והתבא' ג'ב בסאר השלמות היותם הצעה למוסכלות לכד : כבר יתחייב מזה שלא י יתחייב התכלית ההוא ראסונ' ובעצמו מהדעות ולא מהפעולות . ולפי ס שהתכלית הזו הוא מחוייב לתורה כפי מה שבאו הקבלה הוא מחוייב סי שתחייב ראסונה ובעצמות לחלק ממנה שאינו מהדעות במוחלם ולא מה מהפעולות במוחלט : וכאשר חקרנו בה ובחלקיה מצאנו בה חלק קטן הכמות גדול האיכות שאינינו מן הדעות במוחלט ומן הפעולות במוחלט . והוא אהבת הסי' יוראתו האמתית . ואומר שהוא המחייב התכלית הזו ע על כל פנים כפי התורה והקבלה וכפי העיון בעצמו . אם וכפי התורה : הגהאמר בפסוק ועתה ישראל מה'י' אלהיך סואל מעמד כי אם לידא' את 'י' אלהיך ללכת בדרכיו ולא הבה אותו ולעבוד אחי' אלהיך בכל לבבך וכל נפשך . ואמר אשר אשר אנכי טעוך היום לאהבה את 'י' אלהיך ללכת בדרכיו . ואמר לאהבה את 'י' אלהיך לשמוע בקולו וללכת בדרכיו . וכקבלת עול מלכות שמים הוזכרה זאת האהבה ואהבת את 'י' אלהיך בכל לבבך וכל נפשך : כאלו נשתמש מברס ה קייחוד לשמו סכה לזאת האהבה בכל לבו וכל נפשו כמו סיבא עוד ב גזירת המקום בריך הוא : ואמר והיה אם שמוע תשמעו אל פ מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את 'י' אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם וככל נפשכם ועומר . הגה כבר יראה שהתכלית המבוקש מהתורה הוא ההשמע אליו בזריות כפלא לקיים מצותיו ולזהירות גדול ל לבלתי עבוד על אזהרותיו בשמחה ובטוב לבב אשר הוא סוד העבודה ו האהבת האמתית והיראה האמתית כמו שבאו בזה מאמרים לרבותינו זכרם לברכה הרבה . ולפי שזה התכלית המבוקש מהתורה והוא מבואר ה יתחייב ממנה ההנלמה וההסארות הנצחי : הוא מבוא' שהתכלית הזו כבר

המאמר השני

יתחייב ההצלחה וההשפלות הנצחי כפי התורה והקבלה : ואם כפי העיון בעצמו : זה אמנם יתבאר אחר הניחנו שלם הקדמות אשר אין ספק באמתותן : הא' שגפס האדם אשר הוא צורתו עצם רוחני מוכן אל ההשכלה ובלתי מסביל בפעל בעצמו : הב' שהשגס לעצמותו ארוב הטוב והשלמות ונחפז בו וכפי השלמות תהיה האהבה והערבות נחפז . השלישי שהאהבה והערבות נחפז זולת ההשכלה : וגדרף אליה ד' מבוארה בעצמ' ששלמות הגפס ודבקותה בשם ראוי סיחויב התכלית הזה : ואולם איך יתאמתו אלן ההקדמות הנה כפי מה שאומר אם האחד תחילה אמרנו כגפס האדם שהו צורתו הוא מבואר בעצמו למה שבפרדה מן הגוף כגפס האדם בדרך של יצדק עליו גדרו . ואמרנו כה שהיא עצם הוא דבר התבאר בא' מהשגס היות הצורה ראשונה בגפס העצם מהחמר : ואמרנו בה רוחני הוא מבואר למה שבה כחות השתמש בהם ברצון זולת חוש מהחושים כאלו תאמר בה המדמה והזוכר והשכל . ואמרנו בה מוכן אל ההשכלה הוא מבואר בה למה שהתבאר ממנה היותה נושא לכח השכלי להיות נשוא נחפז באמצעות הגפס וזה שאין המלא מהיות הנושא לזאת ההכנה שכל והנה היא מעורבת עם צורה שכלית והיה נמנע בה שתשכל כל הצורות כי הרב' אפסד שיקבל כל הדברים בהיותו משולל מכלם : והנה כאשר סמנו השכל נושא להכנה בקבלו המושכלות יתעצם בהם קבול מעורב בה והוא בלתי אפשר אחר שאיכנו משולל מכל הצורות . ואולם כשסמנו ה הגפס נושא להכנה אמנם נשימה תבאי במציאותה לא שהתפעל מקבולת המושכלות : וזה כי נושאי ההכנה לקבל הדברים יתחלפו בה חלוק דב כי מהם שהנושא יתפעל באופן מה עמין מה שישיגהו כמו העניין ב בחוש המשגס ובקצתם יקבלם הנושא בדרך שלא יתפעל הנושא וממין מה שישיגהו בקבול חוש הראות המראים כי לא יקבל הביון מהמראה המוחשי ואולם יתפעל ממנו הפעלות מה : ולזה היה אחר שהרגים הרגם חזק לא ירגיש הרגם חלום : והנה החוש המשותף יתפעל ממושגיו יותר מעצו לפי שהשגתו רוחנית : ענוד אחר כך ההכנה השכלית תקבל הדברים מזולת שיתפעל מהם נושאים : ולזה היה אפשר בו לקבל כל הצורות כאשר הונח הנושא הגפס . ואולם כאשר הונח שכל אי אפשר שיאמר בו זה : וזה שאם הנחנו ההכנה תקבל המושכלות קבול בלתי מעורב עם הנושא לא ימנע מחלוקה אם שניח הנושא משיג או בלתי משיג . ושקר שיהיה השכל בלתי משיג : אם כן הוא בהכרח משיג .

הכלל השישי

אבל בסכניח המושכל מן המושכלות אשר תקבלם ההכנה יתחייב ש
סיהיה המושכל בו בכחו בפעל וזה ספק : האלים אם לא סיבדה בדיאח
סיהיה המושכל אין לו יחס עם המושכלות אשר תקבלם ההכנה והוא גבול
הגנות והכטול . ולזה הוא מבואר שחין הנושא לזאת ההכנה שכלי שנית
שאלם היה הנושא לזאת ההכנה שכל לא ימלט מסייהיה אם היה ואם בלתי
הוא . ואם היה הנוה לא ימלט ממתהוות זה הנושא מסייהיה מנושא אחר
או מלא דבר : ואם היה מנושא הכה יחייב שזסתנה עד סיתהיה מענו
זה הנושא : ולפי שכבר התבאר שכל מפתנה הוא גשם הכה יחייב
בו סיהיה גשם : ולפי שהוא מבואר בעצמו המנע התהוות לא גשם מגשם
הנה יחייב כזה הנושא סיהיה גשם . וכבר הונח שכלי זה חלקו
דמשך להיותו הוה יחייב אם כן סיהיה בלתי הוה . והנה לא ימלט
מסייהיה כבדל או בלתי כבדל . ואם הוא בלתי כבדל יתחייב סיהיה שכל
הדמו אליו נסתר ונעלם בחמר טרם התהוות : ולהיות שכל האיש אשר
יתהיה ממנו החמר ההוא הנגלה בו חייב סיהיה בו שכל אחר :
ויתחייב זה גם כן בחמר שנתהוה ממנו החמר ההוא וזה אל לא תכלית
יתחייב סיהיו כל החמרים הקיים הנכסדים בעלי שכלים בלתי בעל תכלי
האלים אם לא שיעתק השכל מחוץ בהתהוות החמר ויסתר בו עד שיראו
פעלותיו . והוא בתכלית הכטול והגנות : ואם הנכחיהו כבדל הנה אם
סיתהיה שכל ראובן לשכל שמעון עד סיהיו צורות מתחלפות אם לא .
ואם נכחם מתחלפות הנה הם בהכרח מתחלפות במין שהפכמה
במין וחלקו באים בלתי מצוייר בככרא כמו שהתבאר במקומו .
וספק סיהיו מתחלפים במין שאם כן היו איש המין מתחלפים במין .
ואם לא יתחלק שכל שמעון לשכל ראובן במין ולא באים היו צורות אישי
המין אחר במספר . והיה איש המין זולתו והיה האיש הזולת הוא הוא :
ועוד סיהיה השכל הזה האחד בכחובפעליהו . וזה שהמושכלות אשר
לראובן בכחם לשמעון בפעל . והיו גם כן אישי המין בלתי צריכין ל
לחש בקייח המושכלות אם היה איש אחד מהם השתמש בחושיו בקייח
המושכלות ההם אלא שהוא מבואר שמהניחמו נושא זאת ההכנה שכלי
משכו במילים רבים . ולזה הוא מחייב סיהיה הנושא אם גשם ואם נפש
ולפי שהוא מבואר שאם הגנח הגשם נושא הנה לא יקבלם בזולת
אמצעי . וזה שהצורות אשר מדרך הגשם סיקבלם בזולת אמצעי לא יצויר
גשם מושלל מהם . ולזה יתחייב שאם היה

המאמר השני

הנפש מקבל זאת ההכנה בזולת אמצעי שיהיו כל הגשמיים בעלי סכל והוא
מבואר שאם הנחמני הנפש נוסא איננו נושא לה בעצמותם כי אין מדרך
הנורות היותם נושאות קצתם לקצתם אלא באמצעות החמר : ובהיות
העניין כן הוא מבואר שהנושא לזאת ההכנה הוא הכפש באמצעות הבין .
ולזה התאמת אחרנו בכפש האדם עצם מוכן אל ההסכלה ואמרנו מוכן
להיות כח ההכנה בו ואמרנו בלתי מסכיל בפעל בעצמו עם היות אמר מוכן
יורה שאיננו בפעל : כבר יורה אמרנו בלתי מסכיל בפעל בעצמו . שהעצם
הנושא לא יתעצם בהסכלה והוא מה שמערו בו רגלי קצת הקורמים וזה הו
למה שהנושא לזאת ההכנה עצם חזן לכפש הכה הוא מתעצם בהסכלה הוא
משתנה מעצמות לעצמות . והמאמר שהעוסכלות הנקנות יתעצמו נכדלות
מהנושא ויתנהו וממנו סכל נכדל אין יודים לו : כמו שהתבאר מדרגתו
כמה שקדם והנה זה מספיק לפי קצורינו באמות ההקדמה הא' ואם קב
תתאמת כן לפי שהוא ירוע שהעם יתברך מקור ומבוע מהשלמות כלם
והוא יתברך לשלמות אשר הוא עצמותו אוהב הטוב למה סכר' מפעולותיו
בהמצאת המציאות בכלנו והתמדתו וחדושו תמיד וזה אמנם כדענו
הפשוט היה בהכרח אהבת הטוב משיג עצמו לשלמותו . ויתחייב מזה סכל
אשר יהיה השלמות יותר גדול יהיה האהבה והערבות בחפץ יותר גדול .
והנה זה מסכים מאד אלמה סכא בתורה כי בזכרו אהבת האבות לשת
הזכיר אהבה וכזכרו אהבת העם לאבות הזכיר חסד סוורה על חסד ה
האהבה אמר רק כאבתך חשקיי וזה מה סוורה על מה שאמרנו סכבר
יראה סלפי מדרגת הטוב האהוב תהיה מדרגת האהבה וכל אשר ידעה
יותר גדול תהיה האהבה יותר גדולה . וכאשר יהיה הטוב בכת בגדל היה
ראוי שתהיה האהבה בכת לזה יחשב שאהבת האדם לשם יתברך ראוי
שתהיה יותר עצומה לאין תכלית אשר בעבור זה יהיה ראוי שיוזכר שם החסד
באהבת האבות לשם יתברך ושם האהבה באהבתו אותם אלא שלם סכיתה
האהב' משיג עצמו לשלמות והיתה שלמותו יתברך עצום לאין תכליתו זה
ראוי היתה האהבתו אל הטוב יותר עצומה : ואם היה שהטוב האהוב סכל
בסדרגה מאד . ודי בזה בהקדמה הב' ואם הב' מבוארת בעצמה מברר
הנכדלים וזה כי הרצון איננו זולת הקבוצ והערך שבין כח המתעורר
והמדרגה אשר היא ההסכמה לדרגים הנדרים וכפי ערך ההוא יהיה שרבות
החפץ ואמנם ההסכלה היא ציור ואמות אשר סכיהם ככח הסכלי כמו
שהתבאר כל זה בספר הנפש ול היות כח הסכלי זולת הכח המתעורר והכח

הכלל השישי

המורה הנה נתאמת שהאהבה והערבות בחפץ זולת ההשכל' והוא הקד' הג'
ואחר סבתאמתו אלנו ההקדמות אימר כי למה סבתאמת בהקדמ' הא'
היות נפש האדם עצם רוחני היה אפשר בו ההשארות אחר ההפרד למה
שאין לו סכות ההפסד להיותו אז בלתי חמר והיה ההפרד אפשרי בו להיות
עצם שכלי ואנחנו כראה הפתמש העצם הזה בהשכלה בתוספת כח בעת
חולשת הכלים הבטמיים שזה ממה סיורה אפשרות קיימו בעצמו וסאיכנו
אזכר אכרון יתר הנזרות באכרון הדברים אשר להם נזרות ואחר שקיימו
בעצמו אפשרי בוכפרדו מהדבר אשר הוא לו נזרה הנה הנזמות מחוייב
בוכפי טבעו להיותו משולל מהחמירות אשר הוא סבת ההפסד בהיות
הכחות המתפעלות בלתי כשמועות לכחות הפועלות כמו שהתבאר במקומו
ולפי שהתבאר ב'כ' שכפי השלמות תהיה האהבה אל הטוב והערבות ההוא
מבואר שלפי מדרגת' האהוב הטוב תהיה מדרגת' השלמות ולזה יתבאר
שההבת השם יתכרך שהוא טוב ככ'ת מחוייבת לשלמות הנפש היות גדולה
שתצויר : ולפי שהתבאר ב'ג' שהאהבה והערבות בה זולת ההשכלה הנה
העצמי לשלמות הנפש הוא דבר זולת ההשכלה והוא האהבה : ולפי שהוא
מבואר ממנה שהי מחוייב דבקות כפס יתכרך למה שהוא מבואר גם בדברים
הטבעיים שהאהבה והאותנות בהם הוא סבת שלמותם ואחרותם עד שהיה
שהקדמים מי שיראה שהתחלת ההויה היא האהבה והקבוצ והתחל' ההפסד
השנאה והפרוד : וכל סכן בדברים הרומניים שהאהבה וההאות' ביניה
דבקות ואחרות . ואחר שהתבאר כמה שקדם ויתבאר עוד במאמר הג'
ג'ה' שההבת השם יתכרך אל הטוב עצומה הוא מבואר שכל אשר תהיה
האהבה בין השי' וכן האדם יותר גדולה יהיה הדבקות יותר חזק יותר גדול
ולפי שהתבאר בהקדמה הרבעיות שלמות הנפש ודבקותה כפס ראוי שיחי'
התכלית הזה התבאר כמה שאין ספק בו שהעיון מסכים אל מה שהתבאר
כפי התורה והקבלה שהאהבה האמתית היא המחוייב' התכלי' הזה מההשאר'
הנמצא אשר קובל באומה ובר'לנו עליו והאירה בו עינינו התורה עם היותו
מסכים עם העיון וכלתי חונק עליו : והנה לקיימת האמת עד לעצמו ומסכ'
מכל דרמה שכל לר'ל מתארי הע'ה הוא מתיחס מאד עם הרע' הזה האמ'
והוא בתכלית המרחק מיענות הקודמים וזה שכבר נמצא במאמריוס ג'
עניינים נאותים אל הרע' הזה ורמזים מאד מהרעות הקס : הא' מה
שנמצא בהם בגמול הגדולים בהתענג כפמותם מזוי השכינה כל אחד כפי
מדרגתו : בעצמו הרשעים גם בעניינים מתחלפים כמו שבאו מאמרים

דבאר השני

רבים על זה : ה' מה שמצא מהם בגמול הצדיקים ייחדם מקומות מוגבלות
 לבמול ועונם כמו שכלו מדרשים רבים בעניין גן עדן ונהינס : ה' מה שמצא
 מהם מה שהפליגו בכסר תינוקות של בית רבן כמו שאמ' אינו דומה הכל
 שאין בו חטא להכל שים בו חטא : וכל בתנחומא בשם ד' מאיר אמרו אמתו
 תינוקות זוכים למי העולם הבא משיודעין לומר אמן הה' דפתחו שערים
 ויבא גוי דרוק שומר אמונים אל תקדי אנונים אלא אמנים שיודעים לומר
 אמן והוא מסכים למה שאמרו במסכת שבת והרוח תשוב אל האלהי אשר
 נתנה . נתנה לו כמו שנתנה לך והנה הראשון הוא סדר הצדיקים בתענוג
 כפשותם והנאתם מזיו השכינה מתיחס מאד להם חלף עכורתם באהבה
 וחשק הנמרץ ולרכקות חפצם רצינס בשם כבר ראוי שישיגו הבאה וערצו
 נמרץ ברכקותם הנכסף להם בעורם עם החמר . והנה היה התענוג
 והערבות הזה אפסרי . ואם הערבות אינו השכלה כמו שהתבאר כמה
 שקדם למה שעצם הנפש הוא דבר זולת ההשכלה יחול בו הרצון והחשק
 והתענוג הזה הוא נמנע : ואם חשבו לקיימו בטענות זכרונם כאלו טבע
 האמת הכריחם על זה : אלא שטענו בו לפי דעתם טעות מפורסם . ואם
 מבלתי סנכיר טענותם ובמקומות הטעות בהם : ואומר תחלה שלפי
 דעתם הערבות הוא נמנע למה שהתבאר שהערבות הוא זולת ההשכלה :
 ולזה אם היה השכל הנקנה שכל ומשכיל ומושכל אצלם והיה הערבות
 זולת ההשכלה הנה הוא זולת המשכיל והמושכל : ולהיות השכל פשוט
 זולת עורכ הנה א' א' סיהיה בו ערבות : וזה שכבר יהיה מורכ מערבות
 והשכלה אשר התבאר היותם מתחלפים : ולהיות הערבות בדברים האלו
 דושם בנושאי הכחות אשר מהם יהיה הערבות כאלו תאמר על דרך משל
 שהערבות בטעמים יחול בנושאים יהיה הערבות בהשכלה בנושאה והוא
 אשר לוכח על ההשכלה שהוא הנפש בכלל : אבל אם נשים אותה כדלת
 מהנפש כמו שדמו הנה הערבות אי אפשר שיחול על הנושא אחר שאין
 לנושא לפי דבריהם למה שהשכלה והמשכיל דבר אחר כשינו לפי דעתם
 שאמנם מה שדמו לקיים דעתם שהערבות הזה נמצא כמה שנמצא מ
 מהרכבה כחינו בשפוינו המושכלית כל סבן אחר המות שנשכילם
 יחד בהתמדה : וידע על זה גם כן אצלם כמה שנמצא מהערבות הנפלא
 כמו שכלות הכבודות שאין יחס בין הערבות אשר נמצא בזולתם הוא מ
 הטענה מבוארת : וזה שהערבות אשר נמצא בחיינו הוא להשגת הרבה

הכלל השישי

הכסף כי למה שהאדם כחיי על הסגת המוסכלות והוא הכסף אליהם והיה
הכסף אינינו זולת המרצת הרצון להסיג הרב הנכס אשר הרצון כבר התנא
היות זולת ההסכלה : הנה כשהיתה ההסגה היתה הנכספת בפעל אשר
היתה קודם זה בכח כמאז ערבות גדול כי טבע הרב הכסף אל הטבע
כן חייב : ולזה יתחייב שכאשר היה הרב הכסף גדול הערך ויקר
היה הכסף יותר חזק והערבות כהסגה יותר גדול מצורך לזה מה שקרה
בהסגת היקרנות היותן עמוקות ודקות וככח רחוק יותר מהמוסכלות ש
הספלות אשר כשנעתק בעל הכח אל הפעל להיותו יותר רחוק הי' הערבות
יתר גדול בהעתקו מן הקצה אל הקצה כאשר קרה בנגוני המוסיקה ש
שהנעימה אשר היא ביחס הכל וביחס הכפל יותר ערבות למרחק הנעימו
אשר ביחס ההוא ולהעתקה מן הקצה אל הקצה . ולזה אחר היות
שהסכלה כפעל תמיד ואין סם העתק ומרחק וכין הכח אל הפעל ולא
כוסף למה שאין לסכל רצון כמו שקד : הנה לא יתכן וכל שכן שלא יתחייב
שיהיה לנס ערבות : והנה ממה שיורה על זה אשר אמרנו מה ש
סנמא בהסגותינו המוסכלות הראשונות שלא נרבים בהם ערבות כלל :
וזה אמנם למה שלא היה בהם העתק מורגש מן הכח אל הפעל ולא
היה בהסגותם כוסף קודם שהסגו : ולזה הוא מבואר שמה סדמו לק
לקיים דעתם הוא הטעאה לא ראה . אמנם לפי דעתנו אינחנו שהנפס
עם בו כח סכלי הנה הערבותנו אפסר ומחוייב גם במוסכל כנחיות מה
שהסגותינו מהמרצת הדבקות אשר הוא הסכה העצמיית לערבות . וכאן
הדעת האמתית ובלתי מסכים כלל אל הדעת ההם וכל שכן מה שהזכרנו
בענש הרעיש שאין ענין לו כלל אחר סלפי דעתם אין סם אלא העדר
ההפארות והעדר המוסכל . וראוי שנתעורר שמה סכא להם בענין
אל הדעת הזה מהיות הגמוליים והעונשים במדרגות מתחלפות מסכים מאד
והצער הנסוא בעצמות הנפס בעונש ראוי שיהיה גם כן כפי מדרגת הענש
והיה אס כן ענין הראסון מסכים מאד אל הדעת האמתית בכל הצדדין :
אמנם הסבי והא התיחד מקומות מוגבלים לגמול והענש כגן עדן וגהינם
כמו שכמאז להם מאמרים על זה בלתי סוכלים דמיויים וצורות כמו שהארין
בזה הר' מכן זכרנו לברכה כספרו כסער הגמול : הנה הוא מסכים גם
כן לדעת השני ובלתי מסכים לדעת ההם וזה סלפי

הבאמר השני

יע תינו אנחנו בעצ' הנפשות הנסארית אנחנו רח'ו סיתחסו אחרו הפרדס
 למקום מועדל כהתיחסס לגופו האכסוס בעשדן מחוברת אל הגוף אבל אם
 כני הנסא אח המו הסכ הנקנ' סה'ו ענ ככד' וכנתי מתיח' למקור'כ התיחס' למקו'
 אל הנפשות הוא נמנע בעצמו : ואמנס הב' אשר ידאה מהס היו הנפס מוכנ'
 אל ההסארות בעצמה בלא קנין המוסכלות הנה הוא מסכי' גם כן עם הדע'
 האמתי ובלתי מסכיס וחולק עם הדעות ההס : וכפי' אמרו תנה לו כמו
 שנתנה לך : והנה כגבול אשר סמו מעשת שאומרין אמץ איננו רחוק סהס'
 אשר נגלו להס תעלומות חכמה כמדעגבול' דבני סהיו מקובלים ססלמו'
 בס' האד' יהי' באותו הגבול' אולי סה' הגבול' אס' יגיעו קצת המוסכלות הראסונו'
 וביאור זה כי למה סנפס הארס תסלס בהגיע לו כחותיה ולפי סקצת
 הכחות יקדס לקצת בזמן כאלו תאמר הן לצומח והצומח למרגיס והיה
 האחרון בזמן הכח השכלי כמו סהתבאר כל זה בספר הנפס הוא קרום
 סהכח הזה הסכלי לא נסלס בזמן היותו נמנע לצאת אל הפעל ולזה אס'
 היה סכגבול הזה נסלס הכח ההוא למה פנעת ההוא יס' לו אכסרות לצאת
 אל הפעל עד סכבר יסיג קצת המוסכלות הראסונו'כ איננו רחוק סיה'
 אז סלמות הנפס על טבעה' ותשיגה האסרות בעצמה מכלי גמול קדו' הגב'
 הנפס התיא כאשר יתבאר עוד במאמר הד' בג'ה : והנה לפי דעו הקורמו'
 סההסארות ההוא הו' לסכל הנקכה לפי קנין המוסכלות הנקות הנה
 אין דרך ועניין להסארות התינוקות האלים אס לא יאמינו סההסארות
 יהיה גם כן במוסכלות הראסונות : ומי יתן ואדע אס התינוק סהשי'
 סהכל גדול מחלקו ואחר סהשיג הדברים הסוים לדבר אחר סניהס סוים
 אס תהיינה נפסית אלו התינוקות כדלות כל אחר ממוסכלו בלתי דומה
 אחת לחברתה אלא סזה ממה סהאריכות בביאורו מתר : וכבר באו
 מאגרויס רביס דר' זל מורים על אמתת הדעת הזה אין צריך לזכרס ואחר
 סהתבאר זה אומר סכבר יתבאר בקלות לפי התורה והגבול סיהוייב בזאת
 האהבה סתהיה בתכלית מה סאפסר מהחזק : אס לפי התורה אמרו כפי'
 ואהבת את יי אלהיך ככל לבך וככל נפשך • ובא ספי' בו אפי' נוסל את
 את נפשך כאלו הווננה כלה סכל מחשבות הארס יסכו אל התכלית הזה
 מזאת האהבה באמרס וכל מעשיך יהיו לסס סמים עד לא יאהב דבר אלא
 לתכלית זאת האהבה וזאת העבודה כמו סהאריך בזה זולתינו : ולזה מה
 סבא בהרחק העבודה לזולתו באמרו יאככו יי אלהיך אל קצ'ה סייחס ת'
 הקנאה לסס למה סמדרך המקנה סיקשה בעיניו סיאהב אהבו זולתו •
 הנה

הכלל השישי

הנה שלפי התורה אין ראוי שיזויר אהבה יותר חזקה ממנו ואם לפי העיון
למה שאכתב הטוב ראוי שתהיה מדרגתה כחזוק ומלטה לפי מדרגת הטוב
האהוב והיה הטוב האהוב יתכבד במדרגה וכל סכך בהיות האהוב אהוב
ממנו אהבה עצומה כמו שביארנו כמה סקדס ויתבאר עוד כגה הנה אכ
לפי העיון בעצמו ראוי שתהיה האהבה הזאת כאופן שלא תזויר אהב יותר
חזקה ממנה : ואחר שהתבאר זה מעניין זאת האהבה אומר שהוא מחויי
שלא תהיה לתכלית אחר חוץ ממנה • וזה טאס היתה לתכלית אחר היה
התכלית ההוא יותר אהוב • ולזה אהבס שהנחה היותר חזקה שאיפשר
שיצוי כלתיחו בתא ההו ונתאמת בזה מה שבא במכר הו כעברי הממשס
את הרב על מנת שלא לקבל פרס • וכאשר היה זה כן יחוייב שיוכך זה
אך בגמול הנצחי רונה למר שאין ראוי שתהיה האהבה הזאת לתכלית העב
וזה שכל אשר תהיה לתכלית מה יהיה בתכרח התכלית יותר אהוב ועבודת
האהבה חלושה ממדרגתה המחוייבת לה • וכאשר התבאר זה ממנה הנה
עלה ירדנו התכלית האחרון לתורה שהוא האהבה והעבודה האמתית :
ואם אשר נתנס כו גדול החכמים ספרו באמרו סוף דבר הכל נשמע ו
עבדי זה כל האדם : ולפי שהחיים הנצחיים והדבקות הנצחי מזוי ס
סבינתו הוא הטוב שאי אפשר שיזויר טוב כמותו : והתכלית האחרון
זה עבדו ככר ותיסב סיתחויב מזה מציאות תכלית אחרון יותר מאחר :
ואם רב התבאר חלופו מצד העיון כמו שהתאמת במקומו • אלא שמציאות
ב' התכליות שחוייבים כמו סקדס • אבל כנחיות מתחלפות כי הנה
כחמיות השנוות התכלית האחרון הוא האהבה : וכחמיות המצוה התכלית
האחרון הוא הקבלת הטוב והדבקות הנצחי בזיוהשכינה : והס אמנס
דמונים ומפורסים במסכה באמרוס יפה עשה אחת בתשובה ומעשים טובים
בעולם זה מכל חיי העולם הבא : ירדנו שהעובד והאהוב
האמתית תכלית חשקו הוא העיגרה ואליה כל מגמתו מבלי פנות לרב אחר
הדבד ממות כוננת אדון הנכחיים באזרו אעברה כל וגו' וכמו שדרסו זל
הנחיים והתענג בזוי סבינתו היה ראוי שיכנסו לעבודה הגס אם היה לו
תכלית בהשרד כפסו • מצורך סכל עוד שיעבור שיתרב ויתוסף הדבקות
ואך שיהיה העובד לא יכסוף אלא אל העבודה והוא התכלית האחרון
למצוות • ולזה יראה שנמנו וגמרו כבז ערענין כח לו לאדם שלא ככר ירדו
כי לאדם העובד ראוי שיהיה כומר לא היותו על היותו : כי הצורך

המאמר השני

האמת: לא יפנה אל תועלתו אלא אל העבודה: ולזה כל סיכו כאין נכר
 וכלכל שלא יעשה פעה אחת רשע לפני המקום או מתעבד בעבודתו אשר
 אכלו מרי גדול ולפי שאין מו סיבול מזה באמרו בי אדם אין זריק בארץ
 נגמר החלטו המאמר שהאדם השלם נוח לו ירצה מונח לרצונו סגל כנראה
 והפליג בזה לתכלית האחרון למצוה: אמנם התכלית האחרון למצוה
 הנה היתה חתימת המצוה כובאמרו יפה עשה אחת של קורת רוח כענין
 הבא מכל חיי העה: וכבאין התבאר התכלית האחרון לתורה אם נבחנו
 המצוה ואם בבחינת המצוה והוא מבואר שהשלמות כלם יפנו אל תבאשו
 יתבאר בכח דברינו: ויתבאר עוד כמה סיבא כבה: וזאת היתה
 כוננת זה הפרק:

הפרק ב

בבאור אין יתאמת שיתחייב התכלית הזה מזה
 התורה: ואומר לפי שהוא מבואר שהתכלית
 האחרון אשר בבחינת המצוה יחוייבו התכלית האחרון אשר בבחינת
 המצוה שהיא העבודה והאהבה האמתית הנה כשיתבאר אין תתחייב זאת
 האהבה מזה התורה יתבאר אין יתחייב התכלית האחרון אשר בבחינת
 המצוה והמצוה: ולפי שהאהבה מתחייבת לרצון וחפץ מוחלט צריך
 סבבאר בזאת התורה אין תעיר ותעורר אל האהבה הזאת באמצעות
 החפץ והרצון המוחלט מבלי הכרח מצוה: וכבר יתבאר זה בקלות מאד
 שבאמר: וזה שכבר התבאר בפרק הקודם שהשלם לעצמותו אוהב הטוב
 והשלמות ויתחייב מזה סכל אשר יהיה הטוב האהוב יותר מסובח תתה
 האהבה יותר גדולה: והתבאר סס גם כן שהתורה תשלם אותנו בפני
 השלמות במדות וברעות שהם יסוד ההצלחה האנושית: וכאמר היה הוא
 יתברך הטוב המסובח לאין תכלית יתחייב שתהיה האהבה מהשלם לו היות
 חזקה שאפשר שתצויר: ואמנם לפי שהאהבה הזאת יתחייב לכך לשלם
 אומר עוד שהתורה בלי ספק תקנה אוהבה בלב השלמים והכלתי שלמים
 הנמשכים אחריה: וזה שכבר נתאמת בזולת זה המקום שהכל יכספו הו
 ולזה אין ספק שהטוב המוחלט יתברך אצל כל בעל דת יחסקו אותו
 ויכספיהו הכל: ולו הוסיף מהם כל מעיק באלו תאמר שיותר להם שלוח
 התאוות ונקמת הבכורות נכנח האוייבים ואסיפת הממונות ושיעברו
 האל בקריאת פסוק ראשון של שמוע פעם אחת כשנוע אין ספק שלא יסא
 גם א' שלא יהיה עובר מאהבה ואם נתאמת לו היותו גמול חסדיו כ' שישמו
 בו אהבה: ולזה היה עומם המצוה והאזהרות עם ללחינת התאוות ואמר

הכלל השישי

הקבלה והגאונה הם המונעים רוב בני אדם מהיותם עובדים האהב הנכסף
 להם • וזה אמנם להיות האדם עם היותו מסביל בכח בעל חומר ונוט' תמיד
 אליו להיותו פועל ומתפעל בפעל תמיד • ואלו לא להיות טבע העבוד' תחייב
 התמיה בדרכותיו ושלא יותר הקשר בעבור זה התחכמה התורה התחכמות
 שלא ברבנו מצותיה ובסרטי האמונה בז' עניינים אשר הם עקריה וענפיה
 שריגיה ופרחיה ופארותיה • הנה ראשונה בהראותה עונש רוממותו ית'
 ויבלתו: שנית רב חסדיו עמו • ג' בהנחיל אותנו דעות אמתיות והשגת
 מה שאפשר השגתו יתברך בו ובנבראיו: ד' דקדוק השגתו והנהגתו
 עליונה • שני מיני היועורים: ז' כדת לנו זכירות הערות נפלאות להקיץ
 לב נרדמים משנת אולתם תמיד • והז' באהבה והדבקות שהוא התכלית
 אליו המוניס ספורי התורם מצותי' ואזהרותי': ואי אפש' סבלתי שנעיר
 עליהם במקום הזה בקצרה ונשימם • ז' חלקים כמספר העניינים •
 אם האחד בהראותה עונש רוממותו ויבלתו: הנהרי כזה ממה שכל
 עמו בספורי התורה במעשה בראשית וביציאת מצרים ובמעמד הנכבד
 המיוחד יותר הנסים ונפלאות המפורסים והמקובלים אשר הם נתיחדנו
 צפרסוס נפלא כפי בעלי הדיון והמנגדים עם הנתם מפורסמים בחכמה
 ונהמשך זמן גדול אשר שני אליו העניינים דוחים מהם כל מיז' ממיני החסד
 עם ספקים מצותים מלבד מה שיתחייב מהיועורים מטוב המוחסכה כ'
 במיעד: הגה כבר יתחייב בקיומ' קצת עשיית הנם והמופת כמו
 שהבטחנו במצות הרגלים שלא נירא מהאויב כמו שאמרנו בפי' ולא יחמוד
 אים את ארצך בעלותך לראות וגו' • וכן בהסקאת הסוטה שלא ימלט
 מהמופת איך שיהיה אם שטית ואם לא שטית מלבד מה שכל בקבלה מהנסי'
 שריו מתמידים במקדם • והנה יחבאר בקלות מזה עונש רוממותו יתבר'
 ויבלתו כמו שקדם לנו בכלל החמיסי מזה המאמר ובמו סיבא עוד במאמר
 השליסי בגזירת הצור • ואם השלישי שהוא רוב חסדיו עמו הנה עם
 היות בפרטים שכלו בתורה ובקבלה רבו מלממת הנה בכלל המציאו אותנו
 למען חסדו הפשוט בכלל הנמצאות • והתיא אותנו ממזרים ביד רעה
 במופתים ובמוראים בהביאו אותנו אל עבודתו להות לנו ממלכת כהניס
 וגו' קדוש בדת לנו תורתו שיתבאר מתוכה דקדוק השגתו עליונו עם ג'
 גדול רוממותו ותכלית שפלותו אשר תכלית הכוונה כלה הדבקות בו ית'
 סמו עם היותינו בתכלית המרחק במציאו • ודי כזה באמות זה החלק
 בתורה: ואמנם חלקי המצות שכלו בתורה המעירות

המאמר השני

על סני אלו החלקים : אם על הא' כמו מקרא ההלל והסירים המיוחדים
במקדש : ומיני ההגדלות אשר נצטיינו בבית הפס ובכליו מהכבו והיראה
וקדושת מסרתיו שהם השבט הנבחר לעבודתו וכבוד אהביו אשר הם
חכמים בתורה ובמוראם : וכבוד מורא של מלך וחשופטים והענשי הגדולי
סישיג לממרה את פיהם . והעשנה את הסדר בבית הנבחר שכל זה הדרו
ודומות למי ששכן את פמו שם : ואם על הסני כמו הברכות וההודאות
שבאופרטי קצתם ברב הברכות שהאדם גומר בכל יום ובכלל הברכות של
קרית שמע שהא' על היצירה והקבענה על האורות להיותם מושלים ביום
ובלילה והחשובים מכל הנמצאות המוחשות שהם לצורך האדם : והב' על
החסד והאהבה שהפליג עמנו כדת לנו תורתו אשר כל זה ראוי שיע' האדם
תכלית ההתעוררות להיות האהבה הזה אהוב ממנו אהבה אמיתית : ולזה
סמכות קודם קבלת עול מלכות שמים אשר תכליתה האהבה הזאת באמרו
ואהבת את יי אלהיך . והב' על גאלת מצרי אשר הוא החס' המוחש בעצמיו
עוד היום באמרם ואילו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו וגומר
הרי אנו וכינו וכו' כינו משועבדים היינו לפרעה במצרים .
שכל זה יעיר לב האדם להורות ולשכח לפס ולסדר שבחיו של מקום
קודם שיתפלל כמו שאמרו ז"ל לעולם יסדר אדם שבחו של מקום ואחר כך
יתפלל אשר בעבור זה הזכירנו לסמוך גאילה לתפלה . ומאשר יורה על
זה גם כן חקי השבט הנבחר עלינו הכוללים מתנות כהונה ולויה ומתנות
עניים כמו המעשרות ולקט שכחה ופאה והשמיטות ושלוח עבדים והצדקות
ועצמות חסדים ואהבת האמת להיות אהובה מהאהב וכל סכן הרחוקת
הנזקים והאונאות אשר כל זה ממה שיקבע כנפשותינו היותינו גמולי
חסדים לאהבתו הטובה כמוחלט : ואם הב' בהנחילו אותנו דעו אמיתיו
והשגת מה שאפשר השגתו בו יתברך וכבראוי : הנה די כזה בפנות התורה
באו במקדש וכליו ובדרכי הטהרות ומספר הימים וההזאות וזולתם ומה
שכא בייעשה בראשית וכמעשה מרכבה ליודעים חן : ואמנם חלק המצו
שהוא כחומה וגדר על זה הוא ההשמע לבד הגדול והאזהרה שלא לסור
מהדבר אשר יגדו והעונש הגדול לממרה את פיהם בהוראה לבד . וההשמע
אל ההורים באמרו שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך . אשר כל זה שמירה
וגדר נפלא לכל ישרא' כל אים ביד פהענו להאמין מה שירמיהו בתפלת ח
המחשבה : אבל מה שנתאמת לחכמי האומה וקובל מהכביאים והאבות

הכלל השישי

הפליגה התורה בזה עד שכל בקבלה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל: אשר אומר לך על שמאל שהוא ימין ועל ימין שהוא שמאל: וכל זה ההרחקה שלא יוכל לעלות על לב איש כבוד הגדול שטעו בדבר: וזה חכמה גדולה וגדר גדול שומר ההסמך אליהם: וכבר יראה שהסכה בזה שגזרה בעדים זוממים ועסייתם לו כאשר זמם ולא כאשר עשה לפי מה שכל בקבלה כדי שלא יתפרסם סכד הגדול טעו בהוראה והרגאות הגפס שלא כרין ויהיה זה סכה להכניס בלבנות האנשים אשר בדכריו ותפרץ החומה שהיא הכרחית מאד בגדר התורה: ואם הד' והוא דקדוק הסגחתו והנהגתו עלינו: הנה ספורי התורה והנביאים ותוכחותיהם מלאים מ מזה וביחוד באומה הנבחרת כמו שגדמו באמרו כי חלק יי עמו יעקב הכל נחלתו: והנה ארוננו דוד הפליג בזה בתהלליו ובייחוד במזמור יי חקרתי וידעי: המיוחד כלו על הפלגת דקדוק ידיעת השם והסגחת' ככל פירשי האדם עם גורל רוממותו המיוסר לפי מה שיראה על התגללותו בלכתו בעוד עם כל איש מר נפש ואשר לנוספה לזה מה שכל ואמר אם תקטול אלוה רשע רומז על דורפיו כמו דואג האדומי וסאלו שהיה רשע וכו' ואנשי דמים סורו מני כלומר תבן יסור מהאנשים ההם שהם היו אנשי דמים: ולזה חקרני אל ורע לבני וג'. שהוא היודע שרעפי הלבבל כמו שאמר במקום אחר כי כל לבבות דורש יי וכל יצר מחשבות מבין: ומה שאין הפליגו זל כזה בא' מחולין באמרוס אין אדם ניקף באצבעו מלמטה סאין מכרזין עליו מלמעלה שנאמר מוי מצעדי גבר והוא האמת הגמור כמו שכל בכלל ה"ה כמה שאין ספק בו: ואמנם חלקי המצות סורו על זה כמו העבודות שכל יום שהוא התפלה והתענית בעת צרתם כאמר' והרעותם בחצונות ודקדוק הברכות בכל הפרטים כמו שכל כל זה בגמ' ברכות: ומהחלק הזה גם כן העבודה בקר בנות וזה כולמה שהאמונות יוקבעי בפסות בהתמדת הפעולות: הנה היה מההסגחה האלקי לקבוע בפשינו אמונת ההסגחה בהישרות רב מעבודת הקרבנות כאילו נורה בהם שהטובות כלם בענייני המחיה וצרכי החושי כלם מושגחי ומוספעי ממנו יתברך ולזה ראוי סכפרזס המשובח מהמינוס אם היה כלל לנו יתברך כמו העולות: ואם שיהיה מחלק משרתינו כמו חטאות והאשמות ע"י שיהיה מהם כלו לגבנה כמו העולות: ומהם שהם לגבנה ולבעלים כמו הפסחים ומהם שהם לגבנה ומשרתינו כמו חטאות ואשמות והמכחות ומהם שהוא לגבנה ומשרתינו וכלל ישראל כמו השלמים: ומהם למשרתינו בלבד

המאמר השני

כמו לחם חפנים היה ראוי שיהיה מה שהוא חלק גביה לכד מהמין החפוכ
הוא הב"ח ומה שהוא חלק הכתנים מהחלק שאינו כל כך חשוב כמו קצומח
: וקיה ראוי שיהיה שם מנורה להורות על סטבע האור הוא ממנו יתכרך
זהו באשר שבע להורות הו' מסרתים שהם מושעעים ממנו : ולזה היה
בא אור' ממזבח השם : ומהחלק הזה גם כן הרבה מספורי התורה כמו
העקידה ועקרונת האמהות ומצות העילה ב' אבר' ההוא וכמו תקיעת צופר
והסמחה בראש חשנה : ויום צום הנכחד . וד' מינין סבלולב . ועבודת
החג כמו סביארנו בכלל הכ' מזה המאמר : גם שני סעירי חטאת אשר
אחר מהם ליי' וקאחד לעזאזל ירא שאין יוצא מהכוונה הזאת : וזה
סבבה השם הנפלא להסרת ההנהגה מאחרים ולזה יושלח האח' לארץ גזית
זיותן ההנהגה לשם לבדו : ולזה יהיה האחד חטאת ליי' עם סבו' מההורא'
בקשר השפלים עם העליונים מה שלא יעגס : ומהחלק הזה גם כן הסמחו
והיוכלת וערלה וכרס רבעי וקבכורי' : וזה שלפי ה' ראוי שיפד' מהראשון
לשם ותוא הפרי הראשון עד ג' שנים איננו מסוכך ראה השם לאסרו עד
השנה הרביעי' שהתירו כפדיון : ומהחלק הזה הגבלת הכבודים בחג
העצרת שלא היו מקיאים אותן קודם לכן להיות מקובל אלם סבערת
בירון על פירות אילן : ולזה היה אלם גם כן הקבלה סכפסח כדון על ת'
התבואה היה קרב העומר ממנה : כל זה הודאה שהטובות כלם סוכעת
עמנו יתכרך : ולזה ראוי סנקדים מהקודם ולהיות מלאכת התבואה ח'
חסובה והכרמית מאד היה ראוי סנקדיב גם כן מראשית עריסותינו .
אמנם הקדיכנו סתי הלחם בעצרת יראה שהיה להורות על הקשר אשר
מפסח לעצרת וזה שהוא מבואר שהכוונה כלה והתכלית הכרנה ביאאת
מצדים הכרשמת בחג הפסח האל עתן תורה הכרשם בעצרת . ולזה
ציוקה התורה הספירה הזאת מיום העומר שהיא קרבן החג עד עצרת
כאילו ירמוז בזה סכסוף הגעת העת הוא ותמיד יוכנו מחשבותינו אל
התכלית הזו : וכשהגענו אליו הנה כבר השגנו הלחם האמתי באמ' לבו
לחמו בלחמי : לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אים ללחמוע את דבר יי' :
זהו זה מתחם מאד אל להיות קרב' העומר המורה על ההצלחה הגשיות
זהנפשיית כמו שאמר יש תורה יש קמח סתי הלחם מתוקני המלאכ בתכל'
מה שאפשר עם סלמי' כבוד מורים התאחדות העובד עם הכעבד כמו
סיבא בגזירת הצר . ומהחלק הזה המצית והאזקרות סבאו בתורה מ
עמאכלות והביאות האמרות וזה אמנ' להנהגת כדראו הכפ' והגוף למה

הכלל השישי

שנתפרסם במקצתם היותם מקנים עבירות ושכי בכל • וקצתם תכונן
רעות בגפם באכזריות והתנכרות והסקיפה בתאוות אשר כל זה ממה
סוף מאד לנפש ולגוף • וכל זה ממה טוירה דקדוק הנהגתו והסגחתו
עליו • ואולם ההמירה מאד כביאות האסורו למה ששמתם בכלי המיוחד
לעבודת ה' שבו אות ברית קדש כמו סקדס אל סימרה בו פי יי : ולזה
כאוי שיחס לזמרד גדול • ומהחלק הזה גב דיני הטומאו וההרז ואזהרז
שכהנים והגזירים מקצת האומאות למה שבהן סגלה להפסיד הפכל וסוב
המדות וקצתם יסתמשו בהם במיז ממיני עזותקרוכת שלה כמו שנתפרס
בטומאות מות : והנה במיני הכסוף שהוא מעוף מצו יפתמו בו בקרבנות
וקטורים מדברים נאאסים וכל זה מהשגחתו ית להרחיקו תכלי ההרחק
מכל מה שיש לו מבוא או שתוף מה בעז ובחור מהמיוחדים לעבודתו עם
שבו הערות לענינים הכרחיים לתכלית התורה כמו שיבא בו בבה שאיכנו
דמוק אבל הוא האמת בעצמו שבעניני המצות תועלות והערות ורמזים
לענינים מתחלפים יספתפו כלם לחיסוד האדם אל השלמות האחרון :
ואם היה והוא כ' מיני היעודים : הנה היעודי הגופי מבוארי בתור במקומם
ואמנם היעודים הכפשיים לא באו כ' מפורסי בתור אבל נתאמתו בקכל
ונרמזו ככתובים כמו שיתבאר במאמר הג' בבה : ולפי שהזמכאו היו באדם
חלק חמרי וחלק שכלי הכל הוא מבואר פסני מיני היעודי האלו וביאהו אל
שלמו העבור זה אמנם מן היעודי החמרי בעת היענו מוסק בחמר : ומן
היעודי הכפשי כשיתן חלק לשכלו ולא יהי שקוע ומנוח מהחלק החמרי
המבואר בכפשו ואם הוא והוא הערו להקיץ לב כרמיו מסנ' אולת תמיד
הל המז' הזמני מהחלק הז' כמועדו שהם יצרו הלככו לזכו ככלאות הקס
וחסדי שהפליא עמנו בימים הקס בזמן ההוא : ולאיות שרם הגפלאו כלם
סירמוז אליהם שביעתינו ביות הסבת החמיר' בו התורה יותר אלל שהתורה
סתב' בטעם גאלותינו ממזדים להורות שהיל' ית חק עלינו על זה : ולזאת
השב' גר' חכמ' השם שהזמנים המורים על היו' לנו ית חק עלינו כשמישים
והיכלות היו מיוסדים על שכעיות : ואמנם היה היוכל בשכ' הכ' שהוא
פלמית השמיות שבו החירות השלם לרמז על החירות השלם שהציגו
ביום מתן תורה שהוא כ' יום ליצאת מצרים : וכך מצות מוזזה ואם איב'
זמני היא מהחלק הזה שכאשר יראה האדם פרסת שמע שהיא קכל' עול
מלכות שמים ופרסת והיה אם שמוע שבה היעודים הגופיים איך שיהיה
אם יגבר בו אשכל אהחמר יתעורר לשוכ אל הקס אם לאהבת האמת

הבאמר השני

עצמו ואם לתקות הייעודים : ולזה התחכמה התורה שתהיה ככל מעוררי
הכתיים והחזרות והיעירותכמו שבא בא' מיומא כוונת ממנו סימא מעורר
באי זה מקום שיהיה ולפי שהמעורר הזה הוא חוץ ממנו הערימה התורה
במצות צינית שסמו סימן וזכר לכל המצות כי להיותו בלתי מתיחס לתכלו
שהסכימה המלאכה מהלבנום אם להיותו בעל ארבע כנפים שאינו מכסה כל
הגוף : ואם הציניות שהם בלתי נהוגים לנו הנה עכ"פ יהיה זכר למה שנות
זכ"ש אם יצטרף כורמז אנרמזים כמו שבא במדרשות ואיך סיהיה הנה
המעורר הזה הוא קרוב אל האדם מאד יותר מהמזוזה : ולפי שהמעורר
הזה כלני לכל המצות . הנה דאתה התורה עורר לתת מעורר אחר מיותר
והוא החפלים שבנו הר' פרשיות : ולזה באה הקבלה בו בתפלין של יד שלא
יהא דבר חוץ כינו לכשרו : וכן הדין בתפלין של ראש עם היות סים
מי סנסתפק בזה : אבל האמת הגמור לפי שרשי התלמוד שאין ביניהם
חלוק בזה : וכן סעניות זכחיס ומכחות מוכיחות : ועוד ששם נרא' שהוקמו
תפלין של ראש לתפלין של יד והסרם אלכנו שאין הקם למחצה . ולזה היה
המעורר הזה דבק לאדם ולהיותו עדיין חוץ מעצמו כוונה התורה לתת
מעורר אחר דבק בעצמו תמיד והוא המילה שקרב מדמה ומכפרה לשם
להורות שהוא לברו ראוי להיות עובר . ולזה מה שאמרנו במשכת ברכות
כסנכנס דור למרחץ נסתכל במילה שלנו ואמר סיר' הק' למנכח על הסמני
על המילה שנייתה כ"ח : ומהחלק הזה גם כן ענין הקרבנות שאעוררים
הכניעה בעבודה : ולהיות העולה כלה כליל המכפרת על הרקוד הלב כמו
שבא בקבלה כאלו ירמוזו שעל הרקודי הלב לבר יתחייב האדם כליו לפי
האספ' והיה מחסר האל שהעולה תהיה כפרתו ותמורתו וזוה ישתתפו כל
מי שהיה בהם חלק גבוה : וכן מיני הטוהרות והטבילות וההזאז המעוררו
האדם היות העונות ירסמו בו רוסס כדמות בגד הצריך כבוש ובאמצעות
פועל הטבילות במים שכל גופו עולה בהן יחדש רוסס ככפס להסיר מעליו
חלאת העונות ההם : ולזאת התחכמה התורה אשר בטומא' מת החמור
בטומאת מת ומזרע שיהא צריך הזאות כמסל הכגד המלוכלך ביותר שלא
ינקה ככבוש מים לבר כי אם במי הכורית שהוא מהרכבת המים והאפר
ולרמות הנקוי הזה החזק בא' בהזאה מים ואשר גזרה החכמה האל' לתברך
סיהיה האפר מהב' ח הגרול' שהיה קרב מצורף מה שהתפרסם שהאפריות
חזק מה שאפשר הוא האפר הנעשה מכ"ח ער סיניאזו ממנו בעני המלאכ
גברית . אמנם באו בו פרטים לרמזים גלה קנתס ר' אליעזר הקליר והנה
היתה

הכלל השישי

היתה ההזאה באמצעות הצומח שהיא עץ ארז ואזוב להורות על הכניעה
כמו שבא בדבריו ומיעוט השתמשות כחמרות. ולזה נבחרו אלג' שאינן
ששין פרי מאלל מזורף שיחוקה בו הקנוח ההוגב בכלים הצריכין נקוי כ
באמצעות הככוסים והוא המכונה כלשון המקרא חטוי באמרו תחטאני
באזוב ואתה לזה נקראו מי חטאת. והנה הרבה מהמצוות זולת אלג
ישתתפו בענין הזה יעירו הערות נפלאות כמספר ימי המועדים ומספר
הקרבנות כמו שהאריך בו זולתינו: וכמו מצות סוכה שעם היותה זכר
הארצה באמרו למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל
הזה באזוב דקדוקים לפי הקבלה לרמזים והערות באמרם אין מסכתך
אלא בדבר שבדולנו מן הארץ ולא מקבל טומאה ולא דקדקו כן בדרכות
ואין שפק שההגנה ממטר הוא הסכך אמנם יצטרך לנושא והוא הדפנות
והנה החומר הוא נושא לכפס הוא צורת האדם האמתית המגיבה עליו.
ולזה היות שהכניעה מחוייבת לא היה ראוי שיהיה הסכך המורה עליה מדבר
שבדולנו מן הארץ שהוא היסוד השפל: ולהורות שראוי להרחיק
מטומאת החומר והפסדו היה ראוי שלא יהא בדבר המקבל טומאה: וכל זה
רמז והערה לאדם: וכך אזהרות הכלאים מזה המין להעיר לאדם לבוין
פעולותיו לתכלית אחר והוא העבודה האמתית מזורף שבא בקצתם הערה
הרחקה ממין עו כמו שזכר הרב: ואם הו' שהוא החכה והדבקו' שהו'
התכלית: הנה חלקי המצוות הזביאים אל זה מלבד המצוות המפורסות
באמרו וזהב את אלהיך: ואותו תעבוד וכו' ותרבוקן. הנה סכללם
ישתתפו בתכלית הזה ויפכו אליו כמו שקדם: ואכל המיוחדות לזה החלק
העבודה והקבנות לפי שבהם רועם נפלא וחקוי היותם כוסר לנפשותינו
וכל סכן מארינו בערך אל כבודו: ולזה הם אשר באמצעותם ישיגו ח
העכרים אזילות יפיע ודכקות אור שכינה מוחש וכלתי מוחש ער ספעמו
הרשינו ברדת האש מן השמים. ואל התאחדות והרבקות הזה הי' לכהנים
קח זבן: ולפי שהיה נמש' התאחדות לאומה בכללה היה לבעלים חלק בקצת
הקרבנות והוא השלמים בתנאי היותם שלמי יחיד. וזה כי זבחי שלמי
זכור לח היה אשר להתחלק לכל ישראל. ולזה היו הכהנים כסלוחי לכל
ישראל כזה. ומהמיוחדים לזה הרבקות היו האזרי והתומי שקיו נרשמים
בהם שכיני ית בחבלה וכבוד עם השם המפורש כמו שבא בקבלה: וכאשר

המאמר השני

מיני על לב אהרן והוא הכהן הגדול בדורו שהיה סליח ישראל והי' סם מלך
או כביא המנהיג הכללני בשוטט מחשבתם אל ההתאחדות הזה והדבקו' היה
ראוי ומחוייב שישב אצילות השפעה הללתי וכ' ש' אס היה זה במקדש שהיה
בית השם כאמרו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם : יסתכח מי שקרבנו
לעבודתו וקדשנו בתורתו להתקרב אליו ולשכון כבוד בארצונו : הנה אלו
הז' ענינים שכוונה להם התורה שרמזנו עליהם בקצרה ולא ישתבש אדם לומר
שכבר עמד בזה על טעמי התורה ומצותיה : שכוונת התורה ופרטיה רבו
מלמכות אצל אומר שמתעליתיה ומכוונתיה הם אלו ונתאמת א' כ' מה
סרצונו לבראנוהוא שהתורה תקנה אהבה כלב השלם והכלתי שלם הנמשכו'
אחריה כמו שאול אס פגע כך מנוול זה משכהו לבית המדרש אס אכן הוא
נימוח ואס ברזל הוא מתפוצץ שנאמר הלא כה דברי כאס נאס יי : וו

היתה כוונת זה הפרק :

הפרק ג'

בבאור היות התכלית בזאת התורה הוא התכלית
לכלל המציאות ואומר כי למה שהתבאר כמה

שהמציאות טוב והיה התכלית בזאת התורה הקבאת הטוב כמו שהתבאר
כמה שקדם בזה המאמר • הנה הוא מבואר שהתכלית לכל הנמצאים וש' מה
התורה אחד בסוג הוא הטוב : אצל אומר שהתכלית בהם ר' ל' בכלל המציאו'
לכזאת התורה אחד במין ושהתכלית בכלל המציאות השכל וכזאת התורה
אחד באיש אס שהתכלית לכלל המציאות כלו וכזאת התורה אחד במין :
הנה יתבאר כן לפי שהמציאות בכללג חלקים : עליון והוא עלים המלאכי
אמצעי והוא עלים הגלגלים : שפל והוא עלים היסודות הנה לא ימל' מחלוקה
אס שיהיו כלם נצחיים ר' ל' בלתי נפסדים ואס היה שהתבאר היות נבראים
ואס שיהיו כלם נפסדים • ואס ש היו קצתם נצחיים וקצתם נפסדים : וזה
שהמלאכים אין להם סבל ההפסד כיהפסדו והרע יבא מפאת החומר כמו
שהתבאר במקומו ולזה נשאר בחלוקה אס שיהיו כלם נצחיים או יהיו קצת'
נפסדים ואיך שיהיה התכלית בהם אחד במין • וזה שאס היו כלם נצחיים
הנה התכלית בהם אחד במין ואס היו קצתם נפסדים הנה יהיה סבת
הנפסדו' היותם הצעה לבר' לזולתם אשר הוא החלק הנצחי באלות אס עלים
היסודות למין האנושי ר' ל' לכפשות בני אדם או עלים הגלגלים או היה
שהתאמת בהם היותם מהחלק הנפסד ואמנם להיותם הצעה לחלק הנצחי
כבר נתאמת בכללם היות תכליתם החיים הנצחיים ולזה התבאר שהתכלית
בכלל המציאות כלו וכזאת התורה א' במין ואמנם שתכלית כלל המציאות

הכלל השישי

הספל נזאת התורה א' באים זה יתבאר בקלות למה שהתבאר בזאת זה המקום שהתכלית בעולם הספל הוא המין האנושי ותכלית שלמות האנושי נזאת התורה אשר תכליתה החיים הנצחיים והדבקות בני ית' הנה אם כן תכלית אחד במספר : וזה מה שרצינו לבארנו .

הפרק ד

באמו' חיות זה מצד העיון ואם ממאמרים לר' ז' ואומר סכלר בארנו הקודמים והאריך בו הרב המורה היות המציאות הזה בכללו באים א' קצתו נקשר בקצתו והיה ראוי כן להיותו כמו הממצי' אחד פשוט וזו ראוי להיות תכליתו בכללו אחד להיותו איש אחד ותכל' חלקיו שאחרו עם תכל' כללו א' כי להיותו איש אח' קצת' נקס' בקצתו הנה קצתו שני לקצת ואם היה לקצ' התכל' האחרו' זול' התכל' האחרו' לכללו לא היה המציאות בכללו א' אחד : וזה להיות התכלית נמשך לצורה כמו שהתבאר במקומו : וזה כשתהיה הצורה אחת הנה התכלית אחד בהכרח ולפי שכבר נזכרו הקודמים בזה אי אפשר מכלתי שאר' בו עם שיתבאר בו מה שזכרנו מהיוני הזה ד' היות התכלית אחד : ואומר דבר ידוע ומוסכם עליו שהאדם הפשוט לא יתחייב רק אחד פשוט : ולמה שהתבאר מעצם הסו' היותו אחד פשוט בתכלית הפסיטות : ואנחנו נראה עצמים מורכבי מחמ' צורה באצלים מאתו : הנה זה מקום שפק גדול בהקדמה הזאת : וזה עם היות העצמים המורכבים מחמר וצורה נתהו' באמצעות סכלים נפרדים אחרים כאלו תאמר הסכל העשירי הנה להיות העלול הראשון נאלץ מהאח' הפשוט בזולת הממצי' כבר יתחייב היותו אחד פשוט : והעלול השני ג' כ' להיותו עלול מהאח' הראשון שהוא פשוט כבר יתחייב ג' כ' היותו אחד פשוט : זכ' בעלול האחרון . ולזה כמה אני תמה איך נתהוו הגשמים היתת ההקדמה האמתית שמהאחד הפשוט לא יתחייב כי אחד פשוט בכ' בנחית מהותו הנה בכחית חיוכ מציאותו כבר יתחדש בהכרח הרכבה מה וזה כי העלול עם היותו אחד פשוט בכחית מהותו למה שנתחייב מ' מאחד פשוט אי אפשר מכלתי התחדש בו הרכבה מה בכחית חיו מציאותו . וזה שהוא בכחית עלתו הוא מחוייב המציאות וככחית עצמו איפשר מציאותו . וזה הנה העלול השני להיות עלתו מורכבת כבר יוסף הרכבה מה כחיתו יתחייב מוכנו בשם מורכב מחמר וצורה זהו מה שאמרנו בהת' זה הפסק אנו כמה סכל מכח דבריהם והוא טבוא' נגל' מה סכו מהחולס' וזה

המאמר השני

כי ההרכבה הנמצאת כסכלים העלולים הוא בכחינת אפסר וחיונ מצאיתו
אבל בכחינת מהותם הם פשוטים בזאת הרכבה • והנה מה שחויב
מההקדמה הוא שמהאחר הפשוט לא יתחייב אלא אחד פשוט במהותו :
לא יחוייב מההקדמה הזאת פסיטות בחיונ המציאות ואפסרות • ואך
יחוייב זה והעלול הא' בכחינת מציאותו הוא מורכב בהכרח : ולזה עם
היות העלולים מתרכבים בהרכבה הזאת הנה להיותם בכחינת מהותם פשוטו
איך התחדשו מהם דברים מורכבים מי יתן ואדע : ומה שראוי שאמר
בהתד זה הספק כפי מה שאומר זה שאם היה העלול מתחייב לעלנהחיונ
מוחלט היה מקום לספק הזה : אבל להיות העלול מתחייב מהעלת מפא'
צוור רצוני ג'ת הספק מה שלא יקפה : וזה טעם היות השכל יחוייב
היות לאחד הפשוט רצון אחד פשוט גם כן הנה יתאמת אחדות הרצון הזה
בהטבה : רצון השפעת הטוב האפשרי או הטוב אשר גזרה חכמתו • ונהו
כל מציאות טוב כמו שהתבאר במקומו היה ראוי להטבה האליתב' שהוא
ראוי שתהיה ההטבה היותר שלמה שאפסר שתצויר שלא תקצר בהמציא
הטוב שאפסר להמציא : ולזה עם היות שבהמצאת הטוב יקרה מסונדע
מה הנה להיות טוב בעצמו הוא טוב מה אשר לא היה ראוי שיקצר ממנו
הרצון האלהי השלם : ולזה הגבסטים המורכבים במהותם לא יאמנע שיתחייבו
מהאחד הפשוט בלי אמצע אחר שהם מתחייבים באמצעו הרצון הא' הכסו'
אשר הוא המצאת כל הטוב האפשרי או הטוב אשר גזרה חכמתו • ונה א'
שמה שיקויים בהמצאת כל המציאות מאתו יתברך על צד הרצון כמו
שיבא במאמר ג' בכלל הא' בג' • אלא שהביא ההכרח לרברכ בוללהורות
שהתכלית ברצונו ית' אחד פשוט והוא המציאות הטוב אם לכלל המציאות
ואם לרברים האלקי' ממנו • ולפי שהטוב היותר שלם שאפסר הוא הרצון
גו יתברך היה ראוי שיוספע הטוב הוא ממנו לכל מי שאפסר הסכעתו :
ונתאמת זה אם כן מצד העיון • ואלס רזל בארו זה במקומו מתחלפו
דל שהתכלית לכל העולם והתורה אחד • אמרם שהתורה קדמה לעולם
אלפים שנה יורה שהתורה קודמת קדימת סכה לעולם להיות התכלית
הראשונה שבסבות להיות התכלית הדבר קודם בייחוסכה בזמן לרבר : הנה
לאמת היות תכלית העולם התורה הפליגה בזמן ואמרו אלפים שנה •
באמרו על צד הגזמא ואלווחיה אלקי שנים פעמים : ואמנ הכוונה באמרם
התורה תכלית התורה והוא הרבקה הנצחי בוייתברך והוא האמת הנ
הגמור • וכן זכרו בפירוש באמרם אלמלא התורה לא נתקיימו שמים וארץ

הבלל השישי

ואמנם היות תכלית המציאות בכללנו וחלקיו טוב • הנהדרתו בפירוש
 וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד והנה טוב מות : וזה ליהיות
 תכליתו החיים הנצחיים • והנה ליהיות הסוב סוב כולל מיני הטובות זכרו
 בתחלת הלל הגדול הגדולה' כי טוב כי לעולם חסדו ירצה בו הטוב המוחלט
 ליהיות הטובה המוחלט ראוי סיהיה נצחי אמר כי לעולם חסדו : ואחר
 שזכר הסוב הכולל זכר מיני הטובות ביתר הפסוקים הנמשכים עד אמרו
 ראוי לחל השמים רמז אל היותו ארון ושליט על השמים כמו סיורה על זה
 גשלאותיו אשר זכרם כזה הדרך בעצמו תקנוזל ברכת הזן בטובו כחן
 נחמד ונדרחמים • הנה זכר תחיל' הטו' שהוא סוב הכולל לכל מיני החסדים
 ואח"כ זכר ג' מיניו כמו סיכא עוד כב' : וכבר באו מזה מאמרים רבים
 מורים על אמתת זה אין צורך לזכרם •

הפרק ה'

כבאר שבקשת התכלית האחרון לכלל המציאות
 ראוי ומחויב עם שנישכ בו דעת הרב • אמנם
 בקשת התכלית האחרון לכלל המציאות ראוי ומחויב זה יראה מאשר לפי
 הדעת האמיתי שהוא דעת תודתו בגדירה עיניו באמונת החדוש : הנה
 הוא מבואר להיות כלל המציאות הוא פועל נעשה בכונת מכוון ורצון ק
 דונה מבעל שכל שאין לו יחס ורמיון עם זולתו מהשכלים והיות הפעל
 הזה ממנו לריק וללא תכלית הוא מבואר הבטול והגבות ולזה אין המלט
 מתכלית אחר • ואומר שהוא מחויב סיהיה עם תכלית אחרון וזה שהתכלי
 הוא המנע להיותו גם כן מחורש בכונת מכוון אם שנעשה לתכלית
 מהאחר אם לא ואם נעשה לתכלית אחר הנה המספט כמספט הראשון :
 ואם לא נעשה לתכלית אחר עם סיתיה תכליתו בעצמו ואם סלא יהי תכלית
 בעצמו : ושקר סלא יהיה תכליתו בעצמו שאם יהיה תכליתו בעצמו ה' יהיה
 פעל הריק אחר סלא נעשה לתכלית אחר • ולפי שהוא מבואר שאם נעשה
 לתכלית אחר צריך שבקש לתכלית ההוא תכלית ולא ילך זה לבטלי
 תכלית : הנה יתחייב שיכלה הענין אל תכלית האחרון תכליתו בעצמו :
 ולזה הוא מבואר לפי דעתנו אנחנו קהל המאמיני ים בחדוש הע' שהתכלי
 האחרון לכלל המציאות מחויב אבל אומר שהוא מחויב בכלת המאמיני
 בקדמות וזה שצד יורה בהתחלת סכלית אלהית לכל הנמצאות • ולזה
 תחקר החכמה הטבעית על תכלית כל נמצא טבעי : וכבר נמצא בהם היותם
 באופן מהחכמה שאי אפשר מבלי' סמתם לתכלית אחר : ולזה מה שאומ'
 אריפטו שהטבע לא יעשה דבר לבטלה וכאשר היה זה כן ואי אפשר המלט

המאמר השלישי

התכלית ההוא להיותנו טוב תכליתו בעצמו הת' כדבריו הרב אמ' מה התכלית
כהיותו עובד והוא ית' לא יוסיף שלמות . וכבר יראה מזה שאם היה
יוסיף שלמות כבר תזסק השאלה להיות התכלית ההוא טוב בעצמו :
ולזה כאשר התבאר שההטובה הוא טוב העצמי לו הנה התבאר כמה שאין
ספק בו שהוא התכלית האמתית האחרון . והנה סודו התפלה באמרם כי
כי מי יאמר לך מה תעשה ואם יצדק מה יתן לך : הוא להורות שאין מי
סיוכל להוסיף שלמות כמה שעשה כדי שיאמר לו מה תעשה : ושאל יצדק
לא יוסיף שלמות בזה אבל לא כיווננו שלא יהא פס תכלית אלא הדיון לבד
כמו שדאק מפשט דבריו הרב חלילה לאל ליחס לנו מה שיהיה תכלית החסרון
לכל בעל שכל : וזהו מה שכיווננו בזה הפרק . ובכאן נשלים הכלל הוס
הוא מהמאמר הק' והתקלה לאל לכרו המרומם על כל ברכה ותקלה :

המאמר הג'

באמונות

האמתיות אשר כאמין בהם אנחנו המאמינים
בתורה האל יתברך ושהכופר באחד מהן יקרא
מין . והנה כאשר חקרנו בהם מצאנום כ' חלקים מלבד פנות הפס אשר
כלל אותם המאמ' ה' : החלק הא' אמונות בלתי כוללות במצות מיוחדות והנ'
אמונו' כוללות במצו' מיוחדות : אס' החלק הא' מצאנום ח' הא' חדוש העולם .
הב' השאר' הנפס' הג' גמול ועונש הד' תחיית המתים ה' ה' נצחיות התורה
הו' ההדרג' שבין כבודת משה רבינו ע"ה לשאר הנביאים הו' היו הבידן גדול
בענה באורים ותומים . ה' ח' ביאת המשיח : ולזה חלקנו החלק הזה ל' ח'
כללים . והנה לא ראינו לשומם מכלל פנות התורה למה שעם היו האמונה
בהם מחייבת והכפירה בהם מרי' עז' עז' שהכופ' יחש' מכלל המינ' ה' כבר
יצויר מצא' התו' זולת' ולזה לא שמנו אות' יסו' וסרסו' לה . והתמה מהד' המוד'
ספר' כפי' לפ' חלק' יג' עיקרים אשר שמים וסודות לרת' . והנה אס' קד' עקדו'
האמונו' האמתית אשר הכפיר בהם מינות ה' ימצאו ית' מטו' ואס' קד' עקדו'
פכו' וסודו' הדת אשר לא תצויר זולתם ה' אינם יותר מז' כשנמנה בהם
מצאו' ותו' ית' או ח' אס' נמנה ג' בפנות היות התור' תורת אלהית מז' הסמים
לכך אפשר שיסופק עלינו ממה שהושכס עליו ונתהדדס לקצת הקודמים
היות אמונת החדוש קוטב התורה אשר בה' תשוב להיות מחייב יכולת הפס
ולחיות הנמצאות כלם אללו כחמר ה' היונ' שזול' זה לא יצויר מצאו' התור'

הבלל השישי

תכלית אחר להיותו מהתחלה שכלית : הנה גם שיהיה תכליתו בעצמו
ואם יפנה לתכלית אחר הוא התכלית האחרון . ואם לא יהיה התכלית
הוא הראשון פעל הריוק אשר הוא נמוע בחק הטבע להיותו מהתחלה
שכלית . הנה כבר התבאר אם כן שהתכלית האחרון לכלל המציאות יחוייב
אף למאמני הקדמות וכל שכן לנו אנחנו קהל המאמנים בתורת מסה :
והנה כבר נחשב שדברינו בתכלית הזה עם דבריו הרב המורה בתכלית
האחרת וזה שהוא חתר לכאור בחלקה של סי מספרו שבקשת התכלית לכלל
המציאות כגלה לכל אחד מהרעיות עם שהורה ואמר זה לשונו כל פעל
שיעשה ככוונה אי אפשר לרבר ההוא אשר עשה מכלתי תכלית אח' אשר
נגלה עשה זה מכוון לא יבטלך למופת לפי העיון הפלנסי ער כאן :
מלבד זה קבל אף לפי דעת הקדמות שא' לכל נמצא טבעי מכלתי תכלית
אחד לפי שהטבע לא יעשה דבר לבטלה : ואולם לפי שהוא מכוון נגד
מחלה ההקדמות אשר הורה שאין המלט מתכלית הארון לכל אחד מטוב
הדעה ולא בעלם זה ממנו לחזק הראותו הנה יראה שרעת הרב אמנם
הוא נבקשת התכלית כי עם סכניח מציאותו בקשתו ככרה וכמעט נמנעת
כמו שרמז הרב זה באמרו . אמנם מציאות התכלית האחרונה חשב כל
מדבר בטבע שא' מבלעדי : אמנם ידיעת הרבר כבר מאר כל שכן
תכלית המציאות בכלל ועד כאן . וכבר חתר גם כן ודיעתו לפי דברי
ארסמו אלף שהוא חשב לכאור קוסי מציאותו אף לרעת החרום כי הוא
יחיה שלא תפסק השאלה יהיה לתכלית מה שיהיה כמו שרמז באמרו ואפי
היה הכל משכי האדם ותכלית האדם כמו שנאמר לעבוד השם השאל קיימ'
והוא מה התכלית בהיותו עובד : והוא יתברך לא ינסוף שלמו אם יעברוהו
ואם באמר אין זה לשלמותו כי אם לשלמותינו כי הוא הטוב לנו והוא ש
שלמותנו תתחייב השאלה בעצמה : ומה תכלית מציאותינו כזה השלמו או
אפשר בהכרח מכלתי שיעשה העיון בנתינת התכלית אל כן רצה השם או
גור חכמתו ע"כ : זהו מה שיראה בפי דבריו הרב ואעפ"כ מה שהביא שער
לדבריו שרמז התכלית וחתם ואמר הנה בארו שאין שם תכלית אלף רצון
רצון לבד זהו הכרה לכוונת דבריו : אלף שכבר התבאר במה שקדם
היות השב"ה וקניניה ענין עצמי לשלם ולטוב המוחלט ולפי שהכל וכספו
הטוב הוא מכוון שהפעל כשיפעל לתכלית טוב נכסף השאלה והתכלית
הוא כ' להיותו טוב תכליתו בעצמו : ולזה הטוב המוחלט אשר ההטבה
לו דבר עשיתי הנה כשיפעל דבר תכליתו ההטבה הנה תפסק השאלה ע

המאמר השלישי

בעצמותה בכלל וכיחוד האותות והמופתים שנלוכה שהם יסודו ועמודו
 לה. ואמנם למאמיני הקדמות שיראו היות המציאות על צד החיוב ממונו
 הנה לא יצויר מציאותה כפום צד וכאשר היה זה כן: הנה ראוי למנות
 האמונה הזאת עמוד גדול ופכה עם יתר הפנות במאמר הב'. והנה
 הטר הספק איכנו ממה שיקשה כשיתבאר חיב וכלת השם אף לשאמיני
 הקדמות והוא מה שבעל מעיני הקודמים ואולם אך יתבאר זה הנה מה
 שיכא בג' • ואמנם לפי שחיוב אמונת החרום מכואר כפי התורה
 והקבלה הנה צריך שנחקר כפי מכהיניו אך ראוי שיאמן וכאופן ידועתנו
 בו: וסמנו אותו בכלל הראשון מזה המאמר:

הכלל הא

באמונת

החדום: ולפי שהמפרשים לספרי ארסטו הדנו
 דברים נטענו טענות לקיים אמונת הקדמות
 והיה הרב המורה הסיב על הטענות ההם וחדש טענות כנגד הקדמות לקיים
 החדום • והיה הר"ל נתאמן עוד ויסוד מופתים והרבה טענות לקיי החדו
 והסיב על דברי הרב אין המלט מלהביא דבריה ביותר קצר שאפשר לברר
 מהם הצורך מהבלתי צורך לקיים קצורינו: ולזה ראינו לחלק הכלל הזה
 לחנושה פרקים: חסרק האחד נזכור בו טענות המפרשים לקיי הקדמו
 הפ' ה': נזכור בו תסוכת הרב המורה עליהם • הג' לזכור בו מופתי הר"ל
 וטענותיו ותשובותיו לקיים החדום על הדרך הזכור: הר"ל נכרר בו
 הצורך מהבלתי צורך כפי מה שאפשר לנו: ה"ה נאמת בו היות דעת
 החדום האמתית כמה שאין ספק בו הכפירה בו הריסה כפרטי התורה
 ואולם איכנו יסוד ופכה סלא יצויר מציאות התורה זולתו •

הפרק א

נזכור בו טענות מאמיני ההקדמות מה שמבא
 מחס בספרי הטבעוטה שאחרי שהם יתחוקו
 ברעת הזה: אם מפאת הזמן • אם מפאת התנועה אם מפא הגר הסמימי
 אם מפאת החומר הראשון: אם מפאת הפועל • אמנם מפאת הזמן הם
 יעשבוזה שלטה טענות • הראשונה זה עניינה: אם הזמן נכחי הנה הם
 בהכרח מתנועע נכחי אבל הזמן נכחי מחוייב בהכרח סיהיה עם מתנועע
 נכחי • והנה חיוב הנמשך מכואר בעצמו למה שהזמן מקרה דבק לתנוע
 ולא תצויר תנועה כזולת מתנועע • ואמנם הקודם יתבאר גם כן: אם
 היה

הכלל הראשון

סוף הזמן הזה היה בהכרח הנה קודם הוויי • הוא סקר מבואר : ואולם
 אך יתחייב זה הנה כפי מה שאומר אם היה הזמן נעדר קודם סיהיה
 נמצא : ולא מרבי קודם הוא מהכרחו הזמן הנה היה הזמן נמצא ונעדר יחד
 וכן התבאר שאי אפשר בו סיפסוד בדרך הזה בעצמו ואם איכנו הוויי ולא
 נעדר הנה הוא בהכרח נצחי • והנה חזק הפלוסוף זאת הטענה כשאמר
 שהיא גורה מוסכמת שכל הוויי הזה בזמן : והב' אם היה הזמן הזה יתחייב
 סיהיה שם עתה אין לפניו זמן והוא סקר • והנה סקריות זה יתבאר מאשר
 יתבאר יחלוק הקודם והמתאחד והקודם והמתאחד הם מהכרחי הזמן •
 שגבין איך יחייב בעת סיחלוק הקודם והמתאחד לפי שכבר ידמ' סיהיה
 כענין בעתה כענין בנקדה אשר תחלוק הקו • וזה שהנקודה ממנ' כרעל
 כנקודה אשר בתכלית הקו ומאנה בכח לבר והיא הנקודה אשר תחלוק
 הקו : והנקודה שזה דרכה היא התחלה ותכלית אחד : אבל העתה למה
 שלא ימצא בפעל לפי שהזמן עצמו בלתי נמצא בפעל וכ"ש בעתה • נעדר
 פאם ייה נמצא בפעל יהיה נמצא בזמן המתחלק ולזה הוא מבואר היותו
 נצחי : ולזה יתחייב סיהיה העתה הראשון יחלוק הקודם והמתאחד • וכבר
 ידע ראשון זה חלוק • הב' זה עניינה אם היה העולם הוויי יחייב סיהיה
 עניינותו בכח קודם למציאותו בפעל בזמן למה שהכח והפעל סותרו וא"א
 שמצאו בזמן אחד מצד אחד ואם היה הזמן קודם הנה שם חנוע ומתנועע
 קודם פאם היה מחודם יתחייב גם כן מציאות הכח קודם בזמן זה לכלת
 תכלית : ולזה חייב ומפאת הזמן הוויי שמתנועע נצחי : ואולם מפאתי
 התנועה הם יעשו בזה שני טענות הא' סודרה כך : לפי שהתבאר בטענין
 שתנועת ההעתק היא הקודמת שבתנועות והוא מחוייב בהכרח שתכלית
 אל מתנועע ראשון מפאת עצמו הנה אם הוכח העולם הנה יחייב סיהיה
 שם מתנועע תנועת אליוותכרך תעלה הוויי : וכן יחייב זה במתנועע
 ההוא אם היה הוויי ולפי שאי אפשר שילך זה לכלתי תכלית יחייב סיהיה
 זה אל מתנועע ראשון בלתי הוויי : הב' סודרה כך אם א"א בתנועע סתהי
 מחודםת במוחלט יחייב אם כן סיהיה שם מתנועע נצחי אבל אי אפשר
 בו סתהיה מחודםת במוחלט יחייב אם כן סיהיה שם מתנועע נצחי :
 והנה חייב הנמשך מבואר בעצמו : ואולם הקודם אופן באור כך : אם
 הנחנו עניינה מחודםת במוחלט ראשונה לא ימלא המתנועע בה מסייהיה
 שוויי או בלתי הוויי • ואם הוא הוויי הנה התנועה שהייתה ראשונה בלתי
 ראשונה כי כבר תקדם ! התנועת ההוויי • ואם הנחנו תביעתה אי ראשונה

דבאר המלשי

הנהיגו ימי כהן ב' כשתהו בלתי ראשון : וזה אם מצד הפועל אם מצד האותפ' אלמס מצד הפועל לפי שגד יחשב סכל הוה יחויב סיקדם לנו סינוי הנכח א' כתיבעת ההיגוי שהונחה ראשונה בלתי ראשונה ואם הנחנו הסינוי ההוא הראשון הנה יחויב ס' קדם לו אפטרות חדים כי הכח קודם לפועל בכל הדברים המתחדשים ואפטרות חדש הסינוי הוא ג' כ' סינוי נמשך לסינוי וזה לאן תכלי והוא מכוונר מזה ג' כ' שהחייב אגד מצד המתפעל הוא סוף אך שהונח המתנועע ראשון ור' הוה או בלתי הוה : וזה חייבו מפתח התנועה הייתה ס' מתנועע נכחו : ואלמס מפתח הגרס הסמימי הי' יעמו בזה ב' שענות הא' סדורה כך : כל הוה הוא הוה מהכחו ונפס' אל הפכו וית' זיכ' לפ' זה שמה שאין לו הפך אינו הוה ולא נפסד : ולפי שהתבאר בטבעיות הגרס הסמימי אין הפך ליתחייב בו שלא יהיה הוה ולא נפס' קב' סדורה כך כל הוה נפסד יתחייב אם כן בגרס הסמימי שאי אפשר כי שיהיה נפסד שהוא בלתי הוה והנכח שהגרס הסמימי אפשר בו הפסד הוא דבר כב' התבאר בפסד סמיס ועולם למח שאין לו סבת ההפסד : ואלמס הקודם ר' ל' הייתה כל הייה נפסד באר זה ארסטו בטענות והי' דברים אמר אם ימצא לדבר הא' בעיני כח על דברים מתנגדים הנהראח סיהיו הכחות מוגבלים וזמני פעולת הם מוגבלים ולזה א' אפשר סימצאו בדבר אחר בעיני כחות מתנגדים בלתי מוגבלים עד סימצאו כחות זכאות בכ' וכח ההעדר בכ' וזה שאם היה אפשר זה לא ימלט מאחר מג' אם שלא נגיע פעולה אחת מב' הכחות נמצא בעת מן העתים והוא סקר במציאות והעדר אחר שאין ביניהם אמצעי או סביבי פעולת סביב הכחו יחד בכל הזמן וזה גם כן סקר אנו סביבי פעולה אחת מב' הכחות היא נמצאת תמיד ופעולה האחת נעדרת תמיד אחר שהינה הכחות בלתי מוגבלות : וזה הח' יחשב בו הימותאסרי ולא כנו כן שאם נניח שהגרס הסמימי בו כח תמיד סימצאו וסייערר ונניח פעולת כח המציאות נמצאת תמיד ופעולת כח ההעדר בלתי נמצאת בעת מן העת' הנה לא ימלט פעולת' גם ההעדר אם ההעדר סיהיה אפשרי צאתו אל הפעל או מחוייב אנו נמנע לכטל ש' היק' מחוייב אנו נמנע כי שיה' סותרים האיפשר בו :

ולזה מחוייב סביבי סמצאו יתה וצחתה אל הפעל אפשר ואם נניח האפשרות שלא יצא אל הפעל יהיה כזב אפשר אבל כסנכוחהו בפעל יתחייב ממנו סקר : והוא שתהינה סתי הפעולות המקבילות יחד רונה לומר שיהיה הדבר שהוא בעצמו תמידו הנוצ' אות וההעדר אם כן אין

המאמר השלישי

סיהיה כחב • וכ"ס אס הטס מניע מיוחד לאחד מהגלגלים כסיהיה לנפש
קצד עמו ופעם לא: ועוד חזק ארסטו ידיעתו בדברים הקורמים ססמו
הסמים מסכן לפס יתברך לנכחיותם • אלג הם הטענות סקיימו בהם
רעתס כת מאיני הקדמות: והוא מה סכיונו בזה הפרק: והתהלם
לאל יתברך אמן:

הפרק ב

נזכור כו תשובת הרב המורה עליהם ופעניתי
לקיים החדוש כמוחלם • הנה תסבינותי על
הטענות שחשבו לקיים בהם רעת הקדמות: ואס תמלה על הטענות
ספורדו מפאת הזמן ומפאת התנועה ימפאת הגרס הסמיימי ומפאת החמר
סוא יסיב תשובה כוללת כי למה סיפור הטענות ההם יהקם בין ההיות
החלקית ובין ההיות הכוללת והוא מבואר בעצמו סאיך ההקסיסר כמו
סהמשיל הוא מבואר סאיך הטענות ההם נותנות האמת בזה הדרוש •
ואמנם בטענות אשר מפאת הפועל הנה בטענה הראשונה יאמר פעם היות
אשר יפעל בעת ולא יפעל בעת אחת אי אפשר מבל סינוי ויציאה מן הכח
אל הפעל כפעל חמר אינו סינוי כחק הנפרד • והכי ראי על זה מהסכל
הפועל סיפעל בעת ולא יפעל באחרת • ואיך סיהיה א סינוי סינוי בחקו
וכטענה ה' יאמ גם כן ספרוש הצירוף אינו סינוי בחק הנפרד והסאלת
מה הכיאל לפעול בעת זולת עת בלתי ראויה כאשר לא יהיה לרצון תכלית
אחר יפעל בעבורו: ולפי סאן לרצונו ית תכלית יוצא ממנו הנה טבע
הרצון כן חייב לפעול כשירצה: וגם כן התדהממה סוקל: וזה סאלס היה
הנימוס נקבה מהנמצאות היה מקום לספק הזה: אבל אחר סהנימוס
מקבה לנמצאות מאתני יתברך אינו בר חוק סיהיה הנימוס כו יתברך אמתי
קודם הנמצאס חוץ לכפס גם כשהנחניהו מניע הגלגלים הנבע תהי רצונית
לכד לא זולת זה • זהו כלל תשובותי על הטענות ההם ואולם לקיים
החדוש חדס כזה בטענות • הא לקוחה מהחלוק הנמצא מהגרמי הסמיימי
עס היות חמרס אחר: וזה סהחלוק הנמצא ביסודות ובמדרג כוב עם היות
חמרס בהם גם כן אחר: העלה מבוארת למו סעייך בטבעות: אס מפאת
סע"וב והמזגה במורכבים • ואס מפאת קרבת רחוק מהמקיף בפסוטי
אכל החלוק הנמצא בנרמים הסמיימיס אס כד תבועתס יאס במהירותס
ואיחרס וזס נקבון טבעיס ומתחלפיס בכוכבים סהם מאירים ואינס
ספיריסי ונחיס עם הגלגלים סהם ספריסי ואינס מאירים ומתנועעיס עם
הינתס מחמר אחר א' סיוחס אלה לרצון מצויאס ומחדסס: וכ"ס אס

הבלל הראשון

כאמין בתכונת בטלמיוס פסס עניינים כנגד הטבע ביציאת מרכז ובלגל
 הקפה . והב' לקוחה מהקדמה אחת מקובלת אל הפליסוף והו' שמהאחד
 הפסוס לא יתחייב אלא אחד פשוט וכאשר כאלו הסכלים דרך עלה ועלו'
 חנויב כאחריו סנהס האחדות והפסיסות ולא יסיגו הרעיו בסוס צד
 אלא בבחינת חיוכ המציאות ואפשרות : ומזה אצילות הגלגל הימנו שהוא
 גמס מורכב מאמר וצורה הוא מן הנמנע היותו על צד החיוב לא כסאר
 אכ סיהיה אלא על צד הרעיו וכונת מכויז היות הדבר בכונת מכויז
 וכלתי מחודס מאמר פותר נפסואס כן היה העולם בכללו וחלקיו מחודס
 מן האפס הגמור והזמן גם כן מכלל הנבראים : וזו היא דרך הקבלה
 האמתית אשר ראוי ומחויב אלנו לדרוך בה ירוסה היה לנו מאכו העולם
 אשר הם ומסה ע'ה . זהו המוכן מדברי הרב מתשובותיו וטענותיו : והוא
 מה סרציוכזה הפרק .

הפרק ג'

נזכור בו מופתי הר' לוטענותיו ותשובותיו לקיים
 החרוס על הדרך סוכר : ולתי שתשובותיו בנינו
 על דעתו כחידוש ראינו לזכרות חילה והוא היות העולם וחלקיו והזמן
 מכללס מחודס ולאמן האפס הגמור אלא מבסס קדוס פשוט מכל צורה
 כלתי סומר תמונתו : והנה הביאהו לזה הדעת החרוס אס למה סנמצא
 בעולם בכללו וחלקיו כל עלות הווה כמה שהוא הווה : וזה כי כסחקרנו
 כסגולת הווה מצאנוס ג' . א' שההווה אפשר סיהיה בו סנה תכלתיית
 כי הבלתי הווה המאמר בו סיהיה לתכלית מה הוא מאמר פותר נפסו לפי
 מה סיחסכ ולזה לא תנתן בדבר עהגימטריא סנה תכלתיית לפי שאינו
 מפעולת פועל . והב' שההווה אפשר סימצאי בו דברים כלתי מחו' לעצמותו
 כי הבלתי הווה אי אפשר סימצאו בו דברים חוץ מטבעו . וזה פאס
 לא הינו לו הדברים כסכע היה מחויב סיהיו במקרה והוא נמנע בדברים
 סבלתי חוויס התמדייס כי המקרה לא יתמיד : והג' כי ההווה איפשר
 סיהיו בו כעצמותו דברים כעבור זולתו . ואולם הבלתי הווה הנלא יתכן
 בו סנה תכלתיית כל סכן סלא יהיה בו תכלית כעבור זולתו : וכחצר
 התחמת לנו זה לקח כסדור מופתיו : ואמר למה סהתפרסס מסדור עצס
 הנרמיס הסמימייס היותס בתכלית השלמות להסליס אל הנמצאת עד אס
 היה כפסר מעט הסדור היו נכסדות אלנו הנמצאות כאלו תאמר יירק
 נדרס הסמימייי מהארץ ומרחק קצתס מקצתס וסיעורי הכוכבים וסדורס
 ומקומותס כבלגליהס ומרחביהס וחלוף נצוציס וקרב' מכיוצ' כאלו כהפנה

הספור השלישי

מתכונתית בהם מצוה ארת שתאמת הצלונות הגרמים הסמימיים מבעלת
פועל וכאשר התאמת לנהיותם מפעולת פועל יחוייב סיקיו מחודשים
במוחלט כמו שהתבאר בסגולת הדייה הראשונה ויהיו מספר המופתים בזה
במספר הדברים שהתבאר בהם היותם לחכמית מה ולפי שהתבאר גם כן
שטבע הגרם הסמימי אחד ומצאנו בהם דברים בלתי מחוייבים להם מעד
טבעם כאלו תאמר היותם מתחלפות בכמות ויצר התנועה ובהארה
וכפיריות כמו סקדם בטעות הרב הנה חוייבו גם כן סיקיו מחודשים
כמו שהתבאר לסגולת ההיה הסני : ולפי שהתבאר גם כן סכלמה סיפוש
בגרמים הסמימיים מהמרחקים והכטיות ומלוק לזונו הכוכבים הא
בעבור זולתם וזוא להסלים הנמצאות הספלות והוא הבגולה הסמימית
כהנה - הנה יחוייב לו גם כן סיקיו מחודשים : ולפי שכבר יחשב בדבר
היותם פועלים בדבר כסיוספע מהם תמיד כאלו תאמר שכבר יוספע
מהנוד אשר לגרמים הסמימיים כנימוס הנמצאית והתנועות הפר להם
מהבשמים המאירים באורם ולזה למערער ביטוען פעם היות התבאר
בגרם הסמימי היותו מפועלת פועל לא יתבאר היותו מתודם : וזה
שכבר יוספע מציאותו ממנו תמיד ויתאמת בזה היותו מבעלת פועל ואם
היה סאיכנו מחודם הנה חתר להתיר זה הספק כשאמר כלל יתכן סיפוש
דעיון זה כי אם במקרים אשר אין להם קיום בעצמם כמו התנועה והאור
אבל בדברים אשר להם קיום בעצמם לא יתכן כסיוס צד : וזה שכאשר
הנחנו הדבר הקיים בעצמו יוספע תמיד מזולתו יתחייבו לו בטולים רבים
מהם סיהיה הדבר מלא דבר הווה וכפסר אל לדבר וסיהיה הזמן מחובר
מעתיק וסלא יהיו הגרמים הסמימיים מנמצאים כפעל וסלא יהיה סם
תנועה מדונקת : וזה כאשר הכחנו מנמצאות הגלגלים סופעת תמד ממנו
יתכרך ויתעלה סמו לעד ולכנח נחמים הנה יחוייב סיפסרו הגלגלים תקף
הספעס : וזה סאם שארנו סיפעלם מהגלגלים הנמצאים קודם הנה
אין סם פועל אחר סהם תמיד באופן אחר מהנמצאות : וגם כן יחוייב
סיהיו בעת האחד הוויס וכפסדים : וזה סאם הנחנו סהם קוויס
בעת האחד וכפסדים בעת הסמוך לולא תהיה ככאן תנועה מדונק ויתחייב
גם כן סיהיה עתה דבק לעתה ויהיה זמן מחובר מעתות : ולפי
סציאות הגלגלים לא יתמיד כי אם עת האחד יחוייב סלא יהיו נמצאים
כפעל וכמו אלו הנטולים ואחרים רבים זולתם יתחייבו לו כלם מהנמצאות
סיו הגלגלים סופעות תמיד ממנו יתכרך סמו ויתעלה לעד ולכנח נחמים :

הכלל הראשון

לזה מה יסודית סנתחדסו נבחרה ורצון : הנה אחר פנתאמ
 לו זה חייב ג' כ בזמן היותו שכלל הנכראים ונתבאלו מזה ציטול דעת קצת
 הקירדמים שיאמינו שהיה בכלן עולם אחר עולם זה אל לא תכלית :
 ואנפן הבאר בזה רוסה לומר היות הזמן מחודם החילה הכיחמה שהתבא
 במספר הפמע שהזמן מהחמה המחודת והוא במסל כלתי שומר כללו
 תאמר התנועה שהיא ואם ההמיחד לתנועה היומית היה זה בהנחה לא
 בטבע : מה שכבר יסוער באי זו תנועה שתהיה הקירס והתחאמר יהוא
 הזמן . והתבאר סס גם כן שמיאותו בין הבח והפעל ושהזמן החולף
 יש לו דין מה שפעל . והזמן העמיד דין מה שבחיאמר לעולם ברחיב
 הצתיד והוא תכואר ג' כן טאך בנדיבו בעצמו היו במצאים בו תלחת
 מותבליס כענין באיסוס וזה ממש כהם סיהיו אמצע : אבל התבלינות
 הנמצאים כזמן אחר בהם סיהיו אמצע : ולזה מה שיחייב בו סיהוס
 האחד בעצמות . וכשהינח זה כן התחיל לבאר שהזמן בעל תכלית .
 וכבר זה מפיס מהם שכבר הינח שהזמן מהבמה והכמה כמה . והוא כמה
 בעל תכלית לפי שהוא מבער ומגביל בעל הכמה ולוד בתיונה הא' סה
 שהזמן ב'ת . ועם שהקדמה האחת מב' ארת רעמה הוא יערד על אמתתה
 שבאכעגור במינו הבמה נמצאים כלל ב'ת כ'אילי תאמר הנס' והסחה והקו
 נחוקוס : ואם היה שהמספר יחוסף אל מה שיתוסף וזה אל לא תכלית הנה
 כ'ת בו כ'אילי ההוספה אנפסל' ההלוקה אב' בשאר המונים התבלי' בהם
 בעילס סמור : ולזה היה מביאר בזמן ב'ת וכאשר התבאר לו זה חייב בו
 סיהיה מחודם : וזה ס'א' א' שיאמר סיהיה לפני זה הזמן ב'ת זמן אחר
 ב'ת וכך לבלתי תכלית שכבר הונח שהיא אחד ומרוב ואין בו ריכוז בעצמות
 וכבר חתר הפלסוף להקיס הכבת האמר כשיערד וכמספר לזמן ואמר
 שכבר יראם מהם שמיאות הכבת יהיה כמה שכח : ולזה אחר סיהיה
 מציא ת הזמן איננו בפעל סיהיה המציאות בכל תנועה בסט' הא' כיהכבת
 ואמר כהם כסתוף כי במספר וכשערד יאמר בב'ת בפעל ההוספה שהיא
 מסיב ממסיבו חכמה וכזמן יאמר בכמה עצמו : והב' שגפיעור וכמספר
 ואמר בהוספה שהיא כח גמיר וכזמן יאמר בו חלף שהינח דינו דין הכפל
 ולזה יאמר שהגס והשערד מחוויי היותם ב'ת לא נפסנו היות ג'צא' בפעל
 לכר כמו סדמה פאס כן היה אפס' כזמן שהונח סלינו בפעל גמ' שישא
 בו כ'ת אבל מנד טבע הכמות ולזה היה מחוייב הזמן סיהיה ב'ת ומחודם
 במחולס . ושהם שכבר יראה בפס' שהגס וכל משיגו . ככל

המאמר השלישי

המאמרות שהם בעל תכלית בעצמם • וכאשר היה הזמן רבך לתנועת
התנועה למתנועע ומתנועע גמס יראה סיחוייב היות הזמן בת בעצם
ואם היה לו העדר התכלית במקרה והוא האריך כביאר שהגמס וכל
מסיביו כ'ת בעצם ואין לנו בו עסקתה סבכר יחבאר במעט עיון למו
שעיון בטבעיות : וכשוב למה שהיינו בו מסדר מופתיו לבאר שאי אפשר
סיהיה הזמן כב' תומוס סלפי סהוא מכוואר שגברמים השמימיים חלף
תנועות במהירות ואיחור כמו סהתבאר שהגלגל היומי יתד ממקר מגלגל
הכוכבים הקיימים הוא מחוייב שאי אפשר בזמן החולף סיהיה כב'ת
כצפוף אל זה הקדמה אחת ידועה נעצמה והוא שאין כב'ת גדול מכ'ת
וזה סכל אחד מהמהיר והמאוחר סכב סנוכיס כב'ת יתחייב אם כן סלא
יהיה סס מהיר ומאוחר הפך מה סנראה כחוש : ומהס שאס היה הזמן
החולף כב'ת היה מחוייב סיהיה הירח לוקה זמן אין תכלית לו : וכך
השמש ולוהיות הכב'ת סוה לכב'ת חוייב סיהיו המאורות לוקים תמיד ומהס
כי למה שהתבאר מעבין הזמן היותו מתרמה החלקים הוא ראוי שאי זה
חלק סיהיה בזמן סיהיה בו מתי על ענין אחד ומהס לפי שהזמן הוא
מרוכב ומתהווה בהתהוות התנועה על כחותיה : והמתהווה במה סהוא
מתהווה יחוייב סיתוסף תמיד כל מה שהתמידה ההנהיגה הוא איכ נוסף
בהתהוות התנועה • וכאשר הנחנו הזמן החולף כב'ת הנה אין רוסס
לתנועה כתיספת הזמן כי אף כשחסרנו ממנה לא יסחות הזמן ולא יוסף
ומהס שהזמן מסער התנועה על כחותיה והמשער יחוייב סיהיה מעגל
וכ'ת ומהס שאס היה הזמן החולף כב'ת הנה לא יהיה בסכניס זמן וא
ואחריו זמן וזה אל לא תכלית כי לא יתחדס מזה כב'ת אלא כסכניס
זמן ולכניו זמן לכלתי תכלית תהיה הוית הזמן אם כן מהנדר הקודם והו
מכוואר הכטול סכבר הונכ שהכחאמכס היה מהנ המתאח לא מהנדר הקודם
ומהס לפי שהנדר המתאחר מהזמן הוא ככח גמור הנה יתד ראוי בו
סיהיה כב'ת וכסיתבאר בו שהתכלית סמור כולל עולם כ'ס סראוי זה כנדר
החולף ומהס שאס היה הזמן החולף כב'ת היתה התנועה המתנועע בו ככנ
ולפי סהוא מכוואר מענין הזמן סהוא מספר תנועת הגרס השמימי כקודם
וכמתאחר כאשר צויר צויר סלס • והתבאר מהגרס השמימי היותו
מחודס הנה בהכרח הזמן מחודס : וכמו שבאר זה בזמן כאר כן בתנועה
וכרמות המופתים הוס • ולאחד כך כאר במה סנראה מהגלות הארץ היותו
מחודס למה סכמנא בו משגולות ההנהיגה אשר קרס זכרס • וזה סככ' יראה
שהגלות

הכלל השני

סדר המלך הוא לתכלו סיתתו הנמצאת **ספנת** בזה הוא מכואר **סלא**
יתרה טבע היסוד המימי והאני אלף שבטע יתן יסוד הארץ מוקף מהמו
עלא יתנהוג כ טבע הקרמים השמימי וזה מכואר למי שיש לו טבע הרבה כלומר
זב טבעו הכבדים ולזה הוא מכואר שהגלות הארץ הוא מחוד ויתחיי א"כ שיהי
האיכס מחודשים מולק מיכס בהתחלת היותם וכשהתבאר לו זה נעזר גם
כך כמה שנמצא מסלמו החכמו שהגיע מזמן קרוב ולפי שהארס מסתוקק
להם בטבע הו רחוק שיאמן שהמי האנושי קדום זה החכמות מחודשן וכן הדי
בתור האלקו שהיו הנימוסי חסרו מאר עד שרצה המקום לזכו את ישראל
יהי ר חוקם אך שיעבור זמן בלתי בית עם נמוסיס חסרו וכן יראה זה מעמי
חלקו הלסוכמת להיות הרבר מכואר בהם היותם הסכימי כמו שהתבאר במקומו
והו מחניו שיהיו המסכימי קודמי להשכמת בזמן ואין ראוי שיאמ שיהיו
זמן כבת בלא הסכמה להיות האר מדיני בטבע ונדוי אל קבון זולתו לנורכי
מחיתו ודי בזה ריאו על היו העול מחוד ואלו שיהיו חרושו מגם קרוי רק מכל
נורה הנ זה באר אותו כזה הדרך ככ' יחשב כי טבע החלוק יחיי שיהי חרוש
העול א"ס יש מים או יש מאו והג מים ככ' התבאר המכעו מכל דבריונו ויתחיי
סיהי בורה מה סלא מנימוס חומר רק מוצר ואס הי' לו צד הנק לו תנועה ומנוח
סבעי ויתחיי מזה זמן קדום שהתבאר המכעו ואס יש מאו ג"כ הו מכואר מפני
מהם שהתנו הגשם מלא דבר הו רחוק משתיידי כי אס הי' שהנור הפועלת
תארם מרוז מלא דב לפי שתתן הנור לחמר המוכן לקבל וככלל תתן רומ למ'
סבעמ אבל איך תתן גשמו ואי יחס ביניה כלל ומהם שיהי מחניו שיהי סס
רקו קוד היו העולם וזה שהרקו אשר בהם נמצא העולם לא ימלט מהיות
בהם אפשרו שימצא בהם גשם ואי רקו זולת זה ומה שאחר שיהי הפניו מוכן
לקבל רצוי הסנה הפועלת על יחס א' הו מחניו שיושפע גשם בכל ופניו יהי
א"כ גשם כבת מה שאו סס דבר לא מצד הפועל ולא מצד הפועי שיהי בעבורו
קכו הנורה במקו מיוחד ומהם סלא ימלט קודם שימצא העולם מהיותו או
אפשר או מחניו או נמצע ואס הי' מחניו לא סר היותו ואס הי' נמצע לא יתכן
היותו ולזה יחניו שיהי אפס' אבל האפשרו יבטר אל נושא ומה' כי לפי שהפוע
המתפע מן המצטרפו והמצטרפו הם נמצאו יחד הכ כאשר נמצא הפועל בכ'
כמצא המתפע בכח והמתפע בכח גשם יחניו א"כ שיהי סס גשם קודם היות
העולם וכאשר התבאר זה המכע' היו ההו יש מים ויס מאין הם יחניו שיהי יס
מים כדר מה ויס מאין בדר מה ואלס היות יש מים הו שתהו ממש והיות יש
מאין הוא שתהו מגשם נער מכל צד וכזה היותו כל הספקי כי הספק שהימו
אס הי' יש מים הו בעכו התנוע' ושהכחונה יעדר מכל צד לא תהיה תנוע'
והספקו שישגו להכח' יש מאין הו בעכו' סלא הניחו לזו הדי' למה יעשה החכמו

דבאר השלישי

נשא פדו ו כל הפסקו לזה החליט המאמ' ספרים העולם הי' מגפס קדום נפשו
מכל דור בלתי שומר תמונתו לל סיהי נעדר הטבע שימסך ממנו לגפס פיזית
התמונ' וזני החרוש קו' בטפס קצתו שומר תמונתו והו' הגרס השמימי וכרא בז
בכבים וגלגלי ומקצתו שס בין הגלגלי מתחלפי המרכז כדוי שלא יהא פס רקות
במשך החכם הזה נרעתו בתכונ' הגלגלי ואולי הי' חכמ' לפי שיתן לחמר א' נעימו
נורו מתחלפני אחר סהקוייה רדוני וכסהתי שכל לו זה לקח בהתר הספקו אשר
הניעו כתמאמיני הקדמו' כמו סקדס לנו בפרק סא' מזה החלמ' אחר סהתי קצ'
ספקו סהצי' בהנחתו זאת והס' אלנו הא' סכבר יחיוי' בזה הגש' אם סלא יתיד
ממנו דבר כסנכרא העולם ואס' סינתי ממנו ואס' הי' סינתי ירא' סהמותר הא'
לכטלה ואס' הי' סלא יתתי' ארך קרה סיסכו גדלו לגדל העולם סכבר ירא' סהגדל
הנמצא לבעלי נפס הוא מוגבל ואס' הי' סיהי' לו רחב מזה ה' מפני הטבע החסי'
ועוד סלא ימלט מהיותו כדורי התמונה קורס ההני' או סהי' בתמונה אחר ואס'
הי' כדורי הוא מן התמה ארך ססכו' כדרותו לכדרות העולם ואס' לא הי' כדורי
הו' מחוייב סיהי' פס רקות כסנהכחו סהש' קבכו נסמהו תמונ' כדורי' ב' סהויית
העולם יחיוי' סתי' מקרית למה סקרה סיהי' נמצא מזה הגפס סהעו' סיסלס כו'
העולם סאס' לא כן היה סהי' באופן סלא יוספע ממנו דבר ב' סהיו' פס רב קדמו'
ולתי סהי' הו' מוגנה מאד כו' ירא' סהס' סתי' רשויות חליל' ר' סכבר יחסכ' סיהי'
חוס' אס' מתנועע ואס' נח וארך סיהי' יחיוי' סתי' לו טבע ונורה סהך מזה סהנוח
הגש החומר לא ימד' רק מצור' כס' סיהי' רק מצור' זמן אין לו תכל' וסהר' כסיומ'
אחר לפי טבעו מעט מהזמן זמן המצאו בתאר סלס' הוא זמן ארוך מאד ולפי
הנחתו יהי' הגפס באופן אחר זמן ארוך לאו תכל' ית' מזמן המצאו סלס' ו'
מאי זה זמן סאכחנו כמז' בכל הויה שאינה הזרמן לזה ארך יצני' סיתהו מחמר
אחד הטבעי הנמצא בעולם ומי סכרוס החמר לקבל כל הזור' סכבר יחסכו
סמקומו המעלה והמט' כמצאו וא' כ יתחיו' סיהיו סיונדו' כמצאו והגרס השמימי
ט' מזה סהסי' הפועל לפעו' בעת סהי' האס' בתחדס' לו ידוע לא הית' לו או היה
לנו מונע והוס' והכ' זה כולו מבוא' הכטל' לו הן סספקו אשר העיר בהנחתו זאת
סיותיר ממנו אחר הוית העולם לא יקר' ממנו בטל' אחר סא' א' בו סיהי' לתכלית
ידע וכזה הוית' סספק' הא' ואס' סהטי' לא יתחיו' זה סאי' חסרון למטיב כסלא
ימצא מקבל' סהטכה וכו' סלא היה חסרון כחק' סהי' כסלא יבר' העולם כסלא
יהי' סס' גפס כלל יקבל' סכרויה כן לא יהי' חסרון כחקו' כסלא יבר' העול' כסלא
ימצא מ' גפס ה' קבל' סכרויה סיעיר' סראוי' לאס' הג' לא יחיוי' מהויל' הגפס קדמו'
סיהי' אנה סאי' האהו' מצור' הויתו קדמו' אבל מצד' עינ' מדרגתו סינספע ממנו
יחסכו והסדר' כמציאו' אבל הגפס סהי' ה' בתכל' חסרון יקוערר' סהו' כעצמותו

הכלל השני

ולפי סבלמה סקנה מהטוב הוא יותר שלם ולזה הי' החי יותר שלם מהצמח והאד'
 מהחי הי' זה הגשם החסר מכל חסר רחוק מאד מהאחי ואם הי' הי' היות הגשם
 אם נח ואם מתנועע יצדק בגשם טובעו אבל בגשם נעדר מכל טובע לא יצדקו
 עליו תנועה ומנוחה טובעית כמו שלא יצדקו על האבן ראות וערוק ואם הי'
 כנר יחשבנו שאיננו רחוקי סימא גשם בלא צור מיוחדת אבל אולי מחויי סימא
 וזה שאיננו רחוקי צור העם חומר בצורות ההולכות ומצאנו ג' צורה בלא חומ'
 בצורות הנבדלות הנה ראוי א' כסימא חומר בלא צורה ואלו היה בלתי אפשר
 בלאו הכחצאות להיותם מלוכסי באיכויות הראשונים אשר הם בצורה ליסודו יהיה
 בלתי אפשר שיופסמו במחלם ואלו מהם סיחויי שיעמוד בזולת הצור אין
 תכלית לו הוא שקר למה שכבר קדם שלא היה זמן קודם כריאת העולם ואם
 הי' כבר יתאמת סזמן השלמו ראוי שיהי' יותר גדול למי שיש לו טובעיו ה' כריאת
 ניוסירנהא השלמו אבל הגשם הזה כבר הונח אין לו טובע וב' התבא' שלא עמד
 זמן בחסרנו קודם כריאת העולם ואם הי' הנה הנויה החלקי אין ראוי שהוקם
 א' התכלי וכ' זו שהי' רצוני וזה שההויה הזאת תיחם אל רצון הש' ונתן טובע
 לדבר לקבל רצונו וכבר נעמוד על עצם השמע החמר לפעול הצור הנבדל' ממה
 סימא אין הפלא בכריאת' בח מהכעת החמר ער' שיובד' ממנו מה שאין להעשו
 ממנו אבר אב' וכן בתנועו הרצוניו שהאד' ביצורו הנעומו יג' כל' הקל בהענו
 בפלאות מולת' שיתנון בהם ואם הי' ח' הכ' האעלה והמט' אר' מצד הרחקי' לא מדר
 הדבר' הקל' והכבד' הנמצא' שם וכבר הגשם הח' בזולת צור' לא כבר ולא קל
 אם הי' הנ' למה שהי' הכריא' לתכלי הטבה וחינוכ' כבר חייב התחלה סי'
 פויה' להטב' הי' התחלה זמני' ולזה לא יתכן השא' למה לא הי' אותי קודם לכן
 לפי שאיך שיהי' שתפו השא' למה לא הי' קוד' הי' זה שעז' מה שהי' באלו הספקו'
 ואולי בספקו' אשר הניעו כח מאניי הקדמו' הי' יהי' הספקו' בדרך' זה אמנם
 בספקו' אשר מדר הזמן אס' תחלה לא יתחייב מאדריכו שהזמן הי' לא' שנתאחד'
 ולא הי' קוד' ואלו הגזר' שהסמינו עליו' שכל הונה הווא' בזמן' זה סכבר' כמאד'
 במתחד' שיתחד' בזולת זמן' כאלו תאמר הסיכויי שיתחד' במפתח' הרמוז' לוי
 שהו' בזול' זמן' ולפי שהזמן מקרה דבק לכל סינוי ומתחד' בהתחד' ה' מחויי
 שאם הי' הו' שאיננו הו' בזמן' ואלו' הי' שהו' מדר העת' הי' העת' אשר יהי' התחלת
 הזמן' לא יחלוק הקוד' והמתאחד' זה אם לא יוכל הויותה דמיון' כבר יהי' צורך
 שאין כל מה שלא יכלנו הרמיון כוזב זה נאמ' שהעת' י' לנ' ב' צדדי' א' הי' חלוק
 הקוד' והמתאחד' והב' התחלת החלק מהזמן הרמיון אליו ואמכ' הי' העת' בכח' לא
 יהי' הי' חלוק הקוד' למתאחד' כי טובע הזמן כן חיי' שא' א' סימא העת' בפע'
 עם מה שהנא' לו התחלה סכב' קדם שהזמן עצמו א' בו סימא יחד' ואלו הי'
 שזה התרו ממה שיקל שקדמות הכח אל הפעל תצדק בהיוו' חלקי' מפני שהיא

דברי חכמים - השלמה

לכח נשאל והי' הזמן נמצא אבל בהיות התכלית לא לפי מהזמן מחתרים בחרו
העו' מהכח כשהו' כמה שממנו לא יחיו מציאותו זמן כי או שס' עדי' תנוע' ואולם
בספקו אשר מצד התנוע' אם תחלה ה' קדו' תנוע' ההעתק לתנוע' החלקית לא
נחיו' קדו' מתה' להיות' הכולל אבל שתנוע' ההו' הקדו' מתואם ה' כשהנחנו תנוע'
תהיה ה' הא' לא יחיו' סיקרם לה' זה אם מצד התנוע' שיפע' עת' אחר' שלא יפע'
ה' ואם קוד' שה' יביא המן הכח א' הפעל' לא יחיו' סיה' שס' סיני' וזה שהיו' אלה
מן הכחא הפועל' אשר' תפעל' להתפעל' ה' השינוי' לא יצוי' מן הכחא הפעל' אשר'
כפועל' פעל' שאם לא היו' עת' תנוע' יחד' ההתנועע' וההכח' וככ' התבאר' בספר'
המנוע' אלה' תנוע' ה' כנשאל' כ' מצד' זה' שבא' תיוחס' א' היזו' תקר' הכע' וכשת' יוחס'
א' המתנועע' תקרא' התנועע' ואמכ' מצד' המתפעל' ה' א' ה' האפשרו' א' כנענע'
יחיו' סיק' שינוי' למדו' אפשרו' השינוי' הנה' לא יחיו' לאפשרו' אשר' מצד' הרצון'
המופס' סיקר' לנו' שינוי' אבל' אפשרו' השינוי' ה' על' יחס' א' בכל' הזמן' ולא' לא יצדק'
חיו' קדו' שינוי' ואולם' בספקו' אשר' מפאת' הגרס' אכתמלה' עם' היות' בהויה'
חלקו' מהפך' א' הפך' לא יחיו' זה' כרגיו' תכלית' וכש' בהויה' המיוחסת' א' הרצון'
ואולם' ככ' הנה' כשאר' ה' נדבר' הא' כמעל' דברו' מתגברו' יצדק' סיה' הכוחות'
מוגבלו' בכח' הקרוב' א' דורך' א' הרב' ההו' ואנחנו' אם' חייבנו' סיה' זמן' דרכו'
א' ההו' ככ' ה' מקום' לספק' אבל' מה' שהוכח' שכתה' הרצון' מולת' סיה' דורך'
פ' קוד' סנתה' לא ימנע' כ' אחר' סאו' לנו' סכו' ההפסד' שיסאר' נצחו' ואמנם' הויות'
נעדר' זמן' ככת' ברצון' לא יבגר' אפשרו' מציאותו' אחר' שמציאותו' ברצון' וכן' מה'
שמזק' טענתו' כי' אם' הוכחו' המציאו' וההעד' אפשרו' והוכח' א' מהם' נמצא' תמיד'
יקר' מזה' בטל' הג' הטל' הוא' אם' נניחהו' נמצא' בחיו' אבל' אם' נניחהו' נמצ' בחיו'
אבל' אם' נניחהו' באפשרו' לא יקרה' בטל' ומה' שמזק' טענתו' שיחוייבהויות' נמצא'
ונעדר' יח' שאם' לא' כן' יהי' זמן' ככ' תחל' לזמ' ככ' תה' א' הגריו' סהו' העיל' זמ' נעדר'
ככ' תל' יתחיו' זה' א' כמו' שיתחיו' לפלג' א' האומ' כקדמו' אם' נני' עת' וחלו' הקוד'
יהמת' אחר' סכל' א' ככ' ת' והו' חלק' למקובץ' סיה' ככ' ת' א' סו' אפשר' בו' מהצד' ש'
ס' ככ' ת' לכן' מה' שמזק' עור' טענתו' סכבר' ימסב' שהאמצעי' בו' הנפ' יבו' הנמצ'
תמו' הוא' הנה' כספ' הנה' ה' בלתי' נודק' שהאמצעי' האמתי' ג' הנמצ' בעת' זמן' העת'
נעדר' בקצת' וכן' מה' שמזק' עור' טענתו' מפני' טבע' הדבר' שאם' ה' הנה' טבעות'
מקבל' ההו' וההפסד' א' שיסאר' נצחי' הג' למה' שהוכח' סאו' לרבר' טבע' א' מה'
שהקנהו' הסי' בהויה' כללו' הנה' לא יחיו' בו' שיפסד' ואם' ה' הנו' ואם' כבר' ירא' זה'
באישו' הנמצאי' שההו' כפסד' לא יצדק' זה' בהו' הכולל' וכיחו' כגרמו' השמימו' סאו'
להם' סכו' ההפסד' לא מפאת' הפועל' ולא מפאת' המתפעל' ואולם' בספקות' אשר'
מפאת' הזמן' אם' תחלה' מה' סהו' נמנע' בחמר' הא' הוא' סיה' רק' מצד' אחר' סקבל'
האכע' ונתלבש' מ' נור' א' קודם' זה' אינו' נמנע' כגס' ההו' היות' רק' מצד' כמו'

דבלי המצי

מהנכח ואולי בכ' ה' לא יתח' היותו מלא גם כן מהנכח אבל כמו שהנכח מגבס
 מסולל מכל צד' ואולי כספקו אשר מנז' הפוע' ה' למה שהחכמה האלהית כן
 בזרה כהטוב הזאת והי' ההתחלה הסמרו' כן חייבה להתחרס בזמן ה' או סינוי
 כחקי כזה כי הו' תמי' ומצא עם רצון הטוב אל שהמברח המקבל היה שתתחד'
 ואם הי' סכור ס'ו' זמן כב'ת' כזול' כימו' הנמצאו' זו ה' ה' תפיס' עלינו אספק' הנימו'
 מהם אבל להיותו ז'ת' מקב' להם הנימוס או הזק' בז' ואולם מה שחזק הפניוסוף מהו'
 שקורמו' מיהסו' השמו' למשכן הרוחני הנה לכחיות' והיותם מורו' על כח מוציא'
 וכס' סראני ומחוי' לנו לחזק האמת מפסוטי התורה המורו' על הדעת הז' כפי מה
 סיראה החכם הז' אשר האריך בדבריו אה מא' ואכחשו כחרנו בקצו' ההכר' בזהפ'
פרקה
 כבאר בו הצורך מהבלתי צורך כפי מה שאספ' לנו וזה האמנם
 כסדרקדק' על דבריו הן בתשובותיהן על טענות הבתהן כמה שהפרישו ברעותם
 אן ותחלה אומ' בתשובו הרב המורה הכללנו בטענו' אשר מפאת הזמן והתנועה
 והגרס' השמים והחמ' הא' הי' צורך' וכגל' האמת מספקת לבטל הטענות ההם
 מלבד אשר הן בעצמן חלוטו מאד ואולם לתשובו' הרב בטענה הא' מהטענו' אשר
 מפאת הפועל צרו להתבונן בה מאד וזה שהגזרה אשר החליט' ואמ' שהיציא' מן
 הכח א הפעל אינו סינוי בחק הנפרד לטוען בה טענות ולמעשה ערעורים
 וזה שלא יצונו זאת דבר מן הכח א הפועל בלא סבה מחורס' אם בעצמו ואם חוץ
 מעצמו וספקד ס'ו' חוץ מעצמו אחר ס'ו' עס דבר מצמ' יהו' א' כ' חרוס הסכת
 בעצמו וחדל' הסכת הוא הסינוי ועג' שהנפרד הוא בפעל' תמו' במה שהל' נפרד'
 ואין בו דבר מכח המאמר בו שיצא מן הכח אל הפעל' הוא המאמ' שותר נפשו
 ואולם השכל הפועל אשר יפעל בעת ולא יפעל באחרת הוא לחסרון הנוקב' אצל
 הוא כפעל' תמיד אין בו דבר מהגב' אבל כשלא יהיה לחסרון המקבל בדרושנו
 זה כשלא יפעל אין המלט בו מהכח וכבר הונח בפעל' לחסרון המקבל בדרושנו
 חלוף' לא יתכן וגם אשר הסיב' לטענה ה' שהשאלה מה הכיחו' לפעל' בעת זולת
 עת בלתי ראויה ויחזק השב' בזה' למה שאין לרצונו ית' תכלית יוצא ממנו הנה
 צדק בזה להיות רצונו עצמו וכמו שאין לעצמו תכלית יוצא ממנו כן אין לרצונו
 תכלית יוצא ממנו ותסאר עדיין השאלה כמו שיבא ואם רצה שאין לרצונו המיוחד
 לפעול' בעת הזאת תכלית יוצא' מרצונו הנה כבר יחס' לו יתברך פועל' בלי תכלית'
 כי אם היה שהפעל' בכלל' יש לו תכלית והוא ההטבה והחכינה הנה היותו פועל'
 בעת ידוע הוא פועל' מה ואין לו תכלית וזה מבו' מה מאד בחק כל בעל' סכל' כל
 סכן בחק הססית תאמר אם כן עדיין השאלה מה יוצאו לפעול' בעת זולת עת
 וזה שכבר יראה שאי' אפשר שיהיה שם תכלית אחר אל' הרצון לבד וזה שלא
 ימלט העניין אם היה שם תכלית אחר אם שיהיה מצד הפועל' או מנז' ה' תפעל'
 או מנז' דבר מחוץ לפועל' ולמתפעל' בחלות אחר כלים

הבטחתי השלישי

לפעו ונטל סיהי מצד חפוע למה שיחשו אל כל העתו יחד וא"א ב"כ סיהיה מ
מצד המתפע' שאין עם כי אם העדר מוחלט ויחשו ב"כ אל כל העתו יחם א' וכ"כ
ס' א' מצד דבר מחיץ שאין עם דבר מחוץ ועד שהפוע' אינו פועל בכל' ולזה
מה שיחייב שלא יהי' תכלו' אחד בייחוד העת' אלא הרצון לבד וזהו אפס' יאמ'
ס' א' שגור חכמתו להמציא' א' האפס' המוחלט הכ' אין ראוי שיבוק' תכלו' לעת מוח'
וזה שהקדם בכלים א' זהו עה' שירא' שצדו' להתעורר עליו בתשובת הרב ואלו
בטענותיו לקוי' החרו' במוחלט תחלה אומ' שאם הודינו בהם שיחנו האמת כזה
הדרוש הכל' לא יחייב היו' החדוש מן האפס' הגמו' אבל אולי הו' עם חומר קדוש
כדעת אפלטון וכמו שירנו קצת מאמר' לרז' הביאם הרב בספרו וזה שהטענו'
כשיעניין בהם לא יחייבו א' כוננת מכונ' ורצון רוצה אבל אומ' של מערע' שיאמר
ס' א' יחייבו חדוש אחד העדר עכ' וזה שהטענו' ה' הלקוחה מהחלק הנמצא
בגרמי' השמימי' עם היות חמרים אחד הכ' ירא' שלא תחייבה חדוש זה אמנ' לתכלו'
ידוע והי' הסכה התכליתו ככד יוד' בה בעל דוינו כדכדו' הטענו' אבל ירא' סכל'
אשר יהיה יותר גדול בחשיבו' יהי' תכליתו יותר חשוב ולזה הטענו' היא תחייב
מצדו' התכלו' בגרמים השמימי' אבל לא ימנע בהם המצא' על צד החיו' ממניות
עם התכלו' ההו' בעיני ואם אפס' מכלתי שיחיי' רצון רוצה הכ' מה המונע שלא הו'
הרצון ההו' קדו' גם כן מייתן ואדע ואמנ' הטענו' הכ' הלקוח מההקדמה האמרת
שמה' הפשו' לא יתחיי' א' א' פשוט למערע' שיאמ' שלא תחיי' חדוש וזו שהקדמ'
היו' אם הו' שתחיי' רצון רוצה גם היא עצמ' תחיי' סיהי' הרצון בא' פשוט' שהרצון
במורכב ירא' סיהי' הרצון מורכב למה שהרצון מתפס' בכל חלקי המורכב' ולז' מה'
שיחיי' פע' היותו מורכב למ' שיתחיי' ממנו אחרו' בסלמו' ההטב' והחניכ' מאתו ית'
הנה יעבור אבל ראוי ומחוי' שיתחיי' ממנו ית' עם היותו בתכלים הפשוטו' וכאשר
היה זה כן הכ' לא אטער מה המונע' שלא ימסך על צד החיו' האחרו' הזה בסלמו'
ההטבה ואם א' מכלתי שיחיי' רצון רוצה מה המונע' שלא יהיה רצון קדוש ולא'
יתחיי' א' כ' מהטענו' הזאת האחרו' הזה וכס' חדוש הזמן שלא יתחיי' ממנו סכר'
יתבא' בקלו' ממה שקד' לנו במאמר הראשון שהזמן אינו מפועל פוע' עם סכר'
היו' העולם מחור' מן האפס' הנמור' כמו שבאה בו הקבל' וכמו שיתבא' עוד כמה'
סיבא' ככה ונטל למה שייעברו כדקדו' בדברי הרל' ברעתי וכמופתינו ונתשובותינו
ונאמר תזל' שאין בכל מופתיו ולא א' מה שיתן האמ' בדרוש הזה כפי מה שהניח
אבל אולי או מכלי' אולי יתבא' בקלו' היו' מה שהניחו ברעתי ובחדוש בריא' כזכת
ואולם איך יתבאר שאין בכל מופתיו מה שיחייב החדוש על דרך' שהניח הנה
ממה שאומר אמנם כל המופתים שצדד' עם המזן רבוי' ב' מונים המזן הא' בני
על סגולת ההיה המזן הכ' על הכבת והוא מבואר במזן הא' שאם יחלני' הבעל דין
ויאמר שהסגולת אשר יחדס' לכה יחד' ולכא' כל אבעל' שכל' יפלו כל מופתיו המזן
ההוא והנה עם מה שקדם לנו בדברי' יתבאר כן והו' שכא' כל אבעל' שכל' עם היותו

חבל העני

קדום אחר שהו' מסונב מעל סכל והו' סכתי ראו ומחוי' סיה' לו תכלו ואוכנו
בו רחוק סימאלו בו דברי בלתי מחויבי לעצמותו בעבו זולתו כי ההתחל הסכלו
יחוי' זה לשלמותו כי הטבה והחכמה שלחו למטיב ולחונן ולזה הכאל מהתחל'
סכלו ואם היה בלתי הוה האמ' בוסה לתכלו מה איכנו מאמ' פותר כפשו וכמו
סהכחו כי באמתו היה לתכלית מה אבל עניו בו נאל מהסכל לתכלי' מה ואם
היה סלא בתחדס ולס אס נאמר שהנאל לא כחיוכ אבל ברצון קרו' סינדק בו
האמר סה' לתכלו' מה מכלתי סיחוי' הוה אחרות ולו' הו' מכוא בכל המופתים
הקס מהאו' ה' ח' שהס נערכו על הדרוס להיו' מה סהכו מסגולו ההוה הוה בעצמו
הדרוס והתמ' אס נעלס זה מעיני החכס הזו עם חזק הראותו אס סכבר יראה
סכבר לחצהו כיונא כזה בהסו' חתר לקיים המנעות היות הדבר הקיים בעצמו
סופע תמיד מוזלתו סאס היה כן יתחייבו לו כסולו רבו' והא' מהס סיה' הדבר
הנה מלא רכר ונפסד א לא דבר וסיה' הזמ' מחוכר מעתות וסלא יהיו הגרמיס
הסמימו' נמצאו בפעל וסלא יהו' סס תנוע' מדונק' והנה הכטול ה' א' שהניח סיה'
דבר הוה אלא דבר ונפסד אלא דבר אס היה סגוד' בו לא יקרה ממנו כטול
סלא ימנע בפעל צויר הרצון וכרצון לבר בזולת כלס סיהוה הדבר מלא דבר
ויססידכו א לא דבר כסירצה אבל יתחיי' זה כמו סיב' כגה' אבל אומ' סלא יתחיי'
סיפס כלל לא אדבר וכס א לא דבר וזה שהסני' והרצון האמצי והמהל' לה תחדתו
בעצמו כס סיתמיד ההו' והעניו כזה בעניו כמות' הצורו' סיספי' תמי' כצוירו
וכהזרח אורו הצורו' ההס' כל אשר ימצאו מקבלו וכס סכצוירו יתמיד קיו' הצורו'
אשר הספי' וזה סאחר' שהס אוככו' לקבל הצורו' עד שלהכנת' קבלו הצורו' ההס
והיה הזרחת אור הצורות מכות' הצו' דות מתמיד א' א' מכלתי סיתמיד מציאות'
וזה מכוא' מאד ובאשר ה' זה כן הוה מכואר' של יתחייבו הכטולו' האחר' סזכר
וזה כי לרבקות הצויר והרצון יתחייבו רבקו' המציאו' מסכו' עם דבקות הזמ'
ורבקות התנוע' והתמה הגדול מאין יא לו השלוק הזה בין הדבר הקיים לעצמו
למקרו' אשר אין להס קיוס בעצמס כאלו תאמר לתנוע' אשר לגרמי' הסמימיס
הסופעו' מהגרמי' המאירו' וזה סאס היה שלל יתחיי' להס הכטול' הא' סככ' אפס
בהס סימנא מלא דבר ויפסדו' א לא דבר להיותס מקרו' אמנס אס היה סיפסדו'
כאשר יחוי' לו כסופע תמיד קנ' יחייבו כל סאר הכטוליס סיה' הזמ' מחוכר
מענות וסלא יהיו התנוע' והאור נמצאים בפעל וסלא יהו' סס תנועה מדוכקת
וזה שהתנוע' הסופעו' מהניו' והאור מהמאיר אינו כי אס עתה אל' כ אס סהתר
הספקו' האלו כלס כסנאמ' סהמספי' הכות' המציאו' כס סלדבקו' הספעתי' יתן
רבקו' קיוס המציאו' אס סתה' הסופע מקרה האו' דכ' קיים בעצמו ודי כזה נמו'
הא' מן האופתי' ואלס מופתי' המין הכ' הכנויו' על' הכלת' אומר' כס סאין בהס
דבר מחוי' ולא אראה פני' תחלה הניח הגמו' הזמ' מסכיו' למה סהתבא' כספר
באפר' השמע ולא כפי' עתה עליהס ואס סהתבא' מכח דברינו במאמ' הא' ויתבאר

דבאר השלישי

עיר ככלל הזה בנה היות מקצתם כחזו אבל כניחם עתה על שהם נודקו ואחר
שהאופת הא' בלתי מוליד זה שהקדמ' הגדול האומרת שהכמה כמה הוא כמה ב'ת
מסופק בה זה כי האומ' שהזמן ב'ת לא יורה בה והסבה אשר נתן באמרו לפי
שהו משער בעל הכמה אינה סבה זה שהאומ' ב'ת אם היה שהו יגדור הכמה
שהו אשר יסער בחלק ממנו יהי' הרצון בו מה שאפס' סינוער ממנו ואם מסמם
מלת הכמ' יורה שעי' הנ' למה שהלפון הסכמה אינ' תפיסה בזה למה שבעל' הלפון
לא השכים להניחם לבלתי מוחם מהזמן ולא יקרה מזה בט' ומה שחזק מופתי
במיוניו שהם כלם ב'ת גם המופת השני הכני על הקש המוטל למה שהגשם וכל
משיבוי'ת אינ' צריך להשיב למה שהחשם לא יתן האמת עכס וכס אם התבאר
שהזמן איננו משיבוי' הכמה כמו שיבא בנה והמופת הג' אשר יסודו ההקדמת
והאיחוד הנה הוא הטעמי' זה שהחמיר יתנועע בזמן מה מספר מהסכמים
אשר יתנועע האומדן בזמן וית' גדול כאשר יהיה מדרך המספר שיאמרו בו
דב' ומעט גדול וקצן בזמן זה כשיהיו ב'ת והנה לקמנעות המתנועע המהיר
והאומ' בזמן שנה אבל כשיק' הזמן אנהמס' ב'ת לא יאמרו בורב ומעט גדול
וקצן ולא שיה' למה שהם גדולי' השעי' והשעור נמנע ב'ת ולזה לא יקרה ממנו
בטול אם עברו שכמים ב'ת מהמהיר והמאומדן זה שאין מדרכס שיאמר בהם
גדול וקצן ולא שיה' ועם שהו מכואר בעצמו הנה כבר יאמרו זה סאנחנו כבר
בצנייד קרמ' הזמן כתנועעו האו' ולא יונע מהי' העולם שופע תמיד מהסם על
הדרך הזה תמיד והמופת הד' ג' הנה התבאר בקלות ממה שאמרו סלא יחייב
דבר ממה שדמ' שאם הי' שאין הכב' גדול מהכב' לא יתחייב שלקו המאורות
תמיד ומקו' הטעו כי באמרו שהכב' אינו גדול מהכב' לא נרצ' בו שהו סול' לכב'ת
שכב' התבא' שהכב'ת לא יפ' סם השו' אבל נרצ' בו שאי' מדרכו שיתוא' הכב'ת נגדו
או קטן מהבת ולזה לא יתחייב דבר ממה שחייבו במופ' והמופת ה' הטעמי' ג' כ
זה שעם הי' הזמן ב'ת או' בזמתי' כי אם ב'ת זה שאין זה זמן ככביל' כמתי'
להיותו מוגבל יחייב שיהי' ב'ת זה מכוא' ככפסו והמופת הו' הוא הנסדר כתוספ'
הזמן כאשר תתוסף התנועע' הנה התוספ' ב'ת הוא נמנע בכחיו' ואפשרי' בנחיו'
אם ככחיו' הכב'ת ככלל' הוא נמנע למה סלא יתואר כגדול וקטן יזכך בכחיו' הגד'
אשר הוא ב'ת הז' גב' בלתי מקבל הת' לזא הסבה בעי' ואם ככחיו' הגד' אשר
אפשרי' ומחיי' שיקבל תוספ' ולו' ית' הזמן מהגד' הז' בו ב'ת ההת' הז' התנועע על
ככחותיה המופ' הז' הלניו כי אם הזמן משע' התנועע על ככחות' הכב'ת חלק ממנו לא
יחוויו הי' הזמ' ככלל' מוגבל ובת' סלא כל הנודק כפרד' יצדק מורכב והמופת הח'
אין ענין לי' כיעס הי' שהכח הי' מצד המאח' כבר הוכח שהגד' החולף אשר
ככחיותו הוא כב'ת דיוני' דין הפועל והוא לא כתח' בהכחת הזמן ולפניו זמן א'
כקדומ' זמן או' תכל' לו יז' א' הפע' בפע' והמופ' הי' הז' דמיו' אבל השי' עליו והמופ'
הא' הי' התת' בגרם השמי' מכוא' הנפיל' לכ' סכו' א' למו' סלא התב' חדרו הגד' הסמימי'
הב'

הכלל הראשון

כִּי פֶעַם שְׂכוּרָה נְחָרְסוּ לֹא יִתְבָּאֵר חֲדוּם הַזֶּמֶן שֶׁכֵּנֵר אֲפִסְרֵי שִׂיאֵמֵר
בְּהֶקֶם אֶל תְּנוּעָה אַחֲרֵת כְּמוֹ שִׂיתְבָּאֵר בְּמִקְוֹמוֹ : וְכִּי אִם הוּא אֲפִסְרֵי
שִׂיאֵמֵר בְּהֶקֶם אֶל תְּנוּעָה וְאִם הִיא שְׂאִיבִינָה נִמְצְאֵת בְּפִעֵל וְכִמְנוּ סְקָדִים
לָנוּ וְלִזְהָ הוּא מְבוּאֵר שְׂאִין כֻּכַל מוֹפְתֵינוּ אֲלוֹ שֶׁחֵץ הָאֲמֵת בְּהִיּוֹת הַזֶּ
הַזֶּמֶן בֵּת וְהוּא מְבוּאֵר גַּם בֶּן שְׁהַמוֹפְתִים סִפֵּר נְחָדוּשׁ הַגֶּל הָאֲרֵץ הַלְקוּחִים
מִסְבֻּלְנֵת הַהִיּוֹה לֹא יִתְנוּ הָאֲמֵת נְחָרְסוּ סוּרִיהָ לְפִסְכּוֹת שֶׁזְכַּרְנוּ כִּכְסוּל
מוֹפְתֵי הַמִּיָּן הָאֵל : וְזֶה שִׁישׁ לְאֹמֵר שִׂיאֵמֵר סִפֵּר זֶה מֵהַתְּחִלָּה שְׂכֵלִית
לְתַכְלִית מִיֹּכ בְּהַסְגָּחָה וְרִצּוֹן קָדִים הַתְּבָאֵר אִם כֵּן שְׂאִין כֻּכַל הַמוֹפְתִים
סִפֵּר עֵשׂ הַזֶּמֶן רִבּוּיִם מֵהַסִּיתָן הָאֲמֵת כִּזֶּה הַדְּרוֹשׁ בְּאֹפֶן שֶׁהֵנִיחוּ .
וְכֵבֵר נִעֲזֵר בְּקִצֵּת שְׁעֵנוֹת לְקוּחוֹת מִחֲדוּם הַחֲכֵמוֹת וְהַתְּלוּנוֹת וְהַלְסוּנוֹת
וְהוּא אִם הִיא שִׂירָאוּ פִּכִּים לְחֲדוּם לֹא יִחִיבוּ סֵלָא נִתְחַדְפוּ פֶּעַם אַחֲרֵת
בְּאֲבָרֵץ הַמִּיָּן הָאֲנֻסִים וְחֲדוּסוֹ פֶּעַם אַחֵר פֶּעַם וְאַחֵר שֶׁהַתְּבָאֵר שְׂאִין כֻּכַל
מֵהַ סִּימָה הַחֲכֵם הַזֶּה דִּבֵּר מַחֲיִיב מֵהַ שְׁהֵנִיחוּ נְרִיךְ שֶׁנְּבָאֵר מֵהַ סִּייעֵדְנוּ
וְנִפְאֵר שֶׁהַחֲדוּסִים בְּאֹפֶן שֶׁהֵנִיחוּ הִיא הַזִּיּוּק וְכִרְיָאָה זֶה שֶׁהוּא הַבִּיחַ חֲדוּס
הַעוֹלָם מִגִּשְׁס קָדִים רַק מְכַל צוּרָה וְנִכְיִחַ עֵתָה אֲפִסְרֵי מְצִיאוֹתָיו וְאֹמֵר
שֶׁהוּא בִּמְנַע הִיּוֹתוֹ קָדוּם זֶה סֵלָא יִמְלֹט מֵהִיּוֹתוֹ מַחֲוִיב הַמְצִיאוֹת כְּבַחֲיוֹת
עֲצָמוֹ אִזּוֹ סִימָה אִיפְסֵר בְּכַחֲיוֹת עֲצָמוֹ וּמַחֲוִיב בְּכַחֲיוֹת סִכְתּוֹ זֶה הַכִּילָל
יְצוּיִיר אֲפִסְרֵי מְצִיאוֹת מְכַל הַכַּחֲיוֹת בְּגִשְׁס נְכַחֲי אֲסֵר לֹא סֵר וְלֹא יִסוּר
נְכַמֵּל סִימָה מַחֲוִיב בְּכַחֲיוֹת סִכְתּוֹ זֶה אֲמַנְס לְגַבְּ סִכּוֹת אֵל סֵלָא יְצוּיִיר
הִיּוֹתוֹ מַחֲוִיב הַמְצִיאוֹת בְּכַחֲיוֹת סִכְתּוֹ לֹא הִיּוֹתוֹ מַסְפִּיעַ תְּמִיד מְצִיאוֹת
זֶה לְמַעַם הֵנוּא תְּמִידֵי מְצִיאוֹת לֹא יְצוּיִיר עֵתִי הִיּוֹתוֹ סִפֵּעַ הַמְצִיאוֹת וְסִימָה
סֵחֵר כֵּךְ סִפֵּעַ הַתְּמִידָה : וְאַחֵר שֶׁהַתְּבָאֵר זֶה כֵּן וְהִיא סִכְנֵר קוֹבֵל לְחֲכֵם
הַזֶּה שְׂאִין דְּרִיךְ סִיפֵעוֹל דְּבִרְבֵּה סִפִּיעַ מִמֵּנוּ דְּבִרְ קִיּוּם תְּמִיד כְּמוֹ סְקָדִים
הֵנָּה אִם כֵּן כֵּתְאֲמַת סֵלָא סִימָה מַחֲוִיב הַמְצִיאוֹת כְּכַחֲיוֹת סִכְתּוֹ וְאִם הִיא
סֵלָא יִקְבֵּל זֶה וְהוּא שְׂוִירָה אֲפִסְרֵי הַמִּסָּךְ הַסִּפֵּעַ בְּהַמְצִיא דְּבִרְ קִיּוּם תְּמִיד
הֵנָּה אִם כֵּן יוֹרֵה בְּהַכְרַח כִּי בְּתַחֲלֵת כֻּל מוֹפְתֵינוּ אֲסֵר מֵהַמִּיָּן הָרִאשׁוֹן :
זֶה סִכְנֵר אִיפְסֵר סִינֻסֵּעַ תְּמִיד מְצִיאוֹת הַעוֹלָם בְּרִצּוֹן קָדוּם מֵתְמִידֵי הִיא
אִם כֵּן מֵהַ סִּחֲדָם מִזֶּה הַגִּשְׁס הַזִּיּוּק וְכִרְיָאָה וְהֵבֵל סֵלָמָה סִימָה הַגִּשְׁס הַזֶּה
בְּתַכְלִית הַחֲסִירוֹן הוּא נִמְנַע סִימָה מַחֲוִיב חִיּוֹב הַמְצִיאוֹת מֵהַסֵּלָס הַבֵּת הַסֵּלָמוֹ
וְכֵל סִכְן סִימָה מַחֲוִיב מִמֵּנוּ זֶמֶן בֵּתִית וְהֵבֵל סֵלָא יְצוּיִיר סִיפֵעוֹל דְּבִרְ בְּרִבֵּר
כַּחֲלוֹף מֵהַ סִימָה מַחֲוִיב מִמֵּנוּ רִנְנָה לְאֹמֵר מֵהַפִּעֵל וְלִזְהָ הוּא מְבוּאֵר שְׂאִיבִינָה
מַחֲוִיב הַמְצִיאוֹת כְּכַחֲיוֹת סִכְתּוֹ וְאִם שְׂאִיבִינָה מַחֲוִיב בְּכַחֲיוֹת עֲצָמוֹ :

דבאר השלישי

זה יתבאר בקלות אם תחלה שהנחת נפש מחוייב המציאות לעצמו יחייב סתירה בלתי מסתגל מעלה זולתו יתחייב אם כן שגניחהו עלת ראשונה וסירוי סני עלות ראשונות האחת כבלית השלמות והא' בתכלית החשיון וגם הוא כסירה והי' ס' יסתגל המציאות בכללנו מאחד פשוט הנה הוא מגונה מאד אף כסנורה שלא יהא אלה והוא רב מוסכ' עליהויות העולם איש אחד ומחוייב בו שסתגל מאחד פשוט וסכית ס' א' כניח הנפש הזה יחוייב המציאות בבחינת עצמו בלתי מסתגל ממנו יתברך אף ישמע להתעלל מרצונו : האם הגבס הזה יסכיל או ירעב בשלמות האל יתברך ותכלית חסרונו בעצמו וזה שהסירע הוא חמ' לכירה חזר ס' הנורה היא המעצירה והמוציאה לפעל' ההוא ונקסר בו יתכן זה כנ' אבל מי שמציאתו מספיק לו לעצמו ובלתי כקסר בזולתו אף יהיה ריוני ההוא מי יתן וארע ב' ש' אחר שהוכח מחוייב המציאות לעצמו ובלתי שומר תאוותו הנה הוא לעצמותו בלתי שומר תמונתו וכאשר היה בלתי שומר התמונה לעצמותו הנה כבר יס' לו טבע בעבורו חוייב סתיה בלתי שומר תמונתו וכאשר היה בלתי שומר תמונתו הנה כבר יס' לו טבע בעבורו יחוייב סתיה בלתי שומר תמונתו ועוד שהיותו בלתי שומר תאוותו לא ימלט מאיכות אשר מאיכות השניים והוא הרבה והקס' והיות מתואר באיכות האיכות השנים ולא יתואר באיכות הראשונים דמוק' שלא יצויר עם ש' סתור הצאתו היותו דק מכל צורה : וכאשר התבאר היותו בלתי מחוייב המציאות לא בבחינת עצמו ולא בבחינת סבתו הנה אם כן הדעת הזה כדו' טובאר הנפילה בעצמו ועוד שאף ס' צ' חיוכ' מציאותו הנה בהכרח יתחייב זמן קדום וזה שהזמן יאמר בהקס' לכל סיני מן השניים והנה אף המלט מהנפש הזה מהסיני וזה סכל הזמן הקדום היה מתואר כסמירת התמונה בפעל' ואחר כך נסתגל ולא שמה הנה כבר כח משינוי התמונה בפעל' : והתנועע אחר כך כשהסתגל תמונתו : ועוד שאף סתיה לא ימלט משינוי רצון ללא סכח : וזה מגונה מאד כחך כל אפכיל וכל ס' כן בחקנייתך ויתעלל' שמו' לעד ואולם אף יתבאר סכני רצון כלא סכה הנה סיני רצון מתואר בעצמו וזה שק' דס' החדש' לארצה בשלמות הגבס ההוא החסד ואחר כך רצ' בשלמותו ואולם סתיה הסיני כלא סכה הנה יתבאר בקלות עם מה סקדס' לנו ע' מהדברים וזה שאם היה סכה לסיני הרצון ההוא היה בהכרח אם מכס' השם יתברך ויתעלה שמו' ואם מפאת הגבס שאף במציאות זולת אלו

הכלל דראשון

ואחר ס'יהיה יחסו יתברך ויתעלה שמו אל כל העתים אחד ויחס הגסס
ההוא וכל המתהווה ממנו אל כל העתים אחד גם כן הנה אי אפשר ס'יהי
לפיכך הרצון ביחוד העת שום סכה ואם אי אפשר מכלתי סכודה ס'אחר
ס'יהיה לפיכך הרצון סנה והוא ההטבה והחנינה עם היות סיחוד העת בלא
סנה איך הזק כזה מה שהוא רחוק מסיחוד מחקו יתברך ויתעלה שמו
הנה למערכת ס'יאמר שהסיכו רצון נעצמו הוא ללא סכה וזה שכבר
היה יותר ראוי ברצון ההטבה והחנינה ס'יהיה קדום ונצחי ושלם ועמוד
זמן כלתי כפי תכלית בתכלית החסרון • והכלל מהחכם הזה סנהכחתי
זג כבר חייב לו ית' ידיעה בפרטי כמה שהוא פרטי' והוא איש הגסס הכלתי
סומר תמונתו כשפעל בו ברצונו ונפל כמה סברח ממנו כהו סכא במאמר
הב' ויותר מובנה זה שלפי מה שהיה ידיעתי בו קנייה בחכרח ממנו מה
שהתבאר המכעו מחקו יתברך ר'ל סתהיה לו ידיעה קנייה מזולתו וכל סכך
לדעתו ס'יראה שהיודע יתעצם כמה ס'ודעהו וכל אלו הכטולים יתחייבו
מהכחתי והוא מה שבוכנו בזה הפרק :

הפרק הה'

כתאמת בו דעת החדש כמה שאיך ספק בו
ושכפירה בו הריסה בפרטי התורה ואלו
איכני יסוד וסנה שלא יצויר מציאות התורה מזולתו ותחלה אומר כי עם
היות סנקים בין ההויה החלקית להויה הכללת הנה איך בסענות כת
מאמיני הקדמות דבר כבר ראוי לשום לכעלי וזה שהסענות אשר מפאת
הזמן והתנועה והגר השימשי הנה בהכחתינו החדש אחר ההעד המוחלם
יסודי כלס ואם היה סנסתמס במלות מוריות זמן בקודם ואיחוד וכל סכך
אס יתאמת שהזמן איכנו כמסך לתנועה ואיכנו מכעולות פועל וכך הטענה
האחת אשר מפאת החמר תפול בכללה כי בהכחתינו זאת איך סס חומר
קדום אמנס בטענה הסנית הוסף דברים הר'ל לחייב המנעות יס מאיך
כמו שכאכפרק שלפי : ולפי ס'יסוד הטענה כלה כנוי
כרמני הזה והוא אשר צוד עיני האיש ההוא ראס מאמיני הקדמות עם
גדרט סיעדו כחכמה אי אפשר מכלתי שכארך בזה להגלות מעגנות
ואומר תחלה סזה סכרחו ממנו איך המלם להס ממנו כשום צד : וזה
סכבר התכאר כמה סקדס סאיך סס דבר מחוייב המציאות בבחינת עגמו
כי אס הסס יתברך ויסתנח סמו לעד וסכל מה סזולתו איך שהוכח רוצה
לנמר מחורס או קדום הוא אפשר המציאות בבחינת עגמו והוא כאלל ממנו
אס כן איך סס לא חומר ונא צודה ולא בשמות סלא יהא כאלל ממנו והנה
האבילות לא ימלט מסיחיה אס על צד החיוב אס על צד הרצון ואיך ס'יהיה

המאמר השלישי

כבר נודע על מציאות גשמי נאצל מזורה וחזרה אם כן מאצילה ונזתה
מה שאין רומה לה ולא תאציל ולא תתן למקבל כי היא תתן המציאות למקבל
ואין הכונה באפרוים מאין זולת זה וזה שאם היה הכונס באמרנו
מאין שהאין יהיה הכונס באמרנו הנבזר מהכחם לא יתחייב מקנחתו אצילו
על דר החיוב אשר לא סר אפסרות התחנות ים שאין אכל הכונה באמרנו
ים מאין הוא סנתחונה אחר הקשרר נסלא היה לנושא נמצא קוד' וכאמרנו
גם כן סכאצלו סניהם על דר החיוב אין הכונס כונס כן אלא סלא היה להם
כונס קרנס אלא שהחמר והזרם יחד סניהם נאצלנו אחר הקשרר ואם
לא היה להם כונס נמצא קודם וסכל מציאותם נאצל מענו : ואין טעם
סאין הפרס בין המאמרים האלה אלא ביכלת הפי' שהוכחנו אותו קדום
יורה וכלת ככלת בזמן וחוכמנו אותו מחודס יורה וכלת ככלת בזמן : ועוד
שהוכחנו אותו קדום לפי סיחם הפועל והמתפעל אל כל העתים יחס אחד
יחוייב בהכרח אצילתו וחייבונו יתברך ממנו תמיד כמו שהוכח כי אין פס
עת מחודס יהיה אצילות המציאות בו והזמן האחר אצילות התמיד ולזה
יפוייבמהנחתו זאת רוצה לומר אצילות המציאות תמיד על דר החיוב
חיוב וכלת ככלת בפעל תמיד וזה שהיכלת ככלת יהיה כסיהיה יחס פשוט
בין הפועל והמתפעל אכל כסלא יהיה כינוי יחס יהי' בהכרח וכלת ככלת
ואומר עוד שמתחתינו זאת רוצה לומר חיוב המציאות ממנו יתחייב פיה'
על דר הרצון וזה אמנם לשכי סבות הא' כי מהנחתו חיוב המציאות
מהתחלה סכלית יחוייב סיהיה על דר הזינר ולהיותו מקנה המציאות על
דר הזינר סלם רוצה לומר זינר נישום הכעצאות וזינר היותו מקנה מציאות
הנישום נחמציאות עצמן דרך כלל ודרך חלק וזה שאין סם דבר סלא
יקנה המציאות ותמהות מצידו ולהיות התחלה סכלית ירצה במה סינייר
והיה אין עניין לרצון אלת זה אלא היותו מצנייר שהוא רוצה ומקנה דרך
הזבלה וזינר מציאותם והב' כי ההקדמה המוסכמה עליה שהיא טמח
אחד הפשוט לא יתחייב אלא אחד פשוט יתחייב בהכרח שאצילו הנמצאו
היה על דר הרצון וזה סלמה שהתבאר סמציאות החמר והגסמות נאצל
עמנו יתברך ולא מהתחלה אחרת אין דרך לזאת מהספק הזה אין נאצל
זה המורכב ככלל הומר וגסמות מהאחר הפשוט בתכלית הפסיקות אלא
כפיאמר סלמה שהיה המציאות ככללנו איסאחר טוב בתכלית הסלמות מה
סאפשר לפי המקבל והיה מדרך הטוב להפיע הטוב על דר החיוב כי
מזה הזר יהיה סלמות לטוב להפיע ויהי הטוב כמה שהוא טוב הוא אשר

הכלל הראשון

כפשוט הנה עש הייתומורכב מחלקים אשר מזה הזד הוא רבים אין הטוב
בהשלמות הכמזא לא נמה שהוא רבים אלא במש שהוא אחד ועוד כמה
מבואר בעצמו ששלמת הטוב כפיפעל הסוב כפיפעלמו ברצון הוא יות גדול
לאין פיעור מפיפעלמו בזולת רצון וכאשר היה זה הן הנה הוא מבואר
מהנהחתיכו חיות המציאות ממנויתחייב מיתהעל דר הרצון ולפי מה שכבר
התבאר גם כן יתחייב מיתה הרצון מתמיד והנה להיות האמת עד לעצמו
וממכים מכל דר הנה נעזר בזה רצוני מהיותו יתכרך פועל ברצון ממה
מתפרסם מענין הנפלאות וטופחו הכביאים שהוא ואם היה שלא הסגמ
מהם בחום כבר ראוי מיתה נעזר כמה סנמצא לקודמים ממי פראוי
לפמוך עליהם וזה שאין המלט מהיות הפועל בהם הסוי ואין דרך לפעול
בחומו הפרטי כאלותאמר במטה מיתהפך תגין כי אם בפועל מסגני ורונה
זוה מבואר בעצמו למעיון בזה הספר ואולם איך יתבאר שהפועל הוא הסוי
ממה שנאמר הנה לפי מה סנמצא במופתים והנפלאות שיש מהם הטבת
ותכלית הטוב מה שלא יעלם ומהם מחורשים הנה הם בהכרח מפעולות
פועל ולזה אין המלט אם לא יהיה הפועל הקרוי בהם מסיהיה נביא או
סלם אשר באמצעותו יתחדשו או הגרמים הסמימיים או מניעיהם
והנה יתבאר בקלות שאין אחד מהם הפועל וזה שהארס הרבר בהם
מבואר בנשהוא אינו הפועל וזה שאם הוא אפשר היה זה מנדר דבקנותו
בפוי והנה לא ימנע זה אבל אין ספק בו שיש לו מבואר בהם אבל מיתה
הוא הפועל כבר דמו בני אדם סלמות שכלו והתבדרותו מבין בחנות
הנפס אפשר זה בני והכשעו זה שהפועל אשר מזה הזד הנה הו להתבדרותו
בהם והיותו בצורה להם ולזה יתחייב השמע לחומר לא החומר לצד ה
המיוחדת הוא דבר שאי אפשר שתהיה לו ידועה שלמה בנימוס הנמצאות ב
בדרך מיתה במדרגת הצורה לחמרו המיוחד לפי סמוה הזד יחשב שהוא
אפשר בו מיתה פועל ולזה הוא מבואר שאין האדם הוא הפועל וכך הוא
מבואר שאין הגרמים השמימיים או מניעיהם הפועלים וזה מהם נותנין
בנימוסים והסדר לכמציאות והמופתים מהם יונאים מהסדר והנימוס אל
מיתהחדשו מנותני חסדר והנימוסים ואם היה שכבר דמה הרל שהפועל
בהם הוא השכל הפועל וחשב להתיר חספק הזה בשאמר כי חרנו המופתי
הם מהנימוסים אשר סדר הסוי כמיתה האדם אשר יתחדשו באמצעותו
במדרגה ידועה אצלו מהרכקות ואם הוא אמת בעצמו רונה לומר היתם
מהנימוסים הנה אי אפשר בו מיתה הוא הפועל למה שהפועל הוא בחומר

דבאר השלישי

פרטי והשמע החמר חפרטי לו בזולת הכנה כאלו תאמר השמע חומר
המטה לקבל צורת התנין שהוא בלתי מוכן לקבל האופשר מבלתי ידיעה
מיוחדת ונרצון מיוחד מה שהוא החוק מאד כשכל הפועל וכל סכן כשלא
יסופט בפועל הוא מחשבת השלם או הנביא בענין באליוסע שהיה את
המת בנביעת עצם מעצמו ולזה מה שחייב סיהיה הפועל הפי בהגהה
פרטית רצון פרטי וזה אמנם כמשך נסידור והנימוס אשר גזרה חכמות
מההטבה והחכימה : וזה אמנם בסדר מתמיד כשימצא מקבל בלתי :
ואחר שהתבאר שמהנחתנו חייב המציאות יתחייב ובלתי הגיית יש מאין
דונה לומר אחר ההצבר המוחלט ועתחייב גם כן הויה רצונית הנה ראוי
סכעיר על הספקות שחייבו בהנחה הזאת כדי שלא יפאר בה סוס מב
מבוכה וזה שהם אמרו תחילה שאנחנו נראה בכל מתהוה סיתהו הצורות
לא הגשמות • ב' שהצורה תתן הרומה לה אבל איך תתן הגשמות שלטי
שמהנחתנו יש מאין יתחייב סיהיה הרקות נמצא מה שהתבאר שהו סקר
ואמנם חייב זה שכואר אנלם וזה שהרקים אשר בהם נמצא העולם קודם
המצאו כבר היה אפשר שימצא בהם גשם והנה הוא מסכים לגדר הרקות
שהוא מקום פנוי מגשם שאופשר סיהיה בו גשם • ד' שלמה שלא היה
שם טבע מיוחד קודם העולם הנה לא היה אפשרות מיוחד במקום ההוא
אשר נמצא מיתר המקומות הפנויים : ואחר שהיה חסם הפנוי אחד
בכל המקומות אל הפועל הנה תתחייב השאלה איך נמצא במקום ההוא
ביחיד אבל ראוי שימצא במקום בכל הפנוי ויהיה אם כן גשם בלתי בעל
תכלית נמצא מה שהתבאר המכעו ה' כי לא ימלט העולם קודם הונו
אם סיהיה מציאותו מחוייב אנוכמכע או אפשרי ואם היה מחוייב לא
פר היותו ואם היה נמכע לא יתכן חיותו ולזה מה שחיייב סיהי מציאותו
אפשר אבל האפשרות ממה שיצטרך אל כושא אלו הן הספקות שהעירו
בהנחתנו יש מאין • והנה ממה שהתבאר לנו מהדברים יתבאר התרם
בקלות ואמנם הא' לא בא לכלל ספק שאם אנחנו לא נראה בהו החלקי
סיתהו הגשמות הנה לא ימנע בעבור זה בהויה הכללת סיתהו הגשמות
וזה מבואר בפשוט וכ' ש עס מה שהתבאר שאין המלט מאצילות דבר
גשמי מלא דבר ממנו גם כן אף למאמיני הקדמות והב' שיסודו אין ראוי
סיתן הגשמות אחר שאינו רומה לצורה אין התרו ממה סיקפה ראסונה
שאם היה ההתהות בחיוב בלתי רצונית היה מקום לספק אבל אחר
שהויה רצונית אין מקום לשפ' ועוד שכבר קדם שהויה ה' תה ע' ההטב'

הבלל הראשון

החכימה • ולזה כבר נתן הדומה לה כי תכלית ההויה כבר התבאר
שהוא סובב גם וייתן הסובב: ואמנם הג' המחייב סיהיה הרקות נמצא
ההקיים במציאים וספס המצאם כשהמציא הנבס מאין: ועוד כשנוד'
חיוב דרקות לא יקרה ממנו מזה בבל בסכבר התבאר במאמר הא מזה
המפר חיוב מציאות הרקות הפך מה פנינו: ואמנם הד' הנה להיות
מקומות הפכו על יחס אחד לא יחייב מציאות גשם ב' אב השי' מציאותו
בעצמו נמצע אבז היה שהמציא הסיעור המיוחד המוגבל הנאת לשלמות
העולם כפי מה שהוא נו: ואמנם השאלה למה ב' או בזה המקום הפכו
ולא בראו בזה הנה אחרי שהקומות כלם על יחס אח באו זה מהמקומו
שהיה מציא תשאר השאלה למה לא המציאו במקום אחר ובזה הדרך
בעצמו הסיר ה' על השאלה למה בראו בזה העת אחר שכל העתים אליו
ביחס אחר אלא שתכונה זאת אפסקת בהתהר הספק הזה ואינה מספקת
להתהר הספק היא וזה שהיות לוכל העתים על יחס אחד יחייב סיהיה
הרצון קדום בכל העתים והיות המקומות על יחס אחד לא יחייב סימל
כל המקומות אם למניעות גשם בכ'ת ואם לשלמות העולם שהוא ראוי
סיהיה לו סיעור מוגבל ואמנם החמיסי הוא הלצוי וזה שבהנחתינו ים
מאין לא היה לו נושא יקבל החלוקה מאחוייב או כמנע אפס' מצד המתפעל
אבל האפשרות היה בכחית הפועל לבד וזה מנאר בפסו כבר התבאר
שאין בהנחתינו זאת ר' להדרום במוחלט אחר העדר סוס מנכזה אבל
התבאר שאף כשנכוח חיוב מציאות העולם ממנו יתברך יתחייב חרוש
תמיד לא מדבר להיותו מתמיד בה כשלא ימנע מצד המקבל כי העניין
בזה במדרגת השכל הפועל אצלם שהוא הפועל תמיד בכל עת שימצ מקבל
מוכז ולזה כבר יצויר מציאות התורה והנפלאות שבאו בה אף אם כאמין
חיוב מציאות העולם ממנו יתברך על צד ההטבה אלא שהאמת הגמו כפי
מה סכא בקבלה והוא שהז' חרשו והמציאו בעת ידוע כאמרו בראשית
ברא וגו' וכל הפרסה כלה אלא סכבר תשאר השאלה למה המציאו בעת ידוע
אחר שהיחס כס אם מצד הפועל ואם מצד המתפעל אל כל העתים אחר
והנה השפך זה וחס הוא עגום מאד הנה התרו בא מכ פניכ אם ש' אמר
סכבר בזרה חכמתו לסכה ידועה סיהיה לו התחלת הויה מחרס ולא תבדיר
כו הסאלה למה המציאות בעת הזאת למה שהחרוה בכלל היתכ יחד אחר
ואם סכתיר לעצמינו מה שנמצא כ' צת מחמריכ לר' להק' אכ קרב המורה

המאמר השלישי

ולא מצאנו לו חולק עליהם אחרים מלמד שהיה כונה עולמו ומחויבו ומהם
 אמרו מלמד שהיה סדר זמנים קודם לכך הכונן מהם לפי מה שירא החדו
 התמידו אלה שהיו היום בעת ידוע ונכספים בעת ידוע אם נתנוע האיום
 והפסד ואם להיות כל אחד מהם הונך מהאחר מדרגת הסלמות ואפשר
 שזה שאנחנו בו יסאר נחמי אפשר שיפסד ויבא אחריו עולם אחד הונך
 מזה מהנך הסלמות במדרגת החי מהצומח כי בזה דלתי החקירה בעולות
 והדברים עתיקים למקבלי האמת ואם היה מהחכמים שהרחיקו מאד
 הפסד העולם מצד העיון הנהיתבאר בקלות שאין בכל מה שאמרו שמה
 סוחיב כמה שחייבו כמו שיבא במאמר הד' בה' והנה בדרך הזה
 היתרו השפיקת אשר מפאת הפועל גם כן והכלל העולה מהדברו סנתאמ'
 מצד העיון חדוש לא מדבר נוחלט והנהתפרסם לאברהם מבית דינו
 ס' עס ועבר אמר ברוך אברהם לאל עליון קונה שמים וארץ ואמר נעים
 זמירות השמים מספרים כבוד אל ונעשה ידיו מגיד הרקיע וזה שהרקיע
 מורה במה שאין ספק בו היתנו מעשה ידיו וזה מה שתקנו במשכנע הכרכל
 עשרם בכל יום תמיד מעשה בראשית לפי שחדוש המציאו בכללו לא מדבר
 הוא תמיד והנה ליעיד על החדוש הזה הכלל הנורה והחמר יראה ש
 שתקנו במשכנע הכרכה ויצדאר וברא חפך שהוא ואם היה שתקנ' פסוטה
 על המאורות הכ' אינו רחוק סיור על עיקר הכריא' ולפי שהצור' כותנת
 המהות הרמוז אליו והחמר מצד עצמו לא יעמוד ואין לו היום רמוז אליו
 הנה יחס האור לצורה והחפך לחמר כמה שאין לו צורה בזולת הצורה אלא
 שיחס כריא להיותו מהעדר למה שכבר התבאר שחדוש אחד ההער' מחויי
 מצד העיון והתבאר גם כן חייב יכלת השם להמציא גבס לא מדבר הפך
 טה שרמו אף למאמיני הקדמות אשר בעבור זה לא סמנו אמונת החדוש
 פנה אשר לא יתייר מציאות התורה בלעדיה והתיסב עם זה המאמר
 המפורסם לרבי יצחק אשר לא הי' צריך להתח' התור' אלא מהחכם הזה לבס
 וכבר רעיר בו ישוב המאמר הזה הגאון הדבר כינו נסים ע'ה בפירו' התורה
 שהתחיל וכבר העיר החבר הכוזרי על הדעת הזה אמר זה לשונו ואם היה
 מצדך געל התורה להאמין ולהורות בהזלי הקרמון או סקרזו לעולם
 עולמים רבים קודם העלי' הזה לא היה זה פגם באמונתו כי הוא מאמין
 כי העולם הזה חדש מזמן ידוע ותחלת האדם אשר בנה היה אדם נחמה
 וככלל נשלם מה שיעדנו בספק הזה והתחלה לאל לבדו ומרומם על
 כל ברכה ותהלה :

הכלל השני הכלל הב

בהשארות

הנפש הנקד הדבור כובסני עניינים אם כמהו
הנפש ואם בהשארותה אמנם המהות דברנו
בניאור בהשארות ויהיה דבורנו כוכפי מנהיגו ולזה נאמר עלינו
ראוי שיוכן כפי מה שתבזהו התורה והעיון ואם באופן עמידתנו עליו
לזה סמנו פרקי הכלל הזה שנים :

הפרק הא

בבאו איך ראוי שיוכן כפי מה שתבזהו התורה
והעיון ואומר שהנפש אשר תשאיר אחר המות
תשאיר נצחית בסכע עומדת בעצמה בלתי מסתב במין ולא באיש כפי אשר
תבזר התורה ויסכים בו העיון והנה אמרנו אשר תשאיר אחר המות כה
נפשות בני אדם לא תשאירנה כלם אבל מהם איברות לסעתן בנפשות
מקצת הרשעים כמו שיבא בכלל הג' בנה ואמרנו תשאיר נצחית בטבע למה
סאיך לה סכוח ההפסד בעצמה ולזה אם לא על צד העניש כמו שבא בקבל
וכמו שיבא בנה ותשאיר נצחית בטבע ואמנם אמרנו עומדת בעצמה למה
שהתבאר בגדרה היותה עצם לא הכנה לכך כמו שדמין דבר ואמרנו בלתי
משתנה במין יורה זה על הפסד דעת מי שדמה שהנפשו מן הנפשו יתאחה
עם הכלל הפועל באופן שיודק עליו אמרנו היא כבר תשתנה במין :
ואמרנו ולא באיש יורה על הפסד דעת מי שיראו שהנפשות אחר ההפרדה
לא יתכן בהם ריבוי אבל הם אחת במספ' והוא דעת נפשו מאד כפי ה
הקבלה והעיון בעצמו .

הפרק הב

באופן עמידתנו עליו ואומר שהשאר הנפש
באופן שהינח נעמוד עליו מהתורה ומהקבלה
ויסכים בו העיון אמנם בתורה ואם היה שלא נתפרש בה דבר ייעוד הנקד
בתיכוס רבים מעידים עליו כדבר פשוט ומקובל באומד מפורסם אללם הכ'
נחנו כמצאוינו כי לקח אותו אלהים כאנו לקחו ושלקו במחצית מלאכות
וכלשון הזה נמצא באלהו היום הזה יי לקח את ארונך מעל ראשך :
ותפרסם זה ער שבלעם היה כוסף לרמות לישראל כאחרית ואמר תמות
כפשו מות ישראל ותהי אחרית כמותו ולהתפרסם זה אצל אמרה אבינו
וקיתה כפס אדוני צדורה בצדור החיים את יי אלהיך ואת כפס איוונך
יקלעך כתיך כף הקלע ואמר ית' ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב

המאמר השלישי

יחזקאל גם כן יעצ-אלנו החיים אמר הסינו וחיו ואין ספק סלי
החיים הנצחיים כי החיים והמות צמותים לצדדיקים ולרשעים והמסור
בתולדותינו בזה הרשעים מתים אמר לא היתה יתלנה ואמ' עוד ואנחנו
כדרך זה מעתה ועד עולם הללוה ואמר מעיד על זה אך אלהים יסיר
כפסי מיד שאלו כי יקחי סלה ואמר במקום אחר עד אבא אל מקדשי אל
ואמר עוד שלמה בפירוט והרנח תשוב אל האלהים אשר נתנה וכמו
שהאריך בזה זולתנו אלה שלא כא כדרך ייעוד מפורס כי אם קיי עוד
הנאמי לטובה הנזכרת עוד בכלל השפי במירת הנזר ואמנם בקבלה זה
מפורס לחבמינו שזכרו ענין העולם הבא במקומות רבים אין צורך לזכר
ולזה ענין ההשארות מבואר מאד כפי התורה והקבלה : ואמנם שהנפש
הנשארת לא תשתנה לא במין ולא בחיים כמו שהוכח זה יראה מצד התור
כי למה שהנאול והעצם האמתי לאדם הוא בה בהשאר הגפסות אחר
הקפיד אם היה שנת אחיצה הכל הפועל או שנת אחרונה הגפסות ותהייב
כלן אחת כמו שיש מחבמי אומתינו סדמה זה נכסל בני להמסכו כדרך
היוני הנה לא יהיה גמול כבון ומתיחס למה שאין יתרון לעובר על זולת
ממה שלא הטע לחלק אחר מאלף מאדרגתו והנה נדברו רבותינו זכרם
לכרונה מבואר זה מאד אמרם צדיקים יושבים ועטרותיהן בראשיהן ונהני
מיוני השכינה ואמרו פ' משה בפני חמה ופני יהושע כפני לבנה ואמרו
מלמד שלכל אחד צדיק לו מדור לפי כבודו ומאמרים רבים זולתם :
והאריכות בזה מותר ואמנם שיטתם בזה הענין הנה ההשארות בעצמו
נכחו בו האפרשים לשפרי ארסו מהסמי סיכחם מזיאותו ומהס מי
סיחייב אותו והרכו בזה טענות ודברים ולזה ראוי סבבית מה שחוקר
דעתם בנו מהדברים שראוי לשום לב עליהם וזה בקצור מוסלג סכו הדרך
יתבאר לנו אמתית מה שברחו ואמר שמה שהסבימו כלם ובו בנו בניינם
הוא שלש הקדמות האחד שהכל האנושי יתעצם במוסבליו ויקראוהו שכל
קצק והשני שכל הנה נפסד וכל נפסד הוה והשלישי שאם הוכח אפשר
השכלת השכל האנושי השכל הפועל יחייב שיסוב בו נצחי ואמנם המחלקת
טוביהם כשני ההקדמות האחד אם המוסבלות אשר בכאן הונו או בלתי
הונו והשני האם איפשר בשכל האנושי שיסביל השכל הפועל מה שהכח
המוכחש ההשארות יראה שהמוסבלות אשר בכאן הונו והשכל האנושי
א"א שיסביל בו השכל הפועל והוליד מזה שהשכל האנושי אי אפשר בו
שיהיה נצחי וזה שבאשר נתאמת לנו שהשכל יתעצם במוסבליו כמו שבא

הכלל השני

בהקדמה הא' המוסכמת והיו המוסכלות אשר כבאן היותם הכל בהכרח חסידים
כמו שבא בהקדמה הב' המוסכמת וזה אמנם כל מה שלא יוכל השכל
הפועל והבת האומרת היות ההשארות יראה שהמוסכלות אשר כבאן
בלתי היות וכאשר נתאמת לנו שהשכל יתעצם במוסכליו כמו שבא ב
בהקדמה הראשונה המוסכמת הנה בהכרח יסוג כנחי אחר שהמוסכלות
כנחיות להיותם בלתי הו' כמו שבא בכ' המוסכמת והוליד מזה חייב ההשארות
ומהסמי פיראה אפשרות בשכל האנושי שיסביל השכל הפועל ויוליד
בהקדמה השלישית המוסכמת חייב ההשארות לשכל האנושי כפי שכל השכל
הפועל הן אלה קנות דרכם ואנחנו נאמר אמנם ההקדמה הראשונה
שהיא יסוד הכנין כלנו הנה נתאמת שקריתיה במה שאין ספק בו בכלל
השמימה אמר השני כן ההקדמה השני עם שדבריו ה' ר' לוי הנה על קדקד'
איה כשהנחנו' אמיתית לא תזדק כשתהיה הוויה רצונית וכבר התבאר
כמה טקסם שההוויה הכוללת היא רצונית מלא דבר וכל שכן שהרצויות
איפשר בזה ואולם ההקדמה השלישית באר בקלות שקריתיה כשקרו' הא'
כי השכלת השכל האנושי לשכל הפועל לא יתן הנחיות לשכל האנושי אלא
כשכאמר שהשכל יתעצם במוסכליו וזה מבואר בעצמו ולזה פה שראוי
שיאמר כחייב ההשארות הוא שאחר שהוכח כבר הכפס היותה עצם שכלי
אשר אין לוסנת ההפסד בעצמו כשתשלם בקשר והאחבה באמצעות מה
סיפוי בתורה וכגבלאות השם יתברך ראוי שתשאר על שלמותה וכקם חזק
וכה אזרת אור בלתי מספיק להסדרת הספיק המחסין עניינה שהוא החמר
וכאשר היה זה הן הוא מבואר שאין העיון מכחיש דבר מהשארות אבל יראה
שהוא מחייב אותי וזה שלמה שהוא מבואר במורכב הכפס הנפסד אל פשוטיו
שכל אחד יסוג אל עצמותו הפשוט והיה האדם מורכב וחלק חמר וחלק
רוחני עצמותו מוספע מעצם שכלי מספיע היה המספיע מלאך או זולתו
ראוי גמתייב בחלק הרוחני שלא יפסד כמו שהוא מבואר בחלק החמרי
שהוא שב אל פשוטיו ואל יסודתיו ולזה היה ההשארות מבואר ומחוייב
בעצמו לפי העיון האמתי והוא שרמז שלמה באמרנו ושכ העשר אל הארץ
כשהי' והרומ תצב אל האלהים אשר נתנה אלא יש הפר' בין החלק הרוחני
והחלק החמרי והוא שחומר שפשוטי שוב אל יסודתיו ומתאחדו' ועמה להיות'
מתמימי החלקים ולא קנו בחמר שלמות קיים להיות החמר מתכוועב וכשני
מתמי' והחלק הרוחני למה שקנה באמצע' הסגנו שלמות ודבקו' בא' ח' עליות
קיס בלתי משת' ראוי נחמיו' שישאר קיי' בעצמו ובשלמותו וזה אמר' כחייב

המאמר השלישי

ההשאר וזה מספיק כפי כונת הספר ואולם בתיבה כלתי מסתכלני
 ולא באים הוא מבואר ממה שקדם וזה למה שהיא מנוח בעצמו שהמסתכל
 במין אובאים הוא נעתק מעצמות לעצמות מין היה אנושים והעצמו אחר
 כעתק ממנו נפסד בהכרח שאם לא היה נפסד היו לדבר אחר בעצמות
 שני עצמיות והוא דבר התבאר בטולו ולפי שהתבאר בנפש השכלי שאין
 לה סגנות ההפסד יתחייב אם כן היתה בלתי מסתנה במין ולב באים ואמר
 אשר הביא קצת מהפרסי לספר ארסטו זה הטעם הוא קבלת ההקדמ
 האנומית שהשכל האנושי יתעצם כמושכלו וכאשר התאמת להם שהמסכ
 והמושכל וההשכלה דבר אחר וההשכלה לא תקבל הרבנו באים חזו
 להם שהנפשות אחרת הפרד דבר אחד ואנחנו כבר ביארנו במה שקד זיון
 ההקדמה היא ושקרונית יש לנפש עצמות זולת ההשכלה עכ היות המהות
 נעלם ממנו והנה רזל בנו אזהרה במקומות באור והכתוב אומר כר וינבמת
 אדם והיה ראוי לזה השם להיותו כר מאיר עיני עורים וחשוכים ולזה
 יחסו האזר לשכינה אמרו ונהנין מצי השכינה ואומר ונהגור עימה שרי
 והתימה מהם שאחר שההשכלה בעצמה אחת ואינה מקבלת ריבוי והיתה
 ההשכלה והמושכל דבר אחד הנה המושכלות עם המון רבניים דבר אחד
 באים וזה בתכלית הטול והגנות אל השכל מה שאמרנו בזה הוא בדיאה
 והזיהו עם שהוא כפירה גמורה כפי התורה והקבלה כמו שקדם וכאן
 התבאר מה שראינו לבאר בכלל הוא : והתהלה לאל לבדו ומרומם על
 כל כריכה ותהלה :

הכלל הג' בגמול

וענין ונאמר לפי שכבר קדם לנו לפי התורה והקבלה היות הגמול
 ועונש ב' מיניו גשמי ורוחני לנפש אחרי הפרדה מהגוף :
 והתבאר עם זה שהרוחני יסביר כו העיון והתבאר אם כן מציאותם ומה
 שנסאר עלינו לבאר הוא ג' עניינים האחד בדיב' הגמול והענש באופן שלא
 יחלוק עליהם העיון הב' בבאור שני מיני הגמול ושני מיני הענש אם הם
 מתחלפים ואם הם מתחלפים במה זה יתחלף הב' בהתר קצת ספקות יקרו
 בשני המינים ולכן שמנו פרקי הכלל הזה ג' .

הפרק הא' בירכי הגמול והענש באופן שלא יחלוק עליו
 העיון ואומר הנה הגמול והענש הגשמיים :
 בתפרשו בתורה במקומות ואיך בהנחו הוא מבואר שלא יחלוק עליה הענין

הכלל השני

זוהי בי למה שהכוונה הראשונה בהם היא הטובה והקבאלת השלמו' כנוו סקודם
לאדם שיש למעלה ממנו משביח ועין רואה ולאם היעוד הרע עם שנות
העבודה ההוא לו אולולותו הנה מתעלותו הנצח והבערה בשטן הגוססיה
הוא מלאך המות והוא יצר הרע ואחר שיהיה זאת הטובה והחניכ' הכוונ
העצמית בהם כמו שהורה באמרנו וידעת היום כי כאשר יוסר איש את כב
יו אלהיך מוסרך הוא מבואר שלא יחזיק השיין בו למה שהתבאר בו יתברך
היות הטוב האמתי ושהוא לשלמותו ראוי שישיעו הטובה אחרי שהתבאר
כמה שאין ספק בו והיותו יכול עליה ולהיות התכלית העצמי' הכוונ הראשונה
בויעוד הטוב הקבאלת השלמות בהסרת המעיק היה הייעוד הראשון הגשמי
שכא בתורה הסרת הרע באמרנו שמוע תשמע לקול יי אלהיך והאזנת
למצותיו וכן כל המחלה אשר שמתו במצרים לא אשים עליך כי אני השם
רופאך כאלו הוא דמה שאמרנו שהכוונה הראשונה ביעוד הטוב הסר המעו
ולזה חתם כי אני יי רפאך רוצה לומר כי עם היות איכונו מדרך הטבע להיו
שהוא הטוב היכול האמתי רופאך יי רפאך רוצה לומר מכהיג בריאותך
וכריאות נפשו ראוי שתאמין בו ואלו היתה הכוונה הראשונה כגמול הקבאלת
הטוב הגשמי לגמול העובד והקבאלת הרע להעניש העובד היה ראוי שיהיה
היעוד הראשון בגמול הקבאלת הטוב הגשמי אלא שהתכלית הראשון והעצמי
בהם חסרת המעיק והמונע לשלמות וזה מצד הטבת המטיב האמתי יתברך
ויתעלה אשר מזה הצד יסכים בו העיון ואחר שהתבאר זה בהם אומר כי
דרכי הגמול והעניש הגשמי לפי מה שכתב רש"י בתורה מהם כוללי' ומהם מיוחדו'
נא רצה בכללים שבאו על כל המצות וזה במקומו מפורסמו' בתור' וכמו שהיה
שבאו על מצות מיוחדות כאלו תאמר ביעוד הטוב במצות השמטה ועשת
את התבואה לג' השנים וכמצות הראיה ולא יחמוד איש את ארצך ובכבוד
אב ואם ושלוח הקן למען ייטב לך והארכת ימים ואם רזל דרשהו לע
נעלם שכלו טוב וארוך בסוף גמרת חולין וביעוד הרע כאלו תאמ' כריתו
על עבירות ידועות ובמעשה הסוטה אשר אין המלט בו משכר או מעונש
כפלא בתנאים ידועים כפי מה שבא בקבלה ואולי ישתתפו כלם בג' ענייני'
כפי התורה והקבלה האחר שהגמול והעניש מתחסיים אל המצוה או אל
העברה וכזה תועלת נמרץ כי בומהערה הענומה מה בלא יעלם והוא
אשר אמר יתרו כשהרגיש מיתת מצריים שהיא מדה כנגד מדה וכיחוד
סבת בכורות באמרנו בני כנורי ישראל וגומר ובקיעת ים סוף וטביעת ה

דבאכר השלישי

הוא צריכ צום שפדחה הנזרה בהם ענינה באמרנו כל הכן הילוד היארת
תשליכה וכל הכתת זיון . וזהו היתנה מהחכמה וההשגחה ה
האלהית שתזיה המוכה הראשונה והאחרונה כמים וסיעסה כאותו ה
המקום עצמו כם כפלא לשרחל אשר בעבור זה תקנו ברכה אלהית של
קרית סאעז בירת אלג הנסים והיה ראוי ש אמר תקנו כשהרבים זה עתה
ידעתי כי גדול יי מכל האלקים כי ברכ-אשר זכו עליהם ולהיות הדבר
הזה גדול התועלת והשוב אשר היה ראוי שיהם לשם יתברך ויתעלה שמו
אמר המפורד ולך ייחסד כי אתה תשלים לאים כמעשהו כלומר תשלמו
דומים ומתיחסים אל מעשהי ותפליג באמרנו כי אתה כלומר עם גדול
מעלתך ורוממותך תדקדק לשלם לאים מרה כנגד מדה לטובתו מנורף
סיורה גם כן על אשר הפס סיסלם לאים כמעשהו כלומר סיהו התשלמו
בבחינת העבוד או האמרה ולא בבחינת המזנה יתברך ויתעלה שמו למת
סכבחינתו יתברך עובד ממורף כסכבר קדמה ומחסדיו כמו סוכב כמקומו
והממרה את סיוכדבר קטן יתחייב עונם גדול בתכליתמה סאופסד :
ולזה מבואר שהגמול והענש כבחינתו ולא בבחינת המזנה יתברך שמו הוא
חסד בלא ספק וכל סכן הדקדוק בו סיהיה מרה כנגד מרה באמרס ר
רכותינו זכרם לברכ במדה סאד מורר בה מורדן לו והזכר ובה מעסים
רכים בת' מור מורים על אצת זה והוא הענין הא סיסחשפבו מוני היעוד
תבשמיי ואמנם קטני הוא סכבר יראה בהם שלא כאמר ובהחלט שלא יעבור
לזולתו וזה דמז לחכמים זכרם לברכה במקומות גם בתורה אמר ומשלם
לשובאיו אל פניו להאבירו הנה סהיייעיד הרע לבשמי לעיכר יעבור שלא
יבגזו וכן הדין כיייעוד השוב הבשמי לעמוד סידיעת ההפכים אחת וזה
סכבר אשר שלא יביעהו ואם למירוק עינות מה ואם לזכך נפסולתה למה
וזה הן ייסורין סל אהנה המכרים בדברי חול במקומות ויה ענין הנסיו
סנתגשו האבו לקנותם השלמו האפשרי להם כאפשרו האעסי כמו סזכרנו
במה סקדם אלא סכבר יראה סהיייעוד כמעשה הסוסה בת' אים ידועים
כמו סכב בקבלה ומכללס סהיה פס השס נמחה על המיס בעבר קר
קרקע האשכן והיה התכלית בה לבורקה וזולתה אחר סנסתיה היותה
אסורה לביעה לא יעבור זולתה אם לטוב אם לרע אכן סאר הייעודים
כוללים הן או מיוחדים הנה יעבור שלא יביעו כמו סקדם והוא הענין
סאני . ואגם השלישי הנה הוא הזכר לרכותינו ולבגמרה הראש הסנה
והוא אמרס שהארס נדון אחר רובו והעולם אחר רובו ועשו בזה הערע

הבלל השני

גאדים נמעטת סירא העצמו בכל מה שיפעל כאלו היה הוא או העולם כולו
 מוחזה בעינות ימחזה אצות וסיריע עצמו וכל העולם לקח אצות ובכר יראה
 הדין במדינה או עיר ועיר ואלס לא בא זה מפורס בתלמוד יהו' הענין הב'
 סייסתפנו מיני די עידיס הגשמיס ואלס דרכי הנמול והענין הרחוק
 לא בתפרסו בתורה אבל כרמו בקבלה נמקית רבים והעילה מכללס סכסס
 העיבור אחרי הפרדה הוין תהנה מויו הסכונה והיא בחתענג כהסוגה
 מוכני ית מה שהסגנו גמנעה בעדה בגוף והוא האור הגנוז לצדקו תחוק
 דבקותה המתמיד זמן בבתו יתחלכו מדהגות האנסיכ כפי החלפס באהבה
 והקשר בעוד בחיים חיתס בגוף וכנס יכ' נפס העובר הממד אחר הפרדה
 מן הגוף תשיג צער נמרץ בשכה בחסך החך טענה ודמיאנותה לצע' השרפ'
 נכנו אותה כאור גהנס להיות היותר דק סכפועלים המוחסס ויתחלפו ג'כ
 מדרגת העברים כזה כמו סכא בקבלה עד שמהס יסויגו הצער והמזרוק
 סמן מונבל כפי סת' זור החכמה האלהית וכבר באו בו פרטיס בגמ' דה אין
 צורך לזכרס אבל מה שצריך לבאר אין יסכיס העיון בגמול ועוש הרחוקו
 וכבר יתבאר זה בקליתממה סנאמר זה כילמין שהתבאר נפס היות עצס
 הוחכו הוא מנאר בה שתשיבתכלית הסמחה והתענוג כאש' תדבק ברחמי
 סככסוף לה בטענה ולזה בהרבה כסכינה שהיא הרחמי היות כפלא סאש'
 הבה מס סיתחייב סת' כזה סיחה ותענוג בלתי מווער אלא סיתחלפו
 מדרגות הנפשות כמין התענוג לפי שער האהב' והדכקו הקור' בעוד בגוף
 ולהיות ידועת ההפסס אחת הנה כס'א תשיגמה שתכסוף בטענה הנה
 תעבור כזה צע' נמרץ ער' סאסטר שייג' לה ממנו ההפסד בארד הזמן זה
 כו' למה שהתבאר נמש שקדס כו' הנפס עצס זולת ההשכלה וסאהב' והחסק
 והתענוג הוא זולת ההשכלה כל'א ירחק העיון שהצער הזה יפסיר עצס
 הנפס בארד הזמן והומה סכמונו כזה הפרק :

הפרק הב

כבאור סני מיני הנמול וסני מיני העוש
 אס היה סקס מתחלפס כמה זה יתחלפו
 גאומר כו' ככר יראה ממה סנאמר היותס מתחלפס בענייניס סלס'
 ומסכימיס ככ' אס הסלס' סקס מתחלפס' בהס' אחר שהיועוד הגשמי
 לארס כהיות בגוף וכפס' ולזה יהיה כהכרס מונבל : והיועוד הרחמי
 לכפס אחר צדדה מהנף על הרב' ולזה יהיה בלתי מונבל סני שהישיח
 הגשמי יעבור סלא יגיע כמו סבארנו . והיועוד הרחמי לא יעבור סלא
 יגיע : ג' סניועוד הגשמי העולס כידוך אחר רוכו . כיויעוד

הבאמר השלישי

הרוחני כל אחד לפי מעשיו ואם הנ' שהם מסכומים בהם אחר שהייעוד
הטוב והייעוד הרע לעונן ב' שהייעודים ככל אחד גם כן מדה כנגד מדה
אמנם הייעוד הגשמי כבר נתבאר בפרק הקודם ואולם הייעוד הרוחני
יתבאר בקלות וזה שאחד מהייעודים התכליתיים בעבור והדבר כי הוא גם כן תענוג
הנפש אחר הפרד הדקויות בזיו השכינה והשגתה הנה אש כן הנמול מתיחס
תכלית ההתייחסות וההפך גם כן ענין העובר הרחוק כחיי מהדקויות
הנה רחוק הנפש מהשגת מה שכתבנו היה ענין מתיחס תכלית התייחס
פליטי שהחדים גם כן לפי מה שבראה במדת ראש השנה נדון אחר רובו
כלומר רוב מעשיו ואפשר סלזה רמז גם כן ר' עקיבא בחתימת מאמרו
והכל לפי רוב המעשה וכו'

הפרק חג

בהתר קצת ספקות יקרו בשני מיני
הייעוד: אמנם הייעוד הגשמי כבר יוספ'
בו תחלה היה שיעבור שלא יתקיים

לאחר מהסבות שזכרנו איך הונח במקרה כן וכיחוד הייעוד הטוב אינו
חוזר והנה הפרס אל לנו שהייעוד הטוב אינו חוזר ב' שאנחנו נראה
מאמרים לרזול הפך מה שנכתב והוא מאמרים שבר מצוה בהאי עלמא ליכא
ואמרו בני חיי נמזוני לאו בזכותא מילתא תליא אלא במזלא תליא מילתא
והנה פסא אלו המאמרים שנתירים הבתוב עם שנמצאם בותר קצתם וזה
שבמקום אחר אמרו איך מזל לישראל ג' מה שבא בקבלה אמרם העולם
נדון אחר רובו והוא מן התורה איך יתכן במדת פורענו שהצדיקים המועטים
היושבים בעיר שרובם רשעים יבטלו בעונם וכבר יראה שיהיה הפך מה
שזכרנו בקבלה האישית הנה אלו הספקות שאפשר שיופסקו הייעוד
הגשמי ואולם הייעוד הרוחני אפשר שיופסק בו גם כן תחלה הוא מן
השלא אחרי שהיא עקר הבטול והעונש האמתי שלא יעבור שלא יביע איך
לא כתבם בתורה ונתפרש הגשמי שאינו גמול וענין אמת ושיעבור שלא
יביע ב' אחר שהפרס אל לנו איך דבר דע יורד מלמעלה והו' אמת בענין
ממשיים עמו העיון איך יביע הדע לכפש ממנו יתירך ואי אפשר שיהיה
ע' אר התוכחת להגיע תיעלת לזולתו שהרע המגיע לכפש לא ירבים כזולתה
שלישי' איך יצויר מדוק ושני' זמני כנפש והנה כפי הקבלה הונח בין אמרם
משפא ר' עזרא בנהגס י' חס' ד' לפי שהו' פרס בקבלה שכתבתי הפושעים
תאבדו מה ער שאמר להיעות אשר תחת כמות רבלי הצדיקים הוא מן התורה
איך יבטול הפרס בדרך השכלי שאין לו סבן ההפסד ואם הונח שיופסק אל

הכלל הרביעי

האם תסוג אפר כפסג המאמר ה' שמאמרס זל כזה היועוד שהעולם נדון
אחר רענו הוא דבר מתמה וזה שבמעט העברות שביד יראה שלא ימצע
בענין מחלוקה אם סקוא פנ עהס בתשובה ואם שלא סכ והוא במריו והנה
אם סכ מהס איך נדון אחר רענו שהרי הוא כאלו לא עכר עבירה כאסר
אגרי מאמרים לרול על זה ואם הוא במריו איך יתכן שעס היותו רחוק
מהעבירה לו יתברך וכה אל נעמוות הקרבה והדבקות וכבר בא להס על
זה שלא יקח סוחר ואפילו סוחר מצוה הכונה מהס שהעוב' אף כעשותו מצוה
אחת לא יכופר בו כי אם בסוכו מהעבירה שבידו ו סימחונ הגמול והענש
אחר קמות הפך היוסר המדיני ואיך יתכן בחק היוסר האלהי וזה שהוא
סב נאר שהארס בהיותו בגוף וכפסס כדרך סקוי עוכר לא ההפך הוא מתחלף
במין נפס אחריו הפרדה יוראח זה להיותס כלתי מסכימים גדר זהנה בחק
פיוסר המדיני לא יתכן לתת גמול לראובן חלף העבירה שעבר סמעון וא
הוא מסכים עמו במין וזה להיותו מתחלף כאיס וכ' שלא יתכן לתת הגמול
לתי שהוא מתחלף עמו במין היתכן לתת גמול למיכאל חלף העבירה שעבר
אברהם ו כשנכח סיעבור זה בחק היוסר האלהי נפסס אחריו שהיתם
פחלק הנכבד מחלקו ואם איכנו מספיק באמת למה שהפסוט בהיותו
במורכב איכנו בעצמו אסר בהיותו כפרד ואם לא היו כמורכב סניעצמויות
אכל כנים סיעבור זה כהקו שהוא היותר ככון ויותר מתיחס הנה אלנו
הספיקות אפסר סיופסס ביועוד הרוחני וראוי שנאמר בהתר אלנו הספיקות
אם תחלה ביועוד הגסמי הנה הספק הא' חנתלה כמה שהוכח במקר' בפסיטא'
כב' ס' היועוד הטוב איך יעבור שלא יעצוב ס' אחר שהסרס אלנו ס' היועוד
טוב פדכו חוזר איך היתרממה סיקסה וזה שכאסר כפרוק ביועודים נמצא
שהיועודים הטובים שהס בקשר צתכאי קיוס כל המצות והחקים והמספטים
ואיך ספק שאסר הוא כזה התאר לא יעבור שלא יסוי היועוד פגסמי כמו
סכא במקרה למה שלא ינטרד לזיכך ומירוק ולננח היצר אלא אם כן
יהיה על צד הכסיון להוסף בשלמות כאסר היה ענין אברהם אבינו ע'ה
אכל לפי שהסרס אלנו הכל לפי רוב המעשה הנה כאמין ואם לא נכתב
בפירוס סיתקיוס היועוד הטוב לעובר לפי רוב המעשה אלא סכבר יעבור
פלא יביע לחחת מהסכות סוכרנו אכל אם היה שלא יגיע הנה איך היועוד
הטוב בשביל זה חוזר למה סהרע המדומה הטוב לעזרן הוא טוב לפי האל'
סתכלימו להגיע אל מדרגת הטוב האמתי מה שלא היה מגיע אליה בזולת
הרע אן הכסיון שהוא ונה יתאמת שעס היות היועוד הטוב הגסמי לא יביע

המאמר השלישי

מאמר שמואל לא יהיה בתחלת ביאת המסכים זמן התחייה ויחלוק אם כן
לפסע הנ' שבא בינא ואמכ' מאמר שמואל איננו מוסכם בגמרא כי מהחכמים
מי יחלוק עליו? אמנם אינו רחוק סיכום עם המאמר ההוא שבינא :
וכאמר שהיה מקובל אצלם שבנין בית המקדש לא יהיה חכף כביאתה משיח
וסהמאמר שבא משמואל היא על ביאת המשיח בלבד אבל בעת בנין בית
המקדש תהיה התחייה כמו שיראה מפסע' הגמרא וימא ואיך סיהיה אין לבנו
לדחות פסע' הפניא יהוא הסינו בפסיעות כן לזה מה שיראה שאיך
ס היה בתחלת המשיח הנה בתחלת הבית תח התחיריה לפי הקבל האמתי
והיא העניין הב' ואם ה' והוא אם יסתמו כחשיהם וימיתו אחרי קימם
אם לא הנה לא מצאנו בזה בדברי רז"ל דבר מבואר כל הצורך והנה נאחרנו
זל דברו ביהמסקול רעתם ונתחלפו בו כי הרב המורה הבחורו הגדול ונביא
באגרת אשר חבר על התחייה יראה שהעולם הבא המוזכר בדברי רבותינו
זל הוא העולם הבא לכל אחד ואחד אחרי המות מיד ובעולם ההוא אמרו
סאיך בו לא אכילה וסתייה וסיכה ומסמים אלא כדויקים יוסכין ועשרותיהן
בראשיתן וכחכף אצוי האכילה אבל בזמן התחייה יס בו אכילה וסתייה
ניתנן בו הדריקים תענוג כפלה ויסוגמה שלא יסנובראסוכ' זאחריו כן
ימותו ויחיו בפסותיהם לעולם הבא במעלה גדולה מממה סיו בתחל והרחיק
מאד רעתמי שיראה שהמאמר ההוא נאמר על זמן התחייה וחזק זה הדעה
באמרו כי האל יתברך לא ימציא דבר לבטלה ולא יעשה דבר אלא בגלל דבר
וחלילה לו מהיות פעליו הכסחים כפעל עובדי האילתים ובלסוף הזה אמר
ואולם בני העולם הבא אצל האנשים אינם בעלי אברים כי אם גופים :
ואולם הם צעגיים או עמודים בו קומות מרובעות אין אלה סכלים כי אם
סחוק לכל העמים מי יתן חרש יחדישון ותיה לכס לחכמה עד כאן והנה
הוא ורבים אשר אתו מחכמי שפרד ברעת הזה רנו בביאור העולם המוזכר
בדברי רבותינו זל ואולם בדרוש אשר אנחנו בו קצת האחרוני המתפלספי
דרכו דרך הרב אכל הר' מאיר הלוי וגדלים עמו וככללם הרמב"ן זל הרמ"ן
מאד הרעת הזה ולקחו המאמר כפסוקו שבאמר על זמן התחייה וזה שהעולם
הבא אחד המות מיד לא הוצרכו ללמד שאיך בו אכילה וסתייה והנ' שאמרו
רכים לזל יורג הנראה על הני השם הזה נאמר על זמן התחייה ונמצא להם נפי
מאמרי יורו פסעם שהקמו בתחייה לא ימותו והנה אמר מתים שעתיד הבה
לקחיו טוב אינן חוזר לעשרן כמו שהאריך בזה הרמב"ן כשער הגמול והסו
על מה שהחזיק בו הרב המורה מהיות כלי הגוף לתכלית הסמוס בהם כי הית

חבלל הרבעי

באחריה לצורך הסמום קידש זמן התחייה וא"כ אין חלה רוצה ככטול וערו
 כי בצור' הזאת סודו עמוקי אשר בעבורם הית' ראסי' ובעבורם רוצה הפס
 בקיינמה והנה הקיו' המקיף בגוף וכפס בהתיחדו נרעת עליון אינו רחוק אצל
 הסבב כענין במסה ולא יתואנו דכדי הרב ורמו בהם לסודות מסודו' ההכלה
 ואין ספק סמאמרי רז' כפסעס יחזקו הדעת הזה ואולם מה סירא'ה' שהם'
 הזה הוא כולל ב' הענייני' ויסתמשו בו לכל אחד מסיניהם כמו בפר' הד' ב'ג'ה'
 גם אומד סכאסר נתכונו בתכלית ונתעולות אשר בתחייה נמא' הדעת רזה
 ככחן גברור' ושאיין מקום לקוסיית הרב המורה מהיות כלי הגוף לבטלה ולזם
 נציה הכרעת הדעת הזה ער הפר' הד' שנכאר בנקצת הספקות הנופלו' כזה
 רז' כזה עתה ב' ואם הד' והוא אם יהיה בעת ההיא יום הדין המקיבל אצל
 רז' כבר יראה לסי' פסס הנכונות כיוסם הסס הגדול והגדול יהיה תחלה
 כזמן התחייה כמו שאמר' ורכוס מיסני ארמת עפר יקינו אלה' לחיו' עולם
 ואלה' לחרפות לדראי' עולם ויראה שהנס רזה יעשה על יד אליהו מהר' יגלה
 ככתוב הנה אנכי שלח לכם את אליהו הנביא לפני בא יום יי הגדול והנור' וכב'
 היה ראוי להיות סכלמה שנמצא בכתובים מנפלאות הפס היה על ידו נביא לא'
 לזולתו ולזה הנס הגדול הזה היה ראוי להיות כן שם' שנמצ' בכתובי' מנפלאות
 הי' ע'י' נבי' לא לזולתו ולז' הנס הגדול הזה ראוי להיות כן שם' שנמצ' בכתובים
 מנפלאות הי' ע'י' נבי' לא לזולתו ולז' הנס הגדול היה ראוי להיות ע'י' נביא אחר
 העשיתו מלאך' כגוף נפס כמו שנתאמת באליהו ז' והוא מה שכוונהו כד' :

הפרק הב

בתכלית המכוון בנס הנפלא הזה ותעולותיו .
 ולפי שהתכלית המשותף לכל הנסים והנפלאות
 הוא להקנות אמונה אמיתית לבושרים ולקבוצ' אית' ג'לב המחזיקין בה הוא
 מכוואר בנס הכולל הזה המשותף לאומותינו ולזולתנו כו' משאר האומות שהוא
 ראוי שיחזק האמת כלב המחזיקין בתכלית החזק' יקנה אותה כלב הפוסחי
 והבושרים כי בראותם והגידם אבות לבנים וכנים לאמתם אך עברו בהפרד
 כפס מהגוף המחזיקים באמונה האמתית יקבעו אותה הם כלבנס ולב בני'
 בתכלית החזק' והכופרים בני' אמינו מבלתו שיסאר להם ספק ויאמרו אך
 סקר נחלו אבותינו כאשר ייער הנביא וזהו אצלי אומר' והסיב' לכ אבות
 על בניס ולב בניס על אבותם וזה שהתחייה תהיה אם בבנים אם באבות אם
 בבנים שימתו קידם האבות והנה הנביא אשר על ידו יהיה הנס הגדול
 הזה כבר יסיב' לב אבות כסבת בניס שספרו להם אך עברו באמת הימו'
 ולב הבנים בא כן יסיב' על אבותם :
 ק' יוכים שראוי שיאמינו קצתם לקצתם .

הבאמר השלישי

היה הגתלה ברעת היות הארס כדון לפירוב מעשיו ככר אפסר סיות כשיאח
 סזה כאמר על היענוד הגסמוי בלבר ואס על כל פניס יתאמת גם זה הדעת
 גם כן כייענוד הנפשויה הנה נבק' אמצעי לסני הקצנות וזה כי כו' הסכ וכו' הענת
 במריו ככר ימנא כ' ביהס אמצעי והוא שלא סב בתסוכה אס נתעזל כה על
 דרך השכחה או סנכסל בעבירה סלא גסמר ממארב יצרו לא במרד ולא
 במעל ובכיוצא כזה רב חסר מטה כלפי חסר אמנס הספק הו' התל כיום
 האלהי אך יגמול או יעניס זולת העובר או העובר במין הנה ראוי סנאמר
 ברתרו כי כהיות הגפס כאסר התבאר מגדר העס אלא סהיתה צורה לגוף
 למה סתתן לו השלמות האנוסי כהתאחרה עם הגוף אמנס לא ססתנ כעצמ
 אלא סתפרד ממנו ולקיונה החלק הנכבד מהארס וזיה החלק ההוא הוא
 כעצמו קודם הספרד כלתי מסתנה אלא סנספרד מסבף וזיה הסוב והרע
 הגספוי איכנו טוב ורע באמת הנה ככר יתכן סיהיה הגמול והענס האצתי
 הסוב ורע האצתי סהוא הסוב והרע הקרוכני : : ולאמנס הספק הז' הגתלה
 בסאלה איך לא פחד היסר האלהי סיהיה לארס גמול וענס כגוף ועס אחר
 היות הפועל לעבירה או למרד הארס בהיות כגוף ועס הנה ה' זס ממה סיקל
 מאד לפי מה ספא בקבלה לפי סהמבון בתחיות המתים לפי מה סיראה
 הוא התכלית הז' בעצמו להיות הגמול והענס מתיחס ונכך באמרו ע' כ'ס
 עסנו ארמת עבר וקיינו אלה לחיי עולם ואלה לדראון עולם כמו סהתבאר
 במה ס'בא ב'ה והנה להיות מרה סוכה מרובה הנה כב מצאנו בקצ' החסידו
 לפי מה ספא בקבלה שלא טעמו מיתה אשר מכללס נתפרס במקרא
 על אליהו הנביא עליו הסלום הנה היום יילקח אדוניך מעל ראשך וגומר
 עד סעלה כסופי אס ורכב אס ועמדנו קיים מהרה יגלה כאסר אמר הנביא
 הנה אנכי שלח לכם את אליהו הנביא לפני בא יום יד קברול והנירא ונכאן
 הותרו כל הספקות והתלהלאל לבדו ומרומס על כל כרכה ויתלה :

הכלל הד בחהיית המתים

לפי סהסרס הזה מקובל כאומה סהוא מן התורה כמו
 ספא במסנה בפירוש הנה מה סצריך לנאצרו רעניו
 הא' באור הדעת הזה כעצמו ה' תכלית ותועלתו ה' סבת הענס האצתי
 לפי סוכסוד כסרס הזה עד סימדו כרעת הזה לעונס האומר סאינו מן ה' ר'
 שאין לנו חלק לעולם הבא ה' ה' קצת הספקות הנוסלות בו ולזה סמנו
 פרקי הכלל הזה ה' :

הכלל הרביעי

חפרק הא

בכאור הדעת הזה בעצמו והנה צריך להעיר
 כועל ד'עניינים האחד האם תהיה התחיה
 היכוללת או חלקית ואם תהיה חלקית באי זה חלק. הכ' בזמן התחיה :
 הב' אם ישתמשו בחושיהם וימותו אחר קומם אם לא הד' אם יהי' בעת ההי
 יום הדין המקובל אבל רז"ל והנה אין דרך להשתמש בידע' האמ' באלו פעניינים
 אלא מהקבלה ומה שבא במקרא על זה ומסקול הדעת וקסברא לבד ואומר
 כי לפימה שבא מפורס ורבים מסני ארמת עפר וקיצו אלה לחיי עולם וגומר
 ככר יראה שלא תהיה כוללת והנה יפכים בזה הדרס לרז"ל אמרס רבים
 מיוסני ארמת עפר וקיצו אלה לחיי עולם וגו' ולא כל יוסיני ולהוות אם כן
 חלקית הנה נשאר הספק באיזה חלק תהיה התחיה וכבר היתה הסברא
 מכרעת שתהיה כדדוקים האמורייט לבד אלא שבא מפורס הסך זה באמר
 אלה לדראון עולם וזה הממה סיוסף מכוכה בדיעת החלק שתהיה כו התכו
 והנה יראה שהדרך הנכון המושד לדיעת האמת בזה הוא כשנעמוד על
 התכלית אשר בעבורה יתחדס הפלא העצום הזה כי בעמדונו על התכלית
 אולוי יתבאר בקלות באי זה חלק יתאמת סיושב שתכלית הזה ולזה הכחנו
 החקירה הזאת ער הפרק הד' סוערנו בו היתר קצת ספקות למה שכבר נעמד
 על התכלית כמה שיבא בפרק הב' בנה ודי בזה עתה בא ואם בכ' סהו' בזמן
 התחיה בטר יחשב ספול מחלקת בזה כמה סנמצא בדבר לרז"ל וזה סמפסע
 מסת יומא יראה שתהיה התחיה בזמן בית המקדס לימות המסיה וזה ספס
 סאלגו מצנפת ואבנט אי זה מהס קורס ויתמהו על הסאלה ואמרו לכפיכנה
 בית המקדס משה ואהרן עמהס הרי סלקחו בפשיסות סבתחלת כנין בית
 המקדס תהיה התחיה ואין לומר סאמרו זה על צד הרחנות הלסך וסהלכונה
 היתה סלא תיה מקום לאותה סאלה ער ביאת המסיה סהרי רב סרר קרסיס
 והמחלקת סבאו בו הוא הלכתא למסיה ואיך לא נהרבה תקנות התקינו
 בימירח מפני הספק הזה כאמרס כגמרת ראש הסנה סהרה וינה ניפ
 המקדס ויאמרו אסתקד מי לא אכלנו בהאי מזרח וכו'ל' ונשפט מאמר אחר
 כס' חזאל המוזכר בחרבה מקומות יראה סלא תהיה התחיה בזמן יעות המס'
 וזה סהוא אמר כפידוס איך בין העולם הזה לימות המסיה אלא סעכוד מלכיו
 בלצד ואלו היתה התחיה בזמן הגוא היה הפרס עצום ביניהם למה סיראה
 בו בימים ההס יהיו כלה עמיס סכס אחר לעכזאתי' ויתקיימו אז כל היעודי'
 סבאו ככביאס כהיותס הולכים כחקי האלהס ותורנתו ויודעים את יי ער
 סיכבאו הבניס והבנות כמאמר חאל וייעודיס רבים דמויס לאלה וזה לפי

המאמר השלישי

אין הייעוד חוזר גם בעבר על פי הרוח ואם לא נכתב כהייעוד כפי' אב' היעוד
שכא כתיבה באופן שנכתב לא! יעבור שנכתב נסוס צד היה סיקה נעיר
ונבול פרוכז רשעים שהגורם אלהנו שהעולם נדון אחר רובו האים הזה
ימלט להיותו אונטגה השגחה איסית כמו שהארסנו כמה סקדס : ודי בזה
נספק הא' ואמנס הכ' והג' התתלים ביישיכ המאמרים לרזל אין התרס ממה
סיקסה וזה שהקרמות הכללות נתלמוד כחן כח הסתמות וזה אמנס פרס
גרזל בתלמוד אמרס אין למדין מן הכללות ואפילו ממקום סכ' כהן חוץ לזה
הכוונ' המאמר האומר בני חי ומזוני לחנו בזכותא תליא מילתא ירצה בזכותא
לבמרי ר'ל סלא יעבור זולתו סלא במזלא תליא מילתא כלומר בקנת וזה
כסתהיה המערכת מחייבת הטוב הקוא או הפכו הרבה פעמים לא תסיר
הוראת המערכת כשגיל הזכות או הפכו לזה רבה עם היותו צדיק כרב
חסדא שתין אבלי אכל הטוב המיוחס לו בשביל זכותיו הנה הוא צפון
לו לעולם הכא שהוא הטוב האמתי ואמרס ב'ב אין מזל לישראל ירצה בהלמט
כלומר שכבר אפשר שיהיו במדרגה שישגחו הפך הגוראת המזל ואמנס כסלא
יהיו במדרגה שישגחו בייחוד הנה תאמת בהם סיקה נדונים אחר רוב
העיר או המדינה או העולם : ונאמן בעל הסבר לשלם לזה הטוב הגשמי הוא
סאכר כרשעת הגוים ההם לשלם לו מהטוב האמתי נשעור חמתיהם לו אכל
כשיהיו במדרגה סיקה ומו כגמים הג' גחה איסית הכה לא יכסלו בעון זולתם
אכל אמרס סכר מצות בהאי עלמא ליכא ירצו שהסכר האמתי למצות אינו
בעולם הזה כמו סקדס נירמוז עם זה שהטוב הג' שמי אינו ע'צ הכוונה הראשו'
לסכר המצוה אלא להסיר ממנו מעיק השלמות והסכר האמתי הוא הטוב הגשמי
ודי בזה ביייעוד הגשמי ואם ביייעוד הרוחני הנה הספק האחר אשר לא סרו
הקורזמים ולהסתפק בו אין התרוממה סיקסה וזה שאין ספק שהעיריה
האל' יתברך בעצם ובטבעת חייב ייעוד רוחני לנפס העיכוד' לקסר והדבקות
אשר לו עם תכלית הרוחניות וזה ממה סיקה מפורסם לאברהם אבינו וכינו
ותלמידיו כמו שקבל משם ועבר ונתאמת אלנו ביייעוד בעניין העקירה כי
אחר שהונטחו אברהם ויצחק באמרנו כי ביצחק יקרא לך זרע ולא למלא
סחי אפס' לשלם לו ולהחליף' הסו' האמתי לא הי' עני' לה והאמונ' הזאת היתה
להם מפורסמת מא' והאכז' הנריסוה לכב' ה' ולכל זרע' ונז' היו בני ישראל סובלי'
עבוד' החזריים הקס' ולא היו עובדים יראתם שכבר יחסב שאם היו ישראל
שומעין להם ועובדים לא' היתה סיקבלות בסכר פנים יפות כא' מהם ולהיות'
סובלי' העניו' והרלו' לבלתי היו עובדו' ליראתם די בזה ראייה סיקה מקני' גמול

הכלל הרביעי

נפסי להיותם נמשכו אחר אמונת אברהם שהו דורם אמונת החדום ומנות המילה עם ז מנות שנצטוו בני נח ואמלא כן אין ספק שהיו בומרו ההצלחה הבופנו לנצח מהשענו המופלב ההו ואיך לא והנה המזנה הא' שנצטוו המין האנוסי והו' אסור ואכילת בשר לא נמצא בו ייעוד גשמי ולא רוחני וכשהותר הבס' ונצטוו בני נח ז מנות לא היה בהם ייעוד ג' כ' וכשנתחדשה מנות המיל' עמד לאברהם לא היה בה ייעוד רוחני לתורת האל ית' הוא דב' מושכ' בעצמו ומקובל להם ולזה כשנשלמה התורה האלחית התמיימה הייעוד הרוחני היה בה מותר במור למה שהתורו הראשונות להיות ג' פ' אלויות היה מקובל בהם ייעוד נפסי ואם לא נכתב אבל הייעוד הגשמי בתורה האלחית לא נשמע לעולם עד היצת ההיא אל לאברהם ולא בייחוד במנות המילה אבל סיתחייב לתורה האלחית טוב גשמי והיקצרו לכתו ולפרסם להו כנגד הטבע ועל דרך הגם והפלא נרי דזה בא' ואמנם הב' והג' והד' שהם נתלים בכיאו' איך יגיע הרע לנפש החנוטאת והשרש אללנו אין דבר רע יורד מלמעלה ואם היה סיגיע איך יצויר מרוק או הפסד בעצם הסכלו' ואם הוא ספק עצום ר' אוי שכאמ' בהתרו כי למה שהתעמר מגדר הכפס להיות עגס רוחני זולת ההסכלה והוא מבוא' ככפסו שהתענגו הוא זולת ההסכלה שהוכח היותה נפס מתענגת באהבה והר' בקות אשר לה באמצעות ההסכלה כבר הכחנו בה כח פועל מתפעל . וזה סקחה על ההסכלה בפעל פועל התענגו בעצמה והכח על התענוג א"כ מתפעל וכאשר נתאמת כנפש כח פועל ומתפעל הנה אינו רחוק סיתחייב ממנה ההפסד וזה ססנת הפסד בדברים אינו אלא בלתי הצוע הכחות המתפעלות לכחות הפועלות ולזה כשהיה הכח הפועל כנפש שהיא ה הכח על ההסכלה מקובל אלל הכח המתפעל שהוא התענוג הנה היא מוכח' לטובה תשחר ולא תפסד . וכשהיה הכח הפועל בלתי נשמע תכאר ה כך טכעה ושיגה העבר אלא סתתלפנה המדרגות בזה העבר ואולם יתחזק עד סיתחייב ממנו ההפסד אלא שהחקירה אם תפסד אל דבר או אל לא דבר ואם תפסד אל דבר מהו : ואם היה שלתי החקירה נעולות בזה כבר ידמה שההפסד האחרון אחרי העבר הוכינה בגרינס הוא הפסד ההכנה אשר נעצם בטבעו כאלו נסאר רוח ערוס בלא הכנה והוא אשר באפר שהא שירי הרבר השרוף אשר נשרף : ואולם כסלא יהיה במדרגה האחרונה מההפסד איכנו רחוק שיהיה לו מרוק זמני כאשר תבונר חכמתו : ואחר עבורה הזמן סתאאר במדרגה חכ' להסדו יתברך ויתעלה שמו למד : וכזה הותרו כל הספקות כלן לפי מה שיראה ואולם הספק

הבאמר השלישי

הזה יהיה גדול מכל מה שבא מהם בתורה האם להיותו כולל או להמסך משני
התכלית המכוון כנס לכלל בשלמות יותר מכל הנסים שעברו כאשר בא
ביוצרו הכביאים כבר היה ראוי שתיחד הנס הזה להעשות באמצעות נביא
סמך במדרגת המלאכים ואמר עמר שהנס הזה תכלית אחד מכוון גם כן בני
סעבורו היה ראוי שיעשה על יד אליהו הנביא ולא על ידי זולתו ולזה נאמה
שהגמול והענש האמתני ראוי שיגיע לעובר עצמו או לעובר ולא בזולתו לפי
היושר המדיני וכל סבך בחק היושר האלהי הנה איך די בגמול ועונש שיגיע
לנפס בהפרדה מהגוף שהוא ואם היה שהעבודה והעבירה ראוי שיחוסו יותר
לחלק הנכבד מהאדם למה שבהיותה בגוף לא יגיע לה גמול והענש כמו שקד
הנה אם לא היה הנס הזה כבר היה זה לאות חלילה בחק היושר האלהי ולזה
גזרה החכמה האלית כדרך כנס הגמול הזה שיסלם בו היושר האלהי והזדק מכל
ספנים ולפי שהיה המכוון כנס הזה הגמול והעונש בגוף • כבר היה ראוי
היעשה הנס הזה באמצעות הנביא הראשון שזכה למדרגה האחת בגוף ונפס
והוא אליהו זכור לטוב כי הנה עם היות שבא במדרס שחנך גם כן זכה לכך
הנה היה קודם התורה מצורף השתדלותו הנמרץ בתכלית הזה בימי אחאב
כאמרו עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים וגומר עם שהמדרס הוא
אינו מסכים כי אכקלום הגר חולק עליו כתרגום ואיכנו כי לקח איתו אלהים
ואם כבר סדרו לנו רבותינו ז"ל שזכו במדרגה זק זולתו מן החסידים הלה
הנביא הראשון שזכה לכך והשתדל בתכלית הזה היה אליהו זכור לטוב :
ולזה היה ראוי ומחוייב בחק היושר האלהי שיעשה הנס הזה באמצעותו :
ואמר עוד שבפעל הזה ישלם תכלית צורת המין האנושי אשר הוא א' בעצמו
עם התכלית המכוון בתורה כמו שקדם לנו בסוף המאמר הב' וזה אם ככה אינו
היוצר יתברך ואם בבחינת האדם שהוא התאחדות וחדכות השלם :
והוא בבחינתו יתברך ההטבה בתכלית מה שאפשר כמו שהבאר כל זה עם
וכאשר היה זה כן היס ראוי שיסלם זה באמצעות מי שזכה להתאחדות הזה
בתמידות והוא אליהו זכור לטוב :

הפרק ה

בסכות הענש המוסלג למי שיכפור בשרש הזה
לפי שתבאר מהפירוש הזה שיסלם הידן
האינושי בתכלית מה שאפשר וזה אם בבחינתו יתברך ואם בבחינת האדם
כמו שקדם והיה עם זה מחזיק האמת בלב יודעה והיושר האלהי מתפרסם
מאד בו כבר היה הכרחי מאד להאמין בווראוי שיש עונש נמרץ למי ש
שיכפור בו ולפי שהיו יעוד הזה מיוחד בתורה הזאת האלית יתברך למה
שהתעורר

המאמר השלישי

פתחויות האלהיות הקודמות מאד נער נח לא ישרו בתכלית הזה עש סהוא
עניין כנוד הטוב בתכלית מה שאיפשר בהפך מה שקרה בגמול הנפטי
סהיה מפורסם בתורות האלהיות ההם והוא ענין טבעי לנפשות כמו שקר
בכלל השלישי מזה המאמר הנה היה ראוי סיהיה היועד הזה בתורה הזאת
כמו שקדם ביישר הגשמי אלא שלא נתפרס בו כל כך למה שהיועו הגשמי
הוא רבד מורגש בחוש אס דרך כלל אס לעוכד האמתו והענין הזה איכנו
כרגם ער עת בא דכרו וליוקר הענין הזה ומעלתו גזרה החכמה האלהית
בפימה סהוא מקובל אצל החכמים זל סהכופר בו שאינו מן התור' לא זוכה
לתחיה וכלסון הזה אמר בגמרת סנהדרין הוא כפר בתחיית המתים לפיכך
לא יהיה לו חלק בתחיית המתים וזה המאמר אחר ממה סיורה סהעלם
הכא אצלם הוא תחיית המתים וכבר יורה גם כן מה סדרסו בספרי
למען ירבו ימיכם וימי בניכם ימיכם העולם הזה וימי בניכם לימות המשיח
כימי השמים על הארץ לעולם הבא וזה סכבר יראה סלקחוס כסדר :

הפרק הר

בהתר קצת ספקות הנפלים בו חז
סכבר יסיגו ספקות עצמות בענין
בעצמו וכאופן סהוכח תחלה באפסרות
הענין בעצמו וזה סכבר קדם לנו בכלל הב' מהמאמר הב' שמה סאפסרות
מציאותו בלתי מצייר אצל הסכל לא יפול עליו סס היכולת לזה לא יפול
סס היכולת על המושכלות ססודרס נמנע וכאשר היה זה כן והיה בהפסד
האים המורכב סנעדרו חלקיו הפשוטים אל יסודות' אף אס יתאמ' ה
סיסוכו החלקים סהיו חלק ראוכג' להתחבר ברצון האל יתברך הנה אין
המלט מסייה כריאה חדשה ולא יתאמת בו היות הוא הוא ולפי ס
סהוכח אחר התכליות העצומים בנס הזה להראו' בו הישר האלהי לתפארתו
והעונם לאים ההוא בעצמו ב' אס נוד' סכהתחב' חלקי המורכב הפשוטי ירא'
בו היושר הזלה הנה אס היו החלקים ההם קצתם כבבנינות יסוד הארץ
וקצתם במרכז הארץ או כמורכבים זולתם ער סהיו קצתם מגויית הארזה
וקצתם חלק מהנמלה האס יתפרדו כבעלי חיים ויסוכו חלקי האים ההוא
הזוכה לתחייה הנה זה רחוק הרבה מסיצניור ב' אחר סהוגח אחר התכליו
העצמיים להראות בו היושר האלהי הנה אין יעבור סיהיה הנם הזה בקצתם
וכקצתם לא סכבר הוכח כן בפרק האחר מהכלל הזה וזה סהיושר האלהי
לא יראה באותו קצת שלא יזכה לנס הזה ד' כבר יוספק אס תהיה התחייה

חכלל הרביעי

לכל אומתנו כפסג המפג' שאמר' כל ישראלים להס' חל' ועל' הכא' אם ימות
כלס קוד' זמן התחי' וזה שהמאמ' בשיקומו ויהיו אחרי מות' ואף אם ימות
אח' התחי' מוגנה מאד שכבר יתחייב סימסך הענין כן בהתמדה והב' הכתו'
זונח ואומר לפני בא יום זו הגדול והכבוד : וכבר יורה זה שהנס' הבולס'
הזה יהיה בעת אחר לא יאסך כן בהתמדה ה' לפי שנמצא בבבאי' ויענה'
לכלל אומתינו עובדים המכהג הטבעי כמו אריכות הגמי' כאמרו כי הנער
בן מאה שנה ימות והחוטא' בן מאה שנה יקולל וכמו הייעוד בנבואה באמ'
ונבאו בניכם ונכונתיכם זקניכם חלומות יחלמוזן באהבס' חזיונות יראו
הנה כבר יסופק אם הייעודים האלה כזמן התחייה או לימו' המשיח ואף
סיקיה הוא דבר מתמיה וזה שאם הנה הייעודים האלה בעת התחייה כבר
יהאיה שיסתמו כחוסיהם ושימתינו והיא הפך מה שהוכח ואם הוא לימות
המשיח הנה מאמר שמואל הוא הפך זה שאמר חין כן העולם הזה לימות
המשיח אלא שעבוד מלכותו בלבד הנה אלנהם השפקות שישיגו הענין
הזה כפי מה שהוכח וראוי שנאמר בהתמדה אם הא' והב' הנתיים באפסרו
הענין בעצמו הנה למה שהתבאר היות יכולת השם ית' בלתי בעל תכלית
ויריעתו ב' מקפת עניינים בלתי וכל אחר מהדברי' אצלו אף אם הנה רחוקים
מהטבע כתכלית המרחק קרובים אצלו כתכלית הקרבה על יחס אח' אין
הפרש כיניהם הנה אינינו רחוק שבזמן שבזרה חכמתו להיות הכנס העצום
הזה יהיו חלקי המורכב באופן שיוכנו לסוב להתחבר כבראסונה מכלתי
שיצטרך פרוד חלקי בא' אז זולתי אלא שכבר יראה שלא יתחייב כנס הזה
שיהיו החלקים ההם בעצמם וזה שלפי שהיא מנואר שאף בהיות החלקים
ההם בעצמם לא יתאמת בהם הנתס הוא הוא הנה אין תיעלת בהתקבץ
החלקים וכל סכן אם יצטרך להפרדים מבא זולתם אלא שכבר יראה כהם
היושר האלהי כי אם בריאה יברא זו כמזג ונתכונה שיהיה בה ראובן
על דרך משל ולא יכול משערת ראשו ארצה שהוא עצם עומד בעצמו
מתאחד אל הבריאה הזאת אין שפק שהנפס הזאת וכחותיה תשתמש ב'
בגוף הזה כשתתאחדו כמו שהיתה משתמשת בגוף ראובן כסנה ולפי
שמכלל כחותיה הזכירה והדמיון הנה בגוף הזה תזכור מעמדה ה'
הראשון כאלו היתה מתאחדת כחלקי היסוד והפסוטים שה' גופו נתחלה
מורכב מהם כי אין רשס' לשקל אחר מיסוד המים על דרך משל אם
תהיה מקערורית היסוד או מגבנינותו וזה מנואר בנפשו ונאמר
שהנפס הזאת תשתמש בגוף הזה כן יצדק שיתאמת בן היושר האלהי :

המאמר השלישי

ראוי לא והנה ראובן על דרך משל כסנולד קטן הקומה עם כפשו הצומחת
וגדל אחר כך הנה אם היה שחלקי גופו נתהוו וזו המזון היורד מכלי גופו
הוא מבואר בכל חלק מחלקי גופו שנתהווה מן המזון שה' חנן מגופו ואם
הוא בכלל גופו עזם אחר כך הנפש מזאת המתאחדת בגוף הזה שהיא על
תכונת ראובן כשזה אם היה שחלק גופו ממקומות מחוץ הנה בהתאחדם
עם הנפש הזאת הם עזם אחר ממה ולפי שהנפש צורה עצמית לבע' הנפש
נתתן לו עצמותו הנה הנפש הזאת צורה לגוף ותתן לו עצמותו ולפי שהנפש
לא תשתנה עצמותה הוא מחוייב שהגוף המתאחד עמה יהיה נגדר עמה
כשם שהמזון נגדר אחר האקבל המזון ושכ' להיותו גופו וכבר יראה זה
ממה שקבלנו דל' ואמרנו עתידין דריקין שיעמדו בלבוסיהם קו' מחטה :
והבוזנה במאמר הזה למה שבלגת העיריה מגונה סכנר גזר הסס ב
בארם כד' עתו טוב ורע ויעש להם כותנות עור וילביש' אין ראוי שיעמדו
ערומים ולקחו הקו' מהחטה להורות בו שהסס ית' ימציא הרב' באוסף
היותר משוכח וכשם שהחטה יוצאת בלבוסיה לשמירתה מהפגעים כן
הדריקים עומדים בלבוסיהם לשמירתם וזהבנות אלא שהתבארנו המאמר
שכאשר אין קפדה בלבוס אם הוא מהחלקי עצמ' שנקבר בו ובלבד שיהיה
בתכניתו וכאלו הוא ישן במלבוסיו שבזה היראה מהביחוד האים כן הגוף
אין קפדה בו שיהיו חלקי היסודות אותן חלקים שנפרדו ממנו ובלבד
סיהיו באותו יחס עצמו וכמו שאמרנו ואם אין המלט משנאמר מסי' היו
החלקים ההם שנפרדו מהמורכב הראשון אין הזיק כזה . הנה יראה
בהתר' אלנו הספקות : ואונם הנהגתה במה שהונח היות הגם בקצתם
וכקצתם לא אין יעבור זה הנקח היושר האלהי הנה ראוי שנצדק לנומה
סיעדנו גפ' הא' והוא באור החלק שתאמת בו הראות הישר האלהי ואומר
לפי שאין המלט מפשט הכתוב המורה שלא תהיה התחיה כוללת והיא שכבר
התבאר שאחר התכליות העצמיים בהראות היושר האלהי כבר יראה
שתהיה התחיה כצדקיים גמורים וכדשעים גמורים וזה שרי בהם הראות
היושר האלהי לחיי עולם ולא להלחרפות לדר' און עולם : ואמנם הבינוכיו'
נאותם שלא הגיעו למדרגה שעבה הים הגדול והנידא הזה בעבורם הנה
להם בממול הנפש : ואם היה שלא ישיגו מהגמול הנפשי כחיהם קרה להם
זה למענט מדרגתם . והנה נאמץ הדיין לסקול במאזני חכמתו שיענ' הגמול
הגממי ההוא שהיה ראוי לתת לנפשי שנים או כאשר יגזיר חסדו הפשוט
בגמול הנפשי והנה יצדק היושר האלהי כאלה במסקולת שני מיני הגמול

הכלל הרביעי

לזה יראה שאמר המשורר משפטי וז' אמת דרקי יחדו כלומר שאם היה
שהגמול הנשמי לא יזרק בקצת בני אדם הגה יעדקו יחד הנשמי והנפשי
והנה ראינו לפרש זה על משפטי וזהמשל לאדם ולא ראינו לפרשו בהנח
המשפטים כי באלה לא יפול עליו אמת ושקר אלא באה ומבונהאו נכו'ונאל
או בלתי נכון ונאות והנה לפי זה הזוכים לתחיה הם הצדיקים הגמורים
שהבינוניים שאינם ראויים לכנס הגרול הזה היום האלהייתן להם שלא יזכר
בו ולפי זה יהיה אמרו כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא אחד מכענייני
אם שנאמר סירצה בו רוב ישראל למה שהשרש אנחנו אין למדין מן הכלל
אפילו במקום שנאמר בהן חוץ ואם נאמר סכל ישראל יש להם חלק לעול'
הבא כלומר שהוא ירושה להם ייעוד בתורה הזאת ואם היה בתודו האלהי
שעברו לא תיער לעולם עד שאם היו כלם צדיקים היו זוכין לזה והזוכים
זה מפסוק ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ והיא ארץ החיים מה שאין
כן בעם אחר ואם שנאמר שהעולם הבא כולל זמן התחיה והגמול הנשמי
אחר המות וכבר יראה באמרם חסידי אומות העולם יש להם חלק לעולם
הבא ואינו נראה שזכו לנועם התחיה וכן נראה ממטבע ברכת מאורות
של שבת סיסבה הנראה על ד' עתות באמר' אין ערוך לך וז' אלהינו בעול'
הזה ואין זולתך מלכנו לחיי העולם הבא אפס בלתך גואלנו לימות המשיח
מי רומה לך מושיענו לתחיית המתים • וירמה סנוקחו כסדרן תחלה
בעולם הזה שהוא הקודם ואחריו העולם הבא שהוא אחר המות מור:
ואחריו המשיח שהוא קודם לתחיה ואחריו תחית המתים שהוא כולל הקימ'
והשעם הנמשך אחריה ולפי שהאמ' האחר זולתו מהמאמרי יחיינו שהעל'
הבא ירצו בו זמן התחיה הנה יראה שהשם הזה יכלול בניה' נאולם אם נאמ'
שאינו כולל רק זמן התחיה הנה יצטרך לפרש בטבע הברכה שהעולם
הזה כולל העולם הזה בחיים וכמות והעולם הבא ירצו בו נועם זמן
התחיה אחרי הקימ' וסדרו ראשונה פתי קצות הזמן יאחר סדרו האמצעי
והם ימות המשיח והקימה והוא אשר רנו בתחיית המתים ובהנה אין שיהיה
מפיהשם הזה כאשר כתבאר בתכלית הנרצה כנס הזה ותועלנחיו והוא
הראות היגשר האלה להיות הבצול והעונש מתיחם והקבא' האמונ' והתכל'
אשר בכריאה הוא מבואר שאין מקום לתפישת הרכ המורה ברעת הבכונ'
האומר שהזוכים לתחיה לא ימותו ולא יאכלו כפסס'א המאמר צדיקים
יושבים ועשרותיהם בראשיהם רוצ' לומר ועשרות שלמותן בראשיהן ובהנין
פזיו השכינה וזה שכבר היהמן ההכרח להיות כגופן וכאיברהים וככלי

המאמר השלישי

סמיסן למען הראות הישר האלקי ועו' שאם היה שלא יאכלו ולא ישתמשו
 בחנם האדם ובאכזרי התולדה הנה ידברו וישמעו ויעבדו את ה' ויחזיקו
 בתורה בעיניו כאלו יעווד שאם זה יקנו האמונה הנכונה לזולתם כמנ
 סיתבאר ענין בהתר הספק הר' . ואמנם הר' התלה בזמן שקודם התחיה
 אם ימותו כולם וזה שאם נקח תמונה כפשוטו לומר שכל ישראל יש להם
 חלק לעול' הבא הנרצה בנותחית המתים בכר יחשב שהיה מן ההברח שימותו
 כלם קודם התחיה ואמר שאף כשנקח המאמר כפשוטו בתחיה וסתחיה
 הקדמה כוללת הנה לא יתחייב מות כלם קודם לכן : וזה שהעולם הבא
 יכלול הקימ' זמ' שאחרי הקימ' לזה הר' אם בע' הקימ' אם הי' סל' זכנו לרבנו
 והתאחדות נקיה סיסתמנו בחוטיהם וימותו הנה יהיה להם חלק לעולם
 הבא למה שכבר קדם שמתעלת הנם וזה להקט' אמונה בלב זולתם אשר
 מהבד' הוא יזכו למה שהיו זוכין בו עם הנם הוא ויתאמת אם כן שכל
 ישראל יש להם חלק לעולם הבא וישבול שהמאמר המחייב לחסדי' א'
 אוננות העולם שיש להם חלק לעולם הבא נאמר על הרור' הוא שבזמן
 התחיה וההורות נמשכין אחרי כן מבלתי שיתחייב שיזכו לקימה נאיד
 שהיה התר' השפק החמישימה שיקל מאד והוא שהיעוודי' הנמצאים ב'
 גרברי הכניאים יתקיימו כרור' הוא שבזמן התחיה ובדורות הנמשכין
 שהם יושפעו מהקמים מרוח רעת ויראת זו' ואם היה שיתמסו בחוטיהן
 כלם ויאריו ימים ויולידו מבלתי טיקרה מזה כאל' זהו מה שיראה בהתר'
 אלני הספקות לשי' ההקדמות סבירנו מהקבל' ועמה שירא' מהסכרא ומסקו'
 רדעת והאל' יתברך יודע ישתבח שמו ומרומם על כל ברכה ותלה :

הכלל הה' בניצחות

התורה והוא שני פרקים הא' איך ראוי שיזכר לפי מה שבא
 בקבלה ובאופן עמידתנו עליו . הכ' בהתר' הספק
 אחר שאיפשר שיסופק בו .

הפרק הא' הנה לפי מה שבא בקבלה התורה הזאת האל'
 יתברך הכוללת תורה שבכתב ותורה שבעל'
 פה היא נבחרת כמו שאמרנו זל' מלמד שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה
 לזה אי אפשר כנסם בד' שתבטל אות שתבה מנוה ממנות התורה ואף על ידי

הכללה חמשי

כפיא אלא סהדרס אלגנוי שהכניא להוראת טעה יכול לחדש אולהתיה
אסור ובלתי סלא יהיה בו כד עבודה זרה כאלה כהר הזרמל וכך בית
דין מתניין לעקור דבר מן התורה בשם ואל תעשה וזה אמנם לעסוף סייב
למנוה ואמנם לא יקרא זה כיוטול לפי זה מעצם התורה והקבלה ואלום
כתאמת זה משאת הקבלה אמנם כל זה בגמ' סנהדרין וכבר נעמוד
על זה מזר הסברה נסקול הרעת גם כן כלומר כנחיות התורה וזה שלמה
שהתבאר ממה שקדים היות התירה הזאת בתכלית השלמו להכיא המחזקים
בה שלמים הני או חסרים אל הקבלה האנוסית והתכלית הנכסף למה
סתיוסר תכלית ההייסרה אל שלמות הנדרות ואל השכליות ותעורר גם כן
תכלית ההתעוררות העבודה והדבקות אחר כך אי אפשר שתהיה בטולה
בכל אובחלק אלל כשתומר באחר שהמאמר סתתבטולל תומר באחרת
הוא דבר בטל למה שהתכלית הנרצה אלל השם יתברך וכנחיותו שהוא
ההטבה אי אפשר שתתבטול ולזה אם היה שתתבטול זאת התורה היה כהכרח
כשתומר בלה אומקצתה: ואין האלט מהיות התורה האחרונה בשער
השלמות אשר בראשונה ואם בשעור פחות ממנה ואי אפשר שיהיה פחות
ממנה למה שלא ימסך התכלית הנרצה אלל השם יתברך וסתהיה כשעור
השלמות אשר בראשונה גם זה בטל למה שכבר תהיה ההמרה פעל הדין
אין תועלת כגולה הוא מכואר מזר הסבר' ואזון הרעת שזאת התורה אי
אפשר שתשתנה בשום צד והנה מהמחברים האחרונים מי שהראה פ
פנים מזר אחר וזה שלמה שיהיה הפעל הזה מנתינת התירה מפועל בלתי
בעל תכלית השלמות הנה יתחייב שיהיה הפעל בתכלית השלמות מה יש
שאפשר לזה יתחייב לפי הטענה הקודמת המנע כטול בכל או בחלק
ואמנם אם שהטענה הזאת אמתית כעצמה אם לא יאמר בה יותר מזה
השעור לא תתן האמת כזה הדרוש על כל פנים וזה שיש לאומר שיהאמר
ספעל השם יתברך ויסתבח שמו ובנתינת זאת התורה היה בתכלית השלמו
מה שאפשר לפי המקבלים וזה שהחייב שהניחו לא יתן יותר מזה אל זה
אם היו המקבלים יותר שלמים או יותר חסרים כבר יהיה אפשר בהם
בטול התורה הזאת בכל או בחלק כשתומר באחרת טוב ממנו לפי המקבלים
כמו שקרה בתורת אדם הראשון שאסר להם כשר והותר להבני גח ונא
סקר לתור' נח סנתיחד מכללם יחד כך יגדלל בתורה הזאת שיש בה גם
בן מהשיטיב קצ' המנות הקודמות מלבד התיספות מה שלא יענם אלל אחר
שהתבאר ממנה כל זאת התורה היותה בתכלית השלמות אם לשלמים בגמ'

האמר השלישי

המשכילים יחידו פגולות למה שכא משלמות החכמה ואם לחסריו ואם
למה שכא משלמות המדות ובערת הלכות ועבורה ולדרכות והאהב אשר
היא הקנלחה הנכחית כמו שכא כל זה בסוף המאמר השני הנק' אם כן
יתחייב נהכרח שיהיה זאת התורה בכלל נכחית וזהו מה שרצינו לבארנו:

הפרק הב

בהתרשק שאיפשר שיסופק בשורש הזה
והוא אם לפי שאינינו רחוק בחלק המקובל
והוא התורה שבעל פה שילדו בו שפקות ומחלוקות ואף כי בתור שכתב
פבר יהיה רבר בן או דברים שאיפשר שיסופק בהם ואיך לא וכבר קרה
נתורה הזאת האלהית מחלוקת מורים היונה אלהית וחלוקים ב
בשריה מהם מאמינים שחלק ממה נכחי וחלק בלתי נכחי ומהם חולקי
בפירוש חלק התורה שכתב וכרוב התורה שבעל פה ומחוקין בטענות
כאמרם שהם מקובלים מחכמים אומתם ומזקניהם כדוקין הנקראים
היום בקצה המזרח והדרום קראים היהאס דבר יוכל להתחזק בו ולהכריז
בעל האמונה האמתית אמנתו וזה כי לכל אחד מעבלי הכתות מחסכה
בוכר באומנתו וחול' שלא יכ' כשד וכדגור כא באמתית דעתו וסקרו דעת
אלתו וכבר יראה שאין ההכרעה הזאת נתונה לכל אחד בפי בחי' ציור
פאם היה השער הזה פתוח לבחור באמונת איש היסר בעיניו לא יסאר
בה כת קיימת באמונה להיות הציור באנשים מסתבה תמיד וכאשר היה כן
איך יבטח בעל האמונה האמתית באמינותו מי יתן וארעי: ואמנם התר
הספק הזה איננו ממה שיקשה עם מה שכא בתורה על זה ונתפרס' בקבלה
זה שהשרס' אזלנו כאשר יסופק או יפול מחלקת דבר מדברי התורה
סהמספט ליושבים לפני השם יתברך במקום אשר יבחר באומרו כי יפלא
ממך דבר וגומר וקמת ועלית אל הכהנים או אל השופט ואלוי' אם לא היו
בהם כמה אחת אנו מחוייבים להמשך אחר הרוב והי' החיוב הזה לפי הקבל'
אפילו אומרו לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין ושמו זה על
אמרנו לא תסור מן הדבר אשר יגיד לך ימין ושמאל עד שכא בגמ' מצינא
במחלקת שבין ר' אליעז' וחכמים בתנורו של עכנאי שיצאת בק' ואמרה מה
נכס אזל ר' יהושע עמד על רגליו ואמר לא בשמי' היא וכא הפי' שבב' נתן לנו
התור' וכתוב' בה אחרי רבים להטות בארו בזה שאף אם היה האמת בכוב'
התורה כר' אליעזר שאחר שרוב חכמי ישראל הסכימו בחלופו אם שלא הפי'
כן כוננת התורה הם שומעים אחר שהשרס' התור' לילך אחר הרוב
אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכבר היה ראוי להיות כן פאם לא

הכלל השישי

היה המיזב היה להמשיך אחרי הכהנים או אחרי הסנהדרין אשר יהא כומו
ההם אלא בתבא וקשר סביביו להלכה הנה היה הסע פתוח לחלוק עמהם
ולמדת פיהם כל מי סיתתקם ויאמר שלא הסכימו להלכה ויהיה גם כן
מכה שירכנו מחלוקות בישראל ותעשה תורה באלף תורות אבל עם החזק
הזה אי אופשר שיסאר מחלוקת אונספק ברבר מדברי התורה אם לא היה
משופק לבולם אולי רובם מה שהיא רחוק מאד ואם היה נמצא הדבר הרחוק
ההוא הנה יש בו דרך ידוע לפי שרטי הקבלה איך נתנה בספק ההוא
וכאשר היה זה כן המחויק באמונה על פי הסכמת השופטים או רוב כמות
הוא ומחלק מהחדר ומהערשור בתכלית מה שאיפשר וכאשר יוסב עלינו
מהכתות סכגדנו כמה ידוע איפה הכת המחוקת על פי השופטי אורוכס
באמר שהוא ידוע ומפורסם לכל הכתות שבעת הולד המחלוקת הזה מהכת
האחת היו המון העם שלא היה חלקם בחכמה ובעיון כלל ולזה הוא מנאר
סאין מחלקתם עלינו דבר שיקרא מחלוקת וסבא לכלל ספק אבל מה
שיחשב שהוא מסתפק עלינו הוא כת הדוקי שמסתפקי בקבלתן מחכמיהם
ואענם הוא מפורסם גם כן לפי הזמן שהועתקו אלינו קורותיו שכומן
אנשי כנסת הגדולה שעל פיהן אכזו חיים היו הכהנים הגדולים והסנהדרין
מהפרושים והם אשר מסרו הקבלה לבעלי המסנה והם הרבו והפליגו
לדקדק ולפלפל בתורה ויפלום עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן עד שבא
האחרונים והוסיפו בתאוד דברים ועניינים הוא מכת הנמנע למעין
בהם סיהיה כרוי כמו שהיא בלי ספק בכת הדוקי שיסוד כריאת מפורס
עם שהוא קל הבריאה והמחשבה לקחת הדברים כפססן בהסך מה שהוא
בקבלת האבות שיש בה שרשים וענפים וענפי ענפים עם הפלג ההסכמה
מה שהוא נמנע להם הבריאה והחדוש אם לא מפאת הקבלה האמתית •
וכמו שאמר הרב בפתיחת המשנה וזה לשונו • וכאשר השלים רב אשי חבור
הנכבד היה עלינו לעד באמן די רוח אלהין קדיסין ביה ולזה לא נסאר
ספק וערשור עליו בעבור מחלוקתם כלל • והתלה לאל לבדו ומרוסם על
כל ברכה ותלה •

הכלל הז' בהברל

שביז

משה רבינו לסאר הנכאים : הנה כפי מה שבא בתורה
הקבלל מכואר אם במופתים אם אענם הכוואה ולזה סמט

פרקי

הבלל השמש

פרק זה הכלל סני :

הפרק חא

במופתים אמנם ההכרל במופתו בא בתורה
כפי רום אמרו לכל האותיות והמופתים אשר
אשר עשה משה לעיני כל ישראל הנה הכרלם כשלשה ענייני' אם ברבוי'
הורה באמרו לכל האותיות והמופתים ואם כפרסומם לעיני הבח המגברת
אשר נתפרסם עניינם נשעור גדול מהחכמה כמו שרמזו זה בגמר' מנחות
אמר ליה יוחני וממרא למשה רבינו משה תבן אתה מכניס לעפרים והורה
בזה באמרו לעשות בארץ מצרים לפרעה ולכל עבדיו ולכל ארצו . ואם
בהתמדתם וחורה זה באמרו ולכל היר החזקה כי התמדת המופתי' בדת
המזן הנהגת עבני הכבוד ארבעים סנה בכדמז באמרו ולכל המורא הגדול
באמרם זל ובמורא גדול זה גילוי שכינה עם סכלל בו אשר קרן עור
פני משה אשר באמר בו ייראו מנשת אליו אשר כל זה היה היר החזקה
ואחשוב גם כן סדרמז באמרו את מעשה יי' כי נורא הוא אשר אני עושה
עמך ויחזק זה אלני יעוד הנפלאות הגדולו אשר לא שמענו אחרי המעמד
הזו ארוש כפלאות גדולות אשר לא נכראנו וכן אמרו כי נורא הוא המתיחס
לאמרו ייראו מנשת אליו וכן אמרו עמך שירה לנלכדו אחרי שאמ' כפסו
היה נר כל עמך אעשה כפלאות ואמרו גם כן וראה כל העם אשר אתה
בקרבו יחיויב אמרו אשר אני עושה עמך שב אל משה ולפי סרבו ופרסו'
היה לעיני פרעה ולעיני עבדיו והתמדת' היה לעיני ישראל לכד סדר לפרעה
ולכל עבדיו קוד' אמרו ולכל היר החזק וסד' לעיני כל ישראל בסו' שהי' ל
לעיניה וככ' ירא' שהי' סד' חכתוכו' נהדרג' סלמ' שהיו המופתי' יקנו אמונ' סלמ'
בנפש הנהגת' לת רבויים יחזק האמונה ויחזק אותה עוד פרסומם למה
סיקיים אמונתם ויוציא מהם חסד הערמימות ויחזק אותה עוד כמה סאי'
ספק בו' והתמדתם כינצא מהם חסד הלהבו והכסוף ואוחזי העבים סאי'
לעניינם קיום והתמדה והנה חתם במורא הגדול שהוא המופת היות' כפלא'
נאי' תכלית למה שהוא דבקות השכינה עם ישראל וביחוד עם משה
בהתמדה והיה ריבוי לברוי יתרון על זולתו מהנביאים גם אם לא נשתמם
מהקבלה כמה שהישראלתנו מעמידת השמש למטה וזה שאם היה מופ' יהושע
גדול להיות נשאו יותר חסוב מהרבה מהמופת' הנה מופת דבקו' השכינה
עם משה יותר גדול הרבה להיות נשאו יותר חסוב לאין סיעור . והנה
הסכמנו בזה לדעת רזל במשכת בתרא פרק תלמידים היו לו להלל הזקן

דמאמר השלישי

ל מהם ראויים שתצדק עליהם סכינה כמסה דבינו ול מהם שתעמדי
 להם חמה כיהוסע כן כן ואין ספק שבאמרם ראוי שתצדק עליהם סכינה
 כמסה רמז אל זה הרבקות שאם היתה הכוונה בכנולא הנה ניהנפע שרתה
 סכינה גם כן ואל זה רמזנו בכלל הדמאמר הכי בהתיר הספק אשר זכרנו
 ודיבזה במופתים עם מה שבאמר עם וכי כתבא בכלל הא הפועל לנסלא
 גמה שאין ספק בו ואין תועלת בהשטת הדברים

הפרק הב

כענש הנכנולא אמנם ההכרל כענש הנכנולא
 הנה באה כתורה בפירוש אמר אם היה
 נביאכם יי במראה אליו אתודע בחלוס אדבר בו לא כן עבדי מסה ונאל
 בחתימת התורה ולא קם נביא עוד ניסדאל כמסה אשר ידעו יי פנים אל
 פנים והרכ בפירוש האשנה באר ההכרל הזהכר עניינים הא היו נכול
 שאר הנביאים באמצעי וכנולאת מסה בלי אמצעי הכ היות שאר הנביאים
 לא יתנבאו אלא בחלוס הגילה או ביום כתרדמה כופלת עליו או ימצאה
 ענין יתנבאו כנהרגסו ותשאר המחשבה לבודה וזה נקרא מראה או מחזה
 ומסה היתה הנכנולא סודת עליו ביום והוא ער עומד אצל שני הכרובים
 הג' שאר הנביאים כשיתנבאו במראה או ינבא ידומלאך יודעו איבריהם
 תמצאם חרדה גדולה כמעט שתצא כשמתם ומשק לא היה חרד ואעפי
 סקי מדבר פני אל פני הד' כי שאר הנביאי לא היו מתנבאו כסירנו והיו
 מהן דרובין להצעו כענין אלים אמ' יעתה קחו לי מבגן ומסה היה מתנבא
 בכל עת כמוסיר באמרן עמדו ואשמע מה יוצג ומאמר ר' זל מסכי למ' שאמר
 דב' אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקד' אהרן בכל יבא ואין מש' נכל
 יבא אל נדברו הרב ואמנם שרם ההכרלים כלם הוא אמרן אשר ידעו יי
 פנים אל פנים כלייתרון מדרגת מסה בהתמדת הנכנולא והדבקו בתכלית
 הזמע שאר חוסינו וכחותינו אל הכח השכלי אשר כל זה נרמז באמרן לא
 כן עבדי מסה בכל בתי נאמן הוא כי העבר הנאמן בכל בית אדוניו כל
 עזותותיו כעבודת אדוניו הנה בעבד זה ליתרון הרבקות היתה נכנולאת
 בלי אמצעות מלאך ולית' וזו השמע שאר חוסינו וכחותינו אל הכח השכלי
 היתה בהקן בלא חרדה ובלא משל וחדיות ולתמדתו בדבקו היתה בכל
 עת ואמנם כמקדש נבחר והוא בחקום שני הכרובים להיותו מקום מוכן
 יסלם בו בהרבות המילג יותר ואמנם שאר הנביאי שלא הגיעו למדרגת
 בדבקות לא היתה כנולאתם פנים אל פנים וכי לא הגיעו כמדדרגתו בהמע
 בחתיקם היתה כנולאתם באמצעות הכח המדמ' סכרמז זה באמרן במראה

הכלל השני

מצות א' תודע בחלום אדברנו בסכר התבאר בספר החוש המוחם כ
 החלום הוא באמצעות התודעה והגדרה גם כן יתחזקו בה צורות המכונים
 בה יודעם כאלו הם מופתים אלה של זה פעל הדמיון ואמת זה לפי שנבואת
 כל הכוונות תהיה פעם בחלום נפעם בהקין אלא שידוע להם ענין יראונו
 וביע להם משם השפע בענין אברהם שראה המלאכים בדמות אנשים
 ואם לא היו אנשים אלא שהגיע לזה הדבר באמצעות וכענין יהושע בדברו
 עם המלאך שלא ראה עמו המלאך אלא שהגיעו הדבור אנו סר צבא י'
 עתה באתו ולפי שיתחלפו מדרגות הנביאים בהכנע כחותיהם והשמעם
 לכח הסכלי כב' יהיה מי שלמישט ההכנע יודעונו אבריו ויהפכו צדיו
 קענין בדבר א' וזה יתחייב שהיה זה בהתחלת התנועה שהיא עת מלחמת
 שאר הכחות עם השכל אבל כשנסלם ההתבוננות בכוח השכל לשא הכחו
 הנה אין ראוי שירגיש דבר מנגד ולזה מה שנאמר שם ידבר אדוני כי
 חזקתני : כן ראוי שיוכנו עניני אלו ההכרלים בלי ספק אבל סיהיה
 בולל לנביאים שימצאם חרדה ואימה גדולה כמעט שתצא נשמתם כפסט
 הלסוק חלילה והנה כאזן שמואל לנביא בתחלת נבואתו וכתשובתו בדבר
 האתונות ואלו שבתשובתו לבעמז ויתר עניניו וביחוד כי לא מצא חרדה
 גדולה גם לא נפלה עליו תרדמה עד שתראה שמואל היה מדמו שיקראונו
 עלי ולזה יראה סדרמה לו הקול כקול עלי שאי ספק שהיה נקו בו כמו שאזל
 היאך שומא מותר באשתו אלא בטביעות עינא דקלה ולהיות הדבור ההוא
 בדמות דבור עלי בשוק היה הענין ההוא נקרא מראה שהיה קול מרומה
 ואמנם התרדמה שנפלה על אברהם ואימה גדולה אם שהנביאים אשר
 לא יתבואו תמיד תתחלף הכנתם כפי הפרידס הרבקות והתירס הקסר
 זה אם לדבר מעיק מחזן ואיפשר שאחרי הטריד עצמו במלחמ המלאכים
 הגיעו רוסם מזה כנבואתו והגיע לו תרדמה ואם שהיה הענין ההוא
 רמז ומסל לגלות ואם שהיו שני העניינים יחד לא סיהיה ענין התרדמה
 מתחייב על כל פנים ליתר הנביאים ואולם במעמד הנכבד שהסירו מה
 שהסיגו וכיחוד בשני הדברות אנו ולא יהיה לך כמו שבא בקבל וכמו שידר
 עליו פסט הכתובי' כמו שקדם בפתיחת הדבור הנה היה בלא ספק עצ הנפ
 והפלא העצו זה שאין ספק שלא היו כל ישראל ראויים ומוכנים לנבוא ולזה
 פבינו בהקד האומיו בכ הדבורי' לא הקול לכד ואי ראוי שיאמ כפי דברי
 רז' שהבוננה בהם להיות הדבורים הם עניינים מופתים ושהמשפט בהם
 לנביא וחכם אחד כי הכוונה בדבור הכ' איננו פנתה האחדו כמו שחסנו לא

המאמר השלישי

תרחקת עבודה זרה והוא טעם הוראתנו באחרותנו לא נעבוד זולתנו כאל
אמר ממשרתנו לבר זרה ענין איך מדרכנו סיבא עליו מופת ולא היה זה
כדאי לטעות בו אלא שראינו מהמפרשים מי שכתב מחלוקת זה והאמת ש
לעצמו : והוא מה שכוינו בכלל הזה . והתלה לאל לברו ומרמס
על בן ברכה ותהלה אמן ואמן :

הכלל הז באורים

ותומים הנה הפרש הזה עמדנו עליו מפאת התורה והקבלה
ההבדל בועתה כשני עניינים אחר כענין בעצמ
הב' כהתר קצת ספקות הנזכרים בו :

הפרק הא כשרש הזה בעצמו ואמנם לפי מה שכתב
בקבלה - ההבדל בכי הוננו באמצעות הכני

הזה שהוא אח' מיוחד מכבודו כהונ' גדול יתלבש ברוח הקדש כהתב ורדותו
בו על אשר יסאל וירמה לו כאלו האותיות המפותחות בו בולטות בסדר
אותיות התיבה אשר ירכיב מהם תשונת שאלתו ואמל' היה זה לפי מה שכתב
בקבלה כג' תנאים האחד בכחינת השואל הב' בכחינת השאלה ג' בכחינת
הנשאל אם בכחינת השואל סיה' המלך או בית דין הגדול למי סזורך הצנן
בו ואם בכחינת השאלה ברבר שהיה כולל לכל ישראל ואם בכחינת הנשאל
סיהיה כהן גדול סורה עליו כמו שהתבאר כל זה בשבעה מכפורים ואולם
תאר הכלי לא נתפרשה בתורה ולא נצטוו בעשייתו זולת משה והוא נאות
למה שיראו קצת החכמים סיהיה בו כתב שם המפורש זה שהבהן הגדול
סיהיה מיוחד בעבודה כשהיה מסתכל בפתוח הפסטים שכתייה היתה ת
מחשבתו מרחפת עליהם והיתה מתבגדר בהסגת הפס הכתוב שם ומיוחד
מחשבתו לעבודתו בזרה חכמה הפס יתברך סיתלבש ברוח הקדש וישיג
תשונה ככונה לשאלתו ואמנם עש שהוא גם קבוע בסאר הנסי הקבועים
בתורה הנה לא ירחיקו העיון זה שהנביא עצמו יצטרך לפעמים א הכנתו
מחוץ כענין כאליםע שאמר ועתה קחו לי מבגן זהיה כנגן המנגן ותהי
עלי ידיו' ולזה ההבדל הגדול ואם לא היה במדרגת הנבואה הנה באמצעות
ההכנות ובהשגת הפס יתברך בכלל היה מתלבש ברוח הקדש אחר שהיה
הכהן דאני לכך והוא מה שרצינו לבארנו .

הנהדר קצת ספקות שאיפשר סימפון בני
האחד לפי שכבר קודם לנו סמדרגת הנכואה
היא למעלה ממדרגת רוח הקדש והיה מתנאי המעשה הזה סיהיה הכהן
באופן סימיה על רוח הקדש ולא הותנה בו סיהיה נכיא איך יחכן ביהושע
סקבלה אומה וסמך את ידו עליו במצות השם יתברך ונתפרסם לנכיא
עד סנכתבה נכואתו בתורה מה שלא נמצא כן לזולתו מן הנכיאים מלבד
אהרן והשליח ברזל שנמופתים והוא שעמדה לו החמה באמצע הרקיע
איך יתכן שיצטרך למעשה סימפון כוכרוח הקדש והנה הכתוב אומר
ולפני אלעזר הכהן יעמדו ושלל לו כמספט האורים הב לפי שכבר קדם
מעלת הנכואה על מעלת רוח הקדש והיה בנכואה ייעוד שהוא חנור כמו
שהתנא במאמ' הב איך יתכן מה סקבלו רזל באמר' שאעפ' שיעוד הנכוא'
חוזר ייעוד של אורים ותומים אינו חוזר הב לפי סקדם לנו בכלל השפי
סאחר מה הכרלים שהיו בין נכואת משה ליתר הנכיאים הוא היותו מנכא
נכל עת שירצה מה שלא היה כן באחר זולתו איך יתכן במעשה הזה שהו
ברוח הקדש לבד להשיג תשובה הכל עת שיצטרך והנה התר
הספק הא' אמה סיקל כיהצטרך הנכיא למעשה הזה אינינו ליתרון רוח
הקדש על הנכואה אלא למה שהנכואה לא היתה סורה על הנכיא בכל עת
סירצה כו אם למטה בלבד המציאה החכמה האל יתברך המעשה הזה
כדי סימפון בוכלל האומה לעת הצורך אשר אולי לא יהיה הנכיא באופן
סינכא ואם הב גם כן למה שהיה היתיעלת המוסג מהמעשה הזה הוא נתיב
אחר השאלה לעת הצורך כלל ישראל הנה אם היה ייעוד חוזר היה התועל'
צטל כי אין תועלת בשאלת התשובה אם יבאר אחר התשובה דספק ההו
בעי כולל זה היה ראוי סיהיה מהסגחת הבס יתברך על כלל האומה כמו
סכא במקצ' המצות כמו בשמטין והרגלי שהי' בהם גם כולל קבוע להסגחתו
על כל האומה ואם לקלות מדרגת רוח הקדש כהקס אל מדרגתה נכואה
הנה המוכן אליו ואיננו רחוק סימפון לו התבודדות והכנה מה להשיג
גם כן מה שלא יספיק להסוגו הנכואה ולזה לא היה הסתמסות במעשה
הזה לעת הצורך ליתרון מדרגת רוח הקדש על הנכואה וזה מה שרצינו

לכארו כפרק הזה : והתהלה

לאל לבדו ומרומם על

כל ברכה ותהלה

תס :

המאמר השלישי הכלל הח

במשיח

והדבור בו סני עניינים הראסון בתארו וענייניו :
הסכי בזמן כואו ולזה שמכנה הכלל הזה סני פרקים
ונרפנו לפרק שלישי לבאר בפרטים אשר כלל אותם המאמר הזה פעם
היותם אמונת אמיתות שהכופר בהם יקרא מיץ הנה אינם פנות ויסודות
לתורה הזאת האלהית שלא ינוייר מציאותה וזליתה :

הפרק הא בתארי

המשיח ועניינו הנהמה שכל
בכתובים וכתבאר בקבלה
ולא נפל המחלקת בו הוא שמוע ישי ודוד בנו יקום מלך ונביא ימלך על
ישראל ויהודה ויקבץ כרחי ישראל ויהוד'מן הארצו אשר נפגשו סס ויהיו
לאחדים בירגולא יחזו עוד לב' ממלכות ולא יכרת עוד מלך מזרעו יושב
על כסא יי' וכוזה לא ערעד ארס בעולם ומה שנפל בו המחלקת אס יתחדש
עוד לימות המשיח דבר מוז מהמהגה הטבעי כאשר יגרו מקצת הייעודים
שכאו בכביאים אס לא והנה לא כתבאר מזה דבר אמנם דעת שמואל הובא
במקומות בתלמוד ונראה שהו שומכין בו חכמי הדור ההוא ואמר נפיל
אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכותו בלבד ואך סיהיה
הנבואות מעידות על הפלגת שלמותו והנה לפי המדרש סיזכ' למה שלא זכה
בו מש' ערוין והוא הנכחיו באים שהם דרשו בפרס' הנה יסכיל עברי ירג' כי
מאברהם ובשא ממשה וגבה ממלאכי הסרת והנ' אס היה סיזכ' לבמול הכפס'
נשיתענב מזיו השכינה בגוף וכפס הנה כבר נעם מלאך והוא יתכן שיתנסס
יותר מהס כבחיכת היותו בגוף : אמנם אס יהיה תחיית המתים תקף
כואו ובנין בית המקדס אס לא הנה דברנו בו בכלל הד' מה סכו די ואלס
בקצת המדרשים יראה כאמשיח בן יוסף קודם משיח בן דוד ופרשו רוב
נבואות הנה יסכיל עברי עליו נקצת הגאונים דברו בו ולפי שלא התבאר
באמתתו לא ראינו להאריך בו .

הפרק הב

כזמן כואו ואמנם הדבור כהגבלת זמן
כואו הנה לאות וביעה לריק חס מנד
הכתובי שלא פורס הזמן בהם אבל העירועל העלמו כאמרו ואכי שמעתי
ולא אבין כי סתומים וחתומים הם הדברים עד עת קץ ואס למה סאמ'
דזל תפח רוחן של מחשב קצין ואס הדבור בהיות ביאתו עתידה וסלא

הכלל שמיני

כל עדיין האריכות נובט כן מותר למה שהוא מפורסם ונמשך כי בכל זה
הזמן שהועתקו אלינו קורותינו לא שמענו ולא הוגד לנו שיהי מלך על ישראל
יקבץ בשונותינו מארבע כנפול כל הארץ וכל סכן שלח התמיד כמו שיעיד
עלינו החום היותנו מפוזרים בגלות חזה במלכות ארוס וישמעאל פרס ומדי
ומעברמה ולזה הדיבור עתה בו באריכות הגלות הזה ואיחור באו עדי עתה
שהיא סבת אלף מאות ושלשים ושבעה לחרבן הבית כי למה שכראה בגלות
מכדים לא כמסך יותר מרו שנים וגלות בכל שיעדנו סבתו בעין עבודה
זרה וגלוי ערניות וספיכות רמים וחלול שבת כפרהסיה לא כמסך כי אם
שבעים שנה והגלות הזה סכומן החרבן לא היו פניהם העינות ההם אבל
דראה כח מיומא שהיו נדיקים שאמרו עס וכי מאחר דהנו צדיקי בני
האימא חיעוש ונחלקו עס כמה היתה החטאת וחמרו קצתם משני שאת
העם שהיתה ביניהם וקצתם אמר שלא היו מכבדים החכמים ועם היות
שיתכן שיהיה זה נסכת ענפם אבל האריכות הזה הוא רכר מבחיל שכבר
יחשב שהוא בחק היום והשוני שיהיה זמן הענש מתיחם אל חמר ק
העגן וקלתו ולפי שהתבאר היות העונות שחייבו גלות בכל יותר חמורי
הרבה מן העונות אשר חייבו הגלות הזה כבר היה ראוי שיהיה זמן הגלות
הזה מעט בהקם אל זמן גלות בכל והתבאר מהפרסום והחום ההפך
שה הגלות הזה יותר ארוך הרבה מגלות בכל ועוד היום לא נודע אחרית
הזעם ומתי קץ הפלאות והנה עש היום מאד עמקו מחשנות השו כי גבחו
דרכיו מדרכנו ואין לנו להעריך להקיש קצתם נקצתם כי הוא היודע
תכלית כונתו ורצונו וכמו שלא נדע תכלית שלות הרסעים ויפורי הצדק
צא יקחם קצתם לקנח וגם באומות דהך כלל התפרסם היותם בני דת
ונימום אלהי והם בשיעור גדול שההצלחה אם כריכוני האישים ורנח
המחוז בעושר ונכסים וכבוד ואין אחרית עלינו להעריך ההצלחות כפי
מדרכתם כי אין לנו להעריך וליהם חתמוסר יי ולסקול במאזני סכלנו
עונסי הגלות עם העונות כי הוא היודע תכלית רצונו וכאמץ עלינו הדיין
אמנם למה שכזמנינו זה רבים מעמי הארץ מתחזקים לתפוש על הדעת
הזהלסערס בהקם הגלות ולהעדיבם אל העונות הקודמים הגורמים אותם
ראוי שכאמר עוד כפירוק הקישיא הזאת כי עם ההתבוננות הטוב אינו
ממה סיקסה וזה שאם היה העוש המחוייב לעונות זמן הגלות היה מקום
לבעל הדין לחלו להערי יחס הזמן ביחס העינו אל העינו אבל העוכ האמת
שהרוב והפזור בגלות לאנשים ההם החטאים כנפשותם אבל התמר הנל

המאמר השלישי

ואהבתו הוא דבר שכני לפני הגלות וגאולתם וקבוצם הוא רבר כסינומקס
לדנין האלהי ולזכות עבדיו - ואם בגלות ככל שהיה עם החרם והמסגר
ואנסי כנסת הגדולה וכיבואם זכו ונעשה להם גם ונפקדו איך תפיסה
עלינו : ואם לא נעשה לנו גם לקבץ כפזותינו מארבע כנפות הארץ
אם לא זכינו לכך שזכוהו הראשונים וכיבוא בזה כאמר אל תאמר מה
היה שהיה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על
זה : והנה זה מסטיק מאד כפירוק הקושיא גם אם נודה בהעריך ה
ה יחסים אלא שהאמת הגמור שאין מקום להעריך היחסים וזה שהוא ידוע
שהגלות הזו שאכחז וכו היום הוא הגלות סנתחייב לנו כחרבן הכי הראש
אלא שכני בכל נפקדו כרסיון כורס מלך פרס והיו תחת ממשלתו ולא נ
באלו לעול אלא תמיד היו תחת מלכי מדי עד שלא בגלו כי אם ארנ' זכור
כמו שמפור' כספ' עזר ולפעמי' היו מורדיו ביוני והפליג הש' לעשו עמה גם
כאשר היו ראוי' לעשו עמה גם בשלמות וחסרות וכמש' זה רכ בית כ' והיו
סם אנשי כנסת הגדולה שהיו מוסכמים ממלכי האומות כמו שזכר' כספר
יוסף בן גוריון ונקצת מדרשים אשר כעבורם אמר הנביא גדול יהי כבוד
בבית הזה האחרון מן הראשון הפך מה שהיה בראשון שהרי אחר המל
שלמה מרדו בכיתורוכ ישראל ועשו שני עבליס כמו סנתפרסם וכסני היו
מגישים אל סבות מנחה מלכי האומות אלא לפי שהיה בהם סכאת ה
חנם וחלוקה ללבבות לא הצליחו במרד עד שבא טיטוס וכבסם סוף דבר
הנה עביון בית סני כאלו מלך מצרים המושל עתה בארץ הצני היה נותן
רשות ליהודים אשר בקצת מדינות מלכותו לעלות ולבנות בית הכמורה
כתכאי שיסכו תחת ממשלתו ולא יהיה מן הפלאים לקצת יומי' ימדרו בו
סוגלס משם ושיעבוד בהם כן היה עבין בית סני כאלו מלך מצרים המושל
עתה בארץ הצני היה נותן רשות ליהודים שבקצת מלכותו לעלות ולבנות
בית הכמורה כסוה ולזה האמת הגמור לפי מה שזכרה שהגלו' הזו שאנחנו
בו הוא הגלות שנמשך מארבע הכית הראשון שברמז בתורה כמל' וכו' סנתס
בארץ אלא שבמות עזרא נפקדו באמרו כי לפי מלאת לבבל שכעיס סנח
אפקוד אתכם הנה שלא היתה גאולה שלמה אלא פקידה בלבד והנ' יסכים
זה לפי מה שזכרה למה שכא במזמיר ההלל הגדול שלפי סיכלולספור חסדו
וי מעת היצירה עד אחרית הימים נראה שקראוהו כן והנה תחלה התחיל
בכפלות מצרים עד אמרו כחלה לישראל עבדו אחרי כן רמז לפקידת ככל
הוא אמרו שכשפלנו זכר לנו ולזה הוציאנו כלסון זכירה שהוא עבין אמר
עם

הבלל השמיני

עם פקוד' למה שלא היה פקוד' אלא גאול' אחרי כן רמז על הגאולה העתיד
(הוא אמרו ויפרקנו מצרכו כי היא תהיה גאול' שלמה טוב רמז אל תיקון
העולם ככלל להיות כלם שכם אחד לעבוד את יי' להיות כל העמים ספה
אחת מוספעים מזוי כבודו ולהיות מאכלי שלחנו והוא אשר רמז בחנותו
מתן לחם לכל בסר כי לעולם הסרו וזהו טבע האמת שהוא עור נעצמו
ומסכים מכל דר והתבאר אם כן שאין מקו' לתפוס עלינו מאריכו' גלותינו
זה וכל סכך שכר יראה ספרי הגלות הזה מופלב מאד אם לכלל אומותינו
למה שהיוס' רון בעולם הזה אוצר גדול ופרקליט לעולם הבא ויתכן ש
שכמו שהיה בגלות מצרים שלא קדע בו עונש קודם מכואר אלא שהי' הצעה
לסומנו משועבדים לעבודת השם יתברך כמו שרמז באמרו אנכי יי' אלהיך
אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים לא יהיה לך אלהים אחרים וגו'
כן בגלותינו זה אח' שלא הספיק מה שעבר עלינו מחסדי השם ית' לשומנו
שלמי' באהבתי גזר' חמתו הגלו' הגדול הזה אם להכני' קלבנו בתכלי' מח
פאפס' נאם להוסיף עמנו חסדים ובקדצנו מטי' הגנים אחרי הגלות הכוסף
הזה לכלתי כלך כפעם בפע' בשריר' לבנו ולהוסיף אומץ באהבתי ועבודתי
שהוא הטוב הנמשך לכלל אומותינו נאם לגלותינו. אם למה שנהיה ככונים
למשכס לעבודת הסי' באחרית הימים יואם למה שכזכות האומה הזאת
אוסף להם תועלת כאול' כל העולם נזון בשביל מכינה בני וחנינה בני די
לו בקב חרוכי' מערב שבת לערב שבת וזה כוננת הנביא בפרשת הנה
יסביל עבדיו: לפי מה שראה שהוא שם דבר בכלל ישראל בגלות הזה אלא
שהתחיל לרמוז במשיחנו באמרו ירום ונשא וגבה מאד כמו שכל במדרש
זה כי ברוממות מלכס יתאמת סירוס ישראל נדי כזה עתה לפי כוננתי :

הפרק ה

בביאור היות השרשים אשר כלל אות' המאמ'

הזה עם היות' אמתיו' אין ספק באמתתם

הנה אינם פנות ויסודות התורה שלא תצויר מציאותה וזולתם וזה אמנם
יתבאר בקלו' כדרך החפוש וזה שהשרשה' והוא החדוש ה' כבר ביארנו
במה סקדס סוף למאמיני ההקדמות יחנינו בהכרח יכלת השם יתברך
בלתי בעל תכלית ויריעתו ורצונו אשר יצויר מהם מציאות התורה אלהית
וכן הס' ארות הכפס ובמול עיוכס כבר יצויר מציאות התורה גם כן זולתם
וזה שהענודה האמתית כבר התבאר היותה שלא על מנת להכל' פרס' וכל
סכך תחיית המתים וכך נצחות התורה כי גם בהיותה זמנים כבר יצויר

המאמר השלישי

מצאות נכח הכדל שכינכנוא' משה נכביאי' כיבסאם לא יהיה כיביהם הנדל
 נאף אם יצויר אפסרות כביא גדול ממשה הנה כבר יצויר מצאות תורה
 אלהית נמצית למה שא"ל שכיבא נאם היה יותר גדול ממשה דכיבו יכזיב
 דכר אחר מאשר ידבר שום נביא נאם היה קטן מאד ממנו וכך המשיח
 בהעדרו כבר יצויר מצאות התורה ואמנם השרשים הגתליסכמנו מיוחדו
 איך ספק בהם שאם יצווי העד' אותהמנו כבר יצווי מצאו תורה אלהי ולזם
 סמנו השרשים אשר כללם המאמר הזה במספר שרשים אמתיו שהכופר
 בא' מהם יקרא מין ולא שמנוס פנות ויסודות שלא יצויר מצאות התורה
 גולתם : והנה לא ראינו למנות הרחקת עז' בכלל הזה כמו שהביאה זולתו
 למה שאיננו דעת כי אם מצוה נזה מה שרבינו לכאר נזכה נסלם החלקה
 מהמאמר הזה : והתלהל לאל לבדו . אמן

החלק הב' באמונות

הנתלות

במצות מיוחדות . וכאשר חקרנו עליהם מצאנום
 הא' בתפלה וברכת כהנים הב' בתשובה הגבוי הכסורי
 הד' פרקי השנה הקבועים למועדי יי' ולזה שמנום אותם ג' כללים והנה לא
 ראינו למנות האמונה הכתלית במעשה הסוטה להיותה מצות פרטית וכך
 האמונה הכתלית ברגלים ובשמחות להיות היעודים טוב גפויי נאול ואמונ
 בטוב נפשו ויהיה דינם דין שאר המצות וייעבדוהן :

הכלל הא'

בתפלה

וברכת כהנים . הנה עם היותם מצות בתלו בהן אמונ
 והוא היותו ית' כעתד אל המתפלל אליו ואל הכהנים
 המברכים את ישראל ולהיותם מסוג אחד כללנו אותנו בכלל הזה : ואמנם
 שמנו אותו שכי פרקים .

חפרק הא'

בתפלה : האמונה הכתלית במצוה הזאת
 הוא שכאמין היומו יתברך כעתד לנקסת
 המתפלל התול' כטוחנוכו על דרך האמ' כלבבו כאומ' קרוב יי' לכל קורא
 לכל אשר יקראוהו באמת ירצה שלא תהיה הקריאה כפה לבד והוא לא
 כן ידמה ולכבו לא כן יחשוב ושיהיה מחכת שנאמר עליה קרוב אלה בפייהם
 ורחוק מבלי ותייה ואמ' ל כל אשר יקראוהו הורה בזה כי עם היותו בלתי

הכלל הראשון

זכאי וראוי להשיג דרוסו כזולת תפלה הנה בתפלה מלכד סכר המצוה
יתכן שיסיגוהו אחד שהוא תולה בטחוניו בעל דרך האמ' והוא סוד הנטחון
כלו וזה שהוא יכלול מהפנות התורה אם ידעתו אם השגחתו האיסיות
אם ק' ותו הפועל המסייע ברצון וכבר באו בזה ת' אים מסודים בקבלה
יאמנס נדמו הפרש הזה בתפ' שלמה אמר וגם אל הנכרי הוד' שעס הינתו
בלת' ראוי מצד עצמו הנה באמצעות התפלה יתכן שיסיג מנזקו והנה אמר
ה' יצונו מעיד על זה שנמע תפלה עריך כל בסר יבאו וכבר יראה שאמ'
זה למה שהוא מבואר מתנאו התפלה סדור הסכמים ראשונה כשו שבא בא'
מצו' אמרם לעולם יסדר אדם שבחיו סל הקכה ואחר כך יתפלל ולפי שכבר
יחשב ססדור שבחיו ההנה ראוי שימנע מחמוץ העס אל יחידים סגולות
התפלה ואמר כנגד זה לך דומי תהלה אהים כציון ולך יושלם נדר ירצה
כי כציון שהיא עיר נחר' ל' לשכתו ולהיו משכנו עליה כי כציון מצד אחד
ששתיקה אליו תהלה וזה ליראת החסוכים מה' ממהלל ולנס' כזכרה עוד בגור'
האל' ונצד אחר יושלם נדר ירצה בקרבנות הבאים נדרר וכנדרה כאלו
מסדרין אליו סלחן כמו שסדרו לפני אדם : וזה אמנס כי הכל מ
מאתו והכל כציון אליו ותונים בטחוניו בגולזה המסיד' לה אמרו שנמע
תפלה עריך כל בסר יבאו כלגמר השלמים וקבלתי שלמי' כדמומה שחת'
במזמורה תהלה לרוד הבנוי על תהלת' ו' ידבר פי ויכרך כל בסר סס קדשו
ידבר פי מרכר בשו שהיה בשעור השלמות מה שלא יעלם ואמ' עוד
ויכרך כל בסר סס קדשו לעולם ועד כלומר גכ הכלת' סלמים ולזה סמכו
ל' זה המזמור מסדרי התפלות ואנחנו ככר' יה מעתה ועד עולם כלומ' אח'
סכן גורה חכמתו ית' במאמר דוד הנה ראוי לנו לכרך השס מעת ועד עול'
והנה ראינו להאריך בזה הקצת למה שכבר הכינו קצת בעלי העיון מרבדי
הרב הזורה כהר חקת התארים סכל תארי החיוב גמנעים נחקו ונתלו
ברעת ונאמר ר' חנינא שאמר הקו דנחית קמיה ואמ' האל העוזו והיראו
החזק והאדרי ואמ' ניה וכי סיימתיהו לבלהו שבח דמרך וכי ער ומקלבים
אבותגו בסל כסף וזהו גבאי הוא לו נחשבו לזה סיאמ' בסתוף ה' והורה
זה המסל הנמדך סמקלסין אתו בסל כסף שאינו ממוץ הזהב וכי הערונו
כזה במה סקדס שהתארים יאמרו עליו ועלינו בקדימה ואיחוד והוא מיון
ממיני הספוק גזה שהתארי' יאמ' עלינו באופן בכת ועלינו באופן מוגבל
יאמרו עליו גם כן על שהוא מקנה מצאותם לנו ועלינו על שהס נק' ניס
סמכו נאז' קנר לבד הס מתלפי כמו זה נרמז כמשל דוב' כסף גדיב זהב

הבאבד השלישי

אכל תארי החיוב אינם נמנעים לחקו חלילה וכו' יורה פסג המאמ' אמרו
סיימתיהו לבלהו שכח דמוךך כלומר שסיוס השכחים נמנע בחקו להיות'
בלתי בעל תכלית וכבר הארכנו בזה בסוף המאמר ה' והוא האמ' בעצמו
לפי שכתארי הסי' אכחנו מדברים בתכלות כדרך המסל והסיד הנה היה
ראוי שיתקנו בקריש דברים מעידים על זה והוא אמרו לעיל מכל כרכת'
סירתא ותושכחתא רימוז אל הברכות שהוא יתברך בלתי מקבל אותם
שהוא המספיעם ואמרנו סירא ותושכחתא רימוז אל התארים הן שיהיו
כדרך סיראן כדרך שכח ואמרו ונחמתא יורה על שאולת הצדיקים לבלתי
יחסכו חושב שהוא מתפעל מתפלה ומתבחס אינו כן אלא ברזונו הקדוש
להעתר בתפלה ראוי להוכר' יצאנו בקצת מכוונת הפרק אלא שהודרכ
סטענו כורבים ונמשכו אחר פסג לשון המורה ונשוב למה שהיינו בני'
וכאמר שכבר התבאר גם כן בספרי התורה ובתפלת משה בעד ישראל
ובתפלת אברהם בעד סדום ועמורה ובתפלת יצחק בעד אשתו וכמעשים'
כאן בתלמוד על זה שבזכות תפלת הצדיק יתכן שיעתר לו השם יתברך
גם אם יתפלל בעד זולתו עד שרזל קבלו סגס בעד המתים שכבר מתו
יעתר השם יתברך בעד הצדיק וגם על הו שעים כמו שדרסו רזל בעיזן
ה'ד ואבסלוס ואלולס עם היותו דרס ודנני הגדה הנה המנהג הקדוש בכל
בבולוישראל לברך גם המתים ולהתפלל בעדם ועל זה וכיוצא בו אנו
בירושלמי הנח להם לישראל שאעפי' שאינם נביאים בני נביאים הם :

הפרק הב

בברכת כהנים האמונה הנתלת במצוה זאת

באה בתורה בפירוש גשמו את שמו על בני

ישראל ואני אברכס ואס היה שנחלקו בגמר' סוטה בפירוסיס מי-פסידס
אברכס לישראל ויש מי שפירס אברכס לכהנים הנה ישרא' לאיצאנו מכלל
הברכה ולפי שלא בא בת-אי בשלמות הכהן או בחסידותו בכלל הנה נאמין
שבעת היותנו ראויים לקבל הכרחה רוצה לומר שלא תהיה המניע מצדנו
הנה לא תהיה המניעה מצד הכהנים אלא אם יש סס דברים המעכבי' המנו'
כמו שכתבאר שס וומה סיורה על זה שהשכור הכושא את כפיו דבר תורה
אלא שמדברי סופרים אסור גם החשוד בעבירה אמרו שס שהוא כושא את
כפיו ולזה הוא מפורר שאין מתבאי המצוה היותו חכס או צדיק והיה זה
כי לפי שהכהנים באמצעים בין ישראל לאביהם שכשמים כשהברכ' הזאת
היא לבקשת הכבוד כי אז הם חייבי' כמצוה הזא' כמו שדרסו מאמרו אמ' לפי'

הכלל השני

זכהגים הנה כשר תלו בטחונם בו'תכרך ולפי שהשר אזלנו שתפלת
 הזכור יותר נשמעת כמו שכל בגמרת ברכות הנה אין כפרה ככהגים
 סתיוסלמים באופן שאם לא היו שלמים יוסר התועלת לגמרי מזורף א זה
 סתמנות עם בהם השם יתכרך סגולות מיוחדות כענין כסמי'וכמו שהם מי
 סועלים באיכותם וככלל עצמיהם כן מצנת התורה בשוה וכמו שסם אחד
 יערבב סגולת עם אחד כן מצנות בשוה עם העכירות שפעמים שמשבנות
 המצוה האחת להמשך ממנה טוב גופיי מה וימנע ממנו אותו הטוב דבר
 עבירה אחת או הפך שיתחייב מעבירה אחת רע גופיי מה וימנע ממנו
 הרע דבר מצוה אחת סתיוסלמים מסגולת הטוב מה והנה לפימה שנתבאר בתור'
 סם השם יתכרך סגולה זאת ככהגים להיות אמעשים לקבל הברכה ממנו
 ולהשפיע לישראל ולזה מה שכטוו לישראל בסתיוסלמים למעל' כאלו הם מקבלים
 הברכה בידיהם לתתה לישראל - וכבר נתפרסם היות הידים מוכני לקבל
 הברכה אמר לכרך את כל מעשה יודך והנה כתבאר בקבלה בפירוש
 סקבלת התעלה תורה בייחוד לרבך העיבד ואם אין מדרגתו גדול כחכמת
 התורה יותר מהגדול כחכמה אלא שאיננו באותה מדרגה מהעבודתה:
 כגמ ברכו' בא מעשה יורה על אמתת מה שאמרנו והוא אמרם כשחלה
 רבו' וכו' ואמרה לו אשתו וכו' ר' חנינ' גדול ממך אמר לה הנה דומה לעבד
 גפכר מלך ואני דומה כשר לפני המלך: וראוי שתין' שהשדרה היה היתה
 עם מדרגתו כחכמה יותר מר' חנינ' אלא שהיה ר' חנינ' פרוש ועובד
 בהתמדת ולזה היתה תפלתו יותר נשמע' וזה מה שראינו לבאר וההתלה
 לאל לבנו ומרומ' על כל ברכה ותהל' אמן

הכלל הב

בתשובה

והוא שכי פרקי' אחד כביאול הפרש הז' ואופן עמידתנו
 עליו השני בהתר' הספקות שאפשר סיוסוקו כו':

הפרק הא

כביאור הפרש הזה ואופן עמידתנו עליו:
 הנה לפי מה שכל בתורה ונתפרסם בקבלה
 מחסרי השם יתכרך לקבל החוטא בשוכו אליו והפליגו רז'ל באומרם מקום
 סבעלי תסוכה עומדין צדיקים גמורים אינם עומרים ואמרו במקום אחד
 ספענכות נחשכים להם כזכיות והסכה כזה גלוייה כיהכח הפועל להכניע
 פרעני אל העבוד' יטטרך להיותו חזק הרבה כמי סככע' ונוטה א העבודת

המאמר השלישי

עמי שלא נכנע ונטה אליה ומי שהכח הפועל נה-נעה יותר חזק ראו
 סויהו יותר רבך ויותר רצני למה שהפועל לבח יותר חזק שהוא הרבון
 והאהבה וצורך סויהו יותר חזק ועם הינת שאין שפק שהיגיו הזה חסד
 בפלא ממנו ית אמנם יסכים כו העיון למה שהתבאר ממנו ית' ותו הטוב
 המוחלט והתכלית הנרצה אלנו הקטבה ולזה אם היה שכבר מרה ונתר חק
 מעבודתו הנה כשיטיב דרכיו ויעזר מסכת אולתו ראוי שיקובל אלנו עד
 שכבר יהיה העוזר והפועל בלבבנו אהבתו וכל שכן עם מה שכבר התבאר
 בהכלל דה מהמאמ' הב' אשר בעכנ' זה התרגנו לעצמנו התפל' להשיגנו
 אליו בתשובה שלמה ולקרבנו לעבודתו למה שהתבאר בתורה וכתובות
 התורה לא היה זולת זה וזה מה שרצינו לבארנו : ואולם דרכי התשובה
 ומדרגותיה הלא הם כתובים על השפר הישר לרכ החסיד ר' יונה בר'
 אברהם הקרא שערי צדק :

הפרק הב'

בהתר סני ספקות שאיפשר שיסופק בני :

הא אחר שקבלת התשובה ראוי בחקו ית'

להשלב חסדו וטובו אך יצונו כמי שכונן אליה סימנ מצדו ית' וכס' סיענש
 על מניעתה והנה בא בקבלה בפירוש המסנה האומר אחטא ואשוב אין
 מפסיקין בידו לעשות תשוב' אחטא ויום הכפורי' מכפר אין תם הכפורים
 מכפר ואמרו עד' דברים ועעכין את התשובה והנה בא בתורה וחוק
 יי' את לב פרעה ואמר בפ' כי אני הכנרתי את לבו וגו' וכבר העיר הרב
 הזורה בחכמו הגדול על הספק הזה . הב' לפי שאחד מדרכי התשובה
 לפי מה שיראה נהוא רבר הסכימו כו הקודמים הנה היגון והאנחה במה
 שעבר עליו במעלו אשר מעל בשם והמרה את רוח קדשו האם זה יתחיי
 בתחלת התעוררותו אל התשובה או בתגעתו לבר כו המאמר בה' לניגון
 בה שלימו חק התשובה יראה שהוא רחוק מאד וקרוי לכמעט עם קבלתו
 שהעונות כחשכין לו כזכיות ואם נאמר שזה בכחיות מה שכחתי חטאו
 לבר יתחייב לו היגון במה שעבר וככחיות תשובתו כבר יעבור שיסמח
 במה שהיה . הנה נסוב בזה ונאמר שהמאמר בה היגון בכחית' החטא
 לבר הנה כחן כחמי שאמר שהיגון מחוייב לו אם לא עשה תשובה .
 ואולם עתה נהשלמו חק התשובה האם יעבור שיסמח במחלט על מה
 שחטא בראשונה : ואם אי אפשר מכלתי סויהו ר' דאגה בכחיות מה
 הנה בשערנו היגון והשמחה הנה תיכר השמחה על היגון כאשר יתחייב
 לתכלית האעשה : והתבאר בתכלית היותה היותר חשונה פנסכות :

הכלל השני

הנה התר הספק הא' איכנו ממה שיקפה למה שהכר דברים המעבדי את
התשובה הנה מאכען מאחרין אותה ומקנין לאדם חזלה להתעורר אליה
מהם לקוליתם בעיני עושיהן מהם להתמדתם והמשך אחריה מהם לשכחתם
תוכחת באשר התבאר בקלות בהם : ואולם לא אמר מוכעים את התשובה
אלא מעבדין כלומר שמאחרין ודוחין אותה אבל האומר אחשא ואשוב
אמרני אין מספיקין בירו לעשות תשובה ועם שטבעה התכונה היא תחייב
בן הנה הוא מדה כנגד מדה שהוא כשרירות לבו סמך על התשובה ועמה
הבאחזן בתשובה כלי לחאזי והמרות את יוצרו ראוי סיגסר ממנו הסמך
ההנה : ואמנם לפי שהקדמות התלמודיות כחם על הרוב כח הסתמיות
בכר יראה שאם יתעורר מסנת אולתו וירגיש שחטא בכחחון הוא ושהיה
כו בכפלי מתעורר וכוטח וכל חפצו לשוב אל השם מהחטא הוא ושהיה
יקובל בתשובה ולפי שעל הרוב מי שדרכו בן לא יתעורר על זה אמ' סתם
אין מספיקין בירו לעשות תשובה ואולם מה שבא בפרעה ממכיעת התשוב
אין בריך שיהיה מזה הזמן למה שמחפר השו' ולהשבתו בדנקיו סירכה
בפלאותיו ומכותיו על הרשעים כמו שבאר הסכה אמרו כי אני הכברתי
את לבו ואת לב עבדיו למען שתי אותותי אלה בקרבנו והוא התכלית הקרוב
ולמען תספר באזני כןך וכן כןך וגומר וידעתם כי אני זו והוא התכלית
האחרון בו והנה הרב באר דרך אחרת בהתר הספק הזה וככלל שים
עונות שענשם מניעת התשובה שעם שהוא אמת אין לנו צורך בו נמכות
מזרים למה שכבר בארה התורה השכה כמו שקדם ואולם בהתר הספק
הסני כבר איפשר שיאמ' שלמה שהמרה פי השם יתחייב לו עונם בלתי
מוגבל לפי הישר והשווי כאשר היה מחסדי השו' לקבלו בתשובה הנה אין
ראוי שיה' שם שיעור מוגבל שיאמרנו שהשלים חק התשובה באמת כשהנה
אניו אם לא יאמר זה בהמשל והעברה . ואמנם גם כפונתי אפסרות
בבול ירוע יאמרנו שהשלים חק התשובה ובאמת כשהגיע אליו אם לא
יאמר זה כמו שיראה מקצת מאמרים באו לרזל על זה : הנה התר זה
הספק איכנו ממה שיקפה זה שכבר התבאר כמה שקר' שהתכלי האחרון
הכסף לאדם הוא הדנקות וההעבודה וההצלחה והערכנות למה שהו' האוב
האחרון הוא התכלית הנרצה אצל השו' ולזה אם היה קבול הטוב והשכר
התכלית האחרון לאדם היה בחיי ספק ענום כי למה שהעונות הקורמים
יוסיפו לו בטוב כבר ראוי שיסמח בהם אבל לתי' התכלי הכסף האהנה
העזרה : הנה האוהב האמתי כבר יקשה כשיכנו מאר היותו זמן מהעב

המאמר השלישי

סמי לו יתברך ולזה היותו שעה אחת רשע לפני השם יתברך ויתעלה ממנו
 פראו סיקס' לו תכלי' הקוסי ואס ככה ימאך לו מהזמן ההוא תוספת סוכה
 כבר יותר כזה ספק מה שנסתפקו הקוראים בו והוא נתלה כמה שהתחנן
 משה באמרו אעברה כא ואראה אמרו אחר שהוא ירוע בעצמו סאין שש
 יחס וערך בין הגמול הנפשי והגמול הגופי : כבר יראה שהיה
 ראוי ומחוייב למשה לבסוף בתכלית הכוסף סימיהר בא הגמול הנפשי
 וכל סכן סלא היה לו לאחר רגע ועם שזה הספק איכנ
 ממה סיקסה : וזה סכב' היה אפשר בחק משה בהתמודת
 בעבודה והדבקות סיקוה בחיו הגמול הנפסי והוא הגמול העתיד בתחו
 המתים כמו שהתבאר והוא בעצמי הגמול סזכה בו א' יהו בחיו אבל ניום
 אח סכבוד עליו המו' ולא היה מקנה התכלי' משה ההוא אומ' כי למ' שהתכלי'
 האחרון הנכסף לאדם הנא העבודה והאהבה והדבקות בכחינת העבודה
 לא בכחינת הערכות המושג הנה היה ראוי סיכסוף משה לעבור כארץ
 להוסף בעבודה ואס היה מאחר הערכות המושג מהגמול הנפסי וכל
 סכן סבהתמודת העבודה עוד יוסף במדרגת הגמול הנפסי שהיה
 יותר טוב לו מהמה ירות להסיב מה שהיה אז ראוי להסיב מהגמול הנפסי
 וזה אמנם כנוי על שני הקדמות אין ספק כאמתתן האחד שהגמול הנפסי
 הוא בכת בכח: ארצה סיתוסף אל מה סיתוסף תמיד וזה סמשה רבינד
 ע'אם שהיה במדרגה היותר גבוהה סרצ' מכל כולד לו חיה אלף שני והתמי
 בעבודה היתה מדרגתו יותר גבוהה הרבה ואס לא היה משפט העובד ק
 שנה והעובד אלף שנים עבודה אחת בעצמה משפט שנה חלילה והב' כי
 הסתגלות השגת הגמול הנפסי הוא בעוד בחיו חיותו לבד והו' דכ' בארונה
 אל במשנה אמרו יפה שעה אחת שלקורת רחבעול' הבא מכל חיי העולם
 הזה יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם
 הבא . הנה בארו זאת ההקדמ' הב' ועם סכרמו בו התכלי' האחרון הנכסף
 לאדם היא העבודה המושכת באמצעות התשובה ומעשים טובים והוא רב
 מוסכל בעצמו שאס היה תכלית העבודה והאהבה העו' בנת
 המושג היה הערכות יותר נכסף מהאהבה ולא היתה אהבת הש' היותר
 ענומה בתכליתמה שאפשר וכבר התבאר שאהבת הש' ראוי ומחוייב' להיות
 היותר גבוהה וגדולה בתכלית מה שאיפשר כמו שקדם לנו במאמר השני
 וזה מה שרצינו בכלל הזה והתהלה לאל לבדו

ומרום על כל ברכה ותהלה

הבלל השלישי

חבלל הג' ביום

הבפורים

וד' פרקו השנה : כבר התבאר במה סקדם כי
 למה שהטובה האלהית תגזור לשומנו שלמות
 בתכלית מה שאיפשר והחכמה בכל אופני ההתחכמות להביאנו לתכלית
 הזה ולייחדנו בהשגתו הכחונת המזקיין בתורתו ביחד עבודו ידועו בפרקו
 הזכה לה יתכנו מוגהים בהנהגתו ולא בהנהגת זולתו והיו אלנו הזמני אשר
 להם מכוא כמשפטי בני האדם כפי מה שגזרה חכמתו וכפי מה שהעירונו
 במה סקדם עם שבזה תועל' נכלא לנו כי בהתיחד הזמן או הזמני לעבודו
 כבר יתעורר האדם התעוררות גדול ליחד מחשבותיו לעבודה : ולפי
 שהפעולות וההתמדה בהם יקנות כונות וקניינים חזקי' כנפש כבר יוסוף
 שלמות כהתאחדו בעבודה ההיא ויתכן שיתמיד בה ולתקופת השנה בהגיע
 תנור העבודה כבר יתגור' יותר הרב מאד ממה שיתעורר בעת ההיא ויוסף
 אומץ כזה תמיד כאמרם ז"ל שסבר מזה מזה : וככאן נשלם החלק ה'
 מהמאמר הג' בעזרת האל יתברך וישתבח שמו לעד אמן.

המאמר הד' ברעות

וסברות

אשר הסכל נוטה אליה : לפי מה שבא בקבלה : והן
 ג' דרושים א' אם העולל נחמי במה שיבא ב' אם
 איפשר מציאות עולם אחר או שלמים דכיס ג' אם הגלגלים חיי מדברים
 ד' אם יש לתנועות הגרמים השמימיים מכוא והנהגה כמשפטי האדם ה' אם
 יש לקמיעות והלחשים מכוא כפעולות האדם ו' בשדים ז' תעתק נפש
 האדם והוא שיקראוהו כת מהחכמים בגלגל ח' אם תשאר נפש הנער שלא
 הגיע לחינוך ט' בנן ערן ובהנס י' אם הכונה בנעשה בראשית חכמית
 הטבעה כוונה במעשה מרכבה והי' חכמת מה שאח' הטבע כפי מה שהכינו
 קצת מחכמי אומתנו יא' אם הסכל והמשכיל והמושכל דבר אחד אם לא'
 יב' בחינה ראשון יג' בהמנעות השגת אמת' מהותו ית' לפי שלא החבא בתור
 בפירוט המשפט הצורך באלו הדברים אם החיוב והשלילה הנה איפן
 החקירה בהם כשנראה כנים בכל אחד מהם לטני הסותרים כדי שהיא
 כקל למועין לברור הצורך
 מהבלתי צורך :

והואמר הרביעי

הדרוש הא

אס העולם נצחי כמה שיבא כבר יראה סוף
 פנים הרבה מהקראות לצד החינוך מהם
 כל המופתים והטענות שחשבו קצת הפלוסופים לחייב קדמותו וזה שכל
 הדברים שהראו בהם פנים לבטל התהוותו יבטלוגם כן הפסדו וזה מבואר
 בהם מאד ומהם שאף בשנתיח חדושו והתהוותו הנה למה שהמציאו בעצמו
 טוב כמו שהתבאר בזולת זה המקום הנה אס כן העדרו רע ולפי שהתבאר
 שהרע לא יביע מאתו יתברך והוא דבר גם כן הוסכם לדברי רז"ל אמרם
 אין דבר רע יותר מלמעלה יתחייב אס כן לפי מה שיראה שהעדרו נמוע
 ואין ענין לכחיות ולתת זה ומהם למה שהתבאר בטבעיו סההפסד הנפשי
 יבא מצד החמר לא מצד הצורה וזה כשיגברו הכחות המתפעלות על הכח
 הפועלות ואמנם יתכן זה כמה שיש בו הפך ולפי שהוא מבואר בגרמים
 השמימיים שאין בהם הפך הוא מבואר שאין להם סנות ההפסד : ולפי
 שהגרמים השמימיים באמצעות תנועותיהם וכיצודיהם פועלים ומשפיעים
 מהם סכאין הוא גם כן מבואר שאי אפשר בו שיפסד למה שהפועלים
 בהם תמידים נצחיים ומהם שאחר שהנח היות ההויה הכוללת רצונית
 הנה יחייב אס היתה נפסדת שיהיה הפסדה רצונית גם כן ועם ששנו
 הרזון אי אפשר שיוחס לו ית' הנה רצונו הכולל הוא ענין בלתי מצוי בסבי
 המוחלט הנה מכל אלו הפנים יראה מצד העיון שהעולם נצחי כמה שיבא
 והנה יסכים בזה פסוק הכתובים אמר ואתה יי לעולם תשג כשאך לרוב
 ודור רמוז באמרנו כשאך לפי מה שיראה אל השמים באומרנו השמים כסאי
 ואמר וישב יי מליך לעולם והוא ידוע במליך שהוא מן המצטרף וזה שהמליך
 מליך במלכות ואמר יי ומליך לעולם יעד ואמנם לצד השליטה יש גם כן פני
 מההרחות מה כי למ' שהנח העול' הויה כמו שקר ומפורס מה שכלהו נפס
 יתחייב א' כ' לעולם שיהי נפס' ומה כי למ' שברא' הגרמי' השמימי' תנועו' הפכו'
 כאלו תאח' שקצת מתנועעו' ממזר' למעד' וקצת' ממערב' למזר' וקצת' תנועו'
 רבות מ' רכבות הנה יראה שהפסד אפשרי בהם ואס הוא אפשרי הוא
 מחייב שיבא אל הפועל בזמן מהכי המאמר בשיהיה אפשרי בעצמו ולא
 יבא אל הפועל לעולם הוא נמוע הנה אס כן הפסדו מחוייב וכב' יסכי' בזה
 מאת ה' לרז"ל אמרם שיתא אלפי' שנין הוי' עלמא נחד חרוב ונהיה לפי סוף
 פנים מההראו לצד החינוך ולצד השלי' ראי' שכברור בהם הצורך מהבלתי
 צורך וכאמר אמנם הטענה הא' לצד החינוך הנתלה במופתים אשר הסכו
 לקיים בהם הקדמות הוא מאמ' בטל למה שכבר התבאר בה' שלא יחייבו אותו

הדרוש הראשון

אכל התבאר חדוֹסוכמה שאין ספק בו ואולם הב' הכתלי' בהקדמ' האומרת
שהרע לא יביע מאתו יתברך הנה להיותה בקשר תכאי והו' שלא יביע ממנו
בעצם אכל יעבור סיבוע ממנו במקרה הוא בהכרח החומר הנה לא ינוע
מפני זה העדר העולם מהכרח החומר וזה שלא יביע הרע ממנו ית' בעצם
אכל במקרה מצד המתפעל ואמנם הב' הכתלית בטבע הגרמי' השמימיים
שאיין להם סכות הפסד למה שאין בהם הפך לא תחץ האמת בדרוש זה
מפניס מהם למה שנמצא בהם הפכויות בצדדי התנועות כנר יעבור בהם
סהוא נמשך לעצמותם ואם היה טבעם ממנו טבעם להפלב' מרחקם ולזה
יהיה היסוד אשר כנו עליו טענתם רעיוע ונפסד ומהם כי כשגודה שאין לו
הפסד בטבע הנה למה שהויתם והתמדתם רצוני כמו שהתבאר במה שקד'
הנה לא ינוע אפשרות הפסדו ומהם שאם קובל' שהפסד בגרמי' ה
השמימיים כמכע הנה לא ינוע הפסד מה שבכאן וזה כי למה שמזכי
הגרמיים הפת ימיים משתני' תמיד הנה כמו שאיפס' בחלק המיושב שישחת
כץ איפסר בכלו הנה למה שהבטול הזה לא יחייב אפשרות הפסדו אל לא
דבר ואולם הד' הכתלית בהיות ההויה רצונית לתכלית ההטבה שלא יצויר
בטוב המוחלט הפסד כולל רצוני הנה היא אמיתית בעצמה אלא שלא תתן
האמ' במוחלט שני' יפסד העול' להגיע אל הטוב ממנו להיות הול' מהלך השלמו'
אל עלים אחר כמו שאיפסר כזה שאבחנו בו וכמו שקד' ואמכ' מה שיתאמת
בפענה הזאת הוא שאי איפסר הפסדו אל לא דבר ואולם פשט הכתובים
לא יחיו' גם כן נצחיותו למה שלא המשך אל הכס' לדור גדוזה שבהתמדר'
הדורו' לא יפסד כפי' אכל באכרץ הדורות יעבור הפסיד הבטא וכן המלכו'
יתמיד בהתמדר' העול' באמרי' לעול' תש' כ'ס' אח' שיפסו' א' לארכ' ויה מלכו' כנמי
ואולם הטענה הא' לזד השלילה הכתלית בהקדמה האומרת שכל הויה נפסד
הנה יתבאר בקלות בטולה למה שכבר הכו על קדקדה ולא התבא' אמנותה
ועוד שאם הגרינו בה לא תתן האמת אלא בהויה באכעית לא בהי' רצוני'
ואולם הב' הכתלית בהפכויות הנמצא בגרמיים השמימיים ושהפסד מפני
זה אפשרי בהם הנה לא תתן האמת על כל פנים וזה שלא יחייב מחלקו'
התנועו' הפכויו' בהם בעצם למה שהתבאר בהם שההויה בהם רצונו' והיתה
על צד ההשגחה להשלים מה שבכאן ועוד כשגודה שההפכויות נמצא בהם
הנה כמו שהיתה ההויה בהם רצונית לתכלית ההטבה כן איפסר וראוי
שתהיה ההתמדה רצונית לאותו תכלית בעצמו ואולם האומר לר' שחייב
פ' חרב זמנ' אחר כן כשנשתכלל בו יחייב התמדת העולם ויתר אם להגבלת

המאמר הרביעי

זמן החרבן כאמרו וחד חרב סאלו היה חרב לעולם אחר השיתא לפי
 לא היה מקום להגביל זמן אלף אחר וזה מובאר בעצמו ואם לאמרו חרב
 כי סם חרבן לא יפול על העדר ולזה יראה שהם יחייבו התמדתו אם כמו
 אם באים וקבלו היוקו זמן מוגבל חרב ולזה העולה מכל מה שנאמר חייב
 נצחיות העולם כמין רונה לומר שלא יפסד אל לא דבר אבל אופס' סיפסד
 אל עולם אחר כפי'ך זה ממנו מהלך השלמות אל לא שכראה שמה שהעידו
 רז' בזה הוא חרבן מה שבכאן זמן מוגבל אבל בגרמים השמימיים לא
 תיכודכר וזהו יותר ראוי שיאמר כנצחיותם באים לפי דרכי התור וכל
 סכך עם מה שהתבאר מציאות נצחיות באים בזמן תחיית המתים כמו
 שקדם יורי בזה כדרוש הראשון

הדרוש חב

אם איפשר מציאות עולם אחד או עולמות
 רבים יחד והנה יש פנים מההראיות לכל
 הצדדין אם לצד החיוב יש פנים מההראיות מהם שאיך שיהיה שהיו העול'
 אם שהיתה רצונית או מחוייב' מה המונע שלא יחול הדצון או החיוב בעול'
 אחר או עולמות זולת זה ומהם כי למה שהתבאר שהייתה העולם רצונית
 על צד הטובה והחביבה והוא מובאר שאיך סם כינות וצדנת עין להטייב כל'
 אשר יוסיף בעולמות יוסיף בהטובה ולזה כבר יתכן שיהיו בכאן עולמות
 רבים הנה מאלו הפנים ירא' צד החיוב ואם צד השליל' יש לו פנים מהראיות
 גם כן מהם שאם היו בכאן עולמות יחד לא ימלט העולם מחלוקה אם
 שיהי' כמו שכין במה העולמות רקות או גם' והיות סם דקו' כמנע אלל הקורמו'
 יחוייב אם כן שיהיה כיניהם בשם והגש' אם שיהיה ספורי' אם לא ואם הוא
 ספורי' יחוייב שכראה בקצת זמנים שמשים וירחים יותר מאחד כשהיו
 שניהם על הארץ ואם הוא גוף חשוך הנה לפימה שכמבא בגרמיו השמותי'
 החשוכים שיקבלו האורה מזולתם כמו הירח שקבל אורה מהשמש וקצת
 הככבים לרעת מי שיראה כן הנה יתחייב שיקבל אורה מה שבי' העולמות
 מהשמשים ויתכן שכראה כוכבי' רבים מעולם או מעולמות אחרים ולזה
 יתחייב ממה שהתבאר בחוש שלא יהיה בכאן יותר מעולם אחד ומהם כי
 למה שלא כמבא ריבוי אופים לא באופים ההויס הנכסדים כמו בבעלי חוי'
 וכמחיים הנה יראה שהריבוי בהם לתכלית שמירת המין לבר' ולזה היו
 האופים הכלתי' כפסדים בלתי נמצ' בהם ריבוי יתחייב אם כן שהעול'
 אחר שהתבאר היותו בלתי כפסד' שלא יהיה בו ריבוי' ומהם כי למה
 שהעולם למציאות הוא אם בתכלית הפסיפ' כבר יראה שהנמצא ראוי לת'

הדרוש השני

אחד אם למה שהפנים ענין שמהאחד הפשוט לא יתחייב אלא אחד פשוט
 נאם למ' שכבר ירא' שהשלמות הגדול נמצא האצל שיתר' בכל מה שאפשר
 למאציל ולמ' שהי' המאציל אחד הנה יתחייב שיהיה האחרות האצל שלמו' לו
 יתחייב אם כן מאלו הפנים מכיעת הרבוי בעולמות והנה לפי שיש פנים
 מהראות לב' הדרדיון ראוי שנברור מהם הנודק מהבלתי נודק וכאמ' אמנם
 הטענה הא' לצד החיוב הנתלית באפשרות חלות הרצון או החיוב בעולם
 אחר ונלת זה הנה לא תחייב המציאות אבל תתן האפשרות לבר מצד חול
 הרצון ואולי אם ימצא שם מונע מצד הריבוי בעצמו ה' לא יסא' שם באפשרו'
 ואולם המניעה מצד הריבוי כבר יתכן לאחד מהטענות המראות פנים
 לבר' השלול' וזה אם להיות הריבוי מותר באישים הנכחיים ואם להיות
 האחרות שלמות כמו שנזכר שם ואולם הטענה הב' הנתלית בהיות היות
 העולם רצונית ולצד הקטבה והחנינה אם היה שיתחייב ריבוי לא ימלט
 מהיותו מוגבל או בלתי מוגבל והנה אי אפשר שיהיה מוגבל וזה שאי זה
 מספר עולמות מונח אפשר שיתסף לריבוי ההטבה נאי אפשר גם כן
 שיהיה בלתי מוגבל למה שיתחייב בשמי' אין תכלית למספרים יחד ולפי שאי
 איש' שתתחייב ריבוי בלתי מוגבל ה' הוא מנח' של תחייב ריבוי ולפי
 שההויה על צד החנינה יחשבה שתחייב ריבוי ההטבה בריבוי עולמות או
 המלט' מאחד משני עניינים אם שהחכמה האלהית גזרה שתהיה ההויה מ
 מוגבלת ואין תפיסה במניעה התוספת ראויה למה שאין בתהיה יסא' ה
 הספק ההוא בעיניו אחר שהמספר מוגבל ואם שהחכמה האלהית גזרה
 באחרות האצל להיותו מתרמה אל המאציל בו ואולם הטענה הראשונה
 לצד השל' לנת הנתלית ב' חלוקה ההכרחית כמה שבין העולמות אם שיהיה
 בו רקות או מילוני אומר שאין שיהיה לא יקרה ממנו בטל וזה שלא התבאר
 עריין ביטול הרקות אבל ואולי התבאר חיובו כמו שביארנו בחאמר הא'
 ולזה אם היה ביניהם רקות לא יקרה ממנו ביטול ואם היה ביניהם מילוני
 גם כן לא יתחייבו הבטולים ההם וזה כי למרחק הרב שבין העולמות יתכן
 שלא נראה מהכוכבים ההם דבר ואולם הב' הלקוח מהחשש בלתי נותנת
 האמת בדנופה זה וזה שהקם ההמשלי לא יוקח ממנו מוכת ועוד שלמה
 סקרה באישים הנכחיים שריבויים בעולם אחד בלתי הכרחי ואולי שהיה
 מזיק הנה לא ילקח מהם ראה למניעת ריבויים בעולמות מתחלפים ואולם
 הב' הלקוחה מסלמות הפועל והתדמות האצל אליו בתאר האחרות בלתי
 מחייבת מניע' הריבוי גם כן וזה להיות כל א' מהם בלתי צריך אל שלמות

חמאמר הרביעי

זכאשר היה האחדות אשר בעולם היה על דרך מסל כלתי דרך אל יולתו
הנה הדיבוי הקורה למספר העולמות איננו מזיק לשלמות האחדות אשר
בעולם הזה ואם העפאת המאציל יחוייב האחדות לכאכל הנה להיותו
מאציל לתבליית הטובה והחכימה הנה לא ימנע דיבוי המקבלים להטבה
אלא יתחייב מהמטיב האחר וזה מבואר כנפסנו וכאשר היה זה כן והוא
סבכר התבאר שאין בכל הטבעות שזכרנו אם לצד החיוב ואם לצד השלילה
סיתן האמת בדרוש ומה שהתבאר מהם הוא אפשרות הדיבוי לכך הנה
ראוי שלא נרחיק מה שבא בדרם לקצת רזל אמרם בא' מעז מלמד שסט
כ"ח אלף עולמות והכוונתו שהסגמתו מסוטט בכל העולמות ההם וזהו מה
שכווננו בדרוש הזה והנה לא ראינו להאריך ברחיית קצת דמויים שנסה
הפלוסוף לבאר שאין שם אלא בעלם אחד למה שאם הנרינו בעולמו רבים
סלקנו המקומו הטבעי באמרו שאם הנרינו בהם היה מחוייב שחלקי הארץ
על דרך מסל אשר בעולם האחר יתנועעו אל מקומם הטבעי אשר בעולם
האחר כי הנה זה פיתוי דברים אין שורש להם וזה שבהניחנו עולמו רבים
הנרינו במקו הטבעיים בעולם עלם כאלו תאמ' הארץ תקבם מרכזה אשר
בעולמה והאם יקבם מרכזו אשר בעולמו זה מבואר כנפסנו • והנה זה
מספיק בדרוש הזה :

הדרוש הנ

אם הגרמים השמימיים חיים מדרבים והנה

יש פנים מהראות לכל הנרדין אם מצד החי
יש לנו פנים מהראות מהם כי למה שהתבאר מתנועיותיהם היותם ביותר
סלם שבפנים להשלים בתמידות מה שבכאן הוא מבואר בהם שהתחלתם
מצויר סכליי והנה יראה היותם משיגים זה הצויר וזה שאם הנחנו אותם
בלתי מצוירים הנה לא ימלט מהיות זה הסדור הנפלא בהם אם על דרך
הטבע כמי העניין בתנועות היסודות או מפאת מכריח וכריחם על זה
רסדור כי מן הסקר סיהיה בקרו להיות הסדור הזה הנפלא תמידו ומדונק
להשלים מה שבכאן • וכבר יראה שהוא מן הסקר סיהיה על דרך הטבע
א' שאנחנו נרא' התנועעו אש' על דר' הטב' שים להם דב' ממנו ה' התנועע' ור'
תה' אי' התנועע' כמו הענין ניסודו ובשא' מיני המורכב' סאינ' בעליגם וכן גם
התנועע' במקר' כשהיו על זולת מקומ' והמכות להם במקומ' הטבעי וכגרימה
השמימי' אין בהם סכר ממנו התנועע' ודבר' און תהיה התנועע' וזה שמה ת'
סממנו יתנועעו אי' יתנועעו וגם לא במצ' להם מנוח' ככל זה הזמן הארוך
לז' ירא' שא' בזאת התנועע' סיהיה בדרך הטבע והוא מבואר ב' שאינ' בדרך

הדרוש השלישי

ההכרח כי מה שזה דרכו אינו מתמיד ולא ימצא אלא מעט וזה הפך
מה שיראה ממנה ועוד שאנחנו נימצא בדרך הטבע שיש בדבר דבר מה
מהדרכו תחלה לפעולות המסודרות מהם וכל אשר היה הדבר יותר נכבד
היתה ההתחלה יותר מספקת ולזה תמצא שהארס יותר מספיק כשיסודרו
וממנו הפעולות הנזכרות לסמירת גופו ומינן משאר הכח והבחי מהנחמים
כמו שתבאר זה כלו בספר ב"ח וכאשר התבאר זה והוא מכואר מהגרמים
השמימיים שהם יותר נכבדים משאר הדברים הטבעיים הוא מכואר מהגרמים
שירים הטבעיים בהם החחלק לעשות פעולותיהם יותר מספקת משאר
דברים הטבעיים וזה אמנם לעצם מדרגתם והיותם שלמי ההויה ועוד כי אם
היה על צד ההכרח יחוייב סוף המכרחבשם כי אף יהיה לגרם השמימי
אוכף מה השתעבד לשכל המביעאם לא באמצעות גשם ולפי שהתבאר
שהגשם לא יביע אלא כשיתנועע הנה יחוייב שיביע בבחירה להיות כ
בעל נפש ואם מנדר נפש אחר מכדיח ולפי שלא ילך לבלתי תכלית הנה
בהכרח שיכלה אל מתנועע בעל נפש וכאשר היה זה הכן הנה ראוי שינוח
כן בתחלת העיון למה שהטבע לא יעשה דבר לבטלה ולזה הוא מכואר בהם
שתנועתם על צד הצורך והבחירה להשלימה שבכאן ומהם שפסג הכתובי
מורה על היותם חשיבים אמר השמים מספרים כבוד אל וגו' הנה מאלו
הפכים יראה צד החיוב ואלו צד השלילה לנו ג"כ פנים מהקראות מהם
שלפי שהיו הגרמים השמימיים חזריים ואנחנו נראה בהשגות ההמרייות
הם נקנות באמצעות החוש והיו הגרמים השמימיים בלתי בעלי חוש להיותם
בלתי בעלי איכות כמו שבא זה בספר שמים ועולם הנה א"כ א"ת
שיבנידו ומהם שאם היה שיצורו תהיה תנועתם על צד התנוקה והבחירה
להשלים הכמות השפלות ולהיותם פועלים לתכלית רדע יתחייב שיסיג
פרטי תנועת הכוכבים וחדושי הזויות והמזגתם אשר בהם יתישר הגעת
התכלית ולפי שהשגות הפרטיות לא יצויר הגעתם בזולת החוש הנה א"כ
א"י יפטר שתהיה תנועתם על צד הצורך הנה מאלו הפכים יראה צד השלילה
ולפי שיש פני מההראו לכו' דרד' ראוי שבכדור מהם הצורך מהבלתי צורך
וכאמ' אמר הטבעה הא' לצד החיוב בלתי נותנת האמת כדרוש זה שאנחנו
נרא' בתנועת הטבעי' הפכית וח' מה זה שהיסודו מהם שהתנועע' האמצע
ומהם שהתנועע' מן האמצע וכאשר ה' זה כן מה המונע שתהיה התנועה
האצבי לגרמי השמימי' שכי' האמצע' וג' א"כ ה' שכי' המנוחה להם היא
שכי' כאשר היו במקו' הטבעי' מה המונע שבגרמי השמימי' תהיה התנועה

מאמר הרביעי

להם היא הטבעית ושתהיה בנייהם וכן היסודות שתי חלופים כאשר נמצא
ביסודות עצמם חלקם בתנועתם וכמנוחתם וגם כן מה שנאמר במניעת
היות תנועתם על צד ההכרח למה שהנא ראוי שיאסר הטב בהם ה
התחלה יותר מספקת משאר הדברים הטבעיים לעצם מדרגת הוא נעדר
אל הדרום וזה שאם היו הגרמים השמימיים גופיים הנה מדרגת הנמלה
להיותה לח ברולה מהם כי היסודות להיותם גדולי הכמות אינם בסעור
מהחשיבות כמוהבתם וכל שכן האדם נאם הוא קטן הכמות מאד ביחס אית
נעדר שכבר יראה שלא יונט העניין מחלוקה בגרמים השמימיים וזה
אם שתהיה להם טבעית המנוחה והתנועה ער שאם היה כן יחוייב בהם
פינוחם ויתנועעו יחד ושקר גם כן שתהיה להם המנוחה טבעית שאם היה
כן לא היה אפשר בהם שיתנועעו אלא מפאת מכריח והוא מה שברחו
ושקר גם כן שלא תהיה טבעית להם התנועה ולא המנוחה וזה שלא ימלט
מהיות הטבע עם בהם התחלה שיתנועעו וינוחו אם שלא עם בהם כ
כח על זה הנה לא יתוארו ולא בתנועה ולא במנוחה והיה נמנע בהם ש
שיתנועעו ונאכחו נראה אותם מתנועעים תמיד מכלתי שברבים להם
מנוחה בכל הזמן הארוך שהועתקו אליהם קירותיו ונאם יאמר אמר
שהתנועה להם זיונה טבעית אבל בחירות להשלים מה שבכאן מהנמנעות
השכלות כמו שנמצא באדם ובעלי חיים שיש להם תנועה בחירי אמרנו
לן שאנחנו לא נרחיק היות התנועה באיכות אבל אמר שאין המלט מהיות
טבעית וזה אפי איפסר מכלתי ששם הטבע בהם התחלת התנועה בכלל
כמו שיבדק באדם ובעלי חיים שזר התנועה בח ריי אבל התנועה בכלל
טבעית להם ובאשר התאמת שהתנועה אשר לגרמים השמימיים טבעית
הנה לא יחוייב שתהיה צד התנועה בחירות לא ששם הטבע התחלת התנועה
בהם להאליס מה שבכאן וזה התבאר שהטבעה המחוייבת בדרום והוא
שנראה הפלוק ונמצאו אחריו מפרטי ספריו נקצת מחכמי אומתנו
בלת נותת האמת לגר המחוייב ואמנם הטבעה הב שייסודה פשט הכתיב
איננה מחוייבת גם כן למה שאין שפק שנאמרנו על צד הסיד וההמשל עונם
היראות על כבוד השם יתברך ונמו שאמר על צד הסיד אז ירכנו עני
היעדר גרבים זולתו ואמנם הטבעות שנאמר ולצד הסולל עם שחייבו שלא
יצויר בהם השגות פרטיות הנה לא ירחיקו שלא ינוייר ציור כולל מפאת
מניעם שם מתנועע להשלים מה שבכאן וזה הוא מבואר שלתי החקיר
נכבולת בדרום הזה וגלמה שיראה שאין להנציא הכתובים ושדור לכשו

הדרוש הרביעי

בכמת הגרולה מפספסן וכ"ש אם היה פירש אנשים נחיות הקדש הזכרים
במרבנות יחזקאל : וכפדור לברכות הגבלים והככבים נדי כזהקדרוש
השני .

הדרוש הר

אם יש לתנועות הגרמים המסימייס מבוא
והנהגה במספט האדם : ואמנם לפי

סבתנאר כטבעיות שהגרמים השמימיים מניעים היסודות ומרכיבים
אותם ומשפיעים במרכיבים כח והכנה אל שיקבלו צורות ומרכיבים
ואין ספק שימשכומוזה מדות ורשמי לפי המזגת המורכבי הגם מהאויכו
הר עד שימשך מזה גם כן שיסימו קנת בני אדם אל שיקבלו הספעי האהי
הנכוואוי לפי הכנת יצירתם הטבעית הנה לא נפל ספק במין הזה מן
הה : הנה במשפטיו האדם אבל כמה שלא יתחייב מהמזגת הארכיות הר כאלו
תאמר היוח האדם עני או עמד מצליח בקניינים ומנא מטמונות או ההפך
בעל כפיס רכות או אחת וכ"ש כדוק או רשע הנה נפל הספק בכיוצא בזה
אם יש הנהגה ומכא לגרמים השמימיים בו והנה הדר המחייב נתפרסם
לבעלי משפטיו הככבים סנתאמת לפס עם הסנות רב שלפי מערכלו הככבי
כנתיהם ומכטס קצתם אל קצתם והרכוקים והנה התנאים זכרים יתחייבו
הרכרים ההם ואם היה סאין מבוא לארכיות הרכרים . ואלס צד הסולל
יש לו גם כן פנים מההראות מהם שלפי שהתאר של כל דבר טבעי היה
או מלאכות יד סבות והם הפועל והחמר והצורה והתכלית הוא מכואר
שאם היה לגרמים השמימיים כח והנהגה באלו העניינים הנה היה זה
הפעל לכד בתנאי סיהיה החמר נכון ומזומן ולזה יראה שלא יתחייב
מהכהגתם לכך מציאות הדברים ההם שאם היה מתחייב לא היה החמר
בעל אפשרות ומהם שהוא ידוע ססכות הדברים מהם טבעי ומהם רצוני
ומהם מקריות ואלו קיו הדברים מוגבלים ומתחייבים מהנהגת הגרמים
השמימיים לא היה המקרה מקרה ולא הרצון רצון . ומהם שהוא ידוע
שהעצומים הנכדלים מהחמר גדולי הערך מהעצמים החמריוס עד שלפי
האמת הנפדרים הם הפועלים והחמריוס הם המתפעלים ולפי שהיתה
כפס האדם אזולה מן העליונים אך יתכן לגרמים החמריוס להפעל בהם
ומהם שאם היו ענייני האדם בחיוב הנה מצות התורה ואזהרותיה לריוק
והיה הגמול יהעונם בלתי ראוי ומהם שאם היה לחלק הזה למות מה הנה
יחשב שלא היה ראוי להרחיק החלק הזה כמו העונות והניחוס שכב יראה
שהחלק הזה לכד הוא שאברה התורה רל החלק שאין לו התל כמזוג וכטבע

הטאמר הרביעי

האוביות כמו ספירטו עונות טעה זניפה לצאת מלשון עונות וניחוח כמון
צני השפיקו ואלול לפי שהזד המחייב יתבאר מן החוש עם הסגור רב וכיח
מהטלסמאות והלוחות הניחו בעלי המשפט שאינם דברים נמסכו לאיבת
הר' הנה אלו היו פנים מההראות לצד הסולל ספקות לצד המחייב וראוי
סנסתני בהתירם וכאמר שהטענה הראשונה אשר יסודה אפשרות הנמצא
בדברים לא תבטל הנהגת הגרמים השמימיים לכ' פנות הא' פעם היותם
פועלים במורכבים בעלי אפשרות הנה האפשרות להם מצד עצמם והחיות
מצד פנותם כאלו תאמר שחמר הכסף לו אפשרות שיהיה גביע או טבעת
וכשהוא מן פועליו צורת הטבעת הנה מחייב שיהיה טבעת מצד הפועל י
אבל כאשר האפשרות מצד עצמו והב' פעם היותם פועלים ומכיון החומר
אינם פועלים בהכרח ובלבד בארס שהוא בעל סכל ובחיר' כאשר הארכנו
ככלל ה' מהמאמר הב' וזוה הדרך בעצמו יסולק הספק הב' הנתל' בדברי
המקריים והרצוניים : ואלו הם הב' הנתלח במעלת הנפש המסכלת הנה
כבר אמרנו שהכמירה למעלה מן המערכת ואפשר לארס להיות מושגת
השגחה פרטית ונצחו המערכת כמו שנתבאר זה במה שאין ספק בו
במאמר הב' והב' ושסביארנו איך היה המצות והאזהרות לתכלית נפלא
והתיר' הספק הר' ואלו הם הנהגתה בהרחקת התורה החלק הזה ה
הוא ממה שיקל התירו וזה כוונתנו והניחוח ממה שיביא המין העם לסלק
מעליהם הכטחון כשו' ולבטל ההשתדלות וזה לסכלותם כסוד אפשרות
הדברים וחיוכם אבל יחסנו שהדברים כלם מחוייבים כמוחלט ושהחריטו
בדברים סקר והוא סקר מכונאר אין ספק באמתנו וזוה נסתלקו הספקו
מהדרוש הזה ונתבאר הצד המחייב והוא מה שהסכימו חזל במקומות הרבה
מהתלמוד עם שחייבו שהמושג האמתי הוא למעלה מהמערכת כמו שהוא
האמת בעצמו . ודי בזה בדרוש הר' :

הדרוש חה

אם יש לקמיעות והלחשים מוכא כפעולות
האר' הכ' אם היה מחכמי אומתינו והרחיקו
מאר שיהיה להם מוכא כלל אבל החזיקו המאמין בהם לאים טענה ופתי
אמנם אנחנו לא נכזיב החוש ומה' אכתפרסם לרזל במקומות רבי מהתלמוד
אלא שצריך שנסתרל בהתיר' הספק הזה החזק והוא האראה כפי' לצד הסולל
והוא איך יגיע הפועל המכוון מהפועל בקמיעות או בלחשים אשר הוא
פועל חזק מהמכה הטבעי : וזה שכבר התבאר במה שאחר הטבע
סכל דבר שיניא זולתו מהכח אל הפועל הנה ימצא לו בפעל מה שמצא

דרוש החמישי

למה על כבוד זלפי שהוא מכבוד שאין בקמיעות והלחשים דבר כפועל
ממה שיכין בהם : הנה אט כן אין הקמיעות והלחשים הפועלים לזה
הפועל ומה הנד בעצמו . יתבאר שאין הגשמים השמימיים הפועלים לזה
זה שאין יחס בינם ובין הקמיעות והלחשים . וכבר יראה שהם יתברך
ויתבלה שמו לעד אינו הפועל : וזה מפני מהם שלמה שהמכוא מהפעלות
האלה שם מיוחדות לרצון הפועל יתחייב אם כן שיהיה השם יתברך
ניסתבח שמו לעד כמשך גם כן והוא מגובה מאד . ומה כי לפי
הפעולות המכונות הם לטובה ומהם לרעה יתחייב שיהיה השם
יתברך מסכים אל הרע שהוא חלילה ומהם שאם היה השם יתברך פועל
והוא מכבוד באלו שהם מפועל הכחירה והרצון לאדם יתחייב אם שתר
לני ית' חרוש רצון והוא נמנע בחקו ואם שיהיה כן מרצונו הקדוש בעת
היא ויבטל טבע האפשר למה שיהיה רצון האד' בו מחוייב ומכרח בלתי
רצה התבאר א"כ שאין הפועל והוא מכבוד שאין אדם הוא הפועל
זה שהוא מן המבואר בו שלם ופעל דבר חוץ מהמכנה הטבעי כמה שהוא
אדם וכאשר יפעלו וחיוב שיפעלו באמצעות הקמיעות והלחשים ולזה
אי זה התיחסות ביניהם ובין הפועל המביע מהם מי יתן ורע ואמנם
הספק הזה ואם הוא חזק אין התרו ממה שיקשה וזה שכבר יראה שהפועל
הקדוש לפעל הזה המביע מהקמיעות והלחשים אינו אחד בכלם אבל הוא
מתחלק בהם : מהם שהפועל הקדוש הוא הגרמים השמימיים ומהם שהפועל
הקדוש הוא השם ואמנם ישתתפו שהקמיעות והלחשים להם במדרגת הכלי
זה שמהם יש בהם קשר ותבאי שיהיה הפועל להם חכם וירא חטא .
ושיעשה פעולותיו כאופן מהקדושה והטהרה והמחשבה הנכונה אשר זה
וכיבא בו מין מביה התפלה והעבודה אשר כבר התבאר שיועילו לו ולזולתו
ואמנם המעשים הם חקיים ועמורים אשר בהם ישענו המחשבות
לזה היו הקמיעות והלחשים כמין הזה במדרגת הכלי למה שיקבע ה
האמונה והמחשבה בלכות כעליהן אשר באמצעותם ופעלו : ומהם
שאין בהם תבאי וקשר שיהיה הפועל ירא חטא ושאר התנאים והמין
הזה איכנו רחוק פיהו הפועלים הגרמים השמימיים ושיהיה המעשים
במדרגת הכלי . וזה אמנם לקשר והתייחסות אשר בין הגרמים ה
השמימיים והמנצחות השכלות : וזה שאכחנו ואם היה שנסבל זה
ההתייחסות והדמיון הנה אין המלט מההתייחסותמה ביניהם . ואם היה
שהבלגוסף דמה שאינם בעלי אכיות : ולפי

המאמר הרביעי

סההתיחסות הוא אם עצמותי ואם מקרי והוא מכוון לחלקי עצמותם
 ולרחקם קצת מקצת שאיננו עצמותי הנה יהיה בהכרח מקרי ובהתיחסות
 הזו המקרי הוא בהכרח דומה לאלו האיכות אשר לכמצאות השפלות •
 ואלו איך יתבאר זה הנה ממה שאומר וזה שאנחנו כרחה שהשמש יחמם
 האויר והירח יקרר אותנו ואם היה התבאר בכבדים שאינם בעלי איכות
 הללו והוא מכוון בכל דבר שיצא זולתימן הכח אל הפעל בדכ' מה שהוא
 נמצא לו בפעל מה שנמצא למתפלל בכח לא אשער איך יתחי החום והקור
 השמש והירח אלא איך באמר שניצוץ השמש מתיחס לטבע החום וניצוץ
 הירח מתיחס לטבע הקור ואולי סויה לשינוי טבע הם רשם כזה ואיך
 סויה אחר שהניצוץ מתיחסים להם יחוייב בהכרח היותם תחת סוג א'
 מהאיכות וזה כי הוא מכוון בדברים שאינם תחת סוג אחר שהם בלתי
 מתיחסים כי אין יחס בין המתוק והלבן כל שכן בין המתוק והשחור ולזה
 הוא מכוון שאנחנו ואם נסכל האיכות או האיכות שיתוארו בהם הגרמי'
 הפיזיים הם מתיחסים עם אלו האיכות אשר בכמצאות השפלות עכ"פ
 ואיך לא והנה ענייני האל'סמאות והלוחות המספרות התאמת עניינם
 בהשנות רב ואם לא היה ההתיחסות והדמיון אשר בין הגרמים הפיזיים
 והמצאות השפלות לא היה ענין להם ולמה כרחיק אם כן ענייני הקמיעין
 והלחשים אלא סלהתיחסם בגרמים הפיזיים וכיניהם יביע באמצעותם
 השפע מקום והנה הם במדרגת הכלי לפעולות ההם והוא קרוב שיצוור לזה
 צור גדול ציור הפועל והוא אמרם בכ'וצא בזה איתמחי גברא ואתמחי
 קמיעא וכבר התבאר ההתיחסות והדמיון אמה שנראה מתנועות היסודות
 בסכוב זה שהדבר מוסכם עליו היות יסוד האש יניעהו השמש והנה הא'
 שיניעהו על צד הרחיק והחיתוך לב' סכות הא' לרחוק זה מזה והב' שהשמש
 לא יתיאר במקשות ורכות הב' להיות השמש קבוע בגלגלו בלתי ממיר מקומו
 איך המלט אם כן להיות ניצוץ מחמם האש ומניעו איך המלט אם כן מיהם
 והדמיון •

הדרוש הז'

כסדים ולפי סמציאותם מכוון בהגרה ונדבר
 ר'ול'עס שנחפרסם ונמשך באומות ונתאמת
 אלל החוש הנה העיין בחם בשכי ענייני' אם במהותם או בתכלית מציאותם
 ולבו שאין לנו מבא נדיעה בסנותיהם הנה דרך החקירה בעניינים אלו מן
 המאחר אל הקודם והוא הנמשך והמפורסם בהם ואומר שמה שנתפרסם
 בהם ד' עניינים הא' ידיעה בעניינים ההם והעתידים הטבעיים למה

הדרונו השישי

סבא מצותם תגיע הדיעה לאדם הכ' נקסת הכבוד וההשתעבר להם
 סבא מצותם העבודות יתירו ויעתרו לנקסת העובד כאמרו יזנחו לשדים
 לא אלה וכמו סבא בספרי המלאכה היא ה' בחירת הרע כמה הקסתה
 להטוא כמו השטן לא יוב והכוב הנמצא בהם כמו סבא בסנהדרין: ה'
 שיפעלו בתכלית הקלות וית' בשו' באנוסות בפתע כמו שנתפרסם במעשים
 כמו בתלמוד בזה אין צורך לזכרם ולזה אומר כי למה שלהם ידיע' דבריו
 הקלים והעתידיים אין המלט מהיות בהם חלק סכלי ולמה שנמצא בהם
 נקסת הכבוד והבחירה אל הרע שהם דבריו בהם נמשכו מהכח המתעורר
 הנה אין המלט מהיות היסודות הקלים גודרים בהם אם היה שיורכבו
 מה' יסודות ואלו' שהם מחלקים אישיים ואיוריים והנה יסבו בזה הבחור
 אל הרע כי למה שהתבאר שהטוב במדות המצוה הנה אם היה האר' הטהור
 המצוה מארבע יסודותיו ומוכן ונאות לבחור בטוב והיו האר' מייים בהם ב'
 נשפטים והקאים והדומים אל הכבוד והמעלה יותר ראוי לענותם מן המצוה
 לזה היו אלה סיסגורם אישיות ואיוריות שהם נקצה האחרון ראוי להיותם
 בתכלית הגאולה והכעם והקנאה עד שיגיע מונח להם ולקדיח הארם
 כפי מה שאפשר לו וזהו מה שאפשר במהותם והוא מסכים אל מה שאחזק
 בהם שיש בהם עניינים כבני אדם ועניינים כמלאכי השרת ולפי זה יהיה
 תכלית מניאותם אל הטוב הוא אם לנסות בהם בני אדם ולשמום שלמים
 באמצעות נסיונם כאשר קרה לאיוב בסוף עניינו ואם להיותם כלי מפני
 למעוררים דברו כפי מה שתגזור חכמתו ית' וכבר פסטה כת מהדבריו יראו
 ממהות השדים שבהם סכלים כדל' ותקף הנראים הרגישו במעלתם ונטו
 ה' הגאול' אם שחרה להם ההשתעבר לניה' ואם שנתקבאו במעלת האר' השלם
 שהוא ידוע אצלם שהיה עתיד להיותם במדרגתם וזה אמנם היה לבחירתם
 שנבראו בעלי בחדיה זרצון ובחרו ברע ולכן כעכשו להתקיי' ולהתמיד ברע
 הבחירה וזה אמנם יראה מאמר נפסד כעצמו וזה שהו' ידוע שהרע והחסרון
 יגיע משפחת החמור והטוב והשלמות משפחת הצורה ג'ל סכן היות הצורה
 צורה סכלית שהוא מן הגמגע אלה שתבח ברע ובחסרון והמאמ' כביראו
 בעלי בחירה ורצון כאשר כבין בו טוב הרצון בשלמות והתענוג בו הוא אמ'
 אין שפק בו ואם כבין בו היותם בעלי בחירה ושאובסר לרם לבעול הגוב
 וחדע הוא דבר בלתי מנוייד בחק השכל ועוד שההטא הזה בהם לא ימלט
 מריות אם בעת הכראם ואם אחר הכראם ולפי שהוא נמצע בעת הכראם
 שנבראו בו למה שהגיעה לחטא היה למה שהרגישו במענתם וככלל למה

וזהאמר הרביעי

שהחטא היה מפעל מה מהפועל עכפ צריך סיקדם לו הפועל בזמן ולזה
 מה שמחוייב שהיה החטא אחר אברהם יחוייב א"כ בעמדו זמן בשלמו
 בלא חטא ולפי שהוא מבואר בהם שאין להם הפך ואין המלט מהדיוט בנה
 להפוך רצונם אל החטא ורוע הבחירה והיה שחידוש השבה הוא נמנע בככל
 הכפרד הפסוק הוא מבואר שהחטא בהם נמנע וכ"ש לפי הכחתיס סיראו
 ששאר השכלים יתקיימו והבוטחו מאתו ית בטוב הבחירה תקף הכרזת
 שהיה ראוי שינכסחו אלנו גם כן בטוב הבחירה אחר שעמדו זמן מה בלא
 חטא ולפי שהדברים נעלמים ושערי החקירה כמעט נעולים אין לנו לזו
 מקבלת רזל רל שאמרנו שיש בהם דברים כבני אדם ודבריו כמלאכי השרת
 ודי בזה הדרוש הו' :

הדרוש הז

אם תשתק נפש האד' או תאצל והו' סיקראו
 כת מהחכמים גלגול ואמנס לפי שהתבאר

במה שקדם שנפש האדם עצם שכלי מוכן היה נרא' שהשתק בה דבר בטל
 כמו שקנה קנת מושכלות בפעל וזה שכבר יתחייב כשני סיוול משכיל
 בפעל כזול למוד והוא הפך מה שנראה בחוש בכל זמן החול' שהשתקו אינו
 קודמותיו האלהים אלא כשהיו המושכלות אשר קנה בעדרות ממנו ברצון
 האל לתכלית ידוע אצלו ולפי שהבת האומרת בני יסודה הקבלה הנה דלתו
 החקיר נעלגו בו ואם קבלה נקבל בספר פנים יפות ודי בזה הדרוש הו' :

הדרוש הח

אם תשאר כפס הנער שאינו חייב במצות
 ולפי שהתבאר במה שקדם היות הנפש

עצם שכלי מוכן כבר יראה היות השארנותה איך שה' ונקטטת הגוף וברלו
 לפי מה שדובר מהיותה שארנות לגמול העבודה אם לא תשיג לעבור כבר
 דאה מביעות השארנותה והיה ראוי שתשוב למקורה כשאר חלקי החמר
 השכיל ליסודותם ולא תשיג השארנות בעצמה כמו שהעירונו על זה בכלל
 הב' מהמאמ' הב' אלא שלפי מה שקבלו רזל משתתחיל לפקוח עין שכלו והו'
 סרמוזו משירע למור אמן והוא כאלו אמרו קטן היודע למי מברכין למה
 שהמלה הזאת מדרבה לענותה אחר הברכה ולזה היה כאלו אמרו משירע
 לקבל הברכה ולענות אחריה יזכה להשארנות וזה גם כן באמצעות זכות
 המילה והכנסו בכריתושל אברהם אבינו :

הדרוש הט

כגליונהם והנה לא נפל ספק במציאותם
 למה שג' מציאותנו מבוארת בתור ובמקומו'

בתלמוד ואמנס גהנס אם היה שאין מציאותנו מבואר בתורה שככתב הנה

הדרוש העשירי

במלמד מנואר בהרבה מקומות על שמיאותו מפורס' ומקובל להם אבל
 מקום הספק הוא אם הם מקומות מיוחדין ליום הרין לגמול ועינם לנפשות
 לכד או אם הם משותפים לנפשות אחר ההפרד ולגופות בני אדם ליו הרין
 ומלס גן ערין להיותו ביישוב כמו שמפורס בכתוב יהיה מסכן אדם וחוה
 קודם שמריהנה יותר נאות וקרוב אל הדעת משיהיה מסכן לנדיקו בגוף
 ונפש הזוכים לתחייה ואשר יהיו בזמן התחיה והנה יסכים בזה מאמ' רז"ל
 ועתיד הנה לעשות שיעידה לנדיקים בגע' ועתיד הנה לעשות מחול לנדיקים
 וכבר רבינו וכל אחר מ-א'ה לנ בארבענו יורנו בזה שהרכקנת לזיו השכיב'
 יהיה כשיעור שאין כשישתמשו בחושיהם לא יפרידו הקשר בפנס נד' אבל
 שהיה מקום מוכן לנפשות לכד הנה בזה המקום עיון להיותן רוחניו ויחסב
 בהן היותן מוגבלות בלתי במקום ויהיה א' כג'ע' הפין לנדיקו אשר נכפל
 ברבוי רז"ל פסג' ונאמרם להיותנו אחר המות מיר ירמוז בזה לג'ע' שלמעלה
 שהוא הרכקנות לזיו השכיב ואמנם סכ' בקבל' בהגבל' זמן עונס הרשע'
 ג'הנם יראה ממה שאין ספק בו שהעונס ההוא הוא אחר המות מיר'
 גלפי שבא במקומות רבים שהוא בעולם הזה האפל והו' המכונה במקומות
 במקרא' אכרין: שחת: תפתה' הנהיראה שהנפשות עם היותן רוחניות
 מקום יגבלם ויתפעלו כנער כמרץ וזה הנער כבר דברנו עליו במה שקדם
 שאין העיון הולק עליו וככלל למה שהוא מוסכם מעליו דיכנו היתה מ'
 מתפעלת מהנער כות והשמחה באשר תשיג מה שכתוב עלהסיג ראוי שתהי'
 מתפעלת מהיגון והנער באשר לאין תשיג אותו ואינו רחוק שימסך מהנע'
 ההוא הפסד וכליגון באחרית וגם לטכופה בחמירות איכנו רחוק שבעת
 המות תשאר עמה חמירות ואכיות מה בתכלית אשר בעגורו תשיג נער:
 ג'כ ותהיה מוגבלת במקום ולזה אין חלוק על קבלת רז"ל והתבאר ג'כ שלא
 יחלוק עליו העיון ורי בזה בפירוש הנזכר:

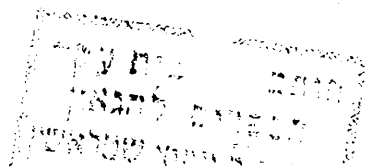
הדרוש חי

המכוון במעשה בראשית ומעשה מרכב' ואם
 הוא חכמת הטבע ומה שאחריו כמו שחשבו
 קנת מחכמי אומותינו ואמנם המכוון בהם אינו מה שדמותו הוא מכונ' בעצמו
 לנו שהרגיל מאמריהם על זה אם להגדלתם המעשים במעלה וקדושה כ'
 באמר דב' קטון הניל' רבא ודבר גדול מעשה מרכבה ואמרו במדרש
 דבי אל' עור כן עזריה שנתעבץ וישב וסבבה אם סכל האיכות וזה אמנם
 לק' נשתדכרים ומעלתם ואין כמה שיושב כמה שאח' דבר מזה וזה סרוכ'
 מה שנתבאר עס הם דברים בתכלית ההולסא כמו שהתבאר במה

המאמר הרביעי

סקרם : ולא למה שהפליגו רזל בחסתר אלוהרברים כמו שבא במסנה
בכפי' אין דורשינ במעשה כראשית כשנים ולא במרכבה ביחוד והפליגו
ספורי בעונש המפורש' באלו הענייני' עד שהם בעצמ' היו כמעט מלגמור
עד עת הזקנה כאמרוס בפרק ההוא תא ואגמרך מעשה מרכבה אל' אכתי
לא קשאי והנה אין ברב' מאלורונה לומר בחכמת הטבע ומה שאחריו
דבר יחייב הסוד . וההסתר החלשים אם לא יקרא מה שבהם מהכפירה
הכפירה וקריסה לדת האלהית סתרי תורה ואיך לא והתעלמות ההו' כבר
כתפרסם לבחורים ולקטנים וגם לזולתינו בבתי מדרסיהם הכוללים לבני
עשירים ופחות וגם כן הרחיקותכלית ההרחקה מה שהוא כנגד התורה
בכפיסא והמונן רבה . וממה שיחייב היות מה שדמו בריאה והזיה הוא
שהוא ירועשחכמת הטבע אצלם קודמת בסר' הלמוד בתכרח למה ששחרי
כמו שכתבאר שם והנה בא בגמרת מעשה בשני חכמי' שאחד מהם היו בקו'
במונש' בראש' ואחד במעשה מרכבה והתנו כיניה' שילמד כל אחר לחבירו
הנודע אצלו ואחר שלמד האחר לאחר במעשה בראש' בשאל ממונו שיסלו'
תגאג' א' אכתי לא קסיתוזהו מה שורה בבירור שאין המכוון אצל כמעשה
בראש' ומעש' מרכבה חכמת הטבעומה שאחרי חלילה וכ' ש שהיו במדרגה
גדולה מהתלמוד שהוא ביאור מצות התורה ומשפטיו האלהיים המקנים
לאדם ההנלחה האמיתית ולזה יראה שהמכוון במעשה בראש' הוא כפשוטו
שהוא תאר מעשה היצירה והוא השתלשלות הנמצאות וקשר העליונים עם
התחתונים אשר לא נודע סודו מדרך החקירה והוא עקר מה שבא בספר
צירה הידוע לאברהם אבינו והוא הרמזו בדרש' לרזל בהא נברא העולם שנא'
באברהם ב' בראש ואמרנו כי נברא העולם הבא ב' יוד ש' אמר כי ביה י' צור
עולמים ויפ' ש' הקשר והשתלשלות הזה כפי מה שקבלנו רזל בתלה בשם
המפורש יחייב העניין הזה סוד סתום ונסתר להגדלת השם ויראתו .
ואמנם המכוון במעשה מרכב' הוא מה שאמס' השבתו מהעליוני' וההשתלשלו'
קצתם עם קצתוליהות העניינים ההם המקובלים בתכלית המעלה והרקות
והשבת העניינים בחלקימה שהם באלו העניינים יביא להריסה וירחיקו
האדם מהנלחמו חייבי בהם תכלית ההסתה והיכונן אשר בעצור זה נמנע
החכמה ההיא וזה בחורים לר' חתטבעש וקלות תנועתם ומנעו לדרוש
בהם אלא בתכלית הסתר ובראש' פרקים : ואמנם צריך שיוכן זה בשיא
לדרוש הכתובים הרמוזים על זה וכל זה לקבוע בלב יראה לשמועם לא
בעת הלמוד כי לא עלה על דעת בעניינים אלו שהחלוף בהם מרי עינים

ימסרו

הדרוש הארץ עשרה

במסרו בראשי פדקים בעת הלמוד וכל סכן כהיותם עניינים בלתי נודעים
בחקירה אבל למי סקבל העניינים בעצמם הוא אשר כוהו במסנה כמס
חכם אמרו אלכ אם כן היה חכם ומיין מדעתו הנה בסיבא לדבר עמהם
בדר סוף הכתובים ולייחס העניינים ההם אליהם ימסור בראשי פדקי אחר
היותנו חכם ואז יקל לנו להכין מדעתנו יסוב העניינים ההם על הכתובים
וליהנות מהם המפורסם ונקודו ירמוז אל העניינים האלה היה הגרלת הפי
נקדושתו כחומר לכהנים ואסרו הקריאה בו ככתבו אלכ להם וכמקדש לבד
זה אמנם להיותו מיוחד בהוראה על היכלת לפעול הנפלאות כמו טוירה
זה אמרו נשמי יי לא נודעת ליהם ירצה טעם היותו נתראה עם האבות
באל סדי המורה על הנהגתו וסדרו המציאות בכלל הנה לא נודע עמהם
אל לא נתפרסם עמהם מאד בדברים ונאיים מהמנהג הטובעו ויורה זה גם
כן הסכנת הכהן את האשה בשם הזה ומחותנות אמת כמים עד שהי נמשך
הפעל הנפלא ההוא וכבר שהיתה הוראה בפירוש קדושת השטן למה שהו
מורה חרוש הקויות כלן בתמידות כמו שנתבאר במאמר הב' והיה אות
האיתן מורה על חיוג התמדת החרוש והוא סוד היכלת ויסודו ולזה היה
השם בתכלית הגרלה והקדושה ואין ספק שהיה הנקוד מורה על
מעלת השם שהו וגרלתו וכפלאותיו אשר נעשו זה היה ההעלם ראוי ומחוי
וכזה ראוי סיוב נודברי הרב המורה בפדקיו ואם לא יורה עליו ששם השם
וזה שמיוג המציאות אשר אמרנו אין ההעלם ראוי בו אבל צרי שיתפרסם
להמון האנשים והנשים ועם היות יצאנו קצת מוכוונת הפרק ראינו לזכרו
בבאן להיות השם הזה לפי המעשה המוסב ממנו יסוד מעשה בראשי ומעש
המרכבה לפי המכוון בו בדברי רז"ל והוא מה שרצינו לבאר :

הדרוש חיא

אם הסבל והמסכי והמוסבל דבר א' אם לא נהנה
צר החיו מפורסם אבל הפלוסוף שהם יראו בו כן למה
שהסבל כפעל ואינו מ' נאחז במקו ואינו רב' זול' ההסבל והמסכי ואם הפשט
מסרב' המוסבל אינו זולת ההסבל התבאר אצלם א"כ היות המסכיל והסבל
והמוסכל דבר א' ואמנ' יתחייב להם זה הסבל הנפרד שהוא בו בפעל תמיד
נהגא מבואר שיתחייב זה הסבל האנושי בהיותו בפעל וכבר האריך בזה
הרב בחלק הא' מספרו : ואולם צר השלילה יתבאר כן למה שיתחייב מהניחמו
הסבל והמסכיל והמוסכל דבר אחר שהסבל יתעצם במה שיסכילם :
והתבאר במה סקדס סקרות זאת ההקדמה למה שיתחייבו ממנו ו בגולס
רביס . הנה אם כן כשהיה סכל האדם מסכיל בפעל או איכסר סיהיה

רבאמר רביעי

המשכיל והמוסכל דבר אחד : למה שהמשכיל הוא דבר זולת ההשכלה
 אלא שההשכלה מתחייב במשכיל חיוב עצמי ולזה הוא מבוחר שקרות
 זאת ההקדמה בשכל האנושי אף כשנניחיהו שכל בפעל גם בשכל הנפרד
 יתחייב כן שההשכלה תאר עצמי ולא עצמות וזכה נעמדו דברי המון
 הפלוסופים שלא בחנו בין עצמול לתאר עצמי והשלא מהם שלא ימלט הדבר
 מחלוקה אם שההשכלה במושכלים מתחלפים דבר אחד בעינו אם לא ואם
 היה דבר אחד יתחייב שהמושכלו יהיו דב' א' בעינו למה שההשכל והמוסכל
 דבר אחד בעינו וכב' הונח מתחלפי ויתחייב גם כן שכשרע האדם מוסכ'
 אחד ידע כל המושכלים אחר שהם דבר אחד בעינו ואם אין ההשכל' כהם
 דבר אחד בעינו יתחייב שהשכל יהיה מורכב ממושכלים מתחלפים ואם
 הם עצמים היה מורכב מעצמים רבים וכל זה כתבליה הבטול והנה זה
 מספיק בררוש הזה :

הדרוש היב

במניע הראשון וזה אם המניע הראשון
 עלול מהעלה הראשונה או אם המניע
 הראשון הוא יתברך ולפי שכל קו בררוש הזה גדולי הפלוסופים וזה שכן
 סבא ואבונדור ורבי משה בן אלואי שהבריע עמה יראו שהמניע הוא עלול
 ממנו יתברך : וכן דרש יראה שהוא ית' המניע הוא הנה ראוי לבאר דעתם
 בקצרה ומה הניע אליהם במחלקת הזה ויתבאר מזה סיפור המחלקת הוא
 רענע וזה שהם קבלו שתי הקדמות א' שהעלה הראשונה היא בתכלי הפשיטו
 הב' שלא יתחייב מעלה אחת פשוטה כי אם עלול אחת פשוט ולזה י
 יראו קצתם כי למה שהיה השכל הראשון הוא הסכה לגבל הפועל התניעה
 היומית והיה הגלגל מורכב הרכבה מה יתחייב שמניעו מורכב הרכבה מה
 למה שהתבאר בהקדמה הב' שמה פשוט לא יתחייב כי אם פשוט ולפי
 סמחונייב המציאות פשוט בתכלית הפשיטות כמו שהתבאר בהקדמה הא'
 הנה אם כן המניע הראשון אינו מחונייב המציאות ולפי שכל מה שזולת
 מחונייב המציאות עלול לו הנה המניע הראשון עלול למחונייב המציאו' וזהו
 דע זכ'ס ואבונדור ורבי משה אלואי שממשך עמהם . אמנם בן רשת עס
 שהיא יורה בהקדמות יראה שהמניע הראשון הוא מחונייב המציאות שהוא
 אמר שההקדמה השנית נדרקת בסבת פועלת אבל בסכה נזרית אינה
 נזרקת ולפי שהמחונייב המציאות סבה נזרית למציאות לא יתחייב הפשיטו'
 לעלול הא' והוא יבאר שהוא ית' אינו סכה פועלת נזרית פועלת בהנחאת

הדרוש השלש עשרה

הפעל מהעדר אל המציאות וכאשר יצא אל המציאות לא יתלה בו פעולת
הפעל ולפי שהפעולה אשר בהוצאה אל המציאות סיכוי בת והפעולה הבלתי
אוי אוסר שתיוחס אל הנצחי כי הנצחי ימצא תמיד על שלמותו האחרון
ואיכנו א"כ פועל עת ובלתי פועל עת יתחייב אלנו א"כ שהמחויי המציאות
איכנו סכה פועלת ולזה לא יתחייב שהמניע הגלגל האחרון יהיה עלול ממנו
באמנ' החכם רבי משה בן אולאני זל יראה שזה אמנם יצדק על המהות לכד
בא על הפועל בשלוח ואמנם הוא כל מה שיתלה בו מציאות דבר מה או
זה מציאות היה נצחי או בלתי נצחי ולזה הכריע שהמניע הא' הוא עלול
מן הסכה הראשונה : הן אלה קנות דרכם בקצרה והוא מבואר שהיסוד
רעובע למה שההקדמה הב' אמנם תצדק על דד החיוב אבל אחר שהתכאר
במה שאין ספק בו שהפעל פועל על דד הרצון וההסכה לא יתחייב היות
העלול פשוט והוא מבואר למעיין בזה הספר אך אמנה להיות קבלת רז"ל
שהמלאכים נבראו ביום ראשון אין לנו לזון מקבלתם : וכל שכן שהוא
מסכים עם העיון ודי כדרום הזה .

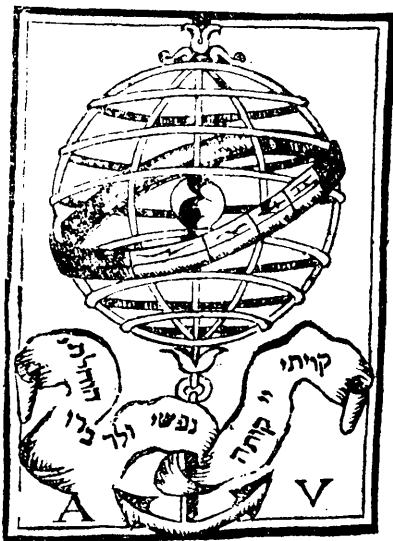
הדרוש היג

בהמנעות הסגת אמנת מהותו ית' אם הוא
מצד התורה לכד או אם יסכים בו העיון :
ואם היה סיסכים בו העיון אם יש להמנעות היה טבע קיים באופן שלא
יצטייר בו אפשרות ואומר למה שהיה מוסכם מרוב המון הפלוגספים היות
השכל והמשכיל והמושכל דבר אחד כבר יראה שהעיון יסכים אלל' בהמנעו'
הזה ושהוא באופן שלא יצטייר אפשרותו וזה שאם היה המהות מושכל
לזולתו הנה היה הזולת המשכיל עם המושכל דבר אחד חלילה לא שההקדמ'
הזאת מבוארת הכטל כמו שקדם לנו במקומות מזה הספר ולזה עם היות
המנעו מחויי ב מצד התורה כאמרו כי לא יראנו האדם נחי ויהיה העיון
מסכים גם כן אל שאין דרך ומנח לזולתו לעמוד על אמנת מהותו הנה
איכנו באופן שלא יצטייר המנע יכלת השם עליו על דד המוסת ואלו
יסכים בזה אנכלל' שתרגם נחי ויתקיים מסכים עם מה שנאמר במקל אחר
מנת כמות כי אלהים ראינו ולפי זה איכנו רחוק שבקט משה הסגת המהות
על דד הפלא אלא שלדעת הרב המורה זל לא יצטייר אפשרות בשום דד
נהיותו מורה בהקדמה הקיא רוצה לומר היות השכל והמשכיל והמושכל
אחד ולפי דבריו הבקשה לרעת מהותו רחוקה מאד ממדרגת משה אמנם
אין סיהו אין הכר' לתרג' אנקלוס שהקטלם לשכלים הנפרדי' באמתת מהותו

לזה סכבר בארנו סהבקה בראיית הפנים רמוז אל התארים העצמיו' שלא
 עמוד המופת על המנעות אפשרות השגתם ולזה תרגם אנקלוס וחי ויתקח
 זה (מה) סראינו מספיק בדרושים אלו וכו' כשלב המאמר מהחלק הזה
 הראשון המכונה **באור י"י**.

והתהנה לאל לבדו ומרומם על כל ברכה ותהלה אמין אמין :
 בריך רחמנה דסייען עד כען : הוא ברחמיו י'
 זכנו להביין ולהשיב האמת אמין אמין ואמן :

כשרים יצאו ויצאו יצאו יצאו יצאו יצאו :

ויקוי יא יתלים כח יעלז אבר

תם ונשלבם שבח לאל כנרא עולם היום יוס ג' : אלול שנת
 שט"ז העס ולקטנו לפק מה פיררא אשר תחת ממסל'
 הדוכוס רזן אירקולי דאוסטי זרה . כרפס
 בבית כמר אברהם ן אנסקי זכנ
 ספדיו : עד הנה עזרנו
 ה"כ יעזרנו להרביץ
 תורה כישראל והיינו גם אנחנו ממזדיקי הרבים
 נאשנו בדינו ינלח אמין :